

JOHN GRISHAM

Camera morții
The Chamber
1994

Hotărârea de a arunca în aer biroul avocatului radical evreu fusese luată cu destulă ușurință. În povestea asta erau implicați doar trei oameni. Primul dintre ei era cel cu banii. Al doilea era un agent local care cunoștea împrejurimile. Iar al treilea era un tânăr patriot fanatic, foarte talentat în domeniul explozivilor și uluitor de iscusit în a dispărea fără să lase urme. De altfel, după explozie, fugi din țară și se ascunse în Irlanda de Nord timp de șase ani.

Avocatul se numea Marvin Kramer și făcea parte dintr-o familie de evrei din Mississippi care, de patru generații, făcuseră avere ca negustori în delta fluviului. Locuia într-o casă veche, dinaintea Războiului Civil, din Greenville, un orașel la malul apei, unde trăia o comunitate evreiască mică, dar foarte puternică, un loc plăcut în care rasismul nu prea se făcuse simțit. Se apucase de avocatură pentru că era plictisit de comerț. Ca mai toți evreii de origine germană, membrii familiei sale se integraseră foarte frumos în cultura Sudului și nu se mai concepeau altfel decât ca niște autentici oameni din Sud care aveau întâmplător altă religie. În zona aceea antisemitismul își arătase rareori fața. Cei mai mulți dintre ei se amestecaseră cu protipendada și își vedeau de afacerile lor.

Dar Marvin era alt fel de om. În ultimii ani ai deceniului cinci, taică-său îl trimisese în Nord, la Brandeis. Petrecu acolo patru ani, apoi alți trei studiind dreptul la Universitatea Columbia și când, în 1964, se întoarse în Greenville, mișcarea pentru drepturi civile își alesese drept scenă statul Mississippi. Iar Marvin se vârî în ea până în gât. La mai puțin de o lună de la deschiderea micului său birou de avocatură, fusese arestat împreună cu doi dintre colegii de la Brandeis pentru că încercaseră să înregistreze alegători de culoare. Taică-său se înfuriase, ceilalți membri ai familiei se simțiseră extraordinar de jenați, dar lui Marvin nici că-i păsase. La vârsta de douăzeci și cinci de ani primise prima amenințare cu moartea și de atunci luase obiceiul să poarte pistol. Ba îi cumpăraseră unul și nevestii-sii, o fată din Memphis, și îi spusese până și menajerei negrese să aibă mereu un pistol în geantă. Avea și copii, doi gemeni în vârstă de doi ani.

Prima acțiune în justiție pentru drepturi civile, deschisă în 1965 de biroul de avocatură „Marvin B. Kramer and Associates” (la acea dată, asociații nu existau decât în titlu), aduse pe tapet o mulțime de practici de votare discriminatorii, aplicate de oficialitățile locale. Toate ziarele din Mississippi publicară povestea pe prima pagină, împreună cu nenumărate fotografii ale lui Marvin. În plus, numele avocatului fu trecut pe lista acelor evrei pe care Ku Klux Klanul îi luase la ochi. Adică un avocat radical evreu, cu barbă și suflet milos, educat de evreii din Nord, mășăluia acum cot la cot cu cioroii din delta Mississippi-ului. Așa ceva nu se putea tolera.

Ceva mai târziu apărură zvonuri că avocatul Kramer plătea din buzunarul propriu cauțiunea pentru Cavalerii Dreptății și activiștii pentru drepturi civile. Deschise procese în care ataca tot ceea ce era destinat în exclusivitate albilor. Dădu banii necesari pentru reconstrucția unei biserici dintr-un cartier negru care fusese aruncată în aer de Klan. Fusese văzut primindu-i pe negri la el acasă. Ținea discursuri în fața organizațiilor evreiești din Nord, cerându-le în mod imperativ să se implice în luptă. Tri-mise nenumărate scrisori ziarelor și unele dintre ele fură chiar publicate. Una peste alta, domnul avocat Kramer se îndrepta, plin de demnitate, direct spre mormânt.

Într-o noapte, prezența binefăcătoare a unui paznic în preajma straturilor de flori din zonă împiedică producerea unui atac asupra reședinței familiei Kramer. Marvin îl plătea de doi ani: era un fost polițist înarmat până-n dinți și

Kramerii anunțaseră tot orașul că erau apărați de un expert. Firește că, în aceste condiții, Klanul aflate de pază și știuse că trebuia să-l lase pe om în pace. Așa încât bomba fu pusă la biroul lui Marvin Kramer.

Organizarea atentatului luă, de fapt, foarte puțin timp, și asta mai ales pentru că implica un număr foarte mic de oameni. Omul cu banii, un profet incendiar, ros de furie, cu numele de Jeremiah Dogan, era în același timp și Vrăjitorul Imperial al Klanului în Mississippi. Predecesorul său fusese trimis pachet la închisoare, iar Jerry Dogan se distra acum de minune, punând la cale tot felul de explozii; și nu era deloc tâmpit. De fapt, până și FBI-ul recunoscuse mai târziu că Dogan se dovedise a fi un terorist foarte eficient deoarece punea toată munca murdară în spinarea grupulețelor autonome de ucigași plătiți care lucrau absolut independent unul de altul. Cum FBI-ul se specializase în a-și infiltra oamenii printre membrii Klanului, Dogan nu avea încredere decât în rudele personale și într-o mână de complici. Era proprietarul celui mai mare cimitir de mașini din Meridian, Mississippi, și câștigase o grămadă de bani din tot felul de afaceri dubioase. Uneori chiar predica în bisericile de țară.

Cel de-al doilea din echipă era un membru al Klanului, pe numele său Sam Cayhall, de fel din Clanton, comitatul Ford, Mississippi, la trei ore distanță spre nord de Meridian și la o oră spre sud de Memphis. FBI-ul îl cunoștea pe Cayhall, dar nu știa nimic despre legătura dintre acesta și Dogan. După părerea federalilor, tipul era inofensiv pentru că locuia într-o regiune unde nu prea se semnalau activități ale Klanului. Este adevărat că în ultima vreme câteva cruci în flăcări fuseseră ridicate în comitatul Ford, dar nu avuseseră loc nici atentate cu bombe, nici asasinate. Cei de la FBI știau că tatăl lui Cayhall fusese membru al Klanului, dar restul familiei părea că nu se băgase în așa ceva. Din această cauză, recrutarea lui Cayhall de către Dogan era o mișcare absolut strălucită.

Aruncarea în aer a biroului lui Kramer începu cu un apel telefonic în noaptea de 17 aprilie 1967. Bănuind, pe bună dreptate, că și telefonul îi era pus sub urmărire, Jeremiah Dogan așteptă până la miezul nopții și apoi intră într-o cabină telefonică aflată lângă una din stațiile de benzină de la sud de Meridian. Bănuia, de asemenea, că este urmărit de FBI și nu se înșela nici de data asta. Îl urmăreau, într-adevăr, dar habar n-aveau cui îi telefona clientul lor.

La celălalt capăt al firului, Sam Cayhall ascultă o vreme în tăcere, puse apoi câteva întrebări și în cele din urmă așeză receptorul în furcă. Când se întoarse în pat nu-i spuse nimic nevastă-sii care, de altfel, știa foarte bine că nu este cazul să pună vreo întrebare. Dimineața următoare plecă devreme de acasă, îndreptându-se spre orașul Clanton. Își luă micul dejun la „The Coffee Shop”, apoi introduse o monedă într-unul din telefoanele publice din holul Tribunalului districtual.

Două zile mai târziu, pe 20 aprilie, la căderea nopții, Cayhall se urcă în mașină și, după două ore de drum, ajunse la Cleveland, Mississippi, un orașel studentesc tipic, aflat cam la o oră de Greenville. Timp de patruzeci de minute, cât așteptă în parcare a unui supermarket, nici un Pontiac verde nu-și făcu apariția. Mâncă niște friptură de pui într-un local ieftin, pentru ca apoi să pornească spre Greenville în căutarea biroului de avocatură „Marvin B. Kramer and Associates”. Cu două săptămâni în urmă, Cayhall petrecuse o zi întreagă în Greenville, așa că știa orașul pe dinafară. După ce găsi biroul lui Kramer, dădu o raită pe lângă impunătoarea reședință a acestuia, apoi se întoarse la sinagogă pentru că Dogan îi spusese că aceasta ar fi putut constitui următoarea țintă, deși obiectivul actual era reprezentat de avocatul evreu. Pe la unsprezece, Cayhall era din nou în Cleveland; de data asta, Pontiacul verde se odihnea într-o parcare pentru camioane de pe autostrada 61. Găsi cheile

sub scaunul șoferului, așa că porni într-o plimbare prin fermele atât de bogate din deltă. La un moment dat opri mașina pe un drum puțin circulat și deschise portbagajul. Acolo, ascunse într-o cutie de carton, sub un teanc de ziare, se aflau cincisprezece cartușe de dinamită, trei capse explozive și un fitil, pe care Sam le verifică cu grijă; apoi se întoarse în oraș și intră într-un bar.

Fix la ora două din noapte, cel de-al treilea membru al echipei se așează în fața lui Cayhall. Numele lui era Rollie Wedge și n-avea decât douăzeci și doi de ani; în ciuda vârstei fragede însă, era un veteran al războiului pentru drepturi civile. Zicea că era de baștină din Louisiana, dar acum locuia undeva în munți, într-un loc neștiut de nimeni; și cu toate că nu era un fanfaron, îi spusese de câteva ori lui Sam Cayhall că în adâncul sufletului știa că avea să-și găsească moartea în bătălia pentru supremația rasei albe. Wedge-tatăl, specialist în demolări de clădiri, era un membru al Klanului și de la el învățase Rollie să folosească explozivii.

Sam nu știa mare lucru despre Rollie Wedge și nu prea credea în poveștile pe care i le înșira tânărul, dar nu-l întrebase niciodată pe Dogan unde-l găsisese pe puști.

Preț de vreo jumătate de oră își văzură de cafea și de conversație. Din când în când, mâna lui Cayhall tresărea, nervoasă, făcând să se clatine cafeaua din ceașcă; Rollie însă își păstra tot calmul și sângele rece. Nu era prima dată când lucrau împreună, dar pe Cayhall continua să-l surprindă stăpânirea de sine a unei persoane atât de tinere. De altfel îi și spusese lui Dogan că puștiul nu se înfierbânta niciodată, nici chiar atunci când se apropiau de țintă și avea cartușele de dinamită în mână.

După ce luă un săculeț de pe bancheta din spate, Wedge își înclue mașina, pe care de fapt o închinase la aeroportul din Memphis, și o lăsă în parcare. Pontiacul verde condus de Cayhall părăsi orașul și intră pe autostrada 61, îndreptându-se spre sud. Ceasul arăta aproape ora trei din noapte și șoseaua era pustie. Când ajunseră la câteva mile sud de satul Shaw, Cayhall o luă pe un drumeag întunecos, așternut cu pietriș, și după câteva secunde opri mașina. Rollie îi zise să rămână înăuntru cât timp verifica el explozivii și Sam se supuse. Rollie își luă sacul, apoi deschise portbagajul, începând să facă inventarul cartușelor de dinamită, capselor și fitilului. Când termină operațiunea, își lăsă sacul acolo și se întoarse în mașină, spunându-i lui Sam să se îndrepte spre Greenville.

Trecură pentru prima oară prin dreptul biroului lui Kramer pe la ora patru dimineața. Cum strada era pustie și întunecată, Rollie fu de părere că asta avea să fie cea mai ușoară acțiune de până acum.

— Păcat că nu putem să-i aruncăm în aer casa, zise Rollie încetișor, în timp ce treceau prin dreptul reședinței familiei Kramer.

— Mda, păcat, aprobă Sam, nervos. Numa' că e păzită.

— Știu asta. Da' paznicul nu e o problemă.

— Sunt convins, da' mai sunt și niște copii acolo, în caz că nu știi...

— Țștia trebuie stârpiți din fașă. Micii ticăloși evrei cresc repede și se transformă în marii ticăloși evrei, zise Rollie.

Cayhall parcă mașina pe o alee din spatele clădirii care adăpostea firma lui Kramer. Fără să facă nici cel mai mic zgomot, cei doi bărbați deschiseră portbagajul, scoaseră cutia și sacul lui Rollie, apoi se prelinseră pe lângă tufele de gard viu până ajunseră la ușa din spate.

Sam Cayhall meșteri puțin broasca și, în câteva secunde, cei doi pătrunseră în clădire. Cu două săptămâni în urmă, Sam se prezentase la recepție drept un posibil client și, după ce pusese câteva întrebări, pornise să caute toaleta. În holul principal, între toaletă și ceea ce părea să fie biroul lui Kramer, se afla o debara îngustă, plină cu tot felul de hârțoage și de dosare

vechi.

— Stai lângă ușă și fii atent la alee, șopti Wedge cu răceală, iar Sam se supuse fără murmur.

Adevărul e că prefera să facă pe supraveghetorul decât să aibă de-a face cu explozivii.

Rollie așeză iute cutia pe podeaua cămăruței, apoi fixă capsele la cartușele de dinamită. Era o operațiune extrem de delicată, care făcea ca inima lui Sam să bată de două ori mai repede. De altfel, se așeza întotdeauna cu spatele la bastonașele acelea periculoase, așa... ca să fie mai sigur, în cazul în care ar fi apărut vreo defecțiune.

Nu rămaseră înăuntru mai mult de cinci minute, după care se îndreptară plini de nonșalanță spre Pontiacul verde care-i aștepta la capătul aleii. Erau pe cale să devină invincibili. Totul fusese atât de ușor. Aruncaseră în aer o firmă de afaceri imobiliare din Jackson pentru că vânduse o casă unui cuplu de culoare. Pusese o bombă în redacția unui mic ziar local pentru că publicase unul sau două articole, de altfel neutre, despre segregarea rasială. Și mai demolaseră și sinagoga din Jackson, cea mai mare sinagogă din tot statul.

Aprinseră farurile abia când mașina intră pe o stradă laterală.

În atentatele anterioare, Wedge folosisese un fitil ce ardea cincisprezece minute pe care-l aprinsese cu un chibrit, ca și cum ar fi fost un foc de artificii. Din același exercițiu făcea parte și plimbarea în mașină, cu geamurile lăsate, pe la periferia orașului chiar în clipa în care se producea explozia, în așa fel încât auzeau și simțeau fiecare lovitură de la o distanță sigură.

În noaptea asta însă, totul avea să fie diferit. La un moment dat, Sam se înșelă în privința drumului și se trezire brusc în fața unei bariere de cale ferată chiar în secunda în care un marfar trecea în mare viteză. Un tren cam lung care-l obligă pe Sam să se uite de câteva ori la ceas. Iar în tot acest timp Rollie rămase mut ca un pește. Puțin mai târziu Sam greși din nou și nimeriră pe o stradă din apropierea râului, cu silueta unui pod zărindu-se undeva în depărtare. Sam își privi încă o dată ceasul. Pământul avea să se cutremure în mai puțin de cinci minute și el ținea să se afle în momentul acela undeva, pe o autostradă pustie, la adăpostul întunericului. Rollie se agită puțin, ca și când prestația șoferului începea să-l enerveze, dar nu zise nimic.

Încă o curbă, și în fața lor apărură o nouă stradă. Cum Greenville nu era cine știe ce oraș, Sam își închipuise că, dacă întorcea mereu, avea să ajungă, mai devreme sau mai târziu, pe o stradă cunoscută. Numai că următoarea curbă se dovedea a fi și ultima, căci Sam frână imediat ce văzu că intrase pe o stradă cu sens unic. Când piciorul se așeză pe pedala de frână, motorul se opri imediat. Apăsă pe ambreiaj și răsuci cheia în contact — nici un rezultat. Apoi îl izbi mirosul de benzină.

— Ei, la dracu'! strivi el între dinți. La dracu'!

Rollie se afundă în scaun, continuând să privească țintă prin parbriz.

— Fir-ar al dracului să fie! E înecat de benzină! se înfurie Sam, nereușind să pornească mașina.

— Nu consuma bateria! murmură, calm, Rollie.

Sam mai avea puțin și intra în panică. Se rătăcise, e adevărat, dar simțea că centrul orașului nu era departe. Așa că trase adânc aer în piept și se porni să observe cu atenție strada, aruncând totuși o privire și pe cadranul ceasului. Totul era liniștit în jur și nu se vedea nici o mașină. Decorul era perfect pentru explozia unei bombe. Aproape că vedea fitilul arzând de-a lungul ușii de lemn; simțea în picioare vibrațiile pământului; auzea chiar trosnetul lemnului, al cărămizilor și al geamurilor aruncate în aer. Of, fir-ar al dracului, își zise Sam în timp ce încerca să-și recapete sângele rece, s-ar putea să fim chiar răniți.

— Și eu care credeam că Dogan ne-a trimis o mașină ca lumea, mormăi

el, dar Rollie nu-i răspunse, rămânând mai departe cu privirea lipită de ceva ce se afla dincolo de parbriz.

Trecuseră deja cincisprezece minute de când părăsiseră biroul lui Kramer, așa că jocul de artificii nu putea să mai întârzie. Sam își șterse broboanele grele de sudoare care-i acoperiseră fruntea și încercă din nou să pornească mașina. Slavă Domnului, de astă dată motorul porni și Sam nu-și putu împiedica un rânjet în direcția lui Rollie, dar puștiul rămase ca de piatră. Mașina se dădu puțin înapoi, după care țâșni cu toată viteza înainte. Prima stradă pe care intrară li se păru oarecum familiară, apoi se treziră din nou pe Main Street.

— Ce fel de fitil ai folosit? întrebă Sam într-un târziu, în timp ce intrau pe autostrada 82, la numai câteva blocuri distanță de biroul lui Kramer.

Dar Rollie ridică din umeri de parcă ar fi vrut să spună că respectiva chestiune îl privea în exclusivitate, iar Sam n-avea nici un drept să pună întrebări. Încetini ră puțin când trecură pe lângă o mașină de poliție oprită pe marginea drumului, dar după aceea accelerară puternic și în numai câteva minute Greenville rămase departe, în urma lor.

— Ce fel de fitil ai folosit? întrebă din nou Sam, de data asta cu o nuanță de iritare în glas.

— Am încercat ceva nou, răspunse Rollie fără să-l privească.

— Ce-ai făcut?

— N-ai cum să înțelegi, zise Rollie și Sam încercă să ghicească.

— Un ceas cumva? întrebă el după ce parcurseră câteva mile.

— Cam așa ceva.

Până la Cleveland, nici unul dintre ei nu mai scoase o vorbă. În timp ce luminile din Greenville dispăreau de cealaltă parte a câmpiei, Sam tot aștepta să vadă flăcări izbucnind pe cer, ori să audă pârâitul înăbușit al exploziei. Numai că nu se întâmplă nimic din toate acestea, ba pe deasupra, Wedge reuși chiar să tragă și un pui de somn.

Barul din parcare pentru camioane era arhiplin când sosiră cei doi. Ca de obicei, Rollie coborî din mașină, aruncă un „la revedere” prin fereastra deschisă, apoi se îndreptă surâzând spre propria mașină. Sam îl urmări cu privirea, minunându-se din nou de sângele rece de care dădea întotdeauna dovadă Rollie Wedge.

Ceasul arăta acum puțin peste cinci și jumătate și la răsărit o geană portocalie spărsese întunericul. Sam intră cu Ponticul verde pe autostrada 61 și se îndreptă spre sud.

Pentru familia Kramer nenorocirea începu cu adevărat cam pe la ora la care Rollie Wedge și Sam Cayhall se despărțiră în Cleveland. Mai întâi fu ceasul deșteptător de pe noptiera lui Ruth Kramer. Când soneria izbucni ca de obicei la cinci treizeci, Ruth își dădu imediat seama că este foarte bolnavă. Avea puțină febră, o durere rea în tâmpile și o groaznică senzație de vomă. Marvin o ajută să ajungă în baie unde rămase mai bine de o jumătate de oră. De o lună de zile Greenville era bântuit de o gripă care acum își făcuse drum și în casa familiei Kramer.

Menajera îi trezi pe gemeni (Josh și John aveau acum cinci ani) la șase și jumătate, îi spălă, îi îmbracă și îi hrăni în mare viteză. După părerea lui Marvin, era mai bine să-i ducă pe copii la grădiniță, în speranța că așa vor fi cât mai departe de virusul cel periculos. Îi telefonă apoi unui prieten medic ca să-i ceară o rețetă și îi dădu servitoarei douăzeci de dolari ca să ridice medicamentele de la farmacie, peste o oră. În sfârșit, își luă la revedere de la Ruth, pe care o găsi întinsă pe podeaua sălii de baie, cu o pernă sub cap și o pungă de gheață pe față.

Activitatea avocatului nu era consacrată în întregime cauzelor din

domeniul drepturilor civile; în anul de grație 1967, în statul Mississippi, nu se putea trăi doar din asta. Așa că printre dosarele lui Kramer mai apăreau și câteva cazuri penale, divorțuri, falimente dubioase, litigii imobiliare. Și cu toate că tatăl său aproape că nu-i mai vorbea, iar restul membrilor familiei Kramer abia dacă-i mai rostea numele, Marvin își petrecea cam o treime din timpul său de lucru ocupându-se de afacerile familiei. De altfel, chiar în dimineața asta la ora nouă trebuia să fie la tribunal pentru un proces în care era implicată și proprietatea unui unchi.

Gemenilor le plăcea la nebunie să meargă cu el la birou. Programul grădiniței începea abia la ora opt, așa că Marvin avea timp să lucreze puțin înainte de a-i preda pe băieți educatoarei și de a merge la tribunal. Așa ceva se întâmpla cam o dată pe lună, dar în realitate nu trecea nici o zi fără ca măcar unul dintre băieți să nu-l implore pe Marvin să-i ducă mai întâi la birou și abia după aceea la grădiniță.

Sosiră pe la șapte și jumătate și gemenii meraseră ață la biroul secretarei pe care se odihnea un teanc gros de hârtie de scris ce nu aștepta decât să fie tăiată, copiată, capsată, împăturită și vârată în plicuri. Clădirea care adăpostea firma crescuse cam alandala de-a lungul vremii. Ușa de la intrare dădea într-un mic vestibul unde biroul de primire stătea aproape sub scară. Cele patru scaune destinate clienților erau pur și simplu lipite de perete, iar birourile celor trei asociați pe care îi avea acum Marvin se aflau de-o parte și de alta a vestibulului. Un hol de vreo cinci metri traversa tot parterul, în așa fel încât, dacă rămâneai în dreptul intrării, puteai să vezi ușa din spate a clădirii. Marvin ocupa cea mai spațioasă încăpere de la parter, adică ultima ușă pe stânga, chiar lângă debaraua supraaglomerată. Secretara, pe nume Helen, își avea propriul birou în fața debaralei; era o tânără bine făcută la care Marvin visa de vreun an și jumătate.

La etajul întâi se aflau birourile înecate în hârtii ale încă unui avocat și două secretare. Iar etajul al doilea, neîncălzit și fără aer condiționat, era folosit ca depozit.

Marvin sosea de obicei la birou între șapte și jumătate și opt deoarece îi plăcea să-și vadă de treabă în liniște până se adunau și ceilalți, iar telefoanele începeau să zbârnâie. Vineri, 21 aprilie, sosi, evident, primul.

Descuie ușa de la intrare, aprinse lumina și se opri în vestibul. Aici le ținu gemenilor o predică despre cum trebuiau să lase biroul lui Helen, dar puștii erau deja în hol, fără să fi auzit un cuvânt. Când Marvin își vârî capul prin ușa biroului secretarei, Josh avea de lucru cu foarfeca, în timp ce John pusese mâna pe capsator. Așa că tatăl zâmbi înțelegător și se retrase; câteva secunde mai târziu, era cufundat până peste cap în hârtii.

Pe la opt fără un sfert hotărî că va telefona mai târziu la spital și porni să urce scările spre etajul al doilea în căutarea unui dosar vechi care, după părerea lui, ar fi putut avea o anumită legătură cu cazul la care tocmai lucra. De undeva, de pe hol, se auzea râsul jucăuș al băieților; Marvin urcă treptele mormăind. De fapt, dosarul acela vechi îi salvă viața.

Explozia aruncă totul în aer pe verticală și pe orizontală, cu o viteză incredibilă; căci cincisprezece cartușe de dinamită plasate în centrul unei clădiri cu structură din lemn transformă totul în fărâme în numai câteva secunde. Pământul se zdruncină ca de cutremur, iar rămășițelor clădirii le trebui un minut întreg ca să revină pe pământ; martorii povestiră mai târziu că cioburile cădeau peste oraș ca o ploaie fără sfârșit.

Josh și John Kramer se aflau cam la trei metri de epicentrul exploziei, așa că, din fericire, nu apucară să-și dea seama ce se întâmplă. Trupurile lor ciopârțite fură găsite de pompieri sub un morman de ruine. Suflul exploziei îl proiectă pe Marvin de tavanul de la etajul al doilea, apoi trupul avocatului

căzu împreună cu resturile acoperișului în craterul fumegând din centrul clădirii. Douăzeci de minute mai târziu, Marvin era dus la spital în stare de inconștiență, dar încă viu. După alte trei ceasuri avea ambele picioare amputate de la genunchi.

Explozia se produsese la ora șapte și patruzeci și șase de minute fix, și asta din fericire, dacă se poate spune așa. Helen, secretara lui Marvin, simți explozia în clipa în care ieșea din oficiul poștal aflat la patru blocuri distanță de birou. Încă zece minute și ar fi fost și ea acolo, cu ceștile de cafea în mână. David Lukland, un tânăr asociat al firmei locuia la trei blocuri mai încolo și tocmai încuia ușa apartamentului când toate simțurile recepționară din plin explozia. Încă zece minute și s-ar fi aflat și el acolo, în biroul de la etajul întâi, în plină triere a curierului.

Un mic incendiu izbucni în clădirea vecină care adăpostea alte firme și companii, și, cu toate că fu stins aproape imediat, el făcu să crească puternic emoția în cartier. La vederea fumului gros, oamenii fugiră care încotro, mâncând pământul.

Doi trecători fură răniți cu această ocazie. O bucată de aproximativ un metru dintr-o bârnă ateriză pe trotuar, impactul proiectând-o apoi drept în nasul doamnei Mildred Talton care își întorsese capul în direcția exploziei. Din fericire, rana nu era gravă.

Cel de-al doilea accident fu tot atât de lipsit de gravitate, dar în același timp deosebit de semnificativ. Un străin pe nume Sam Cayhall se îndrepta liniștit spre clădirea care adăpostea firma lui Kramer când pământul se cutremură și îi fugi de sub picioare. În timp ce se lupta să se ridice de pe jos, străinul primi câteva cioburi în gât și în obrazul stâng, ceea ce-l făcu să se târască în spatele unui copac pentru a se adăposti de ploaia de sticlă dezlănțuită de explozie. Dezastrul din fața lui îl lăsă cu gura căscată, dar după câteva clipe își reveni și o luă la fugă.

Sângele care-i curgea din obraz îi păță cămașa, iar starea de șoc provocată de cele văzute îl împiedică să-și amintească mare lucru mai târziu. Se îndepărtă de centrul orașului la volanul aceluiasi Pontiac verde și, dacă ar fi fost atent, ar fi reușit pentru a doua oară să iasă liniștit din Greenville. Dar o patrulă a poliției tocmai se grăbea să răspundă apelului stației centrale, îndreptându-se cu toată viteza spre locul unde se produsese nenorocirea, când drumul îi fu blocat de un Pontiac verde. Era imposibil ca o mașină a poliției să treacă neobservată — sirena urla, girofarurile scânteiau, claxonul spărgea timpanele, polițiștii din mașină înjurau în gura mare — dar, dintr-un motiv necunoscut, Pontiacul nu se retrase pe banda alăturată. Enervați, polițiștii reușiră în cele din urmă să-l oprească pe inconștient, aproape că smulseră portiera din țâțâni și prinseră în cătușe mâinile tipului de la volan a cărui cămașă era pătată de sânge. Apoi Sam fu împins fără menajamente pe bancheta din spate a mașinii de poliție și dus la secție; Pontiacul fu pus sub sechestru.

Bomba care îi ucisese pe gemenii familiei Kramer era cea mai puțin experimentată din toate chestiile de genul ăsta. Cele cincisprezece cartușe de dinamită fuseseră legate între ele cu o bandă specială, dar fitilul lipsea. În locul acestuia Rollie Wedge folosisse un detonator, un timer care era, de fapt, un ceas deșteptător cu arc, dintre cele mai ieftine. După ce aruncase limba mare, făcuse un orificiu între cifrele șapte și opt în care introdusese un ac metalic. În clipa în care acesta avea să fie atins de limba mică, circuitul urma să se închidă și să detoneze bomba. Rollie voise să aibă la dispoziție mai mult decât cele cincisprezece minute acordate de fitilul clasic. În plus, se considera un expert în materie de explozivi și dorea să facă noi experiențe.

Poate că limba mică fusese puțin îndoită. Poate că ceasul nu avusese cadranul perfect plat. Poate că, în entuziasmul său, Rollie nu strânsese arcul cum trebuie. Poate că arcul metalic nu se potrivea cu cadranul. În fond, era prima dată că Rollie încerca așa ceva. Sau, cine știe, poate că totul se desfășurase conform planului.

Cert este că, oricare ar fi fost motivele sau scuzele, campania de atentate organizată de Jeremiah Dogan și Ku Klux Klan făcuse acum să curgă sânge evreiesc în statul Mississippi, iar acest lucru puse evident capăt respectivei campanii.

2

După ce trupurile celor trei fură scoase de sub dărâmături, poliția închise zona și îndepărtă mulțimea de gură-cască. Câteva ore mai târziu cazul era preluat de agenții FBI din Jackson, și o echipă specială începu să treacă prin sită resturile clădirii. Zeci de agenți primiră sarcina plictisitoare de a aduna de pe jos și cea mai mică fărâmbă, de a o studia și de a o pune într-o pungă transparentă, gata să servească într-o bună zi la reconstituirea ansamblului. Tot ce fu ridicat de la locul exploziei ajunse apoi într-un depozit de la marginea orașului, ales să servească drept bază de date.

Timpul confirmă bănuiala inițială a celor de la FBI. Dinamită, un detonator și câteva cabluri. Adică o bombă artizanală, meșterită de un cârpaci care avusese norocul să scape nevătămat.

Un elicopter îl transportă aproape imediat pe Marvin Kramer la un spital din Memphis; timp de trei zile, starea lui rămase critică. Ruth Kramer, în stare de șoc, fu internată mai întâi la spitalul din Greenville, apoi în același spital din Memphis în care se afla și soțul său. Aici, domnul și doamna Kramer împărțiră nu numai camera, ci și sedativele. Medici, rude și prieteni fără număr făcură de gardă la căpătâiul lor, mai ales că Ruth se născuse și crescuse în oraș.

Pe măsură ce praful se liniștea în jurul a ceea ce mai rămăsese din firma de avocatură a lui Marvin Kramer, vecinii-proprietari de magazine și funcționari măturară cioburile de pe trotuar, șopocăind neîncetat și urmărind cu atenție mișcările polițiștilor și ale echipei de salvare care începuse săpăturile. Un zvon insistent alerga prin Greenville cum că poliția reținuse deja un suspect. Pe la prânz, toată lumea știa că tipul se numea Sam Cayhall, că era din Clanton, Mississippi, că era un membru al Klanului și că fusese rănit cu ocazia exploziei. Un raport oficial aducea detalii înspăimântătoare despre alte atentate cu bombe al căror autor fusese Cayhall și care avuseseră drept rezultat tot felul de răni îngrozitoare și de cadavre desfigurate; dar până acum toate victimele fuseseră de culoare. Un alt raport povestea despre strălucitoarele fapte eroice ale polițiștilor din Greenville care reușiseră să pună mâna pe nebun la numai câteva secunde după explozie. Jurnalul de prânz al postului de televiziune local confirmă ceea ce se știa deja, anume că cei doi copii muriseră, că tatăl lor era grav rănit și că Sam Cayhall fusese reținut de poliție.

La început, Sam Cayhall fusese cât pe-acum să scape doar cu o amendă de treizeci de dolari. Pe drumul către secția de poliție, își regăsise stăpânirea de sine și le ceruse scuze așa cum trebuie polițiștilor pentru că nu le lăsase cale liberă. În registrul poliției fu trecută o vină absolut minoră, iar Sam fu depus în camera de detenție în așteptarea completării hârtiilor oficiale și a eliberării. Cei doi polițiști se grăbiră apoi să ajungă la locul atentatului, în ajutorul

colegilor lor.

Un îngrijitor care făcea și pe infirmierul se apropie de Sam cu o trusă de prim ajutor și îi curăță rana de pe obraz; sângele se opri. Sam povesti încă o dată că avusese o noapte grea, că se bătuse într-un bar și că așa se pricopsise cu tăietura aia. Peste vreo oră, un gardian adjunct își iți capul în ferestruica ușii de la camera de detenție: avea cu el alte hârtii și explicații. Sam era acuzat că nu acordase prioritate unui vehicul oficial aflat în misiune, amenda maximă era de treizeci de dolari și, dacă putea să plătească imediat cu bani gheață, atunci era liber să-și vadă de drum imediat ce documentele erau completate, iar mașina scoasă de sub sechestrul. Sam se plimba nervos prin cameră, privindu-și ceasul și pipăindu-și rana de pe obraz.

Știa că trebuia neapărat să dispară. Arestarea asta fusese înregistrată și nu avea să treacă mult până când țărănoii ăștia or să pună cap la cap numele lui și explozia de la biroul avocatului, și-atunci, ei bine, atunci nu-i mai rămânea decât să-și ia picioarele la spinare. Trebuia să plece din Mississippi, poate să facă iar echipă cu Rollie Wedge și să plece amândoi în Brazilia sau undeva tot așa departe. Dogan o să le dea cu siguranță bani. O să-i dea un telefon lui Dogan imediat ce-o să iasă din Greenville. Mașina îl aștepta cuminte în parcare pentru camioane din Cleveland, așa că acolo o să schimbe mașinile, pe urmă o să se ducă la Memphis unde o să ia un autobuz Greyhound.

Asta o să facă. Fusese un dobitoc că se întorsese la locul faptei, dar își zise că, dacă se stăpânea ca lumea, circarii ăștia or să-i dea drumul.

După încă o jumătate de oră, gardianul adjunct se întoarse cu un alt formular, Sam îi dădu cei treizeci de dolari și primi chitanța. Apoi îl urmă pe celălalt de-a lungul unui coridor îngust care ducea la biroul de la intrare; acolo i se înmână o citație să se prezinte peste două săptămâni la Tribunalul Municipal din Greenville.

— Unde-mi e mașina? Întrebă el în timp ce împătura hârtia și o vâră în buzunar.

— Vine imediat. Așteaptă aici.

Sam își privi ceasul și așteptă un sfert de oră. Prin ferestruica tăiată într-o ușă de metal, urmări un du-te-vino al mașinilor în parcare din fața închisorii. Un polițist voinic târî înăuntru doi bețivi. Sam așteptă, foindu-se nerăbdător.

Apoi o voce necunoscută îl chemă de undeva, din spate.

— Domnule Cayhall.

Se întoarse și dădu cu ochii de un tip scund, îmbrăcat într-un costum teribil de uzat, care-i flutură pe la nas o insignă de polițist.

— Sunt detectiv Ivy, de la Departamentul de Poliție din Greenville. Trebuie să vă pun câteva întrebări, zise bărbatul cel scund, făcând un semn cu mâna spre ușile din lemn înșirate de-a lungul holului. Sam îl urmă fără să crâcnească.

Încă din prima clipă când se așeză în fața detectivului Ivy, de cealaltă parte a unui birou cât se poate de murdar, Sam Cayhall nu avu prea multe de spus. Ivy avea doar vreo patruzeci și ceva de ani, dar părul îi era deja cărunț și riduri adânci îi înconjurau ochii. După ce își aprinse o Camel fără filtru, îi oferă și lui Sam o țigară, întrebându-l cum de se tăia la obraz. Sam se jucă un timp cu țigara, dar nu o aprinse. Se lăsase de fumat cu câțiva ani în urmă și, cu toate că simțea nevoia să tragă un fum în acest moment atât de tensionat, se mulțumi să bată ușor cu țigara în masă. Răspunse fără să-l privească pe Ivy că, probabil, era rezultatul unei bătăi.

Ivy zâmbi scurt, mormăind ceva, ca și cum s-ar fi așteptat la un asemenea răspuns, și în clipa aceea Sam știu că are de-a face cu un

profesionist de mâna întâi. Constatărea asta îl sperie și mâinile începură să-i tremure. Bineînțeles că Ivy observă totul. Unde se bătuse? Cu cine se bătuse? Când anume avusese loc evenimentul? De ce se bătuse aici, în Greenville, când locuia de fapt la vreo trei ore distanță de oraș? De unde luase mașina?

Sam nu răspunse. Ivy îl hărțuia cu întrebări la care Sam nu putea răspunde deoarece o minciună ar fi adus după ea alte minciuni și Ivy l-ar fi prins imediat cu ocaua mică.

— Aș vrea să vorbesc cu un avocat, zise Sam în cele din urmă.

— Minunat, Sam. Cred că este exact ceea ce trebuie să faci, aprobă Ivy, aprinzând o nouă țigară și suflând fumul gros spre tavan. Azi-dimineață am avut o mică explozie aici, în oraș. Ai auzit de chestia asta, nu? Întrebă Ivy, glasul său căpătând o ușoară nuanță de ironie.

— Nu.

— O tragedie. Biroul unui avocat de aici, Kramer, a fost făcut praf. Povestea s-a întâmplat acum vreo două ore și s-ar putea să fie opera Klanului, înțelegi cum vine treaba. Acum, noi, pe-aici, nu avem oameni din Klan, da' domnul Kramer este evreu. Și dacă-mi dai voie să ghicesc, tu habar n-ai de toată tărașenia asta, corect?

— Corect.

— O poveste tare, tare tristă, Sam. Vezi tu, domnul Kramer avea doi băieței, Josh și John, și soarta a vrut ca puștii să fie la birou, împreună cu tatăl lor, atunci când a explodat bomba.

Respirația lui Sam se iuți brusc, în timp ce ochii săi îi cereau lui Ivy să povestească mai departe.

— Ei, și ăștia doi băieței, de numai cinci ani, niște gemeni tare drăgălași, au fost făcuți fărâme, Sam. Sunt mai morți decât toți morții din iad, Sam.

Sam își plecă încet capul până când bărbia îi ajunse la numai câțiva milimetri de piept. Fusesse învins. Crimă, avocați, procese, judecători, jurați, închisoare, totul năvăli dintr-o dată asupra lui și lovitura îl făcu să închidă ochii.

— Tatăl s-ar putea să aibă noroc. În clipa asta e la spital, îl operează. Puștii sunt însă în grija celor de la pompe funebre. O adevărată tragedie, Sam. Bănuiesc că nu știi nimic despre bombă, Sam, nu-i așa?

— Nu, nu știu. Aș vrea să văd un avocat.

— Firește, răspunse Ivy, ridicându-se încet și părăsind încăperea.

Un medic extrase un ciob de sticlă din obrazul lui Sam și îl trimise la un laborator al FBI-ului. Analiza nu aduse nici o surpriză — era o bucată din geamul ferestrelor de la clădirea aruncată în aer. Apoi, Pontiacul verde fu foarte repede pus în legătură cu numele lui Jeremiah Dogan din Meridian. Un fitil fu găsit în portbagaj. În sfârșit, un comisionar se prezintă la poliție și povestește că văzuse mașina aceea pe la patru dimineața în preajma biroului domnului Kramer.

FBI-ul făcu în așa fel încât presa să afle imediat că domnul Sam Cayhall era de multă vreme membru al Ku Klux Klanului și că fusese principalul suspect în mai multe atentate cu bombe. Era un caz urât, așa că asupra poliției din Greenville complimentele curgeau gârlă; până și J. Edgar Hoover făcu o declarație publică.

La două zile după atentat, gemenii Kramer își găsiră odihna veșnică într-un mic cimitir din oraș. La vremea aceea, în Greenville locuiau o sută patruzeci și șase de evrei și, cu excepția lui Marvin și a altor șase, toți ceilalți fură prezenți la înmormântare. Numărul reporterilor și al fotografiilor care ținuseră să fie de față fu însă dublu.

În dimineața următoare, Sam se uită la fotografii și citi relatările de la fața locului în micuța celulă în care fusese „găzduit”. Gardianul adjunct, pe nume Larry Jack Polk, era un nătăfleț care se împrietenise cu Sam pentru că, așa cum îi șoptise ceva mai devreme, niște veri de-ai lui erau membri ai Klanului și ar fi vrut și el să li se alăture, da' nevastă-sa nu era de acord nici în ruptul capului. În fiecare dimineață îi aducea lui Sam cafea proaspătă și ziare. Larry Jack mărturisise deja admirația pe care o nutrea pentru talentele pirotehnice ale lui Sam.

Sam nu scosese practic nici un cuvânt, dacă nu punem la socoteală cele câteva vorbe menite să-l mulțumească pe Larry Jack. A doua zi după explozie i se puseseră în spinare două omucideri de gradul întâi, așa că mintea îi era ocupată cu scenariul în care camera de gazare juca un rol principal. Refuzase cu încăpățănare să vorbească cu Ivy sau cu oricare alt polițist și adoptase aceeași atitudine și în privința FBI-ului. Ziariștii încercaseră, firește, să ajungă până la el, dar nu reușiseră să treacă de Larry Jack. Sam îi telefonă soției, sfătuind-o să nu plece din Clanton și să încuie bine ușile. În singurătatea celei, începu să țină un jurnal.

Polițiștii n-aveau decât să afle singuri că în atentat mai fusese implicat un al doilea, pe nume Rollie Wedge. Ca membru al Klanului, Sam Cayhall depusese un jurământ, și pentru el jurământul era sacru. Niciodată, absolut niciodată nu-l va da în vileag pe un alt membru al Klanului. Și spera din tot sufletul că Jeremiah Dogan îi împărtășea ideile și convingerile în legătură cu jurământul.

La două zile după explozie, în Greenville își făcu apariția un avocat îndoielnic, cu părul vâlvoi, pe nume Clovis Brazelton. Făcea și el parte din Klan și își câștigase o oarecare faimă în Jackson, apărând tot felul de pungași. Dorea să candideze pentru postul de guvernator și în platforma lui electorală susținea că rasa albă trebuia conservată, că Biroul Federal de Investigații era o invenție drăcească și că negrii trebuiau protejați, dar fără a li se permite conviețuirea cu albi, și așa mai departe. Brazelton fusese trimis de Jeremiah Dogan să-l apere pe Sam Cayhall, dar mai ales să se asigure că Sam și-a pus lacăt la gură. FBI-ul tăbărâse pe Dogan din cauza Pontiacului verde și lui Jerry îi era teamă să nu fie inculpat drept complice.

Complicele, îi explică Clovis noului său client, este tot atât de vinovat ca și cei care apasă efectiv pe trăgaci. Sam

Îl ascultă aproape fără să scoată un cuvânt. Auzise câte ceva despre Brazelton și încă nu avea încredere în avocat.

— Uite ce e, Sam, insistă Clovis ca și cum i-ar fi explicat unui copil. Eu știu cine a pus bomba. Mi-a spus Dogan. Dacă nu mă înșel, suntem patru cu toții — eu, tu, Dogan și Wedge. Or, în momentul ăsta, Dogan este aproape convins că Wedge va fi de negăsit. Nu a luat legătura cu el, dar puștiul este strălucitor de inteligent și probabil că a fugit deja peste graniță. Asta înseamnă că mai rămâneți doar tu și Dogan. Și sincer să fiu, eu mă aștept ca Dogan să fie inculpat în orice clipă. Numai că sticleților are să le fie tare greu să-l înfunde dacă nu pot să-i dovedească complicitatea. Și ei nu pot să facă asta dacă tu nu le spui nimic.

— Deci iau totul asupra mea? întrebă Sam.

— Nu. Îți ții gura doar în privința lui Dogan. Negi totul. O să inventăm ceva în legătură cu mașina. Dar asta este problema mea. Am să fac în așa fel încât procesul să fie transferat într-un alt comitat, poate în zona colinelor sau altundeva unde să nu fie evrei. Dacă o să avem un juriu numai din albi, o să fac o pledoarie de-o să ieșim amândoi niște eroi. Da' pentru asta lasă-mă pe mine să mă ocup de toate.

— Nu crezi că am să fiu condamnat?

— Pe dracu'! Uite, Sam, îți dau cuvântul meu. O să facem rost de un juriu de patrioți, adică de oameni ca tine, Sam. Toți albi. Și toți îngrijorați că puștii lor vor fi obligați să meargă la școală împreună cu puștimea cioroilor. Numai oameni buni, Sam. O să alegem doișpe din ăștia, o să-i punem pe banca juraților și o să le explicăm că evreii ăștia împuțiți au încurajat toată aiureala asta cu drepturile civile. Ai încredere în mine, Sam; o să fie foarte ușor. Ai încredere în mine, am mai făcut chestia asta, încheie Clovis, aplecându-se peste masa șubredă și bătând ușurel cu mâna pe brațul lui Sam.

În aceeași zi, Sam se trezi cu cătușe la mâini și câțiva polițiști de la poliția municipală îl urcară într-o mașină. O mică armată de fotografi îl aștepta la ieșirea închisorii, în timp ce un alt grup de reprezentanți ai acestei meserii atât de agresive era pregătit să-l întâmpine pe Sam pe treptele tribunalului.

Cayhall se prezintă în fața judecătorului municipal însoțit de noul său avocat, onorabilul Clovis Brazelton, care renunță la audierea preliminară și se ocupă liniștit de alte câteva proceduri legale de rutină. Sam se întoarse în celula sa la numai douăzeci de minute după ce o părăsise. Clovis îi promise că va reveni peste câteva zile ca să pună la cale strategia pentru proces, apoi ieși din clădirea închisorii și dădu un recital admirabil în beneficiul ziariștilor.

Frenezia care cuprinsese presa în Greenville avu nevoie de o lună întreagă ca să se potolească. Sam Cayhall și Jeremiah Dogan fură inculpați pe data de 5 mai 1967 pentru omucidere de gradul întâi, iar procurorul anunță în gura mare că avea de gând să ceară pedeapsa capitală. Nimeni nu pomeni numele lui Rollie Wedge. De fapt, poliția și FBI-ul habar n-aveau de existența lui.

Clovis, care îi reprezenta acum pe ambii inculpați, pledă cu succes pentru transferarea procesului în altă instanță, astfel încât procesul începu pe 4 septembrie 1967 în Nettles County, la trei sute de kilometri distanță de Greenville. Și totul se transformă într-un spectacol de circ. Pe peluza din fața tribunalului, Klanul instalează o tabără pentru membri și simpatizanți, cu numere extrem de zgomotoase prezentate aproape din oră în oră. Fuseseră aduși chiar membri din alte state, și exista până și o listă de vorbitori invitați. Sam Cayhall și Jeremiah Dogan erau văzuți drept simboluri ale supremației rasei albe, iar admiratorii ascunși sub glugi le scandau neîncetat numele.

Presa privea și aștepta. Sala de tribunal era înțesată de reporteri și ziariști, iar cei mai puțin norocoși fură nevoiți să se mulțumească cu un loc la umbra copacilor din fața clădirii. De acolo, asistară la spectacolul oferit de Klan și ascultară discursurile care se lungeau tot mai mult, pe măsură ce blitzurile fotografiilor fulgerau din ce în ce mai des.

Înăuntru, lucrurile mergeau bine pentru Cayhall și Dogan. Brazelton își folosisese toată știința și tot farmecul și făcuse rost de doisprezece patrioți — cum îi plăcea lui să-i numească — pe post de jurați, iar acum dădea găuri importante în eșafodajul acuzării. Era extraordinar de important faptul că dovezile erau circumstanțiale — nimeni nu-l văzuse pe Sam Cayhall plasând efectiv bomba. Clovis predică treaba asta chiar de la început și argumentul fu reținut de urechile din jur. Cayhall fusese într-adevăr angajat de Dogan să-i facă un comision în Greenville și întâmplarea îl adusesese în preajma biroului lui Kramer într-un moment absolut nefericit. Lui Clovis mai că-i dădură lacrimile când își aduse aminte de cei doi copilași minunați.

Fitul din portbagaj fusese lăsat acolo probabil de fostul proprietar al mașinii, un oarecare domn Carson Jenkins din Meridian, de profesie antreprenor de deșeuri. Și domnul Carson Jenkins chiar depuse mărturie că așa se întâmplase: meseria îi cerea să mânuiască permanent materiale explozive, iar fitilul cu pricina fără îndoială rămăsese uitat în portbagaj atunci

când vânduse Pontiacul verde domnului Dogan. Or, domnul Carson Jenkins preda la școala de duminică, era un omuleț liniștit și muncitor, una din acele persoane pe care nu se poate să nu le crezi. În plus, era și membru al Ku Klux Klanului, dar FBI-ul habar n-avea de chestia asta. Clovis organizase totul absolut impecabil.

Poliția și FBI-ul nu aflară niciodată că mașina lui Cayhall rămăsese în parcare pentru camioane din Cleveland. Primul telefon pe care Sam avusese voie să-l dea din închisoare fusese acasă, pentru a le spune soției și fiului său, Eddie Cayhall, să recupereze mașina. Spre norocul apărării.

Dar cel mai puternic argument prezentat de Clovis Brazelton fu acela că nimeni nu putea să aducă nici o dovadă că cei doi clienți ai săi conspiraseră în vreun fel, și-atunci cum puteți dumneavoastră, doamnelor și domnilor jurați din Nettles County, să-i trimiteți pe acești doi oameni la moarte?

După patru zile de dezbateri, juriul se retrase să delibereze. Clovis le garantă clienților săi că vor fi achitați. La rândul ei, acuzarea era aproape sigură că acesta va fi rezultatul final. Klanul simți în aer parfumul victoriei și asta spori simțitor ritmul scandărilor de pe peluza din fața tribunalului.

Nimeni nu fu achitat, nimeni nu fu condamnat. Fapt remarcabil, doi dintre jurați se ridicară plini de îndrăzneală și cerură insistent condamnarea. După o zi și jumătate de deliberări, jurații îl anunțară pe judecător că intraseră într-un impas care nu putea fi depășit cu nici un chip. La rândul său, judecătorul respinse cauza, iar Sam Cayhall plecă acasă pentru prima oară în ultimele cinci luni de zile.

Procesul se rejudecă șase luni mai târziu în comitatul Wilson, o altă regiune rurală aflată la patru ore distanță de Greenville și la vreo sută cincizeci de kilometri de scena primului proces. Deoarece în timpul primului proces fuseseră depuse plângeri cum că jurații fuseseră literalmente hărțuiți de Klan, judecătorul, din motive niciodată precizate, schimbă jurisdicția într-o altă zonă mișunând de membru și simpatizantii Klanului. Din nou jurații fură cu toții albi și ne-evrei, Clovis povesti același lucru și prezentă aceleași argumente, iar domnul Carson Jenkins recită aceleași minciuni.

Acuzarea își modifică oarecum strategia; fără folos însă. Procurorul districtual renunță la acuzațiile principale și ceru pedepsirea celor doi doar pentru omucidere.

Nu se mai punea problema pedepsei capitale, iar juriul putea, dacă dorea, să-i găsească pe Cayhall și Dogan vinovați de omucidere; o inculpare mai ușoară, cu o pedeapsă adecvată.

Cel de-al doilea proces aduse totuși ceva nou. Timp de trei zile, așezat într-un scaun cu roțile, Marvin Kramer se află în primul rând al asistenței, cu ochii țintă la jurați. Ruth încercase să asiste la primul proces, dar nu fusese în stare să reziste și se întorsese la Greenville unde fusese din nou internată în spital pentru probleme psihice. În aceeași perioadă Marvin suferise mai multe operații și medicii nu-i dăduseră voie să urmărească în direct spectacolul din Nettles County.

În general, jurații nu fură în stare să-l privească, așa că ochii lor evitară pe cât posibil publicul, concentrându-se, într-un mod absolut neobișnuit, asupra martorilor. Cu toate acestea, tânăra Sharon Culpepper, mamă a doi gemeni, nu se putu abține și se uită în repetate rânduri la Marvin, privirile lor întâlnindu-se de câteva ori. Avocatul o imploră să i se facă dreptate.

Sharon Culpepper fu singura dintre cei doisprezece care votă de la început pentru condamnare. Timp de două zile, trebui să suporte hemoragia verbală și jignirile colegilor care nu se dădură în lături de la nici o grosolănie;

lacrimile îi scaldau obraji, dar refuză cu încăpățânare să cedeze.

Votul juriului fu de unsprezece la unu, așa că judecătorul respinse cauza și îi trimise pe toți la casele lor. Marvin Kramer se întoarse mai întâi la Greenville, dar apoi plecă din nou la Memphis pentru altă operație. Clovis Brazelton dădu un recital pentru presă. Procurorul districtual nu promise un nou proces. Sam Cayhall plecă în liniște spre Clanton, jurându-și solemn că nu va mai avea niciodată de-a face cu Jeremiah Dogan. Iar Vrajitorul Imperial fu primit triumfal acasă, în Meridian, unde le împuie tuturor urechile cum că bătălia pentru supremația albă abia a început, binele a învins răul, și așa mai departe.

În tot acest timp, numele lui Rollie Wedge fusese pomenit o singură dată. Pe când cel de-al doilea proces era în plină desfășurare, Dogan îi șoptise lui Cayhall, într-o pauză de prânz, că puștiul trimisese un mesaj printr-un străin care vorbise cu soția lui Dogan pe unul din coridoarele tribunalului. Mesajul era foarte simplu și limpede. Wedge era pe aproape și urmărea cu atenție mersul procesului, iar dacă Dogan sau Cayhall îi pomeneau vreodată numele, casele și familiile lor aveau să fie trimise urgent în iad.

3

Ruth și Marvin Kramer se despărțiră în 1970. În același an, el era internat într-un ospiciu, pentru ca să se sinucidă în 1971. Ruth se întoarse la Memphis, în casa părintească. În ciuda tuturor problemelor cărora trebuia să le facă față, insistaseră din toate puterile ca să obțină un al treilea proces. Și, de fapt, comunitatea evreiască din Greenville arată deschis o nervozitate crescândă în momentul în care deveni evident pentru toată lumea că procurorul districtual obosise să tot piardă, și nu mai avea nici o brumă de entuziasm în privința unui nou proces împotriva lui Cayhall și Dogan.

Marvin fu înmormântat alături de fiii săi. Un nou parc fu amenajat în memoria lui Josh și John Kramer, burse școlare purtând numele lor fură acordate elevilor merituoși. Trecerea timpului atenuă oarecum oroarea care însoțise tragedia celor trei morți. Apoi, de-a lungul anilor, orașul vorbi din ce în ce mai puțin despre explozia din 1967.

Nici măcar presiunile FBI-ului nu reușiră să pună pe picioare un al treilea proces. Probe nu existau, fără îndoială că judecătorul avea să schimbe din nou jurisdicția, o nouă inculpare părea lipsită de orice speranță, dar Biroul Federal nu renunță.

Cu un Cayhall îndărătnic și un Wedge indisponibil, campania de atentate organizată de Dogan eșuă lamentabil. El însă continuă să-și îmbrace roba și să țină discursuri, ba începu chiar să se creadă o forță politică majoră. Ziariștii din Nord erau intrigăți de zgomotosul său repertoriu rasist, iar el era mereu gata să-și tragă gluga pe ochi și să le acorde interviuri absolut insultătoare. Pentru o scurtă perioadă, căpătă deci o oarecare faimă, ceea ce-i făcu o imensă plăcere.

Pe la sfârșitul deceniului șapte, Jeremiah Dogan nu mai era decât un derbedeu amărât dintr-o organizație aflată în declin rapid. Negrii primiseră drept de vot, în școli nu se mai practica segregatia rasială, judecătorii federali din întreg sudul Statelor Unite dărau rându pe rând barierele rasiale, drepturile civile ajunseseră până și în Mississippi, iar Klanul se dovedise incapabil să-i țină pe negri acolo unde le era locul. Dogan nu mai putea să adune nici măcar un șoarece de câmp la ridicarea unei cruci în flăcări.

Anul 1979 aduse două noi elemente în cazul suspendat, dar niciodată

clasat, al atentatului împotriva avocatului Marvin Kramer. Primul fu alegerea lui David McAllister în funcția de procuror districtual în orașul Greenville. La cei douăzeci și șapte de ani ai săi, McAllister era cel mai tânăr procuror districtual din istoria statului Mississippi. Adolescent fiind, îi urmărise și el din mulțime pe agenții FBI scurmând prin rămășițele biroului de avocatură al lui Marvin Kramer. La puțin timp după alegere, își jură să-i aducă pe teroriști în fața justiției.

Cel de-al doilea element îl constitui inculparea lui Jeremiah Dogan pentru evaziune fiscală. După ce ani de zile reușise să-i fenteze pe cei de la FBI, Dogan își pierdu capul și intră în conflict cu Serviciul de Venituri Interne. Ancheta dură opt luni și avu drept rezultat o inculpare de treizeci de pagini. Conform documentului cu pricina, între 1974 și 1978, Dogan uitase să declare fiscului peste o sută de mii de dolari; cele optzeci și șase de capete de *acuzare* cereau o pedeapsă maximă de douăzeci și opt de ani de închisoare.

Cum Dogan era mai mult decât vinovat, avocatul lui (altul decât Clovis Brazelton) se apucă imediat să exploreze terenul în vederea încheierii unui târg. În acest moment intră în scenă Biroul Federal de Investigații.

De-a lungul unei serii de întâlniri aprinse și furioase cu Dogan și avocatul acestuia, guvernul propuse un târg, și anume ca Dogan să depună mărturie împotriva lui Cayhall în cazul Kramer primind în schimb asigurarea că nu va face pușcărie pentru evaziune fiscală. Adică nici o zi dincolo de gratii, doar libertate condiționată și amenzi grele, dar fără închisoare. Dogan nu mai vorbise cu Cayhall de mai bine de zece ani, și nu mai era nici membru activ al Klanului. Iar motivele pentru care târgul propus de federali merita să fie studiat cu atenție erau nenumărate, printre ele aflându-se și alternativa deosebit de importantă — libertatea contra cel puțin zece ani de închisoare.

SVI se strădui să-l ajute în luarea hotărârii, așa că îi sechestră toate bunurile, plănuiind chiar o mică și drăguță vânzare publică. Și tot ca să-l ajute să se hotărască, David McAllister reuși să convingă un mare juriu din Greenville să admită o nouă inculpare pentru Dogan și amicul său, Cayhall, în cazul Kramer.

Nervii lui Dogan cedară sub această presiune și tipul acceptă propunerea.

După doisprezece ani de viață liniștită în Ford County, Sam Cayhall se trezi din nou inculpat, arestat, având în față certitudinea unui nou proces și perspectiva camerei de gazare. Ca să-și angajeze un avocat, fu nevoit să-și ipotecheze casa și o mică fermă. Clovis Brazelton se lansase în chestii mult mai importante, iar Dogan nu se mai afla de aceeași parte a baricadei.

De fapt, multe lucruri se schimbaseră în Mississippi în timpul scurs de la primele două procese. Negrii dăduseră năvală să voteze și îi aleseseră pe ai lor în funcțiile oficiale. Juriile formate în exclusivitate din albi erau rare. Pe teritoriul statului existau doi judecători negri, doi șerifi negri, pe coridoarele tribunalelor avocații de culoare se amestecau cu confracții lor albi. Din punct de vedere oficial, segregatia dispăruse. Și mulți locuitori albi ai statului Mississippi începeau să se întrebe, când priveau spre trecut, pentru ce se făcuse atâta tevatură. Pentru ce acordarea drepturilor fundamentale tuturor cetățenilor întâmpinase atâta rezistență? Deși mai erau încă multe de făcut, statul Mississippi din 1980 era foarte diferit de cel din 1967. Iar Sam Cayhall înțelegea foarte bine situația.

Își luă un avocat talentat din Memphis, pe nume Benjamin Keyes, și prima lor mișcare tactică fu încercarea de a anula inculparea pe motiv că nu era corect ca Sam să fie judecat din nou după atât de multă vreme de la ultimul proces. Argumentul se dovedi viabil și în consecință fu nevoie de o decizie a

Curtii Supreme din Mississippi care să pună lucrurile la punct. Cu șase voturi pentru și trei împotriva, tribunalul hotărî că procesul putea avea loc.

Și asta se și întâmplă. Cel de-al treilea și ultimul proces al lui Sam Cayhall începu în februarie 1981, într-un mic tribunal înghețat din Lakehead County, o regiune deluroasă din extremitatea nord-estică a statului. Despre acest proces s-ar putea spune multe. Tânărul procuror districtual, David McAllister, avu o prestație strălucită, dar făcu tot atunci dovada unui obicei cât se poate de nesuferit, acela de a-și petrece tot timpul liber în compania reprezentanților presei. Era un bărbat chipeș, cu vorbă limpede și simțitoare și deveni clar pentru toată lumea că procesul acela avea un scop bine definit. Domnul McAllister nutrea ambiții politice la scară mare.

Juriul era format din opt albi și patru negri, iar probele din instanță erau aceleași din primele două procese: ciobul de sticlă, fitilul, rapoartele FBI-ului, fotografiile și toate celelalte.

Apoi, peste toate acestea, veni mărturia lui Jeremiah Dogan care se așeză în boxa martorilor îmbrăcat într-o cămașă de lucru din doc și începu să explice, cu o umilință solemnă, cum conspiraseră el și Sam Cayhall, cel de colo, să pună o bombă în biroul domnului Kramer. Sam nu-l scăpă din ochi sorbindu-i fiecare cuvânt, dar Dogan îi evită privirea. Avocatul lui Sam îl frecă pe Dogan o jumătate de zi, făcându-l să recunoască, în cele din urmă, că încheiase un târg cu guvernul. Dar răul fusese deja făcut.

Aducerea pe tapet a numelui lui Rollie Wedge nu-i folosea cu nimic lui Sam Cayhall, pentru că în felul acesta ar fi recunoscut participarea lui la atentatul din Greenville. Asta l-ar fi obligat apoi să-și recunoască complicitatea, adică să devină în fața legii la fel de vinovat ca și cel care plasase efectiv bomba în clădire. Prezintănd acest scenariu juraților, Sam s-ar fi văzut obligat să depună mărturie, lucru pe care nu-l doreau nici el, nici avocatul: Sam ar fi fost nevoit să mintă din nou ca să acopere minciunile anterioare.

Și ajunși aici nimeni n-ar mai fi crezut povestea neașteptată cu un terorist misterios despre care nu se mai vorbise înainte, care apăruse și dispăruse fără ca nimeni să-l fi văzut. De altfel, Sam știa că n-avea rost să meargă pe direcția Rollie Wedge, așa că nu pomenise nimic despre tânăr nici măcar propriului său avocat.

În finalul procesului, într-o sală de ședințe arhiplină, David McAllister veni în fața juraților și își prezentă pledoaria. Le povesti despre tinerețea sa petrecută în Greenville și despre prietenii săi evrei. Nu observase ca ei să fi fost diferiți de ceilalți. Cunoștea și câțiva membri ai familiei Kramer, oameni de treabă, care munceau mult și în beneficiul orașului în care trăiau. Le vorbi apoi despre puștii de culoare cu care se jucase în copilărie și care se dovediseră a fi prieteni minunați. Nu înțelesese niciodată de ce trebuia să învețe în școli diferite. Le spuse o poveste captivantă despre cum a simțit el pământul cutremurându-i-se sub picioare în dimineața de 21 aprilie 1967 și cum a fugit spre centrul orașului, unde un fuor de fum gros se ridica spre cer. Timp de trei ore, așteptase cu sufletul la gură dincolo de barierele poliției. Îi văzuse pe pompieri rupând-o la fugă când dăduseră de Marvin Kramer; îi văzuse apoi îngrămădindu-se printre ruinele fumegânde când îi găsiseră pe băieți și lacrimile îi scăldaseră obraji în momentul în care cele două trupușoare fără viață, acoperite cu cearșafuri albe, fuseseră urcate încet într-o ambulanță. Fusese un monolog splendid, la sfârșitul căruia o tăcere adâncă puse stăpânire pe sala de tribunal. Câțiva jurați își șterseră, discret, ochii.

Pe 12 februarie 1981 Sam Cayhall fu găsit vinovat de două omucideri de

gradul întâi și de o tentativă de omor, iar peste două zile, același juriu, în aceeași sală, pronunță verdictul: condamnarea la moarte.

Prizonierul fu dus apoi în penitenciarul de stat de la Parchman unde își așteaptă programarea pentru camera de gazare. Iar pe 19 februarie 1981 făcu primul pas pe lista condamnaților la moarte.

4

În orașul Chicago, cei trei sute de avocați ai firmei „Kravitz & Bane” coexistau în pace sub același acoperiș. De fapt, erau două sute optzeci și șase, cu toate că, în realitate, era foarte greu să ții socoteala pentru că în fiecare clipă vreo duzină de avocați părăsea firma pentru o grămadă de motive și o altă duzină de recruți, proaspeți și strălucitori, antrenați, cizelați și nerăbdători să se arunce în luptă, își făcea apariția pe coridoarele firmei. În ciuda dimensiunilor sale uriașe, firma „Kravitz & Bane” nu reuși să joace jocul extinderii la fel de repede ca alții, nu apucase să pună gheara pe firmele mai slabe din alte orașe, se mișcase încet când fusese vorba să racoleze clienții firmelor concurente, astfel încât era obligată să suporte plasarea sa abia pe locul al treilea în rândul celor mai mari firme de avocatură din Chicago. Avea sucursale în alte șase orașe importante, dar, spre jena partenerilor mai tineri, registrul firmei nu conținea nici o adresă londoneză.

Deși trecerea timpului îi mai îndulcise oarecum maniera, „Kravitz & Bane” își păstrase renumele de firmă dură în domeniul litigiilor. Bineînțeles că avea departamente specializate în probleme imobiliare, taxe și legi antitrust, dar litigiile aduceau grosul banilor. Avocații erau recrutați dintre cei mai buni studenți din anul al trei-lea, bărbați tineri (câte o femeie ici și colo) care să poată fi antrenați pe loc în stilul „atacă și înjunghie” pus la punct cu multă vreme în urmă de specialiștii de la „Kravitz & Bane”.

Firma avea o mică secție pentru daunele mobiliare ale reclamantilor, o chestie foarte bună din care se alegea cu cincizeci la sută profit. Mai era apoi o secție de dimensiuni considerabile care reunea înalți funcționari specializați în drept penal, dar un asemenea înalt magistrat avea nevoie și de un preț net de dimensiuni considerabile ca să poată ține pasul cu „Kravitz & Bane”. Cele mai mari două secții erau specializate — una în litigii comerciale și cealaltă în asigurări. Cu excepția secției pentru daunele reclamantilor, care aducea un procent efectiv nesemnificativ din venitul total brut, banii proveneau din facturarea consultantelor juridice cu ora. Două sute de verzi (și chiar mai mult dacă se putea) pe oră pentru orice chestiune legată de asigurări. Trei sute pe oră pentru problemele penale. Patru sute pentru o bancă cu greutate. Și chiar cinci sute pentru un client bogat ai cărui avocați loviți de lene făceau să îi lânzezească afacerile.

În Chicago, „Kravitz & Bane” făcuse bani din consultanța cu ora și fondase o adevărată dinastie. Birourile erau aranjate în pas cu moda, dar nu făceau paradă de opulență. Erau amplasate la ultimele etaje ale, evident, celei de-a treia clădiri — ca înălțime — din centrul orașului.

Asemenea celor mai mari firme de avocatură, și aceasta se simțise datoare, dată fiind suma enormă de bani pe care o realiza, să înființeze o mică secție pentru acțiuni de caritate, încercând în felul acesta să-și îndeplinească obligațiile morale față de societate. Și erau de-a dreptul mândri că aveau și un partener care se ocupa de secția respectivă, un făcător de bine excentric pe nume E. Garner Goodman care ocupa, împreună cu cele două secretare ale sale, un birou spațios la etajul șaiszeci. Avea la dispoziție și un funcționar pe

care-l împărțea cu unul din partenerii specializați în litigii. Cartea de onoare, legată în aur, a firmei făcea mult caz de faptul că avocații erau încurajați să preia cazuri care nu le aduceau nici un onorariu. De exemplu, în anul trecut, 1989, avocații firmei „Kravitz & Bane” donaseră pur și simplu aproape șaiszeci de mii de ore din prețiosul lor timp clienților care nu aveau posibilitatea să-i plătească. Copii orfani, condamnați la moarte, emigranți ilegali, toxicomani și, bineînțeles, situația celor fără adăpost. În paginile cărții cu pricina putea fi admirată chiar și o fotografie în care, pe un fundal de periferie urbană, doi tineri avocați în ținută adecvată — în cămăși, cu mânecile suflecate, nodurile la cravată slăbite și pete mari de sudoare la subsuori — priveau cu ochi plini de compasiune un grup de copii de imigranți, îndeplinindu-și astfel sarcina. Avocații salvând societatea. Adam Hall, cu un exemplar al respectivei broșuri între copertele unui dosar subțirel, traversă holul de la etajul șaiszeci și unu în direcția biroului lui E. Garner Goodman. Pe drum, se opri să-l salute și să schimbe două vorbe cu un alt avocat tânăr pe care nu-l mai văzuse niciodată până atunci. În timpul petrecerii de Crăciun organizate de firmă se distribuiseră plăcuțe cu numele fiecăruia pentru a fi fixate pe ușile birourilor, mai ales că unii dintre parteneri abia dacă se cunoșteau între ei, iar unii dintre asociați nu se vedeau decât o dată sau de două ori pe an. Când Adam intră în mica anticameră, secretara care se afla înăuntru își luă ochii de la documentul pe care-l bătea la mașină și mai-mai că-i zâmbi. Atunci întrebă de domnul Goodman și ea îi arătă din priviri șirul de scaune de lângă perete, invitându-l să aștepte. Venise cu zece minute mai devreme, iar întâlnirea era pentru ora zece, deși chestia asta n-avea importanță. Căci problema făcea parte dintre cele fără onorariu. Așa că dă-l încolo de ceas. Dă-le încolo de ore facturate. Dă-le încolo de prime. Spre deosebire de toți ceilalți și ca să le facă-n ciudă, Goodman nu acceptase nici un orologiu în biroul său.

Adam își răsfoi dosarul, se distră citind broșura, își reciti propriul curriculum — colegiul la Pepperdine, facultatea de drept la Michigan, redactor al revistei de drept, comentariu de caz asupra pedepselor aspre și neobișnuite, comentarii pe marginea unor recente cazuri de condamnare la moarte. Un curriculum cam anemic, dar în fond nu avea decât douăzeci și șase de ani și lucra la „Kravitz & Bane” de numai nouă luni.

Citi și făcu adnotări pe marginea a două decizii ale Curții Supreme a Statelor Unite referitoare la câteva execuții petrecute în California; apoi își privi ceasul. Până la urmă secretara îi oferă și o cafea, dar el o refuză politicos.

Biroul de altfel spațios al lui E. Garner Goodman era uluitor prin dezordinea care domnea înăuntru. Pereții tapetați cu rafturi ce se îndoiu sub greutatea cărților, podeaua pardosită cu teancuri de dosare prăfuite, biroul din centrul încăperii ascuns sub o grămadă de hârțoage de toate felurile și dimensiunile. Covorașul de sub birou nu se mai vedea de sub mormanul de resturi, gunoaie și scrisori mototolite. Dacă jaluzelele de lemn n-ar fi fost lăsate, fereastra ar fi oferit o splendidă vedere spre lacul Michigan, dar așa — era clar că domnul Goodman nu-și petrecea timpul privind pe fereastră.

Stăpânul biroului era un bărbat în vârstă, cu părul și barba aproape albe. Cămașa albă aproape că scârțâia de atâta scrobeală. Papionul verde, emblematic pentru personaj, era perfect înnodat sub bărbie. Când Adam intră în încăpere, ferind cu grijă teancurile de hârtii din jur, Goodman nu se ridică să-l întâmpine, ci se mulțumi să-i întindă mâna.

După ce îi dădu șefului dosarul, tânărul se așeză pe singurul scaun liber din birou, așteptând nervos și urmărind mâna ce mângâia ușor barba încăruntită din fața sa.

— De ce vrei să lucrezi fără onorariu? mormăi Goodman după o tăcere

îndelungată, fără să-și ridice privirea de pe dosar. Difuzoarele disimulate în plafon răspândeau o arie clasică interpretată la chitară.

— Ăă, din mai multe motive, răspunse Adam, fâțâindu-se încurcat pe scaun.

— Lasă-mă, atunci, să ghicesc. Vrei să servești omenirea, să dai și tu ceva comunității din care faci parte, sau poate că te simți vinovat pentru că-ți petreci prea mult timp aici, în fabrica asta de asudat, facturând dolari cu ora, așa că vrei să-ți cureți sufletul și să-ți murdărești degetele, să faci ceva cinstit și să-ți ajuți semenii, înșiră Goodman, ținându-l pe Adam cu privirea sa albastră din spatele ochelarilor cu ramă neagră, cocoțați pe vârful unui nas mai degrabă ascuțit. Am dreptate?

— Nu tocmai.

— Așadar ai fost dat în grija lui Emmitt Wycoff? Întrebă Goodman, în timp ce citea scrisoarea lui Wycoff, partenerul care se ocupa de Adam.

— Da, domnule.

— E un avocat foarte bun. Nu țin în mod deosebit la el, dar trebuie să recunosc că are o minte strălucită pentru penal. Aș zice chiar că face parte dintre primii trei „intelectuali” pe care-i avem. Deși este destul de abraziv, nu ți se pare?

— E un tip în regulă.

— De cât timp lucrezi cu el?

— De când sunt aici, adică de nouă luni.

— Deci ești la noi de nouă luni?

— Da, domnule.

— Și ce părere ai? zise Goodman, închizând dosarul și fixându-l pe Adam cu privirea după ce își scoase ochelarii de pe nas.

— Până acum, îmi place. Tot ce fac mă solicită foarte mult.

— Firește că te solicită. Altfel de ce ai fi ales „Kravitz & Bane”? Vreau să spun că recomandările tale ți-ar fi permis să alegi oricare altă firmă. Așa că, de ce ai venit la noi?

— Litigii penale. Asta este ceea ce vreau să fac și firma are o mare reputație în domeniu.

— Câte oferte ai avut? Hai, spune, sunt curios să știu.

— Mai multe.

— Unde?

— Cele mai multe în districtul Columbia. Una în Denver. N-am avut nici un interviu cu firme din New York.

— Ce salariu ți-am oferit noi?

Adam se agită iar pe scaun. În fond, Goodman era unul din partenerii firmei, deci știa cu cât erau plătiți tinerii asociați.

— Vreo șazezi. Dar pe dumneavoastră cu cât vă plătim?

Întrebarea îl amuză pe bătrân care zâmbi pentru prima oară de la începutul conversației.

— Păi, mă plățiți cu patru sute de mii de dolari pe an ca să puteți, pe urmă, să țineți predici despre avocați și responsabilitatea socială. Patru sute de mii, ți vine să crezi?

Adam auzise ceva zvonuri în sensul ăsta.

— Dar nu vă plângeți, nu-i așa?

— Nici pomeneală. Sunt cel mai norocos avocat din oraș, domnule Hall. Primesc o căruță de bani pentru ceva ce fac cu plăcere, n-am de-a face cu ceasul și n-am probleme cu facturarea. E visul oricărui avocat. Și de-aia îmi țin de bunăvoie fundu' pe jar șazezi de ore pe săptămână. Și vreau să-ți spun că am aproape șaptezeci de ani.

Legenda casei zicea că, în tinerețe, Goodman nu rezistase presiunii, făcându-și aproape de petrecanie cu atâta băutură și tranchilizante. Un an de zile ieșise de pe orbită, moment în care îl părăsiseră soția și copiii, apoi reușise să-i convingă pe ceilalți parteneri că merita să fie totuși salvat. Era de-ajuns să i se pună la dispoziție un birou unde viața să nu fie condusă de acele ceasornicului.

— Ce anume faci pentru Emmitt Wycoff? Întrebă Goodman.

— Multă cercetare. De exemplu, acum asigură apărarea unor furnizori civili și chiar săptămâna trecută am prezentat o cerere în instanță, răspunse Adam, cu o nuanță de mândrie în glas; în primul an de muncă, bobocii erau legați cu lanțuri de propriile birouri.

— O cerere adevărată? Întrebă Goodman, uimit.

— Da, domnule.

— Într-o instanță adevărată?

— Da, domnule.

— În fața unui judecător adevărat?

— Chiar așa.

— Și cine a câștigat?

— Judecătorul a dat dreptate acuzării, dar cu mare greutate. Pentru că l-am strâns tare cu ușa.

Goodman zâmbi, amuzat, dar gluma se terminase și bătrânul își concentră din nou atenția asupra dosarului din fața sa.

— Wycoff a pus aici o scrisoare de recomandare de-a dreptul impresionantă, ceea ce nu prea îi stă în caracter.

— Păi, știe să recunoască talentul atunci când îl vede, explică Adam cu un zâmbet.

— Înclin să cred că cererea dumată are o semnificație specială, domnule Hall. Spune-mi, te rog, ce intenționezi să faci?

Adam renunță să mai zâmbească și își dresă vocea. Deveni brusc nervos și se hotărî să se așeze picior peste picior.

— Este, ăă, este vorba de o condamnare la moarte.

— O condamnare la moarte? repetă Goodman.

— Da, domnule.

— De ce?

— Pentru că eu sunt împotriva pedepsei cu moartea.

— Parcă nu suntem toți împotriva ei, domnule Hall? Eu am scris chiar și niște cărți pe tema asta. Ba am avut și vreo două duzini de cazuri din speța asta. Așa că te întreb din nou: de ce vrei să te implici în afacerea asta?

— V-am citit cărțile. Pur și simplu vreau să dau și eu o mână de ajutor.

— Uite ce e, domnule Hall, povestea asta este altceva decât a da o mână de ajutor la pregătirea cinei. Asta este o chestiune de viață și de moarte. Asta înseamnă o presiune enormă, fiule, fără nimic amuzant în ea.

Adam dădu aprobator din cap, dar nu scoase nici o vorbă. Ochii săi, lipiți de privirea lui Goodman, refuzau să clipească. Undeva, pe etaj, se auzi țârâitul unui telefon, dar nici unul din ei nu-l luă în seamă.

— Vreunul din cazurile noastre, sau ai adus un client nou? Întrebă Goodman.

— Cazul Cayhall, zise Adam încetișor.

Goodman clătină din cap, trăgând de marginile papionului.

— Bine, dar Sam Cayhall tocmai a renunțat la serviciile noastre, iar săptămâna trecută cea de-a Cincea Circumscripție Judiciară a hotărât că are dreptul să pună capăt contractului.

— Am citit hotărârea, dar omul acela are nevoie de un avocat.

— Nu, n-are. Cu sau fără avocat, peste trei luni o să fie mort. Și, sincer

vorbind, mă simt foarte ușurat de când a ieșit din viața mea.

— Are nevoie de un avocat, repetă Adam.

— Se reprezintă singur în instanță și, ca să fiu cinstit, o face al dracului de bine. Își dactilografiază singur cererile și prezentările, se ocupă singur de cercetările de rigoare. Ba am auzit că le dă sfaturi și altor condamnați la moarte, albilor însă, nu și celorlalți.

— I-am studiat cu atenție dosarul.

Goodman se gândi o clipă, jucându-se cu ochelarii.

— Asta înseamnă o juma' de tonă de hârțogăraie. De ce ai făcut-o?

— Cazul mă intrigă. Îl urmăresc de ani de zile, am citit tot ce s-a scris despre omul ăsta. M-ați întrebat mai devreme de ce am ales „Kravitz & Bane”. Ei bine, adevărul este că am vrut să lucrez la cazul Cayhall și mi se pare că firma se ocupă de el, fără onorariu, de opt ani parcă, nu?

— Ba șapte, da' parcă ar fi douăzeci. Pentru că trebuie să-ți spun că domnul Cayhall nu este o persoană cu care să lucrezi cu plăcere.

— Mi se pare că atitudinea lui este de înțeles, nu? Vreau să spun că face carceră de aproape zece ani.

— Ia, te rog, să nu-mi ții mie lecții despre viața din închisoare, domnule Hall. Ai văzut vreodată cum arată o închisoare pe dinăuntru?

— Nu.

— Ei bine, află că eu am văzut. Am avut de-a face cu condamnați la moarte din șase state și am fost înjurat de Sam Cayhall în clipa în care a fost legat de scaun. Nu este deloc un om amabil. Este un rasist incorrigibil care urăște pe toată lumea și te-ar urî și pe dumneata dacă te-ar întâlni.

— Nu cred.

— Ești avocat, domnule Hall, iar el îi urăște pe avocați mai rău decât pe negri și pe evrei. Își privește moartea în față de aproape zece ani și a ajuns să creadă că este victima unei conspirații avocătești. Al dracului cum e, încearcă să scape de noi de vreo doi ani, iar firma a cheltuit în plus două milioane de dolari în timp facturat, încercând să-l țină în viață. Nici nu mai țin minte de câte ori a refuzat să ne vadă după ce bătuserăm tot drumul ăla până la Parchman. E nebun, domnule Hall. Ascultă-mă și caută-ți altceva de făcut. N-ai vrea să te ocupi, de exemplu, de copiii maltratați sau de orice altceva?

— Nu, mulțumesc. Pe mine mă interesează condamnările la moarte, iar povestea lui Sam Cayhall a devenit aproape o obsesie.

Goodman își reaseză cu grijă ochelarii pe vârful nasului, apoi își ridică ușor picioarele pe colțul biroului și își încrucișă brațele peste cămașa apretată.

— Și de ce, mă rog, dacă-mi dai voie să te-ntreb, ești așa de obsedat de Sam Cayhall?

— Păi, nu credeți că este un caz fascinant? Ku Klux Klanul, mișcarea pentru drepturi civile, atentatele, locuri devastate. Adică o perioadă atât de bogată din istoria Americii care pare străveche, dar care a existat cu numai douăzeci și cinci de ani în urmă. Este o poveste captivantă.

Ventilatorul din plafon se rotește încet deasupra lor. Trecu un minut până când Goodman să-și așeze din nou picioarele pe podea și să-și sprijine coatele de birou, pregătindu-se să răspundă.

— Domnule Hall, să știi că-ți apreciez interesul pentru cazurile fără onorariu, care te asigur că sunt numeroase. Dar trebuie să găsești altceva de făcut. Cazul de care discutăm nu este un exercițiu retoric de amfiteatru universitar.

— Nici eu nu sunt un student la drept.

— Domnule Hall, am impresia că dumneata nu înțelegi că Sam Cayhall a renunțat la serviciile noastre.

— Vreau să mi se acorde șansa să-l întâlnesc.

- Pentru ce?
- Cred că-l pot convinge să-mi dea voie să-l reprezint.
- Nu zău.

Atunci Adam trase adânc aer în piept, se ridică de pe scaun și, ocolind cu îndemânare teancurile de hârtii, se apropie de fereastră. Răsuflă încă o dată din rărunchi. Goodman îl urmărea cu privirea și aștepta.

— Am să vă spun un secret, domnule Goodman. Nimeni nu-l știe, în afară de Emmitt Wycoff, și în cazul lui am fost oarecum forțat să i-l spun. Este ceva absolut confidențial, înțelegeți?

- Te ascult.
- Îmi dați cuvântul dumneavoastră?
- Da, îți dau cuvântul meu, zise Goodman încet, mușcând brațul ochelarilor.

Printr-o crăpătură din jaluzele, privirea lui Adam se agăță de o barcă ce plutea pe lacul Michigan.

- Eu sunt rudă cu Sam Cayhall, zise el calm.
- Goodman nici măcar nu clipi.
- Înțeleg. Ce fel de rudă?
- Sam a avut un fiu, Eddie Cayhall, care a plecat din Mississippi după arestarea tatălui său. A fugit în California, și-a schimbat numele și a încercat să uite trecutul. Numai că era măcinat de moștenirea familiei, așa că s-a sinucis la scurt timp după ce tatăl său a fost condamnat în 1981.

Goodman era acum așezat pe marginea scaunului.

- Eddie Cayhall a fost tatăl meu.
- Deci Sam Cayhall este bunicul dumitale? continuă Goodman după o ușoară ezitare.
- Da, și n-am știut până când am împlinit șaptesprezece ani. Mătușa mea mi-a spus după ce l-am înmormântat pe tata.
- Măi, să fie.
- Mi-ați promis să nu spuneți nimănui.
- Firește, confirmă Goodman, așezându-se pe marginea biroului și punându-și picioarele pe scaun. Sam știe că..., începu el întrebarea cu ochii ținți la fereastră.

— Nu. Eu m-am născut în districtul Ford, Mississippi, într-un oraș care se cheamă Clanton, dar întotdeauna mi s-a spus că m-am născut în Memphis. Pe atunci mă numeam Alan Cayhall, dar n-am aflat de asta decât mult mai târziu. Aveam trei ani când am plecat din Mississippi și părinții mei n-au mai vorbit niciodată de locurile acelea.

Mama crede chiar că Eddie și Sam n-au mai știut nimic unul de altul până în ziua în care ea i-a scris lui Sam la închisoare, ca să-l anunțe că fiul său murise. Dar el nu i-a răspuns niciodată.

- La dracu', la dracu', la dracu', mormăi Goodman.
- Lucrurile sunt complicate, domnule Goodman. E o familie foarte bolnavă.

- Dar nu din vina dumitale.
- Mama mi-a povestit că și tatăl lui Sam era un membru activ al Klanului, care a luat parte la linșaje și tot felul de chestii de-astea. Așa că fac parte dintr-un neam cu probleme.
- Bine, dar tatăl dumitale a fost altfel.
- Tata s-a sinucis. Detaliile n-au importanță, dar pot să vă spun că eu l-am găsit mort și am curățat totul mai înainte ca mama și sora mea să se întoarcă acasă.
- Și aveai doar șaptesprezece ani?
- Aproape. Era în 1981, adică acum nouă ani. După ce am aflat adevărul

de la mătușa mea, sora lui Eddie, am fost fascinat de povestea atât de sordidă a vieții lui Sam Cayhall. Am stat ore întregi în biblioteci, căutând prin ziare și reviste vechi și să știți că am dat de o grămadă de articole. Am citit stenogramele celor trei procese, am studiat hotărârile de apel și, când am ajuns la facultate, m-am apucat să studiez felul în care firma asta l-a reprezentat pe Sam Cayhall în instanță. Dumneavoastră și Wallace Tyner ați făcut o muncă absolut exemplară.

— Mă bucur că ești de acord cu noi.

— Am citit sute de cărți și mii de articole despre Amendamentul Opt și litigiile legate de pedeapsa cu moartea. Mi se pare că dumneavoastră ați scris patru cărți și vreo câteva articole. Știu că sunt doar un începător, dar trebuie să recunoașteți că am făcut o muncă de cercetare efectiv impecabilă.

— Și chiar crezi că Sam te va accepta ca avocat?

— Nu știu. Dar, că-mi place sau nu, el este bunicul meu și trebuie să-l văd...

— N-ați luat niciodată legătura...

— Niciodată. Aveam trei ani când am părăsit orașul și nu-mi amintesc nimic despre bunicul meu. Am încercat să-i scriu, dar n-am putut și nu pot să vă spun de ce.

— Cred că este de înțeles.

— Nimic nu este de înțeles, domnule Goodman. De exemplu, eu unul nu înțeleg nici cum, nici de ce mă aflu acum în biroul ăsta. Întotdeauna am visat să fiu pilot pe un avion, dar în loc de asta m-am dus la facultatea de drept pentru că am simțit o chemare vagă să ajut societatea. Cineva avea nevoie de mine și bănuiesc că am simțit că acel cineva era bunicul meu cel smintit. Am avut patru oferte de angajare și am ales firma asta pentru că a avut curajul să-l reprezinte pe gratis.

— Ar fi trebuit să spui toate astea înainte să te angajăm.

— Știu, dar nimeni nu m-a întrebat dacă bunicul meu era unul dintre clienții firmei.

— Ar fi trebuit totuși să spui ceva.

— N-o să mă dea afară, nu-i așa?

— Mă îndoiesc. Unde ai fost în ultimele nouă luni?

— Aici. Am muncit nouăzeci de ore pe săptămână, am dormit cu capul pe birou, am tras pe brânci pentru examenul de barou, știți, instrucția de front pe care ați gândit-o pentru boboci.

— O chestie stupidă, nu?

— Sunt un tip rezistent, zise Adam, îndepărtând și mai mult cele două stinghiuțe din jaluzele ca să vadă mai bine lacul. Goodman nu-l scăpa din ochi.

— De ce nu ridicați jaluzelele? Întrebă Adam. Este o priveliște minunată.

— Am mai văzut-o.

— Aș fi în stare de orice ca să am și eu o asemenea priveliște pentru că odăița mea se află la mii de mile distanță de orice fereastră.

— Dacă-i așa, muncește din greu, facturează și mai și, și într-o bună zi toate astea vor fi ale dumitale.

— Nu e cazul meu.

— Vrei să ne părăsești, domnule Hall?

— S-ar putea până la urmă, cine știe? Da' ăsta este un alt secret. Am de gând să trag vreo doi ani și pe urmă am să plec. Nu știu, poate că o să-mi deschid biroul meu de avocatură unde viața să nu ducă o trenă de douăș'patru de ore din douăș'patru. Aș vrea să am o activitate de interes public, cam ca a dumneavoastră, înțelegeți?

— Așadar, nouă luni de zile au fost de ajuns ca să-ți pierzi toate iluziile legate de „Kravitz & Bane”?

— Nu, dar simt că momentul se apropie. Nu vreau ca, de-a lungul întregii mele cariere, să lucrez pentru escroci bogați și corporații năbădăioase.

— Atunci e clar că n-ai ce căuta aici.

Adam se depărtă de fereastră și se apropie de birou, privindu-l atent pe Goodman.

— Știu că n-am ce căuta aici și vreau să mă transfer. Wycoff are să fie de acord să mă trimită pentru câteva luni la sucursala noastră din Memphis ca să pot lucra în felul ăsta la cazul Cayhall. E ca o învoire, dar cu salariul plătit integral.

— Altceva?

— Cam asta-i tot. O să meargă. Sunt doar un începător de care nu are nimeni mare nevoie pe-aici. N-o să-mi ducă nimeni dorul. Și apoi, ce dracu', afară așteaptă o sumedenie de tineri fără scrupule, gata să muncească optsprezece ore pe zi și să factureze douăzeci.

Trăsăturile lui Goodman se relaxară și pe buze îi apărură un zâmbet.

— Ai plănuit totul foarte bine, nu? zise el, clătinând din cap, ca și când ar fi fost profund impresionat. Vreau să spun că ai ales firma asta pentru că îl reprezenta pe Sam Cayhall și pentru că are o sucursală în Memphis.

Adam confirmă printr-o clătinare a capului, dar nu-i împărtăși zâmbetul.

— Până la urmă, lucrurile s-au aranjat. N-am știut când sau cum aveau să se aranjeze, dar, da, am avut un oarecare plan. Să nu mă întrebați însă ce se va întâmpla mai departe.

— O să fie mort în mai puțin de trei luni.

— Bine, dar trebuie să fac totuși ceva, domnule Goodman. Și dacă firma nu-mi va permite să mă ocup de cazul ăsta, atunci probabil că am să demisionez și am să încerc pe cont propriu.

Goodman clătină din cap și sări în picioare.

— Nici să nu te gândești, domnule Hall. Găsim noi ceva, dar trebuie să vorbesc și cu Daniel Rosen, că el e șeful, și cred că are să fie de acord.

— Da, da' are o faimă îngrozitoare.

— Absolut meritată, de altfel. Dar eu pot să stau de vorbă cu el.

— O să fie de-acord, dacă recomandarea vine de la dumneavoastră și Wycoff, nu?

— Evident. Ți-e foame? întrebă brusc Goodman, în timp ce-și lua haina.

— Puțin.

— Hai să luăm un sandviș.

Cafeneaua din colțul străzii nu prezenta încă semnele aglomerației specifice orelor amiezii. Partenerul cel vârstnic și tânărul începător în treburile avocațești se așezară la o masă de lângă fereastră ce dădea spre trotuar. Automobilele mergeau la pas, în timp ce pietonii alergau care încotro. Chelnerul aduse o friptură pentru Goodman și un castron cu supă de pui pentru Adam.

— Câți condamnați la moarte își așteaptă execuția în Mississippi? întrebă Goodman.

— Patruzeci și opt. Douăzeci și cinci de negri, douăzeci și trei de albi. Ultima execuție a avut loc acum doi ani, tipul se numea Willie Parris. Probabil că Sam Cayhall va fi următorul, dacă nu se întâmplă un mic miracol.

Goodman își mișcă iute fălcile și înghiți o bucată sănătoasă de friptură, apoi își șterse buzele cu un șervețel de hârtie.

— Ba eu aș zice că un miracol cât se poate de mare. Din punctul de vedere al legii nu prea au mai rămas multe de făcut.

— Ar mai fi obișnuitele cereri de final.

— Hai să lăsăm subiectele strategice pe mai târziu. Bănuiesc că nu ai fost

niciodată la Parchman.

— Nu. Am fost tentat să mă întorc în Mississippi din clipa în care am aflat adevărul, dar nu s-a putut.

— Parchman este o fermă imensă așezată chiar în mijlocul deltei și, culmea ironiei, nu prea departe de Greenville. Are vreo mie șapte sute de acri și este, probabil, locul cel mai amarnic din lume. Apare ca un cătun, undeva spre apus, dacă o iei pe autostrada 49. Clădirile din față adăpostesc administrația și nu sunt înconjugate de garduri. Pe teritoriul fermei sunt împrăștiate vreo treizeci de tabere, toate păzite și îngrădite. Fiecare tabără este complet separată de celelalte, iar unele dintre ele se află la mai multe mile distanță. Mașina te duce printre ele și poți să vezi că sunt toate înconjugate de garduri de sârmă întărite cu sârmă ghimpată, iar prizonierii, sute de oameni, se învârt de colo-colo fără să facă nimic. Hainele lor au culori diferite, în funcție de pedeapsa la care au fost condamnați. Cei mai mulți sunt tineri negri care rătăcesc încoace și-ncolo, sau joacă baschet sau își pierd vremea pe verandele clădirilor. Din când în când zărești și câte o față albă. Mașina ta singuratică trece încet pe lângă tabere și sârmă ghimpată până ajunge în dreptul unei mici construcții aparent inofensive, cu acoperișul plat. Este înconjugată de garduri înalte, gardienii urmărind orice mișcare de la înălțimea turnurilor de pază. Este o chestie foarte modernă și are chiar și o denumire oficială, dar toată lumea-i zice „lista morții”.

— Pare un loc minunat.

— Știi, eu îmi imaginasem un donjon întunecat și rece, cu apa șiroind pe pereți. Și în loc de asta am dat de o clădire mică și oarecare înfiptă în mijlocul unui câmp de bumbac. În fond, este mult mai bine decât chestiile de același soi pe care le găsești în alte state.

— Aș vrea să văd și eu lista asta.

— Nu ești încă pregătit să o vezi. Este un loc îngrozitor, plin cu oameni deprimați care își așteaptă moartea. Eu am văzut-o abia când am avut șaiszeci de ani și, după aia, n-am dormit o săptămână întreagă, zise Goodman, luând apoi o înghițitură de cafea. Nu reușesc să-mi închipui cum ai să te simți dumneata după o asemenea experiență. Lista îi face suficient de mult rău unui avocat care nu reprezintă pe cineva apropiat.

— Bine, dar el este un străin pentru mine.

— Dar cum ai de gând să-i spui?...

— Nu știu. Am să găsesc eu ceva. Sunt convins că lucrurile au să meargă de la sine.

— Toată povestea asta este ciudată, zise Goodman, clătinând din cap.

— Toată familia asta este ciudată.

— Abia acum îmi aduc aminte că Sam avea doi copii și că unul dintre ei era, parcă, o fată. E mult de atunci, și-apoi Tyner a fost cel care a făcut aproape toată munca.

— Fiica lui este mătușa mea, Lee Cayhall Booth, iar ea încearcă să-și uite numele de fată. Soțul ei face parte dintr-una din familiile vechi și pline de bani din Memphis, are vreo două bănci sau cam așa ceva, și nu vorbesc niciodată despre tatăl ei.

— Mama ta unde este?

— La Portland. S-a recăsătorit acum câțiva ani și vorbim cam de două ori pe an. „Disfuncționalitate” ar fi un eufemism.

— Dar cum de ți-ai permis să mergi la Pepperdine?

— O asigurare pe viață. Tata nu era în stare să păstreze o slujbă prea multă vreme, dar a avut înțelepciunea să-și facă o asigurare pe viață. Și perioada de așteptare expirase cu mulți ani înainte să se sinucidă.

— Sam nu vorbea niciodată despre familia lui.

— Iar familia lui nu vorbește niciodată despre el. Soția lui, adică bunica mea, a murit cu câțiva ani înainte ca el să fie condamnat. Eu n-am știut acest lucru, evident. Cea mai mare parte a cercetărilor de genealogie pe care le-am făcut s-au bazat pe ce mi-a spus mama care a reușit foarte bine să-și uite trecutul. Nu știu cum se petrec lucrurile în familiile normale, domnule Goodman, dar cei din familia mea se adună rareori laolaltă, și atunci când ne întâlnim ultimul lucru pe care-l discutăm este istoria noastră comună. E plină de prea multe secrete întunecate.

Goodman asculta cu mare atenție, jucându-se cu un cartof prăjit.

— Spuneai ceva de-o soră.

— A, da, am o soră, Carmen. Are douăzeci și trei de ani, este deșteaptă și frumoasă, și și-a luat diploma la Berkeley. S-a născut în Los Angeles; așa că n-a fost obligată să-și schimbe numele. Păstrăm legătura, ea și cu mine.

— Știe și ea?

— Da, știe. Mătușa Lee mi-a povestit mai întâi mie totul, imediat după înmormântarea tatei; pe urmă, mama m-a rugat să-i spun și lui Carmen. Pe vremea aia avea doar paisprezece ani. Nu s-a arătat niciodată interesată de Sam Cayhall. Cîstit vorbind, ceilalți din familie ar vrea să-l vadă pur și simplu dispărând.

— Păi, sunt pe cale să-și vadă visul cu ochii.

— Da, numai că nu va fi „pur și simplu”, nu-i așa, domnule Goodman?

— Nu. Niciodată nu este „pur și simplu”. Pentru un timp foarte scurt, dar extrem de dureros, Sam Cayhall va fi subiectul numărul unu de-a lungul și de-a latul țării. O ascultăm din nou toată istoria atentatului din Greenville și a celor trei procese aseasonate cu prezența membrilor Ku Klux Klanului în fața tribunalelor. Și iar va țâșni la lumină vechea controversă despre pedeapsa cu moartea. Ziariștii or să meargă la Parchman, pe urmă Sam o să moară și, două zile mai târziu, toată lumea are să-l uite.

Așa se-ntâmplă mereu.

Adam răsuci limba în farfuria cu supă, culese o bucățică de carne, o examină atent câteva secunde, apoi o puse la loc, în farfurie. Nu-i era foame. Goodman mai luă un cartof prăjit și își șterse colțurile gurii cu șervețelul.

— Domnule Hall, sper că-ți dai seama că nu vei putea păstra secretul.

— Mi-am zis că, poate, cine știe.

— Să-ți iei gândul de la asta.

— Mama m-a implorat să nu mă bag în povestea asta. Soră-mea nu vrea să discute. Iar mătușa-mea din Memphis se crispează toată când e vorba și de cea mai vagă posibilitate să se afle că suntem *acei* Cayhall și să-și piardă averea.

— Posibilitatea de care vorbești nu este deloc vagă. Ai să vezi în ziare fotografii alb-negru cu dumneata stînd cuminte pe genunchii bunicului. Ia gîndește-te, domnule Hall. Nepotul uitat atacînd în ultima clipă, făcînd un efort eroic ca să-și salveze bunicul cel bătrîn de sub amenințarea timpului care se scurge implacabil. Chestia asta o să facă foarte frumos în ziare.

— N-aș putea spune că îmi displace o asemenea versiune.

— Ai dreptate. Nu e chiar așa de rea. De altfel, o să atragă atenția și asupra iubitei noastre firme.

— Ei, și-așa ajungem la un alt subiect neplăcut.

— Nu prea cred. Avocații de la „Kravitz & Bane” nu sunt lași, Adam. Nu uita că am supraviețuit și am prosperat în jungla avocățească din Chicago și lumea ne cunoaște ca pe cei mai afurisiți din oraș. Avem cea mai groasă epidermă din profesie. Nu-ți face griji pentru firmă.

— Asta înseamnă că mă veți susține.

Goodman așeză șervețul pe masă și luă încă o înghițitură de cafea.

— A, este o idee minunată, cu condiția ca bunicu-tău să fie și el de acord. Dacă reușești să-l convingi să accepte, atunci o luăm de la capăt. Dar tu ai să primești lumina reflectoarelor. Noi te vom aproviziona cu tot ce dorești, iar eu am să stau mereu în umbra ta. Ai să vezi că o să meargă. Pe urmă însă, au să-l omoare și tu n-ai să-ți mai revii din încercarea asta. Eu mi-am văzut trei clienți murind, domnule Hall, și unul dintre ei era chiar în Mississippi. Când totul se va sfârși, n-ai să mai fii niciodată cel dinainte.

Adam dădu din cap, zâmbind, și urmări cu privirea trecătorii de pe trotuar.

— Noi vom fi lângă tine când au să-l omoare, continuă Goodman. N-ai să înduri totul de unul singur.

— N-am nici o șansă, nu-i așa?

— Aproape nici una. Dar despre strategie vom vorbi ceva mai târziu. Acum, am să-l caut pe Daniel Rosen care va avea, după aia, o lungă discuție cu tine. Pe urmă, va trebui să-l vezi pe Sam și asta e partea cea mai grea. În sfârșit, dacă el e de acord, trecem toți la treabă.

— Mulțumesc.

— Nu-mi mulțumi, Adam. Pentru că eu mă îndoiesc că, atunci când toată povestea asta se va sfârși, o să ne mai adresăm vreun cuvânt unul altuia.

— Mulțumesc oricum.

5

Reuniunea de lucru fu organizată în doi timpi și trei mișcări. E. Garner Goodman dădu primul telefon, apoi, în mai puțin de o oră, erau convocate toate personajele necesare desfășurării ulterioare a evenimentelor. Patru ore mai târziu se adunaseră cu toții într-o mică sală de conferințe, rareori folosită și amplasată în imediata apropiere a biroului lui Daniel Rosen. Prin urmare, se aflau pe terenul acestuia, ceea ce nu îi convenea în nici un chip lui Adam.

Legenda zicea că Daniel Rosen era un monstru, cu toate că două infarcturi îl mai potoliseră într-o oarecare măsură. Timp de treizeci de ani, fusese cel mai dur specialist în litigii, cel mai rău, cel mai afurisit și fără îndoială unul din cei mai eficienți scandalagii din sălile de tribunal ale orașului Chicago. Programul său de lucru dinainte de boala de inimă era renumit pentru duritatea lui — nouăzeci de ore pe săptămână, orgii de muncă la miezul nopții, înconjurat de funcționari care căutau și cărau dosare. Fusese părăsit de mai multe soții. Patru secretare se străduiau din răspuțuri să țină pasul cu șeful. Una peste alta, Daniel Rosen fusese cu adevărat sufletul firmei „Kravitz & Bane”, dar acum situația era alta. Medicul îl obligase să muncească doar cincizeci de ore pe săptămână la birou și îi interzisese orice implicare în procese.

Acum, Rosen avea șaiszeci și cinci de ani, se îngrășase și fusese selecționat în unanimitate de iubiții săi colegi să pască iarba de pe pășunile mai blânde ale direcției firmei de avocatură. Sarcina sa era să se ocupe mai degrabă de voluminoasa birocrație a firmei decât să conducă „Kravitz & Bane”. La „ceremonia de învestitură”, ceilalți parteneri îi explicaseră, fără prea multă convingere, că i se făcea de fapt o onoare.

Dar până acum onoarea se dovedise a fi un dezastru. Alungat de pe câmpul de luptă pe care-l iubea și de care avea nevoie cu disperare, Rosen se apucă să conducă firma ca și cum ar fi pregătit un proces costisitor. Îi ancheta, pur și simplu, pe funcționari și pe secretare chiar și pentru cea mai neînsemnată problemă. Îi confrunta pe ceilalți parteneri între ei și îi toca la cap ore în șir pe chestiuni cât se poate de vagi legate de politica firmei. Deoarece

era încarcerat în închisoarea propriului birou, pretindea să fie vizitat de tinerii asociați, pentru ca pe urmă să se ia la harță cu ei, ca să le verifice tăria de caracter în condiții de mare presiune psihică.

Se așază intenționat de cealaltă parte a mesei de conferințe, chiar în fața lui Adam, ținând în mână un dosar subțire, ca și cum ar fi fost în posesia unui secret mortal. E. Garner Goodman se afundă în fotoliul de lângă Adam, pipăindu-și papionul și mângâindu-și barba. Rosen reacționase cu nesăbuința obișnuită în momentul în care aflase de la Goodman nu atât cererea lui Adam cât mai ales arborele genealogic al tânărului.

La celălalt capăt al încăperii, Emmitt Wycoff avea treabă cu un telefon celular. Nu împlinise încă cincizeci de ani, arăta însă mult mai bătrân și-și ducea zilele într-o permanentă stare de panică și vorbind la telefon.

Rosen deschise cu grijă dosarul pe care-l avea în față și se înarmă cu un carnețel galben.

— De ce nu ne-ai spus nimic despre bunicul dumitale la interviul de anul trecut? puse el prima întrebare pe un ton tăios, ținându-l pe tânăr cu o privire aspră.

— Pentru că nu am fost întrebat, răspunse Adam.

Goodman îl prevenise că întâlnirea avea să fie dură, dar el și Wycoff vor fi acolo și vor avea câștig de cauză.

— Nu face pe deșteptul, mârâi Rosen.

— Haide, Daniel, lasă-l, interveni Goodman, întorcându-și privirea spre Wycoff care clătină din cap și-și ridică ochii spre tavan.

— Domnule Hall, nu crezi că ar fi trebuit să ne informezi că ești rudă cu unul din clienții noștri? Sunt convins că ești perfect de acord că este dreptul nostru să știm astfel de lucruri, am dreptate, domnule Hall? continuă Rosen pe tonul ironic folosit de obicei în cazul martorilor prinși cu minciuna.

— Păi, dumneavoastră mi-ați pus întrebările și ele erau despre orice altceva, răspunse Adam, stăpân pe sine. Aduceți-vă aminte de verificarea pazei, de amprente, de poligraf.

— Așa este, domnule Hall, dar dumneata știai și lucruri de care noi n-aveam habar. Iar bunicul dumitale era clientul firmei noastre când ai făcut cererea de angajare și e clar ca bună ziua că ar fi trebuit să ne spui chestia asta, atacă Rosen, jucându-se cu inflexiunile vocii, aidoma unui mare actor, și fără să-l scape din ochi pe Adam.

— Nu este un bunic tipic, remarcă Adam liniștit.

— Dar el continuă să fie bunicul dumitale, iar dumneata cunoșteai faptul că este clientul firmei noastre când ai căutat de lucru la noi.

— În cazul ăsta, vă cer scuze, zise Adam. Firma asta are mii de clienți înstăriți care plătesc cu vârf și-ndesat pentru serviciile noastre. Nu mi-am închipuit că un caz atât de neînsemnat din cele fără onorariu o să producă atâta tevatură și suferință.

— Nu ești sincer, domnule Hall. Dumneata ai ales dinadins firma noastră pentru că la vremea aceea îl reprezenta pe bunicul dumitale. Iar acum, așa, deodată, ne implori să-ți încredințăm dosarul. Știi că asta ne pune într-o poziție stânjenitoare.

— Care poziție stânjenitoare? întrebă Emmitt Wycoff, vârându-și telefonul celular în buzunar. Uite ce e, Daniel, noi vorbim aici despre un om care așteaptă să fie executat. Deci are nevoie de un avocat, ce dracu'!

— Care să fie propriul lui nepot? întrebă Rosen.

— Da' cui îi pasă că este nepotu-său? Omul ăla este deja cu un picior în groapă și are nevoie de avocat.

— Bine, dar el e cel care a renunțat la serviciile noastre, ți-aduci aminte, nu se lăsă Rosen.

— Mi-aduc, și poate foarte bine să ne angajeze din nou. Merită să încercăm. Dă-i drumul.

— Emmitt, îți atrag atenția că este de datoria mea să mă preocupe imaginea publică a acestei firme, iar ideea asta cum că să-l trimitem în Mississippi pe unul dintre noii noștri asociați ca să ia acolo niște șuturi în fund și să-și vadă clientul mort nu-mi surâde deloc. Și, ca să fiu sincer, eu cred că firma ar trebui să renunțe la domnul Hall.

— Splendid, Daniel, exclamă Wycoff. Un răspuns tipic de „cap pătrat” la o chestiune delicată. Poți să-mi spui, atunci, cine o să-l reprezinte pe Cayhall? Ia gândește-te și la el o clipă. Omul ăla are neapărat nevoie de un avocat! S-ar putea ca Adam să fie singura lui șansă.

— Dumnezeu să-l ajute, murmură Rosen.

În momentul acela, E. Garner Goodman se hotărî să intervină în discuție, așa că-și încrucișă degetele, privindu-l ținută pe Rosen.

— Ai zis ceva de imaginea publică a firmei? Adică tu chiar crezi sincer că în ochii lumii noi suntem doar o mână de activiști sociali prost plătiți care-și dedică viața ajutorării semenilor lor?

— Sau, poate, o mână de călugărițe implicate doar în activități caritabile? plusă Wycoff, cu un rânjel.

— Spune-mi, cum Dumnezeu ar putea chestia asta să afecteze imaginea publică a firmei noastre? Întrebă Goodman.

Pentru Rosen, retragerea fusese întotdeauna un demers de neconceput.

— Păi, foarte simplu, Garner. Bobocii noștri nu sunt puși să lucreze la cazurile de genul ăsta. Putem să punem biciul pe ei, să le luăm gâtul, să le cerem să lucreze douăzeci de ore pe zi, și altele la fel, e adevărat, dar nu-i punem niciodată să poarte o bătălie pentru care nu sunt pregătiți. Știi foarte bine ce înseamnă litigiile legate de pedeapsa cu moartea. În condițiile astea, te întreb: cum de crezi că domnul Hall ar putea fi eficace într-un asemenea caz?

— Am să supraveghez tot ce va face, răspunse Goodman.

— Să știi că este într-adevăr foarte bun, adăugă Wycoff. Dacă vrei să știi, a învățat pe dinafară tot dosarul.

— Ai să vezi c-o să meargă, zise Goodman. Crede-mă, Daniel. Eu am trecut prin multe chestii de-astea și o să fiu cu ochii-n patru.

— Și o să-mi rezerv și eu câteva ore să-i ajut, interveni iar Wycoff. Ba am să merg chiar și-acolo, dacă va fi nevoie.

— Tu! Să lucrezi tu fără onorariu! sări Goodman, uimit, privindu-l pe Wycoff cu ochii cât cepele.

— De ce nu? Doar am și eu o conștiință!

Adam îl privea cât se poate de atent pe Daniel Rosen, ignorând complet zeflemeaua celorlalți. Hai, concediază-mă, ar fi vrut el să spună. Hai, domnule Rosen, termină odată cu mine, pentru ca apoi să-mi pot înmormânta bunicul și să-mi văd și eu de viața mea.

— Și dacă este executat? îl întrebă Rosen pe Goodman.

— Am mai pierdut și altădată, Daniel, știi foarte bine. Trei cazuri numai de când am intrat eu în zona fără onorariu.

— Ce șanse are?

— Slabe. În momentul ăsta mai trăiește doar în virtutea unei amânări acordate de Circumscripția a cincea judiciară. Iar amânarea expiră zilele astea, așa că va fi fixată o dată pentru execuție. Probabil spre sfârșitul verii.

— Atunci, înseamnă că nu mai e mult.

— Exact. Timp de șapte ani de zile ne-am ocupat de apelurile bătrânului și lucrurile și-au urmat cursul.

— Poți să-mi spui și mie cum de-am ajuns ca, dintre toți condamnații la

moarte din țară, să-l reprezentăm tocmai pe ticălosul ăsta? Întrebă Rosen.

— E o poveste lungă și absolut irelevantă în momentul ăsta.

— Sper că n-ai impresia că toată chestia asta poate fi trecută sub tăcere? continuă Rosen, făcând însemnări aparent consistente în carnetelul cel galben.

— Poate că da.

— Poate pe dracu'. Or să facă din el o vedetă exact în timp ce se pregătesc să-l omoare. Ziariștii or să sară pe el ca o haită de lupi. Și-or să dea cu siguranță și de dumneata, domnule Hall.

— Da. Și?

— Și or să dea lovitura, domnule Hall. Și ce titluri — NEPOTUL PIERDUT SE ÎNTOARCE SĂ-ȘI SALVEZE BUNICUL.

— Las-o baltă, Daniel, zise Goodman.

— Presa o să te mănânce de viu, domnule Hall, continuă celălalt. Au să te dea în vileag și au să vorbească despre cât de nebună este familia dumitale.

— Bine, dar noi îi iubim pe ziariști, nu-i așa, domnule Rosen? remarcă Adam cu răceală. Suntem avocați practicanți. Prin urmare, toată lumea se așteaptă să ne facem meseria în fața camerelor de luat vederi. Niciodată nu ați...

— Are perfectă dreptate, îl întrerupse Goodman. Daniel, poate că n-ar trebui să-l sfătuiești pe tânărul nostru prieten să ignore presa. Am avea ocazia să povestim câteva din isprăvile noastre.

— Da, chiar așa, te rog, Daniel, ține-i predici puștiului despre ce vrei tu, da' lasă-ncolo aiureala cu presa, zise Wycoff, cu o grimasă răutăcioasă. Doar tu ești cel ce a scris cartea asta.

Pentru câteva secunde, Rosen păru încurcat de intervențiile celor doi. Adam nu-l scăpa din ochi.

— Sincer să fiu, mie îmi place scenariul ăsta, dezvoltă Goodman, jucându-se cu papionul și studiind cu privirea cărțile de pe rafturile aflate în spatele lui Rosen. De fapt, argumentele pro sunt numeroase. Povestea asta ne-ar putea face un mare serviciu nouă, amărăților care lucrăm fără onorariu. Ia gândește-te puțin. Tânărul avocat aici de față se luptă ca un nebun să-i salveze viața unui faimos ucigaș condamnat la moarte. Și tânărul cu pricina este avocatul nostru — al firmei „Kravitz & Bane”. Evident că va fi un mare tam-tam în presă, dar chiar crezi că o să ne strice așa ceva?

— Este o idee excelentă, adăugă și Wycoff exact în clipa în care telefonul celular începu să-i bâzâie undeva, în adâncul buzunarelor. După ce și-l înfipse în ureche, întoarse spatele reuniunii de lucru.

— Și dacă moare? N-o să ne strice imaginea? îl întrebă Rosen pe Goodman.

— Păi, toți se așteaptă ca el să moară. De asta se și află pe lista morții, explică Goodman.

Wycoff se opri din mormăit și își vârî din nou telefonul în buzunar.

— Trebuie să plec, îi anunță el nervos, și se îndreptă grăbit spre ușă. Cum rămâne?

— Mie tot nu-mi place afacerea asta, zise Rosen.

— Of, Daniel, Daniel, întotdeauna trebuie să faci tu pe catârul, spuse Wycoff, oprindu-se la capătul mesei și sprijinindu-se de ea cu ambele mâini. Știi foarte bine că ideea noastră este foarte bună, da' ești opărit că nu ne-a spus totul de la început.

— E adevărat. După ce ne-a înșelat vrea să se folosească de noi.

Adam trase adânc aer în piept și clătină din cap.

— Hai, Daniel, fă un efort. Interviuul lui a fost acum un an, adică a trecut. S-a terminat, omule. Uită-l. Acum avem probleme mult mai importante de rezolvat. Băiatul este strălucit. Muncește pe brânci. Se mișcă bine. Este

meticulos în cercetări. Avem noroc că lucrează pentru noi. Acum apare încurcătura asta cu familia lui. Păi, îți dai seama că n-o să ne apucăm să punem pe liber pe toți avocații care au probleme de familie.

Ajuns în acest punct al expunerii, Wycoff îl privi pe Adam, zâmbindu-i cu subînțeleș.

— Și, în plus, toate secretarele îl găsesc foarte drăguț. Eu zic să-l trimitem pentru câteva luni în Sud și să-l aducem pe urmă înapoi cât mai repede. Eu unul am mare nevoie de el aici. Și-acum gata, trebuie să fug, își încheie el discursul și părăsi încăperea.

În mica sală de conferințe nu se mai auzea decât pixul lui Rosen alunecând pe hârtia bloc-notesului galben. După puțin timp, șeful renunță să mai facă însemnări și închise dosarul. Lui Adam aproape că-i părea rău pentru bătrân. Marele războinic, legendarul Charlie Hustle al baroului din Chicago, celebrul avocat care, timp de treizeci de ani, îmblânzise juriile, își îngrozise adversarii și-i intimidase pe judecători, se transformase într-un amărât de funcționar care încerca cu disperare să întoarcă pe toate părțile întrebarea esențială dacă să lase sau nu un începător să lucreze la unul din cazurile neplătite. Adam văzu tot umorul, ironia și compătimirea cărora le dădea naștere situația aceea.

— Bine, domnule Hall, sunt de acord, zise Rosen cu un accent dramatic în vocea joasă, aproape șoptită, ce le spunea tuturor câtă teribilă frustrare implica această hotărâre. Dar să știi că atunci când cazul ăsta se va termina și te vei întoarce la Chicago, îți promit că am să recomand concedierea dumitale de la „Kravitz & Bane”.

— Poate că nici nu va fi nevoie, replică imediat Adam.

— Ne-ai înșelat atunci când te-ai prezentat la noi, continuă Rosen.

— V-am spus că-mi pare rău. N-o să se mai repete.

— În plus, faci și pe deșteptul.

— Ca și dumneavoastră, domnule Rosen. De altfel, arătați-mi și mie un avocat pledant care să nu facă pe deșteptul.

— Ce drăguț! Bucură-te cât poți de cazul Cayhall, domnule Hall, pentru că va fi ultima dumitale apariție în numele firmei noastre.

— Adică vreți să mă bucur de o execuție?

— Calmează-te, Daniel, interveni Goodman cu blândețe. Calmează-te. Nimeni nu va fi concediat.

— Jur că am să recomand concedierea ăstuia, se îmbătoșă Rosen, împungând furios aerul cu degetul în direcția lui Goodman.

— Foarte bine. Asta-i tot ce poți să faci, Daniel, să recomanzi. Eu o să înaintez recomandarea ta comitetului și o să avem parte de o încăierare pe cinste. E în regulă?

— Abia aștept, mârâi Rosen, sărind în picioare. Am și început să-mi strâng partizani. O să am toate voturile la sfârșitul săptămânii. Bună ziua!, puse el punct și ieși ca o furtună din încăperea, trântind ușa.

Cei doi stăteau unul lângă altul, fără să scoată o vorbă, cu privirile pierdute în șirurile de tomuri de legi perfect aliniate pe rafturile ce împodobeau pereții, ascultând ecoul pocnetului făcut de ușa.

— Mulțumesc, zise Adam într-un târziu.

— În fond, nu este un om rău, explică Goodman.

— E de-a dreptul fermecător. Un adevărat prinț.

— Îl cunosc de multă vreme. Acum suferă teribil, este frustrat și deprimat. Nici nu prea știm ce să facem cu el.

— Ce-ar fi să se pensioneze?

— Ne-am gândit și noi, dar până acum nici un partener nu a fost obligat să se pensioneze. Și, din motive evidente, este un precedent pe care vrem să-l

evităm.

— Era serios când vorbea de concedierea mea?

— Nu-ți face griji, Adam. Îți promit că așa ceva n-are să se întâmple. Ai greșit că nu ne-ai spus nimic despre povestea asta, dar nu e un păcat de moarte. Și e absolut de înțeles. Ești tânăr, speriat, naiv și dornic să ajuți. Nu-ți face griji în privința lui Rosen. Sincer, mă îndoiesc că peste trei luni va mai ocupa aceeași poziție în cadrul firmei.

— Sunt convins că în adâncul sufletului mă adoră.

— E evident.

Adam răsuflă adânc și începuse să se plimbe în jurul mesei de conferințe. Goodman se apucă să scrie ceva pe un carnețel.

— Nu prea avem timp, Adam.

— Știu.

— Când poți să pleci?

— Măine. Îmi fac bagajele în noaptea asta. Sunt vreo zece ore de mers cu mașina.

— Dosarul cântărește câteva zeci de kilograme. Acum este la copiat și mâine ți-l trimit.

— Mai spuneți-mi câte ceva despre sucursala noastră din Memphis.

— Am vorbit cu ei acum o oră. Partenerul care se ocupă de conducerea biroului, Baker Cooley, te așteaptă. Ți-au rezervat un mic birou și o secretară și sunt gata să te ajute, dacă ai nevoie. Nu prea e cine știe ce de capul lor în privința litigiilor.

— Câți avocați sunt acolo?

— Doisprezece. Inițial, a fost o mică firmă pe care am înghițit-o acum zece ani și pot să-ți spun că nimeni nu mai știe foarte bine de ce. Sunt băieți buni și avocați buni. Ei sunt ceea ce a mai rămas dintr-o veche firmă pe care au făcut-o să prospere comercianții de bumbac și cereale din regiune și cred că asta a fost legătura lor cu Chicago. Oricum, arată foarte bine pe antetul nostru. Ai mai fost până acum la Memphis?

— Acolo m-am născut, nu vă amintiți?

— A, ba da.

— Am fost o singură dată, acum vreo trei ani, când mi-am vizitat mătușa.

— E un oraș tipic de pe malul fluviului, vechi și frumos. Are să-ți placă, ai să vezi.

— Puteți să-mi spuneți cum anume ar mai putea să-mi placă ceva în următoarele șase luni? Întrebă Adam, așezându-se de cealaltă parte a mesei.

— Ai dreptate. Ar trebui să mergi să vezi lista morții cât mai curând cu putință.

— Am să fiu acolo poimâine.

— Bun. Atunci am să-i telefonez directorului. Oricât ar părea de ciudat, e libanez de origine și-l cheamă Phillip Naifeh. Mai sunt câțiva ca el prin delta Mississippiului. Naifeh îmi este prieten și am să-l anunț că mergi acolo.

— Directorul închisorii vă este prieten?

— Da. Asta s-a întâmplat cu mulți ani în urmă, pe vremea când am înregistrat prima „pierdere de război”: îl chema Maynard Tole și era un mic ticălos. Cred că a fost executat în 1986 și de atunci directorul și cu mine ne-am împrietenit. N-o să-ți vină să crezi, dar este împotriva pedepsei cu moartea.

— Păi, nici nu-mi vine să cred.

— Da, da. Urăște execuțiile. Adam, e momentul să mai înveți ceva: poate că pedeapsa cu moartea este foarte populară în țară, dar cei care sunt obligați să o aplice nu o susțin deloc. Ai să-i cunoști pe oamenii ăștia: gardieni care ajung să se împrietenească cu condamnații; administratorii care trebuie să

organizeze o execuție eficientă; personalul închisorii care face repetiție cu o lună înainte de data stabilită pentru execuția respectivă. E un colț de lume straniu și deprimant.

— Abia aștept să-l văd.

— Am să vorbesc cu directorul ca să-ți permită să vizitezi lista. De obicei, se acordă cam două ore, dar totul se poate termina în cinci minute, dacă Sam refuză serviciile oferite de avocat.

— Cu mine are să vorbească, nu credeți?

— Ba da, cred că așa va face. Nu-mi dau seama cum va reacționa, dar de vorbit va vorbi. Poate că o să ai nevoie de mai multe vizite ca să-l convingi să semneze, dar știu că, până la urmă, ai să reușești.

— Când l-ați văzut ultima oară?

— Acum vreo doi ani. Am mers acolo împreună cu Wallace Tyner. De altfel, va trebui să iei și tu legătura cu Tyner pentru că în ultimii șase ani el a fost vioara întâi în cazul ăsta.

Adam dădu aprobator din cap și trecu la următoarea idee pe care o avea în minte. De nouă luni de zile îl bătea la cap pe Tyner.

— Cu ce deschidem dosarul?

— O să vorbim mai târziu despre asta. Măine dimineață devreme mă întâlnesc cu Tyner ca să trecem în revistă tot ce avem. Dar nu facem nici o mișcare până când nu primim vești de la tine. De fapt, atâta timp cât nu-l reprezentăm, n-avem dreptul să facem ceva.

Adam revedea în minte fotografiile alb-negru publicate în ziare în 1967, când Sam fusese arestat, apoi fotografiile color din reviste făcute în timpul celui de-al treilea proces, în 1981, și tot ce adunase despre Sam Cayhall pe o casetă video de treizeci de minute.

— Cum arată?

— E de înălțime medie, începu Goodman, Abandonându-și pixul pe masă pentru a se juca iar cu papionul. Slab — dar rareori dai de câte unul gras printre cei care-și așteaptă rândul acolo; din cauza nervilor și a hranei. Fumează ca un șarpe, ca toți ceilalți, de altfel, pentru că nu prea au ce altceva să facă și pentru că oricum se pregătesc să moară. Sunt niște țigări curioase, Montclair parcă, într-un pachet albastru. Din câte-mi aduc eu aminte, are părul cărunt destul de des și unsuros. Oamenii ăștia nu prea au obiceiul să facă duș în fiecare zi. Acum doi ani, avea și chică. Barba îi era și ea căruntă. Avea și riduri, dar e normal, doar se apropie de șaptezeci de ani. Plus fumatul. Ai să vezi că albi de-acolo arată mai rău decât negrii. Cum stau în celulă douăzeci și trei de ore pe zi, culoarea le dispare cu totul. Devin extraordinar de palizi, au un aspect aproape bolnăvicios. Sam are ochi albaștri și trăsături frumoase. Înclin chiar să cred că, la vremea lui, Sam Cayhall a fost un tip foarte chipeș.

— Când, după moartea tatei, am aflat adevărul despre Sam, i-am pus nenumărate întrebări mamei mele la care, de altfel, nici nu prea mi-a răspuns, dar totuși, odată, mi-a spus că tata semăna foarte puțin cu Sam.

— Ca și tine, dacă asta încerci să-mi spui.

— Da, cred că asta încerc.

— Adam, omul ăsta nu te-a mai văzut de pe vremea când abia învățaseși să mergi. N-are să te recunoască. Așa că n-o să-ți fie ușor. Vei fi obligat să-i povestești totul.

Adam privea masa cu ochi lipsiți de expresie.

— Aveți dreptate. Oare ce-o să spună?

— Habar n-am; cred că va fi mult prea șocat ca să spună prea multe. Dar este un om foarte inteligent, fără multă carte, e adevărat, dar care a citit destul și are mintea limpede. O să găsească el ce să-ți spună.

— După cum vorbiți, s-ar zice că vă este aproape simpatic.

— Nu-i adevărat. Este un rasist îngrozitor, și bigot pe deasupra. Și n-a avut niciodată remușcări pentru ce-a făcut.

— Deci sunteți convins că e vinovat.

Goodman mormăi ceva și zâmbi ca pentru sine, apoi începu să caute un răspuns la remarca lui Adam. Avuseseră loc trei procese în care se încercase să se stabilească vinovăția sau nevinovăția lui Sam Cayhall. De nouă ani de zile, cazul se învârtise prin mai multe curți de apel, fiind revăzut de mai mulți judecători. Ziariști fără număr făcuseră anchete referitoare la explozia aceea.

— Asta a fost convingerea juriului. Și cred că asta e singurul lucru care contează.

— Dar dumneavoastră ce credeți?

— Păi, ai citit dosarul, Adam. Ai făcut cercetări consistente. Nu este nici o îndoială că Sam a participat la atentat.

— Dar?

— Sunt multe ciudățenii. Ele există întotdeauna.

— Nu era cunoscut ca unul care lucrează cu explozivi.

— Adevărat. Dar făcea parte dintre teroriștii Klanului, și lucrau, nu glumă. Când Sam a fost arestat, atentatele au dispărut.

— Dar în legătură cu o explozie anterioară cazului Kramer, unul din martori afirmă că observase două persoane în Pontiacul cel verde.

— Așa e. Numai că martorul acela nu a primit permisiunea să depună mărturie în instanță. Și pe urmă în noaptea aceea, martorul cu pricina ieșise dintr-un bar la ora trei.

— Da, dar un alt martor, un șofer de camion, pretinde că l-a văzut pe Sam stând de vorbă cu un bărbat într-o cafenea din Cleveland cu câteva ore înainte de explozie.

— Așa e. Dar camionagiul n-a povestit nimic timp de trei ani de zile. Și n-a primit nici el permisiunea să depună mărturie în instanță. Trecuse prea multă vreme.

— Și cine era complicele lui Sam?

— Mă îndoiesc că vom afla vreodată. Nu uita, Adam, că omul nostru a trecut prin trei procese fără să depună efectiv mărturie. Celor de la poliție nu le-a spus practic nimic, a vorbit foarte puțin cu avocatul, n-a suflat nici un cuvânt în fața juriilor, iar nouă nu ne-a spus nici măcar o singură noutate în ultimii șapte ani.

— Credeți că a lucrat singur?

— Nu, a fost ajutat. Sam ascunde în sufletul lui niște secrete urâte de tot. N-o să vorbească niciodată. Ca membru al Klanului, a făcut un jurământ; or, în mintea lui există o noțiune sacră și efectiv deformată cum că un jurământ sacru nu poate fi încălcat. Și taică-său făcuse parte din Klan.

— Știu, nu-mi mai aduceți aminte.

— Iartă-mă. În orice caz, este prea târziu acum să încerci să pescuiești în căutarea unor probe noi. Dacă într-adevăr ar fi avut un complice, ar fi vorbit de mult. Măcar celor de la FBI. Măcar cu procurorul districtual ca să încerce să ajungă la o înțelegere. Nu știu, mi se pare că atunci când ești acuzat de două omucideri de gradul întâi și îți privești moartea-n față, te apuci să vorbești. Vorbești, Adam, ascultă-mă pe mine. Îți salvezi fundul și-ți lași amicul să-și facă griji pe chestia asta.

— Și dacă n-a avut nici un complice?

— Ba a avut, îl contrazise Goodman, scriind un nume pe o bucată de hârtie și întinzându-i-o peste masă.

— Wyn Lettner, citi Adam după ce primi hârtia. Numele ăsta îmi este cunoscut.

— Lettner a făcut parte dintre agenții FBI care s-au ocupat de cazul

Kramer. Acum este pensionar și trăiește undeva în Ozarks, pe malul unui râu frumos, plin cu păstrăvi. Și îi place la nebunie să povestească întâmplări de război despre Klan și timpurile alea în Mississippi.

— Și credeți că-mi va povesti și mie?

— Firește; tipul este un mare băutor de bere, și când este afumat se apucă să spună niște chestii incredibile. N-o să-ți divulge nimic confidențial, dar în cazul Kramer știe mai mult decât oricine. Întotdeauna am fost de părere că știe mult mai multe decât spune.

Adam împături bucata de hârtie și o vârî în buzunar, apoi aruncă o privire pe cadranul ceasului: era ora șase după-amiază.

— Gata, trebuie să fug să-mi fac bagajele.

— Măine îți trimit dosarul. Să-mi telefonezi imediat ce vorbești cu Sam.

— Neapărat. Pot să vă spun ceva?

— Singur.

— În numele familiei mele, așa cum e ea — cu mama, care refuză să vorbească despre Sam; cu sora mea, care abia îi șoptește numele; cu mătușa mea din Memphis care s-a lepădat de numele de Cayhall — și în numele tatălui meu mort, vreau să vă mulțumesc, dumneavoastră și firmei, pentru tot ce-ați făcut. Să știți că vă admir foarte mult.

— N-ai pentru ce. Să știi că și eu te admir. Și acum mișcă-ți fundul și fugi în Mississippi.

6

Apartamentul era, de fapt, un singur dormitor aflat deasupra celui de al treilea cat al unui depozit, chiar lângă Loop, într-o zonă cunoscută pentru criminalitatea ridicată, dar relativ sigură până la căderea întinericului. Depozitul fusese achiziționat prin anii optzeci de un tip care cheltuisese ceva bani cu modernizarea: îl împărțise în aproximativ șaizeci de apartamente ocupate peste noapte de tineri bancheri și agenți de bursă la început de carieră, și-și scosese banii cu vârf și îndesat.

Adam ura pur și simplu locul acela. Peste trei săptămâni, contractul pe care-l încheiase pe șase luni expira, dar nu avea unde să se mute. Și cum cei de la „Kravitz & Bane” se așteptau ca el să lucreze optsprezece ore pe zi, era clar că nu avea timp să caute alt apartament.

Bineînțeles că nu avusese timp să-și cumpere mobilă. O canapea din piele fină și fără brațe stătea stingheră pe podeaua pardosită cu lemn, privind spre un perete de cărămidă. Două fotolii gen „sac de fasole”, unul galben și unul albastru, zăceau în apropiere pentru cazul, improbabil de altfel, că încăperea s-ar fi umplut cu oaspeți. În stânga se afla așa-zisa bucătărie, cu un bar și trei taburete înalte din răchită; în dreapta canapelei era dormitorul unde se puteau vedea patul nefăcut și haine împrăștiate pe jos. Vreo două sute de metri pătrați pentru o mie trei sute de dolari pe lună. Salariul lui Adam pornise de la șaizeci de mii pe an și ajunsese la șaizeci și două. Din cei cinci mii de dolari salariu brut pe lună, o mie cinci sute erau reținuți de taxele federale și statale. Alte șase sute intrau în fondul de pensii al firmei care îi garanta potolirea tuturor presiunilor profesionale când va împlini cincizeci și cinci de ani; asta în cazul în care nu aveau să-l omoare cu mult înainte de a atinge vârsta asta. După ce dădea la o parte chiria, banii pentru electricitate, apă și alte asemenea, cei patru sute de dolari pe lună pentru Saab-ul pe care-l închinase, și cheltuielile neprevăzute precum hrană congelată și haine frumoase, lui Adam îi mai rămâneau vreo șapte sute de dolari pentru sufletul lui. O parte din

ei erau cheltuiți pe femei, dar cum cele pe care le cunoștea el erau la rândul lor proaspete absolvente de colegiu, cu serviciu și cărți de credit, Adam era scutit de cheltuieli prea mari, fiindcă în general fetele insistau să plătească nemțește. Asigurarea pe viață a tatălui său îl scutise de grija împrumuturilor studentești. Și chiar dacă existau și lucruri pe care ar fi vrut să le cumpere, persevera în a depune cinci sute de dolari pe lună într-un fond mutual. Cum nu-l bătea încă gândul să se însoare, țelul său era să muncească pe brânci, să economisească la sânge și să se retragă din afaceri la patruzeci de ani.

Televizorul era așezat pe o măsuță din aluminiu, lipită de perete. Îmbrăcat doar cu un șort colorat, Adam stătea întins pe canapea, jucându-se cu telecomanda. Trecuse de miezul nopții; apartamentul nu era luminat decât de ecranul televizorului pe care tocmai erau în plină desfășurare *Aventurile unui soldat al Klanului*, operă cinematografică adunată pe videocasetă de Adam însuși de-a lungul mai multor ani. Filmul începea cu un scurt reportaj aparținând unei echipe din Jackson, Mississippi, și transmis pe data de 3 martie 1967, adică în dimineața în care sinagoga din oraș fusese spulberată de explozia unei bombe. Fusese cel de-al patrulea atac lansat împotriva unor ținte evreiești în ultimele patru luni, cel puțin așa afirma reportera în timp ce în fundal mașinile care cărau molozul făceau un zgomot asurzitor. Cei de la FBI dețineau câteva date, afirma ea, dar erau extrem de zgârciți cu declarațiile către presă. Campania de teroare inițiată de Ku Klux Klan continuă, declară reportera pe un ton grav și puse punct emisiunii.

Episodul următor era chiar explozia de la firma lui Kramer și, în primele secvențe, polițiștii încercau să degajeze scena de privitorii ocazionali, totul petrecându-se în vaietul ascuțit al sirenelor de pe ambulanțe, mașini de pompieri și de poliție. Echipa televiziunii locale ajunsese suficient de repede la locul atentatului ca să surprindă nebunia inițială. Din toate părțile, oamenii veneau alergând spre ceea ce mai rămăsese din biroul de avocatură al lui Marvin Kramer. Un nor greu de praf cenușiu înfășura stejarii subțirei de pe peluză: bieții copaci își pierduseră toate frunzele, dar rămăseseră în picioare. Voci speriate vorbeau despre incendiu, apoi camera de luat vederi se opri asupra clădirii alăturate din al cărei perete atins de explozie ieșea un nor gros de fum. Reporterul se bâlbâia incoerent și gâfâit în fața microfonului încercând să descrie scena. Polițiștii îl împingeau de colo-colo, dar el era mult prea excitat ca să-i pese de așa ceva. Un tărăboi infernal izbucnise, în sfârșit, și în adormitul orașel numit Greenville, iar soarta voise ca el să fie cel care să-l prezinte telespectatorilor.

O jumătate de oră mai târziu, glasul său era oarecum mai calm în timp ce descria dintr-un alt unghi, recuperarea lui Marvin Kramer de sub dărâmături. Poliția își extinsese baricadele și împingea mulțimea la o parte, iar echipele de pompieri și de salvare ridicau trupul zdrobit, scoțând apoi targa din zona sinistrului. Camera de luat vederi urmări plecarea ambulanței. După o oră și dintr-un nou unghi de filmare, reporterul lăsa să i se vadă un chip sumbru, dar mult mai calm; pompierii cărau cu multă grijă cele două brancarde pe care fuseseră întinse trupușoarele gemenilor.

Scena următoare se petrecea în fața închisorii și pentru prima oară apărea pe ecran și silueta lui Sam Cayhall. Mâinile îi erau prinse în cătușe și dispăru iute într-o mașină care-l aștepta.

Ca de obicei, Adam reluă scena în care putea fi observat Sam. Fusese filmată cu douăzeci și trei de ani în urmă, în 1967, pe vremea când Sam avea patruzeci și șase de ani. Purta părul negru tăiat scurt, după moda vremii. Sub ochiul stâng putea fi observat un mic bandaj. Mergea repede, în pas cu polițiștii, pentru că mulțimea fotografia scena și striga tot felul de întrebări. Sam își întoarse capul o singură dată înspre direcția din care veneau

întrebările, și, ca de obicei, Adam apăsă pe „pauză”, studiind pentru a milioana oară fața bunicului său. Imaginea alb-negru era neclară, dar ochii lor se întâlneau întotdeauna.

O mie nouă sute șaiszeci și șapte. Dacă Sam avea patruzeci și șase de ani, Eddie avea douăzeci și patru, iar Adam aproape trei. Pe vremea aceea toți știau că-l cheamă Alan. Alan Cayhall, cel care avea să devină, curând, rezident într-un stat îndepărtat unde o hotărâre judecătorească avea să-i dea un nou nume. Văzuse de multe ori caseta asta și de fiecare dată se întrebasese oare unde se afla el în clipa în care fuseseră uciși cei doi micuți ai familiei Kramer: ora 7.46, în dimineața zilei de 21 aprilie 1967. Pe vremea aceea, familia lui locuia într-o casuță din orașul Clanton, iar el probabil că dormea nu departe de privirile maică-sii. Adam avea aproape trei ani, și gemenii Kramer numai cinci.

Filmul continua cu secvențe scurte în care Sam era condus în diverse mașini, închisori și tribunale, mereu cu mâinile prinse în cătușe și cu privirea ținută în pământ. Chipul îi era lipsit de orice expresie. Nu-i privea niciodată pe ziaristi, nu dădea nici un semn că le-ar auzi întrebările, nu scotea nici o vorbă. Trecea cu mișcări iuți prin ușile deschise ale încăperilor și mașinilor.

Spectacolul primelor două procese fusese amplu prezentat în jurnalele zilnice ale canalelor de televiziune. Peste ani, Adam reușise să facă rost de cea mai mare parte a materialelor transmise, asamblându-le pe videocaseta respectivă. Figura de fanfaron scandalagiu a lui Clovis Brazelton, avocatul lui Sam, apărea foarte des, mai ales că personajul venea în întâmpinarea ziaristilor ori de câte ori i se oferea ocazia. Adam îl disprețuia. Erau și imagini frumos filmate ale peluzelor din fața clădirilor tribunalelor, ale privitorilor tăcuți, ale polițiștilor înarmați până-n dinți, ale oamenilor din Klan îmbrăcați în robe, cu chipurile acoperite de celebrele lor măști sinistre. Sam apărea doar din când în când, mereu grăbit, ascunzându-se de ochiul nemilos al camerei de luat vederi în spatele vreunui polițist mai solid. La sfârșitul celui de-al doilea proces, Marvin Kramer își opri scaunul cu roțile pe trotuarul din fața Tribunalului din Wilson County și, cu lacrimi în ochi, spuse cuvinte grele împotriva lui Sam Cayhall și a Klanului și a sistemului de justiție strâmb din statul Mississippi. Și atunci avu loc un incident dureros. Marvin observă brusc în apropiere doi membri ai Klanului înfășurați în robe albe și începu să strige la ei. Unul dintre cei doi se porni și el să țipe cât îl țineau curelele, dar replica îi fu înghițită de vacarmul general. Adam încercase din răspuț să înțeleagă cuvintele tipului, dar ele erau absolut ininteligibile. Cu vreo doi ani în urmă, pe când urma dreptul în Michigan, Adam dăduse de unul dintre reporterii care urmărisese scena aceea la fața locului, ba chiar avusese microfonul la câțiva centimetri de Marvin. Reporterul cu pricina îi spusese că fusese vorba de o amenințare directă la adresa lui Marvin, cum că or să-l lase și fără brațe. Probabil că reporterul avea dreptate, căci numai o replică de o asemenea cruzime și brutalitate putea să-l facă pe bietul fost avocat să-și iasă literalmente din minți și să strige tot felul de obscenități la adresa îngluștilor, îndreptându-și spre ei scaunul cu roțile. Faptul că cei doi se îndepărtau, întorcându-i spatele, nu-l împiedica să urle, să injure și să plângă. Soția și câțiva prieteni încercară să-l potolească, dar el reuși să scape din încercuire, făcând eforturi desperate să învântească roțile metalice. Parcurse în felul acesta vreo zece metri, cu biata nevastă-sa alergând în urma lui, cu obiectivele camerelor de luat vederi fixate asupra lui. Când iarba peluzei luă locul asfaltului de pe trotuar, roțile se împiedică și Marvin se prăbuși pe gazon. Pătura care-i acoperea ceea ce mai rămăsese din picioare zbură într-o parte, iar el se izbi de trunchiul celui mai apropiat copac. Soția și prietenii alergară imediat să-l ajute și preț de câteva secunde Marvin dispăru în mijlocul lor. Răcnetele lui continuau însă să se facă auzite. Operatorul își întoarse

atunci aparatul spre cei doi membri ai Klanului: unul se strâmbase de râs în timp ce celălalt înghețase în loc. Un vaiet ciudat izbucni din grupul adunat pe gazon. Marvin gemea îngrozitor — era geamătul ascuțit și dătător de fiori al unui nebun rănit. Era un sunet bolnav care se sfârși brusc, o dată cu trecerea la un nou episod.

Prima oară când îl văzuse pe Marvin rostogolindu-se pe pământ, urlând și gemând, lui Adam îi dăduseră lacrimile; dar cu toate că imaginile și sunetele acelea îi urcau un nod în gât, încetase de mult să plângă. Caseta asta era opera lui. Nimeni altcineva nu o văzuse. În schimb, el o revăzuse de atâtea ori încât lacrimile îi secaseră.

Între 1968 și 1981 tehnologia se îmbunătățise atât de mult încât imaginile filmate în timpul celui de-al treilea și ultimul proces al lui Sam erau incomparabil mai clare. Povestea asta se petrecuse în februarie 1981, într-un orașel cât se poate de drăguț, cu o piață centrală foarte aglomerată și un tribunal pitoresc, din cărămidă roșie. Vremea foarte rece îi descurajase probabil pe gură-cască și pe demonstranți să-și facă veacul în fața clădirii. Un reportaj din prima zi a procesului arăta trei membri ai Klanului, cu capetele acoperite cu glugile țuguiate, încălzindu-se la un radiator portabil, frecându-și de zor mâinile înghețate și arătând mai degrabă a personaje de carnaval decât a bandiți serioși. Oricum, erau supravegheați îndeaproape de vreo duzină de soldați în uniforme albastre.

Deoarece la acea dată mișcarea pentru drepturi civile era privită mai degrabă ca un eveniment istoric și nu ca o bătălie continuă, cel de-al treilea proces al lui Sam Cayhall atrase în mai mare măsură atenția presei decât primele două. Era vorba de un membru al Klanului recunoscut ca atare, un terorist viu și adevărat care venea direct peste timp din epoca Cavalerilor Libertății și a bisericilor aruncate în aer. O relicvă a acelor zile infamante, descoperită de poliție și adusă în fața justiției. Analogia cu criminalii de război naziști se făcu auzită de nenumărate ori.

Pe tot parcursul acestui proces Sam nu mai fu în custodia poliției. Era un om liber și această libertate îl scosese și mai mult din calea camerelor de luat vederi. Secvențe scurte îl prezentau intrând și ieșind în grabă din diferitele săli ale tribunalului. Cei treisprezece ani scurși de la procesul numărul doi fuseseră blânzi cu el. Părul, la fel de scurt și de îngrijit tuns, era doar pe jumătate încăruntit. Deși se îngrășase puțin, părea foarte în formă, mișcându-se sprinten prin fața obiectivului aparatului de filmat. Una din imagini îl surprinsese chiar în clipa în care intra în clădirea tribunalului printr-o ușă laterală și Adam opri caseta în momentul în care Sam privea direct în obiectiv.

Cea mai mare parte a filmărilor din timpul celui de-al treilea și ultim proces se învârteau în jurul unui tânăr și agresiv procuror pe nume David McAllister, bărbat chipeș care purta numai costume de culoare închisă și zâmbea cu toți dinții. Nimeni nu se îndoia că David McAllister nutrea ambiții politice mărețe. Avea alura, părul, bărbia, vocea adâncă, vorbele alese, abilitatea, tot ceea ce atrăgea camerele de luat vederi.

În 1989, la opt ani de la proces, David McAllister fusese ales guvernator al statului Mississippi. Nimeni nu fusese surprins să constate că platforma sa electorală pedalase în primul rând pe înmulțirea numărului de închisori, mărirea pedepselor și o înclinație neabătută pentru pedeapsa cu moartea. Adam nutrea un dispreț adânc față de personajul acela, dar era perfect conștient că numai peste câteva săptămâni, sau poate chiar peste câteva zile, avea să se afle în biroul guvernatorului din orașul Jackson, Mississippi, implorându-l să acorde grațierea.

Ultima imagine înregistrată îl prezenta pe Sam cu cătușe la mâini, ieșind sub escortă din clădirea tribunalului după ce juriul îl condamnase la moarte.

Chipul îi era lipsit de expresie. Avocatul său însă părea să fie în stare de șoc, drept care comentariile sale erau absolut inconsistente. Reporterul încheia cu știrea că peste câteva zile Sam avea să fie transferat la ceea ce se numește „lista morții”.

Cu privirea lipită de ecranul alb, Adam aștepta derularea casetei. Restul istoriei se afla în cele trei cutii de carton din spatele canapelei fără brațe: stenogramele stufoase ale celor trei procese, pe care le achiziționase în perioada studiilor la Pepperdine; copiile informărilor, cererilor și ale altor documente din timpul bătăliei apelor puse în mișcare imediat după condamnarea lui Sam; un registru perfect organizat care conținea copiile tuturor articolelor publicate în sute de ziare și reviste pe marginea aventurilor lui Sam, membru al Klanului; diverse materiale despre pedeapsa cu moartea; însemnări din timpul facultății. Știa mai multe lucruri despre bunicu-său decât oricine pe lumea asta.

Cu toate acestea, Adam era perfect conștient că abia atinsese suprafața lucrurilor. Apăsă iar pe buton și reluă filmul de la capăt.

7

Funeraliile lui Eddie Cayhall avură loc la nici o lună de la condamnarea lui Sam, într-o capelă din Santa Monica, în prezența câtorva prieteni și membri ai familiei. Adam, maică-sa și sora mai mică stăteau în prima strană, ținându-se de mână și privind ținută sicriul închis aflat la câțiva centimetri de ei. Ca de obicei, mama era de un eroism țeapăn. Din când în când ochii i se umpleau de lacrimi pe care era obligată să le usuce cu batista. Ea și Eddie se despărțiseră și se împăcaseră de atâtea ori, încât copiii nu mai știau cine unde-și avea hainele. Cu toate că nu avuseseră o căsnicie caracterizată de violență, trăiseră într-o permanentă stare de divorț — amenințări cu divorțul, planuri de divorț, discuții solemne cu copiii pe tema divorțului, negocieri pentru divorț, formulare de divorț, renunțări la divorț, jurăminte cum că vor evita divorțul. În timpul celui de-al treilea proces al lui Sam Cayhall, mama lui Adam își aduse fără zarvă lucrurile înapoi în căsuța lor, și stătu cu Eddie atât cât a fost posibil. Apoi Eddie încetă să mai meargă la slujbă și se refugie din nou în mica sa lume de întuneric. La întrebările băiatului, mama îi explică în puține cuvinte că tatăl traversa iar „o perioadă rea”. Fură trase perdelele, închise obloanele, stinse luminile, scăzute vocile, stins televizorul: familia traversă în felul acesta încă una din perioadele rele care marcase viața lui Eddie.

La trei săptămâni de la pronunțarea verdictului, Eddie își găsi moartea. Se împușcă în camera lui Adam într-o zi în care știuse că băiatul avea să vină primul acasă. Într-un bilețel lăsat pe covor îi spunea fiului să curețe repede mizeria, mai înainte ca fetele să-și facă apariția. Un al doilea bilet fu găsit în bucătărie.

La vremea aceea, Carmen, care era mai mică cu trei ani decât Adam, împlinise paisprezece ani. Se născuse în California, imediat după emigrarea grăbită a părinților, și după ce Eddie își transformase, cu acte în regulă, mica familie din Cayhall în Hall. Alan devenise Adam. Locuiau într-un apartament de trei camere, cu perdele murdare la ferestre, undeva în zona de est a Los Angelesului. Avea să fie prima dintr-un șir nesfârșit de reședințe temporare.

Femeia misterioasă cunoscută drept mătușa Lee era așezată alături de Carmen. Tocmai le fusese prezentată copiilor ca fiind sora lui Eddie. Și cu toate că fuseseră educați să nu pună întrebări despre ceilalți membri ai familiei, numele femeii răsărea din când în când la suprafață. Mătușa locuia în

Memphis, se căsătorise cu fiul unei familii bogate din oraș, avea un copil și rupsesse orice legătură cu Eddie din cauza unei vechi dispute. Puștii, și mai ales Adam, doriseră tare mult să-și cunoască rudele, și, cum mătușa Lee era singura despre care auziseră vorbindu-se, își lăsasera imaginația să zburde în voie. Ar fi vrut să o cunoască, dar Eddie se opusese mereu pentru că soră-sa nu era o persoană drăguță, zicea el. Mama lor însă le șoptea că Lee era cu adevărat un om foarte bun și că o să-i ducă odată la Memphis, să o cunoască.

Până la urmă însă, Lee fu cea care veni în California și îl înmormântară pe Eddie Hall. Apoi își prelungi șederea cu încă două săptămâni, începând să-și cunoască în acest timp cei doi nepoți. Tinerii o iubeau pentru că era drăguță și de treabă, purta blugi și tricouri și se plimba pe plajă în picioarele goale. De aceea meraseră împreună la cumpărături și la cinematograful, făcând lungi plimbări pe malul oceanului. Lee le ceru de nenumărate ori scuze pentru că nu venise să-i vadă mai de mult; pe cuvântul ei că avusese de gând s-o facă, dar Eddie nu fusese de acord. El nu vruse să o vadă din cauza disputelor lor din trecut.

Mătușa Lee fu cea care veni să se așeze lângă Adam, la capătul dinspre mare al digului; după ce admirară apusul soarelui, Lee începu să vorbească despre tatăl ei, Sam Cayhall. Valurile se legănau ritmic la picioarele lor și ea îi explică lui Adam că odată de mult el fusese un bebeluș drăgălaș care locuia împreună cu părinții într-un orașel din Mississippi. Mătușa își ținea nepotul de mână și îl bătea blând pe genunchi, dezvăluindu-i între timp povestea plină de disperare a familiei. Toate activitățile lui Sam ca membru al Klanului, inclusiv atentatul împotriva lui Kramer și cele trei procese, fură relatate în cele mai mici detalii. Evident că această istorie orală avea și lacune imense, suficiente să umple o întreagă bibliotecă, dar esența fu pusă în lumină cu foarte multă finețe.

Adam primi totul foarte bine, dacă e să ne gândim că nu era decât un adolescent de șaisprezece ani, cu psihicul labil specific vârstei, care, pe deasupra, își mai pierduse și tatăl. Un vânt rece se abătuse asupra lor, obligându-i să se strângă mai aproape; băiatul puse doar câteva întrebări, mulțumindu-se mai ales să asculte, fără mânie sau oroare: era pur și simplu fascinat de tot ceea ce auzea. Povestirea aceea îngrozitoare îl satisfăcea într-un mod cât se poate de ciudat! Ea vorbea despre o familie adevărată! Și poate că, în fond, nu era nici el atât de anormal pe cât i se păruse. Poate că, undeva departe, existau niște mătuși, niște unchi și niște veri care aveau multe de povestit și de împărtășit. Poate că existau și niște case vechi, ridicate de strămoși adevărați, câmpuri și ferme pe care se așezaseră. Asta însemna că-și ducea și el în spate partea lui de istorie.

Dar Lee avea înțelepciunea și iuțeala de minte care să-i permită să-și dea seama încotro o luaseră gândurile nepotului său, așa că-i explică pe îndelete că toți din familia Cayhall erau ciudați și secretoși, că nu le plăcea să arate lumii ce se petrecea în sufletul lor și că-i țineau pe ceilalți la distanță. Nu erau nici pe departe prietenoși și plini de căldură, dornici să petreacă împreună Crăciunul sau sărbătoarea de 4 Iulie. Uite, ea, de exemplu, a locuit la numai o oră distanță de Clanton, și, cu toate acestea, nu s-a întâlnit cu nici unul din ei.

În săptămâna care urmă, discuțiile pe-nserat la malul mării deveniră un adevărat ritual. De fiecare dată cumpărau o pungă cu struguri și se distrau scuipând sâmburii în apă, până la lăsarea întinericului. Iar Lee povestea despre copilăria petrecută în Mississippi împreună cu frățiorul ei, Eddie. Pe vremea aceea, locuiau la o mică fermă aflată la vreun sfert de oră de Clanton; toată ziua mergeau la pescuit sau își călăreau poneii. Sam era un tată normal: nu-i copleșea cu prezența, dar nici nu le arăta cine știe ce afecțiune. Mama, în schimb, îl detesta pe Sam, dar își adora copiii. Când Lee avea șase ani iar

Eddie aproape patru, pierduse o sarcină și timp de un an de zile nu își mai părăsise dormitorul. Sam fusese obligat atunci să angajeze o negresă ca să aibă grijă de prichindei. Apoi, mama murise de cancer și la înmormântarea ei membrii familiei Cayhall se strânseseră cu toții pentru ultima oară. Până și Eddie se strecurase în oraș ca să participe la funeralii, dar se străduise din răsuputeri să nu dea ochii cu nimeni. Trei ani mai târziu, Sam fusese arestat din nou și condamnat.

Lee nu prea avea multe de spus despre propria ei viață. La optsprezece ani, părăsise în grabă casa părintească, la numai o săptămână după ceremonia înmânării diplomelor de absolvire a liceului, și se dusese drept la Nashville ca să devină o cântăreață celebră. În acea perioadă, îl cunoscuse pe Phelps Booth, student la colegiul

Vanderbik, a cărei familie era proprietara mai multor bănci; cei doi tineri se căsătoriră, ducând apoi o existență aparent amărâtă în Memphis. Singurul lor fiu, Walt, era un rebel care locuia în momentul acela în Amsterdam. Atât.

Adam nu-și dădea seama dacă Lee se rupsesese, sufletește, de familia Cayhall, dar înclina să creadă că da. Și cine ar fi putut s-o condamne dacă ar fi fost așa?

Lee plecă într-o dimineață, înainte de răsăritul soarelui, fără nici un cuvânt de bun rămas. Două zile mai târziu, le dădu telefon și le spuse nepoților să-i scrie, ceea ce ei făcură cu mare bucurie, dar răspunsurile ei veniră din ce în ce mai rar până când încetară cu totul. Mama încercă să-și scuze cumnata, zicând că Lee era un om bun, dar că, în fond, era tot o Cayhall, adică o persoană suficient de bizară și de întortocheată. Pentru Adam, povestea aceea fu o adevărată lovitură.

În vara care urmă absolvirii colegiului Pepperdine, Adam plecă, împreună cu un prieten, spre Key West și, în drum, se opriră și la Memphis, unde petrecură două nopți la mătușa Lee. Locuia singură într-un apartament spațios și modern, cu vedere spre fluviu, și stătură toți trei ore în șir pe terasă, mâncând pizza pregătită chiar de ea, bănd bere, privind vasele care treceau pe râu și vorbind despre orice altceva în afară de familia Cayhall. Adam era preocupat doar de facultatea de drept, iar Lee îi puse nenumărate întrebări despre viitor. Era interesată de tot ce auzea, amuzată de ceea ce spunea, o gazdă și o mătușă perfectă. Când se îmbrățișară, luându-și rămas bun, ochii ei se umplură de lacrimi și îl imploră să mai vină s-o vadă.

Apoi, Adam și prietenul lui o luară spre Răsărit, traversând Tennessee și Smoky Mountains, până când, la un moment dat, conform calculelor lui Adam, ajunseră la mai puțin de o sută de mile de Parchman, de lista morții și de Sam Cayhall. Asta se întâmplase în urmă cu patru ani, în vara lui '86, când adunase deja o ladă întreagă de materiale despre bunicu-său. Caseta video era aproape completă.

Conversația telefonică din seara trecută fusese foarte scurtă. Adam îi spusese că va sta în Memphis vreo câteva luni și că ar vrea s-o vadă, iar Lee îl invitase să stea cu ea, în același apartament de pe faleză în care avea patru dormitoare și o menajeră. Și pentru că ea insistase, Adam îi spusese în cele din urmă că venea acolo ca să se ocupe de cazul lui Sam. La celălalt capăt al firului se lăsase tăcerea, apoi, după câteva secunde, se făcuse auzită din nou oferta, mult mai puțin entuziastă, de a trece oricum pe la ea că vor sta de vorbă despre asta.

Cu ochii la Saab-ul său negru decapotabil, Adam sună la ușa mătușii Lee. Era puțin trecut de ora nouă dimineața. Cele douăzeci de bungalowuri erau identice, acoperite cu țiglă roșie și apărate de pericolele orașului de un zid de cărămidă pe care se înălța un grilaj metalic. Un paznic înarmat puneă în

funcțiune singura poartă de acces. Dacă n-ar fi fost vederea minunată spre râu din cealaltă parte a domeniului, apartamentele n-ar fi avut practic nici o valoare.

Lee deschise ușa și îi spuse bun-venit, aruncând o privire spre parcare din față. După ce se sărutară pe obraji, Adam intră în casă și ea încuie ușa în urma lor.

— Ești obosit?

— Nu prea. Am făcut douăsprezece ore cu mașina, în loc de zece. Nu eram grăbit.

— Ți-e foame?

— Nu. Am făcut o haltă acum câteva ore și am mâncat, răspunse el, urmând-o înăuntru.

Amândoi încercau să găsească ceva potrivit de spus. Lee avea aproape cincizeci de ani și îmbătrânise mult în ultimii patru ani. Părul, mult mai lung decât atunci când o văzuse ultima oară, era un amestec egal de alb și negru, și îl purta strâns în coadă de cal. Ochii albaștri și blânzi erau înconjurați de o rețea fină de riduri și priveau îngrijorați. Era îmbrăcată cu o cămașă de bumbac foarte largă și cu o pereche de blugi decolorați. Lee continua să fie o tipă de treabă.

— Îmi pare bine că te văd, zise ea, cu un zâmbet plăcut pe buze.

— Ești sigură?

— Firește că sunt. Hai să mergem pe terasă, zise ea și, luându-l de mână, îl conduse spre grădinița plină de ferigi și de flori de bougainvillea atârând pe araci. La picioarele lor, râul curgea leneș. Se așezară în balanșoarele de răchită. Ce mai face Carmen? întrebă Lee, în timp ce turna în cești ceaiul cu gheață, dintr-un ceainic de porțelan.

— Bine. E încă la Berkeley. Vorbim la telefon o dată pe săptămână. E prietenă cu un tip și pare că e ceva serios între ei.

— Ce fel de studii face? Mi-e teamă că am uitat.

— Psihologie. Vrea să-și ia doctoratul și pe urmă să treacă la catedră, probabil.

Ceaiul avea prea multă lămâie și prea puțin zahăr, și Adam îl bău cu înghițituri mici. Aerul era încins și umed.

— E aproape zece, zise el. De ce e așa de cald?

— Bun venit la Memphis, scumpule. O să ne prăjim până în luna septembrie.

— Nu cred că am să pot suporta.

— Ba ai să te obișnuiești. Mă rog, oarecum. Noi bem mult ceai și nu prea ieșim pe-afară. Ce mai face mama?

— E tot la Portland. Acum s-a măritat cu un tip care a făcut avere din cherestea. L-am văzut și eu o dată. Are vreo șaiszeci și cinci de ani, dar poți foarte bine să-i dai șaptezeci; ea are patruzeci și șapte și arată de patruzeci. Sunt o pereche foarte frumoasă, ce mai! Se vântură de colo-colo: St. Barts, sudul Franței, Milano, locurile alea unde merg bogătașii ca să fie văzuți. E fericită. Copiii sunt mari. Eddie a murit. Trecutul a fost făcut pachet și pus de-o parte, are bani mulți, deci viața îi este în bună rânduială.

— Am impresia că ești cam aspru cu ea.

— Dimpotrivă. Și să știi că nu mint când spun că nu vrea să mă aibă prin preajmă pentru că sunt o legătură dureroasă cu tata și cu patetica lui familie.

— Mama ta te iubește, Adam.

— Doamne, ce grozav sună chestia asta. De unde știi?

— Știu, pur și simplu.

— Nu mi-am dat seama că tu și mama ați fost atât de apropiate.

— Nici n-am fost. Potolește-te, Adam. Ia-o mai încet.

— Iartă-mă. Sunt foarte tensionat. Asta-i tot. Simt nevoia să beau ceva mai tare.

— Liniștește-te. Hai să ne simțim bine cât ești aici.

— Mă tem că nu prea e cazul, mătușă Lee.

— Spune-mi simplu Lee, bine?

— Bine. Măine mă duc să-l văd pe Sam.

Ea așază cu multă grijă paharul pe masă, apoi se ridică și părăsi terasa. Se întoarse după câteva clipe, aducând cu ea o sticlă de whisky din care turnă cu generozitate în ambele pahare.

— De ce? Întrebă ea, cu ochii țintă la apele râului.

— De ce nu? Pentru că e bunicul meu. Pentru că stă să moară. Pentru că eu sunt avocat și el are nevoie de ajutor.

— Dar nici măcar nu te cunoaște.

— O să mă cunoască mâine.

— Deci ai de gând să-i spui?

— Bineînțeles că am de gând să-i spun. Îți vine să crezi așa ceva? Chiar să spun cu voce tare unul din secretele cele mai negre și adânci ale familiei Cayhall. Ce părere ai?

Lee prinse paharul în palme și clătină încet din cap.

— Are să moară, șopti ea, fără să-l privească pe Adam.

— Nu încă. Dar să știi că mă bucur să văd că te interesează subiectul.

— Sigur că mă interesează.

— Nu zău. Când l-ai văzut ultima oară?

— A nu începe cu chestii de-astea, Adam. Oricum n-ai să înțelegi.

— Perfect. Ai dreptate. Dar atunci, explică-mi. Te ascult, vreau să înțeleg.

— N-am putea vorbi despre altceva, scumpule? Nu sunt pregătită pentru asta.

— Nu.

— O să vorbim mai târziu, îți promit. Pur și simplu nu sunt pregătită pentru asta acum. Am crezut că o să vorbim despre una, despre alta și că o să ne amuzăm puțin.

— Iartă-mă, Lee. Dar mi-e greață de bârfe și de secrete. Eu unul nu am nici un trecut pentru că tatăl meu l-a șters cu totul. Or, eu vreau să-mi cunosc trecutul, Lee. Vreau să știu cât de rău a fost în realitate.

— A fost îngrozitor, murmură ea ca pentru sine.

— Bine. Sunt băiat mare acum și pot să suport orice. Tata și-a făcut bagajele pentru că altfel ar fi trebuit să și-l asume. Așa că mi-e teamă că ai rămas singura persoană care poate să-mi povestească.

— Mai dă-mi puțin timp.

— Nu este timp. Măine am să fiu față în față cu el, insistă Adam, bând apoi cu sete din pahar și ștergându-și buzele cu mâneca. Acum douăzeci și trei de ani, *Newsweek* scria că și tatăl lui Sam făcuse parte din Klan. Așa e?

— Da. Bunicul meu.

— La fel și câțiva unchi și verișori.

— Toată familia asta nenorocită.

— Tot acolo scria că întregul Ford County știa că, pe la începutul anilor șaiszeci, Sam îl împușcase pe un negru, dar că nu fusese arestat pe chestia asta. Că n-a făcut nici măcar o zi de închisoare. E adevărat?

— Ce mai contează asta, acum, Adam? Povestea asta s-a întâmplat mai înainte ca să te naști tu.

— Dar s-a întâmplat, nu?

— Da.

— Și tu ai știut?

— Eram acolo când s-a întâmplat.

— Ai fost de față! exclamă Adam și închise ochii, uluit de această revelație.

Vestea îl șocase și îi tăia respirația, făcându-l să alunece ușor în balansoarul de răchită. Atenția îi fu atrasă de sirena unui remorcher pe care-l urmări cu privirea până când acesta dispăru dincolo de pod. Alcoolul începea să-și facă efectul.

— Hai să vorbim despre altceva, propuse din nou Lee cu glas blând.

— Am iubit istoria încă din copilărie, zise el, cu ochii ținți la apă. Eram fascinat de viața oamenilor de altădată: pionierii, caravanele de căruțe, goana după aur, cowboy-i și indienii, popularea Vestului. Când eram într-a patra, unul din puști pretindea că stră-stră-străbunicul lui prădase trenuri și-și îngropase banii undeva, în Mexic. El voia să încropească o bandă și să plece în căutarea banilor. Noi știam că minte, dar jocul ne plăcea la nebunie. De nenumărate ori m-am întrebat cine erau strămoșii mei și-mi aduc aminte că mă nedumerea faptul că aparent nu aveam nici un fel de strămoși.

— Eddie ce ți-a spus?

— Mi-a spus că muriseră cu toții; zicea că se pierde prea mult timp cu istoria familiei. Ori de câte ori îl întrebam despre familia din care proveneam, mama mă trăgea la o parte și-mi spunea să termin pentru că întrebările mele l-ar putea supăra pe tata și l-ar putea arunca într-una din stările lui negre în timpul cărora nu mai ieșea din dormitor chiar și o lună întreagă. Cât am fost copil, am mers tot timpul ca pe ouă când mă aflam în prezența tatei. Pe urmă am crescut și mi-am dat seama că era un om ciudat, extrem de nefericit, dar nu mi-am închipuit niciodată că va ajunge să se sinucidă.

Lee clătină puțin cuburile de gheață din pahar, apoi sorbi ultima înghițitură de whisky.

— Sunt multe de spus, Adam.

— Deci când ai să mi le povestești?

Lee turnă din nou ceai în pahare, iar Adam adăugă și câte un strop de alcool. Preț de câteva minute se mulțumiră să bea în tăcere și să urmărească traficul de pe Riverside Drive.

— Ai văzut vreodată lista morții? o întrebă el într-un târziu, continuând să privească luminile de pe malul apei.

— Nu, răspunse ea cu o voce abia auzită.

— E acolo de aproape zece ani și n-ai fost niciodată să-l vezi?

— I-am trimis o scrisoare la puțin timp după ultimul proces. Șase luni mai târziu am primit o scrisoare în care-mi cerea să nu mă duc să-l văd. Zicea că nu vrea să-l văd acolo, în lista morții. I-am mai scris pe urmă de două ori, dar nu mi-a mai răspuns.

— Îmi pare rău.

— N-ai de ce. Duc cu mine un sentiment de vinovăție foarte puternic și nu mi-e ușor să vorbesc despre asta. De aceea te rog să-mi dai puțin timp să mă obișnuiesc.

— E posibil să nu stau prea mult în Memphis.

— Vreau să stai aici, cu mine. Pentru că vom avea nevoie unul de celălalt, zise ea, apoi continuă după o clipă de ezitare. Vreau să spun, are să moară, nu-i așa?

— Probabil că da.

— Când?

— Peste două-trei luni. Practic nu mai are dreptul să facă apel, așa că nu prea a mai rămas mare lucru de făcut.

— Bine, dar atunci de ce te implici în povestea asta?

— Nu știu. Poate pentru că am șansa să mă lupt. În următoarele câteva luni, am să mă cocoșez muncind și am să mă rog să se întâmple un miracol.

— Am să mă rog și eu, zise ea, luând o nouă înghițitură de ceai amestecat cu whisky.

— Aș vrea să te-ntreb ceva, continuă el privind-o atent.

— Te rog.

— Locuiești singură? E o întrebare cinstită pe care trebuie să ți-o pun dacă va fi să stau aici.

— Da, locuiesc singură. Soțul meu stă în casa noastră de la țară.

— Și el stă singur acolo? Sunt pur și simplu curios.

— Uneori. Vezi, îi plac fetele tinere, abia trecute de douăzeci de ani, care lucrează de obicei într-una din băncile lui. Dacă vreau să merg acolo, trebuie să dau mai întâi telefon. Același lucru e valabil și pentru el, dacă vrea să vină aici.

— E foarte bine și foarte convenabil așa. Cine a negociat înțelegerea asta?

— Am ajuns la ea de-a lungul vremii. Nu mai trăiam împreună de cincisprezece ani.

— Ce mai căsnicie!

— Să știi că nu e rău deloc. Eu îi iau banii și nu-i pun nici o întrebare despre viața lui intimă. Din când în când, ne achităm împreună de câte o îndatorire mondenă, iar el este fericit.

— Dar tu?

— În cea mai mare parte a timpului.

— Bine, dar de ce nu divorțezi? Aș putea fi avocatul tău.

— Divorțul nu merge. Phelps provine dintr-o familie veche, cu principii rigide, și groaznic de bogată. Societatea înaltă din Memphis. Un cerc închis, cu oameni care se căsătoreau între ei. Adevărul e că Phelps ar fi trebuit să se căsătorească cu o verișoară de departe, numai că a sucombat în fața farmecului meu. Familia lui s-a opus cu ferocitate mariajului nostru, și un divorț ar însemna o recunoaștere dureroasă a faptului că familia a avut dreptate. În plus, sunt aristocrați cu sânge albastru și divorțul i-ar face să se simtă umiliți. În schimb, mie îmi place la nebunie că îi cheltuiesc banii și îmi duc viața cum vreau.

— L-ai iubit vreodată?

— Firește că l-am iubit. Când ne-am căsătorit ne iubeam la nebunie. Apropo, să știi că am fugit împreună. Asta s-a întâmplat în 1963 și ideea unei nunți pompoase, în prezența aristocraților din familia lui și a plebeilor din familia mea, nu ne surâdea defel. Maică-sa nici nu voia să-mi vorbească, iar taică-meu linșa negri. La vremea aceea, Phelps habar n-avea că tata făcea parte din Klan, iar eu nu voiam cu nici un chip să afle.

— Până la urmă a aflat?

— Chiar eu i-am spus imediat după ce tata a fost arestat pentru atentatul acela cu bombă. El, în schimb, i-a spus lui taică-său, și așa vestea a fost transmisă încet și cu grijă în familia Booth. Oamenii ăștia știu să țină un secret. E singurul lor punct comun cu cei din familia Cayhall.

— Deci foarte puțini dintre ei știu că ești fiica lui Sam?

— Da, foarte puțini. Și așa aș vrea să rămână.

— Ți-e rușine?

— Ei, fir-ar al dracului, firește că mi-e rușine cu tata! Cui nu i-ar fi? replică ea, și vorbele îi deveniră brusc amare și tăioase. Sper că nu ai în minte cine știe ce imagine romantică a unui biet bătrân care suferă în celula condamnăților la moarte, care e pe cale să fie crucificat pe nedrept pentru păcatele sale.

— Cred numai că n-ar trebui să moară pentru ele.

— Același lucru cred și eu. Dar e al dracului de sigur că el a omorât destui

oameni — pe gemenii Kramer, pe tatăl lor, pe tatăl tău, și pe Dumnezeu știe câți alții. Ar trebui să-și petreacă tot restul vieții în închisoare.

— Nu simți nici un fel de simpatie pentru el?

— Uneori. Când am o zi bună și soarele strălucește sus pe cer, e posibil să mă gândesc la el și să-mi amintesc vreo întâmplare plăcută din copilărie. Dar momentele de felul ăsta sunt foarte rare, Adam. A adus multă nenorocire în viața mea și a celorlalți din jurul lui. Ne-a învățat să urâm pe toată lumea. S-a purtat rău cu mama. Și toată blestemata lui de familie e ticăloșită.

— Atunci hai să-l omorâm și să scăpăm de el.

— N-am spus așa ceva. Și nu ești corect. Mă gândesc la el tot timpul. Mă rog pentru el în fiecare zi. Am întrebat de milioane de ori pereții casei ăsteia cum și de ce tatăl meu a ajuns să fie o persoană atât de îngrozitoare. De ce nu e și el un bătrânel simpatic care să-și petreacă vremea stând pe verandă cu pipa, bastonul și poate chiar și cu un pic de whisky în pahar, ca să-și dreagă stomacul, evident? De ce a fost nevoie ca tatăl meu să fie un membru al Klanului care să omoare copii nevinovați și să-și ducă la ruină propria familie?

— Poate că n-a vrut să-i omoare?

— Dar au murit, nu? Juriul a zis că el i-a omorât. Au fost sfârtecați în bucăți și îngropați unul lângă altul în același mormânt micuț. Cui îi pasă că a vrut sau nu să-i omoare? Era acolo când s-a întâmplat, Adam.

— S-ar putea să fie un amănunt foarte important.

Lee sări în picioare și-l prinse de mână.

— Vino aici, insistă ea, ducându-l până la marginea terasei și arătându-i cu mâna una din clădirile orașului. Vezi clădirea de colo, cea care privește spre râu? Aia, cea mai apropiată de noi. Acolo.

— Da, răspunse el fără grabă.

— Are cincisprezece etaje. Acum, pornește de la dreapta și numără șase etaje de sus în jos. Mă urmărești?

— Da, zise Adam, supunându-se și numărând etajele elegantei clădiri.

— Acum, numără patru ferestre spre stânga. E o fereastră luminată, o vezi?

— Da.

— Ia ghicește cine locuiește acolo?

— Cum vrei să știu așa ceva?

— Ruth Kramer.

— Ruth Kramer! Mama gemenilor?

— Chiar ea.

— O cunoști?

— Ne-am cunoscut, absolut din întâmplare. Pentru ea, eram Lee Booth, soția celebrului Phelps Booth, și-atât. Eram la o reuniune mondenă unde se strângeau fonduri pentru un balet sau cam așa ceva. De atunci, am evitat-o ori de câte ori am putut.

— Dar ăsta este totuși un oraș mic.

— Uneori e de-a dreptul minuscul. Dacă ai întreba-o pe ea despre Sam, ce crezi că ți-ar spune?

— Nu știu, zise Adam, privind luminile din depărtare. Nu știu. Am citit undeva că încă nu și-a revenit cu totul.

— Încă nu și-a revenit? Și-a pierdut familia, nu s-a recăsătorit. Crezi că pentru ea are vreo importanță dacă tata a vrut sau nu să-i ucidă copiii? Bineînțeles că nu. Pentru ea contează doar faptul că sunt morți, Adam, morți de douăzeci și trei de ani. Știe că au fost uciși de o bombă pusă de tatăl meu, și dacă el ar fi stat acasă cu ai lui în loc să bântuie nopțile împreună cu niște amici imbecili, micuții Josh și John ar fi rămas în viață. Ar fi avut acum douăzeci și opt de ani, bănuiesc că ar fi fost foarte bine educați, că ar fi fost

căsătoriți și poate că ar fi avut chiar și copii, spre bucuria lui Ruth și a lui Marvin. Ei nu-i pasă pentru cine fusese pusă bomba aia, Adam; pentru ea contează doar că bomba a fost pusă acolo și că a explodat. Copiii ei sunt morți. Asta-i tot ce contează.

Lee se așează din nou în balansoar și făcu să sune cuburile de gheață din pahar.

— Să nu mă înțelegi greșit, Adam. Și eu sunt împotriva pedepsei cu moartea. În clipa asta, sunt probabil singura femeie albă în vârstă de cincizeci de ani din țară al cărei tată așteaptă să fie executat. Cred că este o pedeapsă barbară, imorală, discriminatorie, crudă, necivilizată — sunt absolut de acord cu toate astea. Dar nu uita victimele. Ele au dreptul să ceară răzbunare. E un drept pe care și l-au câștigat.

— Ruth Kramer, de exemplu, vrea să fie răzbunată?

— Categorie da. Nu prea mai ia poziție în presă, dar face multe lucruri pentru asociațiile victimelor. Acum câțiva ani a spus că ar vrea să asiste la execuția lui Sam Cayhall.

— Nu prea e ce se numește un suflet iertător.

— Dar nu-mi amintesc nici ca tata să fi dorit iertarea. Adam se așează pe marginea terasei, cu spatele la râu, studiind cu privirea când clădirile din centrul orașului, când propriile picioare. Lee bău din nou din pahar.

— Și-atunci ce crezi că ar trebui să facem, mătușă Lee?

— Te rog s-o lași încolo de „mătușă”.

— OK, Lee. Am venit și n-am de gând să dau bir cu fugiții. Măine mă duc să-l văd pe Sam și am de gând ca, în clipa în care ne vom despărți, să fiu avocatul lui oficial.

— Vrei ca povestea să nu transpire?

— Care poveste, faptul că sunt un Cayhall? N-am de gând să spun eu însumi care e realitatea, dar m-ar mira să rămână multă vreme un secret. Când e vorba de condamnați la moarte, Sam e o celebritate. Așa că presa o să se apuce în curând să facă săpături serioase.

Lee își trase picioarele sub ea și își lăsă privirea să rătăcească pe apele râului.

— Ție o să-ți facă vreun rău? Întrebă ea blând.

— Sigur că nu. Eu sunt avocat și avocații îi apără și pe cei care maltratează copii și pe asasini și pe traficanții de droguri și pe violatori și pe teroriști. Tocmai de aceea nu suntem iubiți de societate. Dar cum ar putea să-mi facă rău faptul că Sam este bunicul meu?

— Firma la care lucrezi știe lucrul ăsta?

— Le-am spus ieri. Nu au fost încântați de veste, dar până la urmă s-au împăcat cu gândul. Adevărul e că, atunci când m-au angajat, le-am ascuns partea asta de biografie și a fost o greșeală din partea mea. Dar cred că acum lucrurile merg pe calea cea bună.

— Și dacă Sam refuză?

— Atunci o să fim în siguranță, nu? Nimeni n-o să afle nimic și n-o să ți se întâmple nimic rău. Eu am să mă întorc la Chicago și am să aștept ca CNN să transmită în direct carnavalul numit execuție. Și sunt sigur că într-o dimineață rece de toamnă am să merg să-i așez un buchet de flori pe mormânt. Am să-i privesc piatra de marmură și am să mă întreb iar și iar de ce a făcut ce-a făcut, și cum de și-a ratat viața într-un asemenea hal, și de ce a trebuit să mă nasc în familia asta nenorocită, adică întrebări din cele pe care ți le pui ani în șir, fără să ajungi la vreun răspuns. Am să te invit să vii cu mine. O să fie o mică reuniune de familie, știi tu, numai noi, cei din familia Cayhall, târându-ne pașii prin cimitir, cu un buchet de flori ieftine în mână și cu ochelari negri de soare pe nas, ca să nu ne recunoască cineva.

— Termină, zise ea și Adam zări lacrimile care curgeau nestăvilite pe obraji, până la bărbie; Lee și le șterse cu vârful degetelor.

— Iartă-mă, spuse el și se întoarse să privească un alt șlep care aluneca încet spre nord, pe lângă umbrele de pe apă. Iartă-mă, Lee.

8

Așadar, se întorcea după douăzeci și trei de ani în statul în care se născuse. Nu se simțea tocmai binevenit, și cu toate că nu încerca nici un fel de teamă, se mulțumi să conducă mașina cu multă prudență și să nu depășească pe nimeni pe șosea. Drumul se îngustă, pierzându-se în câmpia plată a deltei fluviului Mississippi, și cale de o milă Adam urmări cu privirea malul apei care șerpuia spre dreapta până când dispăru brusc. Traversă apoi Wells, primul oraș pe care-l întâlni pe autostrada 61, și se înscrise pe direcția sud.

Datorită muncii minuțioase de cercetare, aflase că șoseaua aceea servise decenii la rând drept canal de scurgere pentru sutele de mii de negri săraci din deltă care porneau spre Nord, către Memphis, St. Louis, Chicago și Detroit, în căutare de locuri de muncă și locuințe omenești. Aici, în orașelul și fermele acestea, în casele astea dărăpănate și în magazinele de țară, pline de praf, în cârciumile înșirate de-a lungul autostrăzii 61, se născuse blues-ul. Muzica aceasta își găsisese o casă nouă în Memphis, unde se amestecase cu cea country și cu gospel-ul, dând apoi împreună naștere rock-and-roll-ului. Pe când intra în rău famatul district Tunica, despre care se spunea că este cel mai sărac din țară, Adam vârî în casetofon o casetă cu melodii ale grupului Muddy Waters.

Muzica nu prea reuși, însă, să-l calmeze. Refuzase să ia micul dejun împreună cu Lee, spunând că nu-i e foame, dar de fapt stomacul îi era strâns într-un ghem care creștea cu fiecare milă.

Imediat la nord de orașul Tunica, brusc câmpia se lărgi, întinzându-se spre toate colțurile orizontului. Soia și bumbacul erau înalte până la genunchi. O mică armată de tractoare verzi și roșii traversa încoace și încolo șirurile ordonate de plante. Și cu toate că ceasul nu arăta încă ora nouă dimineața, aerul era fierbinte și lipicios. Solul era uscat și nori de praf însoțeau plugurile trase de tractoarele colorate. Din când în când, vreun avion utilitar cu insecticide răsărea de nicăieri, făcea câteva acrobații deasupra câmpului pentru ca apoi să dispară în albastrul cerului. Traficul greoi era uneori întrerupt de câte un monstru agricol care se deplasa liniștit cu viteza melcului, de parcă șoseaua ar fi fost pustie.

Adam nu-și pierdu răbdarea. Era așteptat la Parchman abia pe la ora zece și oricum nimeni nu s-ar fi supărat dacă ar fi sosit cu întârziere.

La Clarksdale, o luă spre sud pe autostrada 49, care trecea pe lângă minusculele așezări omenești numite Mattson, Dublin și Tutwiler, precum și de-a lungul altor câmpuri de soia. Lăsă în urmă nenumărate mașini de egrenat bumbacul care așteptau noua recoltă. Trecu pe lângă pâlcuri de case sărăcicioase și de rulote murdare, înșirate, din motive necunoscute, de-o parte și de alta a șoselei. Rareori avu ocazia să zărească undeva, departe, câte o casă frumoasă, ridicându-se maiestuoasă printre coroanele stejarilor și ulmilor bătrâni; alături de zidul casei, se vedea piscina apărată de obicei de un gard vizibil de departe. Era clar cui îi aparțineau câmpurile acelea.

Un indicator rutier afirma că penitenciarul statal se afla la o distanță de cinci mile și Adam reduse instinctiv viteza. Câteva secunde mai târziu, ajunse din urmă un tractor care se mișca alene pe șosea și în loc să-l depășească, se

hotărî să rămână în plasa mastodontului. Șoferul tractorului, un alb bătrân cu capul acoperit de o șapcă murdară, îi făcu semn să treacă, dar Adam îi întoarse fluturarea mâinii și rămase în urma tractorului, cu o viteză de douăzeci de mile pe oră. În rest, șoseaua era pustie. Din când în când, una din roțile tractorului lansa în direcția Saab-ului negru decapotabil bulgări de noroi care, din fericire, nu reușiră totuși să-l atingă. Dar Adam se hotărî să micșoreze și mai mult viteza mașinii. Atunci șoferul celălalt se răsuci pe scaun și îi făcu din nou tânărului semn să-l depășească. Buzele i se mișcau mărunț, iar pe chip i se citea furia, ca și cum șoseaua i-ar fi aparținut, și ca și cum nu-i plăcea ca toți idioții să se ia după tractorul lui. Adam zâmbi și flutură mâna în chip de răspuns, dar nu-și părăsi locul.

Apoi, după alte câteva minute, privirea lui se opri asupra închisorii. De-a lungul drumului nu se vedeau nici un fel de garduri înalte de sârmă. Nu se vedeau nici firele strălucitoare de sârmă ghimpată care să împiedice orice tentativă de evadare, nici turnurile de pază, nici gardienii înarmați, nici grupurile de deținuți care să răcnească la trecător. În loc de toate acestea, Adam observă în dreapta o intrare deasupra căreia se desfășurau în arc de cerc cuvintele PENITENCIARUL STATULUI MISSISSIPPI. Imediat lângă intrare se aflau mai multe clădiri ce priveau fără excepție spre șosea și care păreau nepăzite.

Adam îl salută încă o dată pe tovarășul său de drum și apoi părăsi șoseaua. Răsuflă adânc și privi cu atenție intrarea. Din ghereta de sub arcadă își făcu apariția o femeie în uniformă care rămase cu ochii la vizitator. Adam se apropie încet și lăsă în jos geamul portierei.

— 'Neața, zise femeia; la șold îi atârna un pistol, iar în mână avea mai multe hârtii. Un alt gardian urmărea scena dinăuntrul gheretei. Cu ce vă pot ajuta?

— Sunt avocat și am venit să-mi văd clientul; face parte dintre condamnații la moarte, răspunse Adam, pierdut, conștient că vocea îi era stridentă și nervoasă. Liniștește-te, își zise în sinea lui.

— N-avem pe nimeni în lista morții, domnule.

— Poftim?

— La noi nu e nici o secție care să aibă un astfel de nume. Avem vreo câțiva din ăștia în Unitatea de Securitate Maximă, sau USM, da' n-o să găsiți nicăieri o listă a morții.

— OK.

— Numele? continuă femeia, studiindu-și hârtiile.

— Adam Hall.

— Și al clientului?

— Sam Cayhall, răspunse Adam, așteptându-se la o reacție oarecare din partea celei cu care vorbea, dar femeii nici că-i păsa; după ce răsfoi puțin foile de hârtie, ea îi zise:

— Vă rog să rămâneți pe loc.

Drumul era mărginit de copaci umbroși și de mici clădiri cu înfățișare pașnică. Asta nu era o închisoare — asta era o străduță plăcută dintr-un orașel ca oricare altul, unde te așteptai în fiecare clipă să vezi apărând grupuri de puști pe biciclete și patine cu roțile. În dreapta era o construcție pitorească, împodobită cu verandă și straturi de flori în fața intrării. Pe o placă vizibilă de la distanță stătea scris „Centrul pentru vizitatori” ca și cum acolo turiștii frenetici ar fi putut să cumpere limonadă și suveniruri. Saab-ul lui Adam fu depășit de o furgonetă albă pe a cărei ușă se putea vedea înscrisul „Departamentul pentru case de Corecție — Mississippi”; trei tineri negri erau singurii pasageri ai furgonetei.

Femeia în uniformă scrisese ceva pe una din hârtii și se apropie de fereastra

mașinii.

- De unde din Illinois? Întrebă ea.
- Din Chicago.
- Aveți aparate de fotografiat, arme sau magnetofone?
- Nu.

Femeia se aplecă puțin și îi așază bucata de hârtie pe bord, apoi îl anunță:

- Am aici o notiță care zice că trebuie să-l întâlniți pe Lucas Mann.
- Țsta cine mai e?
- E avocatul închisorii.
- Nu știam că trebuie să mă întâlnesc cu el.

Femeia aproape că-i vârî hârtia sub ochi.

— Așa zice aici. O luați la stânga, acolo, și pe urmă întoarceți ca să ajungeți în spatele clădirii ăleia de cărămidă, explică ea, arătându-i traseul cu mâna.

- Și ce vrea tipul ăsta?

Drept răspuns, femeia pufni cu dispreț și ridică din umeri, apoi se întoarse în ghereta ei, clătinând din cap. Avocați dobitoci.

Adam apăsă ușor pe accelerație și intră pe drumul umbrit de copaci, din fața Centrului pentru vizitatori. De-o parte și de alta a drumului se înșirau case din lemn, albe și curate, în care, află mai târziu, locuiau gardienii și ceilalți funcționari ai închisorii împreună cu familiile lor.

Urmând instrucțiunile primite, tânărul avocat opri mașina în fața unei clădiri mai vechi, din cărămidă. Doi lucrători, purtând pantaloni albaștri de prizonieri cu vipușcă albă, măturau treptele de la intrare. Adam le evită privirile și intră.

Nu găsi prea ușor biroul lui Lucas Mann, dar când deschise ușa fu întâmpinat de o secretară zâmbitoare care-l conduse imediat într-o încăpere spațioasă; în picioare, în spatele biroului, domnul Mann vorbea la telefon.

- Luați loc, îi șopti secretara în timp ce închidea ușa în spatele lui.

La rândul său, Mann zâmbi și îi făcu semn stânenit cu mâna, continuând să asculte vocea de la celălalt capăt al firului. Adam își așază servieta pe un scaun și rămase în picioare. Încăperea în care se afla era spațioasă și curată.

Două ferestre lungi dădeau spre drumul cu copaci, lăsând să treacă toată lumina soarelui. Pe peretele din stânga, o fotografie de dimensiuni respectabile le arăta tuturor portretul familiar al unui bărbat tânăr și chipeș, cu bărbie puternică și zâmbet cinstit. Era David McAllister, guvernatorul statului Mississippi, și Adam avu o puternică bănuială că fotografiile identice cu cea din fața lui erau atârinate în toate instituțiile guvernamentale, precum și în toate holurile, debaralele și toaletele aflate pe domeniul statului.

Cu receptorul la ureche, Lucas Mann se apropie de una din ferestre, întorcându-și spatele spre Adam și spre birou. Nu arăta deloc a avocat. La cincizeci și ceva de ani, își purta părul bogat, de un cenușiu-închis, pieptănat spre spate și adunat cumva la ceafă. Felul său de a se îmbrăca era un model de șic și eleganță — cămașă kaki cu două buzunare, perfect călcată; cravată în culori asortate, cu nodul puțin slăbit; nasturele de la gât era desfăcut, dând la iveală un tricou gri din bumbac; pantaloni maro impecabili a căror manșetă perfect tăiată lăsa să se vadă albul imaculat al șosetelor; pantofii erau atât de bine lustruiți încât străluceau chiar și la umbră. În mod evident, Lucas știa să-și aleagă îmbrăcămintea și în mod tot atât de evident era angajat într-o altfel de activitate avocățească. Dacă ar mai fi avut și un cercel în urechea stângă, ar fi fost modelul perfect de hippie al cărui nonconformism începea să fie îndulcit de vârstă.

Încăperea era mobilată corect, cu obiecte suficient de vechi aparținând în

întregime administrației: un birou uzat, din lemn, perfect ordonat; trei scaune metalice cu tapițerie de vinil; un șir de fișiere desperecheate, lipite de perete. În picioare, în spatele scaunului pe care își pusese servieta, Adam încerca să-și păstreze calmul. Oare toți avocații care-și vizitau clienții trebuiau să treacă prin biroul ăsta? Firește că nu. La Parchman erau cinci mii de prizonieri; și-apoi Garner Goodman nu pomenise nimic despre o asemenea întâlnire.

Numele celui din fața lui i se părea oarecum cunoscut. Precis văzuse numele lui Lucas Mann menționat undeva, prin dosare sau articole de ziar, și încerca disperat să-și amintească dacă tipul făcea parte dintre băieții buni sau dintre cei răi. Care era în realitate rolul lui într-un litigiu legat de pedeapsa cu moartea? Adam știa foarte bine că pentru el dușmanul era procurorul general; pe Lucas nu reușea să-l plaseze în scenariu.

Deodată Mann puse punct convorbirii telefonice și întinse prietenos mâna către Adam.

— Sunt încântat să vă cunosc, domnule Hall. Vă mulțumesc că ați trecut să mă vedeți, zise el încet, trăgându-și cuvintele într-un mod foarte plăcut.

— Bineînțeles. Și eu la fel, replică Adam, nervos, așezându-se pe scaun. Ce s-a întâmplat?

— Mai multe lucruri. Mai întâi, am vrut pur și simplu să vă cunosc și să vă salut. Sunt aici de vreo doisprezece ani și mă ocup de cea mai mare parte a litigiilor civile, știți dumneavoastră, aiurelile reclamate de oaspeții noștri — drepturile prizonierilor, vătămări, și alte de-astea. Suntem dați în judecată aproape în fiecare zi, după cum se pare. Prin statut, joc un oarecare rol și în cazul condamnărilor la moarte și înțeleg că sunteți aici ca să-l vedeți pe Sam.

— Corect.

— El v-a angajat?

— Nu tocmai.

— Bănuiam eu. Atunci, avem o mică problemă de rezolvat. Vedeți, dumneavoastră aveți dreptul să vizitați un prizonier doar dacă îl reprezentați efectiv. Or, eu știu că Sam a pus punct cu succes colaborării sale cu „Kravitz & Bane”.

— Prin urmare, nu pot să-l văd? Întrebă Adam, aproape cu ușurare în glas.

— În principiu, nu. Ieri am avut o lungă convorbire cu Garner Goodman pe care l-am cunoscut acum câțiva ani în urmă, când cu execuția lui Maynard Tole. Știți despre ce e vorba?

— Vag.

— S-a întâmplat în 1986. A fost a doua execuție cu care am avut de-a face, explică Mann de parcă el fusese călăul; între timp, se așezase pe marginea biroului și-și legăna neglijent piciorul drept, șifonându-și ușor pantalonii până atunci fără cusur. Au fost cu totul patru, dar Sam ar putea fi al cincilea. Mă rog, Garner îl reprezenta pe Maynard Tole și trebuia ca el și cu mine să ne cunoaștem. După părerea mea, este un adevărat gentleman și un avocat impetuos.

— Mulțumesc, zise Adam în lipsă de altceva mai bun.

— Personal, nu-mi face deloc plăcere să asist la așa ceva.

— Sunteți împotriva pedepsei cu moartea?

— În cea mai mare parte a timpului. Adevărul e că depinde. Ori de câte ori omorâm pe cineva aici, mă gândesc că lumea întreagă a înnebunit. După aia însă îmi amintesc în mod invariabil unul sau altul din cazurile respective, cât de brutale și oribile au fost crimele acelea, și.. Prima execuție la care am asistat a fost cea a lui Teddy Doyle Meeks, o haimana care violase, mutilase și omorâse un băiețel. Ei, Doamne, știți, așa povesti la nesfârșit chestii de-astea. Poate altă dată.

— Sigur, aprobă Adam, fără nici un fel de convingere, căci nu se putea

imagina în rolul publicului dornic să asculte povestiri despre asasini violenți și felul în care fuseseră ei executați.

— Să știți că i-am spus lui Garner că, după părerea mea, nu puteți să-l vizitați pe Sam. După ce m-a ascultat, mi-a explicat, oarecum neclar de altfel, că situația dumneavoastră este ceva mai specială și că ar trebui să vi se permită să-l vedeți măcar o dată. Nu mi-a spus însă ce înseamnă „specială”, înțelegeți? punctă Lucas, mângâindu-și bărbia de parcă ar fi fost pe punctul de a rezolva enigma.

Politica noastră este absolut strictă, mai ales când este vorba de USM. Pe de altă parte, directorul face tot ce-i cer, zise Mann, apăsând pe cuvinte care rămăseseră parcă suspendate în aer.

— Trebuie, ăă, să-l văd, insistă Adam aproape fără glas.

— Păi, adevărul e că are nevoie de un avocat. Și sincer vorbind, mă bucur că ați venit aici. Avocatul personal a fost întotdeauna prezent în momentul execuției. Sunt tot felul de chichițe legale care apar până în ultima clipă și sunt sigur că am să mă simt mult mai bine dacă Sam va avea un avocat, zise Mann, ocolind biroul și așezându-se la celălalt capăt.

Deschise un dosar și se apucă să studieze una din file. Adam rămase în așteptare, încercând să respire cât de cât normal.

— Avem multe documente despre prizonierii noștri condamnați la moarte, își reluă Lucas discursul, pe un ton de avertisment solemn. Mai ales din momentul în care apelurile încetează și execuția devine o certitudine. Aveți ceva date despre familia lui Sam?

Nodul din stomacul lui Adam căpătă brusc dimensiunile unei mingi de baschet. Reuși, însă, să se stăpânească și să ridice din umeri, clătînând în același timp din cap, ca și cum n-ar fi știut nimic despre subiectul respectiv.

— Aveți de gând să stați de vorbă cu ceilalți membri ai familiei?

Răspunsul fu identic; aceeași ridicare ineptă din umerii pe care parcă apăsa o greutate imensă.

— Vreau să spun că, în mod normal, în asemenea cazuri, contactele cu familia condamnatului se înmulțesc pe măsură ce se apropie execuția. Dacă vreți să luați legătura cu oamenii ăștia, să știți că Sam are o fată în Memphis, doamna Lee Booth. Am și adresa, dacă doriți, propuse Lucas, privindu-l bănuitor pe tânărul din fața sa, dar Adam nu făcu nici o mișcare. Nu o cunoașteți, nu-i așa?

Adam se mulțumi să clatine din cap fără să scoată vreun cuvânt.

— Sam a mai avut și un fiu, Eddie Cayhall, dar bietul om s-a sinucis în 1981. Trăia în California. Eddie a avut doi copii: un fiu, născut la Clanton, Mississippi, în 12 mai 1964, adică în ziua în care v-ați născut și dumneavoastră, după cum stă scris în *Anuarul Martindale-Hubbell*, numai că la Memphis. Și pe urmă o fiică, născută în California. Ei sunt nepoții lui Sam. Pot să încerc să iau legătura cu ei, dacă do...

— Eddie Cayhall a fost tatăl meu, izbucni Adam, lăsându-se să alunece pe scaun, cu ochii lipiți de blatul biroului. Inima îi bătea nebunește, dar putea în sfârșit să respire din nou. Greutatea de pe umeri dispăru ca prin farmec și reuși chiar să surâdă ușor.

Fața lui Mann rămase imobilă, apoi, după un lung minut de tăcere, avocatul închisorii remarcă, cu o undă de satisfacție în voce:

— Mi-am închipuit eu, și se apucă să răsfoiască iar filele dosarului, ca și cum ele ar fi ascuns și alte surprize. Sam a fost mereu singur și eu mi-am pus mereu tot felul de întrebări despre familia lui. Primește ceva scrisori, dar nici una de la cineva din familie. Nimeni nu vine să-l vadă. Nu că-și dorește așa ceva, dar e oarecum ciudat ca un astfel de prizonier să fie complet ignorat chiar de ai lui. Mai ales un alb. Nu că-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala,

mă-nțelegeți.

— Categorie.

— Noi trebuie să ne pregătim pentru execuție, domnule Hall, continuă Lucas, neluând în seamă întreruperea. De exemplu, trebuie să știm ce facem cu cadavrul, adică înmormântarea și tot restul. Ei, și-aici e nevoie de familie. Ieri, după ce-am vorbit cu Garner, i-am rugat pe oamenii noștri din Jackson să dea de urma familiei Cayhall și ei v-au verificat și pe dumneavoastră; așa au descoperit că nici un Adam Hall nu s-a născut în statul Tennessee în 12 mai 1964. Și cum un lucru atrage după ei un altul, restul a venit aproape de la sine.

— Vedeți de altfel că nu mă mai ascund.

— Când ați aflat adevărul despre Sam?

— Acum nouă ani. Mi-a spus totul mătușa mea, Lee Booth, după înmormântarea tatei.

— Ați luat vreodată până acum legătura cu Sam?

— Nu.

— Deci Sam nu știe nici cine sunteți, nici de ce vă aflați aici? Întrebă Lucas, închizând dosarul și așezându-se mai bine pe scaun.

— Exact.

— Phiii, fluieră el, ridicându-și ochii în tavan.

Adam se simți mai relaxat; acum își luase o piatră de pe inimă și, dacă n-ar fi fost Lee, cu teama ei de a nu se afla adevărul, s-ar fi simțit absolut în largul lui.

— Cât pot să stau astăzi aici? Întrebă el.

— Domnule Hall...

— Spune-mi Adam.

— Sigur, Adam, pentru listă avem două pachete de reguli.

— Scuză-mă, dar la poartă mi s-a spus că nu există nici o listă a morții aici.

— Păi, oficial așa și este. Gardienii și restul personalului pomenesc doar de Securitate Maximă, sau USM, sau de Unitatea 17. Oricum, atunci când pentru unul din prizonierii de acolo se apropie sfârșitul, regulamentul se mai îndulcește puțin. În mod normal, vizita avocatului nu durează mai mult de o oră pe zi, dar în cazul lui Sam, poți să stai cât vrei. Îmi închipui că aveți multe de povestit.

— Deci nu am limită de timp?

— Nu. Poți să stai toată ziua, dacă dorești. Pentru ultimele zile, încercăm să facem în așa fel încât lucrurile să meargă mai ușor. Poți să vii și să pleci oricând, atâta vreme cât nu există nici un risc din punctul de vedere al securității. Eu am avut ocazia să văd condamnați la moarte din alte cinci state și te rog să mă crezi că ai noștri primesc cel mai bun tratament. La dracu'; în Louisiana, de exemplu, amărâțul cu pricina este dus în ceea ce ei numesc „Casa Morții” cu trei zile înainte de execuție. E o cruzime. Noi nu facem așa ceva. Sam va primi un tratament special până în ziua cea mare.

— Ziua cea mare?

— Da. Peste patru săptămâni, pe 8 august, preciză Lucas, întinzându-i lui Adam niște hârtii pe care le luase de pe colțul biroului. Am primit asta chiar azi. Cea de-a Cincea Circumscripție Judiciară a ridicat amânarea ieri după-amiază. Și Curtea Supremă de Justiție a Statului Mississippi tocmai a fixat noua dată a execuției — 8 august.

— Patru săptămâni, repetă Adam, uluit, fără să privească hârtiile.

— Mi-e teamă că da. Acum o oră i-am dus lui Sam o copie, așa că este într-o dispoziție cât se poate de proastă.

— Patru săptămâni, repetă Adam ca pentru sine. Cred c-ar fi mai bine să

merg să-l văd, nu? zise el fără să se gândească.

— Mda. Uite ce e, Adam, eu nu fac parte dintre băieții cei răi, bine? spuse Lucas, ridicându-se încet de pe scaun pentru a se așeza apoi pe marginea biroului. Eu îmi fac meseria. Am să fiu implicat în povestea asta pentru că trebuie să supraveghez ce-i aici, în așa fel încât lucrurile să meargă ca la carte. N-o să-mi facă nici o plăcere, mai ales că totul o să se transforme într-un mic balamuc și toți au să-mi telefoneze — directorul, adjunctii lui, guvernatorul, tu și cine mai știe câți alții. Așa că, fie că-mi place, fie că nu, am să fiu implicat până-n gât în chestia asta. De altfel, vreau să-ți spun că asta-i partea cea mai neplăcută a meseriei. Și mai vreau să înțelegi că sunt întotdeauna aici, dacă ai nevoie de mine. Clar? Am să fiu mereu corect și am să-ți spun tot adevărul.

— După cele ce-mi spui, ești convins că Sam îmi va da voie să-l reprezint.

— Într-adevăr, sunt convins.

— Care sunt șansele ca execuția să aibă loc peste patru săptămâni?

— Juma-juma. Nu știi niciodată ce mai poate hotărî tribunalul chiar în ultima clipă. Noi începem pregătirile peste vreo săptămână. Și e o listă cam lungă de lucruri pe care trebuie să le verificăm ca să fim gata de acțiune.

— Adică un fel de plan de acțiune pentru moarte.

— Cam așa ceva. Dar să nu-ți închipui că-mi face plăcere.

— Bănuiesc că voi toți de-aici nu vă faceți decât meseria.

— Asta-i legea. Din moment ce societatea noastră vrea să îi ucidă pe criminali, atunci cineva trebuie să se ocupe de treaba asta.

După ce vârî decizia tribunalului în servietă, tânărul se ridică, pregătindu-se de plecare.

— Cred că pot să-ți mulțumesc pentru ospitalitate.

— N-ai pentru ce. Vreau să-ți mai spun că trebuie să fiu și eu la curent cu ceea ce s-a întâmplat în timpul întrevederii cu Sam.

— Să-ți trimit o copie a înțelegerii de reprezentare, dacă o semnează, bineînțeles.

— E tot ce-mi trebuie.

Își strânseseră mâinile, apoi Adam dădu să iasă din încăpere.

— A, încă ceva, îl opri Lucas. Când ai să-l vezi pe Sam la vorbitor, spune-le gardienilor să-i scoată cătușele. Sunt sigur că n-au să aibă nimic împotriva, iar pentru Sam lucrul ăsta înseamnă foarte mult.

— Mulțumesc.

— Noroc.

9

Când Adam ieși din clădire, constată fără plăcere că afară temperatura crescuse cu încă zece grade; cei doi lucrători continuau să măture cu aceleași mișcări lente același gunoi de pe aceleași trepte de la intrare. La vreo sută de metri în față, un grup de deținuți curăța asfaltul șoselei. Un gardian călare îi urmărea din șanțul lateral, cu arma pregătită pentru orice eventualitate. Văzându-i, Adam se întrebă ce fel de deținuți erau aceștia, din moment ce aveau voie să muncească dincolo de gardul de protecție și atât de aproape de șosea. Nimeni nu părea să-i observe prezența.

Deși până la mașină nu avu de făcut decât câțiva pași, era deja leoarcă de transpirație când porni motorul. După ce ocoli clădirea în care se afla biroul lui Mann, o luă la stânga și intră pe drumul principal. Din nou privirea îi fu atrasă de căsuțele albe, așezate în șiruri perfect ordonate, cu peluze presărate

cu flori multicolore și străjuite de copaci umbroși. Doamne, ce comunitate mică și civilizată. Apoi, săgeata de pe panoul indicator îl trimise la stânga; acolo se afla Unitatea 17. După numai câteva secunde, un drum neasfaltat se desprinsese din șoseaua principală, ducând spre o zonă bine protejată de un gard metalic și de sârmă ghimpată.

Construit în 1954, sectorul condamnaților la moarte din penitenciarul Parchman primise denumirea oficială de Unitatea de Securitate Maximă, sau, pe scurt, USM. O placă așezată pe unul din ziduri arăta privitorilor data, numele guvernatorului și ale diverselor oficialități importante și de mult uitate care fuseseră implicate în construcția acelei unități, precum și, evident, numele arhitectului și al constructorului. Clădirea din cărămidă roșie, cu un singur nivel și acoperiș plat, forma două unghiuri drepte identice, ilustrând perfect arhitectura epocii.

Adam își lăsă mașina în parcare plină de praf, apoi studie atent construcția în fața căreia se afla. Din afară nu se zăreau nici un fel de gratii. Nici un gardian nu patrula prin preajmă. Dacă n-ar fi fost gardul metalic și sârma ghimpată, ar fi putut trece drept o școală elementară tipică de periferie. Pe terenul îngrădit de la capătul uneia din cele două aripi ale clădirii, un deținut solitar juca baschet cu propria-i umbră.

Gardul din fața lui Adam avea vreo trei metri înălțime și se termina printr-o împletitură groasă din sârmă ghimpată. Gardienii aflați în turnul de pază ridicat în locul unde gardul forma un unghi drept supravegheau toată zona. Alte trei turnuri identice se ridicau în celelalte colțuri ale patruleterului delimitat în jurul clădirii ce adăpostea Unitatea 17. Dincolo de gard, câmpia se întindea la nesfârșit. Lista morții se afla practic în mijlocul câmpurilor de bumbac.

În momentul în care se îndepărtă de mașină, Adam se simți invadat de o senzație de claustrofobie, așa că strânse puternic în pumn mânerul servietei, lăsându-și privirea să se plimbe pe forma micii clădiri plate și bătute de arșiță unde erau omorâți oameni. Când își scoase haina constată cu neplăcere că pieptul cămășii era deja pătat și lipicios din cauza transpirației. Stomacul i se strânse cu un spasm violent. Genunchii i se înmuiară și se clătină pe picioare ca un om beat. Când ajunse lângă turnul de pază, pantofii eleganți, împodobiți cu ciucuri, se umpluseră de praf. O femeie în uniformă coborî cu ajutorul unei frânghii o găleată roșie din cele folosite la spălatul mașinii.

— Puneți-vă cheile aici, îi explică ea fără ocolișuri, aplecându-se peste balustradă.

O distanță de vreun metru jumătate o despărțea de sârma ghimpată prin care se termina gardul.

După ce Adam se conformă ordinului primit și-și lăsă cheile alături de cele ce se aflau deja pe fundul găleții, femeia smuci de frânghie și-n câteva secunde găleata cea roșie atârna nevinovată, în aer. Un vânt ușor ar fi putut chiar să o lege, dar pentru moment atmosfera încremenită abia dacă le permitea oamenilor să respire cât de cât. Vântul parcă murise cu foarte mulți ani în urmă.

Paza nu mai avea treabă cu el. Cineva, undeva, apăsă pe un buton sau trase de o pârghie, un zumzet metalic izbucni de nicăieri și prima din cele două porți masive de metal începu să alunece greoi, făcându-i loc să treacă. Abia apucă să facă numai câțiva pași pe drumul plin de praf că poarta se și închise în urma lui. Adam era pe cale să învețe prima regulă de bază a securității închisorilor — orice intrare era protejată de două porți sau uși perfect încuiate.

În clipa în care prima poartă reveni în poziția inițială, cea de-a doua se puse imediat în mișcare. Un gardian masiv, cu brațe groase cât pulpele lui

Adam, apăru pe ușa principală, venind cu pași mărunți în întâmpinarea tânărului avocat. Avea un pânțec de dimensiuni impresionante și un gât gros, ca de taur, și într-un fel dădea impresia că-l așteptase pe Adam, tot așa cum acesta se așteptase ca porțile acelea glisante să se închidă definitiv.

Gardianul îi întinse o mână neagră și imensă, ca o labă de urs, și se prezentă: sergent Packer. Adam îi răspunse la salut, observând cât ai clipi cizmele negre și strălucitoare, de cowboy, din picioarele sergentului Packer.

— Adam Hall, zise el, încercând să facă față dimensiunilor mâinii celui alt.

— Ca să-l vedeți pe Sam, constată Packer.

— Da, domnule, confirmă Adam, întrebându-se dacă aici chiar toată lumea îi spune bunicului său pe numele de botez.

— E prima vizită? veni întrebarea următoare în timp ce porniră să se apropie încet de clădirea din fața lor.

— Mda, răspunse Adam, cu ochii la ferestrele deschise de la primul nivel. Toți cei dinăuntru sunt condamnați la moarte?

— Îhî. Acum mai avem doar patruzeci și șapte. Săptămâna trecută am pierdut unu'.

Aproape că ajunseseră la ușa principală de intrare.

— Cum adică?

— Păi, Tribunalu' ăl mare s-a răzgândit. A trebuit să-l mutăm cu restu' poporului. Să știți că trebuie să vă percheziționez.

Ajunseseră lângă ușa de la intrare. Adam privi nervos în jur, curios să vadă unde anume avea să se producă percheziția.

— E de-ajuns să vă depărtați puțin picioarele, zise Packer, luându-i servieta și punând-o pe ciment.

Pantofii eleganți, cu ciucuri, parcă se înfipseseră în pământ. În ciuda faptului că se simțea puțin amețit și pentru moment nu se putea baza pe toate facultățile sale fizice și psihice, Adam nu-și amintea să-i mai fi cerut vreodată cineva să îndepărteze picioarele.

Packer era însă un profesionist. În numai câteva secunde îi pipăi cu mișcări experte gleznelor strânse în șosete, genunchii tremurânzi și talia. Această primă și blândă percheziție apărută în viața lui Adam luă sfârșit printr-o trecere delicată a mâinilor sergentului Packer pe sub brațele avocatului, de parcă tânărul ar fi putut să aibă asupra lui un pistol. În sfârșit, Packer își vârî iute mâna masivă și în servietă și ținu să precizeze:

— Nu prea e o zi nimerită pentru o întrevedere cu Sam.

— Mi s-a mai spus, replică Adam, aruncându-și încă o dată haina pe umăr și întorcându-se cu fața spre ușa de fier, ca și cum s-ar fi făcut neapărat vremea să intre în USM.

— Pe-aici, mormăi Packer, pășind pe iarbă și dând colțul.

Adam îl urmă supus, de-a lungul unei cărări pavate cu cărămidă până când ajunseră în fața unei uși aproape grosolane, care nu ieșea în evidență prin nimic.

— Ce-i aici? întrebă Adam, privind ușa flancată de buruieni, pe care nu scria nimic.

Descrierea pe care Goodman o făcuse acestui loc îi reveni vag în minte, dar amănuntele se încurcaseră rău între ele.

— Sala de conferințe, răspunse Packer, descuind ușa cu pricina.

Înainte de a intra, Adam privi atent în jur, încercând să se orienteze. Se afla chiar lângă sectorul central al unității și tânărul se gândi, că, poate, gardienii și administrația nu doreau să vadă avocații dând târcoale și vârându-și nasul unde nu le fierbe oala. Ceea ce explica intrarea exterioară.

Respiră adânc și pași înăuntru. Se simți mai bine când observă că nu mai erau și alți avocați acolo, căci întâlnirea asta avea toate șansele să devină

tumultuoasă și chiar plină de emoție; evident, prefera ca totul să se desfășoare fără martori. În clipa asta, încăperea era pustie. Era suficient de spațioasă ca să adăpostească mai mulți avocați și pe clienții lor în același timp — cam zece metri lungime și trei lățime, podea de ciment și lumină fluorescentă. Peretele de la capătul cel mai îndepărtat era din cărămidă roșie și avea trei ferestre în partea de sus, identice cu cele ce puteau fi văzute pe fațada clădirii centrale. Era clar că sala de conferințe fusese adăugată ulterior.

Aparatul de aer condiționat făcea mai mult zgomot decât răcoare. Pereți despărțitori din cărămidă și metal împărțeau perfect sala: avocații de-o parte, clienții de cealaltă. Pe lungime de un metru, despărțirea era făcută cu ajutorul cărămizilor, apoi o mică tejghea le permitea avocaților să-și folosească în tihnă carnetele de însemnări. Din tejghea pornea spre tavan un ecran de un verde strălucitor de gratii groase de metal.

Adam se îndreptă încet spre capătul sălii, ocolind atent o varietate extraordinară de scaune pliante, înalte și înguste asemenea celor din baruri, verzi și cenușii din dotarea guvernamentală.

— Am să închid ușa asta, anunță Packer înainte de a ieși din sală. Îl aducem imediat pe Sam, mai adăugă el, trântind ușa.

Adam rămase singur, așa că alese imediat un loc chiar la capătul încăperii, în așa fel încât, dacă ar mai fi apărut careva acolo, să-și poată pune fiecare la punct planul de bătaie fără să-l deranjeze pe celălalt. Își trase un scaun lângă tejgheaua de lemn, își aranjă haina pe spătarul altui scaun, își puse carnetul la îndemână, scoase capacul stiloului și începu să-și roadă unghiile, cu toate că nu-i plăcea deloc să facă așa ceva. Simțea o gheară în stomac, iar călcâiele îi jucau pe loc, scăpate de sub control. Își lăsă privirea să rătăcească de cealaltă parte a ecranului — aceeași tejghea de lemn, același talmeș-balmeș de scaune. Chiar în fața lui, ecranul cel verde era întrerupt de o deschizătură de patru țoli pe zece prin care avea să dea ochii cu Sam Cayhall.

Pe măsură ce trecea timpul, nervii îi erau tot mai întinși, deși își spunea mereu în sinea lui să se liniștească, să se relaxeze, să ia lucrurile ușor, că putea să facă față situației. Se apucă să scrie ceva în carnet, dar se văzu nevoit să recunoască că nici măcar el nu era în stare să-și recunoască scrisul. Își suflecă mânecile cămășii, rotindu-și privirea prin încăpere, în căutarea unor microfoane și camere de luat vederi ascunse în pereți, dar sala avea un aspect atât de simplu și de modest încât nu-și putu imagina că cineva ar trage cu urechea. Dacă era să se ia după cum se prezentase sergentul Packer, personalul aproape că era caracterizat de indiferență.

Privi apoi atent scaunele goale aflate de ambele părți ale ecranului cel verde și se întrebă câți oameni disperați stătuseră acolo, în ultimele ore ale vieții lor, și se întâlniseră cu avocații lor și ascultaseră cuvinte de speranță. Câte cereri urgente nu trecuseră dintr-o parte în alta a deschizăturii aceleia minuscule, în timp ce acele ceasornicului se mișcau fără milă? Câți avocați stătuseră chiar în locul acela, spunându-le clienților lor că nu mai era nimic de făcut, că execuția va avea loc? Gândul acesta sumbru îl mai calmă puțin. Evident, nu era nici primul, nici ultimul care să se afle acolo. Dar era un avocat bine pregătit, binecuvântat cu o minte ageră și susținut de resursele formidabile ale firmei „Kravitz & Bane”. Era în stare să se ocupe de cazul ăsta. Puțin câte puțin, picioarele i se opriră din mișcarea lor dezordonată și renunță să-și mai roadă unghiile.

Pocnetul unui zăvor îl făcu să se înfioare. Ușa se deschise ușor și un gardian alb își făcu apariția de cealaltă parte a ecranului despărțitor. În spatele lui, îmbrăcat într-un trening de un roșu strălucitor și cu mâinile prinse în cătușe, venea Sam Cayhall. Ochii prizonierului studiară atent încăperea, până când întâlnește privirea tânărului avocat. Un alt gardian îl prinse de cot și îl

conduse spre scaunul aflat exact în fața lui Adam. Bătrânul era slab, cu un ten palid și cu câțiva centimetri mai scund decât ambii gardieni.

— Cine ești? șuieră el spre Adam, care se lupta cu o unghie prinsă între dinți.

Unul dintre gardieni trase scaunul în spatele lui Sam, iar celălalt îi puse mâna pe umăr, dându-i de înțeles că trebuie să se așeze. Ochiul bătrânului rămăsese lipit de chipul lui Adam care le zise celor doi bărbați ce se pregăteau să iasă din încăpere:

— Vreți să-i scoateți cătușele, vă rog?

— Nu, domnule. Nu se poate.

— Scoateți-le. O să stăm ceva vreme aici, insistă tânărul, încercând să-și adune forțele și să-și impună autoritatea.

Cei doi se priviră de parcă aveau pentru prima dată în viața lor o astfel de cerere, apoi dădură la iveală o cheie și scoaseră cătușele bătrânului.

Sam nu părea impresionat de ceea ce i se întâmpla; privirea îi era agățată mai departe de chipul tânărului aflat de cealaltă parte a ferestruicii. Apoi cei doi gardieni ieșiră din sală, trântind ușa în urma lor; pocnetul zăvorului fu urmat de o tăcere adâncă.

Erau singuri, în ceea ce putea trece drept o variantă Cayhall a unei reuniuni de familie. Câteva minute bune, în încăpere nu se auzi decât zgomotul aparatului de aer condiționat. Cu toate că făcu eforturi vitejești, Adam nu fu capabil să susțină privirea lui Sam mai mult de două secunde. De aceea se prefăcu că-și notează ceva deosebit de important, dar privirea lui Sam continua să-l ardă.

Într-un târziu, Adam îi întinse celuilalt cartea sa de vizită.

— Numele meu este Adam Hall și sunt unul dintre avocații firmei „Kravitz & Bane”. La Chicago și Memphis.

Răbdător, Sam studie pe toate părțile bucata de carton, în timp ce tânărul îi urmărea cu febrilitate fiecare mișcare. Degetele bătrânului aveau pielea zbârcită și pătată de nicotină. Chipul palid primea o umbră de culoare de la barba încărunită care crescuse în ultimele cinci zile. Părul lung, cenușiu și unsuros, era pieptănat sever spre spate. Privindu-l, Adam hotărî că bătrânul nu semăna în nici un caz cu cel de pe caseta video. De fapt, nu semăna nici cu chipul din fotografiile făcute în timpul procesului din 1981. În fața lui Adam se afla acum un bătrân cu ten delicat și palid al cărui ochi erau înconjurați de o rețea fină de riduri. Brazde adânci aduse de vârstă și de mizerie îi traversau fruntea. Doar ochii pătrunzători, de culoarea indigoului, ce se ridicaseră de pe cartea de vizită mai puteau fi priviți cu plăcere.

— Voi aștia, băieții evrei, nu vă lăsați niciodată, nu-i așa? zise el pe un ton plăcut, fără urmă de furie.

— Eu nu sunt evreu, răspunse Adam, reușind să-i susțină privirea.

— Păi atunci cum de lucrezi pentru „Kravitz & Bane”? întrebă Sam punând de-o parte cartonașul alb. Vorbea blând și rar, cu răbdarea unui om care petrecuse nouă ani și jumătate singur, într-o celulă de șase pe nouă.

— Pentru că firma acordă șanse egale de angajare tuturor.

— Asta-i foarte frumos din partea lor. Presupun că totul se face după cum zice legea. În acord perfect cu drepturile civile și cu bunele noastre legi federale, așa de generoase.

— Firește.

— Câți parteneri mai are acum „Kravitz & Bane”?

— Vreo sută cincizeci, răspunse Adam, ridicând din umeri; de fapt, numărul varia de la an la an.

— O sută cincizeci de parteneri. Și câți din ei sunt femei?

— Zău că n-am idee, zise Adam, după o scurtă ezitare, de parcă ar fi

încercat într-adevăr să numere. Probabil vreo duzină.

— O duzină, repetă Sam, abia mișcându-și buzele; mâinile încrucișate stăteau liniștite, iar ochii nu clipeau. Adică, mai puțin de zece la sută din partenerii voștri sunt femei. Și câți dintre parteneri sunt cioroi?

— Vrei să spui negri?

— Păi, sigur că da, dar ăsta este acum un termen ieșit din uz. Acum vor să li se spună afro-americani. Sunt convins că pregătirea ta politică este suficient de așa cum trebuie ca să știi toate astea.

Adam se mulțumi să dea aprobator din cap, fără să scoată o vorbă.

— Deci, câți parteneri afro-americani aveți la firmă?

— Cred că patru.

— Adică mai puțin de trei la sută. Măi să fie. Păi, înseamnă că mărețul bastion al justiției civile și al politicii liberale care este firma „Kravitz & Bane” îi discriminează în realitate pe afro-americani și pe americanii de sex feminin. În cazul ăsta, nici măcar nu știu ce-aș mai putea spune.

Adam mâzgăli ceva ininteligibil pe carnetul din fața lui. Ar fi putut să-l contrazică pe bătrân și să-i arate că femeile constituiau cam o treime din numărul asociaților și că firma făcea eforturi susținute ca să-i atragă pe cei mai buni studenți de culoare de la facultățile de drept. Ar mai fi putut să povestească despre cei doi tineri albi cărora le fuseseră retrase ofertele de angajare în ultima clipă și care dăduseră în judecată firma pentru discriminare inversă.

— Câți parteneri evrei-americani aveți? Optzeci la sută?

— Habar n-am. E o chestiune care nu mă privește.

— Ba pe mine mă privește. Întotdeauna m-am simțit prost când am fost reprezentat de niște ipocriți așa de aroganți.

— Mulți oameni ar fi, dimpotrivă, încântați.

Sam își vârî mâna cu grijă în sigurul buzunar vizibil al treningului de unde scoase un pachet albastru de țigări și o brichetă. Nasturii descheiați ai bluzei de bumbac subțire lăsau să se vadă un șomoioag gros de păr cenușiu ce-i împodobeau pieptul. Adam nu reușea să-și închipuie cum s-ar fi putut trăi în locul ăsta fără aer condiționat.

Sam își aprinse o țigară și trimise fumul albastru spre tavan.

— Eu avusesem impresia că terminasem cu voi, oameni buni.

— Nu m-a trimis nimeni. M-am oferit singur.

— De ce?

— Nu știu. Poate pentru că ai nevoie de un avocat și...

— De ce ești așa de nervos?

Adam își scoase brusc degetele din gură și încetă să mai tropăie din picioare.

— Da' nu sunt nervos deloc.

— Ba bine că nu. Am avut ocazia să văd o mulțime de avocați pe-aici, da' nici unul așa de nervos ca tine. Care-i problema, băiete? Ți-e frică că am să sar la tine?

— Nu vorbi prostii. Nu sunt deloc nervos, zise Adam, încercând să zâmbească.

— Câți ani ai?

— Douăzeci și șase.

— Arăți de douăzdoi. Când ai terminat facultatea?

— Anul trecut.

— Bravo. Evreii ăștia ticăloși au trimis un boboc să mă salveze de la moarte. Am știut eu de multă vreme că dorința lor secretă era să mă vadă mort și astăzi am confirmarea. Eu am omorât niște evrei, și acum evreii să mă omoare pe mine. Am avut tot timpul dreptate.

— Recunoști că i-ai omorât pe copiii Kramer?

— Ce dracu' fel de întrebare mai e și asta? Juriul a zis că am făcut-o. De nouă ani de zile, curțile de apel zic că jurații au avut dreptate. Asta-i tot ce contează. Și tu cine dracu' ești ca să-mi pui întrebări din astea?

— Domnule Cayhall, ai nevoie de un avocat. Iar eu sunt aici ca să te ajut.

— Am nevoie de foarte multe lucruri, băiete, dar în nici un caz n-am nevoie de unu' cu caș la gură ca tine care să-mi dea sfaturi. Fiule, află de la mine că ești de-a dreptul periculos, dar că ești prea ignorant ca să-ți dai seama de asta.

Rostise cuvintele pe același ton deliberat și lipsit de emoție de la începutul conversației. Din când în când scutura scrumul țigării ținute în mână dreaptă într-o scrumieră de plastic. Ochii abia îi clipeau. Trăsăturile feței nu trădau nici un fel de sentiment.

Adam renunță să mai mâzgălească însemnări indescifrabile și încercă din nou să susțină privirea bătrânului.

— Uite ce e, domnule Cayhall, ca avocat, sunt cu totul împotriva pedepsei cu moartea. Sunt bine pregătit, am studiat în amănunt Amendamentul Opt, prin urmare te pot ajuta. De-asta sunt aici. Fără nici un fel de onorariu.

— Fără onorariu, repetă Sam. Câtă generozitate. Oare știi, fiule, că numai săptămâna trecută am primit trei oferte de-astea? De la avocați mari. Renumiți. Bogați. Adevărați șerpi. Toți dornici să stea acolo unde stai tu, să depună cereri și apeluri în ultima clipă, să dea interviuri, să apară la televizor, să mă țină de mână în ultimele mele ore de viață și să fie de față când mă gazează; pe urmă să dea conferințe de presă, să semneze contracte pentru editarea vreunei cărți, pentru un film sau pentru un serial la televiziune despre viața și epoca lui Sam Cayhall, un asasin al Klanului. După cum vezi, fiule, sunt faimos și tot ce-am făcut eu s-a transformat în legendă. Și faptul că am să mor mă face și mai faimos. Așa că avocații sunt ăia care aleargă după mine. Pentru că le aduc bani. Suntem o țară bolnavă, asta e.

— Eu nu vreau nimic din toate astea, pe cuvântul meu, zise Adam, scuturând din cap. Îți dau și-n scris. Sunt gata să semnez și o înțelegere confidențială, dacă vrei.

— Bravo. Și cine ține seama de ea, după ce eu nu mai sunt? Întrebă Sam, râzând ușor.

— Familia dumitale, răspunse tânărul.

— Las-o-ncolo de familie, spuse Sam.

— Motivele pentru care fac ceea ce fac sunt curate, domnule Cayhall. Firma la care lucrez te-a reprezentat timp de șapte ani, așa că îți cunosc dosarul aproape în amănunt. Și am mai făcut și niște cercetări personale despre viața dumitale.

— Bine ai venit în clubul ăsta. Până acum, vreo sută de ziariști neisprăviți mi-au examinat și chiloții. Se pare că foarte multă lume știe teribil de multe lucruri despre mine, numai că, în ce mă privește, chestia asta n-are nici o importanță. Mie mi-au mai rămas doar patru săptămâni. Pe-asta o știi?

— Am aici o copie după recomandare.

— Patru săptămâni și mă gazează.

— Păi, atunci să nu mai pierdem timpul. Îți dau cuvântul meu de onoare că n-am să vorbesc cu presa decât dacă-mi dai dumneata voie, că nu vor afla nimic din ceea ce-mi vei spune, și că n-am să semnez nici un contract pentru carte sau film. Îți jur.

Sam își aprinse o nouă țigară, privind cu mare atenție un punct invizibil de pe ecranul din fața lui, și își masă ușor tâmpla dreaptă cu mâna. Preț de câteva minute, în încăpere nu se auzi decât bolboroseala aparatului de aer condiționat.

Sam fuma, privind în gol. Adam desena aiureli pe carnetul de însemnări, simțindu-se foarte mândru că picioarele i se potoliseră și că nu-l mai dureau stomacul. Liniștea aceea ciudată îl făcu să-și dea seama că Sam ar fi putut să stea acolo fără să scoată nici un cuvânt zile în șir.

— Știi ceva despre cazul *Barroni*? îl întreabă Sam liniștit.

— *Barroni*?

— Da, *Barroni*. E un caz din California. S-a terminat săptămâna trecută. A fost la Circumscripția Judiciară Nouă.

— S-ar putea să fi văzut ceva despre cazul ăsta, zise Adam prudent, încercând zadarnic să-și amintească ceva.

— S-ar putea? Adică-mi spui că ești bine pregătit, că ai citit o grămadă, da' s-ar putea să fi văzut ceva despre *Barroni*? Ce fel de neisprăvit de avocat mai ești și tu?

— Nu sunt un neisprăvit de avocat.

— Bine, bine. Dar despre *Texas versus Eekes*? Pe ăsta nu se poate să nu-l fi citit?

— Când s-a terminat?

— Acum vreo șase săptămâni.

— Ce circumscripție?

— A Cincea.

— Amendamentul Opt?

— Nu fi idiot, mârâi Sam, evident dezgustat. Crezi că-mi pierd vremea citind cazuri despre libertatea cuvântului? Fundul meu stă pe scaunul ăsta, băiete, gleznele și mâinile astea ale mele or să fie legate strâns ca să nu mă mișc, și otrava o să lovească nasul meu, nu pe-al altuia.

— Nu, nu-mi amintesc de *Eekes*.

— Dar ce citești?

— Toate cazurile importante.

— Pe *Barefoot* l-ai citit?

— Sigur că da.

— Povestește-mi.

— Ce-i asta, examen oral?

— Asta e ce vreau eu să fie. Unde a fost *Barefoot*? întreabă Sam.

— Nu-mi aduc aminte. Dar titlul complet a fost *Barefoot versus Estelle*; un caz extrem de important, din 1983, în care Curtea Supremă a hotărât că atunci când fac apel, condamnații ia moarte nu au dreptul să ascundă amănunte pe care să le folosească în altă situație. Cam așa ceva.

— Vai de mine, dar pe-ăsta chiar l-ai citit. Nu te-a izbit niciodată faptul că același tribunal își poate schimba părerile după cum dorește? Ia gândește-te puțin. Curtea Supremă a SUA a permis execuțiile legale timp de două sute de ani. Zicea că erau perfect constituționale, bazate pe Amendamentul Opt. Pe urmă, în 1972, aceeași Curte Supremă citește aceeași Constituție și scoate pedeapsa cu moartea în afara legii. În 1976, Curtea Supremă a SUA zice că până la urmă execuțiile sunt totuși constituționale. Aceleași paparude în robe negre, în aceeași clădire din Washington. Acum aceeași Curte schimbă iar regulile pe baza aceleiași Constituții. Băieții ăștia ai lui Reagan s-au saturat să citească atâtea apeluri, așa că hotărâsc să închidă unele bulevarde. Zău dacă mie nu mi se pare ciudat.

— Multor oameni li se pare ciudat.

— Da' de *Dulaney* ce zici? întreabă Sam, trăgând cu sete din țigară. Cum aerisirea încăperii lăsa mult de dorit, un nor gros de fum se strângea deasupra lor.

— De unde e?

— Din Louisiana. Nu se poate să nu-l fi citit.

— Sunt sigur că da. De fapt, cred că am citit mult mai multe cazuri decât dumneata, dar nu mă obosesc să le țin minte decât dacă am de gând să mă folosesc de ele.

— Să te folosești de ele unde?

— În cereri și apeluri.

— Prin urmare ai mai avut cazuri de condamnare la moarte. Câte?

— Țsta e primul.

— Oare de ce nu mă liniștește vestea asta? Adică avocații ăia evrei-americiani de la „Kravitz & Bane” te-au trimis aici ca să faci o experiență, corect? Să te antrenezi un pic și să ai ce să treci în curriculum.

— Ți-am mai spus că nu m-a trimis nimeni aici.

— Dar Garner Goodman ce mai face? Mai trăiește?

— Da. Are aceeași vârstă cu dumneata.

— Atunci nu mai are mult, nu? Și Tyner?

— Domnul Tyner e foarte bine. Am să-i spun că ai întrebat de el.

— A, te rog chiar. Spune-le amândurora că mi-e dor de ei. La dracu', mi-au trebuit doi ani ca să scap de ei.

— Bine, dar au muncit pe brânci pentru dumneata.

— Zi-le să-mi trimită nota de plată, zise Sam, zâmbind pentru prima oară de la începutul întrevederii. Adevărul este, domnule Hall, că nu pot să-i sufăr pe avocați, adăugă el, strivind mukul de țigară în scrumieră și aprinzând o alta.

— Așa-i la noi, în America.

— Avocații m-au vânat, m-au inculpat, m-au persecutat, mi-au făcut felul și pe urmă m-au trimis aici. Numai că tot nu m-au lăsat în pace: iar m-au vânat, m-au mințit, și s-au întors sub înfățișarea ta, un începător care n-are nici cea mai mică idee despre cum să se agațe de nenorocita aia de curte.

— S-ar putea să ai totuși o surpriză.

— Fiule, află de la mine că ar fi o mare surpriză să văd că-ți deosebești fundul de o gaură din pământ. Ai fi primul circar de la „Kravitz & Bane” care să dețină o asemenea informație.

— Da, dar au reușit să te țină dincoace de ușa camerei de gazare timp de șapte ani, nu?

— Și pentru asta trebuie să le fiu recunoscător? Sunt aici vreo cincizeci de pensionari cu vechime mult mai mare. Și-atunci vin și te întreb: de ce să fiu eu următorul? Eu sunt aici de nouă ani și jumătate. Da' Treemont a făcut paispe. E-adevărat că el e afro-american și asta ajută-ntotdeauna. Țștia au mai multe drepturi, după cum știi. Pe ei e mult mai greu să-i execuți pentru că mereu au fost împinși de alții să facă ce-au făcut.

— Asta nu e adevărat.

— Da' cum dracu' știi tu ce e adevărat și ce nu? Acum un an mai erai încă la facultate, te îmbrăcai numai în blugi și beai toată ziua bere împreună cu amicii tăi plini de idealuri. Ascultă-mă pe mine, fiule, tu încă n-ai apucat să trăiești, așa că nu veni să-mi spui mie care-i adevărul.

— Prin urmare ești pentru executarea rapidă a afro-americanilor?

— Zău dacă-i o idee rea. De fapt, majoritatea derbedeilor ăștora merită să ajungă în camera de gazare.

— Sunt convins că foarte puțini din cei de-aici îți împărtășesc părerea.

— Cam așa ceva.

— Iar dumneata ești, bineînțeles, diferit de toți ceilalți și nu meriți o asemenea soartă.

— Nu, nu merit așa ceva. Eu sunt un deținut politic, trimis aici de un maniac care s-a folosit de mine ca să-și atingă propriile-i scopuri politice.

— Vrei să discutăm despre vinovăția sau nevinovăția dumatăle?

- Nu. Dar nici n-am făcut ce-a zis juriul că am făcut.
- Prin urmare ai avut un complice? Altcineva a pus bomba?

Sam începu să-și maseze brazdele adânci de pe frunte, căzând într-o transă profundă și prelungită. Încăperea aceea era mult mai răcoroasă decât celula în care-și petrecea viața. Conversația asta n-avea nici un sens, dar măcar schimba o vorbă cu altcineva decât cu gardianul sau cu colegul fără chip de alături. Așa că n-avea de gând să se grăbească. Dimpotrivă, are să tragă de ea cât mai mult cu putință.

Adam își examinează însemnările, cântărind pasul următor. Stăteau de vorbă de aproape douăzeci de minute, fără ca discuția lor să ia o anumită direcție. Tânărul era însă hotărât să atace și problema legăturii lor de rudenie, dar pur și simplu nu știa cum s-o facă.

Minutele treceau și cei doi evitau să se privească. Sam își aprinse o nouă țigară.

- De ce fumezi atât de mult? Întrebă Adam într-un târziu.
- Aș prefera să mor de cancer la plămâni. De altfel, toți își doresc același lucru pe-aici.

— Câte pachete fumezi pe zi?

— Trei sau patru. Unde-ai făcut școala? Întrebă Sam cu blândețe după ce-și termină țigara.

- Facultatea la Michigan. Colegiul la Pepperdine.
- Asta unde e?
- În California.
- Acolo ai copilărit?
- Îhî.
- În câte state e pedeapsa cu moartea?
- Treizeci și opt, dar cele mai multe nu fac uz de ea. Se pare că e folosită mai ales în statele din Sud, în Texas, Florida și California.

— Știi că aici stimații noștri magistrați au modificat legea. Acum te omoară cu o injecție, e mult mai uman, nu-i așa? Dar chestia asta nu e valabilă pentru mine, pentru că eu am fost condamnat cu ani în urmă. Așa că va trebui să trag gazul pe nas.

- Poate că nu.
- Ai două'sase de ani?
- Da.
- Te-ai născut în '64.
- Exact.
- Unde? Întrebă Sam, scoțându-și o altă țigară din pachet și lovind ușor filtrul de tăblia de lemn.

— În Memphis, răspunse Adam fără să-l privească.

— Fiule, să știi că nu înțelegi nimic. Statul ăsta are nevoie de o execuție și întâmplător eu sunt următoarea victimă. Louisiana, Texasul și Florida îi omoară ca pe muște și oamenii cu frica legii de la noi nu pot să-nțeleagă de ce cămăruța noastră stă nefolosită. Cu cât crimele sunt mai violente, cu atât oamenii imploră magistrații să recurgă la execuții. Ideea că sistemul funcționează din greu ca să elimine asasinii îi face să se simtă mai bine. Politicienii își duc campaniile promițând pe față mai multe închisori, sentințe mai grele și execuții mai numeroase. De-aia au votat circarii ăia din Jackson pentru moartea prin injecție. Se zice că-i mai umană, mai puțin respingătoare, deci mai ușor de folosit. Pricepi?

Adam confirmă printr-o ușoară mișcare a capului.

— Acum a sosit vremea să aibă loc o execuție și e rândul meu. De aia toate presiunile astea al dracului de multe. Și nu poți să-i oprești.

- Da, dar nimic nu ne poate împiedica să încercăm. Eu vreau să nu scap

ocazia.

Sam își aprinse în sfârșit țigara, trase cu sete din ea și dădu drumul fumului printre buze. Apoi se aplecă ușor în față, sprijinindu-se în coate și privind atent prin ferestruica care-l apropia de Adam.

— În care parte a Californiei ai copilărit?

— În sud, la Los Angeles, răspunse tânărul, aruncând o privire scurtă spre ochii scrutători ai bătrânului.

— Familia ta e tot acolo?

O durere ascuțită îl izbi în piept, înghețându-i inima. Sam pufăia din țigară, fără să-l scape din ochi.

— Tata a murit, zise Adam cu glas tremurător, alunecând ușor în scaun.

Sam stătea calm pe marginea celui alt scaun, întrebând după un lung minut de tăcere.

— Și mama?

— S-a recăsătorit și locuiește în Portland.

— Dar sora ta unde e?

— La colegiu, se bâlbâi Adam, închizând ochii și lăsându-și capul în piept.

— Mi se pare că o chemă Carmen, corect? Întrebă Sam, blând.

Adam confirmă printr-o mișcare a capului.

— Cum ai știut? Întrebă el printre dinții încleștați.

Sam se trase în spate, lăsându-se să alunece în scaunul pliant și aruncă țigara pe podea.

— De ce ai venit aici? Întrebă el cu glas mai puternic și mai aspru.

— Cum ai știut cine sunt?

— Vocea. Seamănă perfect cu a lui taică-tău. De ce ai venit aici?

— M-a trimis Eddie.

Privirile li se întâlniră preț de câteva secunde, apoi Sam întoarse capul. Se aplecă mult în față, proptindu-și coatele pe genunchi. Ochii lui priveau țintă un punct invizibil de pe podea. Trupul îi înțepeni în nemișcare.

Pe urmă își acoperi ochii cu mâna.

10

Phillip Naifeh avea șaiszeci și trei de ani și-i mai rămăseseră doar nouăsprezece luni până la pensie. Nouăsprezece luni și patru zile. Timp de douăzeci și șapte de ani avusese funcția de administrator-șef al Departamentului pentru instituții de corecție al statului Mississippi, supraviețuind în funcție în timpul mandatelor a șase guvernatori, unei adevărate armate de legislatori, unui număr infinit de procese intentate de prizonieri, intervențiilor fără număr ale tribunalelor federale și mai multor execuții decât dorea să-și amintească.

Directorul, așa cum îi plăcea lui să i se spună (deși funcția aceasta nu era oficial menționată în Codul statului Mississippi) era un libanez pursânge ai cărui părinți emigraseră în State prin anii douăzeci și se stabiliseră în deltă. Bunăstarea lor venise de la micul magazin de băcănie pe care-l puseseră pe picioare la Clarksdale, mama sa devenind de-a dreptul celebră în oraș pentru dulciurile libaneze făcute în casă. Phillip fusese educat în școlile de stat, absolvise colegiul, se reîntorsese acasă și, pentru motive de mult uitate, se implicase în justiția penală.

Directorul ura pedeapsa cu moartea. Înțelegea și cunoștea pe dinafară toate motivele lipsite de conținut pentru care societatea o considera însă

necesară. Era un factor de descurajare. Îi elimina pe asasini. Era pedeapsa ultimă. Se regăsea în Biblie. Satisfăcea nevoia generală de răzbunare. Ușura tensiunea resimțită de familia victimei. Dacă i se cerea insistent, directorul putea să prezinte toate aceste argumente cu forța de convingere a unui procuror. Și, de fapt, era chiar convins de valabilitatea câtorva dintre ele.

Responsabilitatea execuției propriu-zise îi revenea însă în întregime și nu se putea împiedica să nu disprețuiască din tot sufletul acest aspect al meseriei sale. Phillip Naifeh era cel care-l conducea pe condamnat în Camera de izolare, acolo unde acesta urma să-și petreacă ultima oră de viață. Și tot Naifeh era cel care-l conducea apoi în Camera de gazare unde supraveghea ultimele pregătiri. „O ultimă dorință?” întrebese el de douăzeci și două de ori în cei douăzeci și șapte de ani de serviciu. Apoi le spunea gardienilor să încuie ușa și, printr-un semn al capului, îi ordona călăului să dea drumul amestecului mortal de gaze. După ce îi privise murind pe primii doi condamnați, se hotărâse să urmărească chipurile martorilor din mica încăpere de alături. El era cel care alegea martorii. De fapt, trebuia să pună în practică toate instrucțiunile cuprinse în manualul despre uciderea legală a condamnaților la moarte, inclusiv constatarea morții, scoaterea cadavrului din camera de gazare, curățarea hainelor și încă multe altele.

Cu mulți ani în urmă își spusese părerea despre pedeapsa cu moartea în fața unui comitet legislativ din Jackson. Avea o idee mai bună, le explicase surzilor de acolo, și anume să-i pună pe toți asasinii condamnați la păstrare în Unitatea de Securitate Maximă, în regim de carceră, de unde nu mai puteau să ucidă, să evadeze sau să fie eliberați pe cuvânt. Oricum aveau să moară până la urmă, dar nu de mâna statului.

Discursul său apăruse pe prima pagină a ziarelor și fusese cât pe-acți să-l coste slujba.

Nouăsprezece luni și patru zile, se gândea el, în timp ce-și trecu ușor degetele prin coama căruntă care-i împodobește capul, citind pe îndelete ultimele hotărâri ale Circumscripției judiciare numărul cinci. De cealaltă parte a biroului, Lucas Mann aștepta răbdător.

— Patru săptămâni? zise Naifeh, punând hârtia de-o parte. La câte apeluri mai are dreptul? întrebă el, trăgând ușor cuvintele.

— Cele obișnuite înainte de sfârșit, răspunse Mann.

— Când a venit hârtia asta?

— Azi-dimineață, devreme. Sam va face apel la Curtea Supremă care, probabil, nu-i va lua în seamă cererea. Asta o să mai ia vreo săptămână.

— Care-i părerea dumată, domnule consilier?

— Toate demersurile posibile și demne de laudă au fost deja făcute. Eu zic că există cincizeci la sută șanse ca totul să se termine în patru săptămâni.

— E mult.

— Ceva îmi zice că s-ar putea să am dreptate.

La ruleta pedepsei cu moartea, o șansă de cincizeci la sută însemna aproape o certitudine. Deci, totul începea din nou. Trebuia să consulte iar manualul de instrucțiuni. După ani de zile de apeluri nesfârșite și amânări repetate, ultimele patru săptămâni vor zbura cât ai clipi din ochi.

— Ai vorbit cu Sam? întrebă directorul.

— Foarte puțin. I-am dus și lui o copie după decizie.

— Ieri m-a sunat Garner Goodman ca să-mi spună că ni-l trimite pe unul din tinerii lor asociați să vorbească cu Sam. Te-ai ocupa tu de asta?

— Am vorbit și eu cu Garner și cu asociatul acela. Se numește Adam Hall și chiar în clipa asta stă de vorbă cu Sam. Cred că este o întâlnire interesantă pentru că Sam e bunicul tânărului.

— E cine?!

— M-ai auzit doar. Sam Cayhall este bunicul după tată al lui Adam Hall. Ieri, când făceam o verificare de rutină a lui Adam Hall, am observat câteva neclarități, așa că am telefonat la biroul FBI din Jackson și în numai două ore am avut la dispoziție o grămadă de dovezi circumstanțiale. Azi-dimineață l-am presat cu întrebările și până la urmă a mărturisit. De altfel, nu cred că încearcă să ascundă tărășenia asta.

— Bine, dar are alt nume.

— A, e o întreagă poveste. Cei doi nu s-au văzut de pe vremea când Adam era de-o șchioapă. Taică-său a fugit din Mississippi după ce Sam a fost arestat pentru atentatul cu bombă. S-a mutat în Vest, și-a schimbat numele, a trecut dintr-o slujbă în alta, ce mai, se pare că nu prea i-a mers treaba. S-a sinucis în 1981. În sfârșit, Adam trece prin colegiu cu note maxime. Face Facultatea de drept la Michigan, una din primele zece facultăți din țară, și acolo se ocupă de revista studenților. Găsește un birou la amicii noștri de la „Kravitz & Bane”, iar azi-dimineață răsare aici pentru o întrevedere cu bunicu-său.

Naifeh își trecu ambele mâini prin păr și clătină din cap.

— Nemaipomenit. Ca și cum asta-i tot ce doream, și mai multă publicitate, alți ziariști imbecili punând în stânga și-n dreapta și mai multe întrebări idioate.

— Cei doi se întâlnesc chiar acum. Presupun că până la urmă Sam va fi de acord ca puștiul să-l reprezinte. În orice caz, așa sper. În fond, n-am executat niciodată un prizonier neasistat de un avocat.

— Părerea mea e c-ar trebui să executăm vreo câțiva avocați fără prizonieri, încercă Naifeh să glumească. Ura pe care o nutrea față de avocați devenise legendară, așa că Lucas nu-l luă în seamă. Odată, demult, făcuse socoteala că Phillip Naifeh fusese parte reclamată în mai multe procese decât oricine altcineva în istoria statului. Așadar, își câștigase cu greu dreptul de a-i urî pe avocați.

— Peste nouăsprezece luni ies la pensie, zise el ca și când Lucas habar n-avea de chestia asta. Cine urmează după Sam?

— Zău că nimeni, răspunse Lucas, după ce trecu iute în revistă situațiile celor patruzeci și șapte de rezidenți. Omul cu pizza a fost cât pe-acți să pună punct acum patru luni, da' a primit încă o amânare care o să expire peste vreun an; oricum, în cazul ăsta sunt mai multe probleme și eu unul nu văd venind nici o altă execuție de-acum și până peste câțiva ani.

— Omul cu pizza? Iartă-mă, dar nu...

— Malcolm Friar. Cel care a omorât trei comisionari ai unor pizzerii. La proces a pretins că nu voia să fure, pur și simplu, ci că îi fusese foame.

— Bine, bine, mi-aduc aminte, se predă Naifeh, ridicând mâinile. El ar fi următorul după Sam?

— S-ar putea. Dar e foarte greu de spus.

— Știu, fu de acord directorul, ridicându-se de la birou și apropiindu-se de fereastră, unde rămăsese o vreme gânditor, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele pantalonilor.

După ultima execuție la care asistase, fusese internat în spital, pentru niște palpitații mai ciudate ale inimii. Timp de o săptămână rămase în patul de spital, privindu-și palpitațiile pe un monitor, după care promisese soției sale că va avea grijă să nu mai sufere într-un asemenea hal în timpul unei execuții. Și dacă reușea să rămână în viață după sfârșitul lui Sam, atunci avea dreptul la o pensie completă.

Se răsuca apoi pe călcâie și își privi atent prietenul care răspundea la numele de Lucas Mann.

— Lucas, să știi că de data asta renunț. Am să-i predau ștafeta unuia

dintre subordonații mei, unuia mai tânăr, demn de încredere, cuiva care să nu mai fi văzut așa ceva înainte și care abia așteaptă să se pricopsească cu ceva sânge pe mâini.

— Nu cumva te gândești la Nugent?

— Ba chiar la el. Colonelul în retragere George Nugent, asistentul meu.

— Bine, da'-i un țicnit.

— Ai dreptate, da'-i țicnitul nostru, Lucas. E un fanatic al disciplinei, organizării, detaliilor, ce dracu', vezi și tu că e cea mai bună alegere. Am să-i dau manualul cu instrucțiuni, am să-i spun ce vreau și execuția lui Sam Cayhall are să iasă perfect.

George Nugent era administrator adjunct și devenise faimos în momentul în care înființase o tabără specială pentru deținuții aflați pentru prima oară în închisoare. Era o încercare teribilă care se întindea pe parcursul a șase săptămâni, timp în care Nugent își plimba țănoș de colo-colo cizmele negre, înjurând ca un birjar și proferând amenințări cumplite pentru cea mai mică infracțiune. După o asemenea experiență, respectivii deținuți nu prea se mai întorceau la Parchman.

— Phillip, Nugent e nebun. Măine-poimăine, are să rănească cu siguranță pe cineva.

— Exact! Abia acum ai înțeles. O să-l las să-l rănească pe Sam exact așa cum ar fi normal să se întâmple. Ca la carte. Și numai Dumnezeu știe cât de mult îi place lui Nugent să respecte litera cărții. Ascultă-mă pe mine, Lucas, omul ăsta este cea mai nimerită alegere. Execuția o să meargă ca pe roate.

— Tu ești șeful, zise Lucas, ridicând din umeri: în fond, puțin îi păsa lui de toate astea.

— Mulțumesc, spuse Naifeh. Fii atent la Nugent, la partea care ține de lege, firește. Eu am să mă ocup de restul. Și totul o să iasă bine.

— Știi figura de-acum are să fie cea mai importantă dintre toate, observă Lucas.

— Știu, de-aia și vreau să mă menajez. Am îmbătrânit.

— Îți dau telefon după ce pleacă puștiul, zise Lucas, strângându-și hârtiile de pe birou și îndreptându-se spre ușă. Trebuie să ia legătura cu mine înainte să plece.

— Aș vrea să-l cunosc și eu.

— E un băiat bun.

— Doamne, ce familie.

Băiatul cel bun și bunicul său condamnat la moarte petrecuseră un sfert de oră într-o tăcere adâncă, spartă doar de zgomotul aparatului uzat de aer condiționat. Apoi, Adam se apropie de perete și-și ridică mâna în dreptul ventilatoarelor prăfuite. Da, da, acolo se putea simți un fir de răcoare. Pe urmă se sprijini de tăblia de lemn, încrucișându-și mâinile la piept și privind țintă ușa din celălalt capăt al încăperii: singura lui dorință era să se afle cât mai departe de Sam. Deodată, capul sergentului Packer răsări din deschizătura ușii. Voia numai să vadă dacă totu-i în regulă, zise el, aruncând câte o privire scurtă spre cei doi bărbați. Sam stătea lungit pe scaun și își acoperise fața cu mâna.

— Suntem bine, zise Adam pe un ton lipsit de convingere.

— Bun, bun, răspunse iute Packer și se retrase.

Se auzi din nou pocnetul zăvorului și Adam se întoarse la locul său din dreptul ecranului. Preț de câteva minute, Sam nu-l băgă deloc în seamă, apoi își șterse ochii cu mâneca bluzei și se ridică. Ochii li se întâlniră.

— Trebuie să stăm de vorbă, spuse Adam liniștit. Sam dădu din cap, dar

nu scoase nici o vorbă, ci se

mulțumi să-și șteargă iar ochii cu cealaltă mânecă. Apoi își aprinse o nouă țigară și se porni să pufăie grăbit.

— Deci ești într-adevăr Alan, zise el cu glas răgușit.

— Într-o anumită perioadă. Am aflat abia după moartea tatei.

— Te-ai născut în 1964.

— Corect.

— Primul meu nepot.

Adam confirmă printr-un gest al capului și-i evită privirea.

— Ai dispărut în 1967.

— Cam așa ceva. E o perioadă de care nu-mi amintesc. Primele mele amintiri sunt legate de California.

— Am auzit că Eddie a plecat în California și că pe urmă a mai avut un copil. Mai târziu, cineva mi-a spus că era o fetiță și că o chema Carmen. Mi-ar fi plăcut să mai aflu câte ceva despre voi de-a lungul anilor, dar n-am știut decât că erați undeva în sudul Californiei.

— Cât am fost copil, ne-am tot mutat de colo-colo. Cred că nu prea reușea să-și păstreze o slujbă mai multă vreme.

— De mine n-ai știut nimic?

— Nu. Despre familie nu s-a vorbit niciodată la noi în casă. Eu am aflat totul după moartea lui.

— Cine ți-a povestit?

— Lee.

Sam strânse o clipă pleoapele, apoi își relua pufăitul.

— Ea ce mai face?

— Cred că bine.

— De ce ai ales să lucrezi pentru „Kravitz & Bane”?

— Pentru că e o firmă bună.

— Știai că sunt avocații mei?

— Da.

— Înseamnă că ai plănuit totul?

— Timp de vreo cinci ani.

— De ce?

— Habar n-am.

— Nu se poate. Trebuie să fi avut un motiv.

— Păi, motivul meu este cât se poate de evident. Ești bunicul meu. Că-ți place sau nu, ești cine ești iar eu sunt cine sunt. Și acum mă aflu aici, în fața ta, așa că ce facem mai departe?

— Cred că ar trebui să pleci.

— Ba nu plec, Sam. M-am pregătit pentru ziua asta de prea multă vreme.

— Pentru ce te-ai pregătit?

— Ai nevoie de avocat. Ai nevoie de ajutor. De-asta sunt aici.

— Eu am trecut dincolo de orice ajutor. Din nenumărate motive tipii sunt hotărâți să mă gizeze. Nu e nevoie să te vâri și tu în chestia asta.

— De ce nu?

— Păi, mai întâi, pentru că e lipsită de orice speranță. Și dacă ratezi n-o să-ți fie deloc moale. Al doilea, o să-ți afle adevărata identitate, și-o să fie foarte neplăcut. Pentru tine viața va fi mult mai bună dacă rămâi Adam Hall.

— Da' eu sunt Adam Hall și n-am de gând să schimb situația. Și mai sunt și nepotul tău și nici situația asta nu se poate schimba. Așa că nu văd care-i problema.

— Are să fie foarte neplăcut pentru familia ta. Eddie a făcut un lucru foarte bun că te-a protejat. Nu strica totul.

— Acoperirea mea e oricum în aer. Cei de la firmă cunosc adevărul. Și

i-am spus și lui Lucas Mann, și...

— Javra aia o să spună tuturor. Să n-ai încredere în el.

— Uite ce e, Sam, mi-e teamă că nu înțelegi cum stau lucrurile. Mie personal nu-mi pasă dacă spune ceva. Nu-mi pasă nici dacă lumea întreagă află că ești bunicul meu. M-am săturat de toate secretele astea de familie. Sunt băiat mare acum și pot să gândesc și singur. În plus, sunt avocat și pielea mi se îngroașă pe zi ce trece. Mă descurc.

Sam se mai relaxă, auzindu-l, și privi în podea cu un surâs înțelegător pe buze, asemenea tuturor bărbaților în toată firea care se află în fața unor puști care vor să pară mai în vârstă decât în realitate.

— Puștiule, tu ești cel care nu-nțelege, zise el din nou, cu glas răbdător.

— Atunci explică-mi tu.

— N-am sfârși niciodată.

— Avem patru săptămâni la dispoziție, așa că poți să vorbești.

— Și ce anume ai vrea să afli?

Adam își pregăti carnetul și stiloul, apropiindu-se și mai mult de fereștrica din ecranul despărțitor.

— Mai întâi, vreau să-mi spui tot ce știi despre cazul tău — apeluri, strategie, procese, atentat, cine era cu tine în noaptea aia...

— Nu era nimeni cu mine în noaptea aia.

— Vorbim despre asta mai târziu.

— Ba vorbim acum. Eram singur în noaptea aia, auzi ce-ți spun?

— În al doilea rând, vreau să-mi vorbești despre familia mea.

— De ce?

— De ce nu? De ce să ții totul ascuns? Vreau să aflu totul despre tatăl tău, și despre tatăl tatălui tău, despre frații și verii tăi. S-ar putea ca atunci când totul se va sfârși, să-i detest pe toți, dar am oricum dreptul să-i cunosc. Toată viața mea, mi s-a ascuns orice informație despre ei și acum vreau să aflu totul.

— Nu au nimic remarcabil.

— Nu zău. Păi după părerea mea, faptul că ai ajuns aici, pe lista morții, este perfect remarcabil. Societatea asta este extraordinar de exclusivă. Deci, dacă adaugi faptul că ești alb, că faci parte din clasa de mijloc, că ai aproape șaptezeci de ani, povestea este și mai remarcabilă. Vreau să aflu cum și de ce ai ajuns aici. De ce ai făcut ce-ai făcut? Câți membrii ai Klanului au fost în familia mea? Și de ce? Câți alți oameni au mai fost uciși în decursul anilor?

— Adică tu chiar crezi c-o să-mi deșert tot sacul aici?

— Da, da, așa cred. Sunt nepotul tău, Sam, singura ta rudă în viață care mai dă o ceapă degerată pe tine. Așa că ai să-mi vorbești, Sam. Ai să vorbești cu mine.

— Păi, atunci, dac-o să fiu atât de vorbăreț, despre ce altceva crezi că o să mai vorbim?

— Despre Eddie.

— Nu vrei prea mult, nu? zise Sam ușor, închizând ochii.

Adam se mulțumi să mângâiească ceva pe carnetul din fața lui.

Sam îndeplini cu și mai multă atenție ritualul aprinderii unei noi țigări. Fumul albăstrui se amestecă cu ceața ce atârna deasupra capetelor celor doi. Măinile bătrânului se opriseră din tremurat.

— Și când terminăm cu Eddie, despre cine vrei să mai vorbim?

— Nu știu. Oricum subiectul ăsta o să umple perfect cele patru săptămâni.

— Dar despre tine când o să vorbim?

— Când dorești, răspunse Adam, apoi scoase din servietă o foaie de hârtie pe care o împinse prin fereștrică împreună cu stiloul. Ai aici o înțelegere pentru reprezentare legală. Semneaz-o.

Sam citi documentul de la distanță, fără să-l atingă.

— Deci iar intru în afaceri cu „Kravitz & Bane”.

— Oarecum.

— Cum adică, oarecum? Aici scrie negru pe alb că sunt de acord să-i las pe evreii ăia să mă reprezinte iar. Mi-a trebuit o veșnicie ca să scap de ei și, la dracu', nici măcar nu-i plăteam.

— Înțelegerea asta e între tine și mine, Sam. Pe ceilalți n-ai să-i vezi decât dacă vrei.

— Ei bine, nu vreau.

— Perfect. Numai că, din moment ce eu lucrez pentru firma asta, înțelegerea trebuie să fie între tine și ea. E simplu.

— Ah, optimismul tinereții. Totul e simplu. Adică eu stau aici, la câțiva metri doar de camera de gazare, cu ceasul ăla din perete ticăind tot mai tare, și tu vii să-mi spui că totul e simplu.

— Semnează dracului hârtia aia, Sam!

— Și pe urmă?

— Pe urmă ne punem pe treabă. Din punct de vedere legal, nu pot să fac nimic pentru tine atâta vreme cât nu avem o înțelegere semnată și parafată. Așa că o semnezi și ne apucăm de lucru.

— Și cu ce-ai vrea tu să începi?

— Cu explozia de la biroul lui Kramer, dar foarte încet, pas cu pas.

— Dar s-a mai făcut chestia asta de mii de ori până acum.

— Și ce dacă? O mai facem încă o dată. Am la mine un carnet plin cu întrebări.

— Toate întrebările alea mi-au fost puse înainte.

— Așa e, dar n-au primit nici un răspuns, nu-i așa, Sam?

Sam își vârî țigara între buze și nu răspunse.

— Și nici nu ți le-am pus eu, este?

— Tu crezi că mint.

— Minți?

— Nu.

— Dar n-ai spus toată povestea, nu?

— Ce importanță are dacă am spus-o sau nu, domnule consilier. Doar ai citit *Bateman*.

— Da, l-am învățat pe dinafară și pot să-ți spun că sunt câteva puncte nevralgice acolo.

— Avocat tipic.

— Dacă există probe noi, există și posibilități să poată fi prezentate. Sam, noi nu vom face decât să încercăm să creăm suficientă confuzie pentru ca, undeva, măcar un judecător să revină asupra cazului și să se mai gândească puțin. Și să acorde o amânare ca să poată afla ceva mai mult despre cazul tău.

— Știu care-i regula jocului, fiule.

— Adam, mă cheamă Adam.

— Bine, bine, iar tu să-mi zici Tataie. Presupun că ai de gând să înaintezi un apel către guvernator.

— Da.

Sam se apropie brusc de fereastră: trăsăturile i se înăspriseră, ochii i se îngustaseră ca la pisici.

— Ascultă-mă bine, Adam, mârâi el, amenințându-l pe tânăr cu degetul. Dacă semnez hârtia asta, îți interzic să vorbești cu ticălosul ăla. Îți interzic, pricepi?

Adam nu scoase nici o vorbă, așa că Sam se hotărî să continue.

— E o javră netrebnică, scârboasă, coruptă până-n măduva oaselor și absolut capabilă să ascundă totul în spatele unui zâmbet mios și al unei

tunsori pomădate. Numai din cauza lui am ajuns aici, pe lista morții. Dacă iei vreodată legătura cu el, să știi că nu mai ești avocatul meu.

— Prin urmare, sunt avocatul tău.

Sam renunță să-l mai amenințe cu degetul și se relaxă puțin.

— Păi, mă gândesc să-ți dau voie să-ți faci mâna pe mine. Știi, Adam, profesia asta a ta e tare nenorocită. Dacă aș fi fost un om liber, care-și vede de treabă, își plătește taxele și impozitele, se supune legilor și așa mai departe, n-aș fi găsit niciodată un avocat care să cheltuiască măcar un scuipat pe mine dacă nu aș fi avut bani. Eu însă sunt un asasin condamnat la moarte, care n-are nici un sfanț în bancă, și avocați din toată țara mă imploră să fiu de acord să mă reprezinte. Vreau să spun — avocați mari, bogați, cu nume cu inițiale în față și numere în coadă, avocați faimoși care au avioane personale și emisiuni speciale la televizor. Poți să-mi explici și mie cum devine chestia asta?

— Bineînțeles că nu. Și nici nu-mi pasă de tot ce-mi spui.

— Ți-ai ales o meserie bolnavă, fiule.

— Ba cei mai mulți avocați sunt cinstiți și muncitori.

— A, sigur. Și cei mai mulți din amicii mei de-aici ar fi ajuns pastori sau misionari dacă nu ar fi fost condamnați pe nedrept.

— S-ar putea ca guvernatorul să fie ultima noastră șansă.

— Păi atunci pot să mă gazeze chiar acum. Scârba aia înfumurată o să vrea probabil să asiste la execuție ca să țină pe urmă o conferință de presă și să povestească lumii întregi toate detaliile. E doar un vierme amărât care a ajuns unde a ajuns pe spinarea mea. Și, dacă o să poată să mai scoată ceva de la mine, n-o să se dea, precis, înapoi. Așa că ferește-te de el.

— O să discutăm despre asta mai târziu.

— Ba mi se pare că o să discutăm chiar acum. Vreau să-mi dai cuvântul tău înainte să semnez hârtia asta.

— Mai ai și alte condiții de pus?

— Da. Mai vreau să adaugi aici, negru pe alb, că, dacă mă hotărâsc să renunț iar la serviciile tale, tu și firma n-o să vă împotriviți. E simplu.

— Dă-mi hârtia.

Adam adăugă în josul foii paragraful cerut pe care Sam îl citi apoi cu toată atenția.

— Bine, dar n-ai semnat, observă tânărul.

— Mă mai gândesc.

— Pot să-ți pun câteva întrebări cât timp te mai gândești?

— Poți.

— Unde ai învățat să lucrezi cu explozivi?

— Pe ici, pe colo.

— Îainte de Kramer, au mai fost cel puțin cinci explozii, toate identice — dinamită, capse și fitil. În cazul Kramer lucrurile au stat altfel, de bună seamă, fiindcă a apărut o bombă cu efect întârziat. Cine te-a învățat să construiești bombe?

— Ai aprins vreodată artificii?

— Sigur că da.

— Ei, atunci află că e același principiu. Un chibrit aprins lângă fitil, asta arde la nebunie și pe urmă, bum!

— Da, numai că bomba cu efect întârziat e un dispozitiv ceva mai complicat. Cine te-a învățat cum să-l folosești?

— Mama. Când ai de gând să te întorci aici?

— Măine.

— Bun. Atunci uite cum facem. Am nevoie de ceva timp ca să mă gândesc la toată afacerea asta. Nu vreau să mai vorbim acum și sunt ai

dracului de sigur că nu vreau să răspund la tot felul de întrebări. Lasă-mă să mă mai uit o dată la documentul ăsta, să fac niște modificări, dacă e cazul, și vorbim mâine.

— Asta-i pur și simplu pierdere de vreme.

— Știi ceva, eu am pierdut deja zece ani. O zi în plus nu mai contează.

— Dar s-ar putea să nu-mi dea voie să mai vin dacă nu sunt oficial avocatul tău. Să știi că vizita de azi e doar o favoare.

— Niște băieți nemaipomeniți, nu? Spune-le că pentru următoarele douășpatru de ore ești avocatul meu oficial. Așa or să te lase înăuntru.

— Avem multe lucruri de trecut în revistă, Sam. Aș vrea să începem cât mai repede.

— Da, dar eu am nevoie de timp de gândire, bine? Când îți petreci nouă ani din viață singur într-o celulă, devii foarte bun la despicatul firului în patru. Și nu poți să faci totul foarte repede, înțelegi? Ai nevoie de ceva mai mult timp ca să pui lucrurile în ordine, ori mie mi se cam învârtește capul în clipa asta. Pentru că ai reușit să mă lovești cam tare.

— Bine.

— Mâine o să-mi fie mai bine. Și atunci o să putem sta de vorbă. Îți promit.

— Sigur, acceptă Adam, punându-și stiloul la loc în buzunar și dosarul în servietă. În următoarele două luni am să stau în Memphis, adăugă el, relaxat.

— Î Memphis? Păi, parcă locuiai în Chicago.

— Firma are o mică sucursală în Memphis și am să lucrez acolo. Ai numărul lor de telefon pe cartea de vizită. Poți să mă suni când dorești.

— Și ce-o să se întâmple când toată povestea asta are să se termine?

— Știu și eu? S-ar putea să mă întorc la Chicago.

— Ești căsătorit?

— Nu.

— Dar Carmen?

— Nici ea.

— Cum arată?

— E tare isteasă. Și foarte drăguță. Seamănă mult cu mama, zise Adam, cu mâinile încrucișate la ceafă și cu privirea pierdută în ceața subțire de deasupra lor.

— Evelyn era o fată frumoasă.

— Tot așa e și-acum.

— Îtotdeauna am fost de părere că Eddie a avut noroc când s-a însurat cu ea. Deși familia ei nu mi-a stat niciodată la suflet.

Lasă că nici ea nu se dădea în vânt după familia lui Eddie, își zise Adam în gând. Sam își sprijini bărbia-n piept, își frecă ochii și își masă nasul.

— Partea asta, cu familia, o să ne dea ceva bătaie de cap, nu?

— Îhî.

— S-ar putea ca despre anumite lucruri nici să nu pot vorbi.

— Ba ai să vorbești. Îmi ești dator, Sam. Și ești dator și față de tine însuși.

— Habar n-ai despre ce e vorba; află de la mine că sunt lucruri pe care nici n-ai vrea să le afli.

— Pune-mă la încercare. Mi-e greață de atâtea secrete.

— Da' de ce ții să afli atâtea chestii?

— Ca să pot să înțeleg și eu, în sfârșit.

— O să fie doar o pierdere de vreme, crede-mă.

— Asta eu hotărâsc, da?

Sam se ridică încet, trase adânc aer în piept și-l privi pe Adam direct prin ecranul despărțitor.

— Acum aș vrea să plec.

Ochii lor se întâlniră.

— Firește, zise tânărul. Vrei să-ți aduc ceva mâine?

— Nu. Doar vino înapoi.

— Îți dau cuvântul meu.

11

Packer încuie ușa în urma lor și pășiră împreună din umbra din interiorul sălii de conferințe în lumina orbitoare a soarelui de amiază. Adam închise ochii și se opri o clipă, pentru a-și căuta, disperat, ochelarii de soare. Packer, a cărui privire era protejată de niște lentile fumurii, în timp ce fața îi era umbrată de cozorocul șepcii de uniformă, îl așteptă răbdător să-și revină. Aerul era sufocant și aproape material. În câteva secunde, Adam își simți brațele și fața inundate de sudoare; apoi își găsi ochelarii în servietă și când, în sfârșit, reuși să privească în jur, îl urmă pe Packer de-a lungul cărării pavate cu cărămidă roșie și iarbă arsă din fața clădirii.

— Sam e OK? întrebă Packer, înaintând fără grabă, cu mâinile în buzunare.

— Așa cred.

— Vă e foame?

— Nu, răspunse Adam, privindu-și ceasul de la încheietura mâinii.

Era aproape ora unu, dar, cum nu știa dacă Packer îi oferea mâncare de la bucătăria închisorii sau poate altceva, preferă să nu riște inutil.

— Păcat. Azi e miercuri și avem napi și turte de mălai. Foarte bun.

— Mulțumesc, zise Adam, care era sigur că undeva, în codul său genetic, stătea scris că îi plăcea la nebunie o asemenea mâncare. Numai că el se considera californian get-beget și nu-și amintea să fi văzut vreodată cum arată un nap. Poate săptămâna viitoare, adăugă el, nevenindu-i să creadă că i se oferise un prânz la lista morții.

Ajunseseră de-acum la porțile duble și, în timp ce prima tocmai se deschidea, Packer, care tot nu-și scosese mâinile din buzunare, îl întrebă:

— Când vă întoarceți?

— Mâine.

— Așa repede?

— Da. O să fiu pe-aici câtăva vreme.

— Păi, îmi pare bine că v-am cunoscut, zise Packer, zâmbindu-i larg și îndepărtându-se alene.

Când Adam trecu de a doua poartă, găleata cea roșie coborî ușor din turnul de pază; cheile erau acolo unde le lăsase. Plecă fără să-și ridice privirea spre gardianul din turn.

O minifurgonetă albă cu însemne oficiale pe portiere și pe laturi aștepta lângă mașina lui Adam. Când tânărul se apropie, geamul din dreptul șoferului se lăsă în jos și Lucas Mann întrebă:

— Te grăbești?

— Nu tocmai, răspunse Adam, privindu-și ceasul de la mână.

— Perfect. Urcă, te rog. Trebuie să stăm puțin de vorbă. Între timp dăm o raită prin zonă.

Adam nu voia să dea o raită prin zonă, dar nici nu dorea să se oprească în biroul lui Mann. Așa că-și aruncă haina și servieta pe bancheta din spate. Slavă Domnului, în mașină era răcoare. Lucas, pe care căldura nu lăsase urme, arăta ciudat la volanul minifurgonetei, care porni spre drumul principal.

— Cum a mers? întrebă el, în timp ce Adam încerca să-și amintească

descrierea pe care i-o făcuse Sam tovarășului său de drum. Ceva cum că nu se putea avea încredere în el.

— OK, cred, replică el, vag.

— Până la urmă, îl reprezinți oficial sau nu?

— Cred că da. Vrea să se mai gândească în noaptea asta. Și vrea să mă vadă mâine.

— Nici o problemă. Dar mâine trebuie să semneze. Avem nevoie de o autorizație scrisă din partea lui.

— O să mi-o dea mâine. Unde mergem?

Mașina făcuse la stânga și se îndepărta de partea din față a închisorii. Lăsaseră în urmă ultimele căsuțe albe umbrite de copaci și împodobite cu flori și acum traversau câmpurile nesfârșite de bumbac și fasole.

— Nu undeva anume. M-am gândit că poate ți-ar plăcea să vezi și ferma noastră. Mă interesează să discutăm câteva lucruri.

— Ascult.

— Decizia Circumscripției Judiciare Cinci a sosit în dimineața asta și am și primit cel puțin trei telefoane de la ziariști. Țștia au simțit mirosul sângelui și vor să afle dacă lui Sam i-a sunat ceasul. Pe câțiva dintre ei îi cunosc pentru că am mai avut de-a face la execuțiile anterioare. Unii sunt de treabă, dar cei mai mulți sunt niște jigodii oribile. Oricum, toți au întrebat dacă Sam are avocat, dacă are să-l reprezinte chiar până la sfârșit. Știi, aiureli din astea.

Pe câmpul din dreapta, un grup de deținuți goi până la brâu munceau în draci, transpirând și mai și în soarele ucigător care făcea să le strălucească spinările și piepturile ude learcă. Un gardian călare, înarmat cu o carabină, le supraveghea toate mișcările.

— Ce fac oamenii ăștia? întrebă Adam.

— Toacă bumbacul.

— E obligatoriu?

— Nu. Toți cei pe care-i vezi sunt voluntari. Au de ales între asta și statul în celulă.

— Ei sunt îmbrăcați în alb. Sam era în roșu și, când am trecut pe lângă șosea, am văzut un grup în albastru.

— Face parte din sistemul de clasificare. Albul e pentru cei care prezintă un risc scăzut.

— Pentru ce sunt aici?

— De toate. Droguri, crimă, infracțiuni repetate, orice. Dar de când au venit aici s-au purtat cum trebuie, așa că sunt îmbrăcați în alb și au voie să iasă la muncă.

La intersecția următoare, minifurgoneta întoarse scurt, oferind din nou privirilor spectacolul gardurilor de metal și al sârmei ghimpate. În dreapta se desfășurau mai multe șiruri de barăci moderne, cu două nivele, care ar fi putut trece drept un cămin studentesc prost construit, dacă n-ar fi fost însoțite de sârma ghimpată și de turnurile de pază.

— Aici ce e? întrebă Adam.

— Unitatea 30.

— Câte unități aveți în total?

— Nu știu prea bine. În general construim într-o parte și dărmăm în alta. Dar cred că vreo treizeci.

— Asta pare nouă.

— Păi așa și este. Ne războim cu tribunalele federale de vreo douăzeci de ani, așa că am ridicat foarte multe clădiri. Nu e un secret pentru nimeni că adevăratul administrator-șef a fost odată judecător federal.

— Spune-mi, ziariștii pot să aștepte până mâine? Trebuie mai întâi să aflui ce e în mintea lui Sam. N-am nici un chef să vorbesc cu ei acum și mâine totul

să iasă pe dos.

— Cred că putem să-i amânăm până mâine. Dar nu mai mult.

Trecură pe lângă ultimul turn de pază și Unitatea 30 dispăru în zare. Următoarea îngrădire ghimpată apăru în mijlocul câmpului abia după vreo douăzeci de mile.

— Vreau să-ți mai spun că azi-dimineață, după ce ai venit, am stat de vorbă cu directorul. Mi-a spus că ar vrea să te vadă. Omul are să-ți placă. Să știi că urăște execuțiile. Spera să iasă la pensie fără să mai asiste la încă una, dar se pare că n-are noroc.

— Lasă-mă să ghicesc. E unul dintre ăia care își fac doar meseria, este?

— Păi, aici toți ne facem meseria.

— Asta spuneam și eu. Am impresia că toată lumea vrea să mă bată ușor pe spate și să-mi vorbească cu glasuri triste despre ce are să i se întâmple bietului Sam. Nimeni nu vrea să-l omoare, dar toți trebuie să vă faceți meseria.

— Sunt nenumărați alții care vor să-l vadă pe Sam mort.

— Cine?

— De exemplu, guvernatorul și procurorul general. Știu că ești la curent cu povestea guvernatorului, dar procurorul e cel de care ar fi bine să te ferești. Pentru că și el vrea să ajungă guvernator într-o bună zi. Din motive pe care n-are rost să le analizăm, în statul ăsta am ales o garnitură întregă de politicieni tineri și îngrozitor de ambițioși care sunt pur și simplu incapabili să stea liniștiți.

— Îl cheamă Roxburgh, corect?

— Corect. E-nnebunit după camerele de luat vederi și mă aștept să anunțe o conferință de presă pentru după-amiaza asta. Dacă nu se dezmințe, atunci o să-și asume în totalitate victoria în Circumscripția Cinci și o să promită eforturi susținute pentru ca Sam să fie executat peste patru săptămâni. Adevărul este că biroul procurorului general se ocupă de lucrurile de genul ăsta. Și pe urmă, să știi că nu m-ar mira deloc să-l văd și pe guvernator la jurnalul de seară de la televizor cu un comentariu despre afacerea asta. Ce vreau să-ți spun, Adam, este că cei de sus vor face niște presiuni enorme ca să fie siguri că nu mai apar și alte amânări. Toți îl vor pe Sam mort pentru propriul lor avantaj politic. Au să încerce să stoarcă totul din povestea asta.

Adam își concentrează privirea asupra taberei pe lângă care tocmai treceau. Pe terenul placat cu beton ce despărțea două clădiri, două echipe cu câte cel puțin o duzină de jucători fiecare erau prinse într-un meci de baschet. Toți jucătorii erau negri. Alături de terenul de baschet, câțiva tipi musculoși, printre care Adam observă și câțiva albi, ridicau haltere.

— Mai e un motiv, zise Lucas, în timp ce intra cu mașina pe un alt drum. Louisiana omoară-n stânga și-n dreapta. În Texas, au fost deja executați șase de la începutul anului. În Florida cinci. Noi, însă, n-am mai avut o execuție de vreo doi ani. Unii zic că abia ne târâm picioarele. Deci a venit vremea să le arătăm celorlalte state că și noi suntem preocupați să avem o bună guvernare. Săptămâna trecută, un comitet legislativ din Jackson a ținut niște audieri tocmai pe acest subiect. Și conducătorii noștri au făcut tot felul de declarații furioase despre amânările fără sfârșit din domeniu. În mod absolut nesurprinzător, s-a hotărât că tribunalele federale sunt de vină. Oricum, se fac presiuni mari ca să fie omorât careva. Și întâmplarea face ca Sam să fie următorul pe listă.

— Cine vine după el?

— Nimeni, pe cuvânt. S-ar putea să mai treacă vreo doi ani până să mai ajungem într-o asemenea situație. Ulzii plutesc în cerc.

- De ce-mi spui toate astea?
- Nu eu sunt dușmanul. Eu sunt avocatul închisorii, nu statul Mississippi. Și-apoi, cum n-ai mai fost niciodată pe aici, m-am gândit că poate ai vrea să cunoști toate cheștile astea.
- Mulțumesc, zise Adam. Deși nu le ceruse, informațiile acelea erau fără îndoială utile.
- Am să te ajut atât cât îmi va sta în putință.
- Acolo e partea centrală a închisorii? Întrebă Adam, cu ochii țintă la acoperișurile apărute la orizont.
- Da.
- Aș vrea să plec, dacă se poate.

Sucursala din Memphis a firmei „Kravitz & Bane” ocupa două etaje din clădirea numită Brinkley Piazza, ridicată în 1920 în colțul străzilor Main și Monroe. Main Street mai era cunoscută și sub numele de Mid-America Mall. Mașinile și camioanele fuseseră alungate de-acolo în momentul în care autoritățile orașului încercară să readucă la viață centrul, înlocuind asfaltul cu plăci de teracotă, fântâni arteziene și copaci decorativi. Pe Mall nu aveau voie să circule decât pietonii.

Clădirea însăși fusese renovată cu mult gust. Holul principal era în marmură și bronz. Spațioasele birouri ale firmei „K & B” erau bogat decorate cu obiecte vechi, lambriuri din lemn de stejar și covoare persane.

O tânără secretară deosebit de atrăgătoare îl conduse pe Adam în biroul lui Baker Cooley, șeful sucursalei. Cei doi bărbați își strânseseră mâinile și urmăriră cu aceeași privire admirativă silueta secretarei până când aceasta ieși din încăpere. Cooley avea chiar un aer puțin prea lacom și păru că-și ține răsuflarea până când fata închise ușa în urma ei.

— Bine ai venit în Sud, zise el în cele din urmă, respirând în voie și așezându-se în fotoliul elegant, din piele de un roșu-închis.

— Mulțumesc. Bănuiesc că ați vorbit deja cu Garner Goodman.

— Da. Ieri și încă de două ori. La capătul holului avem o mică sală de conferințe; are telefon, calculator, spațiu cât poștești. E a ta pentru ă... toată perioada.

Adam dădu aprobator din cap și privi în jur. Cooley era un bărbat de vreo cincizeci de ani, pus la punct, asemenea biroului ordonat și încăperii foarte curate în care muncea. Avea mâinile și vorbele iuți, păr cenușiu și orbitele încercănate ale unui contabil rupt de oboseală.

— Ce fel de muncă faceți aici? Întrebă Adam.

— Litigii, dar nu prea multe, și nimic penal, răspunse Cooley imediat, ca și cum criminalii nu aveau voie să-și plimbe picioarele murdare pe covoarele ultraelegante ale instituției.

Adam își aminti descrierea locului pe care o primise din partea lui Goodman — o firmă tip „boutique” în care lucrau doisprezece avocați buni, a căror angajare, produsă cu ani în urmă, ajunsese cu vremea un adevărat mister. Adresa biroului arăta însă foarte bine pe antet.

— În special reprezentare de societăți, continuă Cooley. Câteva bănci și lucrări pentru instituții guvernamentale locale.

Veselă muncă, își zise Adam.

— Firma ca atare este cea mai veche din Memphis, adică are o istorie de o sută patruzeci de ani, de pe vremea Războiului Civil. S-a rupt în bucăți și s-a adunat la loc de vreo câteva ori, și până la urmă a fuzionat cu băieții cei mari de la Chicago.

Cooley era foarte mândru de cronica aceea, de parcă practicarea

avocaturii în anul de grație 1990 avea ceva de-a face cu arborele genealogic.

— Câți avocați aveți aici? Întrebă mai departe Adam, încercând să susțină o conversație care începuse greu și nu ducea nicăieri.

— Doisprezece. Unsprezece auxiliari. Nouă funcționari. Șaptesprezece secretare. Personal ajutător format din zece persoane. Nu e rău pentru partea asta de țară. Evident, nu se compară cu Chicago.

Aici ai nimerit-o, își zise Adam în sinea lui, continuând apoi cu voce tare:

— Abia aștept să vizitez locurile. Sper că n-am să vă încurc.

— Deloc. Dar mi-e teamă că n-o să-ți fim de prea mult ajutor. Știi, noi suntem oarecum șoareci de birou. Eu unul n-am mai intrat într-o sală de tribunal de vreo douăzeci de ani.

— Am să mă descurc. Și-apoi domnul Goodman și băieții din Chicago au să mă ajute cât pot.

— Aă, Darlene va fi secretara ta, îl informă Cooley sărind în picioare și începând să-și frece mâinile, căci nu știa ce altceva să facă cu ele. De fapt, ea face parte dintr-un colectiv de rezervă, dar am numit-o, ca să zic așa, secretara ta oficială. O să-ți dea o cheie de la birou, o să te pună la curent cu locurile de parcare, securitatea clădirii, telefoanele, copiatoarele, tot tacâmul. Totul e de foarte bună calitate. Dacă ai nevoie de un auxiliar, dă-mi de știre. O să furăm unul de la ceilalți, și...

— Nu, nu va fi nevoie. Mulțumesc.

— Păi, atunci hai să mergem să-ți vezi biroul. Adam îl urmă pe Cooley de-a lungul unui hol pustiu și nu își putu alunga zâmbetul ce-i răsări pe buze când își aduse aminte de birourile din Chicago. Acolo, pe coridoare vedeai întotdeauna alergând o sumedenie de avocați și secretare care de care mai ocupați. Telefoanele sunau fără încetare, copiatoarele, faxurile și interfoanele bâzâiau întruna, într-o atmosferă de pasaj comercial deschis non-stop. Liniștea și singurătatea nu puteau fi găsite decât în adăpostul bibliotecilor sau poate în birourile partenerilor. Locul asta avea liniștea unei încăperi funerare. Apoi Cooley apăsă pe-o clanță și răsuci un comutator.

— Ei, cum îți place? Întrebă el, cu un aer încântat.

Încăperea era exact ce trebuia, adică un birou lung și îngust, cu o masă lustruită așezată în mijloc, flancată de câte cinci scaune pe fiecare parte. La celălalt capăt al sălii fuseseră aranjate puțin cam în grabă o altă masă mai mică, un telefon, un calculator și un scaun ergonomic. Adam păși în încăpere, studiind cu privirea tomurile de legi care ședeau nefolosite pe rafturile lipite de perete, apoi dădu ușor la o parte perdeaua de la fereastră.

— Frumoasă priveliște, remarcă el, privind porumbeii și oamenii care treceau pe Mall.

— Sper că-ți convine, zise Cooley.

— E foarte drăguț. Exact ce-mi trebuie. O să am grijă să nu vă stau în drum.

— Prostii. Dacă ai nevoie de ceva, sună-mă, adăugă Cooley, apropiindu-se de Adam. Ar mai fi totuși ceva, continuă el cu un aer serios.

— Ce anume?

— Acum două ore, am primit un telefon de la un reporter de aici din Memphis. Nu-l cunosc, dar a zis că urmărește cazul Cayhall de ani de zile. Voia să știe dacă firma noastră se mai ocupă de caz și i-am sugerat să ia legătura cu băieții din Chicago. Noi nu avem nimic de-a face cu povestea respectivă, zise Cooley și scoase din buzunar o bucată de hârtie pe care erau notate un nume și un număr de telefon.

— Mă ocup eu de asta, spuse Adam, luând notița.

— Uite ce e, Adam, continuă Cooley, apropiindu-se și mai mult de tânăr și

încrucișându-și brațele la piept. Noi, aici, nu suntem avocați pledanți, înțelegi? Noi lucrăm pentru diverse societăți. Câștigăm bani frumoși, dar evităm pe cât putem publicitatea.

Adam se mulțumi să dea din cap în semn că înțelege.

— Nu am avut niciodată de-a face cu domeniul penal, și în orice caz cu ceva atât de important.

— Și nu vreți ca vreun strop de noroi să se lipească și de voi, corect?

— Dar n-am spus de loc așa ceva. Nu, nu. Am vrut să spun doar că aici lucrurile stau ceva mai altfel decât la Chicago. Întâmplarea face ca unii dintre cei mai importanți clienți pe care-i avem să fie niște bătrâni bancheri de modă veche și suntem pur și simplu îngrijorați de imaginea firmei. Înțelegi ce vreau să spun?

— Nu.

— Ba înțelegi. Noi nu avem de-a face cu criminali și de aceea, ei bine, suntem foarte preocupați de imaginea pe care o oferim societății din Memphis.

— Nu aveți de-a face cu criminali?

— Niciodată.

— Dar lucrați pentru mari bănci, nu?

— Haide, haide, Adam. Știi doar de unde vin. Domeniul ăsta este în permanentă schimbare. Radieri, fuzionări, falimente, un sector foarte dinamic al dreptului. Marile firme de avocatură sunt într-o competiție teribilă și nu vrem să ne pierdem clienții. Ce dracu', toată lumea aleargă după bănci.

— Și nu vreți să vă vedeți clienții voștri murdăriți de ai mei?

— Uite ce e, Adam, tu ești din Chicago. Hai să lăsăm lucrurile acolo unde le stă bine. E un caz de la Chicago, de care se ocupă oamenii de acolo. Memphis n-are nimic de-a face cu povestea asta, OK?

— Dar voi sunteți sucursala firmei „Kravitz & Bane”.

— Da, și n-avem nimic de câștigat din asocierea noastră cu numele unui ticălos ca Sam Cayhall.

— Sam Cayhall e bunicul meu.

— Pe mă-sa! exclamă Cooley simțindu-și genunchii de vată; brațele îi căzură inerte de-a lungul trupului. Minți!

— Nu mint și dacă ai ceva de zis împotriva prezenței mele aici n-ai decât să telefonezi la Chicago, zise Adam, făcând un pas înainte.

— Bine, dar asta-i o veste îngrozitoare, bâlbâi Cooley în timp ce se îndrepta spre ușă.

— Telefonează la Chicago.

— S-ar putea s-o fac, mormăi celălalt aproape ca pentru sine și se făcu nevăzut.

Bun venit la Memphis, își zise Adam și se așeză pe scaunul din dreptul ecranului de calculator. O vreme rămase cu ochii țintă la numele și numărul de telefon de pe bucata de hârtie din fața lui, apoi o durere ascuțită în stomac îi aminti că nu pusese nimic în gură de câteva ore bune. Ceasul arăta aproape ora patru. Dintr-o dată se simți slab și obosit și flămând.

Își ridică ușor picioarele pe măsuta de lângă telefon și închise ochii. Ziua asta îi adusese până acum un talmeș-balmeș de imagini și senzații, începând cu tensiunea drumului până la Parchman și imaginea porții principale a închisorii, continuând cu întâlnirea neașteptată cu Lucas Mann, și sfârșind cu oroarea de a intra în interiorul zonei numite lista morții și cu spaima adusă de întrevvedere cu Sam. Iar peste toate astea veneau directorul închisorii care dorea să-l întâlnească, presa care ținea morțiș să-i pună întrebări, sucursala din Memphis a firmei care voia să-i facă vânt de-acolo. Totul în nici opt ore de la sosire. Oare ce anume îi rezerva ziua de mâine?

Stăteau unul lângă altul pe canapeaua moale și confortabilă, cu un castron de floricele între ei. Amândoi își țineau picioarele goale pe măsuta de cafea, printre vreo jumătate de duzină de cutii goale de mâncare chinezească și două sticle de vin. Privirile le erau atrase de ecranul televizorului. În cameră nu era aprinsă nici o lumină. Adam ținea telecomanda.

Lee nu făcea nici o mișcare. Avea ochii umezi, dar nu scotea nici o vorbă. Videocasetofonul porni din nou.

Prima imagine îl arătă pe Sam, cu cătușe la mâini, ieșind grăbit din închisoare, în drum spre tribunalul unde avea loc audierea.

— Unde erai când ai auzit că a fost arestat? Întrebă el fără să o privească.

— Aici, în Memphis, răspunse ea încet, dar cu glas bine stăpânit. Mă căsătorisem cu câțiva ani în urmă. Eram chiar acasă. Phelps mi-a telefonat că la Greenville avusese loc un atentat cu bombă și cel puțin două persoane muriseră în timpul exploziei. S-ar fi putut să fie la mijloc mâna Klanului. Mi-a mai spus să urmăresc jurnalul de prânz, dar mi-a fost teamă și n-am făcut-o. Câteva ore mai târziu, am primit un telefon de la mama care mi-a spus că tati fusese arestat și că se afla în închisoarea din Greenville.

— Care a fost reacția ta?

— Nu mai știu. Am fost uluită, cred. Speriată. Eddie mi-a spus apoi la telefon că mama primise instrucțiuni de la Sam să facă în așa fel încât să ajungă la Cleveland și să-i ia mașina de acolo. Mi-aduc aminte că Eddie zicea întruna că Sam o făcuse, în sfârșit. Omorâse încă un om. Eddie plângea la telefon și am început și eu să plâng și-mi amintesc că a fost îngrozitor.

— Au reușit să ia mașina?

— Da. Nimeni n-a aflat și nu s-a vorbit nimic de asta în timpul proceselor. Dar ne-a fost mereu frică să nu afle poliția și să-i oblige pe mama și pe Eddie să depună mărturie.

— Eu unde eram pe vremea aceea?

— Stai să mă gândesc. Pe vremea aceea, voi locuiți într-o casuță albă și drăguță din Clanton și sunt sigură că erai acolo împreună cu Evelyn. Cred că pe-atunci ea nu avea nici o slujbă. Dar nu sunt sigură.

— Dar tata ce muncea?

— Nu-mi aduc aminte. La un moment dat, lucra într-un magazin de piese de schimb pentru automobile din Clanton, dar își schimba mereu slujbele, așa că...

Caseta video îl arăta mai departe pe Sam pe drumul dintre închisoare și tribunal, apoi reporterul anunță că fusese oficial inculpat pentru omucidere și Adam opri aparatul.

— A fost măcar unul dintre voi să-l vadă pe Sam în închisoare?

— Cât a fost în Greenville, nu. Cauțiunea era foarte mare, mi se pare că o jumătate de milion de dolari.

— Chiar atât a fost.

— Și, la început, familia a încercat să facă rost de bani și să îl scoată de acolo. Mama a vrut, evident, să-l convingă pe Phelps să-i semneze un cec și el a refuzat, bineînțeles. Nu voia să aibă de-a face cu povestea asta. Noi ne-am luptat cât am putut să-l convingem, dar adevărul e că nu puteai să i-o iei în nume de rău. Oricum, tati a rămas în închisoare. Mi-aduc aminte că unul din frații lui a încercat să vândă ceva pământ ca să facă rost de bani, dar n-a mers. Eddie n-a vrut să meargă să-l vadă, iar mama nu era în stare s-o facă. Și, de altfel, cred că nici Sam nu prea voia să ne vadă acolo.

— Și noi, când am plecat din Clanton?

Lee bău o înghițitură de vin și se gândi o clipă.

— Mi se pare că tati era deja închis de vreo lună când am venit s-o văd pe mama și ea mi-a spus că Eddie voia să plece. Atunci n-am crezut-o. Spunea că fratele meu se simțea umilit și că nu îndrăznea să dea ochii cu oamenii din oraș. Tocmai își pierduse slujba și nu voia să mai iasă din casă. Am dat telefon la voi și mi-a răspuns Evelyn pentru că Eddie refuza să se apropie de telefon. Mi-a spus și ea că el era deprimat și că se simțea dezonorat, iar eu i-am răspuns că toți ne simțeam așa. Când am întrebat-o dacă au de gând să plece, mi-a răspuns răspicat că nu. Dar după vreo săptămână, mama mi-a telefonat ca să-mi spună că împachetaserăți totul și plecaserăți în puterea nopții. Când proprietarul venise a doua zi să-și ia chiria, găsisse casa goală.

— Tare mult aș vrea să-mi amintesc ceva despre zilele alea.

— Păi, n-aveai decât trei ani, Adam. Ultima oară când te-am văzut te jucai lângă garaj; erai așa de drăgălaș și de dulce.

— Vai, mersi.

— După câteva săptămâni, m-am trezit cu un telefon de la Eddie care mi-a zis să-i transmit mamei că erați în Texas și că vă mergea bine.

— În Texas?

— Da. Evelyn mi-a povestit mult mai târziu că, de fapt, mergeați așa, fără țintă, spre apus. La vremea aceea, era însărcinată și nerăbdătoare să vă așezați undeva. Pe urmă, Eddie m-a sunat iar și mi-a spus că ați ajuns în California. După asta, n-am mai vorbit ani de zile.

— Ani de zile?

— Da. Am încercat să-l conving să se întoarcă acasă, dar nu s-a lăsat înduplecat. Ba chiar a jurat că n-o să se întoarcă niciodată.

— Și părinții maică-mii unde erau?

— Nu știu. Nu erau din Ford County. Mi se pare că trăiau în Georgia sau poate în Florida.

— Nu i-am cunoscut niciodată, zise Adam, apăsând din nou pe butonul telecomenzii.

Primul proces avea loc în Nettles County și camera de luat vederi panorama peluza din fața tribunalului, cu viermuiala de membri ai Klanului, polițiști și gură-cască.

— E incredibil, exclamă Lee.

— Ai fost la proces? Întrebă Adam, oprind din nou aparatul.

— O singură dată. M-am strecurat înăuntru și am ascultat pladoariile. El ne-a interzis să asistăm la procese și, oricum, mama nici n-ar fi fost în stare s-o facă. Avea tensiune și lua medicamente cu pumnul. Era, practic, ținută la pat.

— Sam a știut că ai fost acolo?

— Nu. M-am așezat în fundul sălii și mi-am acoperit capul cu o eșarfă. Nici măcar nu m-a văzut.

— Phelps ce-a făcut în timpul ăsta?

— S-a ascuns în birou, și-a văzut de afaceri și se ruga la Dumnezeu să nu afle careva că Sam Cayhall îi era socru. De fapt, prima oară când ne-am despărțit a fost la puțin timp după procesul ăsta.

— Ți amintești ceva despre proces, din sala tribunalului?

— Îmi amintesc că-mi spuneam că Sam avea parte de un juriu bun, cu oameni de teapa lui. Nu știu cum a reușit avocatul lui să facă chestia asta, dar jurații erau douăsprezece exemplare superbe alese dintre cei mai mari bătărași din zonă. Le-am urmărit reacțiile față de procuror, precum și atenția cu care-l ascultau pe avocatul lui Sam.

— Clovis Brazelton.

— Să știi că era un bun orator și ei îi sorbeau cuvintele. Am fost chiar șocată când au anunțat că nu s-au putut pune de acord în privința verdictului

și s-a hotărât rejudecarea procesului. Pentru că eu eram convinsă că îl vor achita. Și mai cred că și el a fost șocat de hotărârea tribunalului.

Imaginile înregistrate pe casetă prezentau reacții după terminarea procesului, comentariile nesfârșite ale lui Clovis Brazelton și pe Sam părăsind clădirea tribunalului. Începutul celui de-al doilea proces era identic cu primul.

— Cât timp ți-a trebuit ca să faci caseta asta? întrebă Lee.

— Șapte ani. Eram student la colegiul de la Pepperdine când mi-a venit ideea. A fost o încercare, răspunse Adam, trecând repede peste scena plină de patetism în care Marvin Kramer se prăbușește din cărucior la sfârșitul celui de-al doilea proces, și făcu stop-cadru pe chipul zâmbitor al unei corespondente locale care relata despre deschiderea celui de-al treilea proces al legendarului Sam Cayhall. Secvența data din 1981.

— Deci Sam a fost liber timp de treisprezece ani. Ce-a făcut în tot timpul asta? se interesă Adam.

— Și-a văzut de-ale lui, a făcut puțin pe fermierul, mă rog, a încercat să lipească cioburile la loc. Mie nu mi-a spus niciodată nimic despre explozie sau despre acțiunile lui în cadrul Klanului, dar știu că-i plăcea atenția pe care i-o arăta lumea din oraș. În Clanton ajunsese un fel de legendă vie locală și se simțea oarecum mândru de asta. Pe urmă sănătatea mamei s-a înrăutățit și mai mult și atunci el a rămas acasă ca s-o îngrijească.

— Nu s-a gândit niciodată să plece din oraș?

— Nu în mod serios. Era convins că nu va mai avea probleme cu legea. Doar trecuse prin două procese și nici un juriu din Mississippi nu condamna un membru al Klanului în anii șaizeci. De-aia s-a crezut invincibil. A rămas la Clanton, a evitat să mai aibă de-a face cu Klanul și a dus o viață liniștită. Eu eram convinsă că-și va petrece anii de aur ai bătrâneții cultivând roșii și pescuind.

— A întrebat vreodată de tata?

Lee își termină vinul din pahar, nevenindu-i să creadă că i se cerea să-și amintească în amănunt mica poveste a vieții ei și a familiei pe care încercase din răspuțeri s-o uite.

— Îmi aduc aminte că-n primul an după ce se întorsese de la închisoare, mă întreba uneori dacă am vești de la fratele meu. Firește că nu aveam. Tot ce știam era că voi trăiați pe undeva, prin California, și speram că vă merge bine. Sam e deosebit de mândru și de încăpățânat, Adam, și nu i-ar fi trecut niciodată prin minte să vă ia urma până în California, ca să-l implore pe Eddie să se întoarcă acasă. Dacă tatălui tău îi era rușine cu propria familie, atunci Sam era de părere că trebuie să rămână acolo unde se afla, comentă Lee, afundându-se puțin între pernele canapelei. Mamei i s-a descoperit cancerul în 1973 și atunci eu am angajat un detectiv particular ca să-l găsească pe Eddie. După șase luni de zile și o grămadă de bani, m-a anunțat că n-a reușit nimic.

— Pe atunci aveam nouă ani, eram în clasa a patra, în Salem, Oregon.

— Da. Mai târziu, Evelyn mi-a povestit că ați petrecut ceva timp și prin Oregon.

— Eram tot timpul pe drum. În fiecare an, până-n clasa a opta, am mers la altă școală. Până la urmă ne-am stabilit la Santa Monica.

— În orice caz, erați insesizabili. Probabil că Eddie angajase un avocat bun, pentru că practic orice urmă de Cayhall dispăruse din viața voastră. Detectivul folosisese chiar și niște oameni de prin partea locului, dar tot fără rezultat.

— Când a murit bunica?

— În șaptezeci și șapte. Și când eram deja la biserică și așteptam să înceapă ceremonia de înmormântare, l-am văzut pe Eddie strecurându-se printr-o ușă laterală ca să se așeze lângă mine. Să nu mă întrebi cum de

aflase. A apărut și dispărut din Clanton ca o părere. Și n-a schimbat nici o vorbă cu Sam, a venit cu o mașină închiriată ca să nu-i poată verifica nimeni numărul de înmatriculare. A doua zi, am plecat la Memphis și am dat de el în fața casei. Două ore am băut cafea și am vorbit despre câte în lună și în stele. Avea fotografii cu tine și cu Carmen, totul era absolut minunat în însoțita Californie: slujbă frumoasă, casă confortabilă, Evelyn — care lucra în domeniul imobiliar, Visul American, ce mai! Mi-a spus că n-ar mai veni înapoi în Mississippi nici măcar pentru înmormântarea lui Sam. După ce m-a pus să jur că am să păstrez secretul, mi-a spus despre noul nume de familie și mi-a dat numărul de telefon. Fără adresă însă. Și m-a amenințat că dacă suflu o vorbă, dispare iar. Mi-a mai spus să nu-l caut decât în caz de urgență. Când i-am spus că aș vrea să vă văd, pe tine și pe Carmen, mi-a răspuns că, poate, cine știe, într-o bună zi... Din când în când era iar fratele meu, pe care-l cunoșteam dintotdeauna, alteori însă îmi era complet străin. După două ore, ne-am îmbrățișat și ne-am spus la revedere și de atunci nu l-am mai văzut.

Adam apăsă din nou pe telecomandă și, după puțin timp, pe ecran apăru Sam, mai bătrân cu treisprezece ani, însoțit de un nou avocat, lângă una din ușile laterale ale Tribunalului Districtual Lakehead.

— Ai fost la ultimul proces?

— Nu. Mi-a spus să nu mă amestec.

— Când și-a dat seama că sunt pe urmele lui pentru a treia oară? Întrebă Adam, oprind derularea casetei.

— E greu de spus. Într-o bună zi, unul din ziarele din Memphis a publicat un articol despre noul procuror districtual din Greenville, care voia să redeschidă cazul Kramer. Câteva rânduri pe la mijlocul ziarului. Mi-amintesc că m-am îngrozit când am citit. După atâția ani, numele lui Sam Cayhall apărea din nou în paginile ziarelor și nu-mi venea să cred ochilor. I-am telefonat și am aflat că citise și el articolul. Atunci mi-a zis să nu-mi fac griji. Două săptămâni mai târziu a apărut un al doilea articol, ceva mai mare decât primul și cu fotografia lui David McAllister alături. Când i-am telefonat, mi-a spus că totul e-n ordine. Așa a început ultimul episod. Ușurel, ușurel, până când a ajuns să fiarbă rău de tot. În prima parte, familia Kramer a sprijinit ideea, pe urmă a intrat în scenă Asociația națională pentru propășirea populației de culoare și într-o bună zi a devenit evident pentru toată lumea că McAllister făcea presiuni ca să obțină un nou proces, cu șanse mari ca să-l primească. Lui Sam îi era deja de-ajuns, i se făcuse frică, dar încerca să nu se lase doborât. Mai câștigase de două ori, zicea el, așa că putea foarte bine să câștige și a treia oară.

— I-ai telefonat lui Eddie?

— Sigur că da, imediat ce a fost clar pentru toată lumea că avea să urmeze o nouă inculpare. Numai că Eddie n-a zis mare lucru, dimpotrivă. Am vorbit foarte puțin și i-am promis c-o să-l țin la curent. Cred că nu i-a picat bine vestea. Pe urmă, povestea a ajuns să fie cunoscută în toată țara și sunt convinsă că Eddie a aflat-o în amănunt din presă.

Pe ecran se derulau ultimele secvențe ale celui de-al treilea proces, iar în încăpere se lăsase tăcerea. Chipul zâmbitor a lui McAllister apărea peste tot și Adam își dori să fi prelucrat ceva mai bine pelicula. În sfârșit, Sam apăru din nou escortat de polițiști și cu mâinile în cătușe, apoi ecranul se albi.

— A mai văzut cineva caseta asta? Întrebă Lee.

— Nu. Tu ești prima.

— Cum ai făcut rost de toate filmările astea?

— Mi-a luat ceva timp, ceva bani și mult efort.

— E de necrezut.

— În primii ani de liceu, am avut un profesor de științe politice amețit rău

de tot. Ne dădea voie să căutăm prin ziare și reviste subiecte la zi pe care să le dezbatem la oră. Odată, cineva a adus un articol care apăruse pe prima pagină în *Los Angeles Times* despre apropiatul proces al lui Sam Cayhall din Mississippi. L-am răsucit pe toate părțile și, după aceea, am urmărit îndeaproape desfășurarea procesului. Toți, inclusiv eu, au fost de acord cu verdictul de vinovăție, dar pedeapsa cu moartea a stârnit o controversă uriașă. Câteva săptămâni mai târziu, taică-meu murea, iar eu aflu în sfârșit adevărul din gura ta. Atunci am fost înnebunit de groază ca nu cumva prietenii mei să-l afle și ei.

— Și l-au aflat?

— Firește că nu. Doar sunt un Cayhall, adică un maestru în arta de a păstra un secret.

— A unui secret care n-o să mai dureze multă vreme.

— Ai dreptate.

Tăcerea puse din nou stăpânire pe încăperea în timp ce Lee și Adam priveau fără să vadă ecranul alb. Apoi, într-un târziu, tânărul stinse televizorul și puse telecomanda pe măsuța de cafea.

— Te rog să mă ierți, Lee, dacă toată povestea asta are să îți aducă neplăceri. Vorbesc serios. Aș vrea să pot evita situația asta.

— Nu înțelegi.

— Știu. Iar tu nu poți să-mi explici, corect? Ți-e teamă de Phelps și de ai lui?

— Phelps și cu ai lui mă dezgustă.

— Dar îți plac banii lor.

— Mi-am câștigat dreptul să le folosesc banii. Îl suport de douăzeci și șapte de ani.

— Atunci ți-e teamă că micile cluburi ale căror membră ești au să te ostracizeze?

— Adam, termină.

— Iartă-mă. Am avut o zi tare grea. Abia acum ies la lumină, Lee, sunt pe cale să-mi asum trecutul și bănuiesc că aștept ca toată lumea să aibă aceeași îndrăzneală. Iartă-mă.

— Cum mai arată?

— Foarte bătrân. Are pielea palidă și foarte ridată. E prea bătrân ca să mai fie închis într-o cușcă.

— Mi-aduc aminte că am stat de vorbă cu el cu numai câteva zile înainte de ultimul proces. L-am întrebat atunci de ce nu fuge, de ce nu dispăre în noapte ca să se ascundă pe undeva prin America de Sud. Știi ce mi-a răspuns?

— Ce?

— Mi-a zis că se gândește și el la varianta asta. Mai ales că mama murise de câțiva ani, Eddie nu mai era nici el. Citise tot felul de cărți despre Mengele, Eichmann și alți șefi naziști, criminali de război care dispăruseră acolo. Ba a și zis ceva despre Sao Paulo, cum că era un oraș de douăzeci de milioane de oameni plin cu refugiați de toate felurile. Avea și un prieten, tot membru al Klanului parcă, unul care ar fi putut să-i facă rost de acte și să-l ajute să se ascundă. Da, da, se gândește mult la posibilitatea asta.

— Bine ar fi fost dacă ar fi făcut-o. Poate că atunci tata nu ne-ar fi părăsit nici el.

— L-am văzut în închisoarea din Greenville cu două zile înainte să fie dus la Parchman. Era ultima vizită. L-am întrebat de ce nu a fugit și mi-a răspuns că nici măcar prin vis nu-i trecuse că va fi condamnat la moarte. Iar mie nu-mi venea să cred că fusese liber atâția ani de zile și nu fugise; ar fi putut s-o facă atât de ușor. Făcuse o mare greșală, zicea el, o greșală care avea să-l coste viața.

Adam așeză castronul cu floricele de porumb pe măsuță și se aplecă ușor spre ea, punându-și capul pe umărul mătușii sale. Lee îl prinse de mână.

— Îmi pare rău că a trebuit să nimerești în toată povestea asta, murmură ea.

— Dac-ai știi cât de demn de milă arăta în salopeta roșie, uniforma celor de pe lista morții.

12

Clyde Packer umplu cu cafea tare cana pe care era înscris numele său și se apucă să rezolve hârțogăria zilnică. Lucra la lista morții de douăzeci și unu de ani, dintre care ultimii șapte cu funcția de comandant de tură. Opt ore pe zi, era unul din cei patru sergenți de etaj, având în subordine paisprezece condamnați, doi gardieni și doi lucrători ai administrației. Printre hârțiile cu care se lupta în dimineața aceea, Packer dădu peste un bilet care-i cerea să ia legătura cu directorul; un altul îi aducea la cunoștință că F.M. Dempsey voia să-l vadă pe doctor în legătură cu tratamentul pentru boala de inimă de care suferea. De fapt, toți deținuții voiau să-l vadă pe doctor. Apoi sergentul își părăsi biroul și porni în obișnuita inspecție de dimineață, cărându-și cu el cafeaua fierbinte. Verifică uniformele celor doi gardieni de la intrare și îi spuse tânărului alb să-și tundă părul.

USM nu era, în fond, un loc de muncă prea rău. Condamnații la moarte erau, fără excepție, liniștiți și se purtau foarte bine. Ei își petreceau în celule izolate douăzeci și trei de ore pe zi, așa că nu puteau să provoace tulburări. Din cele douăzeci și trei de ore, șaisprezece și le petreceau dormind, mâncarea o primeau tot în celule și aveau dreptul la o oră de plimbare pe zi, „ora de-afară” cum o numeau ei, pe care, dacă doreau, o puteau petrece tot în singurătate. Fiecare avea în celulă un aparat de radio sau un televizor sau și unul și altul, și imediat după micul dejun cele patru etaje răsunau de muzică, știri, seriale și mici conversații printre gratii. Pentru că, deși deținuții nu se puteau vedea unii pe alții, ei puteau totuși să converseze fără prea mare greutate. Din când în când izbucneau chiar și mici certuri pentru că muzica se auzea prea tare în nu știu care celulă, dar gardienii puneau urgent lucrurile la punct. Deținuții aveau anumite drepturi, ba chiar și anumite privilegii. Suprimarea televizorului sau a aparatului de radio era absolut devastatoare.

Lista morții dăduse naștere unei stranii camaraderii printre pensionarii săi. Jumătate dintre ei erau albi, jumătate negri și toți fuseseră condamnați pentru omucideri sălbatice. Aici însă faptele trecute, dosarele penale și culoarea pielii nu mai aveau nici o importanță. În celelalte sectoare ale închisorii, bande de toate soiurile împărțeau deținuții în tot felul de categorii, de obicei în funcție de rasă. Înăuntrul listei însă omul era judecat numai și numai după felul în care făcea față izolării. Fie că le plăcea, fie că nu, erau închiși cu toții în acel minuscul colț de lume, așteptându-și moartea. Formau deci o mică confrerie de lepădături, de scursori ale societății, de bandiți patentăți și de ucigași cu sânge rece.

Iar moartea unuia dintre ei putea să însemne moartea tuturor. Așa se face că noua sentință de condamnare la moarte pronunțată împotriva lui Sam alerga șoptită de-a lungul etajelor și printre gratii. Când fusese anunțată oficial în timpul jurnalului de ieri de la prânz, peste listă coborâse tăcerea. Apoi fiecare deținut ținuse morțiș să ia legătura cu propriul avocat. Interesul față de chestiunile legale crescuse brusc și Packer îi observase chiar pe unii dintre ei stingând televizoarele și dând mai încet radiourile ca să-și poată revedea în

liniște dosarele penale.

Sergentul bău cu poftă din cafea și porni cu pași mășurați de-a lungul coridorului de la Nivelul A. Paisprezece celule identice, unu optzeci pe doi șaptezeci, se înșirau pe-o latură a coridorului. Partea din față a fiecărei celule era, de fapt, un perete din gratii de fier, ceea ce făcea ca locatarul ei să nu aibă nici un pic de intimitate. Gardienii vedeau tot ce se petrece înăuntru, de la dormit până la folosirea toaletei.

Luminile erau stinse peste tot și toată lumea dormea. Supraveghetorul, un deținut cu privilegii speciale, urma să-i trezească la ora cinci. Micul dejun era servit întotdeauna la ora șase — ouă, pâine prăjită, gem, uneori șuncă și cafea sau suc de fructe. Peste câteva minute lista se va trezi la viață, iar cei patruzeci și șapte de bărbați își vor alunga somnul ca să reia, din punctul unde se opriseră cu o zi înainte, drumul către moarte. Totul se desfășura cu încetul, zi după zi, cu fiecare răsărit de soare nenorocit ce aducea o nouă pătură de căldură în iadurile lor personale mici cât niște buzunare. Uneori ritmul se accelera, așa cum se întâmplase ieri, când un tribunal de aiurea respinsese o pledoarie sau o cerere sau un apel, hotărând că execuția trebuie să aibă loc cât mai curând.

Packer sorbea liniștit din cafea în timp ce ducea la bun sfârșit ritualul matinal. În general, în USM viața era calmă dacă rutina cotidiană nu întâmpina vreo piedică și dacă programele erau respectate întocmai. Manualul cuprindea nenumărate instrucțiuni, dar toate erau corecte și ușor de urmat. De altfel, toată lumea era la curent cu ceea ce trebuia făcut. Pentru execuții, însă, se aplicau instrucțiuni separate care dădeau peste cap viața calmă dinăuntru listei. Packer nutrea un mare respect pentru Phillip Naifeh, da' să fie al dracului dacă nu rescia manualul cu instrucțiuni înainte și după fiecare execuție. Și făcea presiuni extraordinare ca totul să se desfășoare corect, cu compasiune și în conformitate cu Constituția. Niciodată execuțiile nu semănaseră una cu alta.

Sergentul ura execuțiile. Era de acord cu pedeapsa cu moartea pentru că era un om credincios și, dacă Dumnezeu a zis ochi pentru ochi și dinte pentru dinte, atunci asta trebuie să fie. Cu toate acestea, ar fi preferat ca lucrurile să se desfășoare în altă parte, sub supravegherea altor oameni. Din fericire, în Mississippi, execuțiile fuseseră atât de rare, încât slujba sa avusese un parcurs aproape normal. În douăzeci și unu de ani fuseseră doar paisprezece, iar din 1982 încoace numai patru.

Soarele își trimitea deja primele raze prin ferestrele deschise ale coridorului. Încă o zi fierbinte și sufocantă, dar ceva mai liniștită decât de obicei. Sigur că se vor înregistra câteva plângeri în legătură cu hrana, câteva cereri pentru consultații medicale, câteva clenciuri despre una sau alta, dar toate vor fi mult mai puțin numeroase decât de obicei, pe ansamblu oamenii arătându-se docili și preocupați. Trecuse mai bine de un an de când unei amânări i se pusese capăt atât de aproape de data execuției. Packer zâmbi în sinea lui: ziua care stătea să înceapă avea să fie cu adevărat liniștită.

În primele luni ale carierei lui Sam pe lista morții, Packer îl ignorase complet pe noul prizonier. Cum instrucțiunile ziceau că relația cu deținuții nu trebuia să depășească strictul necesar, sergentul se conformase literii legii. Sam putea fi foarte ușor lăsat singur. Era un membru Ku Klux Klan, îi ura pe negri, vorbea puțin, era amar și morocănos cel puțin în primele zile ale detenției. Cu vremea însă, regimul de inactivitate de opt ore pe zi îndulci asprimile și cei doi atinseră un anumit nivel de comunicare ce consta dintr-un pumn de mârâieli și de cuvinte aproape monosilabice. Acum, după nouă ani și jumătate în care se văzuseră zi de zi, Sam reușea din când în când să-i dăruiască lui Packer un început de zâmbet.

După studii aprofundate care duraseră câțiva ani buni, Packer ajunsese la concluzia că în interiorul listei se găseau două feluri de asasini: cei cu sânge rece, care ar lua-o de la capăt dacă li s-ar fi oferit ocazia, și cei care făcuseră pur și simplu o greșeală și cărora nici prin vis nu le trecea să mai verse sânge nevinovat. Membrii primului grup ar fi trebuit gazați cât mai repede cu putință. Membrii celui de-al doilea grup, însă, îl îndurerau mult pe sergent pentru că moartea lor nu avea nici un sens. Dimpotrivă, eliberarea lor din închisoare nu ar afecta în nici un fel viața societății care nici măcar nu ar băga de seamă că oamenii aceia au revenit pe pământ. Iar Sam aparținea fără doar și poate celui de-al doilea grup. Nu, categoric nu, Packer nu voia cu nici un chip ca Sam să fie executat.

Sergentul făcu stânga-mprejur, și trecu din nou în revistă celulele întunecate de la Nivelul A, cel mai apropiat de camera de izolare, care la rândul ei se afla alături de camera de gazare. Sam ocupa celula numărul șase de la Nivelul A, adică se afla la nici treizeci de metri de camera morții. Cu câțiva ani în urmă, bătrânul ceruse să fie mutat din fosta lui celulă din cauza unei ciorovăieli stupide cu Cecil Duff, la vremea aceea ocupantul celulei de alături.

Sam se trezise și stătea pe marginea patului, învăluit de întuneric. Văzându-l, Packer se opri și se apropie de gratii.

— 'Neața, Sam, îl salută el încetitor.

— 'Neața, răspunse Sam, mijindu-și ochii și ridicându-se apoi veni în mijlocul camerei cu fața spre sergent.

Tricoul alb uzat și șortul teribil de șifonat cu care era îmbrăcat constituiau uniforma impusă de căldura sufocantă în care erau nevoiți să trăiască. Regulamentul le cerea să poarte treninguri roșii atunci când părăseau celulele, dar înăuntru se îmbrăcau cât mai sumar cu putință.

— Azi o să fie foarte cald, continuă Packer obișnuita conversație de dimineață.

— Stai să vezi cum o să fie în august, îi dădu Sam replica standard.

— Ești bine?

— Niciodată n-am fost mai bine.

— Avocatul tău a zis că se întoarce astăzi.

— Da, așa a zis. Cred că acum am nevoie de o grămadă de avocați, nu, Packer?

— Să știi că da, fu de acord sergentul, luând o nouă înghițitură de cafea și aruncând o privire de-a lungul coridorului; o rază de soare se agățase de ferestrele dinspre sud. Ne vedem mai târziu, Sam, puse el punct conversației și plecă mai departe.

După ce verifică și restul celulelor și-și găsi toți băieții la locul lor, Packer părăsi Nivelul A și se întoarse în corpul central al clădirii.

Singura sursă de lumină din celulă stătea atârnată deasupra chiuvetei metalice — făcută din oțel inox ca să nu poată fi spartă în bucăți ce ar fi putut servi apoi drept armă sau mijloc de sinucidere. Toaleta de sub chiuvetă era tot din inox. Era aproape cinci și jumătate; noaptea care se sfârșea nu prea fusese liniștită. Sam aprinse lumina și începu să se spele pe dinți.

Apoi își aprinse o țigară și se așeză pe marginea patului, studiind cu privirea când propriile picioare, când podeaua din ciment vopsit care, din motive necunoscute, vara reținea căldura și iarna frigul. Papucii de cauciuc, singura lui încălțăminte pe care, pe deasupra, o mai și ura, stăteau aruncați sub pat. Mai avea și o pereche de ciorapi de lână pe care-i purta iarna. Restul bunurilor sale cuprindea un televizor alb-negru, un radio, o mașină de scris,

șase tricouri găurite, cinci șorturi albe, o periută de dinți, un pieptene, forfecuțe de unghii, un ventilator și un calendar de perete. Dar bunul cel mai valoros îl reprezenta o colecție de tratate de legi pe care le strânsese și le învățase pe dinafară de-a lungul anilor. Erau rânduie frumos pe rafturile așezate în fața patului. Într-o cutie de carton așezată pe jos între rafturi și ușă se afla un maldăr de dosare voluminoase, adică istoria cronologică a procesului *Statul Mississippi versus Sam Cayhall*. Și aceasta fusese transferată în amănunt în memoria bătrânului.

Foaia de bilanț nu înregistra la capitolul „datorii” decât mandatul de condamnare la moarte. La început, sărăcia îl stânjenise într-o oarecare măsură, dar cu vremea grijile de felul ăsta se șterseseră cu totul. Legenda spunea că stră-străbunicul familiei avusese pământuri întinse și sclavi nenumărați, dar nici unul dintre Cayhall-ii actuali nu valora mare brânză. Sam cunoscuse condamnați care își stâlciseră mințile redactându-și testamentele, de parcă moștenitorii ar fi putut să se încaiere pentru televizoarele lor vechi și revistele lor murdare. Așa că pe bătrân îl bătea gândul să-și lase ciorapii de lână și lenjeria murdară, prin testament, statului Mississippi sau poate chiar Asociației naționale pentru propășirea persoanelor de culoare.

Celula din dreapta era ocupată de J.B. Gullitt, un puști alb analfabet care violase și apoi ucisese o gospodină care se întorcea acasă. Cu trei ani în urmă, Gullitt fusese cât pe-acți să fie executat, dar Sam intervenise cu o cerere meșteșugit redactată în care sublinia câteva puncte neclare rămase în suspensie și arăta, de asemenea, că băiatul nu avea avocat. Amânarea fusese acordată imediat, iar Gullitt îi devenise prieten pe viață.

În stânga se afla Hank Henshaw, faimosul șef al unei bande de gangsteri de mult uitate, cunoscută la vremea ei sub numele de Mafia Bădăranilor. Într-o noapte, Hank și cu ai lui atacaseră un camion greu, cu intenția de a-i fura încărcătura. Dar șoferul scosese arma și fusese ucis în încăierarea care urmasse. Familia lui Hank angajase avocați foarte buni, așa că omul nu se aștepta să moară prea curând.

Cei trei vecini botezaseră partea lor de USM cu numele de Rhodesia.

Sam aruncă mukul de țigară în toaletă și se întinse din nou pe pat. În ziua dinaintea celei în care avusese loc atentatul de la firma lui Kramer, dăduse pe-acasă pe la Eddie, unde lăsase niște spanac proaspăt din grădina lui și se jucase puțin cu micuțul Alan, acum Adam, în curtea din fața casei. Își aminti că era în aprilie, că afară era călduț și că nepotul lui era desculț. Vedeă și-acum piciorușele dolofane și plasurele lipit pe un deget. Alan îi explicase, plin de mândrie, că se tăiasse într-o piatră, dar de fapt puștiul adora tipul ăla de bandaj și avea întotdeauna câte unul lipit de deget sau de genunchi. Evelyn rămăsese cu spanacul în brațe și clătina ușor din cap, privindu-și fiul care-i arăta bunicului o cutie întreagă de plasturi.

Atunci îl văzuse ultima oară pe Alan. A doua zi avusese loc explozia și Sam își petrecuse următoarele zece luni în închisoare. Când fusese eliberat după cel de-al doilea proces, constatase că Eddie și cu ai lui dispăruseră de mult. Mândria îl împiedicase să pornească în urmărirea lor, dar auzise tot felul de zvonuri despre drumurile lor. Apoi Lee venise să-i spună că sunt în California, dar că nu reușise să dea de adresa lor. Mulți ani după aceea, fiică-sa vorbise totuși cu Eddie și aflase că acesta mai avea un copil, o fată pe nume Carmen.

Câteva voci se făcură auzite la capătul culoarului, apoi cineva trase apa la toaletă și altcineva răsuci butonul unui aparat de radio. Lista morții începu să scârțâie a viață. Sam își pieptănă părul unsuros, își aprinse o nouă țigară și se apucă să studieze calendarul din perete. Astăzi era 12 iulie. Îi mai rămăseseră douăzeci și șapte de zile.

Se așază din nou pe marginea patului, privindu-și atent vârfurile picioarelor. J.B. Gullitt dădu drumul la televizor ca să vadă jurnalul, așa că Sam putu să asculte știrile transmise de stația NBC din Jackson. După obișnuitele relatări despre împușcături, spargerile și asasinatele din zonă, prezentatorul dădu drumul veștii-bombă cum că Penitenciarul Parchman se pregătea pentru o execuție. Circumscripția Judiciară Cincinnati, povestea el cu sufletul la gură, ridicase amânarea în cazul lui Sam Cayhall, cel mai faimos deținut de pe lista morții, și fixase data de 8 august. Autoritățile erau de părere că Sam Cayhall nu mai avea dreptul să facă apel, așa că sentința devenea executorie.

În momentul acela, Sam dădu drumul propriului său televizor, și, până să apară imaginea, îl auzi pe procurorul general precizând că, în sfârșit, după atâția ani, se va face dreptate și în acest caz. După câteva clipe, chipul lui Roxburgh acoperi tot ecranul: procurorul zâmbea și se încrunta în același timp, pe măsură ce prezenta în fața camerelor de luat vederi scenariul pe baza căruia domnul Cayhall era până la urmă împins în camera de gazare. Prezentatorul, un puști a cărui buză superioară era acoperită de un puf de culoarea piersicii, reveni pe ecran pentru a reaminti foarte pe scurt oribila crimă de care se făcuse vinovat Sam, în timp ce în fundal apărea capul unui membru al Klanului, mascat și împodobit cu faimoasa glugă țuguiată. Decorul era întregit de imaginea unei arme, a unei cruci în flăcări și a inițialelor KKK. În cele din urmă, puștiul repetă data, 8 august, ca și când cei care îl urmăreau ar fi trebuit să o marcheze pe calendare, și jurnalul continuă cu starea vremii.

Sam stinse televizorul și se apropie de gratii.

— Ai auzit, Sam? Întrebă Gullitt.

— Mda.

— O să fie un balamuc, omule!

— Mda.

— Da' ia partea bună a lucrurilor, omule.

— Care-i aia?

— Păi, că nu mai ai decât patru săptămâni, chicoti Gullitt fără răutate.

Sam scoase câteva file din dosar și se așază pe pat pentru că în celulă nu existau scaune. Reciti înțelegerea de reprezentare încheiată cu Adam: cele două pagini ale documentului erau pline de note și noi articole pe care le adăugase cu creionul. Și cum tocmai atunci îi veni o nouă idee, se strădui să mai găsească un colțișor liber ca să-o noteze și pe asta, apoi citi și reciti totul de la capăt.

În sfârșit, Sam luă cu grijă vechea sa mașină de scris de pe raftul din fața patului, o așază pe genunchi și se apucă să scrie.

La șase și zece, ușile de la capătul de nord al Nivelului A se deschiseră cu un pocnet, lăsând să intre doi gardieni. Unul dintre ei împingea un cărucior cu paisprezece tăvi pline cu mâncare. Prima oprire avu loc, evident, în dreptul celei numărul unu, ocupată de un cubanez slăbănog care aștepta deja în dreptul gratiilor și care înșfăcă tava cu graba unui refugiat flămând.

În dimineața asta, micul dejun cuprindea două ouă jumări, patru felii de pâine prăjită, o felie de șuncă grasă, două cutiuțe cu gem de struguri, o sticlută de suc de portocale și un pahar mare de plastic plin cu cafea. Mâncarea era caldă și consistentă și fusese categoric aprobată de tribunalele federale.

Deținutul din celula următoare îi aștepta cu aceeași nerăbdare ca și primul. Toți așteptau la fel, în picioare lângă ușă, asemenea unor câini flămânzi.

— Ați întârziat unsprezece minute, le atrase el atenția, luându-și în

primire tava.

Gardienii nici nu se uitară la el.

— Dă-ne în judecată, zise unul dintre ei.

— Am și eu drepturi.

— Fac ceva pe drepturile tale.

— Mie să nu-mi vorbești așa. Te dau în judecată, să știi. Țsta e un abuz.

Gardienii trecură mai departe fără să-i mai răspundă. Până și asta făcea parte din ritualul zilnic.

Sam nu-i aștepta, căci avea de lucru în micul său birou improvizat.

— Mi-am închipuit eu c-o să te găsim bătând la mașină, zise unul dintre gardieni când se opriră în dreptul celulei numărul șase.

Sam așeză încet mașina de scris pe pat.

— Scrisori de dragoste, spuse el, ridicându-se.

— Ei bine, Sam, tu știi ce scrii acolo, da' oricum trebuie să te grăbești.

Bucătarul a și început să vorbească despre ultima ta masă.

— Spune-i că vreau o pizza. Deși sunt sigur c-are s-o facă cu picioarele. Poate c-ar fi mai bine să mă mulțumesc cu hotdogs și fasole, adăugă el, primindu-și tava.

— Comanzi ce-ți pofteste inima, Sam. Ultimul tip care a trecut prin așa ceva a cerut friptură și creveți. Țți dai seama? Friptură și creveți aici.

— Și i-a primit?

— Nu. Ba n-a mai avut nici poftă de mâncare și-atunci l-au umplut cu calmante.

— Nu e tocmai rău nici așa.

— Gura! zbieră J.B. Gullitt din celula alăturată.

Gardienii împinseră căruciorul câțiva centimetri mai departe și se opriră în dreptul lui J.B. care se agățase de gratii cu amândouă mâinile.

— Măi, măi, da' ce vioi suntem în dimineața asta! zise unul dintre gardieni.

— Nu puteți, nenorociților, să aduceți mâncarea în liniște? Chiar credeți că în fiecare dimineață vrem să ne trezim și să ne începem ziua ascultând comentărasele voastre nostime? N-am nevoie decât de mâncare, omule.

— Aoleu, J.B. Ne pare tare rău. Da' ne-am zis că poate vă simțiți singuri și...

— V-ați gândit prost, încheie J.B., luându-și tava și întorcându-le spatele.

— Măi, măi, da' sensibil mai suntem, comentă unul din gardieni în timp ce treceau mai departe.

Sam așeză tava pe pat și mestecă zahărul în cafea. De obicei, nu mânca ouă jumări și nici șuncă, iar pâinea prăjită și gemul le mânca puțin câte puțin, cât ținea dimineața.

Cafeaua o bea pe-ndelete, ca să-i ajungă până pe la ora zece, atunci când ieșea afară la soare.

Țși așeză din nou mașina de scris pe genunchi și Țși văzu mai departe de treabă.

13

Sam termină de redactat propria variantă la ora nouă și treizeci de minute; era foarte mândru de el însuși, căci avea în față rezultatul cel mai bun al eforturilor sale din ultimele luni. Mestecând fără poftă o bucată de pâine prăjită, verifică încă o dată textul: literele aveau o formă mai bizară, din cauza vechimii mașinii de scris. Limbajul folosit era repetitiv și abundent, cu

înflorituri și cuvinte pe care niște profani amărâți nu le-ar fi folosit niciodată. Dar Sam conversa aproape fluent în jargonul avocațesc și putea să facă față oricărui om al legii.

O ușă de la capătul coridorului se deschise cu un pocnet și după câteva clipe sergentul Packer răsări în dreptul celei numărate șase.

— Ți-a sosit avocatul, Sam, anunță el, desfăcând o pereche de cătușe de la brâu.

— Cât e ceasul? întrebă Sam, ridicându-se și scoțându-și șortul.

— E trecut de nouă și jumătate. Dar ce importanță are?

— Păi, la zece trebuie să-mi fac plimbarea.

— Hotărăște-te: vrei să ieși la plimbare sau vrei să-ți vezi avocatul?

Sam se gândi la ce voia să facă în timp ce-și îmbrăca salopeta cea roșie și-și încălța sandalele de cauciuc.

Îmbrăcatul nu le lua prea mult timp celor cazați pe lista morții.

— Pot să mă plimb mai târziu?

— O să vedem.

— Dar vreau să-mi păstrez ora de plimbare, înțelegeți?

— Înțeleg, Sam. Dar acum hai să mergem.

— Pentru mine e foarte important.

— Știu, Sam. Pentru toți e foarte important. O să încercăm să o poți face mai târziu, OK?

Sam își pieptănă părul cu o încetineală deliberată, apoi își spală mâinile cu apă rece. Packer așteaptă plin de răbdare. Ar fi vrut să-i spună ceva lui J.B. Gullitt în legătură cu felul în care se sculase în dimineața asta, dar puștiul adormise din nou. De fapt, cei mai mulți dintre ei dormeau încă. Deținutul-tip din listă se scutura de somnul de dimineață abia după micul dejun și încă vreo oră de televizor. Deși studiul pe care-l făcuse nu avea baze științifice, Packer era de părere că prizonierii lui dormeau în medie cincisprezece-saisprezece ore pe zi, fără să țină seama de căldură sau de frig, de transpirație sau de răcnetele de la televizor sau de la radio.

Și totuși, în dimineața asta, pe întreg Nivelul A era ceva mai multă liniște decât de obicei. Ventilatoarele sforăiau ca-ntotdeauna, dar nimeni nu-și striga părerile.

Sam se apropie de gratii și, întorcându-se cu spatele la sergent, își întinse mâinile prin crăpătura ușii. După ce Packer îi puse cătușele, se întoarse și luă de pe pat foile scrise la mașină. Apoi, la un semn al sergentului, gardianul de la capătul coridorului apăsă pe un buton și ușa de la celula lui Sam se deschise automat.

În asemenea cazuri, folosirea lanțurilor la picioare era opțională și, cine știe, poate că dacă ar fi fost vorba de un deținut mai tânăr și mai curajos, Packer ar fi fost tentat să le folosească. Dar aici era vorba de Sam, adică de un bătrân; cât de departe ar fi putut să fugă? Câte neplăceri ar fi fost el în stare să-i facă, bazându-se pe puterea picioarelor?

Sergentul îl prinse blând pe bătrân de braț, conducându-l de-a lungul coridorului. Se mai opriră o clipă în fața ușii cu gratii care închidea etajul, așteptară ca ea să se deschidă și părăsiră Nivelul A. Un alt gardian li se alătură pe când Packer descuria cu una din cheile pe care le purta la brâu o ușă de fier dincolo de care îl văzură pe Adam, stând singur de cealaltă parte a gratiilor verzi de metal.

Packer părăsi încăperea, luând cătușele cu el.

Prima oară, Adam citi totul cuvânt cu cuvânt. A doua oară, își făcu câteva însemnări, amuzându-se în sinea lui pe seama stilului respectivului document.

Văzuse nenorociri și mai mari ieșite din mințile unor avocați cu vechi state de plată în meserie. Dar văzuse, evident, și lucruri mult mai bune. Sam suferea de boala majorității studenților din primul an al facultăților de drept: folosea șase cuvinte acolo unde unul singur ar fi fost mai mult decât suficient. Latina lui era îngrozitoare. Paragrafe întregi n-aveau nici un rost. Dar, una peste alta, documentul nu era rău de loc pentru un nespecialist.

Înțelegerea avea acum patru pagini în loc de două și era scrisă foarte corect, cu marginile bine marcate, două greșeli de dactilografie și un singur cuvânt greșit ortografiat.

— Ai făcut o treabă foarte bună, zise Adam, așezând hârtiile pe tăblia de lemn care-i despărțea. În esență, este exact textul pe care ți l-am dat eu ieri.

— În esență, este al dracului de diferit, îl corectă Sam, pufăind din țigară și privindu-l atent prin ferestruica dintre gratii.

— Am impresia că te preocupă cinci probleme: guvernatorul, cărțile, filmele, concedierea avocatului și cine o să fie martori la execuție, observă Adam.

— Mă preocupă foarte multe lucruri, dar alea despre care ai pomenit nu sunt negociabile.

— Ieri ți-am promis că n-o să am nimic de-a face cu cărțile și filmele.

— Bun. Atunci trecem mai departe.

— Stilul pe care-l folosești în legătură cu concedierea avocatului este foarte frumos. Deci vrei să ai dreptul să renunți la mine și la firma pentru care lucrez în orice clipă, pentru orice motiv, fără ca noi să ne împotrivim.

— Ultima oară, mi-a trebuit prea mult timp ca să scap de evreii ăia nenorociți, așa că nu vreau să mai trec o dată prin așa ceva.

— Mi se pare îndeajuns de rezonabil.

— Nu-mi pasă ce crezi tu. Asta stă scris în hârtiile astea și nu e negociabil.

— Corect. Și vrei să ai de-a face numai cu mine și cu nimeni altcineva.

— Exact. Nimeni altcineva de la „Kravitz & Bane” nu se atinge de dosarul meu. Firma aia pute de evrei și eu nu vreau să-i văd implicați în cazul meu. Asta-i valabil și pentru cioroi și pentru femei.

— Uite ce e, Sam, n-am putea să lăsăm mizeriile de-o parte? Ce-ar fi să-i numim pur și simplu negri?

— Hait. Iartă-mă. Ce-ar fi atunci să facem lucrurile cum trebuie și să vorbim despre ei numindu-i afro-americani și iudeo-americani și americani de sex feminin? Tu și cu mine vom fi irlandezo-americani, precum și americani albi de sex masculin. Iar dacă ai nevoie de ajutor din partea firmei tale, caută-i pe germano-americani sau pe italo-americani. Și pentru că tot ești în Chicago, poți să te folosești chiar și de câțiva americani polonezi. Phii, ar fi chiar frumos, nu crezi? Totul ar fi cum trebuie, corect din punct de vedere politic și multicultural, nu-i așa?

— Cum dorești.

— Mă simt deja mult mai bine.

— Sunt de acord, zise Adam, verificându-și însemnările.

— Ba bine că nu, dacă ții să semnăm înțelegerea asta. Ai grijă să ții toate minoritățile astea afară din viața mea.

— Da' ce, ai impresia că abia așteaptă să dea năvală?

— N-am nici o impresie. Mai am doar patru săptămâni de trăit și vreau să mi le petrec împreună cu oameni în care să am încredere.

Adam reciti unul din paragrafele de pe pagina a treia, cel care-i dădea lui Sam dreptul exclusiv să-și aleagă doi martori pentru execuție.

— Nu înțeleg clauza asta referitoare la execuție, zise tânărul.

— Păi, e foarte simplu. Dacă e să ajungem până acolo, o să avem de-a face cu cînșpe martori. Or, din moment ce eu sunt oaspetele de onoare am

dreptul să aleg doi dintre ei. Statutul, dacă l-ai văzut, zice că vreo zece sunt obligatorii: directorul, care în treacăt fie zis, e un libanezo-american, are căderea să-i aleagă pe ceilalți. De obicei, un fel de loterie organizată cu ajutorul presei îi alege pe uliii care au să caște gura.

— Păi atunci la ce-ți trebuie clauza asta?

— Pentru că avocatul face întotdeauna parte dintre cei doi pe care-i alege gazatul. Adică eu.

— Și nu vrei ca eu să asist la execuție?

— Corect.

— Deci presupui că eu vreau să asist.

— Eu nu presupun nimic. E doar un lucru știut că avocații abia așteaptă să-și vadă bieții clienți gazați în momentul în care chestia asta devine inevitabilă. Pe urmă, abia așteaptă să ajungă în fața camerelor de televiziune ca să poată plânge în voie și să facă gură împotriva nedreptății.

— Și tu crezi că eu așa am să fac?

— Nu, nu cred că ai să faci așa ceva.

— Atunci de ce ai nevoie de clauza asta?

— Pentru că n-ai să asisti la execuția mea, bine? zise Sam, sprijinindu-și coatele pe tăblia de lemn, mai-mai să-și lipească nasul de gratii.

— S-a făcut, acceptă Adam, destins, și trecu la altă pagină. N-o să mergem chiar atât de departe, Sam.

— Așa te vreau. Asta voiam să aud.

— Firește, însă, că s-ar putea să avem nevoie de guvernator.

Sam pufni, dezgustat, și se așeză picior peste picior privindu-și atent nepotul.

— Înțelegerea e cât se poate de clară.

Și chiar așa și era. Aproape o pagină întreagă conținea un atac înveninat împotriva lui David McAllister pe care Sam, uitând complet de lege, îl gratula cu epitete precum grosolan, egoist, narcisist, menționând o dată neostoita sa foame de publicitate.

— Văd că ai o problemă în ceea ce-l privește pe guvernator.

Drept răspuns, bătrânul pufni disprețuitor pe nas.

— Nu cred că-i o idee prea grozavă, Sam.

— Pe cuvîntu' meu dacă mă interesează ce crezi tu.

— Guvernatorul ar putea să-ți salveze viața.

— Nu zău. El e singurul motiv pentru care mă aflu aici, în lista morții, așteptând să mor în camera de gazare. Și-atunci, te întreb, pentru ce dracu' ar vrea tocmai el să-mi salveze viața?

— Dar eu n-am spus că ar vrea. Am zis că ar putea. Așa că hai să ne păstrăm opțiunile deschise.

Un surâs afectat flutură pe buzele bătrânului cât timp își aprinse o nouă țigară. Apoi clipi și-și dădu ochii peste cap de parcă nepotu-său era cea mai tâmpită ființă omenească pe care o întâlnise în viața sa. În sfârșit, sprijinindu-se în cotul stâng, îl amenință pe Adam cu un deget strâmbat de vârstă.

— Dacă tu crezi că David McAllister mă va grația în ultima clipă, atunci află, băiete, că ești nebun. Dă-mi totuși voie să-ți spun eu ce are să facă tipul despre care vorbim. O să se folosească de tine și de mine ca să sugă toată publicitatea pe care ți-o poți închipui. O să te invite la el la birou și până să ajungi acolo o să vândă pontul băieților din presă. O să te asculte cu o sinceritate remarcabilă. O să afirme că are mari rezerve în legătură cu necesitatea morții mele. O să-ți acorde o altă întâlnire, mai aproape de data execuției, și, după ce ai să pleci, are să dea vreo două interviuri în care o să divulge tot ce-a aflat de la tine. O să readucă pe tapet atentatul împotriva lui Kramer. O să vorbească despre drepturile civile și despre tot rahatul ăla al

cioroilor radicali. S-ar putea să-l vezi chiar plângând. Cu cât am să mă apropii de camera de gazare, cu atât circula din presă o să devină mai mare, și mai mare. Iar el o să încerce prin toate mijloacele să se afle mereu drept în mijloc. Dacă suntem de acord, are să se întâlnească cu tine în fiecare zi. O să ne facă să jucăm cum ne cântă el.

— Păi, poate să facă toate câte zici și fără prezența noastră.

— Și chiar are s-o facă. Ține minte ce-ți spun, Adam. Cu o oră înainte să mor, are să țină o conferință de presă, nu știu unde, poate chiar aici, poate la conacul personal, și sub privirea sutelor de camere de televiziune, va anunța că nu mă grațiază. Și ticălosul va avea ochii plini de lacrimi.

— Da' n-o să sufere nimeni dacă am să stau de vorbă cu el.

— Bun. Du-te și vorbește cu el. După aia, am să mă folosesc de paragraful al doilea și-am să-ți trimit fundul înapoi la Chicago.

— Bine, dar dacă o să mă placă? S-ar putea să ne împrietenim.

— A, să știi că are să te iubească, de-a dreptul. Doar ești nepotul lui Sam. Mamă, ce poveste nemaipomenită! Adică și mai multe camere de luat vederi, și mai mulți reporteri, și mai multe interviuri. O să moară de plăcere să te cunoască ca să poată să te manevreze mai bine. Ce dracu', s-ar putea să-l ajuți să fie reales.

Adam verifică iute o altă pagină, își însemnă ceva, făcând astfel o mică pauză care să-i permită să lase la o parte subiectul atât de neplăcut al guvernatorului.

— Unde ai învățat să scrii în felul ăsta? Întrebă el.

— Acolo unde ai învățat și tu. Am avut drept profesori aceleași suflete instruite care te-au educat și pe tine. Judecători morți. Magistrați onorabili. Avocați vorbăreți. Profesori plictisitori. Am citit același gunoi pe care l-ai citit și tu.

— Nu e rău, nu e rău deloc, remarcă Adam, verificând unul din paragrafe.

— Sunt încântat că gândești în felul ăsta.

— Înțeleg că mai și practici, așa, din când în când, pe-aici.

— Ce-i aia practică? De ce practică avocații? Ei nu pot să lucreze ca toată lumea? Ce, instalatorii practică ceva? Sau șoferii de camioane? Nici pomeneală. Țștia toți muncesc. Da' nu și avocații. Ce dracu'! Ei sunt aparte, ei practică. Dacă te uiți la practica asta a lor nenorocită, ai zice că știu și ei ce dracu' sunt pe cale să facă. Ai zice că până la urmă sunt și ei buni la ceva.

— E vreunul care să-ți placă?

— Tâmpită întrebare!

— De ce e tâmpită?

— Pentru că tu stai de cealaltă parte a zidului. Și poți să ieși pur și simplu pe ușa de colo și să-ți iei tălpășița. Iar în seara asta poți să mănânci într-un restaurant elegant și pe urmă să dormi într-un pat moale. De partea astălaltă, viața e ceva mai diferită. Eu, de exemplu, sunt tratat ca un animal. Am o cușcă, am o condamnare la moarte care-i permite statului Mississippi să mă omoare peste patru săptămâni, așa că, fiule, nu e deloc ușor să fii iubitor și plin de compasiune. E greu să-ți iubești semenii în ziua de azi. De-asta întrebarea ta e tâmpită.

— Adică vrei să spui că înainte să ajungi aici erai iubitor și plin de compasiune?

— Altă întrebare tâmpită, zise Sam, privind fix prin fereastră și pufăind din țigară.

— De ce?

— Pentru că nu are legătură cu subiectul, domnule consilier. Doar ești avocat, ce naiba!

— Sunt nepotul tău, așa că am voie să-ți pun întrebări despre trecut.

— Atunci pune-le. Dar s-ar putea să nu primești răspuns.
— Și de ce nu, mă rog?
— Pentru că trecutul s-a dus, fiule. E de-acum istorie și noi nu putem să desfacem ce s-a făcut. Și nici nu putem să explicăm tot ce s-a întâmplat.
— Dar eu nu am nici un trecut.
— Află că ești o persoană extrem de norocoasă.
— Nu prea sunt sigur de asta.
— Uite ce e, dacă te aștepti ca eu să-ți umplu toate golurile, mi-e teamă că n-ai nimerit-o.
— Bine. Dar atunci cu cine să vorbesc?
— Habar n-am. N-are importanță.
— Ba poate că pentru mine are.
— Ei bine, ca să fiu cinstit, nu de tine mi-e mie grijă acum. Mă crezi sau nu, sunt mult mai îngrijorat de propria mea persoană. De mine și de viitorul meu. Și de capul meu. Pe undeva pe-aici, ticăie, și încă destul de tare, un orologiu, nu ți se pare? Și dintr-un motiv foarte ciudat, să nu mă-ntrebi care, eu îl aud foarte bine și asta mă face să fiu neliniștit. De-aia în clipa asta mi-e cam greu să mă îngrijoreze problemele altora.
— De ce-ai intrat în Klan?
— Pentru că și tatăl meu fusese acolo.
— Atunci pe el ce l-a făcut să intre în Klan?
— Faptul că taică-său fusese și el membru.
— Splendid. Deci trei generații.
— Ba cred că patru. Colonelul Jacob Cayhall a luptat alături de Nathan Bedford Forrest în război și legenda spune că el a fost unul dintre primii membri ai Klanului. El a fost străbunicul meu.
— Și ești mândru de asta?
— Asta-i o altă întrebare?
— Da.
— Nu e vorba de mândrie, răspunse el scurt, și, arătând cu o mișcare a capului hârtiile dintre ei: ai de gând să semnezi înțelegerea asta?
— Da.
— Atunci ce mai aștepti?
Adam își puse semnătura în josul ultimei pagini și apoi îi dădu celui altă bucată de hârtie.
— Știi că întrebările pe care mi le pui sunt extrem de confidențiale. Și cum îmi ești avocat, n-ai voie să suflă o vorbă despre ceea ce-ți spun.
— Înțeleg.
Sam adăugă propria semnătură lângă cea a lui Adam, studiind apoi urmele lăsate de stilou pe hârtie.
— Când te-ai transformat în Hall?
— Cu o lună înainte de a împlini patru ani. A fost o poveste de familie, ne-am convertit cu toții în același timp. Evident, eu nu-mi aduc aminte de nimic.
— De ce o fi ales Hall? De ce nu s-a rupt cu totul și n-a mers pe Miller sau Green sau orice altceva?
— Asta-i o întrebare?
— Nu.
— Pentru că fuga lui nu se terminase, Sam, și pentru că dădea foc fiecărui pod pe care-l lăsa în urmă. Cred că patru generații erau prea de-ajuns pentru el.
— Uite ce e, Adam, reluă bătrânul cu voce mult mai blândă, după ce-și aprinse o nouă țigară. Hai să lăsăm de-o parte afacerile de familie. Poate o să ne întoarcem la ele mai târziu. Pentru că în clipa asta am nevoie să știu ce-o

să se aleagă de mine. Ce șanse am? Cum ai de gând să oprești ceasul ăla? Ce vrei să bagi acum la dosar?

— Depinde, Sam. Depinde de cât ai să-mi povestești despre explozie.

— Nu te înțeleg.

— Dacă există elemente noi, atunci le vom prezenta în instanță. Și, crede-mă, există modalități s-o facem. Vom găsi un judecător dispus să ne asculte.

— Ce elemente noi?

— Cine a dus Pontiacul verde la Cleveland în noaptea dinaintea atentatului? Întrebă Adam, după ce mâzgăli data pe o pagină curată din carnetul de însemnări.

— Nu știu. Unul din oamenii lui Dogan, cred.

— Nu-i cunoști numele?

— Nu.

— Haida-de, Sam.

— Jur. Nu știu cine a făcut-o. Nu l-am văzut niciodată pe ăla care a adus mașina. Am găsit-o în parcare și am plecat imediat, conform planului. Nu l-am văzut la față pe ăla de-a adus-o.

— Cum de n-a fost descoperit în timpul proceselor?

— Păi, de unde vrei să știu? Probabil pentru că era un complice fără importanță. Or, eu eram cel pe care-l căutau. Și-atunci de ce să-și mai bată capul cu un fitecine? Habar n-am.

— Kramer a fost atentatul numărul șase, corect?

— Așa cred, răspunse Sam, cu fața aproape lipită de gratii.

Vorbea cu glas scăzut și în cuvinte alese cu grijă, ca și când l-ar fi putut asculta și altcineva, în afară de Adam.

— Așa crezi?

— A trecut multă vreme de-atunci. Da, numărul șase, zise el apoi, după o clipă de gândire.

— FBI-ul a zis că era numărul șase.

— Păi, atunci asta e. Țștia au mereu dreptate.

— Mașina verde a fost folosită și în celelalte atentate?

— Da. În vreo două, dacă-mi amintesc bine. Pentru că foloseam mai multe mașini.

— Dogan le furniza pe toate?

— Da, doar era negustor de mașini.

— Știu asta. În celelalte atentate, mașina a fost adusă de același om?

— Eu n-am avut niciodată de-a face cu ăia care aduceau mașinile. Dogan nu lucra în felul ăsta. Era foarte prudent și-și făcea planuri foarte amănunțite. Nu am nici un fel de dovezi, dar sunt absolut sigur că tipul care aducea mașinile habar n-avea cine sunt eu.

— Mașina era livrată cu tot cu dinamită?

— Da. Întotdeauna. Dogan avea arme și explozibil de-ajuns ca să ducă un mic război. De altfel, federalii n-au dat niciodată de arsenalul lui.

— Unde ai învățat să lucrezi cu explozibil?

— În taberele Klanului și din manual.

— O fi și ceva ereditar, nu?

— Nu, nu e.

— Vorbesc serios. Cum ai învățat să folosești explozivi?

— E foarte simplu. Și un tâmpit e-n stare să învețe într-o jumătate de oră.

— Înseamnă că, dacă exersezi un pic, ești un adevărat expert.

— Practica ajută. În fond nu e cu nimic mai greu decât să aprinzi un foc de artificii. Scaperi un chibrit, orice fel de chibrit, și aduci flacăra la capătul unui fitil suficient de lung. După ce se aprinde, o rupi la fugă fără să te mai uiți

înapoi. Și dacă ai noroc, afacerea sare-n aer după vreo cînșpe minute.

- Și zici că treaba asta este însușită oarecum de toți membrii Klanului?
- Cei mai mulți dintre ăia de-i cunosc eu sunt capabili să se descurce.
- Mai cunoști pe vreunul dintre ei?
- Nu. M-au abandonat cu toții.

Adam îl privea atent. Ochii albaștri, scăpărători, erau calmi. Ridurile nu se mișcaseră. În privire nu se citea nici emoție, nici sentiment, nici durere sau mânie. Sam îi susținu privirea fără să clipească.

— Pe 2 martie 1967, sinagoga Hirsch din Jackson a fost aruncată în aer, continuă Adam. Tu ai făcut-o?

- Mergi drept la țintă, nu te încurci.
- E o întrebare ușoară.
- De ce e important să știi așa ceva? Întrebă Sam după o clipă de gândire, răsucind între buze filtrul țigării.
- Răspunde la întrebare, mușcă tînarul. E prea târziu ca să te mai joci.
- Nimeni nu m-a mai întrebat chestia asta.
- Ei bine, înseamnă că azi e ziua ta cea mare. Mă mulțumesc cu da sau nu.

- Da.
- Te-ai folosit tot de Pontiacul verde?
- Cred că da.
- Cine mai era cu tine?
- Ce te face să crezi că mai era cineva cu mine?
- Un martor a povestit că a văzut mașina plecând în viteză cu câteva minute înainte de explozie. A mai zis că în mașină erau doi oameni și chiar a încercat să facă o identificare în ceea ce te privește.
- A, da. Prietenul nostru Bascar. Am citit de el în ziare.
- Tu și cu amicul tău ați trecut pe lângă el în colțul străzilor Fortification și State.

— Păi, sigur că în colțul ăla. Că tocmai ieșise dintr-un bar la trei dimineața, beat criță, și prost ca noaptea. Cred că știi că Bascar nu a ajuns la tribunal, nu a jurat pe Biblie, nu a fost niciodată anchetat, nu s-a prezentat niciodată ca martor decât după ce am fost închis la Greenville și jumate din omenire văzuse în ziare Pontiacul verde. Iar încercarea lui de a mă identifica s-a produs după ce ziarele s-au umplut de mutra mea.

- Prin urmare, tipul minte.
- Nu, mai degrabă e un simplu ignorant. Nu uita, Adam, că n-am fost niciodată inculpat pentru explozia aia. Bascar n-a fost niciodată strâns cu ușa, n-a depus niciodată mărturie sub prestare de jurământ. Povestea lui a ieșit la lumină, mi se pare, abia atunci când un reporter din Memphis a făcut săpături prin lumea interlopă și prin bordeluri.

— Atunci hai s-o luăm și-așa. Ai avut sau nu pe cineva cu tine când ai aruncat în aer sinagoga Hirsch, pe 2 martie 1967?

Privirea lui Sam coborî încet spre podea; bătrânul împinse la o parte hârtiile din fața lui, se așeză mai bine pe scaun și-și scoase țigările din buzunarul de la piept. Alese una cu grijă, o bătu cu filtrul de pachet și apoi și-o puse între buzele umede. Apoi aprinse un chibrit, la fel de tacticos. Ritualul aprinderii țigării îi luă ceva timp și se termină cu un norișor proaspăt de fum trimis spre tavanul încăperii.

Adam așteptă răbdător până când înțelese că răspunsul pe care-l aștepta avea să întârzie. Dar tocmai această întârziere era, prin ea însăși, confirmarea faptelor. Stiloul lovea nervos carnetul de însemnări, respirația i se accelerează, iar inima îi bătu mai repede. Apoi stomacul i se strânse brusc. Să fie asta breșa mult așteptată? Dacă avusese atunci un complice, poate că cei doi formau o

echipă și poate că Sam nu plasase cu mâinile lui dinamita care-i ucisese pe Kramer. Poate că adevărul acesta ar putea fi prezentat unui judecător înțelegător, care ar putea acorda o amânare. Poate. Cine știe?! Oare ar fi posibil?

- Nu, răspunse Sam, încet dar ferm, privindu-l pe Adam drept în ochi.
- Nu te cred.
- Nu am avut nici un complice.
- Nu te cred, Sam.

Sam ridică din umeri, nepăsător. Apoi își încrucișă picioarele și-și așeză degetele împletite pe genunchi.

Adam respiră adânc, mâzgăli ceva pe carnet, ca și cum s-ar fi așteptat la răspunsul acela, și căută o filă curată.

- La ce oră ai ajuns la Cleveland în noaptea de 20 aprilie 1967?
- Când?
- Prima oară.
- Am plecat din Clanton pe la șase, am făcut două ore până la Cleveland, așa că am ajuns acolo pe la opt.
- Unde te-ai dus după ce-ai ajuns în oraș?
- Într-un supermarket.
- De ce acolo?
- Ca să iau mașina!
- Pontiacul verde?
- Da. Numai că nu era acolo, așa că am dat o fugă până la Greenville ca să arunc o privire.
- Cunoșteai orașul?
- Da. Dădusem pe-acolo cu vreo două săptămâni mai devreme, în recunoaștere. Am fost chiar și la biroul evreului ca să mă familiarizez cu locul.
- Asta a fost o tâmpenie, nu? Vreau să spun că secretara te-a recunoscut după aceea ca fiind bărbatul care venise să ceară niște informații și care mersese apoi la toaletă.
- Ai dreptate, o tâmpenie. Da' la vremea aia, nu mă gândeam că am să fiu prins. În mod normal, femeia n-avea cum să mă mai vadă după aceea, zise Sam, mușcând filtrul țigării. A fost o mișcare foarte proastă, recunosc. Sigur, acum e ușor să stai aici și să-ți dai cu presupusul.
- Cât timp ai rămas în Greenville?
- Aproape o oră. Pe urmă m-am întors la Cleveland ca să-mi iau mașina. Dogan avea întotdeauna mai multe variante de plan. De data asta am găsit mașina lăsată în locul B, lângă o parcare pentru camioane.
- Unde ai găsit cheile?
- Sub scaunul șoferului.
- Și ce-ai făcut după aia?
- M-am urcat în mașină și am plecat. Am ieșit din oraș și am luat-o peste niște câmpuri de bumbac până când am dat de un loc liniștit unde am oprit. Acolo am deschis portbagajul ca să văd dacă aveam și dinamită.
- Câte cartușe?
- Mi se pare că cînșpe. Întotdeauna am folosit între douășpe și douăzeci, în funcție de tipul de clădire. La sinagogă, de exemplu, am pus douăzeci pentru că era nouă și modernă, construită din beton și piatră. Biroul evreului era însă într-o clădire veche, cu structură din lemn, de-aia am știut că cînșpe cartușe erau de ajuns.
- Ce mai era în portbagaj?
- Păi, chestiile obișnuite. O cutie de carton cu cartușele de dinamită. Două capse. Și un fitil de cînșpe minute.
- Asta-i tot?

— Da.

— Ești sigur?

— Firește că sunt sigur.

— Dar ceasul și detonatorul?

— A, da. Am uitat de ele. Astea erau într-o cutie mai mică.

— Descrie-mi puțin cutia aia.

— De ce? Doar ai citit stenogramele proceselor. Expertul ăla de la FBI a refăcut absolut artistic bombița mea. Ai citit, nu?

— De câteva ori.

— Și-ai văzut și fotografiile pe care le-au folosit la proces. Alea cu bucățelele rămase din timer. Le-ai văzut, nu?

— Da, da, le-am văzut. Spune-mi, de unde a luat Dogan ceasul?

— Nu l-am întrebat. Ceas ca ăla se găsește în orice prăvălie. E foarte ieftin.

— Atunci ai folosit prima oară un timer?

— Știi bine că da. La bombele dinainte nu pusesem decât fitil. Da' ce mă tot întrebi chestiile astea?

— Vreau să-ți aud răspunsurile. Am citit tot, dar vreau să le aud și din gura ta. De ce ai vrut să întârzii explozia de la Kramer?

— Pentru că mă săturasem să tot aprind fitile și să alerg pe urmă ca fugărit de draci. Voiam să am mai mult timp între plasarea bombei și explozia propriu-zisă.

— La ce oră ai pus bomba?

— Pe la patru dimineața.

— Și la ce oră trebuia să sară în aer?

— Pe la cinci.

— Atunci, ce n-a mers conform planului?

— Pur și simplu, n-a explodat la ora cinci. A plesnit cu puțin înainte de ora opt, când în clădire erau deja oameni și oamenii ăia au fost făcuți bucăți. Și-așa se face că eu stau acum aici, în costumul ăsta caraghios, și mă întreb ce miros o avea gazul ăla.

— Dogan a mărturisit că alegerea lui Marvin Kramer pe post de țintă s-a datorat eforturilor voastre conjugate; că avocatul se afla pe lista de lovituri a Klanului de mai bine de doi ani; că bomba cu efect întârziat fusese propunerea ta, pentru că programul lui Kramer era perfect previzibil; și că ai acționat de unul singur.

Sam asculta răbdător, pufăind din țigară, cu ochii strânși de nu mai rămăseseră din ei decât două dungi strălucitoare ca la pisici. Apoi o umbră de zâmbet îi înflori pe buze.

— Ei bine, mi-e teamă că Dogan s-a cam scrântit. Federalii l-au vânat ani de zile și până la urmă le-a căzut în plasă. N-a fost niciodată un tip puternic. Dar unele părți din povestea lui sunt adevărate, adăugă el după ce trase adânc aer în piept. Nu prea multe, doar câteva.

— Ai avut de gând să-l omori?

— Nu. Noi nu omoram oameni. Aruncam numai clădirile în aer.

— Dar casa familiei Pinder, din Vicksburg? Acolo, tot voi ați lucrat?

Sam confirmă printr-o mișcare a capului.

— Bomba a făcut explozie pe la patru dimineața, când toți ai casei dormeau duși. Șase persoane. A fost un miracol că n-au avut decât răni ușoare.

— Ba n-a fost nici un miracol. Bomba fusese pusă în garaj. Or, eu, dacă voiam să omor pe cineva, o puneam lângă fereastra dormitorului.

— Jumătate din casă s-a făcut țandări.

— Mda, și aș mai fi putut folosi și-un ceas ca să scap mai repede de o

gașcă de evrei exact în momentul în care-și mâncau mâncărurile alea fistichii ale lor.

— Și de ce n-ai făcut-o?

— Cum ți-am spus, noi nu voiam să omorâm pe nimeni.

— Dar ce încercați să faceți?

— Să-i intimidăm. Să ne răzbunăm. Să-i împiedicăm pe evreii ăia nenorociți să mai finanțeze mișcarea pentru drepturi civile. Încercam să-i ținem pe africani acolo unde le e locul — în școlile, bisericile, cartierele și toaletele lor, departe de femeile și copiii noștri. Evrei precum Marvin Kramer susțineau o societate interracială și îi stârneau pe africani. Ticălosul trebuia să fie adus la ordine.

— Și încă ce ordine, nu?

— N-a primit decât ce-a meritat. Îmi pare rău doar de copii.

— Compasiunea de care dai dovadă e copleșitoare.

— Ascultă-mă, Adam, și ascultă-mă bine. N-am vrut să rănesc pe nimeni.

Bomba trebuia să explodeze la ora cinci dimineața, adică cu trei ore înainte ca tipul să vină la lucru. Copiii erau împreună cu el numai și numai din cauză că nevastă-sa avea gripă.

— Da' n-ai nici o remușcare că Marvin și-a pierdut ambele picioare?

— Nu prea.

— Nici că s-a sinucis?

— Păi, el a apăsât pe trăgaci, nu eu.

— Sam, ești de-a dreptul bolnav.

— Mda, și-am să fiu și mai rău când am să trag gazul ăla pe nări.

Adam se mulțumi să clatine din cap, dezgustat. Puteau să se certe și altă dată pe tema rasei și a urii față de ceilalți; nu că ar fi putut el să schimbe ideile bătrânului, dar nu se știe niciodată. Acum însă trebuia să discute faptele.

— Și ce-ai făcut după ce-ai verificat dinamita?

— M-am întors în parcare pentru camioane și am băut o cafea.

— De ce?

— Poate că mi-era sete.

— Foarte amuzant. Te rog să încerci să-mi răspunzi la întrebări.

— Așteptam.

— Ce?

— Trebuia să-mi omor timpul vreo două ore. Era abia miezul nopții și voiam să stau cât mai puțin în Greenville. Așa că mi-am omorât vremea în Cleveland.

— Ai stat de vorbă cu cineva în barul ăla?

— Nu.

— Era lume multă înăuntru?

— Zău dacă-mi aduc aminte.

— Ai stat singur la masă?

— Da, răspunse Sam, cu un surâs ușor pe buze: știa ce avea să urmeze.

— Un șofer de camion pe nume Tommy Farris zicea că în noaptea aceea a văzut în parcare de care vorbim un bărbat care-ți semăna foarte bine și că bărbatul cu pricina a băut cafea împreună cu un bărbat mai tânăr.

— Nu-l cunosc pe domnul Farris, dar mi se pare că vreo trei ani de zile a suferit de amnezie. Din câte-mi amintesc eu, n-a suflat nimănui nici o vorbă până în ziua în care un reporter a dat de el și i-a scris numele în ziar. E de mirare ce de martori răsar de nicăieri, ani și ani de zile după proces.

— De ce n-a venit Farris ca martor la ultimul tău proces?

— Păi, nu mă întreba pe mine. Bănuiesc că nu avea nimic de spus, de-aia. Faptul că am băut cafea singur sau împreună cu cineva, cu șapte ore înainte

de explozie, nu prea e lămuritor. Și pe deasupra, cafeaua am băut-o la Cleveland și n-a avut nici o legătură cu faptul că eu am comis sau nu o crimă.

— Deci Farris a mințit?

— Habar n-am ce-a făcut Farris. Și nici măcar nu-mi pasă. Eu îți spun că eram singur. Și asta contează.

— La ce oră ai părăsit Clevelandul?

— Cred că pe la trei.

— Și nu te-ai oprit până în Greenville?

— Nu. Am dat pe-acasă pe la Kramer și i-am văzut paznicul stând pe verandă, am mers pe urmă pe la birou ca să mai treacă vremea și pe la patru am lăsat mașina în spatele clădirii unde își avea firma, m-am strecurat înăuntru prin ușa din spate, am pus bomba într-o debara din hol, m-am întors la mașină și am plecat de-acolo.

— La ce oră ai ieșit din Greenville?

— Eu avusesem de gând să plec după explozie. Dar, după cum bine știi, mi-au trebuit vreo câteva luni ca să pot părăsi orașul.

— Unde te-ai dus după ce-ai plecat de la biroul lui Kramer?

— Într-o cafenea de pe autostradă, la vreo jumătate de milă de biroul ăla.

— De ce te-ai dus acolo?

— Ca să beau o cafea.

— Cât era ceasul?

— Nu știu. Cam patru jumate.

— Înăuntru era lume?

— Nu prea. Cunoști tipul ăsta de local non-stop, cu un bucătar gras, îmbrăcat cu un tricou murdar, și cu veșnica ospătăriță care mestecă gumă și plescăie cât poate.

— Ai stat de vorbă cu careva dintre ei?

— Am vorbit cu ospătărița când i-am comandat cafeaua. Cred că am cerut și o gogoasă.

— Și stăteai acolo, bând cafea și văzându-ți de ale tale, în așteptarea exploziei.

— Păi, întotdeauna mi-a plăcut să ascult zgomotul exploziei și să urmăresc reacția oamenilor.

— Deci ai mai procedat în felul ăsta și altă dată?

— De vreo două ori. Tot în anul ăla, da' în februarie, am aruncat în aer biroul de afaceri imobiliare din Jackson — evreii vânduseră unor cioroi o casă dintr-un cartier al albilor. Când a explodat bomba, eu eram într-un local la vreo trei blocuri distanță. Atunci folosisem un fitil, așa că trebuise să mă grăbesc rău de tot. Fata care servea abia îmi pusese ceașca de cafea pe masă, că pământul s-a zguduit și toată lumea a înghețat. Mi-a plăcut la nebunie. Era ora patru dimineața și localul ăla era plin cu șoferi și comisionari, la colțul străzii erau chiar și niște polițiști care au sărit imediat în mașini și au demarat în trombă, cu girofarurile scăpărând. Masa la care stăteam s-a zgâlțâit așa de tare că mi s-a vărsat cafeaua.

— Și zici că toată afacerea asta ți-a plăcut?

— Chiar așa. Dar celelalte povești au fost prea riscante. N-am avut timp să caut un local și a trebuit să mă mulțumesc cu o plimbare de câteva minute cu mașina, în așteptarea distracției. Cum îmi verificam mereu ceasul, știam întotdeauna cât timp mai era până la explozie. Oricum, dacă eram în mașină, preferam să mă plimb pe la periferia orașului. Am fost de față la explozia de la Pinderi, adăugă Sam, după ce trase cu sete din țigară.

Ochii îi jucau puțin în timp ce-și descria aventurile, dar vorbele îi erau perfect măsurate.

— Cum ai făcut?

— Păi, ăștia locuiau într-o casă mare din zona suburbană, un fel de vale cu copaci mulți. Am oprit mașina pe o colină, la vreo milă distanță de casă, și am așteptat sub un copac să se întâmple.

— Câtă pace!

— Să știi că așa și era. Lună plină, noapte răcoroasă. Strada se vedea perfect și zăream chiar și o bucată de acoperiș. Totul era calm și tăcut, toată lumea dormea, când deodată bum — acoperișul s-a dus dracului.

— Cu ce păcătuiise domnul Pinder?

— Păi, ca de obicei, treburi ovreiești. Îi iubea pe cioroi. Îi lua întotdeauna în brațe pe africanii care veneau din Nord ca să agite spiritele. Îi plăcea să mășăluiască cot cot cu africanii. Noi îl suspectam chiar că le și finanțează multe activități.

Adam făcea însemnări după însemnări, încercând să asimileze tot ce auzea. Erau lucruri greu de digerat pentru că erau aproape de necrezut. Poate că, în fond, pedeapsa cu moartea nu era o idee prea rea.

— Hai să ne întoarcem la Greenville. Unde, în care parte a orașului se afla cafeneaua de care mi-ai vorbit?

— Nu-mi aduc aminte.

— Cum se numea?

— Da' s-a întâmplat acum douăștrei de ani. Și nici nu era un local pe care să vrei să-l ții minte.

— Era pe autostrada 82?

— Parcă. Da' poți să-mi spui și mie ce crezi că ai să faci? O să-ți petreci timpul făcând săpături ca să scoți la lumină un bucătar gras și o chelneriță mizerabilă? Te îndoiești de povestea mea?

— Exact. Mă îndoiesc puternic.

— Și de ce, mă rog?

— Pentru că nu ești în stare să-mi spui unde ai învățat să fabrici o bombă cu ceas.

— În garajul din spatele casei mele.

— În Clanton?

— În afara orașului. Și să știi că nici măcar nu e prea greu.

— Cine te-a învățat s-o faci?

— Am învățat singur. Am avut un desen, o broșurică plină cu schițe și alte chestii de-astea. Etapele unu, doi, trei. Nu e nici o scofală.

— De câte ori ai făcut repetiție înainte de atentatul de la Kramer?

— O singură dată.

— Unde? Când?

— În pădurea din apropierea casei. Am avut două cartușe de dinamită și restul calabalăcului de care e nevoie în cazuri de-astea și m-am dus cu ele cu tot pe malul pâraiașului care trece prin pădure. Și totul a mers perfect.

— Îmi închipui. Și deci ai studiat și ai făcut toate cercetările de care vorbești în garajul din spatele casei?

— Așa am spus.

— Acolo aveai laboratorul personal.

— Zi-i cum vrei.

— Numai că tipii de la FBI ți-au trecut prin sită casa, garajul și toate celelalte dependințe cât timp ai fost închis și n-au găsit nici o urmă de explozibil.

— Păi, dacă or fi fost tâmpiți. Sau poate că eu am fost foarte prudent și nu am lăsat urme.

— Sau poate că bomba a fost pusă de cineva cu experiență în branșă.

— No. Regret.

— Cât timp ai stat în cafeneaua aia?

— Al dracului de mult timp. Cu vreo zece minute înainte de ora șase am mai dat o raită pe la biroul lui Kramer. Totul părea în regulă. Dar pentru că apăruseră primii trecători și nu voiam să fiu văzut, am plecat imediat.

Am trecut fluviul în Arkansas și am luat-o spre Lake Village, dar pe urmă m-am întors la Greenville. Se făcuse deja șapte, soarele era sus pe cer și lumea începuse să se vânzolească de colo-colo prin oraș, dar explozia tot nu se făcea simțită. Atunci am parcat mașina pe o stradă laterală și am pornit-o pe jos. A dracului bombă nu voia cu nici un chip să sară-n aer. Îți dai seama că nu puteam să intru în clădire să văd ce se întâmplă, așa că am mers și-am mers prin cartier, cu urechile ciulite, sperând că pământul nu va întârzia prea mult să se zguduie. Dar tot nu se-ntâmpla nimic.

— I-ai văzut pe Marvin Kramer și pe copii intrând în clădire?

— Nu. Când am dat colțul, la un moment dat, i-am văzut mașina și mi-am zis: ei, la dracu'!; pe urmă mintea mi-a înțepenit, dar după aia, mi-am spus în sinea mea: ce mă-sa!, nu e decât un evreu care a făcut multe rele. Apoi, mi-au venit în minte secretarele și toți ăilalți de lucru acolo, așa că iar m-am învârtit prin jurul blocului. Mi-amintesc că pe la opt fără douăzeci m-am uitat la ceas și m-am gândit să dau un telefon anonim și să-i spun lui Kramer că avea o bombă în debara. Dacă nu mă credea, putea să se ducă s-o vadă și să dispară pe urmă în cea mai mare viteză.

— Și de ce n-ai făcut-o?

— N-am avut fisă. Îi lăsasem chelneriței tot mărunțișul și nu voiam să intru într-un magazin ca să cer o monedă. Trebuie să-ți spun că eram tare nervos. Îmi tremurau mâinile și nu țineam să dau de bănuir. Nu eram din oraș, corect? Bomba aia îmi aparținea, corect? Mă aflam într-un orașel în care toată lumea cunoaște pe toată lumea și-și aduc al dracului de bine aminte orice figură străină atunci când se produce o crimă. Mi-aduc aminte că mergeam chiar pe trotuarul din fața firmei lui Kramer și că am ajuns în dreptul chioșcului de ziare din dreptul unei frizerii; un tip voia să cumpere un ziar și se căuta prin buzunare după ceva mărunțiș; era cât pe-acți să-i cer o monedă ca să dau un telefon, dar eram prea nervos.

— De ce erai prea nervos, Sam? Doar acum câteva secunde mi-ai spus că nu-ți păsa nici cât negru sub unghie dacă Kramer pățea ceva. Asta era a șasea bombă din cariera ta?

— Da, numai că celelalte fuseseră ușoare. Am aprins fitilul, am zbughit-o pe ușă și am așteptat câteva minute. Mă tot gândeam la secretara aia drăgălașă care-mi arătase unde se afla toaleta. Mai târziu a venit martoră la proces. Și mă mai gândeam și la ceilalți care lucrau la firma aia pentru că, în ziua în care venisem în recunoaștere, clădirea era plină de lume. Se făcuse aproape opt și știam că programul avea să înceapă peste câteva minute. Și mai știam și că o grămadă de oameni aveau să moară peste puțin timp. Atunci mintea a refuzat să mai funcționeze. Mi-aduc aminte că rămăsesem împietrit lângă cabina de telefon, cu ochii lipiți când de cadranul ceasului, când de tastele telefonului, zicându-mi mereu că trebuie neapărat să-l sun pe Kramer. În cele din urmă, am intrat în cabină și am căutat numărul în carte, dar l-am uitat aproape imediat. L-am căutat din nou și tocmai când mă apucasem să-l formez, mi-am dat seama că nu aveam fisă. Asta m-a făcut să mă hotărâsc să intru în frizerie ca să fac rost de mărunțiș. Picioarele mi se îngreunaseră și eram leoarcă de transpirație. M-am oprit în fața vitrinei și am privit înăuntru prăvăliei. Era plină ochi de clienți înșirați de-a lungul peretelui, care stăteau de vorbă sau citeau ziarele. Vreo doi dintre ei s-au uitat la mine prin geam și pe urmă au început și alții să se zgâiască, așa că am renunțat să mai intru.

— Unde ai plecat de-acolo?

— Nu mai știu prea bine. Lângă firma lui Kramer era un alt birou în fața

căruia se opri o mașină: atunci mi-am zis că poate secretara sau altcineva se pregătea să intre în clădire și cred că tocmai mă îndreptam spre mașina aia când s-a produs explozia.

— Deci tu te aflai chiar peste drum?

— Parcă așa s-a întâmplat. Mi-aduc aminte că am căzut în patru labe în timp ce în jurul meu zburau cioburi și moloz. Ce-a urmat după aia nu prea mai e clar în mintea mea.

În clipa aceea, se auzi o ușoară bătaie în ușă, apoi sergentul Packer își făcu apariția în încăpere, aducând cu un pahar de plastic, un șervețel de hârtie și o cană cu — M-am gândit că poate vreți puțină cafea. Iertați-mă că dau buzna, zise el, lăsând totul pe tăblia de lemn și răsucindu-se pe călcâie.

— Mulțumesc, zise Adam.

— Două bucățele de zahăr și o linguriță de frișcă pentru mine, comandă Sam.

— Da, să trăiți, glumi Packer fără să se-ntoarcă și dispăru pe ușa pe care intrase.

— Serviciul e fără cusur, remarcă Adam.

— E minunat, pur și simplu minunat.

14

Bineînțeles că Sam nu primi cafea. Și el înțelesese imediat cum stau lucrurile, spre deosebire de Adam care rămase în așteptare preț de câteva minute. Apoi, Sam își îndemnă nepotul să-și bea cafeaua, în timp ce el își mai aprinse o țigară, plimbându-se răbdător prin partea de încăpere care îi era rezervată. Ceasul arăta aproape unsprezece și ora de plimbare în curtea închisorii se dusesse de mult; Sam n-avea deloc încredere că Packer are să-l lase totuși să vadă soarele la față, așa că, dacă tot făcea o pauză de conversație, nu-și pierdu vremea și se apucă să facă niște mișcări de gimnastică. Se obișnuise așa încă din primele luni petrecute la Parchman. La un moment dat ajunsese chiar să facă o sută de flotări și o sută de genuflexiuni pe zi în celulă. Slăbise, ajungând la o greutate și la o formă fizică perfecte.

Înțelesese însă destul de repede că lista morții avea să fie ultima lui locuință și că autoritățile statale au să-l omoare până la urmă. Și-atunci, ce sens are să fii sănătos și să ai mușchii tari, dacă-ți petreci douăzeci și trei de ore pe zi încuiat într-o celulă, așteptându-ți moartea? Și-așa, exercițiile de gimnastică se răriseră treptat, țigările se înmulțiseră. Tovarășii săi de drum îl considerau un om norocos pentru că avea bani. Un frate mai mic, Donnie, care trăia în Carolina de Nord, îi trimitea în fiecare lună lui Sam zece cartușe de țigări, bătrânul fumând în medie patru pachete pe zi. Adevărul e că voia să se omoare cu mâna lui mai înainte s-o facă autoritățile. Și ar fi preferat ca la mijloc să fie o boală care să îl bage în spital pentru un tratament greu și îndelungat, suportat, prin Constituție, de statul Mississippi.

După toate aparențele însă nu Sam avea să fie câștigătorul acestei curse contra cronometru.

Judecătorul federal care preluase controlul închisorii după un proces pentru drepturile prizonierilor dăduse la iveală o seamă de ordine cuprinzătoare, referitoare, printre altele, și la drepturile deținuților. Avusese în vedere până și amănunte minore, precum suprafața celulelor din lista morții sau suma de bani la care avea dreptul fiecare pensionar al locului. Suma maximă era de douăzeci de dolari, i se spunea „praf și venea întotdeauna din

afară. Condamnații la moarte nu aveau dreptul să muncească și să câștige bani. Cei mai norocoși dintre ei primeau câțiva dolari de la prietenii și rude, bani pe care îi puteau cheltui la cantina din centrul USM. Răcoritoarele erau cunoscute sub numele de „potolitoare”, bomboanele și gustările erau „zu-zu” sau „iam-iam”, iar țigările — „picioare lipite” sau „rulade de gata”.

Majoritatea deținuților nu primeau nimic din afară. Așa că făceau tot felul de schimburi până când strângeau câteva monede cu care își cumpărau frunze de tutun pe care le răsuceau în hârtie subțire și le fumau cu voluptate. Sam era într-adevăr un tip norocos.

Se așeză și își aprinse o nouă țigară.

— De ce nu ai depus mărturie la proces? îl întrebă avocatul.

— La care proces?

— Atins. La primele două.

— N-a fost nevoie. Brazelton alesese foarte bine jurații, toți albi care înțelegeau de minune cum stătea treaba. Am știut întotdeauna că oamenii ăia nu aveau să mă condamne. Așa că, vezi, nu era nevoie să depun mărturie.

— Dar la ultimul proces?

— Aici a fost mai complicat. Am discutat de nenumărate ori cu Keyes. La început, el a crezut că asta o să mă ajute, pentru că puteam să le explic juraților ce intenții am avut. Că nu vrusesem să fie nimeni rănit, și așa mai departe. Bomba ar fi trebuit să facă explozie la ora cinci. Știam amândoi însă că interogatoriul avea să fie foarte dur, mai ales că judecătorul fusese de acord să se facă referiri și la celelalte atentate ca să poată fi puse în evidență anumite lucruri. Așa că așa fi fost adus în situația de a recunoaște că am pus bomba cu mâna mea, toate cele cînșpe cartușe, suficiente ca să omoare o grămadă de oameni.

— Bine, dar de ce nu ai depus mărturie?

— Din cauza lui Dogan. Jigodia aia mincinoasă le-a spus juraților că planul nostru fusese să-l omorâm pe evreu. Îți dai seama ce greutate a avut cuvântul lui. Vreau să spun că, în fapt, fostul Vrajitor Imperial al Klanului din Mississippi era martorul acuzării împotriva propriilor săi oameni. Jurații l-au mâncat pe pâine.

— De ce a mințit Dogan?

— Jerry Dogan își pierduse mințile, Adam. Adică înnebunise definitiv. Federalii îl urmăreau de cînșpe ani — îi ascultau telefonul, îi urmăreau nevasta peste tot prin oraș, îi hărțuiau rudele, îi amenințau copiii, îi băteau la ușă în toiul nopții. Ce mai, trăia o viață de coșmar, urmărit permanent de ochi și urechi la pândă. Așa că, într-o bună zi, Jerry a zbârcit-o și a deschis ușa larg în fața celor de la Serviciul de Venituri Interne care au năvălit peste el. Împreună cu cei de la FBI, ăștia i-au spus că era cazul să se aștepte la vreo treizeci de ani de stat la răcoare, iar Dogan n-a mai rezistat. După procesul meu, am auzit că a fost trimis să viziteze alte locuri o bucată de vreme. A ajuns, adică, într-un sanatoriu, unde i-au făcut nu știu ce tratament și a murit la puțin timp după ce s-a întors acasă.

— Dogan a murit?

Sam rămase cu gura căscată: fumul țigării îi ieșea nestingherit din gură, înfășurându-i-se în jurul capului, în timp ce privirea uluită îi rămăsese lipită de chipul nepotului.

— Cum, nu știai de Dogan?

Adam revăzu cu ochii minții toate materialele adunate la dosar, apoi clătină din cap.

— Nu. Ce-a pățit?

— Eram convins că ești la curent cu tot ce s-a întâmplat. Credeam că ai învățat pe dinafară tot ce are legătură cu mine.

— Știu foarte multe despre tine, Sam. Și zău că nu mă interesează ce s-a întâmplat cu Jeremiah Dogan.

— El și nevastă-sa au murit într-un incendiu. Le-a luat casa foc într-o noapte de la o scurgere de gaze. Vecinii au zis după aia că afacerea semănase a bombă.

— Când s-a întâmplat asta?

— Exact în ziua în care se împlinea un an de când depusese mărturie împotriva mea.

Stiloul din mâna lui Adam refuză să se miște, iar privirea tânărului cerea insistent o explicație.

— Exact la un an de-atunci?

— Da.

— Frumoasă coincidență.

— Eu eram deja aici, bineînțeles, dar tot am auzit câte ceva. Poliția a zis că a fost un accident. Mi se pare că a fost și un proces împotriva companiei de distribuire a gazelor.

— Deci, după părerea ta, n-a fost asasinat?

— Ba firește că, după părerea mea, a fost ucis.

— OK. Și cine crezi că a făcut-o?

— Vreau să-ți spun că ăia de la FBI au venit până aici ca să-mi pună niște întrebări. S-auzi și să nu crezi. Federali care să-și vâre nasul pe-aici, doi puști din Nord. De fapt, tremurau de nerăbdare să viziteze lista morții și să vadă la față un terorist al Klanului, unul viu. Dar când au ajuns aici, erau atât de speriați că le era frică și de umbra lor. O oră întreagă m-au amețit cu o grămadă de întrebări tâmpite și pe urmă au plecat. Asta-i tot.

— Cine ar fi putut să-l omoare pe Dogan?

Mai înainte să răspundă, Sam trimise spre tavan un ultim nor de fum, spre disperarea nepotului nefumător, și strivi mukul de țigară în scrumieră.

— O grămadă de oameni, murmură el, într-un târziu. Adam își notă să reia subiectul cu altă ocazie, după ce va face cercetările de rigoare.

— Aș zice, totuși, doar așa, de dragul conversației, că ai fi putut să depui mărturie ca să-l contracarezi pe Dogan, își dădu el cu părerea, continuând să scrie.

— Păi, aproape că am făcut-o, spuse Sam cu o undă de regret în glas. În ultima noapte a procesului, eu, Keyes și asistenta lui, i-am uitat numele, am stat treji până după miezul nopții, discutând dacă era cazul să depun sau nu mărturie. Numai că, dacă te gândești puțin, Adam, ai să vezi că, dacă o făceam, aș fi fost adus în situația să recunosc că eu am pus bomba, că avea un ceas-detonator ca să facă explozie mai târziu, că am participat și la celelalte atentate cu bombe, că-n momentul exploziei mă aflam pe trotuarul din față. În plus, acuzarea demonstrase foarte clar că ținta fusese Marvin Kramer. Vreau să spun că, la dracu', le-au adus juraților să asculte înregistrarea convorbirilor telefonice făcute de FBI. Zău că merita să vezi spectacolul. Au împopoțonat sala tribunalului cu niște difuzoare uriașe și cu un magnetofon pe care l-au trântit pe-o masă chiar în fața juraților, de parcă ar fi fost cine știe ce bombă. Și pe urmă toată sala a răsunat de vocea lui Dogan care-i vorbea la telefon lui Wayne Graves despre o bombă care, din diferite motive, trebuia pusă în biroul lui Marvin Kramer și se lăuda c-o să-și trimită Grupul (așa-mi spunea el mie) la Greenville ca să se ocupe de afacere. Vocile alea de pe bandă sunau ca niște fantome din iad și jurații le sorbeau cuvintele. Efect garantat. La asta s-a mai adăugat și depoziția lui Dogan. În momentul ăla, aș fi fost absolut ridicol dacă aș fi încercat să-i conving pe jurați că în realitate nu eram un băiat rău. McAllister m-ar fi mâncat de viu. Așa că m-am hotărât să nu mai depun ca martor. Acum văd și eu c-am jucat prost. Ar fi

trebuit să vorbesc.

— Dar n-ai făcut-o pentru că așa te-a sfătuit avocatul?

— Uite ce e, Adam, dacă te gândești să-l ataci pe Keyes pentru asistență ineficientă, te sfătuiesc s-o lași baltă. Am ipotecat tot ce-am avut și l-am plătit pe Keyes cu bani frumoși, iar el a făcut o treabă bună. Acum câțva timp în urmă, Goodman și Tyner se gândiseră să sară la Keyes, dar n-au avut de ce să se agațe în privința felului în care mă reprezentase. Ascultă-mă pe mine, las-o baltă.

Dosarul Cayhall întocmit de „Kravitz & Bane” cuprindea o cantitate impresionantă de materiale referitoare la reprezentarea asigurată de Benjamin Keyes. Asistență ineficientă în timpul procesului era un argument standard în apelurile împotriva sentinței de condamnare la moarte, dar el nu fusese folosit în cazul lui Sam. Goodman și Tyner discutaseră la nesfârșit problema, într-un ping-pong de toată frumusețea cu memorii detaliate trimise către cele două birouri aflate la etajele șaiszeci și unu, și șaiszeci și șase ale clădirii din Chicago. Ultimul document zicea că la proces Keyes făcuse o treabă atât de frumoasă, că nu exista nici un motiv să fie atacat.

Dosarul conținea, de asemenea, o scrisoare de trei pagini prin care Sam interzicea în mod expres orice atac împotriva lui Keyes și promitea să nu semneze nici o petiție în acest sens.

Ultimul document data însă de șapte ani, deci dintr-o perioadă în care moartea nu era decât o posibilitate foarte improbabilă. Acum lucrurile stăteau cu totul altfel. Anumite elemente fuseseră readuse pe tapet, altele fuseseră pur și simplu fabricate. Era momentul să se agațe și de-un pai.

— Unde se află acum Keyes? întrebă Adam.

— Ultima oară când am auzit de el, lucra în Washington. Acum vreo cinci ani mi-a scris că nu se mai ocupă de avocatură. L-a lovit rău de tot că am pierdut. De fapt, nici lui, nici mie nu ne-a venit să credem.

— Nu te-ai așteptat să fii condamnat?

— Nu prea. Adu-ți aminte că aveam două victorii la activ. Și în juriu erau opt albi, sau, mă rog, anglo-americieni. Și după cum a mers procesul, n-am crezut nici o clipă cu adevărat că au să mă condamne.

— Dar Keyes?

— A, el era îngrijorat și am pregătit procesul asta luni de zile. Săptămâni întregi și-a neglijat ceilalți clienți, ba chiar și familia. McAllister rășărea mereu cu câte ceva nou, și cu cât vorbea el mai mult, cu atât munceam noi mai îndărătnic. Când a fost publicată lista potențialilor jurați, am petrecut zile la rând verificând toți candidații. Să știi că pregătirea procesului așa cum a făcut-o Keyes a fost impecabilă. Doar nu eram naivi.

— Lee mi-a spus că, la un moment dat, te-ai gândit să dispari.

— A, ți-a spus și asta.

— Da, azi-noapte.

— Da, m-am gândit, recunoscui Sam după ce-și admirase țigara neaprinsă ca și cum ar fi fost ultima. McAllister a sărit la mine abia după treisprezece ani în care am trăit ca orice om liber. La dracu', aveam patru'sapte de ani când s-a terminat al doilea proces, fusesem achitat de două jurii și tot răul era acum undeva, în urmă. M-am întors acasă. Viața mergea normal, eram fericit: aveam o fermă și un joagăr, îmi beam cafeaua în oraș și votam când erau alegeri. În primele luni am fost urmărit de federali, da' s-au convins și ei că renunșasem la pus bombe. Din când în când, câte un afurisit de reporter apărea prin oraș și puneă întrebări în stânga și-n dreapta, da' nimeni nu-i răspundea. Întotdeauna veneau din Nord, erau tâmpiți ca dracu', grosolani și ignoranți, și nu făceau mulți purici prin Clanton. Într-o zi, mi-aduc aminte că m-am trezit cu unul dinăștia acasă și tipul nu se dădea dus cu nici un chip. În

loc să ies la el cu pușca, am dat drumul dinilor care i-au făcut fundul ferfeniță. Nu l-am mai văzut de-atunci, preciză Sam, chicotind. Nici în cele mai negre coșmaruri nu am luat în calcul varianta asta. Dacă aș fi avut cea mai vagă bănuială, aș fi dispărut de mult. Eram absolut liber, înțelegi, n-aveam nici un fel de restricții. Cred că m-aș fi dus în America de Sud, mi-aș fi schimbat numele și m-aș fi stabilit la Sao Paulo sau Rio.

— Ca Mengele.

— Cam așa ceva. Pe ăla nu l-a prins nimeni, niciodată. De fapt, pe mai mulți nu i-a prins nimeni, niciodată; acum aș fi avut o căsuță frumoasă, aș fi vorbit portugheza și aș fi râs de dobitoci precum David McAllister, zise Sam, închizând ochii ca să poată visa mai bine.

— De ce n-ai plecat când McAllister a început să agite piritele?

— Pentru c-am fost naiv. Totul s-a întâmplat încetișor, ca și cum un coșmar se transforma în realitate pe bucățele. Mai întâi, McAllister a fost ales cu promisiunile lui cu tot. Pe urmă, după câteva luni, Dogan a fost băgat în corzi de SVI, au început să apară tot felul de zvonuri și de notițe prin ziare. Dar eu refuzam pur și simplu să cred că așa ceva ar fi fost posibil. Și până să mă dezmeticesc eu, FBI-ul îmi luase urma și nu mai puteam să fug.

Adam își privi ceasul și se simți brusc copleșit de oboseală. Conversația dura de două ore și acum avea nevoie de aer proaspăt și de lumina soarelui. Fumul de țigară îi dădea dureri de cap, iar aerul din încăperea devenise irespirabil.

— Trebuie să plec, zise el, vârându-și stiloul și carnetul în servietă. Am să mă întorc probabil mâine pentru o altă repriză.

— Mă găsești aici.

— Lucas Mann mi-a dat liber să vin oricând doresc.

— Un tip nemaipomenit, nu?

— E un băiat bun. Își face doar meseria.

— La fel și Naifeh și Nugent și toți alții ăia.

— Albii? Cum adică?

— Da. Așa li se spune autorităților. În fond, nimeni nu vrea să mă omoare, toți își fac doar meseria. Caută-l pe cretinul ăla cu nouă degete care e călăul oficial, ăla de amestecă gazele. Întreabă-l și pe el cum e cu chestia asta și-o să-ți spună și el că-și face doar meseria. Și preotul, și doctorul și psihiatrul închisorii, și gardienii care au să mă ducă în camera de gazare și brancardierii care au să mă scoată de-acolo, toți sunt niște tipi cumsecade, care n-au nimic cu mine, personal; își fac numai meseria.

— N-o să ajungem pân-acolo, Sam.

— E o promisiune?

— Nu. Dar trebuie să fim optimiști.

— A, păi aici ăsta-i lucrul cel mai răspândit. Eu și cu băieții suntem nemaipomeniți când e vorba de spectacol, programe de călătorie și cumpărături. Africanii preferă „Soul Train”.

— Ce-ar fi să ne ocupăm de tine, Sam. Lee mi-a zis să-ți transmit că se gândește la tine și că se roagă pentru tine.

Sam își mușcă buza, lăsându-și privirea în pământ. Dădu din cap fără să scoată o vorbă.

— Am să stau la ea vreo lună sau mai mult.

— Mai e măritată cu tipul ăla?

— Într-un fel. Ar vrea să te vadă.

— Nu.

— De ce?

Sam se ridică încet de pe scaun și ciocăni în ușa din spate. Apoi se răsuci puțin în loc și-și privi atent nepotul. Privirile le rămaseră agățate una de alta

până când gardianul îl scoase pe bătrân din încăpere.

15

— Puștiul a plecat acum o oră, cu autorizația de reprezentare, deși eu n-am văzut nimic scris, îi explică Lucas Mann lui Phillip Naifeh care privea de la fereastra biroului un grup de deținuți ocupat cu strângerea gunoierului de pe marginea șoselei. Directorul se lupta cu o durere de cap, cu alta de spate și, în general, ajunsese la mijlocul unei zile absolut oribile în care primise deja trei telefoane matinale de la guvernator și două de la Roxburgh, procurorul general. Subiectul fiind, evident, Sam.

— Prin urmare, s-a făcut cu avocat, zise el cu glas plin de blândețe, încercând în același timp să-și maseze un punct dureros de pe șira spinării.

— Da, și să știi că mie-mi place puștiul. Înainte să plece a trecut să mă vadă și arăta de parcă fusese lovit de un camion. Am impresia că el și bunicu-său au ceva probleme de rezolvat.

— Pentru bătrân situația o să fie din ce în ce mai rea.

— Lucrul ăsta e valabil pentru noi toți.

— Vrei să-ți spun ce mi-a cerut guvernatorul? Voia să știe dacă putem să-i dăm și lui o copie după manualul de instrucțiuni referitoare la execuții. I-am răspuns că așa ceva nici nu intră în discuție. Atunci mi-a zis că, după părerea lui, guvernatorul statului avea dreptul să primească o copie a manualului, iar eu am încercat să-i explic că, în realitate, nu era vorba de un manual, ci mai degrabă de o broșurică revizuită în detaliu ori de câte ori are loc o execuție. Când m-a întrebat de titlu, i-am spus că nu există nici un titlu oficial pentru că, slavă Domnului, nu este prea folosită, dar că eu îi zic „cärticica neagră”. Pe urmă el a insistat, eu m-am enervat și convorbirea s-a terminat cam brusc. Un sfert de oră mai târziu, avocatul lui, bășina aia gheboasă cu ochelari pe vârful nasului...

— Larramore.

— Larramore, mi-a telefonat ca să-mi spună că articolul ăsta și articolul ăla din codul de procedură penală îi dădeau dreptul guvernatorului să aibă o copie a manualului cu instrucțiuni. L-am lăsat să aștepte vreo zece minute la telefon ca să verific, și pe urmă i-am citit articolele de care vorbise; bineînțeles că mințea, ca de obicei, și mă lua drept un imbecil. Așa că i-am trântit telefonul în nas. După zece minute m-a sunat iar guvernatorul, tot numai miere, ca să-mi spună că broșura aia n-avea, în fond, nici o importanță, că este foarte preocupat de drepturile constituționale ale lui Sam și că vrea să-țin la curent cu tot ce se întâmplă. O dulceață, preciză Naifeh, mutându-și greutatea pe celălalt picior și schimbând mâna cu care încerca să-și maseze spatele dureros. O juma' de oră mai târziu, mă sună Roxburgh și ce crezi că vrea să afle de la mine? Vrea să-i spun dacă am vorbit cu guvernatorul. Asta trăiește cu impresia că el și cu mine suntem vechi prieteni politici și că deci putem să avem încredere unul în celălalt. Așa se face că îmi spune la telefon, absolut confidențial, se-nțelege, de la suflet la suflet, că, după părerea lui, guvernatorul ar putea încerca să exploateze execuția asta în scopuri politice.

— Prostii! sări Lucas.

— Da, și eu i-am zis lui Roxburgh că nu pot să cred că el poate gândi așa ceva despre guvernatorul nostru. Am fost cât se poate de serios și-atunci a devenit și el foarte serios și ne-am promis reciproc să urmărim cu atenție mișcările guvernatorului și să ne anunțăm imediat ce vom observa și cel mai mic semn că încearcă să manipuleze situația. Roxburgh m-a anunțat că avea

posibilitatea să-l neutralizeze pe guvernator în caz că va sări peste cal. N-am îndrăznit să-l întreb despre ce fel de posibilitate este vorba, dar părea foarte sigur de el.

— Deci care dintre ei este mai nebun?

— Probabil că Roxburgh. Dar situația e tare grea, declară Naifeh, întinzându-se cu grijă și părăsind fereastra în favoarea biroului: desculț și cu poala cămășii atârând neglijent peste pantaloni, directorul arăta într-adevăr bolnav. Amândoi sunt înnebuniți să li se facă publicitate. Sunt ca doi puști îngroziți că unul dintre ei ar putea primi o bucată mai mare de prăjitură. Mi-e silă de amândoi.

— Toată lumea îi urăște, mai puțin electoratul.

În momentul acela, trei ciocănituri puternice, separate de intervale precise de timp, răsunară în ușa.

— Țsta trebuie să fie Nugent, zise Naifeh, simțind cum toate durerile i se amplifică brusc. Intră.

Ușa se deschise imediat, lăsându-l pe colonelul în retragere George Nugent să intre în pas militaros. Prima oprire fu în dreptul lui Lucas Mann care nu se ridică de pe scaun, dar îi întinse mâna.

— Domnule Mann, salută Nugent, pe un ton tăios, apoi se întoarse spre Naifeh căruia îi strânse mâna peste birou.

— Ia loc, George, îl invită directorul, arătându-i un scaun aflat chiar lângă Lucas; ar fi vrut să-i spună noului venit s-o lase încolo de militarie, dar știa că n-ar avea nici un rost.

— Da, să trăiți, răspunse Nugent, lăsându-se țeapăn pe scaun.

Deși la Parchman doar gardienii și deținuții purtau uniforme, tipul reușise să-și improvizeze una doar pentru el: cămașă și pantaloni oliv-închis, în nuanțe perfect asortate, totul călcat impecabil, fără urmă de șifonare chiar și după o zi întreagă de muncă. Pantalonii dispăreau în interiorul unor cizme de campanie care se ridicau deasupra gleznei, lustruite cel puțin de două ori pe zi, ceea ce le făcea să fie permanent orbitor de curate. Odată, demult, circulase un zvon cum că un secretar sau un lucrător al administrației depistaseră un strop de noroi pe una din tălpi, dar zvonul nu fusese confirmat.

Nasturele de la gât era deschis în așa fel încât să formeze un triunghi perfect prin care să se vadă marginea unui tricou gri. Buzunarele și mânecile erau lipsite de medalii și panglici, ceea ce, bănuia Naifeh, îl umilea îngrozitor pe colonel. Părul era tuns după moda militară, ras deasupra urechilor și în perie subțire pe creștet. La cincizeci și doi de ani, Nugent avea în spate treizeci și patru de ani de serviciu militar în slujba patriei, mai întâi ca simplu soldat în Coreea, iar mai târziu cu grad de căpitan în nu se știe ce armă în Vietnam, unde făcuse războiul așezat la un birou. Rana cu care se pricopsise într-un accident de mașină îl trimisese acasă împreună cu panglica meritată.

În ultimii doi ani, Nugent se dovedise un administrator adjunct demn de încredere, loial, subaltern de nădejde pentru Naifeh. Adora detaliile, regulamentele și regulile. Devora manualele cu instrucțiuni și redacta mereu noi și noi proceduri, directive și modificări pe care i le prezenta apoi directorului spre analiză. Nugent era ca un ghimpe dureros înfipt în fundul directorului, dar cu toate acestea era o persoană indispensabilă. Nu era un secret pentru nimeni că peste vreo doi ani, colonelul avea să se lupte ca să capete postul lui Naifeh.

— George, eu și cu Lucas tocmai discutăm despre problema Cayhall. N-am idee cât de la curent ești cu apelurile, dar Circumscripția cinci a suspendat amânarea, așa că ne pregătim de execuție peste patru săptămâni.

— Da, să trăiți, veni răspunsul sec al colonelului care sorbea fiecare cuvânt, introducându-și-l în memorie. Am citit în ziarul de azi.

— Bun. Lucas e de părere că de data asta nu mai e nici o cale de întoarcere. Am dreptate, Lucas?

— E foarte posibil. Șansele sunt juma-juma, confirmă Lucas, fără să-l privească pe Nugent.

— De când lucrezi aici, George?

— De doi ani și o lună.

— Ai asistat la execuția lui Paris? Întrebă directorul, după ce încercase să calculeze în gând.

— Nu, domnule, am ratat-o cu câteva săptămâni, răspunse Nugent cu o undă de dezamăgire în glas.

— Deci n-ai asistat la nici una?

— Exact, domnule.

— Ei bine, George, sunt îngrozitoare, ascultă-mă pe mine. Sunt de departe partea cea mai rea a meseriei noastre. Și-ți spun sincer, eu nu m-am împăcat niciodată cu ele. Speram să mă pensioneiez înainte să mai folosim încă o dată camera de gazare, dar acum perspectiva asta mi se pare tare îndoielnică. Așa că am nevoie de ajutor.

Spinarea dureros de țeapănă a colonelului păru că se îmbătoșează și mai și; dădu aprobator din cap, în timp ce ochii îi dansau.

— Din moment ce eu nu pot să mă împac cu aspectul ăsta, Lucas și cu mine ne-am gândit că poate tu, George, ai putea să te ocupi de evenimentul care ne așteaptă, spuse directorul așezându-se ușurel, cu o grimasă de durere.

Auzindu-l, colonelul nu-și putu împiedica un zâmbet, dar îl alungă aproape imediat.

— Sunt convins că am să fac față, domnule, răspunse el extrem de serios.

— Și eu sunt convins, zise Naifeh, arătându-i broșura cea neagră de pe colțul biroului. Avem și un manual cu instrucțiuni pentru o astfel de situație. Uite-l aici, cuprinde învățămintele adunate cu prilejul a două duzini de vizite în camera de gazare petrecute în ultimii treizeci de ani.

Ochii lui Nugent se îngustară, concentrându-și privirea asupra „cărțicei negre”. Astfel, observă că paginile nu erau toate la fel, că unele dintre ele erau îndoite și teribil de murdare, că până și coperta neagră era uzată și roasă. Peste numai câteva ore, hotărî el imediat, manualul ăsta se va transforma într-o publicație de prima mână. Asta era prima sarcină. Totul o să fie fără cusur.

— Ce-ar fi s-o citești în noaptea asta și să ne vedem iar mâine dimineață?

— Da, domnule, răspunse el, plin de sine.

— Nu suflă nimănui nici o vorbă până când nu ne întâlnim din nou, clar?

— Clar, domnule.

Apoi Nugent îl salută pe Lucas cu o mișcare a capului și ieși din încăpere, ducând cu el broșura cu pricina în felul în care un copil își duce în brațe jucăria cea nouă. În sfârșit, ușa se închise în urma lui.

— E ținut, decretă Lucas.

— Știu. De-aia o să fim cu ochii pe el.

— E cel mai bun lucru pe care-l putem face. Tipul e atât de scrântit că ar fi în stare să-l gazeze pe Sam chiar în weekendul ăsta.

Naifeh își scoase sticluța cu pastile din sertarul biroului și înghiți două fără să se mai obosească să facă rost de apă.

— Eu plec acasă, Lucas. Trebuie să mă întind în pat. Probabil că am să mor înaintea lui Sam.

— Atunci ar fi cazul să te grăbești.

Conversația telefonică avută cu E. Garner Goodman fu cât se poate de

scurtă. Adam îi explicase acestuia cu oarecare mândrie în glas că el și Sam încheiaseră o înțelegere scrisă de reprezentare și că petrecuseră deja patru ore împreună, deși nu realizaseră mare lucru în acest timp. Goodman îi ceruse o copie după document și tânărul îi povestise că deocamdată nu exista nici o copie pentru că originalul se afla în siguranță, într-una din celulele listei morții, ba, mai mult, că nu va exista nici o copie fără acordul expres al clientului.

Goodman îi promisese să recitească dosarul și să treacă imediat la treabă. Adam îi dăduse numărul de telefon al lui Lee și îi promisese la rândul lui că vor ține zilnic legătura unul cu celălalt. După ce puse receptorul în furcă, tânărul își îndreptă privirea spre cele două mesaje înspăimântătoare pe care le găsisese lângă calculator. Ambele veneau din partea unor ziariști, unul de la un ziar din Memphis, iar celălalt de la televiziunea din Jackson, Mississippi.

Baker Cooley vorbise cu amândoi reporterii. De fapt, o echipă a televiziunii din Jackson năvălise peste secretara de la recepție și nu plecase decât în momentul în care Cooley trecuse la amenințări. Atenția asta deșănțată dăduse peste cap plictisitoarea rutină zilnică a sucursalei din Memphis a firmei „Kravitz & Bane”, și Cooley nu era deloc fericit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile. Ceilalți parteneri abia dacă îi spuneau vreun cuvânt lui Adam, în timp ce secretarele, în ciuda politeții profesionale, se străduiau să stea cât mai departe de biroul tânărului avocat.

Cooley îl avertizase pe un ton plin de gravitate că reporterii erau la curent cu legătura de rudenie dintre Sam și Adam, că habar n-avea cum aflaseră, dar că în orice caz nu el fusese cel care le vânduse pontul. În realitate, el nu suflase o vorbă despre treaba asta până în clipa când zvonul umpluse clădirea; atunci se văzuse obligat să-i adune pe toți partenerii și asociații firmei chiar înainte de prânz și să le anunțe oficial vestea.

Se făcuse aproape ora cinci. Așezat la birou, Adam asculta zgomotele de pe culoar; oamenii se pregăteau să plece acasă. După ce hotărî că nu avea nimic de vorbit cu cel de la televiziune, formă numărul lui Todd Marks de la *Memphis Press*.

Todd Marks, se auzi la celălalt capăt al firului o voce adolescentină și grăbită.

— Sunt Adam Hall, de la „Kravitz & Bane”. Am primit un mesaj să vă telefonez.

— Da, domnule Hall, zise Marks, devenind brusc deosebit de prietenos, fără urmă de grabă în glas. Mulțumesc pentru telefon. Eu, ăă, adică noi, ăă, ei bine, am auzit că dumneavoastră vă ocupați de cazul Cayhall și, ăă, eu încercam doar să văd care-i situația.

— Într-adevăr, îl reprezintă pe domnul Cayhall, confirmă Adam, măsurându-și cuvintele.

— Da, păi asta am auzit și noi. Și, ăă, sunteți din Chicago?

— Sunt din Chicago.

— Înțeleg. Cum, ăă, ați primit cazul?

— Firma la care lucrez l-a reprezentat pe Sam Cayhall timp de șapte ani.

— Da, așa e. Dar nu a renunțat Cayhall la serviciile firmei, și asta de curând?

— Ba da. Iar acum a reangajat firma, răspunse Adam, ascultând zgomotul făcut de tastele unui calculator — Marks introducea conversația lor în memoria mașinii.

— Înțeleg. Știți, noi am auzit un zvon, un simplu zvon, după părerea mea, cum că Sam Cayhall ar fi bunicul dumneavoastră.

— De unde ați auzit?

— Ei, știți și dumneavoastră cum e, avem sursele noastre și trebuie să le protejăm. Nu pot să vă spun cine anume ne-a spus.

— Da, știu, zise Adam, apoi trase aer în piept, lăsându-l pe celălalt să aștepte câteva clipe. Unde sunteți acum?

— La redacție.

— Și asta unde se află? Eu nu cunosc orașul.

— Dumneavoastră unde sunteți acum?

— În centru, la birou.

— Nu e departe. Pot să fiu acolo în zece minute.

— Nu, nu aici, mai bine să ne întâlnim în altă parte. Într-un bar liniștit sau așa ceva.

— Perfect Hotelul „Peabody” e pe Union, la trei blocuri de dumneavoastră. Barul se numește „Mallards” și e tocmai ce trebuie.

— Am să fiu acolo într-un sfert de oră. Doar noi doi, bine?

— Desigur.

Punând receptorul în furcă, Adam își aminti că textul redactat de Sam interzicea, în termeni foarte ambigui de altfel, avocatului său să vorbească cu reprezentanții presei. Clauza, așa cum suna ea, avea niște găuri prin care orice avocat ar fi putut să scape în orice direcție, dar el nu voia să se folosească de așa ceva. După două vizite, misterul întruchipat de bunicul său rămânea întreg. Era clar însă că bătrânului nu-i plăceau avocații și că era oricând gata să-l concedieze chiar și pe nepotu-său.

„Mallards” se umplu repede cu tineri obosiți după o zi de muncă, pe care numai un pahar, două îi puteau pune pe picioare înainte de a ajunge acasă. Puțini oameni locuiau efectiv în centrul orașului, cei mai mulți părăsind orașul în favoarea suburbiilor, așa că bancherii și agenții de bursă se întâlneau prin baruri, în fața sticlelor de bere și a paharelor cu vodcă, ca să discute evoluția pieței și viitorul prețurilor. „Mallards” era un local elegant, cu pereții din cărămidă autentică și podea din lemn de esență tare. Clienții erau întâmpinați chiar la intrare de tăvi cu aripioare de pui prăjite și ficăței înfășurați în felii de șuncă, așezate pe o masă aflată lângă ușă.

Adam făcu cunoștință cu tânărul în blugi și cu un carnețel în mână și se așezară împreună la o masă mai retrasă. Todd Marks nu avea mai mult de douăzeci și cinci de ani, purta ochelari și părul lung până la umeri; era amabil, dar părea puțin nervos. Comandară bere.

Cum carnețelul era deja pe masă, gata de acțiune, Adam se hotărî să preia controlul situației.

— Mai întâi câteva reguli de bază. Primo, tot ce spun este neoficial. Nu aveți voie să mă citați în nici o ocazie, în legătură cu nici un subiect. De acord?

— OK, zise Marks ridicând din umeri ca și când nu asta dorise să audă.

— Bănuiesc că vreți să schițați un fundal de adâncime sau cam așa ceva.

— Exact.

— Am să vă răspund la câteva întrebări, dar nu prea multe. Mă aflu aici doar pentru că vreau să înțelegem corect situația.

— Corect. Sam Cayhall este într-adevăr bunicul dumneavoastră?

— Sam Cayhall este clientul meu și el mi-a interzis să vorbesc cu presa. De asta nu mă puteți cita. Tot ce pot să fac este să confirm sau să infirm. Atât.

— OK. Dar este într-adevăr bunicul dumneavoastră?

— Da.

Marks răsuflă din rărunchi, savurând acest fapt incredibil care avea să ducă, fără nici o îndoială, la un articol extraordinar. Titlurile îi jucau deja în fața ochilor.

Apoi, dându-și seama că trebuia să continue cu alte întrebări, își scoase stiloul din buzunar.

— Cine e tatăl dumneavoastră?

— Tatăl meu a murit.

— OK, spuse ziaristul după o lungă pauză. Deci Sam este tatăl mamei dumneavoastră?

— Nu, Sam este tatăl tatălui meu.

— E-n regulă. Atunci de ce aveți nume de familie diferite?

— Pentru că tatăl meu și-a schimbat numele.

— De ce?

— Nu vreau să răspund la întrebarea asta. Nu doresc să intru în istoria familiei.

— Ați copilărit în Clanton?

— Nu. M-am născut acolo, dar când aveam trei ani părinții mei s-au mutat în California. Acolo am copilărit.

— Prin urmare nu ați crescut în preajma lui Sam Cayhall?

— Nu.

— L-ați cunoscut?

— Da, ieri.

Berea le fu servită chiar în clipa în care Marks își pregătea întrebarea următoare, așa că amândoi își concentrară atenția asupra paharelor.

Apoi ziaristul își notă ceva în carnet și atacă din nou:

— De când lucrați la „Kravitz & Bane”?

— De aproape un an.

— De când vă ocupați de cazul Cayhall?

— De o zi și jumătate.

— Domnule Hall, ăă, uitați... se bâlbâi Marks, după ce deveni clar că Adam nu avea de gând să continue cu explicațiile.

— Adam.

— OK, Adam. Mi se pare că sunt prea multe goluri în istoria asta. N-ai putea să mă ajuți puțin?

— Nu.

— E-n regulă. Am citit undeva că Sam Cayhall a renunțat de curând la firma „Kravitz & Bane”. Lucrai deja la dosarul ăsta când s-a întâmplat?

— Ți-am mai spus că mă ocup de dosar abia de o zi și jumătate.

— Când ai văzut prima dată lista morții?

— Ieri.

— Știa că vii?

— Nu vreau să discutăm despre asta.

— De ce?

— Povestea asta este extrem de confidențială. Așa că nu am de gând să vorbesc despre vizitele mele acolo. Am să-ți confirm sau infirm numai acele lucruri pe care le poți verifica în altă parte.

— Sam mai are și alți copii?

— Nu discut probleme de familie. De altfel, sunt convins că ziarul tău a mai atacat deja aspectul ăsta.

— Dar asta s-a întâmplat cu multă vreme în urmă.

— Atunci n-ai decât să cauți în arhivă.

Altă înghițitură de bere, altă privire lungă spre carnetul de însemnări.

— Care sunt șansele ca execuția să aibă loc pe 8 august?

— Greu de spus. N-aș vrea să fac speculații gratuite.

— Dar toate apelurile au fost epuizate, nu?

— Poate. Hai să zicem că lucrurile au fost puse în pagină pentru mine.

— Guvernatorul poate acorda o grațiere?

— Da.

— Este o posibilitate demnă de luat în considerare?

— Aș zice că nu. Va trebui să-l întreb pe guvernator.
 — Clientul tău va fi de acord să dea vreun interviu înainte de execuție?
 — Mă îndoiesc. Altceva? Întrebă Adam privindu-și ceasul, de parcă și-ar fi adus brusc aminte că trebuie să prindă un avion, și-și termină berea din pahar.
 — Putem să mai stăm de vorbă și altă dată? Întrebă la rândul său ziaristul, vârându-și stiloul în buzunar.
 — Depinde.
 — Depinde de ce?
 — De felul în care ai să te ocupi de povestea asta. Dacă te arunci pe problemele de familie, atunci am pus punct definitiv.
 — Înseamnă că aveți ceva secrete ascunse prin sertare.
 — Nu comentez, zise Adam și se ridică, întinzând mâna. Mi-a părut bine de cunoștință.
 — Mulțumesc. Am să te mai sun.
 Adam traversă iute barul aglomerat și dispăru în holul hotelului.

16

Dintre toate regulile tâmpite și înnebunitoare pe care trebuiau să le respecte deținuții din listă, cea care îl irita cel mai mult pe Sam era așa-numita regulă de cinci țoli. Acest bulgăraș de aur găsit de inteligența strălucită care redactase regulamentele spunea că un condamnat la moarte nu putea să păstreze în celulă o cantitate de hârtie care să depășească grosimea unui teanc de cinci țoli. Deci toate foile de hârtie din celulă, puse unele peste altele, nu aveau voie să dea un teanc mai gros de cinci țoli. Dosarul lui Sam nu diferea prea mult de cele ale colegilor de pedeapsă și, după nouă ani de apeluri, hârtiile umpleau o cutie de carton. Și-atunci cum dracu' să se supună regulii de cinci țoli?

Packer intrase de mai multe ori în celulă, aducând cu el un bețigaș pe care-l vântura ca pe o baghetă de dirijor și pe care-l lipea de teancul de hârtii. Și de fiecare dată, Sam nu se conformase literei regulamentului; ba odată fusese prins, după cum afirma Packer, cu un teanc gros de douăzeci și unu de țoli. De fiecare dată, Packer scria un RVR, raport de violare a regulamentului, ceea ce aducea alte hârtii la dosarul lui Sam. De altfel, bătrânul se întrebase nu o dată cât de gros era dosarul său din clădirea administrației. Dar de fapt, cui ce-i păsa? Îl țineau în cușcă de nouă ani și jumătate cu unicul scop de a-i prelungi viața, ca să i-o poată lua într-o bună zi. Ce altceva ar fi putut să-i facă?

De fiecare dată, Packer îi dăduse douăzeci și patru de ore ca să-și aducă dosarul la grosimea admisă, așa că Sam îi trimitea din când în când colete cu hârtii fratelui său din Carolina de Nord. De câteva ori, îi trimisese, fără nici o tragere de inimă, vreo doi țoli de documente și lui E. Garner Goodman.

În momentul de față, depășea limita regulamentară cu vreo doisprezece țolii. Și mai avea sub saltea și un dosar subțire cu cele mai recente cazuri judecate de Curtea Supremă de Justiție. Precum și alți doi țoli de documente în celula de alături, sub supravegherea lui Hank Henshaw. Alți trei țoli de documente se aflau în celula lui J.B. Gullitt. Sam verifica toate documentele și scrisorile primite de Henshaw și Gullitt; avocatul lui Henshaw era foarte bun, plătit cu bani grei de familie, Gullitt însă avea un fraier de la o mare firmă din Washington D.C. care nu văzuse un tribunal în viața lui.

Regula celor trei cărți era o altă limitare aiurită a ceea ce prizonierii aveau dreptul să păstreze în celule. Conform regulii respective, un condamnat la

moarte nu putea să dețină mai mult de trei cărți, or Sam avea cincisprezece, șase în propria celulă și alte nouă risipite pe la clienții pe care-i avea printre deținuți. Evident, nu avea timp să citească literatură beletristică, colecția lui cuprindea strict tratate despre condamnarea la moarte și despre Amendamentul Opt la Constituție.

După cina obișnuită — carne de porc fiartă, fasole și turtă de mălai —, Sam se apucă să citească relatarea unui caz petrecut în California, cu un prizonier care și-a întâmpinat moartea cu un asemenea calm încât avocații lui au fost de părere că era probabil nebun. Așa că au introdus o serie de cereri oficiale în care susțineau că cel pe care-l reprezentau era, cu adevărat, prea nebun ca să fie executat. Circumscripția Judiciară Nouă, plină cu liberali californieni care luptau împotriva pedepsei cu moartea, hotărâse suspendarea execuției. Lui Sam îi plăcea tare mult cazul ăsta și din când în când își dorea ca Circumscripția Nouă să fi fost cea care să se ocupe de cazul lui.

Din celula de alături, Gullitt strigă: „Uite un zmeu, Sam”, și bătrânul se apropie de gratii. Zmeul era singura metodă de corespondență posibilă între deținuți. Biletul trimis de Gullitt venea de la Puștiul Predicator, un tânăr alb patetic, aflat șapte celule mai departe, care își începuse cariera de predicator de țară la vârsta de paisprezece ani: veșnicele predici despre flăcările și pucioasa iadului. Numai că evoluția sa se opri brusc, amânându-se probabil definitiv, în momentul în care fusese condamnat pentru că o violase și ucisese pe soția unui diacon. La vârsta de douăzeci și patru de ani, locuia deja de trei ani într-una din celulele listei și de curând își făcuse o revenire triumfală la Sfânta Scriptură. Biletul cuprindea următoarele:

„Dragă Sam, în clipa asta mă rog pentru tine. Sunt cu adevărat convins că Dumnezeu își va face simțită prezența și va opri întorsătura pe care au luat-o lucrurile. Da' dacă n-o s-o facă, o să mă rog să te ia cât mai repede, fără durere sau altceva, și să te ducă acasă.

Cu dragoste, Randy.”

Vai, ce frumos, își zise Sam, se și roagă să mă ia mai repede, fără durere și altceva; așa că se așeză pe marginea patului și scrisese următorul bilet de răspuns:

„Dragă Randy,

Mulțumesc pentru rugăciuni. Să știi că am nevoie de ele. La fel cum am nevoie și de cărțile mele. Asta se numește *Privire generală asupra pedepsei cu moartea* de Bronstein. E o carte verde. Trimite-mi-o.

Sam.”

Apoi i-l dădu lui J.B., rămânând în așteptare, cu brațele întinse printre gratii, în timp ce zmeul plutea de-a lungul coridorului. Ceasul arăta ora opt, aerul continua să fie fierbinte și umed, dar din fericire întunericul nopții devenea din ce în ce mai dens. Peste puțin timp, temperatura avea să scadă pe la vreo douăzeci și ceva de grade, iar ventilatoarele aveau să le facă viața o idee mai ușor de suportat în următoarele câteva ore.

În timpul zilei, Sam primise mai multe asemenea zmee, toate purtând mesaje de simpatie și speranță, precum și oferte de ajutor. Muzica fusese dată mai încet, iar strigătele care izbucneau atunci când drepturile vreunuia dintre deținuți erau încălcate nu se făcuseră auzite toată ziua. Televizoarele funcționaseră fără întreruperi, dar la un volum mult scăzut față de obiceiul casei. Una peste alta, Nivelul A fusese evident mai liniștit decât în restul zilelor.

— Mi-am luat un avocat nou, zise Sam cu glas scăzut. Nu avea pe el decât

sortul. Din locul unde se afla putea să vadă mâinile și încheieturile lui Gullitt, fără să-i vadă însă fața, lucru care se întâmpla întotdeauna când se conversau dinăuntrul celulelor. În fiecare zi când venea ora de plimbare, Sam trecea pe coridor privind adânc în ochii tovarășilor săi de condamnare, iar ei îi întorceau privirea. Le ținea minte chipurile și le cunoștea vocile, dar era atât de crud să trăiești ani de zile perete în perete cu un alt om, să ai cu el lungi conversații despre viață și despre moarte și în tot acest timp să nu ai în fața ochilor decât mâinile lui.

— Asta-i un lucru bun, Sam. Mă bucur pentru tine.

— Mda. După mine, e un puști tare isteț.

— Cine e? Întrebă Gullitt ale cărui mâini împreunate erau imobile.

— Nepotul meu, zise Sam, căci Gullitt știa să păstreze un secret.

— Nepotul tău? repetă celălalt, mișcând ușor din degete în timp ce încerca să prindă înțelesul cuvintelor.

— Mda. Din Chicago. O mare firmă. El crede că s-ar putea să mai fie o șansă.

— Nu mi-ai vorbit niciodată despre nepotul tău.

— Păi nu l-am văzut de douăzeci de ani. A apărut aici ieri și mi-a spus că e avocat și că vrea să se ocupe de cazul meu.

— Da' unde a fost până acum?

— A crescut; cred că n-are mai mult de douăzeci și șase de ani.

— Păi, și ai de gând să lași un puști de douăzeci și șase de ani să se ocupe de cazul tău?

— În faza asta a vieții mele, nu mi se pare că mai am de ales, replică Sam, puțin iritat de întrebarea celuilalt.

— Haida-de, Sam, ce dracu'; tu cunoști legea mai bine decât el.

— Ai dreptate, dar o să fie drăguț să am un avocat adevărat care să scrie cererile și apelurile pe calculator și să le depună pe urmă la tribunalele care trebuie. O să fie plăcut să am pe cineva care să se lupte cu judecătorii și cu statul de pe poziții egale.

Răspunsul bătrânului păru să-l mulțumească pe Gullitt care rămase tăcut preț de câteva minute. La un moment dat începu să-și frece buricele degetelor unele de altele pentru că ceva îl frământa. Sam aștepta.

— M-am gândit la ceva, Sam. Ceva care m-a ros toată ziua

— Ce anume?

— Ei bine, de trei ani tu ești acolo și eu sunt aici, și tu ești cel mai bun prieten al meu. Ești singurul om în care am încredere și zău dacă știu ce-am să fac dacă au să te ducă acolo, în cameră. Vreau să spun că ai fost mereu aici ca să ai grijă de hârtiile mele pe care eu nu am să le înțeleg niciodată, și mi-ai dat mereu sfaturi bune și mi-ai spus ce să fac. Nu pot să am încredere în avocatul ăla al meu din D.C. Nu-mi scrie și nu-mi dă niciodată telefon și eu habar n-am ce dracu' se-ntâmplă cu cazul meu. Adică, nu știu dacă mai am un an sau cinci de trăit și chestia asta mă înnebunește. Dacă nu te aveam pe tine, până acum ajungeam la balamuc. De-aia te întreb, și dacă nu reușești? — își încheie Gullitt discursul; mâinile îi tresăriseră și se încleștaseră fără încetare cât timp vorbise, iar acum se potoliseră ca prin farmec.

Sam își aprinse o țigară, oferindu-i una și lui Gullitt, singura persoană de acolo cu care accepta să-și împartă porția. Hank Henshaw, vecinul din stânga, nu era fumător. O vreme, tăcură amândoi, trimițând nori de fum spre ferestrele aflate de cealaltă parte a coridorului.

— Nu plec nicăieri, J.B., rupse tăcerea Sam. Avocatul meu zice că avem șanse.

— Și tu crezi ce-ți spune?

— De ce nu? Ți-am spus că e un puști tare isteț.

— Trebuie să te simți ciudat, omule, când îl ai pe nepotul tău drept avocat. Mie mi-e greu să-mi dau seama cam cum e.

Gullitt avea treizeci și unu de ani, era căsătorit, nu avea copii și se plângea mereu de iubitul nevastă-sii. Ea era o femeie crudă care nu venea niciodată să-l vadă și care îi trimisese o dată o scrisoare foarte scurtă în care îi anunța vestea cea bună că e gravidă. Gullitt stătuse bosumflat două zile înainte să recunoască în fața lui Sam că o bătuse ani de zile, în timp ce el însuși înșira femeile ca mărgelile pe ață. După o lună, primise de la ea o altă scrisoare în care îi cerea iertare. Un prieten îi dăduse bani ca să avorteze și își dăduse seama că nu voia să divorțeze; Gullitt nu fusese niciodată mai fericit.

— Cred că-i oarecum ciudat, admise Sam. Nu seamănă deloc cu mine. Aduce cu maică-sa.

— Adică individul a răsărit așa, pur și simplu, și ți-a spus că e nepotul tău de mult pierdut?

— Nu de la început. Am stat de vorbă și vocea lui mi s-a părut cunoscută. Semăna cu a lui taică-său.

— Taică-său e băiatul tău, nu?

— Da. Dar e mort.

— Băiatul tău e mort?

— Da.

În sfârșit, cartea cea verde ajunsese în celula lui Sam împreună cu un alt bilet în care Puștiul Predicator îi povestea un vis minunat pe care îl avusese cu două nopți înainte. De curând, băiatul achiziționase și darul spiritual atât de rar întâlnit al interpretării viselor și acum abia aștepta să-i împărtășească totul lui Sam. Deocamdată visul nu își dezvăluise toate tainele, dar imediat ce-l va decodifica, i-l va explica și lui Sam. Oricum, știe sigur că prevestea de bine.

Bine măcar că nu mai cântă, își zise Sam când termină de citit biletul. Pentru că Puștiul Predicator fusese și cântăreț de gospel și, pe deasupra, și compozitor, ceea ce se traducea prin crize periodice în timpul cărora le făcea serenade tuturor, la orice oră din zi și din noapte, cu sonorul dat la maximum. Avea o voce de tenor necultivată, cu ambitus mic, dar cu volum mare, așa că plângerile furioase apăreau imediat ce se apuca să-și răcnească noile melodii pe coridor. Packer însuși intervenea de obicei ca să pună capăt scandalului. Ba Sam amenințase chiar cu demersuri legale care să ducă la accelerarea procedurii de executare a sentinței în cazul puștiului, dacă nu încetau miorlăielile; o amenințare plină de sadism pentru care își ceru mai târziu scuze. Bietul copil era pur și simplu ținut și dacă viața avea să-i îngăduie, Sam intenționa să se folosească de strategia bazată pe boala psihică despre care citise în dosarul californian.

Bătrânul se întinse în pat și începu să citească. Ventilatorul agita paginile cărții și puneă în mișcare aerul umed și lipicios, dar după numai câteva minute cearșafurile erau deja ude. Dormea în umezeală până spre ziuă, când înăuntru se făcea aproape răcoare și așternutul era aproape uscat.

17

Casa cu pereți de culoarea inului nu fusese niciodată o casă adevărată; vreme de zeci de ani de zile, fusese o bisericuță elegantă, din cărămidă galbenă și sticlă colorată. Era înconjurată cu un gard urât, din plasă de sârmă, și se ridica la câteva blocuri distanță de centrul Memphisului. Cărămida galbenă era murdărită de o sumedenie de graffiti, iar vitraliile de la ferestre fuseseră înlocuite cu foi de placaj. Cu ani în urmă, enoriașii fugiseră spre

răsărit, departe de orașul propriu-zis, la adăpostul suburbiilor, și luaseră cu ei și cărțile cu cântece religioase, și stranele și clopotnița. Un paznic se plimba pe lângă gard, gata să deschidă poarta. Clădirea de alături, plină de apartamente, stătea să se prăbușească, iar mai în spate se vedea o aglomerație de locuințe deteriorate ridicate din fonduri federale, de unde veneau majoritatea pacienților de la Auburn House.

Toate erau tinere mame, adolescente ale căror mame fuseseră la rândul lor adolescente și ai căror tați rămăneau în general necunoscuți. Vârsta medie era cincisprezece ani. Cea mai tânără dintre ele avusese unsprezece. Veneau aici cu un sugar în brațe și uneori cu alt copil mai măricel, de mână. Veneau în grupuri de trei sau patru, transformându-și vizitele în evenimente sociale. Erau singure și speriate și se adunau în vechiul altar transformat în sală de așteptare, unde completau formularele oficiale. Își țineau bebelușii în brațe, supraveghind joaca celor mai mari. Stăteau de vorbă cu prietenele lor, alte fete care veniseră acolo pe jos pentru că mașinile erau rare și, în plus, erau prea tinere ca să aibă permis de conducere.

După ce-și lăsă mașina într-o mică parcare laterală, Adam îl rugă pe paznic să-l îndrume mai departe. Omul îl examinează mai întâi cu atenție și apoi îi arată ușa de la intrare, acolo unde două tinere fumau și își legănav copii. Când trecu printre ele, le salută printr-o mișcare a capului, dar ele nu-i răspunseră la salut. Înăuntru dădu peste o jumătate de duzină de alte mame de același tip, șezând pe scaune de plastic, cu puștii mișunând la picioarele lor. Tânăra de la birou îi spuse să o ia pe culoarul care se desfăcea în stânga.

Ușa de la biroul lui Lee era deschisă; mătușă-sa discuta cu o pacientă, dar când îl văzu îi zâmbi afectuos. „Termin în cinci minute”, îi spuse ea, ținând în mână ceva ce semăna a scutec. Pacienta nu avea nici un copil cu ea, dar era clar că această situație nu avea să mai dureze multă vreme.

Când ieși de la toaletă, dădu peste Lee care-l aștepta pe culoar și se sărutară pe obraji.

— Ei, ce părere ai? întrebă ea.

— Ce anume faceți aici? întrebă la rândul său Adam, în timp ce străbăteau coridorul îngust de pe ai cărui pereți se scurgea varul și a cărui podea era acoperită de un covor uzat.

— Auburn House este o organizație non-profit, cu personal format din voluntari și cu activitate în sprijinul tinerelor mame.

— Trebuie să fie absolut deprimant.

— Depinde de unghiul de vedere. Bun venit în biroul meu, zise Lee, invitându-l să intre în încăpere.

Pereții erau împodobiți cu panouri colorate; pe unul din ele erau lipite fotografiile unor sugari și ale alimentelor special preparate pentru ei; pe altul erau înșirate numele celor mai răspândite suferințe ale copilului mic; ilustrațiile expuse pe un al treilea ridicau în slăvi beneficiile aduse de folosirea prezervativului. Adam se așeză pe un scaun, cu ochii țintă la minunile de pe pereți.

— Toți copiii noștri provin din cartiere din astea, așa că-ți dai ușor seama ce fel de cunoștințe despre îngrijirea copiilor au mamele pe care le vezi. Nici una dintre ele nu e măritată, locuiesc împreună cu mamele, mătușile sau bunicile lor. Auburn House a fost fondată acum douăzeci de ani de niște călugărițe care doreau să le învețe pe fetele astea să aibă niște copii sănătoși.

— Și cum să nu rămână însărcinate? întrebă Adam, făcând un semn cu capul spre afișul cu prezervative.

— Da. Nu ne ocupăm de planificarea familială, nici nu ne propunem, dar nu facem rău nimănui dacă le vorbim despre controlul nașterilor.

— Poate că ar trebui să faceți mai mult decât să le vorbiți.

— Poate. Șaizeci la sută dintre copiii născuți anul trecut în comitatul ăsta provin din afara căsătoriei și numărul lor crește în fiecare an. La fel și numărul copiilor maltratați și abandonați. Ți se rupe inima. Unii dintre ei n-au din start nici o șansă în viață.

— De unde vin fondurile?

— Surse particulare. Jumătate din timp ni-l petrecem încercând să strângem bani, și funcționăm cu un buget foarte subțire.

— Câți consilieri cum ești tu aveți aici?

— Vreo duzină. Unii lucrează câteva după-amieze pe săptămână, unii câteva duminici pe lună. Eu fac parte dintre cei norocoși. Pot să lucrez în program normal.

— Câte ore pe săptămână?

— Nu știu. Cine crezi că le ține socoteala? În fiecare zi vin aici pe la zece și plec după ce se întunecă.

— Și o faci fără să primești nici un ban?

— Da. Voi le spuneți chestiilor astea „fără onorariu”.

— Bine, dar pentru avocați e altceva. Noi ne oferim să muncim în felul ăsta ca să ne justificăm, dacă vrei, și existența și banii pe care-i câștigăm; e mica noastră contribuție la viața societății. Altfel, noi câștigăm o grămadă de bani. Așa că, vezi, e o mică diferență între noi.

— Ne avem și noi răsplata noastră.

— Cum ai găsit locul ăsta?

— Nu mai știu. S-a întâmplat cu atât de multă vreme în urmă. Făceam parte dintr-un club de băutori de ceai și ne întâlneam o dată pe lună ca să luăm prânzul împreună și să discutăm cum să strângem fonduri pentru a-i ajuta pe cei mai puțin norocoși decât noi. Și, într-o zi, o călugăriță ne-a vorbit de Auburn House pe care am adoptat-o apoi drept beneficiara activității noastre. Un lucru atrage după sine un altul.

— Și nu primești nici un sfânt?

— Phelps are suficient și pentru mine, Adam. De fapt, am donat o mare parte din banii mei pentru Auburn House. În curând vom organiza la „Peabody” serata anuală de strângere de fonduri — papion și șampanie — și contez pe Phelps să-și aducă acolo bancherii cu neveste cu tot și să ne arunce bani cu lopata. Anul trecut am strâns peste două sute de mii.

— Și unde merg banii ăștia?

— Păi, o parte acoperă salariile celor doi angajați cu normă întreagă și întreținerea clădirii. Restul e pentru lucrurile de care au nevoie copiii, medicamente și literatură de specialitate. Și te asigur că nu ne ajung niciodată.

— Deci tu ești cea care conduci oarecum povestea asta?

— Nu. Pentru asta plătim un administrator. Eu sunt doar consilier.

În timp ce privea afișul pe care se lăfăia prezervativul cel galben, Adam își aminti că ultimele studii și sondaje arătau că aceste obiecte delicate nu erau folosite de adolescenți în ciuda campaniilor duse la televiziune, în școli și pe MTV (acestea din urmă implicând starurile rock dotate cu simțul responsabilității). Nu-și putea imagina ceva mai rău decât să-ți petreci ziua întreagă în cămăruța asta aglomerată, discutând despre arzătoarea problemă a scutecelor cu mămici în vârstă de numai cincisprezece ani.

— Vreau să-ți spun că te admir pentru ceea ce faci, zise el, mutându-și privirea la afișul despre hrana bebelușilor.

— Hai să mergem să mâncăm, zise Lee, după o clipă de tăcere; avea ochii înroșiți de oboseală.

— Unde vrei să mergem?

— Nu știu. Oriunde.

— Azi am petrecut două ore împreună cu Sam.

Lee alunecă ușor pe scaun și își ridică picioarele pe birou. Purta, ca de obicei, niște blugi uzați și o cămașă bărbătească.

— Sunt avocatul lui.

— A semnat înțelegerea?

— Da. A redactat-o chiar el pe patru pagini. Am semnat-o amândoi, așa că de-acum încolo totul depinde de mine.

— Ți-e frică?

— Sunt îngrozit. Dar am să mă descurc. Astăzi după-amiază am stat de vorbă cu un reporter de la *Memphis Press*. Auziseră zvonul că Sam Cayhall este bunicul meu.

— Și tu ce i-ai spus?

— Păi, nu prea puteam să neg, nu? Omul voia să afle tot felul de chestii despre familia noastră, dar nu i-am spus mare lucru. Sunt însă convins că are să facă săpături, și are să dea peste alte amănunte.

— I-ai spus despre mine?

— Firește că nu, dar, cum ziceam, are să înceapă să sape. Îmi pare rău.

— Pentru ce?

— Pentru că s-ar putea să scoată la iveală adevărata ta identitate. Și-atunci vei fi pusă la stâlpul infamiei pentru că ești fiica lui Sam Cayhall, asasin, rasist, antisemit, terorist, membru al KKK, cel mai bătrân om dus vreodată în camera morții și gazat ca un animal. Au să te alunge din oraș.

— Am trecut eu și prin mai rău de-atât.

— Poftim?

— Doar sunt nevasta lui Phelps Booth.

Auzind-o, Adam izbucni în râs, iar ea reuși să-i surâdă. În clipa aceea, o femeie între două vârste își făcu apariția în cadrul ușii, spunându-i lui Lee că terminase programul și că pleca acasă. Mătușa sări imediat în picioare și i-l prezintă nou-venitei pe tânărul și chipeșul său nepot, Adam Hall, avocat din Chicago care venise în vizită, iar doamna cu pricina se retrase plăcut impresionată de persoana musafirului.

— Nu trebuia să faci asta, remarcă Adam.

— De ce?

— Pentru că mâine are să mă vadă în ziar — Adam Hall, avocat din Chicago și nepotul bunicului său.

Cuvintele lui o surprinseră: nu se gândise la aspectul acesta al problemei. Pe urmă însă, ridică din umeri, vrând să arate că nu-i pasă, dar Adam îi văzu spaima din privire. Doamne, ce greșală prostească, își zise Lee.

— Cui îi pasă? spuse ea cu voce tare, luându-și poșeta și servieta. Hai să căutăm un restaurant.

Aleseră un bistrou din cartier, ținut de o familie de italieni, un bungalow cu câteva măsuțe învăluite într-o lumină foarte plăcută. Se așezară într-un colț mai întunecat și comandară ceai la gheață pentru ea și apă minerală pentru el.

— Adam, trebuie să-ți spun ceva, începu Lee, după plecarea chelnerului. Tânărul așteptă fără să scoată nici un cuvânt.

— Sunt alcoolică.

Ochii lui se îngustară până când nu mai rămaseră din ei decât două fante subțiri: în ultimele două seri, băuseră totuși câteva pahare împreună.

— Sunt așa de zece ani, îi explică ea, aplecându-se peste masă, deși persoana cea mai apropiată de masa lor se afla la vreo câțiva metri distanță.

Am avut o groază de motive, și pe unele dintre ele le bănuiești și tu. Am făcut o cură de dezalcoolizare și efectul a durat cam un an. M-am apucat iar de băutură. Am urmat tratamentul de trei ori, ultima dată acum cinci ani. Nu e deloc ușor.

— Bine, dar aseară ai băut. Ai băut câteva pahare.

— Știu. Și-am băut și cu o seară înainte. Azi însă am golit toate sticlele și am aruncat berea. Nu mai e nici un strop de băutură în casă.

— Pe mine nu mă deranjează. Dar sper că nu ai făcut-o din cauza mea.

— Nu. Dar am nevoie de ajutorul tău. Ai să locuiești cu mine câtăva vreme și-o să trecem amândoi prin clipe grele. Ajută-mă.

— Firește, Lee. Aș fi vrut să-mi fi spus de când am venit. Eu nu beau mult, așa că nu mă interesează să am neapărat băutură în casă.

— Alcoolismul e un animal ciudat. Uneori pot să-i privesc pe ceilalți cum beau și nu mă deranjează. Și pot să văd o reclamă pentru nu știu ce marcă de bere și să mă apuce transpirațiile. Sau văd într-o revistă o marcă de vin care-mi plăcea și mie, și pofta devine atât de mare că mi se face greață. E o luptă cumplită.

Lui Adam îi era acum teamă să se atingă de paharul cu apă minerală de pe masă.

— E o trăsătură de familie? Întrebă el, aproape sigur că răspunsul va fi afirmativ.

— Nu cred. Când eram copii, Sam se ferea să bea de față cu noi. Bunica mea maternă a fost alcoolică, așa că mama nu s-a atins în viața ei de băutură. Nici n-am văzut băutură în casă la noi.

— Dar tu cum de te-ai apucat de băut?

— Cu timpul. Când am plecat de acasă, abia așteptam să încerc, pentru că era unul din tabuurile copilăriei. Pe urmă l-am cunoscut pe Phelps și el provine dintr-o familie de mari băutori. Apoi a devenit o posibilitate de evadare, ca să ajungă în cele din urmă un sprijin important al existenței mele.

— Am să fac tot ce pot ca să te ajut. Îmi pare rău.

— N-ai de ce. Mi-a făcut plăcere să bem împreună un pahar, dar acum a venit vremea să mă opresc. Am căzut în patima asta de trei ori până acum și de fiecare dată a început la fel: aveam impresia că pot să beau și eu un pahar, două, și să țin situația sub control. Odată, am băut o lună întreagă un pahar de vin pe zi. Pe urmă am trecut la un pahar și jumătate, după aia la două pahare, la trei, și am recăzut în păcat. Sunt alcoolică, este o situație cu care trebuie să mă împac.

Adam își ridică paharul și îl ciocni de al ei.

— În cinstea patimei ăsteia. O s-o înfruntăm împreună.

Chelnerul era student în viața civilă și știa perfect ce să le recomande clienților: ravioli, specialitatea bucătarului, pentru că erau cei mai buni din oraș și pentru că erau gata în zece minute. Cei doi fură de acord cu propunerea.

— M-am tot întrebat ce-ai făcut cu viața ta, dar mi-era frică să deschid discuția, zise Adam.

— La un moment dat am avut chiar o slujbă. Când Walt a mers la școală, eu nu am mai avut ce face și mă plictiseam de moarte, așa că Phelps mi-a găsit ceva de lucru la firma unuia dintre prietenii lui. Aveam un salariu considerabil, un birou foarte frumos. După un an am renunțat. Eu m-am măritat cu o avere, Adam, și nu se cădea să muncesc. Soacră-mea era îngrozită că muncesc pentru un salariu.

— Bine, dar cum trebuie să-și petreacă ziua o femeie bogată?

— Să ducă pe umerii ei greutatea lumii întregi. După ce se asigură că soțiorul a plecat la slujbă, își face și ea planul pentru ziua respectivă. Servitorii

trebuie îndrumați și supravegheați. Cumpărăturile se fac în cel puțin două tranșe, dimineața și după-amiaza; și tot dimineața se dau neapărat câteva telefoane pe Fifth Avenue. Uneori, cumpărăturile de după-amiază pot fi făcute chiar în persoană, însoțită de șoferul care așteaptă, evident, în parcare. Prânzul ocupă cea mai mare parte a zilei, pentru că ai nevoie de ore întregi ca să pui totul la punct și de cel puțin două ore ca să transformi proiectul în realitate. În mod normal, prânzul e un mic banchet la care participă cam aceleași suflete chinuite. Apoi, faptul de a fi o femeie bogată implică o anumită responsabilitate socială. Asta înseamnă că, măcar de trei ori pe săptămână, iei ceaiul în casele prietenelor unde ciugulești biscuiți din import și suspini pe tema situației grele a copiilor abandonați și a mamelor care se droghează. Pe urmă, dai fuga acasă ca să-ți primești soțul întors de pe câmpul de bătlie reprezentat de biroul personal. Femeia bogată va bea primul martini din zi împreună cu soțul iubit, lângă piscină, în timp ce alte patru persoane le pregătesc cina.

— Și viața sexuală?

— El este mult prea obosit. Și-apoi, mai mult ca sigur, are o amantă.

— Așa a fost și cu Phelps?

— Cred că da, deși, din punctul ăsta de vedere, nu s-a putut plânge niciodată. Eu am avut un copil, pe urmă am îmbătrânit, iar el a avut mereu banca plină de blonde tinere și splendid făcute, dinți și unghii impecabile, fuste scurte și picioare interminabile. Toate stăteau la birouri și vorbeau la telefon, așteptând nerăbdătoare chemarea lui. Are un mic dormitor chiar lângă una din sălile de conferințe. Tipul e un adevărat animal.

— Prin urmare, tu ai renunțat la viața grea a unei femei bogate și-ai plecat de-acasă?

— Da. N-am prea fost o bună femeie bogată, Adam. Un fel de viață pe care l-am detestat. O vreme l-am găsit amuzant, dar până la urmă nu m-am putut adapta. Cred că n-am avut grupa sanguină adecvată. Mă crezi sau nu, familia mea nu era cunoscută în cercurile societății din Memphis.

— Glumești.

— Îți jur că așa e. Or, ca să fii o femeie bogată normală, care să aibă un viitor în orașul ăsta, trebuie să provii dintr-o familie de fosile bogate, de preferință cu un străbunic care să fi făcut avere din bumbac. Un decor în care pur și simplu nu mi-am găsit locul.

— Dar văd că n-ai abandonat jocul social.

— Ai dreptate. Păstrez aparențele, dar numai pentru Phelps. Pentru el este important să aibă o nevastă de vârsta lui, o femeie matură care să arate bine în rochie de seară și împodobită cu diamante, care să-și țină firea în timp ce ascultă vorbăria plictisitorilor săi prieteni. Leșim împreună de trei ori pe an. Sunt un fel soție-trofeu care îmbătrânește frumos.

— Mie mi se pare că i-ar plăcea mai degrabă o nevastă-trofeu de-adevăratelea, una din blondele alea cu corp de șarpe de care vorbeai.

— În nici un caz. Familia lui ar fi zdrobită de rușine, și mai e și o grămadă de bani la mijloc. De-aia Phelps calcă pe ouă când e vorba de familie. N-o să fie în stare să iasă la lumină decât atunci când părinții lui nu vor mai fi în viață.

— Am avut impresia că părinții lui te urau.

— Așa și e. Și tocmai asta-i ironia soartei; din cauza lor suntem și acum căsătoriți. Divorțul ar însemna un scandal de neconceput pentru ei.

— Asta-i o nebunie, exclamă Adam, râzând și clătinând, uluit, din cap.

— Da, dar mecanismul funcționează. Eu sunt fericită. El e fericit. El își are fetițele lui blonde. Eu pot să mă întâlnesc cu cine doresc. Nimeni nu pune întrebări jenante.

— Dar Walt?

Lee își puse ușor paharul de ceai pe masă și își întoarse privirea.

— Ce-i cu el? Întrebă ea, fără să-și privească nepotul.

— Nu vorbești niciodată despre el.

— Așa e, zise ea încet, continuând să-i evite privirea.

— Lasă-mă să ghicesc. E vorba de alte secrete de familie.

Lee își întoarse spre el ochii triști, apoi ridică ușor din umeri, ca și cum ar fi zis „ce dracu', asta-i situația”.

— În fond, e vărul meu primar, adăugă Adam. Și după câte știu eu până-n prezent, dacă nu mai am parte și de alte revelații, este singurul meu văr.

— Nu cred că ți-ar plăcea de el.

— Evident că nu. Doar e și el pe jumătate un Cayhall.

— A, nu. Walt e un adevărat Booth. Phelps voia un fiu, cu orice preț, să nu mă întrebi de ce. Așa că am avut un fiu, dar e de la sine înțeles că Phelps nu prea a avut timp să stea cu el. A fost întotdeauna mult prea ocupat cu munca de la bancă. E adevărat că l-a luat cu el la Country Club ca să-l învețe să joace golf, da' povestea n-a ținut. Pentru că lui Walt nu-i place să facă sport. Odată au plecat amândoi în Canada, la vânătoare de fazani, și când s-au întors acasă nu și-au vorbit o săptămână întreagă. Băiatul nu era un mototol, dar nici nu era un tip sportiv. În schimb, Phelps făcea de toate — fotbal, rugby, box, orice. Walt a încercat să se apuce și el de un sport, dar pur și simplu nu avea talent. Ca urmare, taică-său s-a pus și mai tare pe capul lui și băiatul nu l-a mai răbdut. Atunci Phelps l-a trimis la o școală cu internat și fiul meu a plecat de-acasă la vârsta de cincisprezece ani.

— Unde a făcut colegiul?

— A renunțat după un an la Corneli.

— A renunțat la școală?

— Da. După un an a plecat în Europa și tot acolo este și-acum.

Adam aștepta continuarea poveștii și tocmai când se hotărâse să mai pună o întrebare, chelnerul le aduse un castron cu salată.

— De ce Europa?

— A plecat la Amsterdam și acolo s-a îndrăgostit.

— De o olandeză drăguță?

— De un olandez drăguț.

— Înțeleg.

Lee deveni brusc extrem de interesată de salata din fața ei și își umplu farfuria cu frunze verzi. Adam o imită și amândoi mâncară o vreme în tăcere; bistroul se umplea încet de clienți și de zgomotul glasurilor acestora. La măsura de alături, un cuplu deosebit de atrăgător comandă de băut.

— Și cum a reacționat Phelps la vestea asta? Întrebă Adam după ce mușcă din chifla unsă cu unt.

— Ultima călătorie pe care am făcut-o împreună cu Phelps a fost la Amsterdam, în căutarea fiului nostru, care era acolo de aproape doi ani. Ne scrisese de vreo câteva ori, uneori vorbisem și la telefon, dar cu vremea corespondența noastră a încetat. Asta ne-a îngrijorat, bineînțeles, așa că am zburat până la Amsterdam.

— Și cum l-ați găsit pe Walt?

— Era chelner într-o cafenea. Avea câte un cercel în fiecare ureche și părul retezat aiurea; purta niște haine ciudate, saboți și ciorapi de lână, și vorbea perfect olandeza. N-am vrut să facem o scenă în public, așa că l-am rugat să vină la hotel, ceea ce a și făcut, de altfel. Și a fost îngrozitor, pur și simplu îngrozitor. Phelps a fost, ca de obicei, un idiot și ireparabilul s-a produs. Când ne-am întors acasă, Phelps a făcut un spectacol întreg din schimbarea testamentului și din anularea fondului pus la dispoziția lui Walt.

— Walt nu s-a mai întors niciodată acasă?

— Niciodată. Eu m-am mai întâlnit cu el o singură dată, la Paris, unde venisem fiecare fără însoțitor; a fost unica regulă de care am ținut seama. Am stat împreună la un hotel destul de bun și am petrecut o săptămână întreagă plimbându-ne prin oraș, vizitând tot felul de muzee, mâncând franțuzește. Este cea mai frumoasă amintire a mea din anul acela. Numai că Walt urăște Memphisul.

— Mi-ar face plăcere să-l cunosc.

Lee îl privi cu intensitate, apoi ochii i se umplură de lacrimi.

— Fii binecuvântat. Dacă chiar crezi ceea ce spui. Aș fi fost încântată să fii alături de noi.

— Vorbesc foarte serios. Nu-mi pasă că e homosexual. Tot ce știu e că mi-ar face mare plăcere să-mi cunosc vărul primar.

Lee răsuflă adânc și-i zâmbi. Chelnerul le aduse două farfurii pline ochi cu ravioli aburizi, puse pe marginea mesei o bucată de pâine cu usturoi și se retrase.

— Walt știe adevărul despre Sam? Întrebă Adam.

— Nu. N-am avut niciodată curajul să-i spun.

— Știe de mine și de Carmen? De Eddie? Știe măcar unul din evenimentele petrecute în istoria glorioasă a familiei noastre?

— Da, știe câte ceva. Când era încă un copil, i-am povestit că are niște veri în California, care nu veniseră însă niciodată în Memphis. Evident că Phelps îi spusese că verii ăștia ne erau inferiori din punct de vedere social și că, prin urmare, nu meritau să li se acorde atenție. Adam, Walt a fost educat de tatăl lui în așa fel încât să devină un snob perfect. Trebuie să înțelegi asta. A mers la cele mai bune școli, a fost primit în cele mai sofisticate cluburi, iar familia lui era formată în totalitate din niște verișori Booth, cu nimic deosebiți de el. ăștia sunt cu toții niște nenorociți.

— Și cum au primit vestea că au un homosexual în familie?

— Se urăsc reciproc, bineînțeles.

— Mie-mi place de el, chiar fără să-l fi cunoscut.

— Nu e un copil rău. Vrea să studieze pictura și eu îi trimit mereu bani.

— Sam știe că are un nepot homosexual?

— Nu cred. Nici nu știu cine ar îndrăzni să-i spună.

— Probabil că nu eu voi fi acela.

— Te rog să nici n-o faci. Are și așa destule pe cap.

Mâncarea se mai răcise și o savurare în tăcere. Chelnerul le aduse din nou apă minerală și ceai; pe masa de alături, însă, se lăfăia o sticlă de vin roșu pe care Lee nu se putu împiedica să n-o privească din când în când.

— Pot să-ți pun o întrebare personală? Întrebă Adam după ce își termină porția de ravioli.

— Păi toate întrebările tale par să fie personale.

— Exact. Deci pot să-ți mai pun încă una?

— Te rog.

— Ei bine, tocmai mă gândeam că în seara asta mi-ai spus că tu ești alcoolică, că bărbatul tău e un animal și că fiul tău e homosexual. După părerea mea, e mult prea de-ajuns pentru o singură cină. Dar mai există oare și altceva ce ar trebui să știu?

— Știu și eu, stai să mă gândesc. Da, Phelps e și el alcoolic, dar nu vrea să recunoască.

— Altceva?

— A fost dat în judecată de două ori pentru hărțuire sexuală.

— OK, dă-i încolo pe cei din familia Booth. Mai sunt și alte surprize în familia noastră?

- N-am trecut dincolo de suprafață, Adam.
- De-asta mi-a fost și mie teamă.

18

Înainte de ivirea zorilor, delta fu măturată de o furtună teribilă și Sam fu trezit de pârâitul trăsnetului. Picături grele de ploaie loveau în ferestrele deschise din partea superioară a coridorului; după câteva secunde, apa începu să băltească chiar lângă celula bătrânului, iar umezeala patului se răcori brusc. Poate că astăzi nu va mai fi tot așa de cald, poate că ploaia va umbri soarele, poate că vântul va alunga umezeala. De câte ori ploua, Sam nutrea aceleași speranțe, cu toate că știa foarte bine că, vara, o asemenea furtună nu făcea decât să înmoaie pământul, ceea ce în bătaia soarelui nemilos, avea drept efect o căldură absolut sufocantă.

Sam urmări cu privirea căderea stropilor de ploaie prin ferestrele deschise. Apa de pe podea reflecta lumina slabă a unui bec galben, singurul, de altfel, din toată zona; peste tot domnea tăcerea.

Lui Sam îi plăcea la nebunie ploaia, mai ales noaptea și mai ales vara. În nemărginita sa înțelepciune, statul Mississippi construise închisoarea în regiunea cea mai încinsă pe care o găsisese. Iar Unitatea de Securitate Maximă era mai ceva ca un cuptor. Ferestrele care dădeau spre exterior erau mici și complet nefolositoare, din motive de securitate, bineînțeles. Cei care concepuseră această mică secție a iadului hotărâseră, în plus, să nu existe nici un fel de aerisire, în așa fel, încât înăuntru să nu pătrundă nici o adiere de afară, iar aerul jilav dinăuntru să nu poată părăsi clădirea. Și, după ce construiseră ceea ce ei considerau a fi o clădire-model în domeniu, hotărâră să nu o doteze cu sistem de aer condiționat. Ea se ridica mândră în mijlocul câmpurilor de soia și de bumbac absorbind aceeași fierbințeală și aceeași umezeală din pământ. Iar când acest pământ era complet uscat, condamnații se coceau pur și simplu, laolaltă cu recolta.

Cu toate acestea, statul Mississippi nu avea cum să controleze starea vremii și, atunci când veneau ploile și răcoreau aerul, Sam își râdea în barbă, mulțumindu-i în gând lui Dumnezeu, cel care controla, în fond, totul. Când ploua, autoritățile erau neajutorate. Era și aceasta o mică victorie.

Sam se ridică în picioare și își întinse încheieturile. Patul era format dintr-un cadru metalic fixat în perete și în podea, pe care era așezată o bucată de burete de unu optzeci pe șaptezeci și zece centimetri grosime, cunoscută sub numele de saltea. Aceasta era, la rândul ei, acoperită de două cearșafuri. Uneori, pe timp de iarnă, apăreau și păături. Durerile de spate erau foarte răspândite printre pensionarii clădirii, dar cu vremea trupurile se obișnuiau și plângerile nu erau prea frecvente. Medicul închisorii nu era considerat un prieten de către cei închiși în lista morții.

Sam făcu doi pași și se sprijini de grătile celulei. Ascultă vântul și tunetele, urmărind cu privirea alunecarea picăturilor de apă de-a lungul pervazelor până pe podea. Doamne, ce bine ar fi să poată trece prin peretele de colo și să meargă prin iarba udă, să se plimbe gol și nebun prin ploaie, ud learcă, cu apa curgându-i șiroaie din păr și din barbă.

Partea cea mai îngrozitoare a listei morții este faptul că mori câte puțin în fiecare zi. Așteptarea e cea care te omoară. Trăiești într-o cușcă și, când te trezești, în fiecare dimineață, îți spui că ești cu o zi mai aproape de moarte.

Sam își aprinse o țigară și însoți cu privirea fumul albăstrui care se ridica spre picăturile de ploaie. Ciudate lucruri se întâmplă în absurdul nostru sistem

judiciar. Tribunalele hotărăsc azi una și mâine alta. Aceiași judecători ajung la concluzii diferite pe subiecte asemănătoare. Un tribunal poate să ignore ani de zile o cerere sau un apel, pentru ca într-o bună zi să se pronunțe brusc în favoarea titularului. Apoi judecătorii mai mor și ei și sunt înlocuiți de alții care gândesc altfel. Președinții vin și pleacă, dar au grijă să-și numească prietenii în posturile de decizie. Curtea Supremă merge azi într-o direcție și mâine în alta.

În anumite cazuri, moartea e binevenită. Și dacă i s-ar fi dat posibilitatea să aleagă între moarte și viața în partea asta de închisoare, Sam ar fi ales gazarea fără să stea pe gânduri. Numai că mai era și speranța că, undeva în vastul labirint al junglei judiciare, ceva va face să vibreze o coardă sensibilă și cazul său va lua alt curs. Toți pensionarii listei morții visau la un miracol ceresc. Și aceste visuri îi ajutau să treacă de la o zi la alta.

De curând, Sam citise undeva că în America erau vreo douăzeci și cinci de mii de condamnați la moarte, dar că anul trecut, în 1989, numai șaisprezece fuseseră executați. Din 1977, anul în care Gary Gilmore insistase să se introducă plutonul de execuție în Utah, și până în prezent, în Mississippi fuseseră omorâți numai patru. Aceste cifre erau oarecum liniștitoare și-l întăriseră în hotărârea lui de a face și mai multe apeluri.

Rămase lângă gratii, fumând, până când furtuna trecu și ploaia se opri. Când răsări soarele, își luă micul dejun și la ora șapte dădu drumul televizorului ca să urmărească știrile. Tocmai mușcase dintr-o felie de pâine prăjită că în fața ochilor îi apărură deodată propriul său chip pe post de fundal pentru prezentatoarea jurnalului, care povestea cu glas nerăbdător cea mai grozavă informație a zilei, cea despre Sam Cayhall și noul său avocat. Se pare că acest nou avocat este de mult pierdutul său nepot, numit Adam Hall, un tânăr avocat membru al uriașei firme de avocatură din Chicago, „Kravitz & Bane”, aceeași care îl reprezentase pe Sam în ultimii șapte ani. Fotografia era veche de vreo zece ani și era cea pe care o foloseau întotdeauna când televiziunea sau ziarele îi pomeniseră numele. Fotografia lui Adam era puțin ciudată; în mod evident, era un instantaneu în aer liber. Femeia explica telespectatorilor cum că ediția de dimineață a lui *Memphis Press* anunța că Adam Hall confirmase că era într-adevăr nepotul lui Sam Cayhall. Reaminti apoi pe scurt faptele de care era acuzat bătrânul, menționând de două ori data execuției. Alte amănunte, în celelalte ediții ale jurnalului, poate chiar în cel de prânz. Apoi trecu la crimele petrecute în timpul nopții.

Sam rămase cu ochii la felia de pâine pe care o aruncase pe podea. Un gândac o găsi imediat și alergă pe ea de câteva ori până când se hotărî că nu era bună de mâncat. Deci avocatul lui vorbise deja cu ziariștii. Oare ce Dumnezeu îi învață pe-ăștia în facultate? Nu le vorbește nimeni nimic despre relațiile cu presa?

— Sam, ești acolo?

Era Gullitt.

— Da, da.

— Tocmai te-am văzut pe canalul patru.

— Da, am văzut și eu.

— Ești opărit?

— Sunt bine.

— Trage aer în piept, Sam. E-n ordine.

Condamnații la camera de gazare foloseau adesea expresia „trage aer în piept”, într-o încercare disperată de-a face haz de necaz. Și-o spuneau unul altuia atunci când unul dintre ei era furios. Când gardienii erau cei care foloseau expresia respectivă, situația se schimba în mod radical: ea devenea o violare a drepturilor stipulate în Constituție și fusese menționată de nenumărate ori în procese drept exemplu de comportament plin de cruzime

față de deținuții din lista morții.

Sam fu de acord cu gândacul și renunță să mai mănânce, mulțumindu-se doar cu cafeaua. Ochii-i priveau țintă podeaua.

La nouă și jumătate, sergentul Packer veni să-l caute pe Sam pentru plimbarea zilnică. Ploaia se terminase de mult și soarele pârjolea delta nestingherit. Packer aducea cu el un lanț pentru picioare și doi gardieni.

— Astea pentru ce sunt? Întrebă Sam, arătând lanțurile.

— Pentru siguranță, Sam.

— Păi, merg afară, la joacă, nu?

— Nu, Sam, de data asta mergem la bibliotecă. Avocații tăi vor să te vadă acolo ca să stai de vorbă printre tratatele de legi. Așa că, întoarce-te.

Sam întinse mâinile prin deschizătura ușii, Packer îi puse cătușele, apoi ușa se deschise și Sam ieși pe coridor. Cei doi gardieni îi căzură imediat la picioare și-i fixară lanțul, când Sam veni cu o nouă întrebare:

— Și cu ora mea de plimbare cum rămâne?

— Cum să rămână?

— Când o recuperez?

— Mai târziu.

— Așa ai spus și ieri și nu mi-ai mai dat-o. Ieri m-ai mințit. Acum mă minți iar. Să știi că te dau în judecată pe chestia asta.

— Procesele durează, Sam. Uneori chiar ani de zile.

— Vreau să vorbesc cu directorul.

— Sunt sigur că și el vrea să vorbească cu tine, Sam. Problema e, vrei să-ți vezi avocatul sau nu?

— E dreptul meu să am un avocat și să mă plimb o oră pe zi.

— Nu-l mai călări atâta, Packer! se auzi strigătul lui Hank Henshaw de alături.

— Ești un mincinos, Packer! Ești un mincinos! adăugă J.B. Gullitt din partea opusă.

— Culcat, băieți, comandă Packer cu răceală. Avem noi grijă de bătrânul Sam.

— Da, da, l-ați gaza și azi dac-ați putea, urlă Henshaw.

Lanțul fusese fixat și Sam se întoarse poticnit în celulă ca să-și ia un dosar.

— Arată-li-l pe dracu', Sam, strigă Henshaw în urma cer patru.

Cât timp străbătu coridorul, micul grup fu însoțit de alte strigăte de încurajare pentru Sam și miorlăituri pentru Packer. Apoi ușile se închiseră și Nivelul A rămase undeva, în urmă.

— Directorul a zis că o să ai două ore de plimbare în după-amiaza asta, și câte două ore zilnic până se termină toată afacerea asta, anunță Packer.

— Care afacere?

— Mizeria asta.

— Care mizerie?

Packer și cea mai mare parte dintre gardieni foloseau cuvântul acela ca să se refere la execuție.

— Ei, știi despre ce vorbesc, zise sergentul.

— Spune-i directorului din partea mea că-i un scump. Și întreabă-l dacă-mi dă două ore și dacă mizeria nu are loc. Și, dacă tot ai să-l vezi, spune-i și că eu cred că este doar o jigodie mincinoasă.

— I s-a mai spus.

După ce trecură de peretele de gratii, se opriră lângă cei doi gardieni care păzeau ușa de la intrare și Packer semnă pe un tabel. Apoi, Sam fu luat pe sus și vârat în dubița albă care aștepta afară. Packer urcă lângă șofer.

— Nenorocirea asta n-are aer condiționat? se răsti Sam la șofer prin

geamul lăsat.

— Ba da.

— Atunci dă-i drumul, dracului.

— Termină, Sam, zise Packer, fără prea multă convingere.

— Păi, e de-ajuns de greu că transpir toată ziua într-o cușcă fără aer condiționat; da' să stau aici și să mă sufoc la un loc cu voi e de-a dreptul tâmpit. Dă drumul, dracului, la nenorocirea aia. Îmi cunosc foarte bine drepturile.

— Ia mai trage aer în piept, Sam, trăgână Packer cuvintele, făcând cu ochiul spre șofer.

— Vorba asta are să te coste scump, Packer. Așa de scump că ai să-ți dorești ca nici măcar să n-o fi gândit.

Dar șoferul apăsă pe un buton și aerul din mașină deveni respirabil. Dubița trecu de porțile duble și o luă ușurel pe drumul de țară, lăsând în urmă Lista morții.

Călătoria asta îi făcea bine, în ciuda cătușelor și a lanțurilor, așa că bătrânul renunță imediat să-și mai bată capul cu ceilalți ocupanți ai mașinii. Ploaia spălase bumbacul înalt până la genunchi și umpluse cu apă șanțurile verzi de pe marginea drumului. Tulpinile și frunzele plantelor erau de un verde închis. Sam se revăzu, cu ochii minți, copil culegând bumbacul, dar alungă iute această imagine aducătoare de tristețe. Își antrenase memoria să uite trecutul și în acele rare ocazii când copilăria năvălea peste el, își înăbușea imediat pornirile acelea întristătoare.

Era mulțumit că mașina își vedea în liniște de drum. Doi prizonieri așezați la umbra unui copac priveau cum un al treilea ridica niște haltere în plin soare. E-adevărat că erau înconjurați de un gard de sârmă, dar ce bine e să stai afară, să te plimbi și să stai de vorbă, fără să te gândești mereu la camera de gazare, fără să-ți faci griji în legătură cu ultimul apel.

Biblioteca penală era cunoscută sub numele de „Crăcuță”, pentru că era prea mică pentru a fi considerată o ramură în toată regula. Biblioteca principală se afla în altă parte, în timp ce Crăcuța stătea numai la dispoziția deținuților condamnați la moarte și era înghesuită în clădirea administrației, într-o încăpere retrasă, fără ferestre și cu o singură ușă. Sam o vizitase de multe ori în ultimii nouă ani. Era o încăpere mică, ce adăpostea o colecție obișnuită de tratate de legi și de broșuri cu diverse texte legale revăzute și adăugite. Pereții erau tapetați cu rafturi de cărți, iar centrul podelei era ocupat de o masă de conferințe marcată vizibil de trecerea anilor. Din când în când, câte unul dintre lucrătorii administrației se oferea să facă oficiul de bibliotecar, dar în realitate puțini se pricepeau la o asemenea muncă și cărțile stăteau alandala pe rafturi. Situația asta îl enerva la culme pe Sam care era un fanatic al ordinii și îi mai și disprețuia pe africani: deși nu avea probe în acest sens, era convins că majoritatea, dacă nu chiar totalitatea bibliotecarilor, erau negri.

Când ajunseră la ușă, cei doi gardieni îi scoaseră lanțul de la picioare și cătușele de la mâini.

— Ai două ore, din momentul ăsta, îl anunță Packer.

— Am câte ore vreau, răspunse Sam, frecându-și încheieturile mâinilor, ca și cum cătușele l-ar fi strâns prea tare.

— Desigur, Sam. Dar peste două ore când am să vin lupă tine, pun pariu că o să-ți muți fundul drăgălaș în mașină.

Cei doi gardieni se postaseră de-o parte și de alta a ușii pe care Sam o trânti, nervos, în urma lui. După ce puse dosarul pe masă, își fixă privirea asupra avocatului.

În picioare, la celălalt capăt al mesei, Adam răsfoia o carte în așteptarea clientului său. Ascultă vocile de dincolo de ușă și îl privi pe Sam intrând, neînsoțit de gardieni și fără cătușă. În salopeta roșie a categoriei de deținuți din care făcea parte, bătrânul părea acum mai mic decât atunci când stătea de cealaltă parte a ecranului gros de metal.

O clipă, cei doi se studiară intens, nepot și bunic, avocat și client, în fond doi străini. Amândoi încercau un sentiment ciudat, ca și când n-ar fi știut ce să facă unul cu celălalt.

— Bună, Sam, îl salută Adam, venind spre el.

— 'Neața. Ne-au dat pe amândoi la televizor acum vreo câteva ore.

— Da. Ai văzut ziarul de dimineață?

— Nu încă. La noi ajunge mai târziu.

Adam împinse ziarul peste masă și Sam îl prinse cu amândouă mâinile. Se așeză pe un scaun și citi cu mare atenție fiecare cuvânt tipărit, aruncând din când în când câte-o privire și fotografiilor care însoțeau articolul.

Era evident că Todd Marks își petrecuse cea mai mare parte a serii făcând săpături și dând nenumărate telefoane. Verificase dacă un anume Alan Cayhall se născuse în 1964, în Clanton, Ford County, și dacă numele tatălui înscris pe certificatul de naștere era Edward S. Cayhall. Verificase apoi certificatul de naștere al lui Edward S. Cayhall și descoperise că tatăl acestuia fusese Samuel Lucas Cayhall, adică același om care acum își aștepta moartea la Parchman. În articol, Marks spunea că Adam Hall confirmase faptul că tatăl său își schimbase numele în California și că bunicul său era Sam Cayhall. Avea grijă să nu-l citeze direct pe Adam, dar oricum încălcase înțelegerea la care ajunseseră cu o seară înainte. Puțini s-ar fi putut îndoi în legătură cu întâlnirea celor doi.

Citând surse anonime, articolul le explica cititorilor că Eddie și familia lui plecaseră din Clanton în 1967, după arestarea lui Sam și se stabiliseră în California, unde de altfel Eddie se și sinucisese, câțiva ani mai târziu. Povestea se termina în punctul acela pentru că Marks nu mai avusese timpul necesar să primească și alte amănunte din California. Sursa anonimă nu-i spusese nimic despre fiica lui Sam care locuia în Memphis, așa că Lee fusese cruțată. Ultima parte a articolului pierdea din intensitate, menționând o serie de „fără comentarii” din partea lui Baker Cooley, Garner Goodman, Phillip Naifeh, Lucas Mann și unul din avocații care lucrau în birourile procurorului general din Jackson. Marks încheia însă în forță cu un rezumat senzațional al atentatului împotriva lui Kramer.

Articolul era pe prima pagină a lui *Memphis Press*, imediat sub titlul principal. Vechea fotografie a lui Sam stătea în dreapta, iar lângă ea apărea o poză ciudată, în care Adam era fotografiat până la talie. Lee îi adusese ziarul pe când stătea pe terasă, privind vapoarele de pe fluviu. Își băuseră cafeaua și suc de dimineață în timp ce citiseră și recitaseră articolul cu pricina. După ce studiasse problema pe toate părțile, Adam hotărâse că Todd Marks îl pusese pe un fotograf să păzească intrarea de la „Peabody” Hotel și să-l pozeze pe Adam la sfârșitul micii lor întâlniri. Costumul și cravata erau fără nici o îndoială cele pe care le purtase cu o zi înainte.

— Ai stat de vorbă cu circarul ăsta? mârâi Sam, punând ziarul pe masă.

— M-am întâlnit cu el, răspunse Adam, așezându-se în fața bătrânului.

— Pentru ce?

— Pentru că tipul a telefonat la biroul nostru din Memphis, a zis că a auzit niște zvonuri și am vrut să lămuresc lucrurile. Nu e așa mare scofală.

— Adică fotografiile pe prima pagină nu-s așa mare scofală?

— Păi, ți s-a mai întâmplat și altă dată.

— Dar ție?

— Cu mine a fost mai degrabă o ambuscadă. Da' mi se pare că arăt destul de elegant.

— I-ai confirmat tot ce scrie aici?

— Da. Am căzut de acord că nu mă poate cita și că nu mă poate socoti drept sursă de informații. Dar văd că a încălcat înțelegerea noastră și și-a dat foc la valiză. Ba a mai adus și un fotograf, așa că a fost pentru prima și ultima oară că am stat de vorbă cu unul din ziarștii de la *Memphis Press*.

Sam rămase o clipă cu ochii la ziarul de pe masă; se vedea că e relaxat, iar vorbele îi erau mai calme ca niciodată. Reuși chiar să și schițeze un zâmbet.

— Și-ai confirmat că ești nepotul meu?

— Da. Nu prea puteam să neg chestia asta, nu?

— Ai vrea s-o negi?

— Citește ziarul, Sam. Dacă-ăș fi vrut să neg, ar mai fi apărut aici?

Răspunsul îl satisfăcu pe Sam al cărui zâmbet se adânci. Preț de câteva clipe îl privi intens pe Adam, apoi își scoase pachetul de țigări, făcându-l pe tânăr să se uite aproape cu disperare în jur, în căutarea unei ferestre.

— Ferește-te de presă, zise Sam după ce trase primul fum. N-au scrupule și sunt și tâmpiți. Mint fără rușine și fac niște greșeli de speriat.

— Dar eu sunt avocat, Sam. E-n firea lucrurilor.

— Știu că e greu, dar trebuie să te supraveghezi. Nu vreau să se mai repete.

— Mi-a venit o idee nemaipomenită ca să-ți salvăm viața, schimbă Adam subiectul, zâmbind, și scoase din servietă un teanc de hârtii.

Își frecă mâinile și dădu la iveală un stilou din buzunar; venise momentul să mai și muncească.

— Te ascult.

— Ei bine, după cum cred că-ți închipui, am făcut multe cercetări în ultima vreme.

— Păi, de-asta ești plătit.

— Exact. Așa că am pus la punct o mică teorie absolut minunată, o nouă cerere pe care am de gând s-o depun luni la tribunal. Teoria mea este cât se poate de simplă. Mississippi este unul din cele cinci state care folosesc camera de gazare, corect?

— Corect.

— Iar legislatura statală din 1984 a adoptat o lege care spune că un condamnat la moarte are dreptul să aleagă între injecție și gazare. Legea asta se aplică însă numai celor condamnați după 1 iulie 1984, adică nu și în cazul tău.

— Și asta-i corect. Cred că alegerea o să meargă doar la vreo jumătate din băieții cu care locuiesc eu. Da' oricum, e o poveste foarte veche.

— Unul din motivele pentru care autoritățile au fost de acord cu injecția a fost umanizarea execuțiilor. Eu am studiat toată istoria legislativă care se ascunde în spatele legii ăsteia și am descoperit că s-a discutat foarte mult despre problemele care apar în cazul execuțiilor prin gazare. Deci teoria este cât se poate de simplă: cu cât execuțiile sunt mai rapide și mai lipsite de durere, cu atât vor fi mai puține plângeri constituționale împotriva cruzimii lor. Injecțiile mortale ridică mai puține probleme legale, prin urmare execuțiile sunt mai ușor de pus în practică. Prin urmare, noi venim și zicem că, din moment ce statul a adoptat injecția letală, camera de gazare este ieșită din uz. Și de ce este ieșită din uz? Pentru că este un mod de execuție de o mai mare cruzime.

— Dă-i înainte, zise Sam, după o clipă de tăcere.

— Atacăm camera de gazare ca metodă de execuție.

— Ai să te limitezi doar la statul Mississippi?

— Probabil că da. Știu că au fost probleme cu Teddy Doyle Meeks și Maynard Tole.

— Probleme? mârâi Sam, trimițând un nor de fum albăstrui peste masă. Da, poți să le zici și-așa.

— Știi ceva despre cazurile astea?

— Ei, na. Doar au murit la nici o sută de metri distanță de locul în care mă aflam. Toată ziua nu facem altceva decât să stăm în celule și să ne gândim la moarte. Toți știm ce s-a întâmplat cu băieții ăia doi.

— Povestește-mi și mie.

Sam se propti în coate și privi absent la ziarul întins pe masă.

— Meeks a fost primul executat în Mississippi după zece ani, și tipii habar n-aveau ce fac. Era în 1982 și eu eram deja aici de vreo doi ani; până-n clipa aia trăisem cu toții ca-n altă lume. Nimeni nu se gândise la camera de gazare, la fiolele de cianură și la ultimul prânz. E adevărat că eram condamnați la moarte, dar, ce dracu', doar nu omorau pe nimeni, așa că de ce să ne facem griji? Meeks însă ne-a trezit din somn. Din moment ce-l omorâseră pe el, puteau foarte bine să ne omoare și pe noi.

— Ce s-a întâmplat cu el? întrebă Adam care citise o mulțime de articole despre execuția de mântuială ce pusese capăt vieții lui Teddy Doyle Meeks, dar voia să audă și versiunea lui Sam.

— Nimic n-a mers cum trebuie. Ai văzut camera aia?

— Nu încă.

— Lângă ea, ai să vezi o cameră mai mică unde călăul amestecă soluția. Acidul sulfuric este într-o cutie care ajunge în partea de jos a camerei de gazare printr-un tub. Când cu Meeks, călăul a fost beat.

— Haida-de, Sam.

— Bine, n-am fost de față, dar toată lumea știe că tipul era beat. Autoritățile statale numesc un călău oficial, dar directorul și cu ai lui nu s-au gândit la aspectul ăsta până cu câteva ore înainte de execuție. Ține minte că nimeni nu se gândea că Meeks avea să moară. Noi toți așteptam o suspendare de ultim moment pentru că băiatul ăla mai trecuse de două ori prin așa ceva. Numai că de data asta n-a mai venit nici o suspendare și au început să bâlbâie în căutarea unui călău. L-au găsit, dar era beat. Mi se pare că era un instalator. Oricum, prima încercare a dat greș. Tipul a pus cutia în tub, a tras de manetă și toată lumea aștepta ca Meeks să respire adânc și să se ducă. Meeks și-a ținut răsuflarea cât a putut, dar până la urmă tot a inhalat amestecul de gaz. Și nu s-a întâmplat nimic. Autoritățile așteptau, Meeks aștepta, martorii așteptau. Atunci s-au întors cu toții spre călău, care aștepta și el, înjurând de mama focului. Tipul s-a întors în cămăruța de alături și a mai pregătit un amestec de acid sulfuric, pe urmă a trebuit să scoată prima cutie din tub și afacerea asta i-a luat vreo zece minute. Directorul, Lucas Mann și toți derbedeii ăilalți se suceau de colo-colo, așteptând finalul și înjurându-l și ei pe instalatorul cel beat care a reușit într-un târziu să vâre noua cutie în tub și să tragă iar de manetă. De data asta acidul sulfuric a aterizat acolo unde trebuia, adică în castronul de sub scaunul pe care era legat Meeks. Atunci călăul a tras de altă manetă și a trimis înăuntru pastilele de cianură. Vaporii au început apoi să urce spre nasul lui Meeks care iar își ținea răsuflarea. Când n-a mai putut, a tras gazul pe nări și imediat a început să se scuture și să salte în scaun, și chestia asta a durat ceva timp. Pentru un motiv pe care nu-l cunosc, tavanul și podeaua camerei sunt legate între ele printr-un stâlp metalic care se află chiar în spatele scaunului. Ei, și chiar în clipa în care Meeks rămăsese nemișcat și toată lumea credea că e mort, capul amărâtului începe să se bălăngăne înainte și înapoi, bătând o darabană nebună în stâlpul de metal.

Dăduse ochii peste cap, gura îi era larg deschisă și plină de spumă, iar țeasta trosnea când se izbea de stâlp. Era ceva de ți se făcea rău.

— Cât le-a trebuit ca să-l omoare?

— Parcă cine știe?! Doctorul închisorii a declarat că moartea fusese instantanee și fără dureri. Unii martori însă au povestit că Meeks se zbătuse și își izbise capul de stâlpul nenorocit mai bine de cinci minute.

Execuția lui Meeks le furnizase o grămadă de argumente celor care luptau pentru abolirea pedepsei cu moartea. Se știa că suferise îngrozitor și se vorbise mult despre moartea lui, dar versiunea oferită de Sam era remarcabil de plină de amănuntele ce nu pot veni decât din partea unui martor ocular.

— Cine ți-a povestit toate astea? întrebă Adam.

— Doi gardieni. Nu mi-au povestit-o mie, direct, dar vorba merge iute. Au fost și proteste publice care ar fi fost și mai puternice, dacă Meeks n-ar fi fost o persoană atât de josnică. Toată lumea îl ura. Mica lui victimă suferise îngrozitor, așa că era tare greu să-ți fie simpatic.

— Tu unde erai când l-au executat?

— În prima mea celulă, pe nivelul D, departe de cameră. În noaptea aia, toți deținuții de la Parchman au fost consemnați în celule. Povestea s-a întâmplat imediat după miezul nopții, ceea ce e amuzant pentru că au la dispoziție toată ziua ca să execute sentința; mandatul pentru execuție nu specifică o anumită oră, ci numai o anumită zi. Așa că ticăloșii ăștia nenorociți se scarpină-n fund să îl aplice cât mai repede cu putință și planifică toate execuțiile un minut după miezul nopții. În felul ăsta, dacă apare o suspendare, avocații lor au toată ziua ca să o anuleze. Așa s-au petrecut lucrurile și cu Buster Moac. L-au legat de scaun la miezul nopții și atunci a sunat telefonul și l-au dus înapoi în camera de așteptare, unde a transpirat șase ore în timp ce avocații lui alergau de la un tribunal la altul. Până la urmă, l-au legat definitiv când se crăpa de ziuă. Bănuiesc că știi care i-au fost ultimele cuvinte.

— Habar n-am.

— Buster mi-era prieten, un tip rasat. Naifeh l-a întrebat dacă mai dorea să spună ceva și el i-a răspuns că, da, la drept vorbind, mai dorea. Așa că i-a spus că friptura pe care i-o dăduseră la ultimul prânz fusese prea în sânge și Naifeh a mormăit ceva că are să-i transmită bucătarului. Pe urmă Buster l-a întrebat dacă guvernatorul ar putea să-i acorde o grațiere în ultima clipă și Naifeh a zis că nu, și-atunci Buster a zis „Ei bine, spune-i animalului ăla că s-a șters pe bot de votul meu”. După asta, au încuiat ușa și l-au gazat.

Era clar că Sam se amuza teribil povestind întâmplarea, așa că Adam se simți nevoit să-i ofere un răs oarecum nefiresc. În timp ce bătrânul își aprindea o nouă țigară, el își consultă însemnările.

Patru ani după execuția lui Teddy Doyle Meeks, apelurile lui Maynard Tole ajunseră în punctul mort și camera de gazare reveni în actualitate. Tole era asistat de firma „Kravitz & Bane”, tot fără onorariu. Avocatul său era un tânăr pe nume Peter Wiesenbergh, sub îndrumarea directă a lui E. Garner Goodman. Cei doi avocați asistară la execuție care se dovedi cumplit de asemănătoare cu cea a lui Meeks. Adam nu discutase nimic cu Goodman despre subiectul ăsta, dar citise tot ce se afla la dosar.

— Dar cu Maynard Tole cum a fost?

— ăsta era un african militant, care omorâse vreo câțiva oameni cu ocazia unui jaf și care dădea evident vina pe sistem. Despre el, personal, nu vorbea decât ca despre un războinic african. M-a amenințat și pe mine de câteva ori, dar de fapt mai mult făcea pe nebunul.

— Cum adică?

— Adică spunea prostii, ca mai toți africanii. Dacă-i asculți, ăștia sunt toți nevinovați și au ajuns unde au ajuns doar pentru că ei sunt negri și sistemul

este alb; chiar și atunci când omoară și violează, tot alții sunt de vină. Mereu sunt alții de vină.

— Deci ai fost mulțumit când a murit?

— Ba n-am spus așa ceva. Să ucizi e greșit. Pentru africani, pentru albi; și pentru ăștia de conduc statul Mississippi e greșit să-i omoare pe deținuții din listă. Eu am făcut o greșeală, iar tu încerci s-o îndrepti omorându-mă pe mine?

— Toler a suferit?

— La fel cu Meeks. ăștia au găsit alt călău care a făcut ce trebuia chiar de prima dată. După ce a tras aer pe nări, Tole a intrat în convulsii și s-a dat și el cu capul de stâlp, la fel ca Meeks, numai că avea un cap mai tare decât ăla și nu se mai oprea din izbit. Până la urmă, Naifeh și ai lui s-au enervat că tipul n-avea nici un gând să moară și atunci i-au poftit pe martori să plece. A fost nasol de tot.

— Am citit undeva că a avut nevoie de zece minute ca să moară.

— Tot ce știu e că s-a luptat din greu. Sigur că și în cazul lui doctorul și directorul au zis că moartea a fost instantanee și fără dureri. Tipic pentru ei. Dar după Tole au operat o ușoară modificare a procedurii. Când le-a picat în labă amicul meu Moac, i-au încins capul cu o împletitură de piele și l-au legat de stâlpul ăla nenorocit. Lui Moac și mai târziu lui Jumbo Parris le-au legat capetele așa de strâns de mizeria aia că n-au mai sărit de colo-colo și n-au mai pocnit stâlpul. O nuanță deosebită, nu? Și e mult mai ușor pentru Naifeh și pentru martori care, în felul ăsta, nu mai sunt obligați să asiste la atâta suferință.

— Atunci înțelegi ce vreau eu, nu, Sam? E o moarte oribilă. Deci atacăm metoda. Găsim niște martori care să depună mărturie și încercăm să convingem un judecător să hotărască neconstituționalitatea camerei de gazare.

— Și ce dacă? Pe urmă ce facem, cerem injecția? Ce rost are? Mie mi se pare o prostie să spun că nu-mi convine să mor gazat, dar că, ei, la dracu', n-am nimic împotriva injecției. Oricum mă leagă și mă umplu cu droguri, deci tot mor. Nu înțeleg.

— Ai dreptate. Dar facem rost de timp. Atacăm camera de gazare, obținem o suspendare temporară și mergem în instanțe mai înalte. Și-n felul ăsta, încurcăm lucrurile ani de zile.

— S-a întâmplat deja.

— Cum adică?

— În Texas, în 1983. Cazul Larson. Aceleași argumente care n-au dus la nici un rezultat. Tribunalul a zis că gazarea e folosită de cincizeci de ani și că și-a dovedit eficiența.

— Da, numai că aici e o mare diferență.

— Care?

— Aici nu suntem în Texas. Meeks, Tole, Moac, Parris nu au fost gazați în Texas. Că veni vorba, în Texas se folosește deja injecția. Au renunțat la gazare pentru că au găsit o modalitate mult mai eficientă de a ucide. E o tehnologie superioară.

— Păi, când o să-mi vină rândul, să fiu al dracului dacă nu vreau să am și eu parte de tehnologie superioară, zise Sam, ridicându-se și apropiindu-se de celălalt capăt al mesei. Camera asta are aproape șase metri lungime și pot să merg dintr-un capăt în altul fără să mă izbesc de gratii. Îți dai tu seama ce înseamnă să-ți petreci douăzeci și trei de ore pe zi într-o celulă de un metru optzeci pe doi șaptezeci? Aici am parte de libertate, omule, adăugă el, plimbându-se și pufăind din țigară.

Adam însoți cu privirea silueta fragilă care se plimba cu pas țăntoș, învăluită într-un nor de fum albăstrui.

Bătrânul își încălțase direct pe piciorul gol papucii albaștri de cauciuc care scârțâiau la fiecare pas. Deodată se opri în dreptul unui raft, luă o carte, o trânti pe masă și începu s-o răsfoiască lacom. După câteva minute de căutare intensă, dădu peste ceea ce căuta.

— Asta e, mormăi el. Știam eu c-o mai citisem.

— Despre ce e vorba?

— Un caz din 1984, în Carolina de Nord. Tipul se numea Jimmy Old și nu voia să moară nici în ruptul capului. Au fost nevoiți să-l ducă pe sus în camera de gazare, pentru că omul se zbătea, dădea din picioare, plângea și urla, și le-a luat ceva timp ca să-l lege de scaun. Când au dat drumul la gaz, el și-a lăsat bărbia în piept; apoi s-a întors cu fața spre martorii care nu-i vedeau decât albul ochilor și a început să saliveze. Capul îi zvâcnea și se rotea fără încetare, corpul îi tremura, iar gura i se umpluse de spumă. Și-a ținut-o așa până când unul dintre martori, un ziarist, a vomitat. Atunci, directorului i-a fost de-ajuns și a acoperit fereastra cu draperiile alea negre. Mai târziu au spus că Jimmy Old a avut nevoie de aproape un sfert de oră ca să moară.

— Eu unul n-am nevoie de altă probă de cruzime.

Sam închise cartea și o puse cu grijă la loc, pe raft; apoi își aprinse o nouă țigară și rămase cu privirea lipită de plafon.

— Practic, fiecare cameră de gazare a fost construită cu mult timp în urmă de Eaton Metal Products din Salt Lake City. Dar am citit undeva că aia din Missouri a fost ridicată chiar de deținuți. A noastră e făcută de aia de la Eaton; în general, camerele astea seamănă între ele — sunt din oțel, au formă octogonală, și mai multe ferestre așezate ici-colo le permit oamenilor să vadă cum arată moartea. Nu sunt prea spațioase, doar atât cât să aibă loc un scaun de lemn prevăzut peste tot cu niște curele de piele. Castronul ăla metalic e chiar sub scaun, iar la numai câțiva centimetri deasupra lui stă atârnat un săculeț cu pastile de cianură pe care călăul îl controlează printr-o manetă. Tot el manevrează acidul sulfuric care este introdus cu ajutorul unei cutii. Cutia o ia la vale printr-un tub și, când castronul e plin cu acid, călăul trage de manetă și dă drumul pastilelor de cianură. Amestecul dă naștere unui gaz ce produce moartea care ar trebui să fie rapidă și fără dureri.

— Asta a înlocuit scaunul electric?

— Da. Prin anii '20 și '30, fiecare își avea propriul scaun electric care era cea mai minunată invenție. Îmi aduc aminte că, atunci când eram copil, exista și unul portabil pe care-l încărcău într-un camion și îl plimbau prin mai multe comitate. Îi scoteau pe deținuți din închisoarea locală, le puneau lanțuri să nu poată fugi, îi aliniau în dreptul camionului și îi terminau unul câte unul. Era o modalitate foarte eficientă de a aerisi închisorile suprapopulate, sublinie Sam, clătinând din cap, uluit. Mă rog, oricum, ei nu știau ce fac și s-au auzit niște chestii oribile despre suferințele celor executați. Asta e pedeapsa capitală, nu tortura capitală, corect? Și nu se petrecea numai în Mississippi. Multe state foloseau scaunele alea electrice vechi și o adunătură de cretini ca să răsucescă butoanele, așa că probleme au fost cu nemiluita. Îl legau pe amărât de scaun, răsuceau butonul, îl zguduiau bine, dar nu atât cât trebuie, tipul se prăjea pe dinăuntru dar nici pomeneală să moară, așa că după câteva minute îl mai zgâlțâiau o dată. Și-o țineau așa un sfert de oră. Pentru că nu legau electrozii cum trebuie, de multe ori ieșeau scântei din ochi și din urechi. Odată, am citit despre un tip căruia i s-a aplicat o tensiune mai mică. Teasta i s-a umplut de fum și ochii i-au sărit din orbite, sângele a început să-i curgă pe față. În timpul electrocutării, pielea se încinge atât de tare că nimeni nu poate pune mâna pe amărâtul ăla și trebuia să aștepte să se răcească și abia pe urmă să constate moartea. Am auzit atâtea despre tipi care rămâneau nemișcați după primul șoc și care după puțin începeau iar să respire. Asta le

aducea, bineînțeles, un al doilea șoc, ba chiar și un al patrulea sau al cincilea. Era așa de cumplit că medicul ăla din armată a inventat camera de gazare, adică un mijloc mai uman de a ucide. Și astăzi e și ea dată la o parte de injectia mortală.

— Câți au murit gazați în Mississippi? întrebă Adam, captivat de ceea ce auzea.

— Aici, camera de gazare a fost folosită pentru prima dată prin 1954. De atunci și până în 1970 au murit în ea treizeci și cinci de bărbați. N-a fost nici o femeie. Între Furman, în 1972, și Meeks, în 1982, n-a fost nimeni. Din '82 și până acum au mai folosit-o de trei ori, deci un total de treizeci și nouă, iar eu am să fiu al patruzecilea, punctă el și-și reluă plimbarea. E o metodă teribil de ineficientă, continuă el pe un ton profesoral. Și, pe deasupra, periculoasă. Pentru amărâtul legat de scaun, bineînțeles, dar și pentru ăia de afară. Chestiile astea sunt vechi și fisurate. Sigiliile și garniturile putrezesc și se macină, iar prețul unei camere de gazare care să nu aibă fisuri este uriaș. O scurgere cât de mică poate fi mortală și pentru călău și pentru ceilalți aflați în apropiere. Și sunt mulți din ăștia — Naifeh, Lucas Mann, poate un preot, medicul, un gardian sau doi, toți adunați în cămăruța de alături, care are două uși, evident închise în timpul execuției. Dacă gazul se strecoară înăuntru, Naifeh, Lucas Mann sau oricare altul îl trage pe nas și dă ortul popii. Și acum, că mă gândesc, nici n-ar fi o idee așa rea.

Pe urmă, și martorii sunt în mare pericol, dar ei habar n-au. Ei sunt despărțiți de camera de gazare doar prin niște ferestre, tot vechi și probabil pe cale să se fisureze. Încăperea în care stau e și ea mică, ușa e închisă și, dacă apare vreo scurgere de gaz, îi vezi și pe ăștia gazați.

Dar adevăratul pericol apare abia după aia. Doctorul supraveghează inima condamnatului printr-un conductor care are un capăt lipit de coastele ăluia așezat pe scaun și care iese din cameră printr-o gaură din perete. Când doctorul zice că tipul e mort, se deschide o valvă în partea de sus a camerei, care lasă să iasă gazul. Ușa se deschide după vreun sfert de oră. Aerul mai rece de afară se amestecă cu resturile de gaz și condensează, formând o capcană teribilă pentru cei care intră acolo. Pericolul este extraordinar și majoritatea circarilor ăstora nici nu-și dau seama de asta. Reziduuri de acid prusic pot fi culese de peste tot — de pe pereți, podea, tavan, ușă și, bineînțeles, de pe amărâtul care a murit.

E-adevărat că tipii dau cu amoniac peste tot ca să neutralizeze gazul rămas, iar echipa care trebuie să scoată cadavrul de acolo folosește măști de oxigen. Mai spală și ei o dată cadavrul cu amoniac și clor pentru că otrava intră în porii pielii. Hainele sunt vârate imediat într-un sac și arse. La început, condamnatul n-avea voie să poarte decât o pereche de pantaloni scurți, așa că lucrurile mergeau mai ușor. Acum însă sunt atât de amabili că ne lasă să ne îmbrăcăm cum vrem. Așa că, dacă ajung până-n faza asta, o să am mari probleme să-mi aleg garderoba.

Gândul acesta îl făcu să scuipe, înciudat, pe jos, apoi înjură scurt și se retrase la celălalt capăt al mesei.

— Ce se întâmplă cu cadavrul? întrebă Adam, oarecum jenat că insista asupra unor aspecte atât de delicate, dar dornic să afle și ultima parte a poveștii.

— Știi cam ce cuprinde garderoba mea? mârâi Sam, între două pufăituri din țigară.

— Nu.

— Păi, cuprinde două caraghioslâcuri de salopete de-astea roșii, patru sau cinci seturi de lenjerie și o pereche de papuci de cauciuc care arată de parcă i-am primit de pomană de la un cioroi. Or eu refuz să mor într-unul din

costumele astea. Știi, m-am gândit că pot să fac uz de drepturile mele constituționale și să apar gol pușcă în camera de gazare. Ce zici, ce priveliște? Îi vezi pe bezmeticii ăia cum încearcă să mă așeze pe scaun și să mă lege, fără să se atingă de părțile mele intime? Și după ce mă leagă, și mă lasă singur, o să-mi așez monitorul ăla cardiac pe testicule. Cred că doctorului i-ar plăcea la nebunie faza asta. Și-o să am grijă ca martorii să-mi poată admira curul gol. Cred că așa am să fac.

— Dar ce se întâmplă cu cadavrul? Întrebă din nou Adam.

— Păi, după ce-l spală și-l dezinfectează, îl îmbracă în straie de închisoare și-l bagă într-un sac. După aia, îl așază pe o targă și o ambulanță îl duce undeva, într-o cameră funerară. Din clipa aia, familia preia totul. Mă rog, cel mai adesea familia preia totul.

Sam stătea cu spatele la Adam, vorbind la un perete și sprijinindu-se de un raft al bibliotecii. Tăcu o bună bucată de vreme.

Gândul îi fugi la cei patru oameni pe care-i cunoscuse și care ajunseseră în camera de gazare și nu mai scoase nici o vorbă. O regulă nescrisă a listei morții cerea ca nimeni să nu se îmbrace cu salopeta roșie când îi venea vremea să ajungă în cameră. Nu trebuia să le dai satisfacția de a te omorî în hainele pe care te obligaseră să le porți.

Cine știe, poate că fratele care-l aproviziona cu țigări o să-i trimită o cămașă și o pereche de pantaloni. Ba chiar și niște ciorapi noi și orice altă încălțăminte în locul afurișilor ălor de papuci de cauciuc.

Bătrânul se apropie încet de Adam și se așază pe un scaun.

— Îmi place ideea asta, zise el calm. Merită să încerc.

— Bun. Acum hai să trecem la treabă. Vreau să-mi găsești și alte cazuri asemănătoare cu cel al lui Jimmy Old din Carolina de Nord. Trebuie să aducem la lumină toate nenorocitele de execuții prin gazare ca să le folosim drept muniție la proces. Vreau să-mi faci o listă cu cei care ar putea să depună mărturie despre execuțiile lui Meeks și Tole. Poate chiar și despre Moac și Parris.

Sam era deja în picioare. Luă de pe rafturi o mulțime de cărți pe care le așază teanc pe masă și se apucă de lucru.

19

Câmpurile de grâu se întindeau pe multe mile, lăsând apoi locul colinelor. Valea largă ce le domina și dincolo de care se ridicau siluetele maiestuoase ale munților adăpostea cei peste o sută de acri ai taberei naziste. Gardurile din sârmă ghimpată erau camuflate cu gard viu și cu tufăriș. Terenurile de luptă și standurile de tir erau protejate împotriva detectării aeriene. Deasupra pământului se ridicau doar două cabane inofensive din lemn care, văzute din afară, semănau cu niște adăposturi pentru pescari. Dar departe între dealuri, natura și mâna omului construiseră împreună un adevărat labirint de peșteri și grote. Tuneluri suficient de largi ca să permită trecerea unui motostivuitoare se răspândeau în toate direcțiile legând între ele cam o duzină de încăperi diferite. Una din ele adăpostea o tipografie. Altele două serveau drept depozit de muniție și armament. Trei mai spațioase făceau oficiul de dormitoare. Într-una se afla o mică bibliotecă. Cea mai mare dintre aceste grote constituia sala principală unde membrii clubului se adunau ca să asculte discursuri și să vadă împreună tot felul de filme.

Tabăra putea oricând să treacă drept un model în domeniu: antenele parabolice aduceau știri din toată lumea, calculatoarele erau în legătură

permanentă cu alte tabere asemănătoare, faxurile, telefoanele celulare, toate dispozitivele electronice la modă.

În fiecare dimineață, cei din tabără primeau nici mai mult, nici mai puțin decât zece ziare care erau duse imediat într-o încăpere aflată lângă bibliotecă, unde erau citite de un oarecare Roland. Tipul, împreună cu alți câțiva membri însărcinați cu întreținerea locurilor, aproape că nu părăseau tabăra. Când veneau ziarele, de obicei pe la ora nouă dimineața, Roland își umplea o cană cu cafea și se apuca de citit. Nu era plătit să facă așa ceva. Călătorise mult la viața lui, vorbea patru limbi și avea o foame congenitală de cunoștințe noi. În clipa în care un articol îi atrăgea atenția, făcea un semn, trăgea o copie și o ducea la calculator.

Punctele sale de interes erau extrem de diverse. Rubricile de sport le citea în diagonală și nu arunca nici cea mai vagă privire micilor anunțuri de publicitate. Curiozitatea sa era aproape adormită când alerga cu ochii peste paginile de modă, viața mondenă și altele la fel; în schimb, nu scăpa nici un articol despre grupuri similare celui din care făcea parte — Arianii, Naziștii, KKK. În ultima vreme era teribil de emoționat de amploarea pe care o luau mișcările fasciste din Germania și Europa de Est. Roland vorbea curent germana și-și petrecea cel puțin o lună pe an în acea mare țară. Urmărea atent activitatea politicianilor și adâncă preocupare de care dădeau ei dovadă în legătură cu crimele rasiale, precum și dorința lor de a restrânge drepturile grupărilor de tipul celei din care făcea el însuși parte. Urmărea activitatea Curții Supreme de Justiție, procesele în care erau implicați membrii grupărilor de *Skinheads* din Statele Unite, precum și problemele cu care se confrunta KKK.

În mod normal, Roland petrecea câte două ore în fiecare dimineață asimilând ultimele știri și hotărând care articole aveau să fie păstrate. Era o muncă de rutină care îi făcea însă o imensă plăcere.

Dar dimineața aceasta nu semăna cu celelalte. Primul amănunt neliniștitor fu o fotografie a lui Sam Cayhall pierdută în prima parte a unui cotidian din San Francisco. Articolul nu avea decât trei paragrafe, dar conținea informația fierbinte că cel mai bătrân condamnat la moarte din America urma să-l aibă drept avocat pe propriul său nepot. Roland îl citi de trei ori înainte de a se hotărî să-l ia de bun și apoi îl puse de-o parte. O oră mai târziu, constată că citise respectiva informație în alte cinci sau șase ziare. Ba două dintre ele preluaseră și instantaneul tânărului Adam Hall, care apăruse cu o zi înainte pe prima pagină a lui *Memphis Press*.

Din diverse motive, Roland urmărea de mulți ani de zile evoluția cazului lui Sam Cayhall. În primul rând, pentru că era exact genul de cazuri care prezenta interes pentru calculatoarele lor — un terorist în vârstă, membru al Klanului din anii șaizeci, așteptându-și rândul pe lista morții. Articolele despre el erau deja extrem de numeroase. Și, cu toate că nu era avocat de meserie, Roland împărtășea opinia generală că apelurile se consumaseră în totalitate și că Sam avea să moară. Ceea ce lui Roland îi convenea de minune, dar avea grijă să nu spună cu voce tare ce credea cu adevărat. Pentru partizanii supremației rasei albe, Sam Cayhall era un erou și mica bandă de naziști din care făcea parte și Roland fusese deja invitată să participe la demonstrațiile prevăzute să se desfășoare înainte de data execuției. Nu avuseseră nici un fel de contact direct cu bătrânul, pentru că nu le răspunsese niciodată la scrisori, dar el era un simbol, așa că grupul avea de gând să profite cât mai mult de pe urma acestei morți.

Numele de familie al lui Roland, Forchin, era de origine cajună, de undeva de lângă Thibodaux. Nu avea asigurare socială; nu completase niciodată formularele pentru plata taxelor; adică, din punctul de vedere al guvernului, el

nici măcar nu exista. Era posesorul a trei pașapoarte minunat de bine falsificate, dintre care unul era german și un altul irlandez. Roland traversa granițele și dădea ochii cu autoritățile de la Imigrări fără nici o grijă.

Unul dintre numeroasele sale nume, pe care nu-l spusese absolut nimănui, era Rollie Wedge. După atentatul împotriva lui Kramer din 1967, fugise din Statele Unite și trăise perioade mai scurte sau mai lungi de timp în Irlanda de Nord, Libia, Germania și Liban. În 1967 și 1968 făcuse două scurte incursiuni în State ca să urmărească la fața locului cele două procese ale lui Sam Cayhall și Jeremiah Dogan. Deja la acea dată, documentele personale nu-i puneau nici o problemă.

Zăpăceala cu Cayhall îl obligase să mai vină de câteva ori după aceea în State. Dar pe măsură ce timpul trecea, îngrijorarea lui scădea tot mai mult. În bunkerul acesta venise în urmă cu trei ani ca să răspândească mesajul nazismului. Pentru că el nu se mai considera un membru al Klanului; acum era un fascist mândru de sine.

Noile date apărute în cazul Cayhall erau relatate în șapte din cele zece ziare primite de dimineață. După ce le citi pe toate, Roland se hotărî să iasă puțin la soare, așa că-și umplu din nou cana cu cafea și urcă în foișorul uneia din cele două cabane de lemn. Era o zi minunată, cu aer răcoros și cer limpede, fără urmă de nori. Pășii pe cărarea îngustă ce ducea spre munți și după numai zece minute toată valea i se întindea la picioare. Departe, în zare, se vedeau câmpurile de grâu.

Roland visa la moartea lui Cayhall de douăzeci și trei ani. Teribilul secret care-i apăsa sufletul avea să dispară doar în clipa în care Sam avea să fie executat. Îl admira extraordinar de mult pe bătrân. Spre deosebire de Jeremiah Dogan, el își onorase jurământul și nu suflase o vorbă despre cele întâmplate. Sam era un om de onoare care nu cedase presiunii teribile exercitate asupra lui, în timpul a trei procese, de mai mulți avocați, nenumărate apeluri și anchete. Roland voia din tot sufletul să-l vadă mort. A, sigur că fusese obligat să-i amenințe puțin pe Cayhall și Dogan dar numai în timpul primelor două procese. Pe urmă, Dogan nu mai rezistase și depusese mărturie împotriva lui Sam. Și Dogan murise.

Puștiul însă îl îngrijora. Ca toți ceilalți, Roland pierduse urma fiului lui Sam și a familiei sale. Știa că fata era în Memphis, dar fiul dispăruse. Și-acum, așa deodată, avocatul ăsta tânăr, arătos și bine educat; lucrând pentru o bogată firmă evreiască de avocatură, răsărise de nicăieri ca să-și salveze bunicul. Roland era suficient de la curent cu execuțiile ca să-și dea seama că pe măsură ce timpul se apropia de sfârșit, avocații erau în stare de orice. Și dacă Sam avea să cedeze până la urmă, atunci aceasta se va întâmpla acum, în prezența nepotului.

Împinse o piatră cu piciorul și o urmări cu privirea până când dispăru în fundul văii. Va trebui să meargă la Memphis.

Pentru membrii firmei „Kravitz & Bane” din Chicago, sâmbăta era o zi de lucru ca oricare alta; la sucursala din Memphis, lucrurile erau ceva mai relaxate. La ora nouă, când deschise ușa sediului, Adam dădu doar peste doi avocați și un funcționar. Tânărul se încuie în biroul său și lăasă în jos transperantele.

Ieri, lucrase două ore împreună cu Sam, astfel încât, atunci când Packer se întorsese cu cătușele și lanțurile, masa era acoperită de vrafuri de cărți și carnete cu însemnări. Sergentul așteptase nerăbdător ca Sam să facă ordine în încăpere.

După ce-și verifică însemnările, Adam introduse totul în calculator și

revăzu pentru a treia oară cererea a cărei copie fusese deja analizată de Garner Goodman care o primise prin fax.

De altfel, Goodman nu era prea optimist în legătură cu șansele lor de a obține o audiere, dar în stadiul în care se aflau era clar că nu mai aveau nimic de pierdut. Dacă norocul voia ca un tribunal federal să le acorde o audiere, atunci Goodman era gata să depună mărturie despre execuția lui Maynard Tole, la care fusese martor ocular. Colegul care-l însoțise, Peter Wiesenbergh, fusese atât de rău impresionat de cele văzute, încât demisionase de la firmă și intrase în învățământ. Bunica lui murise în camerele de gazare naziste. Goodman promisese să ia legătura cu Wiesenbergh, căci era convins că fostul său coleg nu va refuza să depună mărturie.

Când ceasul arată miezul zilei, Adam simți brusc că se săturase de stat la birou. Când încuie ușa biroului, își dădu seama că rămăsese singur în toată clădirea. Ieși.

Porni înspre apus, traversă fluviul în statul Arkansas și intră adânc în regiunea fermelor; trecu de cătunele Earle, Parkin și Wynne, dincolo de care începeau dealurile, apoi se opri să bea o coca-cola la o băcănie de țară pe veranda căreia stăteau trei bătrâni, îmbrăcați în salopete decolorate, omorând niște muște și suferind cumplit de căldură. Adam lăsă în jos capota mașinii și plecă mai departe.

Două ore mai târziu, se opri în orășelul numit Mountain View, ca să mănânce ceva și să întrebe pe unde să o apuce. Astfel, află că, dacă urma cursul lui White River, avea să gândească fără probleme și Calico Rock. Drumul nu era prea plăcut, răsucindu-se ca un șarpe printre colinele din Ozarks, prin desișul pădurilor și peste torente de munte. White River șerpuia și el undeva în stânga, plin de bărcile pescarilor care dădeau la păstrăv.

Orășelul cu numele Calico Rock se ridica pe o faleză, la marginea râului. Trei docuri pentru păstrăvi marcau malul de est chiar lângă pod. Adam își lăsă mașina aproape de apă și se îndreptă spre primul dintre ele, cel căruia i se spunea Calico Marina. Era construit din pontoane legate între ele cu cabluri groase. Lângă dig, erau ancorate mai multe bărci de închiriat, goale. O pompă de benzină emana în atmosferă un miros pătrunzător de benzină și ulei. Pe un panou alăturat se puteau citi sumele pentru care se închiriau bărci, ghizi, unelte și permise de pescuit.

Adam făcu câțiva pași pe ponton, admirând curgerea apelor fluviului. Un tânăr murdar pe mâini răsări din încăperea din spate și-l întrebă dacă-l poate ajuta cu ceva; privirea sa ageră îl studie bine pe Adam și constată că nu avea de-a face cu un pescar.

— Îl caut pe Wyn Lettner.

Tânărul, de cămașa căruia era atârnat un ecuson unsuros pe care stătea scris numele „Ron”, strigă cu glas puternic „Domnule Lettner!” în direcția unei uși de sticlă. Apoi Ron dispăru în încăperea de unde ieșise.

Wyn Lettner era un tip uriaș, de peste un metru optzeci înălțime și evident supraponderal. Garner îl descriesese drept un mare băutor de bere, lucru de care Adam își aminti în clipa în care văzu pântecul supradimensionat. Omul se apropia de șaptezeci de ani; părul cărunt și rar era vârat cu grijă sub o șapcă. Fotografiiile agentului special Lettner aflate în dosarele lui Adam arătau o figură tipică de polițist — costum de culoare închisă, cravată îngustă, părul tuns militar. Și o siluetă mult mai suplă.

— Da, domnule, zise bătrânul cu voce tare, ștergându-și firimiturile de pe buze. Eu sunt Wyn Lettner, adăugă el; avea un glas adânc și un zâmbet plăcut.

— Sunt Adam Hall. Îmi pare bine de cunoștință, zise Adam, întinzând mâna.

— Da, domnule, bubui Lettner, scuturând dezlănțuit brațul tânărului; omul avea niște bicepsși absolut impresionanți.

Din fericire docul era pustiu; chiar și Ron meșterea ceva în camera lui, căci zgomotul uneltelor cu care lucra ajungea până afară. După ce se foi puțin, Adam îndrăzni să spună:

— Ei bine, sunt avocat și-l reprezint pe Sam Cayhall.

— Ți-ai cam făcut de lucru, nu? observă celălalt, râzând și lovindu-l prietenește cu palma pe spate.

— Așa s-ar părea, acceptă avocatul, oarecum jenat, pregătindu-se pentru un nou atac. Aș vrea să stăm de vorbă despre Sam.

Devenind brusc serios, Lettner își mângâie bărbia cu o labă imensă și-l studie pe Adam cu o privire filtrată printre pleoapele coborâte.

— Am citit și eu ziarele, fiule. Știu că ești nepotul lui. Trebuie că-ți este tare greu. Și lucrurile au să se înrăutățească și mai mult, adăugă el, zâmbind din nou. Asta-i valabil și pentru Sam.

Ochii-i scânteiau, de parcă ar fi dat cine știe ce replică plină de haz și ar fi fost normal ca Adam să se strâmbe de răs. Acesta era însă incapabil să sesizeze umorul situației.

— Știți, Sam nu mai are nici măcar o lună de trăit, remarcă el sigur fiind că Lettner era la curent și cu data execuției.

O mână grea poposi brusc pe umărul lui Adam.

— Ia, intră aici, fiule, își îndemnă Lettner musafirul să pășească în magazin. Hai să vorbim despre Sam. Vrei o bere?

— Nu, mulțumesc.

Încăperea strâmtă era plină ochi cu unelte de pescuit agățate de pereți și de tavan; rafturile șubrede din lemn erau acoperite de sus până jos cu genul de alimente pentru o zi petrecută pe malul apei — covrigi, sardele, pâine, conserve de carne și fasole, dulciuri. Un frigider pentru băuturi răcoritoare stătea cuminte într-un colț.

— Ia un loc, zise Lettner și Adam se așeză pe un scaun de lemn descleiat. Precis nu vrei și tu una? întrebă fostul agent special, pescuind o cutie cu bere din frigider.

— Poate mai târziu.

Era aproape ora cinci. Bătrânul dădu peste cap aproape jumătate din bere, plescăi încântat și se așeză pe un scaun îmbrăcat într-o piele uzată, adus din cine știe ce furgonetă dată la reformă.

— Până la urmă tot îi vin de hac bătrânului Sam? întrebă el.

— Încearcă din răputeri.

— Și care sunt șansele?

— Pentru el? Nu prea bune. Evident, avem la dispoziție apelurile obișnuite în astfel de cazuri, dar timpul aleargă.

— Sam nu e un băiat rău, observă Lettner cu o undă de remușcare în glas pe care o spală cu o înghițitură sănătoasă de bere. Podeaua scârțâia ușor, legănată de apele râului.

— De cât timp erați în Mississippi? se interesă Adam.

— De cinci ani. Am fost chemat de Hoover imediat după dispariția a trei activiști pentru drepturi civile. Asta se întâmpla în șaiszeci și patru. Atunci am pus la punct o grupă specială și ne-am apucat de treabă. După Kramer, Klanul și-a cam pierdut suflul.

— Și dumneavoastră cu ce vă ocupați?

— Domnul Hoover a fost cât se poate de clar. Mi-a spus să infiltrez Klanul cu orice preț, pentru că voia să-i dea gata. Ca să fiu sincer, în Mississippi lucrurile nu prea mergeau așa cum doream noi și asta din mai multe motive. Hoover nu putea să-i sufere pe cei din familia Kennedy care îl cam călăreau,

așa că omul s-a mișcat ca melcul. Numai că atunci când ăia trei băieți au dispărut, ne-au luat foc fundurile. Șaispatru a fost un an al dracului de greu în Mississippi.

— E anul în care m-am născut.

— Da, ziarul zice că asta s-a întâmplat în Clanton.

— Multă vreme nici n-am știut, zise Adam, dând ușor din cap. Părinții mei îmi spusese că m-am născut în Memphis.

Clopoțelul de la ușă sună vesel când Ron își făcu apariția în magazin. Ochii lui se opriră asupra covrigilor și cutiilor de sardele, dar cum ceilalți doi nu mai scoteau nici o vorbă, Ron îi aruncă o privire rapidă lui Adam, vrând parcă să-i spună: „Dați-i înainte că eu n-ascult”.

— Ce cauți aici? șuieră Lettner.

Drept răspuns, băiatul înhăță o conservă de cârnați de pe raft și se supuse semnelor imperative prin care Lettner îi arăta ușa.

— E al dracului de băgăcios, remarcă Lettner când rămaseră iar singuri. Cu câțiva ani în urmă, am stat de vreo câteva ori de vorbă și cu Garner Goodman. Ei, tipul ăsta e o pasăre ciudată.

— E șeful meu și el mi-a dat numele dumneavoastră. Zicea că n-o să refuzați să stați de vorbă cu mine.

— Despre ce anume? întrebă Lettner, luând încă o înghițitură de bere.

— Despre cazul Kramer.

— Cazul este clasat. Tot ce-a mai rămas din el e Sam și data la care o să fie gazat.

— Dumneavoastră vreți să se întâmple așa ceva?

În clipa aceea, afară se auzi zgomot de voci și de pași, apoi ușa se deschise din nou. În magazin își făcură apariția un bărbat și un băiat, iar Lettner se ridică să-i întâmpine. Timp de zece minute, cei doi clienți aleseră lucrurile de care aveau nevoie, discutând despre locurile unde peștele mușca cel mai bine; în tot acest timp, fostul agent special avu grijă să lase cutia de bere sub tejghea.

Adam își luă o răcoritoare din frigider și ieși la soare, pășind încet de-a lungul docului până când ajunse în dreptul pompei de benzină. Într-o barcă, doi adolescenți dădeau la pește și tânărul își dădu brusc seama că nu fusese niciodată la pescuit. Tatăl lui nu avusese pasiuni în timpul liber, după cum nu fusese în stare nici să-și facă rost de o slujbă stabilă. De fapt, Adam nu reușea să-și amintească ce anume făcuse tatăl său cu timpul pe care-l avusese la dispoziție.

Ușa magazinului pocni cu putere în urma celor doi clienți și Lettner se apropie greoi de pompa de benzină.

— Îți place să pescuiești păstrăvi? întrebă el, admirând apele râului.

— N-am făcut-o niciodată.

— Hai să facem o plimbare. Trebuie să verific un loc, la vreo două mile de-aici, în josul apei. În mod normal, ar trebui să fie plin de pește.

Lettner așeză cu multă grijă în barcă răcitorul cu gheață, apoi urcă și el, făcând ca mica ambarcațiune să se lege periculos dintr-o parte în alta.

— Haide, îi strigă el lui Adam care privea nehotărât distanța care-l despărțea de barcă. Și ia cu tine și frânghia aia, adăugă bătrânul, arătându-i o sfoară subțire agățată de ancoră.

Tânărul desfăcu frânghia și păși nervos în barca ce se balansa exact în clipa în care piciorul lui atinse fundul. Asta îl făcu să alunece și să se lovească la cap, fiind cât pe-aici să nimerească în apă. Lettner izbucni într-un râs bubuitor și porni motorul. Ron, care urmărise, bineînțeles, toată scena, rânjea prosteste. Adam se simțea îngrozitor, dar râdea și el, de parcă se petrecuse ceva teribil de comic. Apoi Lettner dădu drumul motorului, botul bărcii țâșni

deasupra apei și în câteva secunde docul rămase în urmă.

Adam se agăță, disperat, de barele laterale; ambarcațiunea zbura literalmente pe apă și, după ce trecură de pod, constată că nu se mai zărea nici urmă de Calico Rock. Râul se suceă și se răsucea ca un șarpe printre dealuri, terase și faleze stâncoase. Lettner ținea volanul cu o mână, și cutia de bere cu cealaltă. După câteva minute, Adam se mai relaxă și reuși să-și scoată o bere din răcitor, fără să-și piardă echilibrul. În spate, fostul agent special fredona un cântecel. Zgomotul motorului împiedica orice conversație.

La un moment dat, trecură pe lângă un mic doc unde un grup de orășeni șmecheri își numărau păstrăvii și beau bere; apoi întâlniră o adevărată flotilă de plute de cauciuc pe care se tolăniseră la soare și fumau niște adolescenți cu aspect absolut jalnic. Alți pescari, care munceau din greu, îi salutară, fluturându-și mâinile.

În sfârșit, barca încetini mult și Lettner manevră cu grijă de-a lungul meandrelor râului, de parcă ar fi putut să vadă într-adevăr peștele și să aleagă cea mai bună poziție.

— Ei, ce facem, pescuim sau bem bere? întrebă el, oprind motorul și privind atent apa.

— Bem bere.

— Mi-am închipuit.

Dar deodată sticla de bere trecu pe planul al doilea; bătrânul luă o lansetă și o azvârli spre un punct anume, aproape de mal. Adam privi o clipă, apoi, cum rezultatul acțiunii se lăsa așteptat, renunță și se așeză pe marginea bărcii, cu picioarele spânzurând în apă. Confortul nu avea nici o legătură cu locul unde se afla.

— Cât de des mergeți la pescuit? întrebă el.

— În fiecare zi. Face parte din munca mea, din serviciile pe care le ofer clienților. Sunt obligat să cunosc locurile cele mai bune.

— Grea meserie.

— Trebuie s-o faci și pe-asta cineva.

— De ce ați ales Calico Rock?

— În șaptescinci am făcut un atac de inimă și am fost obligat să mă pensionezez. Biroul mi-a dat o pensie frumoasă, dar te plictisești ca dracu' dacă stai degeaba. Așa că nevastă-mea și cu mine am găsit locul ăsta, magazinul era de vânzare. O greșeală odată făcută, le aduce după ea și pe celelalte. Și uite-mă aici. Dă-mi și mie o bere.

Bătrânul aruncă din nou lanseta în timp ce Adam scoase berea din răcitor: mai rămăseseră paisprezece sticle. Pentru că barca era purtată acum de curent, Lettner luă în mână o vâslă. Cu o mână pescuia, cu cealaltă cârmea barca și în același timp ținea o sticlă în echilibru între genunchi. Viața unui ghid-pescar.

Copacii sub care ajunseseră îi apărau puțin de arșița soarelui. Ochii vedeau ușor ce se întâmpla sub apă. O mișcare ușoară, din încheietura mâinii, trimitea momeala în orice direcție, dar peștele nu voia cu nici un chip să muște. De data asta, trimise momeala spre mijlocul râului.

— Sam nu e un băiat rău, repetă el.

— Credeți că merită să fie omorât?

— Părerea mea n-are nici o importanță, fiule. Oamenii care conduc statul ăsta vor pedeapsa cu moartea, prin urmare ea e scrisă. Oamenii ăștia zic că Sam e vinovat și că trebuie să fie executat, așa că cine sunt eu să-mi dau cu părerea?

— Bine, dar aveți o părere.

— Și la ce folosește? Gândurile mele n-au absolut nici o valoare.

— De ce spuneți că Sam nu e un om rău?

— E o poveste lungă.

— Ne-au mai rămas paisprezece beri.

Lettner izbucni în râs și fața i se lumină; apoi bău sănătos din sticlă și-și lăsă privirea să rătăcească în josul apei.

— Sam nu făcea parte din problemele noastre, înțelegi? El nu era activ în zona urâtă a afacerii, cel puțin nu la început. Când au dispărut activiștii ăia, am intrat în problemă mânați de furie. Am împrăștiat bani peste tot și, după puțină vreme, ne-am trezit cu o sumedenie de informatori. Toți erau niște ignoranți amărâți care nu avuseseră niciodată nici un sfanț și noi ne-am bazat pe foamea lor nebună de bani. Dacă nu am fi acționat așa, n-am fi dat niciodată de urma băieților ăloră trei. Din câte-mi amintesc eu, deși nu am negociat niciodată personal cu un informator, a fost vorba de vreo treizeci de mii. Și i-am găsit, fiule, ce dracu', i-am găsit îngropați într-un chei și asta ne-a făcut să creștem în ochii lumii, înțelegi. Reușisem, în sfârșit, să facem ceva. Am operat și câteva arestări, dar cu condamnările a fost mai greu. Violențele nu s-au oprit. Au aruncat în aer atâtea biserici și case de-ale negrilor că noi n-am mai putut să ținem pasul. Era un adevărat război. Și, cu cât situația se înrăutățea, cu atât domnul Hoover se înfuria mai tare și noi aruncam în stânga și-n dreapta cu și mai mulți bani. Uite ce e, fiule, n-am să-ți spun nimic care să-ți fie de vreun folos, înțelegi?

— Nu, de ce?

— Pentru că sunt unele lucruri despre care pot să vorbesc și altele despre care nu pot să-ți spun nimic.

— Sam n-a pus singur bomba la biroul lui Kramer, nu-i așa?

Lettner zâmbi din nou, cu privirea agățată de undiță.

— În orice caz, pe la sfârșitul lui șaișcinci, începutul lui șaișase, aveam o rețea de informatori a dracului de bună. Și nici măcar nu fusese așa de greu de făcut. Când aflu că un anume tip făcea parte din Klan, începeam urmărirea. Îl urmăream noaptea, până acasă, cu farurile aprinse. Parcam mașina în fața casei. Pe cei mai mulți, asemenea chestii îi speriau teribil. Pe urmă, veneam după el la serviciu, uneori vorbeam cu șefii, ne purtam de parcă aveam de gând să împușcăm pe careva. După aia mergeam să stăm de vorbă și cu părinții, pe care insigne, costumele noastre de culoare închisă și accentul din Nord îi băgau în sperietică; și clacau chiar în fața noastră. Dacă tipul mergea la biserică, ne țineam după el în fiecare duminică, și stăteam de vorbă cu parohul. Țăstăia îi spuneam că auzisem zvonul îngrozitor că domnul Cutare era un membru activ al KKK și-l întrebam dacă știe ceva. Ne purtam de parcă faptul de a fi membru al Klanului reprezenta o adevărată crimă. Dacă omul nostru avea copii adolescenți, îi urmăream la întâlniri și la cinema, îi surprindeam parcând în pădure. Nu era decât pură hărțuială, dar dădea rezultate. În cele din urmă, ori îi telefonam bietului amărât, ori îl prindeam singur pe undeva și îi ofeream o sumă oarecare de bani. Îi mai promiteam și că o să-l lăsăm în pace și lucrurile se aranjau așa cum doream noi. De obicei, la momentul respectiv, nu mai erau decât niște epave în pragul crizei de nervi, care abia așteptau să colaboreze. Pe unii dintre ei i-am văzut chiar plângând, fiule, dacă poți să crezi așa ceva. Plângeau de-adevăratelea când ajungeau în sfârșit în fața altarului, la spovedanie, făcu Lettner o figură de stil, râzând în direcția undiței care nu dădea semne de viață.

Adam își savura berea, gândindu-se că, poate, dacă vor reuși să bea toate sticlele din răcitor, limba bătrânului se va dezlega, totuși.

— Pe unul dintre ei, cred că n-am să-l uit niciodată. L-am prins în pat cu amanta negresă, ceea ce nu era neobișnuit. Vreau să spun că băieții ăștia dădeau foc la cruci și trăgeau cu pușca în casele negrilor, iar pe urmă se furișau pe unde apucau ca să se întâlnească cu iubitele lor negrese. N-am

înțeles niciodată cum se împăcau ele cu o astfel de situație. Mă rog, deci omul nostru avea o cabană de vânătoare departe, în pădure, și o folosea drept cuibușor de nebunii. În după-amiaza aia se-ntâlnise cu ea pentru una scurtă și noi l-am tras în poză tocmai când se pregătea de plecare, în fața cabanei. Am fotografiat-o și pe ea și pe urmă ne-am dus să stăm de vorbă cu tipul. Care era diacon sau așa ceva la o biserică de undeva de la țară, un adevărat stâlp al societății, știi ce vreau să spun, și noi i-am vorbit de parcă ar fi fost un vierme. După ce i-am făcut vânt femeii, am intrat înapoi în cabană și, nu după mult timp, tipul plângea de mama focului. Până la urmă a fost unul dintre cei mai buni martori pe care i-am avut. Mai târziu însă, a ajuns în pușcărie.

— De ce?

— Păi, se pare că în timp ce el își făcea de cap cu negresa, nevastă-sa făcea același lucru cu un puști negru care lucra la ei la fermă. Dama a rămas gravidă, și a născut un bebeluș mulatru, așa că informatorul nostru s-a dus la spital și i-a omorât pe amândoi. A stat cînșpe ani la Parchman.

— Bravo.

— Nu prea am reușit să obținem cine știe ce condamnări, în vremurile alea, dar i-am hărțuit atât de tare că le era frică să mai facă mare lucru. Violențele se răriseră sănătos, până când lui Dogan i-a venit ideea să se lege de evrei. Și trebuie să recunosc că ne-a prins cu garda jos.

— De ce?

— Pentru că tipul se istețise între timp. Învățase pe propria lui piele că, până la urmă, oamenii lui ne spuneau tot ce știau, așa că s-a hotărât să acționeze împreună cu o echipă extrem de restrânsă și de liniștită.

— Echipă, spuneți? Adică mai mult de o persoană?

— Cam așa ceva.

— Adică Sam și încă cineva, de exemplu?

Lettner pufni și chicoti o clipă, apoi hotărî că peștele plecase în altă direcție și strânse undița. Motorul porni din prima, împingând barca în josul râului. Adam rămase cu picioarele atârinate peste marginea bărcii și în curând mocasinii de piele și gleznela goale se udară cu totul. Soarele începuse în sfârșit să se ascundă dincolo de coline și tânărul își simțea sufletul umplându-se de frumusețea locurilor.

Următoarea oprire fu pe un ochi de apă liniștită, dominat de o faleză de care spânzura o frânghie. Lettner aruncă din nou undița, cu același rezultat ca și până atunci, asumându-și în același timp rolul de anchetator. Zeci de întrebări despre Adam și familia acestuia — fuga spre vest, noile identități, sinuciderea. Explică, la rândul său, că, în perioada în care Sam fusese la închisoare, ei îi verificaseră familia și aflaseră că omul lor avea un fiu care tocmai părăsise orașul, dar cum Eddie se dovedise a nu fi periculos, nu continuaseră cercetările în direcția aceea. În schimb, își petrecuseră vremea supraveghindu-i pe frații și verii lui Sam. Tinerețea lui Adam și felul în care fusese crescut, fără nici un fel de informație despre propriile rude, îl intrigau teribil pe bătrân.

Adam puse și el câteva întrebări, dar răspunsurile erau vagi și imediat răsucite în alte și alte întrebări despre trecutul său. Adam se lupta cu un om care-și petrecuse douăzeci și cinci de ani din viață punând întrebări altora. A treia oprire fu undeva, nu departe de Calico Rock, și rămaseră acolo până se lăsă întunericul. După cea de-a cincea bere, Adam adună suficient curaj ca să arunce și el un cârlig. Lettner era un instructor extrem de răbdător și, după numai câteva minute, Adam prinse un păstrăv absolut impresionant. Pentru scurt timp, cei doi uitară și de Sam, și de Klan, și de celelalte coșmaruri din trecut, și se mulțumiră să pescuiască. Băură bere și dădură la pește.

Numele de botez al doamnei Lettner era Irene și își întâmpină soțul, precum și pe musafirul neașteptat, cu grație și nonșalanță. Pe drumul spre casă, în mașina condusă de Ron, Wyn explicase că Irene era obișnuită cu vizite-surpriză; în orice caz, nu dădu nici un semn de tulburare când îi văzu apărând cu pas șovăitor și întinzându-i păstrăvii înșirați pe-o sfoară.

Casa familiei Lettner se ridica chiar pe malul râului, la o milă spre nord de oraș. Veranda din spate era închisă, în așa fel încât diversele insecte să nu-i necăjească pe locatari, dar oferea o vedere minunată spre râu. Cei doi bărbați se așezară în balansoarele de răchită și desfăcură alt rând de beri, așteptând ca Irene să frigă peștele.

Pentru prima oară în viața lui, Adam mânca ceva la care contribuise și el și trebuia să recunoască că peștele avea un gust minunat. Asta se-ntâmplă întotdeauna când îl prinzi cu mâna ta, îl asigură Wyn, fără să se oprească din mestecat. Pe la jumătatea mesei, bătrânul o dădu pe scotch. Adam refuză; de fapt, el ar fi vrut să bea doar apă chioară, dar onoarea de bărbat îl obligă să continue cu berea. Ajuns în punctul ăsta, nu își putea permite nici un fel de slăbiciune, căci Lettner l-ar fi pedepsit foarte sever.

Irene bea vin, cu înghițituri mici, și spunea povești despre Mississippi. Primise diverse amenințări de-a lungul vremii și copiii refuzau să vină în vizită. Și ea și Wyn erau de fel din Ohio și familiile lor erau permanent îngrijorate pentru viața lor. Ce zile mai trăiseră și ei, repeta Irene, cu oarecare nostalgie; era extrem de mândră de soțul ei și de felul în care se comportase acesta în timpul războiului pentru drepturi civile.

Pe la ora zece, când terminară de mâncat, stăpâna casei se ridică de la masă și îi lăasă singuri. Adam s-ar fi dus bucuros la culcare. Wyn se ridică anevoie în picioare și se scuză o clipă: trebuia să meargă până la baie. Când se întoarse, aduse cu el două pahare înalte pline cu scotch proaspăt. Îi întinse unul lui Adam și se înapoie la balanșoarul lui.

O vreme, se legănară și își savurară băutura în liniște. Apoi, Lettner zise:

— Deci, tu ești convins că Sam a avut un ajutor.

— Bineînțeles că a avut un ajutor, sări Adam, conștient că limba i se cam împleticea în gură; în schimb, vorbele lui Lettner erau pe deplin limpezi.

— Și ce te face să fii atât de sigur?

Adam puse jos paharul greu, jurându-și să nu se mai atingă de el.

— FBI-ul a făcut percheziție acasă la Sam imediat după atentat, corect?

— Corect.

— Sam era în închisoarea din Greenville, iar voi aveți mandat de percheziție.

— Păi, eu am fost acolo, fiule. Doisprezece agenți au stat trei zile în casa aia.

— Și n-au găsit nimic.

— Poți să zici.

— Nici urmă de dinamită, de capse, fitile, detonatoare, nici urmă de substanțe sau dispozitive care se folosesc în genul ăsta de atentate. Corect?

— Corect. Și ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că Sam nu știa nimic despre explozivi și nici nu se folosisese de ei vreodată.

— Ba eu zic că-i folosisese, și încă de multe ori. După câte îmi amintesc eu, Kramer a fost a șasea explozie. Ticăloșii ăia scrântiți puneau bombe în draci, fiule, și noi nu-i puteam opri. Tu nu erai acolo, în schimb eu eram chiar în mijlocul grămezii. Hărțuisem și infiltrasem Klanul așa de tare, că tipilor le era frică să se mai miște, când deodată ne trezim că izbucnește alt război și bombele încep să cadă peste tot. Am ascultat peste tot pe unde trebuia. Am

răsucit brațele pe care le știam până le-am rupt. Și n-am prins nici un fir. Informatorii noștri n-aveau nici un fir. Era ca și când o altă ramură a Klanului invadase Mississippi fără să-i avertizeze pe membrii ramurii vechi.

— Știați de Sam?

— Aveam numele lui în dosare. Din câte mi-aduc eu aminte, taică-său făcuse parte din Klan; la fel și vreo doi frați. Aveam numele tuturor, dar nu păreau periculoși. Trăiau cu toții în partea din nord a statului, adică într-o zonă fără violențe prea mari. Dăduseră foc la vreo câteva cruci, trăsese ră asupra unor case, dar nu se comparau cu banda lui Dogan. Oricum, aveam o grămadă de asasini pe capul nostru și, practic, nu aveam timp să verificăm fiecare membru al Klanului din stat.

— Dar cum vă explicați bruscă înclinație a lui Sam către violență?

— Nu pot s-o explic. Nu era doar unul dintre ăia care țin bâza. Omorâse deja câțiva oameni.

— Sunteți sigur?

— Ai auzit ce-am spus. Pe la începutul anilor cincizeci, și-a împușcat un angajat negru. Și n-a făcut nici măcar o zi de închisoare pentru chestia asta. Ba mi se pare că nici măcar n-a fost arestat. Și poate că au mai fost și alte asemenea ocazii. Tot cu victime de culoare.

— Prefer să nu-mi spuneți.

— Întreabă-l pe el. Vezi dacă ticălosul bătrân are destul curaj să recunoască în fața propriului nepot, zise Lettner, sorbind din pahar. A fost o persoană violentă, fiule, și era fără îndoială capabil să pună bombe și să omoare oameni. Nu fi naiv.

— Nu sunt naiv. Pur și simplu încerc să-i salvez viața.

— De ce? Doar a omorât doi copii nevinovați. Înțelegeți chestia asta?

— E adevărat că a fost condamnat pentru asta. Dar dacă nu i-a omorât el, atunci nici statul n-are dreptul să-l omoare.

— Nu sunt de acord cu aiureala asta. Pedeapsa cu moartea e prea bună pentru astfel de oameni. E prea curată și aseptică. Știu că sunt pe cale să moară, așa că au timp să-și spună rugăciunea și să-și ia la revedere. Ceea ce nu se poate spune despre victimele lor.

— Deci vreți ca Sam să fie executat?

— Da. Vreau să fie toți executați.

— Păi, parcă ziceați că nu e un băiat rău.

— Am mințit. Sam Cayhall e un ucigaș cu sânge rece, al dracului de vinovat. Altfel cum îți explici că, după ce-a fost arestat, s-au oprit și exploziile?

— Poate că se speriaseră după figura cu Kramer?

— Cine dracu' să se sperie?

— Sam și partenerul lui. Și Dogan.

— OK. Hai să presupunem că Sam a avut un complice.

— Nu. Hai să presupunem că Sam a fost complicele. Și că tipul celălalt a fost expertul în explozivi.

— Expert? Păi, alea erau niște bombe absolut artizanale, fiule. Primele cinci nu erau decât niște cartușe de dinamită legate cu un fitil. Scaperi chibritul, o iei la fugă ca un nebun, și după cinspe minute, bum! Bomba de la Kramer n-a fost decât o mizerie cu ceas. Au avut noroc că n-au sărit și ei în aer când au meșterit-o.

— Credeți că a fost pusă dinadins să sară în aer atunci când a sărit?

— Jurații au zis că da. Dogan a spus că plănuiseră să-l omoare pe Marvin Kramer.

— Dar atunci pentru ce s-a mai învârtit Sam prin preajmă? De ce a ajuns atât de aproape de locul exploziei încât să fie atins de cioburi?

— Întreabă-l pe Sam însuși, dar cred că ai și făcut-o. El afirmă că a avut

un complice?

— Nu.

— Deci, asta e. Dacă propriul client neagă, atunci ce dracu' mai vrei?

— Pentru că, după părerea mea, clientul meu minte.

— Atunci, foarte rău pentru el. Dar, din moment ce el vrea să mintă ca să apere identitatea altcuiva, ție ce-ți mai pasă?

— Ce interes ar avea să mă mintă?

Lettner dădu, încurcat, din cap, mormăi ceva de neînțeles și bău din pahar.

— De unde dracu' vrei să știi? Nici nu vreau să știi. Pe cuvântul meu dacă-mi pasă de chestia asta. Dar dacă nu vorbește deschis nici cu tine, care-i ești avocat și nepot, atunci eu zic că merită să fie gazat.

Adam bău pe îndelete din scotch și rămase cu privirea pierdută în întuneric. Adevărul e că uneori se simțea efectiv prost că încerca să dovedească faptul că propriul său client îl mințea.

— Deci nu-i credeți pe martorii care spun că l-au văzut pe Sam împreună cu o altă persoană? Întrebă el, schimbând direcția conversației.

— Nu. Din câte-mi amintesc, au fost destul de slabi. Tipul de la parcare pentru camioane s-a prezentat foarte târziu. Celălalt abia ieșise dintr-o cârciumă. Nici unul dintre ei nu era credibil.

— Îl credeți pe Dogan?

— Jurații au făcut-o.

— Nu mă interesează jurații.

— Dogan era nebun, Dogan era un geniu, zise Lettner, cu respirația marcată în sfârșit de cantitatea imensă de băutură pe care o turnase în el. A zis că bomba fusese pusă acolo ca să omoare pe cineva și eu îl cred. Adu-ți aminte, Adam, că în Vicksburg au făcut praf o familie întreagă. Nu-mi mai aduc aminte numele...

— Pinder. Dar văd că folosiți mereu pluralul.

— Păi, am zis că intru-n joc și sunt de acord să presupunem că Sam a avut tot timpul cu el un amic. Acasă la Pinder, au pus bomba în mijlocul nopții. Puteau să-i omoare pe toți membrii familiei.

— Sam mi-a spus că au pus bomba în garaj, tocmai ca să nu rănească pe cineva.

— Ți-a zis Sam așa ceva? A mărturisit el asta? Atunci de ce dracu mă mai întrebi pe mine de complicele lui? Mie mi se pare că ar trebui mai degrabă să-ți ascuți clientul, Adam, ticălosul e vinovat. Fii atent la ce-ți spune.

Adam luă încă o înghițitură de alcool și-și simți pleoapele împreunându-se; ochii nu reușeau să vadă acele ceasornicului.

— Povesteți-mi despre înregistrări, zise el, cu un căscat.

— Care înregistrări? Întrebă Lettner, căscând la rândul său.

— Înregistrările pe care FBI-ul le-a adus la proces. În care Dogan vorbea cu Wayne Graves despre aruncarea în aer a firmei lui Kramer.

— Am avut nenumărate înregistrări. Cu nenumărate ținte. Kramer a fost doar una dintre ele. Of, fir-ar al dracului, am avut una în care doi glugați vorbeau despre aruncarea în aer a unei sinagogi chiar în timpul unei nunți. Voiau să blocheze ușile și să trimită niște gaz pe conductele de încălzire ca să termine cu toată congre- gația. Ăștia erau bolnavi, omule. Nu era Dogan, erau doar doi dintre cretinii care lucrau pentru el și care vorbeau aiurea, așa că pe-aia am dat-o la o parte. Wayne Graves primea și el bani de la noi, așa că ne-a dat voie să-i interceptăm telefonul. Într-o noapte l-a sunat pe Dogan și i-a spus că vorbește de la un telefon public; după aia, s-au apucat să vorbească despre Kramer și alte ținte. Chestia asta ne-a ajutat foarte mult în procesul lui Sam. Dar nici una dintre înregistrări nu ne-a ajutat să oprim atentatele sau să-l

identificăm pe Sam.

— Nu știați că Sam Cayhall era și el implicat?

— Deloc. Și dacă tâmpitul ar fi plecat din Greenville atunci când trebuia, probabil că ar mai fi fost și astăzi un om liber.

— Kramer știa că era pe lista țintelor?

— L-am avertizat noi. Dar era obișnuit cu amenințările și își luase deja un paznic acasă, preciză Lettner, care începuse să pronunțe cuvintele cu destulă greutate.

Adam se scuză și porni cu pași șovăitori spre baie. Când se întoarse pe verandă, fu întâmpinat de un sforăit puternic. Lettner adormise cu paharul în mână. După ce recuperează recipientul și-l așează pe masă, tânărul pleacă în căutarea unei canapele.

20

Dimineața era caldă, dar în jeep-ul militar părea toridă și se simțea lipsa aerului condiționat. Ud learcă de transpirație, Adam își ținea mâna pe mânerul portierei, în speranța că aceasta avea să se deschidă imediat dacă micul dejun servit de Irene ar fi dat să-i vină înapoi pe gât.

Se trezise pe podea, lângă canapeaua îngustă din spălătoria aflată lângă bucătărie. Canapeaua însăși nu era, de fapt, decât o bancă pe care Lettner se așeza să-și scoată cizmele, îi explicase bătrânul râzând cu poftă. Irene fusese cea care îl găsisese după ce-l căutase prin toată casa. Adam își ceru scuze cu atâta ardoare încât gazdele îl rugară cu cerul și pământul să înceteze. Apoi doamna Lettner insistase să le servească un mic dejun consistent, căci era ziua din săptămână în care mâncau carne de porc. Așa că Adam se așează la masa din bucătărie și bău cu lăcomie apă de la gheață, în timp ce Irene prăjea costiță, fredonând ușor un cântec, iar Wyn citea ziarul. Stăpâna casei pregăti și jumări de ouă și le mai oferă și câte un pahar de Bloody Mary.

Vodca mai alină un pic durerea care-i încingea fruntea, dar nu făcu același lucru și cu stomacul. Și în timp ce mașina înghițea distanța care-i despărțea de Calico Rock, Adam aștepta cu groază momentul în care avea să i se facă rău.

Cu toate că Lettner ieșise primul din scenă cu o seară înainte, în dimineața aceasta arăta deosebit de proaspăt, fără nici un semn de mahmureală. Mâncase o farfurie plină ochi cu slănină și pesmeți și băuse doar un singur pahar de Bloody Mary. Își citise ziarul cu multă conștiinciozitate, comentând diversele articole, ceea ce-l făcuse pe Adam să creadă că bătrânul era unul din acei băutori care se aranjau în fiecare seară, dar reușeau să iasă cu ușurință din ceață.

În fața lor apărură primele case din sat, drumul se mai îmblânzi și stomacul lui Adam se calmă brusc.

— Iartă-mă pentru noaptea trecută, zise Lettner.

— Poftim?

— În legătură cu Sam. Am fost prea aspru. Știu că-ți este bunic și că ești îngrijorat. De-aia îți spun că te-am mințit. Să știi că nu vreau să-l văd mort. Nu e un tip rău.

— Am să-i transmit.

— Mda. Sunt convins că o să-l emoționeze până la lacrimi.

Odată intrați în oraș, o luați spre pod.

— Ar mai fi ceva, zise Lettner. Noi am bănuțit întotdeauna că Sam a avut un tovarăș în acțiunea aia.

Adam se mulțumi să privească, zâmbind, pe fereastra mașinii. Când

trecură pe lângă o bisericuță, fură nevoiți să încetinească, căci mai multe persoane în vârstă stăteau la umbra copacilor sau se plimbau de colo-colo, dichisite în hainele lor de duminică.

— De ce? întrebă Adam.

— Din exact aceleași motive. Sam nu mai fusese implicat în atentate cu bombe și nici în alte acțiuni violente organizate de Klan. Cei doi martori, mai ales șoferul de camion din Cleveland, ne-au pus pe gânduri. Camionagiul n-avea nici un motiv să mintă și părea foarte sigur de el. Sam nu părea să fie genul de om care să-și pornească propria campanie de aruncări în aer.

— Si cine ar fi acest al doilea?

— Zău dacă știu, mărturisi Lettner care opri mașina chiar lângă râu și se aplecă pe volan, ițindu-și capul spre Adam. După a treia sau a patra explozie, mi se pare că după cea de la sinagoga din Jackson, niște evrei barosani din New York și Washington s-au întâlnit cu LBJ care l-a sunat pe urmă pe Hoover care mi-a telefonat mie. Așa se face că am luat drumul până în D.C. unde m-am întâlnit cu domnul Hoover și cu Președintele care mi-au cam frecat ridichea și m-am întors în Mississippi, mai hotărât ca niciodată. Am tăbărit pe capul informatorilor. Adică i-am cam bătut pe unii dintre ei. Am încercat totul, dar n-am realizat nimic. Sursele noastre nu reușeau să afle cine se afla în spatele exploziilor. Dogan era singurul care știa, dar era clar că nu spunea nimic nimănui. Și totuși, după cea de-a cincea explozie, mi se pare că aia de la redacția ziarului, am putut să spargem zidul.

Lettner coborî din mașină și porni încet spre râu. Adam îl ajunse din urmă și se opri amândoi să privească apa ce străbătea Calico Rock.

— Vrei o bere? Am întotdeauna la gheață în magazin.

— Vă rog, nu. Mi-e deja rău.

— Glumeam. Oricum, Dogan avea un cimitir de mașini absolut uriaș și unul dintre angajați era un amărât de negru, analfabet, care spăla mașinile și mătura podelele. Noi mai încercasem și altă dată să luăm legătura cu bătrânul, dar omul se arătase de-a dreptul ostil. Și într-o zi, vine așa, hodoronc-tronc, și îi spune unuia dintre agenții noștri că-l văzuse pe Dogan și pe un alt bărbat băgând ceva în portbagajul unui Pontiac verde, cu vreo două zile mai înainte. După ce a așteptat puțin ca să plece ăia doi, a desfăcut capota și a dat de dinamită. A doua zi a auzit de un nou atentat. Și cum știa că Biroul Federal îl călărea puternic pe Dogan, s-a gândit că merita să ne pună la curent cu ce văzuse. Ajutorul lui Dogan fusese un alt angajat glugat pe nume Virgil. Drept pentru care m-am dus să-i fac o vizită lui Virgil. L-am bătut la ușă într-o noapte pe la ora trei, am bubuit în ușa aia mai-mai s-o pun la pământ, c-așa lucram în vremea aceea, și nu peste multă vreme omul meu apăruse pe verandă. Mai aveam cu mine vreo opt agenți și toți nouă aveam insignele cât mai la vedere. Amărâtul făcuse pe el de frică. L-am spus că știam foarte bine că livrase niște dinamită în Jackson cu o noapte înainte și că avea toate șansele să primească vreo treizeci de ani pe chestia asta. S-o fi auzit pe nevastă-sa cum mai plângea. Virgil tremura ca o piftie și stătea să izbucnească și el în plâns. L-am lăsat cartea mea de vizită cu indicația să mă sune neapărat până-n prânz și l-am amenințat că o să fie vai de capul lui dacă-i spunea ceva lui Dogan sau altcuiva. L-am mai informat și că-l țineam sub supraveghere douășpatru de ore din douășpatru. Nu cred că lui Virgil i-a mai ars de somn după plecarea noastră. Când a venit să mă vadă, câteva ore mai târziu, avea ochii roșii și umflați. Până la urmă ne-am împrietenit. Mi-a povestit că exploziile nu erau opera bandei obișnuite a lui Dogan. Nu știa mare lucru, dar auzise destule de la Dogan ca să ajungă la convingerea că omul care punea bombe era un tip foarte tânăr dintr-un alt stat. Băiatul ăla răsărise așa, de niciunde, și îi mersese vestea că se pricepe la explozivi.

Dogan alegea țintele, făcea planurile, pe urmă îi telefona băiatului ăluia, care se strecura în oraș, punea bombe și dispărea.

— Si l-ați crezut?

— În mare măsură, da. Povestea lui era logică. Trebuia să fie cineva nou pentru că aveam informatori la toate nivelurile Klanului. Le cunoșteam practic toate mișcările.

— Ce s-a întâmplat cu Virgil?

— Am stat o vreme cu el, i-am dat ceva bani, știi cum se desfășoară lucrurile. Toți vor bani. M-am convins că n-avea nici cea mai vagă idee despre persoana care punea bombe. Nu voia să recunoască că era și el implicat, că el livrase mașina și dinamita, iar noi n-am insistat. În fond, nu pe el îl voiam.

— Fusesse implicat și în povestea cu Kramer?

— Nu. Atunci Dogan se folosisse de altcineva. Uneori, omul ăla parcă avea un al șaselea simț care-i spunea când să încurce lucrurile, când să schimbe schemele obișnuite.

— Suspectul de care vorbea Virgil nu prea aducea cu Sam Cayhall, nu?

— Nu.

— Și n-aveați nici un suspect?

— Nu.

— Haida-de, Wyn. Nu se poate să nu fi avut măcar o idee.

— Pe cuvântul meu că nu. La puțin timp după ce l-am cunoscut pe Virgil, Kramer a sărit în aer și totul s-a terminat. Dacă Sam a avut vreun amic, atunci să știi că amicul l-a părăsit.

— Și Biroul n-a mai auzit nimic după aia?

— Nici cât negru sub unghie. Pusesem mâna pe Sam, care arăta și mirosea tare a vinovat.

— Și, pe deasupra, mai erați și nerăbdători să puneți punct cazului.

— Firește. Și adu-ți aminte că seria de atentate s-a încheiat brusc, după ce l-am prins pe Sam. Vinovatul era în mâinile noastre, domnul Hoover era fericit. Evreii erau și ei fericiți. Președintele, așisderea. După aia, n-au putut să-l condamne timp de vreo paispe ani, dar asta este altă poveste. Toată lumea a răsuflat ușurată când s-a terminat cu exploziile.

— Bine, dar de ce nu l-a dat Dogan în gât și pe celălalt, așa cum a făcut cu Sam?

Coborâseră împreună malul până ajunseseră la numai câțiva centimetri de apă, și aproape de mașina lui Adam. Lettner își dresse glasul și scuipea cu ciudă în apă.

— Tu ai depune mărturie împotriva unui terorist aflat în libertate?

Adam se gândi o clipă. Lettner zâmbi, arătându-și dinții galbeni în toată splendoarea lor, și porni spre doc.

— Hai să bem o bere.

— Nu, mulțumesc. Trebuie să plec.

Atunci bătrânul se opri și îi întinse mâna; își promisese să se mai vadă. Adam îl invită pe fostul agent special la Memphis, iar acesta îl invită pe tânăr la o altă partidă de pescuit, și la o bere, Adam îl rugă pe bătrân să o salute pe Irene din partea lui, se scuză din nou pentru că adormise în spălătorie și îi mulțumi încă o dată pentru conversația extrem de interesantă.

Orășelul se pierdu în depărtare; mașina lua ușor curbele și pantele, căci șoferul avea grijă să nu-și supere stomacul.

Când intră în casă, o găsi pe Lee luptându-se cu niște paste italienești. Pe masă stăteau frumos aranjate farfurii din porțelan fin, tacâmuri de argint și o gلاstră cu flori. În bucătărie, însă, lucrurile nu prea se desfășurau așa cum ar fi

trebuit. În ultima săptămână, Lee mărturisise de mai multe ori că era o bucătăreasă execrabilă, iar acum o și demonstra. Cratițele și tigăile zăceau împrăștiate peste tot, șorțul rar folosit era îngrozitor de pătat cu sos de roșii. Văzându-i ochii mirați, mătușă-sa izbucni în râs exact când se sărutau de bun găsit și îl anunță că, dacă situația atingea punctul critic, aveau o pizza în congelator.

— Arăți groaznic, zise, privindu-l brusc în ochi.

— Am avut o noapte grea.

— Miroși a alcool.

— Am băut două pahare de Bloody Mary la micul dejun. Și trebuie neapărat să mai beau unul.

— Barul e închis, îl anunță ea, apucându-se să curețe niște legume. Ce-ai făcut pe unde ai fost?

— M-am îmbătat cu un tip de la FBI. Și am adormit pe podea, în spălătoria omului.

— Vai, ce drăguț, remarcă Lee și fu cât pe-acți să-și taie un deget. Ai văzut ziarul de azi?

— Nu. E nevoie?

— Da. Uite-l colo, zise ea, arătându-i un colț al barului.

— E de rău?

— Citește-l.

Adam luă ziarul, ediția de duminică a lui *Memphis Press*, și se așeză pe unul din scaunele de lângă masă. Pe prima pagină a celei de-a doua secțiuni, dădu cu ochii de propria lui figură zâmbitoare. Era o fotografie făcută în anul doi de facultate și alături de ea se mai aflau și cele ale lui Sam, evident, Marvin Kramer, Josh și John Kramer, Ruth Kramer, David McAllister, procurorul general, Steve Roxburgh, Naifeh, Jeremiah Dogan, precum și cea a domnului Elliot Kramer, tatăl lui Marvin.

Era clar că Todd Marks fusese foarte ocupat în ultima vreme. Articolul începea cu un scurt rezumat al cazului, trecând apoi la momentul actual și reluând cele scrise cu două zile mai înainte. Aducea totuși ceva mai multe date biografice despre Adam — colegiul urmat la Pepperdine, facultatea de drept la Michigan, redactor coordonator al revistei facultății, angajarea la „Kravitz & Bane”. Naifeh nu spusese prea multe, doar că execuția va avea loc în conformitate cu legea. Pe de altă parte, McAllister era de o înțelepciune remarcabilă. Trăise apăsător de coșmarul cazului Kramer timp de douăzeci și trei de ani, declara el plin de gravitate; avusese onoarea și privilegiul de a-l aduce pe Sam Cayhall în fața justiției și numai o execuție putea să pună capăt acestui capitol îngrozitor din istoria statului Mississippi. Nu, afirma el după o matură chibzuință, clemența era cu totul exclusă. Pur și simplu nu ar fi corect față de băiețarii familiei Kramer. Și tot așa.

Steve Roxburgh fusese și el încântat să dea interviul acela. Se declara gata de luptă împotriva ultimelor eforturi depuse de Cayhall și de avocatul acestuia, și anunța că atât el cât și membrii echipei sale erau pregătiți să muncească optsprezece ore pe zi ca să ducă la îndeplinire așteptările oamenilor. Povestea asta durase prea mult și venise vremea ca justiția să-și facă datoria. Nu, nu era îngrijorat de ultimele demersuri legale întreprinse de domnul Cayhall, căci avea încredere în calitățile sale de avocat, de avocat al poporului.

Sam Cayhall refuzase să facă vreun comentariu, explica Marks în cursul articolului, iar Adam Hall nu putuse fi găsit, de parcă tânărul abia ar fi așteptat să-și expună părerile în ziar.

Comentariile din partea familiei Kramer erau în același timp interesante și deprimante. Elliot Kramer, acum în vârstă de șaptezeci și șapte de ani,

continua să muncească, vioi și sănătos, în ciuda unor tulburări cardiace. Vorbele sale erau, bineînțeles, pline de amărăciune. Klanul și Sam Cayhall erau vinovați nu numai de moartea celor doi nepoți ai săi, ci și de sinuciderea lui Marvin. De douăzeci și trei de ani aștepta ca Sam să fie executat, și acest final era oricând binevenit. Bătrânul critica violent sistemul judiciar care permitea unui condamnat să mai trăiască aproape zece ani după ce juriul hotărâse pedeapsa cu moartea. Nu era sigur dacă avea să asiste la execuție, medicii fiind cei care aveau să decidă, zicea el, dar ar fi vrut să fie de față ca să-l privească pe Cayhall drept în ochi atunci când va fi legat de scaun.

Ruth Kramer era ceva mai moderată în afirmații. Timpul vindecă multe răni, declara ea, și nu putea să spună cum se va simți după execuție. Oricum, nimeni și nimic nu-i va aduce fiii înapoi. Atât.

Adam împături ziarul și-l aruncă pe jos, lângă scaun. Stomacul i se strânse brusc, când își aminti declarațiile lui Steve Roxburgh și David McAllister. Avocatul care ar fi trebuit să salveze viața lui Sam constata îngrozit că dușmanii erau nerăbdători să pornească bătălia finală. El nu era decât un începător care urma să dea piept cu niște veterani. Mai ales cu Roxburgh, care avusese deja ocazia să parcurgă respectivul traseu și beneficia de o echipă nouă, formată din specialiști renumiți, precum dr. Death, un avocat talentat pasionat de execuții. Adam nu avea la dispoziție decât un dosar complet epuizat, plin de apeluri nereușite, precum și o rugăciune ca Dumnezeu să facă un miracol. Din toate aceste motive, se simțea absolut vulnerabil și fără speranță.

Lee se așeză lângă el cu o ceașcă de cafea.

— Pari îngrijorat, observă ea și-l mângâie pe braț.

— Amicul meu cu păstrăvii nu mi-a fost de nici un ajutor.

— Am impresia că bătrânul Kramer e hotărât să meargă până în pânzele albe.

— Am nevoie de ceva care să-mi taie durerea asta, zise Adam, masându-și tâmpile ușor.

— Vrei o pastilă de valium?

— E minunată.

— Ți-e foame?

— Nu. Stomacul nu prea e-n apele lui.

— Perfect. Pentru că de cină s-a ales praful. Am avut o mică problemă cu rețeta. Așa că a rămas să alegem între pizza și nimic.

— Pentru mine, nimic e alegerea cea mai bună. Pe lângă valium.

21

După ce-și aruncă cheile pe fundul găleții roșii, Adam urmări cu privirea cursa pe verticală a acesteia, până când, odată ajuns la capătul drumului, recipientul cu pricina începu să se rotească încet. Apoi se apropie de prima poartă care se deschise cu un zvâcnet. În dreptul celei de-a doua porți trebui să aștepte câteva clipe. Sergentul Packer își făcu tot atunci apariția pe ușa principală, căscând și întinzându-și oasele de parcă abia s-ar fi sculat din somn. În sfârșit, se deschise și cea de-a doua poartă.

— Bună ziua, îi ură Packer din apropiere.

Era aproape ora două a după-amiezii, adică cel mai fierbinte moment al zilei. De fapt, la radio meteorologii anunțaseră în dimineața aceea că vor traversa prima zi din an cu temperaturi de patruzeci de grade.

— Bună, sergent, îl salută Adam de parcă ar fi fost prieteni vechi, și

porniră împreună pe poteca pavată cu cărămizi ce ducea la mica ușă năpădită de buruieni pe care Packer o descuie și Adam pași înăuntru.

— Mă duc să-l aduc pe Sam, anunță Packer fără grabă și se făcu nevăzut.

Scaunele de dincoace de ecranul metalic erau împrăștiate care încotro. Adam își aduse unul dintre ele la capătul cel mai îndepărtat al tejghelei de lemn, cât mai departe de aparatul de aer condiționat.

În dimineața aceea, la ora nouă, depusese la Curtea Supremă Statală o petiție în care era atacată camera de gazare pe baza legislației referitoare la eliberările postcondamnare; și asta pentru că tot legea spunea că nici o acțiune nu putea fi adusă în fața unui tribunal federal dacă nu fusese mai întâi respinsă de un tribunal statal. Atât Adam cât și Garner Goodman considerau că nu era decât o formalitate. Goodman fusese cel care-și petrecuse duminica redactând petiția, în timp ce tânărul său coleg băuse bere și pescuise păstrăvi cu Wyn Lettner.

Ca de obicei, Sam avea mâinile prinse în cătușe, fața lipsită de orice expresie și salopeta cea roșie descheiată până în talie. Părul cărunt de pe piept era năclăit de sudoare. Ca un animal bine dresat, își întoarse spatele spre Packer care-i scoase imediat brățările metalice de la mâini, părăsind apoi încăperea. Prima mișcare a lui Sam fu să-și aprindă o țigară; abia după aceea se așeză și spuse „Bine te-ai întors”.

— Uite, am depus asta la tribunal azi la ora nouă, zise Adam, strecurând hârtia prin deschizătura din ecranul despărțitor. Am vorbit cu grefiera de la Curtea Supremă din Jackson. După părerea ei, tribunalul se va pronunța cu iuțeala obișnuită.

— Poți să pui pariu că așa o să se întâmple, întări Sam, luând documentele, cu ochii țintă la tânăr. Or să mi-l refuze cu cea mai mare plăcere.

— Răspunsul trebuie dat imediat, așa că procurorul general a și început să se agite.

— Nemaipomenit. Înseamnă că o să avem ce vedea la jurnalul de seară. Probabil că televiziunea a și fost convocată la el, la birou, ca să filmeze și cum își pregătește răspunsul.

Umezeala din încăpere îl făcu pe Adam să-și scoată haina și să-și slăbească nodul la cravată: începuse să transpire.

— Spune-mi, numele de Wyn Lettner îți amintește ceva?

Sam înghesui petiția pe scaunul de alături și trase cu sete din țigară.

— Da. De ce? întrebă el, trimițând un nor impresionant spre plafon.

— L-ai cunoscut?

— Poate, zise el după o clipă de gândire, măsurându-și vorbele cu multă atenție. Nu sunt sigur. Știi cine a fost. De ce?

— Pentru că am dat de el în weekendul ăsta. Acum e la pensie și ține un doc pentru pescuit păstrăvi pe White River. Am stat mult de vorbă.

— Ce drăguț. Și, mă rog, ce anume ați reușit să realizați?

— Mi-a spus că mai crede și acum că ai lucrat împreună cu cineva.

— Ți-a dat și vreun nume?

— Nu. N-au avut niciodată vreun suspect, sau cel puțin așa susține. Dar au avut un informator printre oamenii lui Dogan care i-a spus că cel de-al doilea nu făcea parte din grupul obișnuit. După părerea lor, era un tip foarte tânăr, venit din alt stat. Asta-i tot ce știa Lettner.

— Și tu l-ai crezut?

— Nu știu ce să cred.

— Păi, acum ce importanță mai are chestia asta?

— Habar n-am. Ar putea să-mi folosească, în încercarea de a-ți salva viața. Nimic mai mult. Cred că... sunt pur și simplu disperat.

— Și, adică, eu nu sunt?
— Sam, mă agăț de un pai și încerc să astup tot felul de găuri.
— Prin urmare, povestea mea e plină de găuri?
— Așa mi se pare. Lettner zicea că a avut mereu îndoieli pentru că nu găsiseră nici o urmă de explozivi când ți-au percheziționat casa. Și nici nu erai cunoscut ca un adept al atentatelor cu bombe. Zicea că nu păreai genul care să pornească o campanie personală de asemenea atentate.

— Și tu chiar crezi tot ce-ți spune Lettner?
— Da, pentru că e logic.
— Atunci, lasă-mă să-ți pun o întrebare. Ce-ai face dacă ți-aș spune că a mai fost cineva împreună cu mine și ți-aș da numele, adresa, numărul de telefon, grupa de sânge și rezultatul analizelor de urină ale individului?

— Aș începe să urlu ca din gură de șarpe. Aș depune tone de cereri și apeluri. Aș stârni presa spunându-le că tu ai fost țapul ispășitor. Aș bate toba despre nevinovăția ta în speranța că, până la urmă, cineva tot va băga de seamă, un judecător de apel de exemplu.

Sam dădu ușor din cap, de parcă ceea ce auzea era de un ridicol absolut.

— N-o să meargă, Adam, zise el cu grijă, ca și când avea de-a face cu un copil. Eu mai am la dispoziție doar trei săptămâni jumate și tu cunoști foarte bine legea. Nu există nici o posibilitate practică să faci acum din mine o victimă.

— Știu. Dar tot am s-o fac.
— N-o să meargă. Încetează să mai cauți victima.
— Cine e celălalt?
— Nimeni. Celălalt nu există.
— Ba da, există.
— Ce te face să fii așa de sigur?
— Faptul că vreau să cred că ești nevinovat, Sam. Pentru mine, e foarte important lucrul ăsta.

— Bine, dar ți-am spus că sunt nevinovat. Eu am pus bomba aia, dar nu am vrut să omor pe nimeni.

— Dar de ce ai pus bomba? De ce ai pus bombe acasă la Pinder, la sinagogă și la firma de afaceri imobiliare? De ce puneai bombe în locuri unde se adunau oameni nevinovați?

Drept răspuns, Sam se mulțumi să pufăie din țigară și să privească țintă în podea.

— De unde vine ura asta a ta? Cum de-ți este așa de ușor? De ce ai fost învățat să-i urăști pe negri, pe evrei și pe catolici, și în general pe oricine este cât de cât diferit de tine? Tu te-ai întrebat vreodată de ce?

— Nu. Și nici n-am de gând s-o fac.
— Înseamnă că vine din tine. Din caracterul tău, din felul în care ești alcătuit, din înălțimea și ochii tăi albaștri. E ceva cu care te-ai născut și nu te poți schimba. E o moștenire genetică de la tatăl și bunicul tău, amândoi membri credincioși ai Klanului, pe care o vei lua plin de mândrie cu tine în mormânt, corect?

— A fost un fel de-a trăi. Singurul pe care-l cunosc.
— Atunci explică-mi ce s-a întâmplat cu tatăl meu? Cum de nu l-ai contaminat și pe el?

Sam își aruncă țigara pe podea și o strivi cu piciorul; ridurile din colțurile ochilor și de pe frunte se adânciră.

— Deci asta e, zise el, fără să-l privească pe Adam. A venit vremea să stăm de vorbă despre Eddie, adăugă el cu glas și mai blând decât până atunci.

— Unde ai greșit-o cu el?

— Chestia asta n-are, evident, nimic de-a face cu mica ședință de gazare

care mi se pregătește. Nu-i așa? Nimic de-a face cu apeluri, avocați și judecători, moțiuni și suspendări. Chestia asta nu-i decât o pierdere de timp.

— Nu fi laș, Sam. Spune-mi unde ai greșit-o cu Eddie. Pe el l-ai învățat cuvântul cioroi? L-ai învățat să-i urască pe puștii negri? Ai încercat să-l înveți cum să ridice cruci în flăcări sau să fabrice bombe? L-ai luat cu tine la un linșaj? Ce-ai făcut cu el, Sam? Unde ai greșit?

— Eddie a aflat că fac parte din Klan abia când a ajuns la liceu.

— Păi de ce abia atunci? Doar nu-ți era rușine de ce făceai. Dimpotrivă, era o mândrie a familiei, nu?

— Era ceva despre care nu vorbeam.

— De ce? Tu ai fost a patra generație de oameni ai Klanului din familia Cayhall, cu rădăcini tocmai pe timpul Războiului Civil, sau cam așa ceva. Nu asta mi-ai spus mie?

— Ba da.

— Atunci de ce nu l-ai luat pe micul Eddie pe genunchi ca să îi arăți fotografii din albumul de familie? De ce nu l-ai legănat seara spunându-i povești despre eroismul familiei Cayhall care dădeau foc, noaptea, la cocioabele negrilor? Povești de război istorisite de la tată la fiu.

— Îți repet, nu vorbeam despre chestia asta.

— Și când a crescut, n-ai încercat să-l recrutezi?

— Nu. Pentru că el era altfel.

— Vrei să spui că el nu era plin de ură?

Sam tresări și începu să tușească sacadat, o tuse de fumător înrăit. Se înroșise la față, sufocându-se din cauza tusei. Până la urmă, scuipă, se ridică în picioare și începu să se plimbe de colo-colo, încercând să scape de coșmar.

În sfârșit, o clipă de liniște. Atunci se îndreptă de spate și respiră rapid, apoi scuipă din nou, se relaxă și trase ușor aer în piept. Accesul de tuse se terminase și chipul își regăsi paloarea. Odată așezat din nou pe scaunul din fața lui Adam, bătrânul pufăi vitejește din țigară, de parcă nu ea fusese cauza tusei aceleia îngrozitoare. Nu se grăbi să răspundă, ci respiră adânc și își curăță gâtul de flegmă.

— Eddie a fost un copil tare blând, începu el să explice cu glas răgușit. O moștenise pe maică-sa. Nu era un papă-lapte, de fapt era la fel de bine înfipt pe picioarele lui ca toți ceilalți băieți. Nu departe de casa noastră locuia o familie de cioroi...

— Sam, n-am putea să le spunem doar negri atunci când vorbim despre ei? Te-am rugat chestia asta.

— Iartă-mă. O familie de africani, familia Lincoln. Pe el îl chema Joe Lincoln și lucrase pentru noi ani de zile, avea nevastă și o duzină de copii. Unul dintre băieți era de vârsta lui Eddie și, când îi căutai, îi găseai doar împreună; puștii erau cei mai buni prieteni, un lucru destul de obișnuit pentru vremea aceea. De jucat, te jucai cu oricine era aproape de casă. Până și eu am avut în copilărie amici africani, dacă poți să crezi așa ceva. Când a mers la școală, Eddie a fost foarte supărat că el călătorește într-un autobuz și prietenul lui în altul. Pe puști îl chema Quince, Quince Lincoln. Abia așteptau să se întoarcă de la școală ca să se joace prin fermă. Mi-aduc aminte că Eddie era foarte tulburat că nu puteau să meargă împreună la școală și că nu putea să rămână peste noapte la familia Lincoln, după cum nici Quince nu putea să rămână peste noapte la noi. Mereu mă întreba de ce în Ford County africanii erau așa de săraci, de ce locuiau în cocioabe, de ce nu aveau haine ca lumea și de ce aveau atât de mulți copii. A suferit cu adevărat pe chestia asta și de-aia a fost altfel. Pe măsură ce a crescut, s-a atașat și mai mult de ideile astea. Am încercat să stau de vorbă cu el.

— Firește că ai încercat să-l aduci pe calea cea bună, nu?

— Am încercat să-i explic niște lucruri.
— Cum ar fi, de exemplu?
— Cum ar fi, de exemplu, nevoia de a păstra separarea raselor. Nu era nimic rău în a avea școli separate. Nimic rău în legea care interzicea căsătoriile mixte. Nu era nimic rău în a-i ține pe africani la locul lor.
— Și care-i locul ăsta?
— Sub control. Dacă i-am lăsat de capul lor, uite unde am ajuns. Crime, droguri, SIDA, copii din flori, o distrugere generalizată a țesăturii morale a societății.
— Nu zici nimic de proliferarea nucleară și de albinele ucigașe?
— Las' că ai înțeles ce vreau să spun.
— Dar atunci cum rămâne cu drepturile fundamentale, cu concepte esențiale precum dreptul la vot, dreptul de a folosi toaletele publice, dreptul de a mânca în restaurante și de a locui la hotel, dreptul de a nu fi supus unei discriminări când e vorba de locuință, loc de muncă, educație?
— Parcă ai fi Eddie.
— Mă bucur.
— Nici nu-și terminase liceul când vorbea despre cât de rău sunt nedreptățiți africanii. A plecat de-acasă când a împlinit optșpe ani.
— I-ai simțit lipsa?
— La început, nu prea. Mereu ne ciondăneam. Știa că fac parte din Klan și nu suporta să mă vadă. Sau cel puțin așa spunea.
— Deci pentru tine Klanul a contat mai mult decât propriul tău fiu?
Sam rămase cu ochii ținți în podea. Adam își mângălea carnetul de însemnări. Aparatul de aer condiționat dădea semne de moarte.
— A fost un copil tare drăguț, zise Sam. Mergeam mult la pescuit, asta era marea noastră realizare împreună. Aveam o barcă veche în care petreceam ore întregi, dând la pește. Pe urmă, el a crescut și nu i-a mai plăcut de mine. Îi era rușine cu mine și asta îl durea. El ar fi vrut ca eu să mă schimb, iar eu așteptam ca până la urmă să vadă și el lumina, ca toți ceilalți puști albi de vârsta lui. Ne-am îndepărtat definitiv unul de altul când a ajuns la liceu, pe urmă a mai apărut și aiureala aia cu drepturile civile, și am pierdut orice speranță.
— A luat și el parte la mișcare?
— Nu, că nu era tâmpit. Era de-acord cu ea, dar își ținea gura. Localnicii nu se fâțâiau de colo-colo, predicând asemenea prostii. Asta era treaba evreilor din Nord și a radicalilor, și ăștia n-aveau nevoie de ajutor.
— Ce-a făcut după ce a plecat de-acasă?
— A intrat în armată. Era cea mai ușoară cale să scape de-aici. A plecat trei ani și s-a întors însurat. Cât au locuit în Clanton abia dacă ne-am văzut unii cu alții. Mai vorbea din când în când cu maică-sa. Era pe la începutul anilor șaizeci și mișcarea africanilor se cam defectase. Mai la sud de noi, Klanul avea o activitate foarte puternică. Eddie se ținea la distanță, dar nu spunea nimic; oricum el nu fusese niciodată prea vorbăreț.
— Și atunci m-am născut eu.
— Tu te-ai născut cam pe când au dispărut activiștii ăia trei. Eddie a avut atunci curajul să mă întrebe dacă eram implicat.
— Și erai?
— Ei, pe dracu', bineînțeles că nu. Un an de zile nici n-am știut cine a făcut-o.
— Glugații, nu?
— Membrii Klanului, da.
— Te-ai simțit fericit când au fost asasinați băieții ăia?
— Poți să-mi spui și mie cum dracu' se leagă povestea asta de gazarea

mea din 1990?

— Eddie a știut când te-ai implicat în atentatele cu bombe?

— Nimeni din Ford County n-a știut, pentru că noi nu fusesem prea activi. Ți-am spus că punctul fierbinte era mai la sud de noi, pe lângă Meridian.

— Și tu nu te-ai putut abține să nu te arunci chiar în mijlocul nebuniei?

— Aveau nevoie de ajutor. Federalii se infiltraseră în așa hal că nu puteai să mai ai încredere în nimeni. Mișcarea pentru drepturi civile era ca un bulgăre de zăpadă pe o pantă. Deci trebuia să facem ceva. Și să știi că nu mi-e rușine de ce-am făcut.

— Dar lui Eddie i-a fost rușine, nu? Întrebă Adam cu un zâmbet, clătinând ușor din cap.

— Eddie n-a știut nimic până la povestea cu Kramer.

— De ce l-ai implicat și pe el?

— Dar n-am făcut așa ceva.

— Ba da. L-ai spus soției tale să-l ia pe Eddie și să meargă împreună la Cleveland ca să-ți recupereze mașina. L-ai transformat în complici.

— Păi, eram în închisoare și eram foarte speriat. Și-apoi, n-a aflat nimeni, niciodată. N-am făcut nimănui nici un rău.

— Poate că Eddie a văzut lucrurile altfel.

— Nu știu cum le-a văzut Eddie. Când am ieșit din închisoare, el dispăruse deja. Toți dispăruserăți. Nu l-am mai văzut până la înmormântarea mamei-sii, și atunci a venit și a plecat fără să schimbe o vorbă cu nimeni, povesti Sam, masându-și ușor ridurile de pe frunte cu mâna stângă pe care și-o trecu apoi prin părul uleios; pe chip i se citea tristețea, iar privirea i se umezise. Ultima dată când l-am văzut pe Eddie a fost atunci când se urca în mașină, după slujba de înmormântare. Se grăbea. Ceva mi-a spus atunci că n-am să-l mai văd niciodată. Era acolo doar pentru că murise mama-sa și am știut că avea să fie ultima lui vizită acasă. Nu mai avea nici un motiv să mai vină pe-acolo. De pe treptele bisericii, Lee și cu mine l-am privit plecând. În aceeași zi îmi înmormântam nevasta și îmi vedeam fiul pentru ultima oară.

— Ai încercat să-l găsești?

— Nu. Lee mi-a spus că are un număr de telefon, dar nu aveam chef să cerșesc. Era clar că nu voia să aibă de-a face cu mine, așa că l-am lăsat în pace. În schimb, aș fi vrut să te văd pe tine, și vorbeam deseori cu bunica ta despre asta. Dar n-aveam de gând să-mi pierd timpul încercând să dau de urma voastră.

— Ți-ar fi fost destul de greu să ne găsești.

— Am auzit și eu. Lee mai vorbea uneori cu Eddie și așa am aflat că erați în drum spre California.

— Știi că am mers la șase școli în doisprezece ani?

— De ce?

— Păi, din mai multe cauze. De obicei, Eddie își pierde slujba și trebuia să ne mutăm, pentru că nu puteam să plătim chiria. Pe urmă, mama era cea care își găsea de lucru, așa că ne mutam în altă parte. Pe urmă, tata se înfuria pe școala la care mergeam și mă lua de-acolo.

— Ce anume muncea?

— Păi, a lucrat odată la un oficiu poștal până când l-au concediat. L-a amenințat că-i dă în judecată și o bună bucată de vreme a dus un adevărat război împotriva sistemului poștal. Pentru că n-a găsit nici un avocat care să accepte să-l reprezinte, i-a năpădit cu tone de hârțogărie. A avut mereu un mic birou, cu o mașină veche de scris și niște cutii pline de hârtii, și astea erau bunurile lui cele mai valoroase. Ori de câte ori ne mutam, avea mare grijă de biroul lui, cum îl numea. De restul nici că-i păsa, biroul însă și-l apăra și cu prețul vieții; mi-aduc aminte de nenumărate nopți în care încercam să adorm

și nu puteam din cauza mașinii ăleia de scris nenorocite care țacănea ore în șir. Guvernul federal era dușmanul său personal.

— Aici îmi recunosc băiatul.

— Dar cred că din motive diferite. Într-un an ne-am trezit cu cei de la fisc pe capul nostru, chestie care mi s-a părut mereu foarte ciudată, pentru că Eddie n-a câștigat nici cât să plătească trei dolari drept taxe. Așa că a declarat război Veniturilor Infernale, cum le numea el, un război care a durat ani de zile. În alt an a uitat să-și înnoiască permisul de conducere și statul California i l-a anulat, ceea ce era o violare a nenumărate drepturi civile și umane. Mama i-a fost șofer timp de doi ani de zile, până când a cedat în fața birocrăției. Scia tot timpul scrisori guvernatorului, președintelui, senatorilor federali, tuturor oficialilor. Făcea un scandal îngrozitor despre orice, iar scrisorile de răspuns pe care le primea reprezentau adevărate mici victorii. De altfel le păstra pe toate. La un moment dat s-a certat cu un vecin din cauza unui câine. Au țipat unul la altul peste tufele de gard viu și pe măsură ce furia lor creștea, prietenii fiecăruia dintre ei deveneau tot mai puternici și la un simplu telefon aveau să-l pedepsească grozav pe celălalt. Ba, tata a adus din casă și treisprezece scrisori primite din partea guvernatorului Californiei, pe care le-a numărat cu voce tare și le-a fluturat pe la nasul vecinului. Bietul om a fost făcut praf. Gata cu cearta, gata cu câinele care făcea pipi pe veranda noastră. Nu trebuie să-ți mai spun că fiecare din cele treisprezece scrisori îi spunea să-și vadă de treaba lui, într-un mod cât se poate de politic, evident.

Bunicul și nepotul nu-și dădură seama că sfârșitul povestirii îi făcuse să zâmbească.

— Dar dacă nu era în stare să-și păstreze nici o slujbă, cum de-ați reușit să supraviețuiți? Întrebă Sam.

— Habar n-am. Mama a lucrat întotdeauna. Era plină de talente și uneori avea și câte două slujbe în același timp. Casieră la o băcănie și vânzătoare într-o farmacie, de exemplu. Putea să facă orice și îmi amintesc chiar de vreo două posturi foarte bune, de secretară. La un moment dat, tata și-a scos licență pentru vânzarea asigurărilor pe viață, adică o slujbă permanentă cu jumătate de normă. Bănuiesc că a făcut-o ca lumea pentru că, pe măsură ce eu am crescut, situația s-a mai îmbunătățit. Putea să muncească după cum dorea fără să dea cuiva socoteală. Asta îi convenea de minune, deși spunea că nu poate să sufere societățile de asigurări. Pe una o dăduse chiar în judecată pentru că anulase o poliță, sau cam așa ceva. N-am înțeles prea bine, dar în orice caz a pierdut procesul. Bineînțeles că a dat vina pe avocat care făcuse greșeala de a-i trimite lui Eddie o scrisoare lungă plină de afirmații foarte dure. Tata și-a bătut capodopera la mașină timp de trei zile, după care i-a arătat-o, mândru, mamei. Douăzeci și una de pagini în care inventaria greșelile și minciunile avocatului. Mama a clătinat din cap, fără să spună nimic. Iar el s-a bătut ani de zile cu amărâțul ăla de avocat.

— Ce fel de tată a fost?

— Nu știu ce să-ți spun. E o întrebare grea, Sam.

— De ce?

— Din cauza felului în care a murit. Multă vreme după ce s-a întâmplat, am fost teribil de furios pe el; n-am înțeles cum de-a putut hotărî că noi nu mai aveam nevoie de el și că el poate să dispară. După ce am aflat adevărul, am fost furios pe el pentru că m-a mințit atâția ani, pentru că mi-a schimbat numele și ne-a ținut mereu pe drum. O situație teribil de confuză pentru un copil. Și pentru un adult.

— Deci tot mai ești furios?

— Nu tocmai. Știi, mi-amintesc și părțile lui bune. A fost singurul meu tată, așa că nu mă pricep să-l cântăresc. Nu fuma, nu bea, nu juca, nu se

droga, nu se ținea de femei, nu-și bătea copiii, și-așa mai departe. Avea probleme cu serviciul, dar n-am fost niciodată lipsiți de hrană și adăpost. El și mama vorbeau mereu că divorțează, dar n-au ajuns s-o facă. Plecau pe rând de-acasă. Era dureros, dar Carmen și cu mine ne obișnuiserăm și cu asta. El își avea momentele lui rele, când se încuia în cameră. Atunci mama ne spunea că tata nu se simțea bine și că trebuie să fim cât mai cuminți. Nu mai dădeam drumul nici la radio, nici la televizor... El rămânea încuiat acolo zile în șir, după care revenea brusc printre noi ca și cum nu se întâmplase nimic. Iar noi am învățat să trăim și cu momentele rele ale lui Eddie. Altfel părea normal. Ne ajuta aproape întotdeauna când aveam nevoie de el. Ne-a dus și la Disneyland de vreo câteva ori. Cred că era un om bun și un tată bun, care avea partea asta întunecată ce ieșea la lumină din când în când.

— Dar nu erați apropiați.

— Nu. Mă ajuta să-mi fac temele și insista să am note foarte bune. Vorbeam despre sistemul solar și mediul înconjurător, dar niciodată nu pomeneam de fete, sex și mașini. Niciodată despre familie și strămoși. Nu exista nici un fel de intimitate între noi. Nu era o persoană cu suflet cald. Au fost clipe când am avut nevoie de el, dar el se încuia în cameră.

Sam își șterse colțul ochilor, apoi se aplecă înainte, sprijinindu-se pe coate și privindu-l pe Adam drept în ochi.

— Și moartea lui? Întrebă el.

— Ce-i cu ea?

— Cum s-a întâmplat?

Adam se gândi îndelung înainte de a răspunde. Întâmplarea putea fi povestită în mai multe feluri. Un stil crud, plin de ură și de o onestitate brutală și menit să-l distrugă pe bătrân. Tentația era mare. De multe ori își spusese că așa ar trebui să facă. Sam trebuia să sufere; trebuia să fie plesnit peste față cu vina de a fi adevărata cauză a sinuciderii lui Eddie. Și Adam voia să-l facă să sufere pe ticălosul ăsta bătrân, să-l facă să plângă de durere.

În același timp, ar fi vrut să povestească o versiune cât mai scurtă, fără episoadele dureroase, ca să treacă apoi repede la alt subiect. Bietul bătrân suferea și așa prea mult. Guvernul plănuise să-l omoare în mai puțin de patru săptămâni. Iar Adam îl suspecta că știe despre moartea lui Eddie mult mai mult decât mărturisise.

— Tata trecea printr-o perioadă foarte grea, începu Adam, evitând privirea bunicului său. Nu mai ieșise din camera lui de aproape trei săptămâni, ceea ce nu se întâmpla de obicei. Mama ne tot spunea că-i merge mai bine, că peste câteva zile avea să iasă de-acolo. Și noi o credeam, pentru că așa făcea mereu. Ca să se sinucidă, tata a ales o zi în care Carmen era în vizită la o prietenă, iar mama era la lucru, o zi în care știa că eu am să vin primul acasă. L-am găsit zăcând pe podeaua camerei mele, cu revolverul în mână. Își trăsese un glonte în tâmpla dreaptă. Capul îi zăcea într-o baltă de sânge. Când l-am văzut m-am așezat pe marginea patului.

— Câți ani aveai atunci?

— Aproape șaptesprezece. Eram la liceu și luam numai note maxime. Mi-am dat apoi seama că aranjase vreo jumătate de duzină de prosoape pe podea și că pe urmă se așezase în mijlocul lor. L-am luat pulsul, dar era deja rece; procurorul a zis că era mort de vreo trei ore. Lângă el, am găsit un bilet bățut cu grijă la mașină. Biletul începea cu „Dragă Adam” și-mi spunea că mă iubește, că-i pare rău, că mă roagă să am grijă de fete și că speră că într-o zi am să înțeleg. Pe urmă îmi zicea să curăț podeaua, să vâd prosoapele murdare în sacul pentru gunoi pe care-l așezase tot pe podea și să anunț poliția. Să nu pui mâna pe pistol, zicea el în bilet. Și grăbește-te, să nu vină fetele acasă, preciză Adam, apoi își dresе glasul. Am făcut exact cum scria acolo și am

așteptat poliția. Timp de un sfert de oră am fost în cameră numai eu și el. El zăcea întins pe jos, eu zăceam întins pe pat și nu mă puteam împiedica să-l privesc. Am început să plâng și să-l întreb de ce o făcuse și ce-o să se aleagă de noi și tot așa. Tatăl meu, singurul tată pe care-l avusesem vreodată, zăcea acolo, îmbrăcat în blugii lui decolorați, în tricoul favorit pe pieptul căruia scria UCLA și cu ciorapii murdari în picioare. Dacă nu-i priveai capul găurit de glonț și năclăit de sânge, ai fi zis că doarme. Îl uram pentru că murise și-mi părea rău că murise. Mi-aduc aminte că-l întrebam de ce nu mi-a spus nimic despre problemele lui. I-am pus o mulțime de întrebări, dar pe urmă am auzit vocile celor care veneau și după câteva clipe camera era plină de polițiști. Pe mine m-au dus în salon și m-au înfășurat într-o pătură. Așa s-a sfârșit tatăl meu.

Sam își acoperise ochii cu mâna, dar Adam voia să mai adauge ceva.

— Lee a mai rămas la noi după înmormântare și mi-a povestit despre tine și despre restul familiei. Ea mi-a spus despre tata multe lucruri pe care nu le știam. Am fost fascinat de tine și de atentatul Kramer, așa că m-am apucat să citesc articole din ziare și reviste vechi. Mi-a luat cam un an până să înțeleg de ce s-a sinucis Eddie. Se încuiase în camera lui cât timp ținuse procesul tău și se împușcase când se dăduse sentința.

— Adică, eu sunt de vină pentru moartea lui, nu, Adam? zise Sam, privindu-l cu ochi umezi. Asta vrei să-mi spui, nu-i așa?

— Nu. Nu cred că e numai vina ta.

— Atunci, câtă vină am eu, după părerea ta? Optzeci la sută? Nouăzeci la sută? Spune-mi, doar ai avut destul timp să-ți dai seama. Câtă vină am eu?

— Nu știu, Sam. Nu vrei să-mi spui tu asta?

Sam își șterse lacrimile și ridică vocea.

— Ei, ce mama dracului! Eu zic că-i sută la sută. Îmi asum complet moartea lui, bine? Asta ai vrut?

— Asumă-ți cât crezi de cuviință.

— Ia nu mă lua pe mine de sus! Asta ai vrut, nu, să adaugi și numele lui fiu-meu pe listă? Gemenii Kramer, tatăl lor și acum Eddie. Am omorât patru, corect? Mai vrei ceva? Dacă da, zi repede, băiete, că nu mai am timp.

— Câți mai sunt?

— Morți, vrei să spui?

— Da. Morți. Am auzit tot felul de zvonuri.

— Și tu crezi zvonurile astea, nu? Pari nerăbdător să crezi tot ce auzi despre mine.

— N-am spus că le cred.

Sam sări în picioare și porni spre capătul opus al încăperii.

— M-am săturat de conversația asta! strigă el. Și m-am săturat și de tine! Aproape că-mi vine să-mi doresc să-i am din nou pe cap pe afurisiții ăia de avocați evrei.

— Se poate aranja, ripostă Adam.

Sam se apropie încet de scaun.

— Uite-mă aici, făcându-mi griji pentru fundul meu propriu și personal că nu mai am decât douăzeci și trei de zile până la camera de gazare, și tu vrei să stăm de vorbă despre niște morți. Dacă o ținem așa, bătrâne, foarte curând o să vorbim și despre mine la capitolul ăsta. Așa că vreau să te pui pe treabă.

— Am depus o petiție la tribunal chiar în dimineața asta.

— Foarte bine! Atunci lasă-mă dracului în pace. Pleacă dracului de-aici și nu mă mai chinui în halul ăsta!

Ușa de pe partea lui Adam se deschise și sergentul Packer intră însoțit de alți doi domni. Aceștia din urmă erau în mod evident avocați, îi trădau costumele de culoare închisă, uităturile încruntate și servietele voluminoase. Packer le făcu semn să se așeze pe scaunele aflate chiar sub aparatul de aer condiționat, apoi îi privi atent pe Adam și pe Sam.

— Totul e-n regulă? îl întrebă el pe Adam.

Adam dădu afirmativ din cap, iar Sam se așeză pe scaun. Mulțumit de cele constatate, Packer părăsi încăperea, iar cei doi nou-veniți se apucară conștiincios să scoată tot felul de documente din dosarele impresionant de groase. După un minut, ambele sacouri atârnavă de spătarele scaunelor.

În următoarele cinci minute, Sam nu mai scoase nici un cuvânt, iar Adam surprinse câteva priviri curioase din partea celor doi avocați. Cum se aflau în aceeași încăpere cu cel mai faimos deținut al listei, cel care avea să fie gazat nu peste mult timp, nu se puteau împiedica să nu tragă cu ochiul.

Apoi se deschise ușa din spatele lui Sam și doi gardieni aduseră înăuntru un negru mărunțel, dar bine făcut, legat și încătușat de parcă ar fi putut să țâșnească de-acolo în orice moment și să omoare vreo duzină de oameni doar cu mâinile goale. Gardienii îl așezară pe scaunul din fața avocaților și se apucară să-l dezlege. Cu toate acestea, brațele îi rămaseră răsucite la spate, cu mâinile strânse în cătușe. Apoi unul din gardieni plecă, iar celălalt se așeză la jumătatea distanței dintre Sam și negru.

Bătrânul Cayhall îi aruncă o privire colegului său care se vedea de la o poștă că nu e deloc încântat de avocații lui. De altfel, nici aceștia nu păreau mai fericiți. După câteva clipe, însă, cele trei capete se apropiaseră unul de altul, într-o conversație indescifrabilă pentru urechile celorlalți.

Sam se aplecă mult în față și-i făcu semn lui Adam să facă la fel. Fețele lor nu mai erau acum despărțite decât de câțiva centimetri.

— Asta-i Stockholm Turner, șopti Sam.

— Stockholm?

— Da, da' i se spune Stock. Africanii ăștia de la țară au niște nume tare ciudate. Țăsta zice că are un frate pe care-l cheamă Denmark și un altul pe nume Germany. Și poate că așa și este.

— Pentru ce e aici?

— Mi se pare că a spart un magazin de băuturi. L-a împușcat pe proprietar și acum vreo doi ani a fost condamnat la moarte și a ajuns până la o distanță de două ore de camera de gazare.

— Și ce s-a întâmplat?

— Avocații lui au obținut o suspendare și de atunci se tot luptă. E-adevărat că nu se știe niciodată, dar s-ar putea să mă urmeze.

Bunicul și nepotul priviră spre celălalt capăt al sălii, acolo unde conferința se desfășura furtunos. Stock se așezase pe marginea scaunului și se certa de mama focului cu cei doi avocați.

Sam rânji răutăcios, apoi veni și mai aproape de ferestruică.

— Familia lui Stock este groaznic de săracă și ai lui nu prea au de-a face cu el, lucru destul de obișnuit, mai ales în cazul africanilor. Rareori primește scrisori sau vizitatori. S-a născut la numai vreo cincizeci de mile distanță de aici, dar lumea liberă l-a uitat de tot. Când apelurile lui au început să se cam epuizeze, Stock s-a apucat să-și pună tot felul de întrebări despre viață și moarte, și despre alte chestii de-astea. Pe-aici pe la noi, dacă nimeni nu-ți cere cadavrul, atunci statul se ocupă de toate și ești înmormântat ca un sărăntoc într-o groapă cât mai ieftină. Așa că Stock a început să se întrebe ce-o să se întâmple cu trupul lui, iar Packer și cu vreo câțiva gardieni s-au apucat să-i spună că are să fie ars la crematoriu și cenușa o să fie împrăștiată de un avion

peste teritoriul închisorii. I-au spus că, din moment ce tot o să fie plin de gaz, un chibrit aprins o să-l facă să sară în aer ca o bombă. Stock a fost distrus când i-a auzit. N-a mai dormit și a slăbit îngrozitor, pe urmă a început să trimită scrisori la toți prietenii și la toate rudele, rugându-i să-i trimită câțiva dolari ca să aibă și el parte de o înmormântare creștinească, cum îi zicea el. Pe măsură ce banii soseau, a început să le scrie pastorilor și grupurilor care luptă pentru drepturi civile. Până și avocații lui i-au trimis bani. Când i s-a anulat suspendarea, Stock avea deja vreo patru sute de dolari și era pregătit să moară. Sau cel puțin așa credea el.

Ochii lui Sam jucau amuzați, în timp ce bătrânul povestea rar, cu glas scăzut, savurând amănuntele.

— E aici o regulă interioară care permite un număr aproape nelimitat de vizite în timpul ultimelor șaptezeci și două de ore dinaintea execuției. Atât timp cât nu există nici un risc din punctul de vedere al securității, condamnatul are voie să facă aproape orice; undeva, în partea din față a clădirii, e un mic birou cu telefon care se transformă în sală de vizite. De obicei e plin cu tot felul de lume — bunici, nepoți, nepoate, verișori, verișoare, mătuși — și asta mai ales în cazul africanilor ăstora. Vin aici, ai dracului, cu grămada. Rude, care n-au petrecut nici măcar cinci minute gândindu-se la deținut, năvălesc aici pe neașteptate ca să împartă cu el ultimele clipe. Aproape întotdeauna, afacerea se transformă într-un eveniment social. Mai există, pe urmă, încă o regulă, nescrisă, sunt sigur de asta, care permite o ultimă vizită din partea nevestei. Dacă nu există nici o nevastă, atunci directorul, în nesfârșita lui mărinimie, permite o scurtă întâlnire cu prietena. Lute-iute, înainte ca amoresul să dispară, comentă Sam întorcându-și privirea spre Stock. Ei bine, continuă el, venind și mai aproape, bătrânul Stock e unul dintre cei mai cunoscuți pensionari ai listei și nu știu cum a făcut că l-a convins pe director că are și o nevastă și o amantă și că amândouă doamnele erau de acord să petreacă împreună cu el câteva clipe înainte de execuție. Împreună în același timp! Toți trei la un loc! Directorul și-a dat imediat seama că ceva nu era în regulă, dar cum toată lumea îl place pe Stock și cum, ce dracu', tot erau pe cale să-l omoare, ce rău ar fi putut să fie?! Ei, și-așa se face că Stock se afla în ziua aceea, în cămăruța de care ți-am vorbit, împreună cu maică-sa, cu surorile, verișorii și nepoatele, o grămadă de africani dintre care cei mai mulți nici măcar nu-i pronunțaseră numele în ultimii zece ani, și-și mânca ultimul lui prânz, friptură cu cartofi, în timp ce restul lumii plângea, suferea și se ruga. Cu vreo patru ore înainte de eveniment, familia a fost scoasă de acolo și trimisă la capelă. Stock a mai așteptat câteva minute ca o altă furgonetă să-i aducă nevasta și iubita aici, în închisoare. În sfârșit, gardienii le-au adus în biroul în care Stock aștepta cu ochi sălbatici și gata de fapte mari. Bietul băiat stătea aici de douăzeci de ani.

Ei, și gardienii povesteau mai târziu că cele două femei erau tare arătoase și păreau foarte tinere. Când Stock tocmai se pregătea să intre în lucrări, a sunat telefonul. Era avocatul lui care-i zbiera la ureche, și cu respirația tăiată, că Circumscripția Judiciară Cinci îi acordase o suspendare a execuției. Stock i-a trântit telefonul în nas: avea chestiuni mult mai importante de rezolvat. După alte câteva minute, iar a sunat telefonul și iar era avocatul, de data asta mult mai calm, explicându-i lui Stock procedurile legale care îi salvaseră pentru moment viața. Stock îi transmise toată considerația lui și pe urmă îl rugă pe avocat să nu spună nimic timp de încă o oră.

Adam aruncă iute o privire curioasă spre dreapta, întrebându-se care din cei doi avocați fusese cel care-l sunase pe Stock la telefon în timp ce acesta își exercita dreptul constituțional de a primi ultima vizită conjugală.

— Ei, numai că-n vremea asta directorul primise un telefon de la biroul

procurorului general prin care era anunțat că execuția se amâna, sau era avortată, cum le place lor să spună. Oricum, lui Stock puțin îi păsa de terminologie. El își vedea de treabă de parcă nu mai văzuse niciodată în viața lui vreo femeie. Din motive evidente, ușa cămăruței ăleia nu se încuie pe dinăuntru, așa că Naifeh, după ce a așteptat răbdător o bucată de vreme, a ciocănit ușor în ușă și l-a rugat pe Stock să iasă de acolo. Trebuie să te întorci înapoi, în celulă, Stock, i-a zis el. Dar Stock i-a răspuns că mai are nevoie de cinci minute. Nu, a zis Naifeh, vă rog, l-a rugat Stock, și brusc alături s-au auzit din nou zgomote. Așa că directorul a rânjit cu înțeles spre gardieni care i-au întors rânjetul și, timp de cinci minute, au ascultat cu toții scandalul de dincolo de ușă. În sfârșit, Stock a deschis ușa și a ieșit țăntoș din cameră, ca un campion al lumii la box, la categoria grea. Gardienii au zis că era mai fericit de performanțele lui amoroase decât de suspendarea execuției. De femei au scăpat urgent, nu înainte să afle că tipele nu erau în nici un caz nevasta și iubita lui.

— Dar cine erau?

— Două prostituate.

— Prostituate! se miră Adam puțin cam tare și unul dintre cei doi avocați îl privi atent.

— Da, curve locale, întări Sam, cu nasul vârât aproape cu totul în ferestruică. Frate-său îi aranjase treaba. Adu-ți aminte de banii de înmormântare pe care se străduise de mult să-i adune.

— Glumești.

— Deloc. Patru sute de dolari dați pe curve, care la început mai fuseseră și cam țepene, mai ales pentru niște curve africane locale, dar se pare că erau speriate de moarte de locul în care trebuiau să vină. Ceea ce e logic. Așa că i-au luat lui Stock toți banii. Și el a zis că au meritat și ultima centimă. Mai târziu, mi-a spus chiar el că nu dădea nici o ceapă degerată pe felul în care urma să fie îngropat. Pentru Naifeh a fost penibil și a amenințat că are să interzică vizitele conjugale. Dar avocatul lui Stock, tipul ăla mărunțel și brunet de colo, a intentat proces și a obținut o hotărâre care asigură o ultimă rapidă înainte de plecare. Și ceva mă face să cred că Stock abia o așteaptă pe următoarea. În ce mă privește, continuă Sam și zâmbetul i se șterse ușor de pe chip, nu prea m-am gândit la vizita mea conjugală. În mod normal, e vorba de soț și soție, doar ăsta-i și înțelesul cuvântului, dar s-ar putea ca directorul să adapteze puțin regulile în cazul meu. Tu ce părere ai?

— Nu prea m-am gândit la chestia asta.

— Glumeam. Eu sunt bătrân acum și m-aș mulțumi cu un masaj și cu un pahar de ceva tare.

— Și cu ultimul prânz cum rămâne?

— Să știi că n-ai haz.

— Păi, parcă glumeam.

— Știu și eu, probabil ceva mai grosolan, carne de porc fiartă și mazăre, de exemplu. Aceeași mizerie pe care mi-o dau s-o mănânc de zece ani încoace. Poate o felie de pâine prăjită în plus. Detest să-i dau bucătarului ocazia să-mi pregătească o masă ca pentru oamenii liberi.

— Pare delicios.

— A, atunci am s-o împart cu tine. Știi, m-am întrebat de multe ori de ce-ți dau de mâncare înainte să te omoare. Ba mai aduc și un doctor pentru un consult preexecuție. Poți să crezi așa ceva? Adică se asigură că ești apt să mori. Directorul primește și un raport scris cum că din punct de vedere mental ești suficient de zdravăn ca să fii gazat. Și mai plătesc și un preot care se roagă și discută cu tine și se asigură că sufletul se îndreaptă în direcția corectă. Cu toții sunt plătiți din banii contribuabililor din statul Mississippi și

administrați de oamenii iubitori de pe-aici. Adu-ți aminte de vizita conjugală. Poți să mori și cu libidoul satisfăcut. Adică se gândesc la toate. Sunt cât se poate de atenți. Cu pofta de mâncare, cu sănătatea și bunăstarea ta spirituală. Și chiar în ultima clipă, îți bagă un cateter în penis și un dop în fund ca să nu strici toată frumusețea. Asta-i pentru binele lor, nu al tău. Pur și simplu nu vor să aibă de făcut curat după aia. Așa că îți dau să mănânci bine, tot ce dorești, și pe urmă îți bagă un dop. Țștia sunt bolnavi, nu crezi? Bolnavi, bolnavi, bolnavi, bolnavi.

— Hai să vorbim despre altceva.

— Nu, hai să nu mai vorbim despre nimic, zise Sam, strivind ultima țigară pe podea. Mi-ajunge pentru azi.

— Foarte bine.

— Și gata și cu Eddie, bine? Nu e corect să vii aici să mă lovești cu chestii de-astea.

— Îmi pare rău. Bine, gata cu Eddie.

— Hai să ne concentrăm asupra mea în următoarele trei săptămâni. E mai mult decât avem nevoie ca să ne ocupăm tot timpul.

— S-a făcut, Sam.

La est de autostrada 82, orașul Greenville se lățea haotic și urât la vedere, plin de magazine de închiriat casete și aparatură video, de dughene în care se vindea băutură, de șiruri nesfârșite de moteluri ieftine și localuri fast-food. Râul împiedica minunea asta să se desfășoare și spre vest, așa că, din moment ce ea era principalul coridor de acces, autostrada devenise teritoriul preferat al promotorilor.

În ultimii douăzeci și cinci de ani, Greenville se transformase dintr-un orașel adormit, cu treizeci și cinci de mii de locuitori, într-un oraș aglomerat, cu șaiszeci de mii de suflete. Era o localitate prosperă, în plin progres. În anul 1990, Greenville era cel de-al cincilea oraș ca mărime din stat.

Străzile ce duceau în cartierul central erau umbrite de copaci și mărginite de case vechi și elegante. Centrul orașului era frumos și rafinat, bine întreținut și aparent neschimbat, își zise Adam, în contrast absolut cu haosul de pe marginea autostrăzii 82. Adam își parcă mașina pe Washington Street puțin după ora cinci, adică atunci când negustorii din centru și clienții lor erau ocupați să pună punct zilei de muncă. Pentru că aerul era încă fierbinte, tânărul își lăsă haina și cravata în mașină. Porni apoi pe jos spre parcul în centrul căruia se ridica monumentul din bronz în mărime naturală reprezentând doi băieței. Amândoi aveau aceeași înălțime, același zâmbet și aceeași privire. Unul alerga, celălalt dădea s-o ia la fugă și sculptorul le surprinsese perfect mișcărilor. Josh și John Kramer, încremeniți pentru totdeauna în metal, la vârsta de cinci ani. O plăcuță de alamă fixată pe soclu anunța cu simplitate:

JOSH ȘI JOHN KRAMER
MORȚI AICI PE 21 APRILIE 1967
(2 MARTIE 1962 — 21 APRILIE 1967)

Parcul ocupa un pătrat perfect, acolo unde se aflase biroul de avocatură al lui Marvin Kramer și clădirea de lângă el. Terenul aparținuse de ani de zile familiei Kramer și tatăl lui Marvin îl cedase primăriei ca să se ridice pe el un memorial. Sam făcuse o treabă foarte bună dărâmând clădirea firmei, iar municipalitatea o dărâmasese pe cea de-alături. Parcul Kramer înghițise ceva bani și multă preocupare. Un gard ornamental din fier forjat înconjură parcul în

care se putea intra din două părți. De-a lungul gardului se înșirau stejari și arțari perfect aliniați. Șiruri de arbuști tunși cu multă precizie se întâlneau în unghiuri corecte, încercuind apoi straturile de begonia și de mușcate. Un mic amfiteatru se deschidea într-un colț, sub copaci, și câțiva copii de culoare se dădeau în leagănele de lemn.

Era o grădină mică și foarte plăcută, care întrerupea succesiunea străzilor și a clădirilor. Pe o bancă, un cuplu de adolescenți se ciondănea; o bandă de puști de vreo opt ani se învârtea cu bicicleta în jurul unei fântâni. Un polițist bătrân se plimba de colo-colo și își duse chiar mâna la cozoroc când trecu prin dreptul lui Adam.

Tânărul se așează pe una din băncile din apropierea monumentului. „Niciodată să nu uiți victimele, îl sfătuisese Lee. Ele au dreptul la răzbunare. Un drept pe care și l-au câștigat.”

Își aminti toate amănuntele groaznice ale proceselor — expertul FBI care depusese mărturie despre bombă și despre viteza cu care aceasta făcuse praf clădirea; apoi raportul medical, descriind micile trupuri și ce anume le ucisese; pompierii care încercaseră să vină în ajutor, dar fusese deja prea târziu. Apăruseră și fotografii ale clădirii și ale băieților, iar judecătorii de ședință nu permiseseră să ajungă prea multe sub ochii juraților. McAllister, în maniera lui caracteristică, vruse să expună în sală imense fotografii color ale cadavrelor sfârtecate, dar fusese refuzat.

Adam se așează direct pe pământ și închise ochii, încercând să-și imagineze zguduitura. Caseta video pe care o fabricase conținea și imaginea dărâmăturilor arzând mocnit, deasupra căroră rămăsese suspendat norul gros de praf. În urechi îi răsunau glasul înnebunit al reporterului, și urletul sirenelor ce se apropiau de locul dezastrului.

Băieții aceia încremeniți în bronz nu erau decât puțin mai mari decât el însuși atunci când fuseseră uciși de propriul său bunic. Ei aveau cinci și el trei ani, iar astăzi, când el avea douăzeci și șase, ei ar fi împlinit douăzeci și opt.

Sentimentul de vinovăție îl pocni drept în stomac, făcându-l să tresară și să transpire. Înspre apus, soarele cobora printre doi stejari bătrâni și chipurile băieților străluciră în lumina lui.

Cum de-a putut Sam să facă așa ceva? De ce tocmai Sam Cayhall trebuia să fie bunicul lui și nu altcineva? Când oare se hotărâse să ia parte la războiul sfânt declarat de Klan împotriva evreilor? Ce anume îl transformase dintr-un inofensiv incendiator de cruci într-un terorist calificat?

Adam se așează pe bancă, privind monumentul și urându-și din suflet bunicul. Se simțea vinovat că se afla acum în Mississippi, încercând să-i salveze pielea bătrânului ticălos.

Din camera sa de la Holiday Inn îi telefonă lui Lee și urmări știrile de seară pe canalele de televiziune din Jackson. Era clar că ziua fusese absolut obișnuită. Sam Cayhall și ultimele sale eforturi de a rămâne în viață constituiau subiectul principal al jurnalelor. Toate canalele de televiziune transmiteau comentariile sumbre ale guvernatorului și procurorului general în legătură cu ultima petiție pentru eliberare, introdusă de apărare chiar în dimineața aceea, fiecare declarându-se scârbit și plictisit de șirul nesfârșit de apeluri. Fiecare dintre ei era hotărât să lupte vitejește până când dreptatea va triumfa. Una dintre stațiile de televiziune începuse numărătoarea inversă: douăzeci și trei de zile până la execuție, îi dădea înainte prezentatorul, de parcă recita zilele rămase pentru cumpărăturile de Crăciun. Numărul 23 fusese afișat sub fotografia atât de cunoscută a lui Sam Cayhall.

Adam își luă cina într-o cafenea mică din centrul orașului; stătea singur într-un separeu, ciugulind din friptură și garnitura de mazăre, și asculta conversațiile celor din jur. Nimeni nu pomenea ceva despre Sam.

Apoi se plimbă pe trotuarele din fața magazinelor și prăvăliilor din centru și gândul îi fugi iar la Sam, la plimbarea nervoasă a acestuia pe aceleași străzi, în așteptarea exploziei, întrebându-se ce Dumnezeu nu mergea. Adam se opri lângă o cabină de telefon, poate chiar cea din care Sam încercase să-l avertizeze pe Kramer.

Parcul pustiu era luminat doar de cele două felinare aflate în dreptul intrării principale. Tânărul se așează pe soclul statuii, lângă plăcuța de alamă pe care fuseseră gravate numele, data nașterii și a morții celor doi copii, și care spunea tuturor că ei muriseră exact acolo, în locul unde fusese ridicat monumentul.

Rămase multă vreme acolo, uitând de întuneric, meditănd la lucruri imponderabile, pierzându-și timpul cu tot felul de considerații vane despre ceea ce ar fi putut fi. Bomba aceea îi hotărâse viața, de asta era sigur. Îl luase din Mississippi și îl aruncase într-o altă lume sub un alt nume. Îi transformase părinții în niște fugari care încercau să scape de trecut și să se ascundă de prezent. Îi omorâse tatăl, deși nimeni n-ar fi fost în stare să prevadă un asemenea sfârșit pentru Eddie Cayhall. Bomba aceea constituise principalul motiv pentru care Adam alesese cariera de avocat, o vocație pe care o simțise în el abia când aflase de existența lui Sam. Până atunci visase să piloteze avioane.

Și acum bomba aceea îl adusese înapoi în Mississippi pentru o acțiune împovărată de suferință, moarte și îngrozitor de puțină speranță. Și erau șanse mari ca bomba să-și pretindă ultima victimă în următoarele douăzeci și trei de zile; Adam se întrebă ce se va întâmpla cu el însuși după aceea.

Ce altceva i-ar mai fi putut rezerva bomba aia nenorocită?

23

Cea mai mare parte a apelurilor în cazurile de condamnare la moarte se întind de-a lungul multor ani de zile, în ritm de melc. Și încă de melc bătrân. Nimeni nu se grăbește. Problemele sunt complicate. Moțiunile, cererile, petițiile etc. sunt complicate și greoaie. Tribunalele au pe rol chestiuni mult mai presante.

Cu toate acestea, uneori, hotărârile pot fi luate cu o viteză uluitoare, justiția devenind în astfel de ocazii teribil de eficientă. Mai ales atunci când data execuției a fost fixată, iar completele de judecată s-au saturat de moțiuni și apeluri. Și Adam primi prima porție de justiție rapidă exact în momentul în care hoinărea pe străzile din Greenville, în luna aceea după-amiază.

Luni, în jurul orei cinci după-amiază, Curtea Supremă a statului Mississippi aruncă o privire la petiția de eliberare postcondamnare depusă de avocatul Adam Hall și o respinse aproape imediat. Cum tânărul tocmai ajungea la Greenville, nu era defel la curent cu cele întâmplate. Respingerea în sine nu constituia o surpriză, însă rapiditatea cu care fusese luată această hotărâre — da. O petiție cu o vechime de numai opt ore. Tribunalul avea de-a face cu Sam Cayhall de mai bine de zece ani.

În ultimele zile ale cazurilor de condamnare la moarte, tribunalele se supravegheau unele pe altele îndeaproape.

Copii ale diverselor documente erau trimise prin fax în așa fel încât instanțele superioare să știe ce avea să urmeze. Prin urmare, respingerea hotărâtă de Curtea Supremă din Mississippi fuse trimisă Tribunalului Federal districtual din Jackson. Faxul îi era adresat Onorabilului F. Flynn Slattey, un tânăr judecător federal care-și luase de curând postul în primire. Habar n-avea

de apelurile implicate în cazul Cayhall.

Biroul judecătorului Slaterry încercă să dea de urma lui Adam luni după-amiază, între cinci și șase, numai că, în momentul acela, tânărul avocat ședea pe o bancă în Kramer Park. În această situație, Slaterry îl sună pe procurorul general Steve Roxburgh, convocându-l la o scurtă ședință în biroul său, pentru ora opt treizeci. Întâmplător, judecătorul era un maniac în privința serviciului, și, pe deasupra, mai avea de-a face și cu primul său caz de condamnare la moarte. De altfel, împreună cu grefierul, rămase să studieze petiția cu pricina până aproape de miezul nopții.

Dacă Adam ar fi urmărit știrile de noapte, ar fi aflat că petiția lui fusese respinsă de Curtea Supremă. Dar la ora aceea târzie din noapte, dormea buștean.

Marți dimineața, la ora șase, luă întâmplător ziarul din Jackson unde citi ce se întâmplase, precum și faptul că atât procurorul general cât și guvernatorul pretindeau că obținuseră o nouă victorie. Ciudat, se gândi el, pentru că nu depusese nimic oficial la Tribunalul Federal. Sări urgent în mașină și porni în viteză spre Jackson. La ora nouă, își făcu intrarea în clădirea Tribunalului Federal de pe Capitol Street unde făcu cunoștință cu Breck Jefferson, un tânăr cu chip încruntat, proaspăt ieșit de pe băncile Facultății de drept pentru a ocupa importanta funcție de grefier al judecătorului Slaterry. Adam fu sfătuit să se întoarcă la ora unsprezece, pentru o întâlnire cu judecătorul.

Cu toate că se prezentă la biroul lui Slaterry fix la ora unsprezece, Adam își dădu imediat seama că o altă ședință era în plină desfășurare. În mijlocul imensei încăperi care adăpostea biroul judecătorului era o masă de conferințe din mahon, flancată de câte opt scaune îmbrăcate în piele neagră. Tronul lui Slaterry se afla la unul din capetele impresionantei mese pe care se ridicau teancuri de documente, carnete de însemnări și alte lucruri asemănătoare. Pe latura dreaptă se îngrămădiseră mai mulți tineri în costume bleumarin, în spatele cărora se ridica un zid de războinici gata de luptă. Latura asta aparținea statului, înălțimea sa guvernatorul, domnul David McAllister, stând cel mai aproape de Slaterry. Înălțimea sa procurorul general Steve Roxburgh fusese exilat pe la mijlocul mesei, într-o evidentă pierdere de teren. Fiecare distins funcționar public își adusese cu el specialiștii în litigii și gânditorii cei mai demni de încredere; acest escadron de strategii complotase împreună cu judecătorul cu mult timp înainte de sosirea lui Adam.

Breck, grefierul, deschise ușa și îl întâmpină pe Adam cu multă amabilitate; în încăpere se lăsă brusc tăcerea. Slaterry se ridică fără cine știe ce tragere de inimă și se prezentă; strângerea de mână fu cât se poate de rece și de scurtă. „Luați loc”, zise el amenințător, fluturându-și mâna spre celălalt șir de opt scaune rezervate apărării. După o scurtă ezitare, Adam se așază chiar în fața unui chip, pe care apoi îl recunoscă ca aparținând lui Roxburgh, și își puse servieta pe masă. Patru scaune goale se înșirau înspre dreapta, în direcția lui Slaterry, și alte trei înspre stânga, în direcție opusă. Se simțea singur, aidoma celui care sare gardul și intră pe o proprietate particulară.

— Presupun că îi cunoașteți pe domnul guvernator și pe domnul procuror general, zise Slaterry, de parcă toată lumea îi cunoștea personal pe cei doi.

— Nu, zise Adam, clătinând ușor din cap.

— Domnule Hall, eu sunt David McAllister, mă bucur să vă cunosc, se prezentă iute guvernatorul, cu ușurința politicianului întotdeauna bucuros să mai strângă o mână și să mai dăruiască un zâmbet plin de dinți strălucitori.

— Îmi face plăcere, zise Adam, abia mișcându-și buzele.

— Sunt Steve Roxburgh, se prezintă la rândul său procurorul general.

Adam se mulțumi să dea din cap; era o figură pe care o știa din ziare.

— Domnii fac parte din divizia mea de apeluri penale, luă Roxburgh inițiativa. Kevin Laird, Bart Moody, Morris Henry, Hugh Simms și Joseph Ely. Ei se ocupă de toate cazurile de condamnare la moarte.

Cei menționați dădură ușor din cap, păstrându-și pe chipuri expresia încruntată; Adam numără unsprezece persoane de cealaltă parte a mesei.

McAllister însă nu-și prezintă banda de indivizi clorotici care sufereau, toți, de migrene sau de hemoroizi. Fețele lor erau marcate de suferință, sau poate de preocuparea pentru problemele profesionale pe care le aveau de rezolvat.

— Sper că nu ne-am declarat război, domnule Hall, începu Slattey, așezându-și ochelarii pe nas; la cei patruzeci și ceva de ani ai săi, judecătorul era unul dintre cei mai tineri magistrați numiți de Reagan. Când credeți că veți depune oficial petiția la Tribunalul Federal?

— Astăzi, răspunse Adam, încă uluit de rapiditatea cu care se desfășurau lucrurile.

Și totuși era bine că se întâmpla așa, hotărâse el în drum spre Jackson. Dacă e ca Sam să scape, asta se va decide într-un tribunal federal.

— Când pot răspunde autoritățile statale? îl întrebă judecătorul pe Roxburgh.

— Măine dimineață. Presupunând că petiția va deschide și aici problemele deschise la Curtea Supremă.

— Problemele sunt aceleași, îi replică Adam lui Roxburgh, apoi se întoarse spre Slattey. Mi s-a spus să fiu aici la ora unsprezece. La ce oră a început ședința asta?

— Ședința a început la ora la care am hotărât eu să începă, răspunse judecătorul pe un ton înghețat. Aveți vreo problemă în sensul ăsta?

— Da. Este evident că această reuniune a început de mai multă vreme în absența mea.

— Și ce-i rău în asta? Aici e biroul meu și ședințele încep atunci când vreau eu.

— Da, numai că e vorba de petiția mea și fusesem invitat aici ca să discutăm despre ea. Or, am impresia că lucrurile se desfășoară de parcă aș fi fost aici de la început.

— Nu aveți încredere în mine, domnule Hall? întrebă Slattey, sprijinindu-se cu coatele de masă, amuzat la culme de ceea ce se întâmpla.

— N-am încredere în nimeni, replică Adam, privindu-l pe domnul judecător drept în ochi.

— Bine, dar încercăm să vă facem un serviciu, domnule Hall. Clientul dumneavoastră nu prea mai are timp la dispoziție și eu nu fac decât să accelerez puțin lucrurile. Am crezut că veți fi mulțumit să constatați că putem să aranjăm atât de repede întâlnirea asta.

— Mulțumesc, zise Adam, coborându-și privirea asupra carnetului de însemnări din fața lui. Tensiunea din încăpere scăzu cu o liniuță sau două.

— Depuneți petiția chiar astăzi, reluă Slattey. Statul își va trimite răspunsul mâine, eu am să analizez situația în timpul weekendului și am să mă pronunț luni. În cazul în care am să hotărâsc o audiere, vreau să știu de cât timp au nevoie părțile ca s-o pregătească. Dumneavoastră, domnule Hall, de cât timp aveți nevoie ca să vă pregătiți pentru audiere?

Sam mai avea douăzeci și două de zile de trăit. Prin urmare, audierea trebuia să se desfășoare cât mai repede, cât mai concis, cu martori rapizi și cu o deliberare urgentă din partea Curții. În plus, și ăsta era un punct crucial,

Adam habar n-avea cât timp îi va lua să pregătească audierea pentru că era prima dată că se confrunta cu așa ceva. E adevărat că la Chicago participase la câteva hărțuieli minore, dar totdeauna în prezența lui Emmitt Wycoff. Nu era decât un boboc, ce dracu'! Nici măcar nu era foarte sigur că știe unde se află clădirea tribunalului.

Și, pe deasupra, ceva îi spunea că cei unsprezece vulturi știau cât se poate de bine că în secunda aceea el habar n-avea ce dracu' să facă.

— Pot să fiu gata într-o săptămână, răspunse el, cu chipul lipsit de expresie al unui jucător de pocher și cu un glas plin de toată convingerea de care era în stare.

— Foarte bine, zise Slattey, ca și cum l-ar fi mângâiat pe creștet: „Bravo, Adam, băiatule, ești un copil bun”.

Roxburgh șopti ceva unuia dintre cei care îl însoțeau și toți începură să chicotească. Adam îi ignoră pur și simplu.

Slattey mâzgăli ceva pe o foaie de hârtie și, după ce o studie câteva clipe, i-o dădu lui Breck. Acesta, la rândul său, se uită la bucata de hârtie ca la o comoară neprețuită, grăbindu-se apoi să ducă la îndeplinire ordinul. Domnul judecător trecu în revistă infanteria avocățească din dreapta sa, apoi își coborî privirea asupra tânărului Adam.

— Acum, domnule Hall, aș vrea să mai discutăm ceva. După cum știți, execuția e programată peste douăzeci și două de zile și aș vrea să știu dacă această Curte trebuie să se aștepte și la alte demersuri în numele domnului Cayhall. Știu că este o cerere neobișnuită, dar avem de-a face cu o situație neobișnuită. Cinstit vorbind, este prima oară că sunt implicat într-un caz de condamnare la moarte aflat într-o etapă atât de avansată, și cred că cel mai bine e să colaborăm cu toții.

Cu alte cuvinte, Înălțimea voastră, vreți să vă asigurați dracului că nu apar suspendări. Adam se gândi o clipă. Într-adevăr, era o cerere neobișnuită și mai ales extrem de incorectă. Dar Sam avea dreptul constituțional să introducă orice fel de acțiune în orice moment și Adam nu-și putea permite să se lege prin cine știe ce promisiuni. Așa că se hotărî să fie politicos.

— N-aș putea să vă spun, Înălțimea voastră. În orice caz, nu acum. Poate săptămâna viitoare.

— Bineînțeles că o să introduci eșafodajul obișnuit de apeluri, zise Roxburgh și ticăloșii infatuați din jurul lui îl priviră pe Adam cu ochi uluiți.

— Adevărul e, domnule Roxburgh, că nu sunt obligat să-mi discut planurile cu dumneavoastră. Și nici cu onorata Curte.

— Firește că nu, se băgă în vorbă și McAllister din motive necunoscute; poate că era doar incapacitatea lui înăscută de a nu rezista mai mult de cinci minute fără să vorbească.

Lui Adam îi atrăsese atenția avocatul așezat în dreapta lui Roxburgh, ai cărui ochi de culoarea și răceala oțelului nu părăsiseră nici o clipă chipul tânărului. Individul făcea parte din genul metodic, dacă se poate spune așa, avea părul cărunt, în ciuda anilor puțin numeroși, și o înfățișare extrem de îngrijită. Se afla evident în grațiile lui McAllister care se aplecase spre el de câteva ori, ca și cum i-ar fi primit sfaturile. Ceilalți reprezentanți ai biroului procurorului general păreau să adere la părerile și mișcările acestuia. Într-unul din sutele de articole pe care Adam le decupase din ziare se vorbea despre un personaj scârbos din personalul biroului procurorului general, cunoscut sub numele de Doctor Moarte, o pasăre isteasă, cu o înclinație specială în a împinge cazurile de condamnare la moarte spre finalul nedorit. Unul din numele tipului era Morris, și Adam își aminti un Morris menționat de Roxburgh cu câteva minute în urmă, când făcuse prezentările.

Numele întreg era Morris Henry și Adam presupuse că el trebuie să fie

mârșavul Doctor Death.

— Ei, bine, atunci ar trebui să vă grăbiți și să acționați, zise Slattery cu un glas în care se simțea nemulțumirea. Nu vreau deloc să muncesc zi și noapte în timp ce cazul se apropie de sfârșit.

— Firește, domnule, întări Adam, cu înțelegere prefăcută.

Slattery îl privi intens preț de o clipă, apoi își concentrează atenția asupra documentelor din fața lui.

— Foarte bine, domnilor, vă sugerez să așteptați telefonul nostru duminică seara sau luni dimineața. Am să vă sun imediat ce ajung la o hotărâre. Ședința asta se suspendă.

Conspirația de cealaltă parte a mesei se sparse într-un vârtej de hârtii și dosare ce-și căutau servietele din care ieșiseră, și într-un ropot de conversații șoptite. Adam îl salută pe Slattery și ieși din încăpere. Tocmai ajunsese în hol, după ce îi oferise un zâmbet politicos secretarei, când se auzi strigat pe nume. Era guvernatorul, urmat îndeaproape de doi valeți.

— Putem sta puțin de vorbă? întrebă McAllister, întinzându-i mâna.

— Despre ce anume?

— Doar cinci minute, bine?

— Singuri, zise Adam, privindu-i pe cei doi băieți rămași ceva mai în urmă. Și neoficial.

— Bineînțeles, acceptă McAllister, arătându-i o ușă dublă.

Intrară împreună într-o mică sală de ședințe cufundată în întuneric. Guvernatorul avea mâinile libere, căci bagajele îi erau întotdeauna cărate de alții. Cu mâinile în buzunare, McAllister se sprijini de bara care despărțea publicul de actori; silueta suplă era îmbrăcată într-un costum modern, cămașă albă de bumbac și cravată de mătase. Personajul nu avea încă patruzeci de ani și arăta extraordinar de bine; doar câteva fire albe pe la tâmple.

— Cum se simte Sam? întrebă el, simulând o adâncă preocupare.

Adam pufni, privi în cealaltă parte a sălii, apoi își așează servieta pe podea.

— A, se simte minunat. Am să-i spun că v-ați interesat ie el. O să fie absolut emoționat.

— Am auzit că are probleme cu sănătatea.

— Cu sănătatea? Păi, când dumneavoastră vă dați toată silința să-l omorâți, cum mai poate fi îngrijorat de starea sănătății?

— Așa am auzit un zvon.

— Vă urăște de moarte. Stă prost cu sănătatea, e adevărat, dar poate să mai reziste trei săptămâni.

— Ura nu e ceva nou pentru Sam.

— Despre ce anume voiați să stăm de vorbă?

— Voiam doar să-ți spun bună ziua. Sunt convins că noi doi ne vom înțelege și asta încă destul de repede.

— Uitați ce e, domnule guvernator, am semnat împreună cu clientul meu un contract care îmi interzice în mod expres să discut cu dumneavoastră. Vă repet, Sam vă urăște, dumneavoastră sunteți cel care l-a băgat pe lista morții. Vă învinuiește de tot ce i s-a întâmplat și, dacă ar ști că eu stau acum de vorbă cu dumneavoastră, m-ar concedia.

— Propriul bunic ar fi în stare să te concedieze?

— Da. Sunt absolut convins de asta. Deci, dacă mâine, în ziar, citesc că noi doi ne-am întâlnit astăzi, aici, și că am vorbit despre Sam Cayhall, atunci eu am să mă întorc la Chicago și asta vă va dăruia probabil planurile de execuție pentru că, în felul ăsta, Sam nu va mai avea avocat. Și nu puteți omorî un om care n-are avocat.

— Cine zice asta?

— Nu spuneți nimănui despre întâlnirea asta, bine?

— Îți dau cuvântul meu că n-am să spun nimic. Dar dacă nu stăm de vorbă, atunci cum putem discuta posibilitatea grațierii?

— Nu știu. Nu am ajuns încă în punctul ăsta.

McAllister avea întotdeauna o expresie plăcută pe chip. Zâmbetul fermecător se afla mereu la locul lui sau foarte aproape de suprafață.

— Te-ai gândit, fără îndoială, și la grațiere, nu-i așa?

— Da, cu numai trei săptămâni la dispoziție, m-am gândit, evident, și la grațiere. Fiecare condamnat de pe lista morții visează la asta, domnule guvernator. Și tocmai de aceea sunteți pus în imposibilitatea de a crea precedente. Știți foarte bine că, dacă îl grațiați pe unul dintre ei, atunci alți cincizeci vor tăbări pe dumneavoastră sperând același lucru. Cincizeci de familii care v-ar asalta cu scrisori și telefoane. Cincizeci de avocați care ar trage tot felul de sfori și ar încerca să ajungă până la dumneavoastră. Știm foarte bine amândoi că este imposibil.

— Nu sunt foarte convins că ar trebui să moară, remarcă guvernatorul, privind în altă parte, ca și cum sentimentele sale erau pe cale să sufere o schimbare profundă, ca și cum anii i-ar fi adus mai multă înțelepciune și i-ar mai fi îmblânzit zelul de a-l pedepsi pe Sam.

Adam era pe punctul de a spune ceva când înțelese adevărata însemnătate a vorbelor guvernatorului. Preț de un minut nu-și ridică privirea din podea, acordând o atenție cu totul specială pantofilor cu șireturi ai guvernatorului. Guvernatorul era la rândul său adâncit în gânduri.

— Nici eu nu sunt convins că trebuie să moară, zise Adam.

— Cât de mult ți-a povestit din ce știe?

— Din ce știe despre ce?

— Despre explozia de la firma Kramer.

— El e de părere că mi-a spus tot.

— Dar tu ai îndoieli?

— Da.

— Și eu. Întotdeauna am avut îndoieli.

— Din ce cauză?

— Nenumărate. Jeremiah Dogan era un mincinos notoriu și îi mai era și groaznic de frică să nu meargă la închisoare. Fiscul îl băgase în corzi și el era convins că, dacă ajunge la închisoare, negrii aveau să-l violeze, să-l tortureze și-n cele din urmă să-l omoare. Știi că Dogan era Vrajitorul Imperial, dar mai era și teribil de ignorant. În privința terorismului era șiret și greu de prins, dar era incapabil să înțeleagă sistemul de justiție penală. Am fost mereu convins că cineva, poate FBI-ul, îi povestise lui Dogan că Sam trebuia să fie neapărat condamnat, altfel îl trimiteau chiar pe el la închisoare. Dacă n-aveau condamnarea, nu făceau târgul. Și Dogan a fost un martor extrem de dornic să spună tot ce știe. Voia cu disperare ca juriul să-l condamne pe Sam.

— Adică a mințit?

— Nu știu. Poate că da.

— În legătură cu ce?

— L-ați întrebat pe Sam dacă a avut un complice?

Adam se gândi o clipă, studiind întrebarea.

— Îmi pare rău, dar nu pot să vorbesc despre discuțiile dintre mine și Sam. Sunt confidențiale.

— Firește că sunt. Și vreau să mai spun că în statul ăsta foarte multă lume nutrește dorința secretă ca Sam să nu moară, adăugă guvernatorul, urmărind cu multă atenție reacția lui Adam.

— Dumneavoastră faceți parte din această „lume”?

— Nu știu ce să spun. Dar mă întreb, totuși, dacă Sam chiar intenționase să-i omoare pe Marvin Kramer și pe copiii? Bineînțeles că Sam era băgat

până-n gât în afacere. Dar dacă altcineva vruse să-i ucidă?

— Asta înseamnă că Sam nu este atât de vinovat pe cât credem.

— Corect. Evident că nu este nevinovat, dar nici atât de vinovat încât să ajungă în camera de gazare. Țasta-i lucrul care mă îngrijorează, domnule Hall. Pot să-ți spun Adam?

— Firește.

— Presupun că Sam n-a menționat nici un complice.

— Zău că nu pot să discut despre asta, în orice caz nu acum.

— Ai aici două numere de telefon, zise guvernatorul, întinzându-i o carte de vizită. Unul este linia mea personală de la birou, celălalt este numărul de acasă. Toate convorbirile sunt confidențiale, jur. Este adevărat că, din când în când, mă joc în fața camerelor de luat vederi, Adam, face parte din meseria mea, dar pot fi și demn de încredere.

Adam luă cartea de vizită și privi cele două numere scrise de mână.

— N-aș putea să mă mai privesc în ochi dacă n-aș grația un om care nu merită să moară, mărturisi McAllister, îndreptându-se spre ușă. Sună-mă, dar nu aștepta până va fi prea târziu. Lucrurile se încing din ce în ce mai tare și am ajuns să primesc și douăzeci de telefoane pe zi, încheie el, făcându-i tânărului cu ochiul, apoi părăsi încăperea, arborând zâmbetul de vedetă de cinema.

Adam se așeză pe unul din scaunele înșirate de-a lungul peretelui și privi îndelung cartea de vizită pe care stema oficială era imprimată cu auriu. Douăzeci de telefoane pe zi? Ce voia să însemne asta? Cei care sunau voiau ca Sam să moară sau nu?

Multă lume din statul ăsta nu dorea să-l vadă pe Sam în camera de gazare, zisesse guvernatorul, de parcă făcuse deja socoteala voturilor pe care le-ar putea pierde sau câștiga.

24

Zâmbetul funcționarei de la recepție apărură după o clipă de ezitare; atmosfera în rândul personalului și al avocaților era mult mai gravă decât de obicei. Tonul conversațiilor scăzuse cu o octavă. Situația părea să fie ceva mai urgentă.

Sosiseră oameni de la Chicago. Lucrul acesta se întâmpla din când în când, nu neapărat în ideea unor verificări. Deocamdată, nimeni nu fusese concediat, insultat sau rău tratat. Cu toate acestea, filiala traversa câteva momente de anxietate până când Chicago părăsea Sudul în favoarea Nordului.

Adam deschise ușa biroului său și fu cât pe-acum să se izbească de E. Garner Goodman, îngrijorat, dar împodobit cu celebrele sale accesorii — papionul verde, cămașa albă scrobită și părul cărunt stufos. Se plimba prin cameră și tocmai se nimerise în apropierea ușii. După o clipă de uluire, Adam se repezi să-i strângă mâna.

— Intră, intră, îl îndemnă Goodman, închizând apoi ușa fără să zâmbească.

— Ce cauți aici? Întrebă Adam, lăsându-și servieta pe podea și apropiindu-se de birou.

— Mi-e teamă că a apărut o urgență, zise Goodman, mângâindu-și barba și papionul. Și s-ar putea să fie ceva nu tocmai plăcut.

— Poftim?

— Ia loc, ia loc. Trebuie să stăm de vorbă.

— Nu, mă simt foarte bine în picioare. Ce s-a întâmplat?

Probabil că era ceva îngrozitor din moment ce ar fi fost mai bine să se așeze.

— Ei bine, începu Goodman după ce-și aranjă papionul, s-a întâmplat azi-dimineață, la ora nouă. Vezi tu, Comitetul pentru Personal este format din cincisprezece parteneri, cu toții mai tineri decât mine. Există și câteva subcomitete, unul pentru recrutare-angajare, altul pentru disciplină, altul pentru dispute, și așa mai departe. După cum bănuiești, avem și un subcomitet pentru concedieri care s-a întrunit azi-dimineață și ghici cine era acolo, dirijând situația.

— Daniel Rosen.

— Chiar el. De zece zile lucrează cu subcomitetul pentru concedieri încercând să adune suficiente voturi ca să te pună pe liber.

Cei doi bărbați se așezară la masă, față în față.

— Subcomitetul are șapte membri care s-au reunit în dimineața asta la cererea lui Rosen. S-au prezentat de fapt doar cinci, așa că aveau cvorumul pentru vot. Bineînțeles că Rosen nu m-a anunțat nici pe mine, nici pe altcineva. Ședințele pentru concedieri sunt strict confidențiale, din motive evidente, așa că nu era obligat să anunțe și pe altcineva din conducere.

— Bine, dar nici pe mine?

— Nici. Ai fost singurul punct de pe ordinea de zi, iar ședința a durat mai puțin de-o oră. Rosen pregătise totul dinainte, dar oricum și-a prezentat punctul de vedere în forță. Nu uita că a pledat la bară timp de treizeci de ani. Ședințele pentru concediere sunt stenografiate și se face un dosar complet în caz că apare vreun litigiu după aceea. Rosen pretinde, evident, că ai avut intenția de a ne înșela atunci când ai depus cerere de angajare la „Kravitz & Bane”; că în momentul de față firma se află într-un conflict de interese, și așa mai departe. Vreau să-ți spun că are vreo duzină de articole despre tine și Sam, adică despre relația asta bunic-nepot. Argumentul lui a fost că tu ai pus firma într-o situație delicată. A fost foarte bine pregătit și mi-e teamă că luna trecută l-am subapreciat.

— Și prin urmare au trecut la vot.

— Patru contra unu pentru concedierea ta.

— Ticăloșii!

— Știu. L-am mai văzut pe Rosen în momente critice și pot să-ți spun că tipul are darul de a fi de o persuasiune brutală. De obicei are câștig de cauză. Și pentru că nu mai poate pleda în tribunal, își găsește de lucru la sediul firmei. Nu mai are decât șase luni până la pensie.

— În clipa de față, consolarea asta este mult prea mică.

— Dar avem speranța. Pe la unsprezece am aflat în sfârșit și eu ce s-a întâmplat și, din fericire, Emmitt Wycoff se afla la mine în birou. Așa că am mers împreună la Rosen și am încins o ceartă pe cinste și pe urmă ne-am așezat pe telefoane. Finalul e că mâine dimineață, la ora opt, Comitetul pentru Personal se întrunește ca să analizeze concedierea ta. Asta înseamnă că trebuie să fii de față.

— La opt dimineața!

— Păi, da, că tipii din comitet sunt foarte ocupați, mulți dintre ei trebuie să fie la tribunal la ora nouă, alții trebuie să ia parte la depoziții de martori toată ziua. Să știi de la mine că, dacă din cei cincisprezece membri reușim să avem cvorumul, suntem norocoși.

— Cât înseamnă cvorumul?

— Două treimi din total. Și dacă nu se adună numărul ăsta, atunci s-ar putea să avem necazuri.

— Necazuri! Ce înțelegi prin necazuri?

— Adică situația s-ar putea înrăutăți. Dacă mâine nu se întrunește

cvorumul, atunci ai dreptul să ceri revizuirea hotărârii peste treizeci de zile.

— Peste treizeci de zile Sam are să fie deja mort.

— Poate că nu. În orice caz, eu cred că mâine dimineață vom avea reuniunea pe care o dorim. Nouă dintre membrii Comitetului ne-au promis, lui Emmitt și mie, că vor fi prezenți.

— Ce se întâmplă cu cei patru care au votat împotriva mea azi?

— la ghicește, zise Goodman, făcând o grimasă și ferindu-și privirea.

Rosen s-a asigurat că vor fi și ei prezenți mâine.

— Fir-ar al dracului, îmi dau demisia! explodă Adam, lovind cu palmele în masă.

— Nu poți să-ți dai demisia din moment ce ai fost concediat.

— Atunci nu mă lupt cu ei. Javrele!

— Adam, ascultă-mă...

— Javrele!

Goodman își rearanjă papionul și încercă să-și dea seama cât i-a mai crescut între timp barba, lăsându-l pe Adam să se răcorească. După o vreme zise:

— Uite ce e, Adam, mâine dimineață avem șanse. Și eu și Emmitt suntem convinși de treaba asta. Firma te susține. Credem în ceea ce facem și să-ți spun drept am apreciat publicitatea care ni se face. Ziarele din Chicago au publicat articole favorabile la adresa noastră.

— E adevărat că firma se pare că mă susține.

— Ascultă-mă. Mâine putem să rezolvăm problema. Eu am să vorbesc cel mai mult, Wycoff, în clipa asta chiar, strânge niște șuruburi și îi mai avem și pe alții care fac același lucru.

— Rosen nu e un tâmpit, domnule Goodman. Și vrea să câștige, asta e tot. Nu-i pasă de mine, de Sam, de dumneata sau de altcineva implicat în cazul ăsta. Pur și simplu vrea să câștige. E un concurs și pun pariu că acum e călare pe telefon, încercând să strângă voturi.

— Păi atunci hai să ne batem cu mizerabilul ăsta l' scrântit. Hai să ne prezentăm la ședința de mâine și să-l sfidăm, să-l obligăm să joace rolul banditului. Și-ți spun cinstit, Adam, tipul nu prea are mulți prieteni.

Tânărul se apropie de fereastră și-și lăsă privirea să rătăcească peste oraș. Pe Mall, mașinile mergeau aproape bară la bară, căci era aproape cinci după-amiaza. Economiiile lui erau de vreo cinci mii de dolari și, dacă își schimba într-o oarecare măsură stilul de viață, suma aceea ar fi putut să-i ajungă vreo șase luni de zile. Un salariu care să egaleze cele șaiszeci și două de mii de dolari pe care îi câștiga acum nu prea era o perspectivă apropiată. Numai că el nu făcea parte dintre cei care-și făceau griji din cauza banilor și, oricum, următoarele trei săptămâni îl îngrijorau mult mai mult. Cele doar zece zile ale carierei sale de avocat specializat în pedeapsa capitală îi spuneau că avea nevoie de ajutor.

— Și cum o să fie la sfârșit? rupse el, într-un târziu, tăcerea apăsătoare.

— Un adevărat balamuc, răspunse Goodman, apropiindu-se la rândul său de fereastra alăturată. În ultimele patru zile n-o să prea mai apuci să dormi, o să alergi în toate părțile. Completele de judecată sunt imprevizibile. Depui nenumărate apeluri și petiții, cu toate că știi foarte bine că n-au nici o șansă. Ziaristii au să te vâneze peste tot. Și, cel mai important lucru, vei avea nevoie să petreci cât mai mult timp împreună cu clientul tău. E o muncă nebunească și toată pe degeaba.

— Deci o să am nevoie de ajutor.

— A, sigur. Altfel nici nu poți să te descurci. Când a fost executat Maynard Tole, unul din avocații noștri din Jackson s-a lipit de biroul guvernatorului, altul n-a mai ieșit din biroul grefierului de la Curtea supremă din Jackson, altul

stătea la Washington și doi avocați se mutaseră practic la lista morții. Vezi, de-aia trebuie să te lupți din toate puterile mâine dimineață. Ai nevoie de firmă, Adam. Singur, n-ai să reușești. E o muncă de echipă.

— Asta-i o adevărată lovitură sub centură.

— Știu. Acum un an erai încă student, și acum ești deja concediat. Știu că doare. Dar, crede-mă, Adam, e doar un fleac, n-o să țină. Peste zece ani ai să te numeri printre partenerii firmei și ai să-i terorizezi pe tinerii asociați.

— Eu n-aș paria pe chestia asta.

— Hai să mergem la Chicago. Am luat două bilete la cursa de șapte și un sfert, la opt și jumătate suntem acolo și mergem la un restaurant ca lumea.

— Trebuie să-mi iau niște schimburi.

— Foarte bine. Ne întâlnim la aeroport la șase și jumătate.

Problema fusese rezolvată înainte de începerea ședinței la care erau prezenți unsprezece membri ai Comitetului pentru Personal. Cei implicați se întâlneau într-o bibliotecă încuiată, de la etajul al șaiszecilea, în jurul unei mese pe care trona un vas imens plin cu cafea. Toți aveau la îndemână dosare impresionante, dictafoane și agende de buzunar de-a dreptul rufoase; ba unul dintre ei își adusese chiar și secretara pe care o plasase în hol. Toți erau niște persoane extrem de ocupate, pe care le așteptau nenumărate conferințe, reuniuni, depozitii, procese, telefoane și prânzuri importante. Zece bărbați și o femeie, toți între treizeci și cinci și patruzeci și cinci de ani, toți parteneri ai „K. & B”, toți grăbiți să se întoarcă în birourile lor supraaglomerate.

Chestiunea Adam Hall îi încurca, cum de altfel și Comitetul pentru Personal. Pentru că în mod evident nu făcea deloc parte din piesele în care merita să joci, dar nimeni nu îndrăznea să refuze numirea. Totul pentru firmă. Echipa înainte de orice!

Adam sosi la birou pe la șapte și jumătate. Lipsea de zece zile, cea mai lungă absență a sa de până acum, și constată că Emmitt Wycoff transferase sarcinile lui asupra unui alt tânăr asociat. „Kravitz & Bane” nu ducea niciodată lipsă de boboci.

La ora opt, se ascunse într-o mică sală de conferințe, practic nefolosită, aflată lângă biblioteca de la etajul șaiszeci. Era extrem de nervos, dar se străduia din răzputeri să nu se vadă, bând cafea și citind ziarele de dimineață. Parchman făcea parte dintr-o altă lume. Studiind lista celor cincisprezece membri ai Comitetului, își dădu seama că nu cunoștea pe nici unul dintre ei. În ora care urma, unsprezece străini vor discuta despre viitorul lui, apoi vor vota cât se poate de repede și-și vor vedea de treburile lor mult mai importante. Cu câteva minute înainte de ora opt, Wycoff intră să-l salute și Adam profită de ocazie pentru a-i cere scuze pentru necazurile aduse; Emmitt îi promise un final rapid și satisfăcător.

Câteva minute mai târziu, Goodman deschise și el ușa sălii în care se afla tânărul.

— Se pare că merge bine, zise el aproape în șoaptă. În momentul ăsta sunt unsprezece prezenți, din care cel puțin cinci ne-au promis sprijinul. Sunt și trei din cei care au votat cu Rosen, dar s-ar părea că or să-i lipsească vreo doi.

— Rosen este aici? întrebă Adam, deși cunoștea răspunsul, în speranța că poate ticălosul acela bătrân murise în somn.

— Firește. Și cred că e îngrijorat. Aseară, pe la zece, Emmitt mai dădea încă niște telefoane, așa că am făcut rost de numărul necesar de voturi și Rosen știe asta, încheie Goodman și părăsi încăperea.

La ora opt și cincisprezece minute, președintele Comitetului constată existența cvorumului. Ordinea de zi nu cuprindea decât un singur punct, concedierea lui Adam Hall, singurul motiv, de altfel, al acestei întruniri. Primul

vorbi Emmitt Wycoff care, timp de zece minute, le spuse cât de grozav se dovedise Adam. În picioare la un capăt al mesei, ținu un discurs de parcă ar fi încercat să convingă un ditamai juriul. Cel puțin jumătate din cei unsprezece nu auziră nici un cuvânt; își treceau în revistă documentele și-și aranjau agende de lucru.

Garner Goodman prezentă cea de-a doua intervenție, în cursul căreia trecu iute în revistă cazul Sam Cayhall, precizând, într-un mod cât se poate de cinstit, că, după toate probabilitățile, Sam va fi executat peste trei săptămâni. Pe urmă îl laudă pe Adam, afirmând totuși că tânărul nu făcuse bine că nu dezvăluise relația sa cu Sam, dar, la urma urmelor, ce mai contează. Ce-a fost a fost, iar prezentul e infinit mai important atunci când clientul tău mai are doar trei săptămâni de trăit.

Nimeni nu le puse nici o întrebare celor doi vorbitori. Membrii Comitetului își păstrau muniția pentru Rosen.

Avocații au o memorie de elefant. Dacă sari azi la beregata unuia dintre ei, atunci poți fi sigur că tipul va aștepta chiar și ani de zile ca să-ți plătească cu aceeași monedă. Daniel Rosen împărțise nenumărate favoruri pe coridoarele firmei, iar în funcția sa actuală era pe cale să le ceară înapoi. Ani de zile își călcase în picioare propriii oameni. Fusesse tiranic, mincinos și huligan. În zilele sale de glorie, omul fusese cu adevărat sufletul firmei și el știa foarte bine acest lucru. Nimeni n-ar fi îndrăznit să-l provoace. Își maltratase tinerii asociați și-și chinuise colegii parteneri. Se purtase grosolan la reuniunile diverselor comitete, ignorase politica firmei, furase clienții colegilor, deci, acum, la sfârșitul carierei, începuse să fie răsplătit cu aceeași monedă.

Își începu prezentarea, dar după numai două minute fu întrerupt de un partener tânăr care făcea motociclism cu Emmitt Wycoff. Rosen tocmai se plimba prin sală, de parcă s-ar fi aflat în fața unui juriu în zilele sale de glorie, când întrebarea îl opri brusc. Și până să-i vină în minte vreun răspuns sarcastic, o altă întrebare îl pocni în plin. Apoi, imediat, o a treia, răsărită de nicăieri. Începuse scandalul.

Cei trei anchetatori formau o echipă eficientă și se vedea că făcuseră ceva repetiții înainte de întrunire. Îl înțepau pe rând cu întrebări neîndurătoare și în mai puțin de un minut Rosen trecuse la înjurături și insulte. Ceilalți își păstrară sângele rece; fiecare dintre ei avea câte un carnet de însemnări aparent plin cu întrebări.

— În ce constă conflictul de interese, domnule Rosen?

— Un avocat are, bineînțeles, dreptul să-și reprezinte un membru al familiei, nu-i așa, domnule Rosen?

— Chestionarul pentru angajare îl întreba în mod explicit pe domnul Hall dacă firma aceasta reprezenta vreun membru al familiei sale?

— Aveți ceva împotriva publicității, domnule Rosen?

— De ce credeți că publicitatea are un efect negativ?

— Dumneavoastră ați încerca să vă ajutați un membru al familiei ajuns pe lista morții?

— Ce părere aveți despre pedeapsa cu moartea, domnule Rosen?

— În adâncul dumneavoastră, vreți cumva să-l vedeți pe Sam Cayhall executat pentru că a omorât evrei?

— Nu aveți impresia că l-ați prins în capcană pe domnul Hall?

Nu era o priveriște plăcută. Câteva din cele mai mari victorii avocațești din istoria recentă a orașului Chicago îi aparțineau lui Daniel Rosen și tocmai el era acum obligat să stea în fața unui comitet și să încaseze nenumărați pumni în gură, într-o luptă fără sens. Nu tu juriu, nu tu judecător. Doar un comitet.

Noțiunea de retragere nu făcea parte din vocabularul lui. Replicile îi deveneau mai caustice, tonul mai mușcător. Răspunsurile și replicile acide deveniră din ce în ce mai personale și până la urmă dădu drumul și unor lucruri urâte despre Adam.

De data asta greșise, și încă rău. Intrară și alții în încăierare și curând după aceea Rosen se trezi atacat din toate părțile, asemenea unui animal rănit în mijlocul unei haite de lupi. Când îi deveni clar că nu avea nici o șansă să câștige de partea lui majoritatea comitetului, scăzu tonul vocii și-și regăsi atitudinea obișnuită.

Îi ironiză cu amabilitate într-o trecere în revistă a considerațiilor etice și a felului în care trebuie evitată chiar și o aparentă încălcare a bunei-cuviințe, texte sfinte pe care avocații le învățau în școală pentru a și le arunca în față când se băteau sau pentru a le ignora atunci când le convenea.

După ce puse punctul final, Rosen ieși val-vârtej din încăpere, punându-i bine la păstrare în memorie pe toți cei care avuseseră obrăznicia să-l înfrunte. Imediat ce va ajunge în birou, îi va trece pe toți pe-o listă scrisă și-ntr-o zi, cândva, ei bine, într-o bună zi va avea el grijă de ei.

Documentele, carnetele de însemnări și echipamentul electronic dispărură ca prin farmec și pe masă nu mai rămaseră decât cafetiera și ceștile goale. Președintele ceru să se treacă la vot: Rosen obținu cinci, Adam șase, iar Comitetul pentru Personal ridică imediat ședința și părăsi scena în grabă.

— Șase la cinci? repetă Adam, neputându-și lua ochii de la chipurile serioase, dar liniștite ale lui Goodman și Wycoff.

— O adevărată catastrofă, remarcă Wycoff, sarcastic.

— Putea fi și mai rău, zise Goodman. Ți-ai fi putut pierde slujba.

— De ce oare nu mă simt entuziasmat? Vreau să spun că un singur vot nenorocit m-ar fi putut transforma în istorie.

— Nu tocmai, explică Wycoff. Voturile fuseseră numărate înainte de întâlnire. Rosen n-a avut decât vreo două voturi solide, iar ceilalți au rămas alături de el pentru că știau că ai să câștigi. Habar n-ai câte brațe au fost răsucite astă-noapte. Asta i-a pus capac lui Rosen. Peste trei luni o să fie plecat.

— Poate și mai devreme, adăugă Goodman. Și-a pierdut complet busola și toți sunt sătui până-n gât de el.

— Inclusiv eu, zise Adam.

Wycoff își privi ceasul care arăta opt patruzeci și cinci și el trebuia să fie la tribunal la ora nouă.

— Adam, eu trebuie să fug, zise el, încheindu-și haina. Când te întorci înapoi la Memphis?

— Cred că azi.

— Vrei să mâncăm împreună la prânz? Aș vrea să stăm puțin de vorbă.

— Firește.

— Perfect, exclamă Wycoff, deschizând ușa. Secretara mea are să îți telefoneze ca să-ți dea amănuntele. Trebuie să fug. Pe curând.

Deodată Goodman își aduse și el aminte de ceas și de întâlnirile programate.

— Trebuie să mă întâlnesc cu cineva la mine în birou. Ne vedem la prânz.

— Un vot nenorocit, repetă Adam, cu ochii țintă la peretele din față.

— Hai, Adam, că n-a fost un scor chiar atât de strâns.

— Î orice caz, eu așa simt.

— Uite ce e. Trebuie neapărat să stăm câteva ore de vorbă înainte să pleci. Vreau să-mi spui cum merg lucrurile cu Sam, bine? Începem la prânz, încheie Goodman, apoi dispăru pe ușa micii săli de conferințe.

Adam rămase cocoțat pe masă, clătinând, amărât, din cap.

E greu de spus dacă Baker Cooley și ceilalți avocați ai sucursalei din Memphis aflaseră ceva despre neașteptata concediere a lui Adam, cât și despre rapida ei anulare. Cu Adam se purtară ca de obicei, adică nu spuseră nimic și se ținură departe de biroul tânărului. Nu erau nepoliticoși pentru că, la urma urmelor, Adam făcea parte din echipa de la Chicago, așa că îi zâmbeau când erau obligați de împrejurări, ba chiar reușeau să intre și în vorbă cu el când îl întâlneau pe coridoare, evident dacă el avea chef de-așa ceva. Numai că ei erau avocați specializați în probleme de afaceri, cu mâini delicate și ținută impecabilă, și nu erau obișnuiți cu noroiul și mizeria din lumea penalului. Ei nu-și vizitau niciodată clienții în închisori și penitenciare și nici nu se ciondăneau cu polițiștii, procurorii și judecătorii țâfnoși. Activitatea lor se desfășura aproape fără excepție în propriile lor birouri sau în jurul meselor de conferințe din mahon. Ei își petreceau timpul discutând cu clienți care își puteau permite să le plătească sute de dolari pe oră pentru un sfat, iar atunci când nu se întâlneau cu clienții respectivi, vorbeau la telefon sau luau masa împreună cu alți avocați, bancheri sau directori de companii de asigurări.

Ceea ce publicaseră ziarele până în momentul de față era mai mult decât suficient ca să trezească resentimentele celor din sucursală. Cei mai mulți dintre avocați erau neplăcut impresionați de faptul că numele firmei era asociat cu o persoană de teapa lui Sam Cayhall, pentru că în realitate habar n-aveau că omul acela fusese reprezentat chiar de firma lor timp de șapte ani. Și acum prietenii începuseră să pună tot felul de întrebări, alți avocați făceau pe deșteptii și se trezeau spunând o sumedenie de chestii sarcastice. Până și propriile neveste își primeau porția de umiliri la reuniunile lor mondene. Ba chiar și socrii ajunseseră să se intereseze brusc de cariera ginerilor lor.

Sam Cayhall și nepotul său deveniseră foarte repede o țeapă în fund pentru pentru toții membrii sucursalei din Memphis, dar nimeni nu putea face nimic în această direcție.

Adam simțea tensiunea, dar nu-i păsa. Se afla acolo doar pentru trei săptămâni, nici o zi mai mult. Vineri dimineața, coborî din ascensor și trecu pe lângă recepție fără s-o bage în seamă pe funcționara care se apucă brusc să aranjeze niște reviste. Secretara lui, o tânără pe nume Darlene, îi dădu un mesaj din partea lui Todd Marks, de la *Memphis Press*.

Odată intrat în birou, aruncă hârtiuța roz cu mesajul respectiv cu tot în coșul de hârtii, își agăță haina în cuier și se porni să umple masa cu tot felul de documente. Erau pagini întregi cu însemnări pe care și le făcuse în timpul celor două zboruri către și de la Chicago, documente împrumutate de la Goodman, zeci de copii după hotărâri federale recente.

Câteva clipe mai târziu era absorbit cu totul de lumea teoriilor și strategiilor avocațești. Amintirea celor întâmplate la Chicago începea să pălească.

Rollie Wedge intră în clădirea numită Brinkley Plaza prin intrarea dinspre Mall. Așteptase răbdător la o masă, în cafeneaua de peste drum, până când văzuse Saab-ul cel negru intrând în garajul din apropiere. Își băuse ceaiul la gheață cu ochii la Adam, urmărindu-l pe tânăr cu privirea până când intrase în clădirea în care își avea biroul. Rollie adoptase o ținută cât se poate de corectă — cămașă albă, cravată, pantaloni de bumbac și pantofi obișnuiți.

În holul pustiu, Wedge își făcu de lucru, studiind cartea de telefon. „Kravitz & Bane” ocupa etajele trei și patru. Alese unul din cele patru ascensoare identice și urcă până la etajul opt. Odată ieșit în coridorul îngust, observă în dreapta o ușă pe care trona o plăcuță de alamă cu numele unei societăți de credite gravat cu litere de-o șchioapă. În stânga se desfăcea un alt coridor în care dădeau o serie de uși pe care puteau fi citite numele mai multor companii din diverse domenii de activitate. Ușa care dădea spre scări se găsea chiar lângă țâșnitoare. Wedge coborî opt etaje pe scări, verificând toate ușile pe care le găsi în drum, fără ca în tot acest timp să se întâlnească cu cineva. Odată ajuns în holul de la intrare, luă un alt ascensor până la etajul al treilea. Îi zâmbi dulce funcționarei de la recepție, care era încă ocupată cu revistele pe care le aranja la sosirea lui Adam, și tocmai când se pregătea să o întrebe unde putea să dea de societatea de credite, telefonul se porni să zbârnâie și atenția fetei se concentră asupra aparatului. Două uși duble de sticlă separau recepția de hol și de ascensoare. La etajul al patrulea dădu peste aceeași împărțire a spațiului, dar la recepție nu-l întâmpină nimeni; ușile erau încuiate și pe peretele din dreapta se putea observa un tablou electronic cu două taste pentru codul de intrare.

Vocile care răsunară brusc îl făcură să intre în casa scărilor. Aici ușile nu erau încuiate, așa că așteptă o clipă, apoi intră din nou în hol și bău îndelung apă de la țâșnitoare. Unul din ascensoare se opri din cursă și din el apărură un tânăr în pantaloni kaki și blazer albastru, care ducea o cutie de carton sub brațul stâng și o carte groasă în mână dreaptă. Tânărul se îndreptă spre ușile de sticlă de la „Kravitz & Bane”, fredonând ușor un cântec, și nu băgă de seamă că Wedge era doar un pas în urma lui. Ajuns în fața ușilor, așeză cu grijă cartea peste cutia de carton și cu mâna liberă formă codul de acces. Șapte, șapte, trei, cu bip-ul de rigoare. La numai câțiva centimetri în spate, Wedge reținea fiecare cifră a codului.

Tânărul tocmai înșfăcase din nou cartea cu mâna dreaptă, dând să intre pe coridorul firmei „Kravitz & Bane”, când Wedge îl împinse ușor, pentru ca apoi să nu mai contenească cu scuzele: „La dracu'! Iartă-mă! Nu voiam...” Dându-se un pas înapoi, Wedge citi numele de pe ușă.

— Bine, dar aici nu e „Riverbend Trust”, exclamă el, uluit și încurcat.
— No. Aici e „Kravitz & Bane”.
— Ce etaj e ăsta? întrebă el, atent la declicul ușii care se deschise.
— Patru. „Riverbend Trust” este la opt.
— Iartă-mă, repetă Wedge, jenat și demn de milă. Probabil că am coborât la alt etaj.

Tânărul clătină din cap, încruntându-se, apoi deschise ușa.
— Iartă-mă, zise Wedge pentru a treia oară, dându-se câțiva pași înapoi. Ușa se închise la loc și puștiul dispărură înăuntru. Rollie luă ascensorul până la parter și părăsi clădirea.

Se urcă în mașină și merse zece minute spre est, apoi spre nord, când ajunse într-o zonă a orașului înțesată cu locuințe al căror proprietar era statul. Când intră pe drumul ce trecea pe lângă Auburn House fu oprit de un paznic în uniformă. Întorsese, se pierduse din nou și îi părea tare rău, explică el. În timp ce se pregătea să iasă din nou în stradă, observă Jaguarul grenă al lui Lee Booth parcat între alte două mașini.

Wedge se îndreptă atunci spre fluviu, apoi din nou spre centrul orașului și, după douăzeci de minute, își parcă mașina lângă un depozit abandonat, de pe faleză. Își schimbă iute cămașa albă cu una cafenie cu mâneci scurte, tivite cu albastru, și cu numele „Rusty” cusut deasupra buzunarului de pe piept. Coborî din mașină, și porni cu pași rapizi și discreți pe lângă colțul clădirii, coborând apoi panta, printre buruieni, pentru a se opri în tufișurile de pe mal. Se

adăposti la umbra unui copăcel destul de firav pentru a-și trage răsuflarea și a se adăposti o clipă de soarele arzător. În fața lui se întindea o pajiște cu iarbă deasă și evident bine îngrijită, dincolo de care se vedeau vreo douăzeci de bungalowuri de lux, agățate chiar pe marginea falezei. Gardul de cărămidă și fier constituia o problemă supărătoare, ale cărei date le studie răbdător la adăpostul tufișurilor de pe malul apei.

Pe o latură a bungalowurilor se afla parcare a cărei poartă ducea spre singura intrare și ieșire a proprietății. Prin geamul colorat al gheretei mici, dar dotate cu aer condiționat, se zărea silueta unui paznic în uniformă. Din locul unde se afla putea să vadă și cele câteva mașini din parcare. Ceasul arăta aproape ora zece dimineața.

Wedge nu luă în seamă gardul și se hotărî să intre dinspre faleză. Se târî de-a lungul unui rând de cimișir, prinzându-se cu mâna de iarbă de pe taluz ca să nu cadă. Se strecură pe sub grădinițe suspendate la aproape trei metri înălțime și se opri în dreptul celui de-al șaptelea bungalow.

După ce sări în grădina interioară, se odihni puțin într-un balansoar de răchită, jucându-se cu un cablu exterior, ca și cum ar fi venit acolo ca să repare ceva. Nimeni nu-l privea. Pentru oamenii ăștia bogați, intimitatea era foarte importantă, plăteau pentru ea sume mari și fiecare terasă era izolată de cea vecină prin panouri de lemn frumos lucrate și numeroase plante agățătoare. Cămașa udă i se lipise de spate.

Bineînțeles că ușa glisantă care dădea în bucătărie era încuiată, dar cu broască simplă pe care o aranjă în mai puțin de un minut, fără să lase nici cea mai mică urmă. Privi apoi încă o dată în jur și intră în casă. Asta era partea cea mai problematică. Bănuia că exista un sistem de securitate, probabil unul cu contacte la fiecare fereastră și la fiecare ușă, și cum nu era nimeni acasă, sistemul respectiv avea toate șansele să fie în funcțiune. Întrebarea delicată era cât de mult zgomot va produce deschiderea ușii. Oare alarma era vizuală sau se baza pe urletul unei sirene?

Respiră adânc și deschise ușor ușa. Nu-l întâmpină nici o sirenă. Atunci aruncă o privire rapidă spre monitorul de deasupra ușii, după care păși înăuntru.

Willis, paznicul domeniului, fu imediat avertizat de piuitul frenetic, deși nu foarte puternic, de pe monitorul din gheretă. Rămase cu ochii la luminița roșie care clipea în dreptul numărului 7, apartamentul lui Lee Booth, așteptând-o să se oprească. Doamna Booth își declanșa singură alarma de cel puțin două ori pe lună, aidoma tuturor celorlalți locatari ai poiatei pe care o păzea.

Verificându-și orarul zilei, văzu că doamna Booth plecase de-acasă la nouă și jumătate; numai că deseori doamna se trezea mai târziu decât trebuia, sau avea vizitatori de sex masculin, asta ca să nu mai punem la socoteală că acum îl mai găzduia și pe nepotu-său; așa că Willis privi luminița cea roșie preț de patruzeci și cinci de secunde, până când aceasta încetă să mai pâlpâie, rămânând fixată definitiv în poziția APRINS.

Situația era neobișnuită, dar nu era cazul să intre în panică. Oamenii ăștia trăiau la adăpostul zidurilor și plăteau paznici înarmați pentru serviciu non-stop, așa că nu prea se sinchiseau de sistemele de alarmă. Formă imediat numărul doamnei Booth, dar nu răspunse nimeni. Atunci apăsă pe un buton care făcea automat legătura cu 911, numărul de la poliție, și punea în funcțiune banda pe care era înregistrată cererea de ajutor. Willis deschise apoi sertarul cu chei și o luă pe cea de la numărul 7, după care ieși din gheretă și traversă parcare în direcția bungalowului doamnei Booth. Între timp își desfăcu tocul pistolului, pentru orice eventualitate.

Rollie Wedge intră nestingherit în gheretă, unde dădu cu ochii de sertarul deschis. Fără să mai stea pe gânduri, luă setul de chei de la numărul 7,

împreună cu cartela pe care erau înscrise codul alarmei și o serie de instrucțiuni de folosire, apoi înșfăcă și cheile, laolaltă cu cartelele de cod, de la numerele 8 și 13, doar așa, ca să-i zăpăcească definitiv pe bătrânul Willis și pe polițiști.

26

Merseră mai întâi la cimitir ca să-și pomenească morții. Pe o colină de la marginea orașului Clanton se înșirau mormintele și monumentele familiilor importante care, de-a lungul timpului, se înmormântaseră laolaltă și își gravaseră numele în granit. Cea de-a doua colină pe care se întindea cimitirul era lipită de prima și găzduia mormintele mai noi care, pe măsură ce timpul trecea în Mississippi, deveniseră din ce în ce mai mici. Stejari și ulmi maiestuoși îi umbreau pe toți, deopotrivă. Iarba și tufișurile erau perfect tunse. Azaleele creșteau în fiecare colț. Clanton acorda prioritate amintirilor.

Era o minunată zi de sâmbătă, cu un cer fără nori și răcorită de o briză ușoară ce se pornise în timpul nopții, alungând umezeala din aer. Ploaia se îndepărtase pentru o vreme, iar pe pantele colinelor iarba și florile sălbatice străluceau în mii de culori. Lee îngenunche lângă mormântul mamei sale și depuse un buchetel de flori peste numele gravat în piatră. Rămase câteva clipe nemișcată și cu ochii închiși. Anna Gates Cayhall 3 septembrie 1922 — 18 septembrie 1977. Avea cincizeci și cinci de ani când murise, calculă Adam, iar el avea treisprezece și trăia într-o fericită ignoranță, undeva în California.

Era înmormântată singură, sub propria ei piatră funerară, lucru care pusese ceva probleme la vremea aceea. Cei uniți pe viață sunt înmormântați, de obicei, unul lângă celălalt, cel puțin așa stau lucrurile în Sud, cel dintâi plecat ocupând primul loc sub o piatră funerară dublă. Așa se face că, ori de câte ori îl vizitează pe cel decedat, supraviețuitorul are ocazia să-și privească propriul nume deja gravat în piatra respectivă și așteptându-i sosirea.

— Tati avea cincizeci și cinci când a murit mama, explică Lee, luându-l pe Adam de mână și îndepărtându-se de mormânt. Eu am vrut să o înmormânteze într-un loc unde să poată fi adus și el atunci când ar fi venit ziua, dar el a refuzat. Cred că, în gândul lui, spera ca în anii care-i mai rămăseseră de trăit să se și recăsătorească.

— Mi-ai spus odată că nu-i plăcea Sam.

— Sunt convinsă că, în felul ei, l-a iubit, erau împreună de aproape patruzeci de ani. Dar nu au fost niciodată apropiați. Pe măsură ce am crescut mi-am dat seama că mamei nu-i plăcea să fie în preajma lui. Uneori îmi mai făcea confidențe și așa mi-a spus că fusese o fată simplă de la țară, care se măritase foarte tânără, avusese copii, rămăsese acasă ca să se ocupe de educația lor și trebuia să se supună soțului ei. De fapt, în vremurile acelea, asta era viața tuturor femeilor. După părerea mea, mama a fost o femeie extrem de frustrată.

— Poate că nici ea nu-l dorea pe Sam alături pentru veșnicie.

— M-am gândit și eu la asta. Adevărul e că Eddie i-a vrut despărțiți și înmormântați în două colțuri diferite ale cimitirului.

— Bravo lui.

— Nici el n-a glumit.

— Cât de mult știa ea despre Sam și Klan?

— Nu știu. N-am discutat niciodată subiectul ăsta. Îmi aduc aminte că arestarea lui a umilit-o extraordinar de mult. O vreme chiar a stat cu Eddie și cu voi pentru că reporterii nu o slăbeau deloc cu întrebările.

— Și n-a asistat la nici un proces?

— Nu. El n-a vrut. Mama avea tensiune și Sam s-a folosit de chestia asta ca s-o țină departe de tribunal.

O luară pe o alee îngustă care ducea spre zona veche a cimitirului. Ținându-se de mână, priveau pietrele funerare pe lângă care treceau. La un moment dat, Lee îi arată un șir de copaci de pe o colină aflată de cealaltă parte a străzii.

— Acolo sunt înmormântați negrii, zise ea. Sub copacii ăia. E un cimitir mic.

— Glumești? Cum, chiar și în ziua de azi?

— Firește, știi cum se spune, trebuie să le arăți lungul nasului. Oamenii ăștia nu suportă ideea că un om de culoare zace printre strămoșii lor.

Adam clătină din cap, nevenindu-i să-și creadă urechilor. Când ajunseră în vârful colinei, se opriră să se odihnească puțin sub un stejar. La picioarele lor se înșirau pietrele funerare, într-o aliniere dătătoare de liniște interioară. La câteva zeci de metri mai departe, cupola tribunalului din Ford County scânteia în soare.

— Când eram mică, mă jucam aici, zise ea, blând, întinzând brațul înspre dreapta. În fiecare an, pe 4 Iulie, primăria organizează focuri de artificii și cele mai bune locuri pentru spectacol sunt aici, în cimitir. Lansarea are loc în parcul de colo, de jos. De fiecare dată veneam cu bicicleta în oraș ca să vedem parada, să ne bălăcim în piscina orășenească și să ne jucăm cu prietenii. Pe urmă, după ce se însera, ne adunam aici, în mijlocul morților, ne așezam pe monumente și priveam artificiile. Bărbații rămăneau pe lângă camioane unde își ascuseseră berea și whisky-ul, iar femeile stăteau pe păturile întinse pe iarbă și aveau grijă de bebeluși. Noi, copiii, alergam și ne zbânțuiam cu bicicletele peste tot pe-aici.

— Și Eddie?

— Bineînțeles că și el. Eddie a fost un frățior cât se poate de normal, uneori al naibii de nesuferit, dar absolut normal. Mi-e dor de el, să știi, mi-e tare dor de el. Ani de zile nu am fost prea apropiați, dar de câte ori mă-ntorc în orașul ăsta îmi aduc aminte de frățiorul meu.

— Și mie mi-e dor de el.

— Am venit amândoi chiar aici, în locul ăsta, în noaptea în care a absolvit liceul. Eu fusesem doi ani de zile în Nashville și mă întorsesem acasă pentru că el vruse să fiu de față la ceremonia înmânării diplomelor. Am adus cu noi o sticlă de vin ieftin și cred că era prima dată când bea alcool. N-am să uit niciodată noaptea aceea. Am stat pe mormântul lui Emil Jacob și am tot băut până am dat gata sticla.

— În ce an s-a întâmplat?

— Mi se pare că în șaiszeci și unu. Voia să se înroleze în armată ca să scape și de Clanton și de Sam. Eu nu voiam ca frățiorul meu să intre în armată, așa că am discutat chestia asta până când a răsărit soarele.

— Era derutat?

— Avea doar optsprezece ani și era la fel de derutat ca toți adolescenții care abia au terminat școala. Eddie era îngrozit de gândul că, dacă va rămâne în Clanton, un flux genetic misterios va ieși la suprafață și el se va transforma într-un nou Sam. Un alt Cayhall cu glugă. Voia cu disperare să fugă de aici.

— Dar și tu ai fugit cât ai putut de repede.

— Așa e, dar eu am fost mai puternică decât Eddie, cel puțin când am avut optsprezece ani. Nu puteam să-l văd plecând de-acasă la o vârstă atât de fragedă. Așa că am băut vin și am încercat să ne luăm viața în mâini.

— Dar tata a făcut vreodată lucrul ăsta?

— Mi-e teamă că nu, Adam. Eram amândoi tulburați de tata și de ura din

familia lui. Există anumite lucruri pe care sper să nu le afli niciodată, întâmplări care mă rog să rămână necunoscute. Eu cred că am reușit să le alung din viața mea. Eddie însă nu a putut să facă același lucru.

Lee îi prinse din nou mâna și-și continuă plimbarea spre zona cea nouă a cimitirului. Deodată, ea se opri și îi arătă un șir de pietre funerare mai mici decât celelalte.

— Aici sunt străbunii tăi, mătușile, unchii și alte cimitii de Cayhall.

Adam numără opt cu totul. Citi numele, datele, citatele din Sfânta scriptură și din operele poezilor, cuvintele de adio înscrise în granit.

— La țară ai să găsești și mai mulți, adăugă Lee. Cei mai mulți din neamul Cayhall sunt de lângă Karaway, la vreo cincisprezece mile de aici. Erau oameni de la țară, înmormântați în pământul din spatele bisericilor din satele lor.

— Ai participat la înmormântările celor de-aici?

— La unele dintre ele. Cei din familia asta nu au fost prea apropiați unii de alții, Adam. Unii dintre ei muriseră cu mult înainte ca eu să aflu de moartea lor.

— De ce nu e și mama ta înmormântată aici?

— Pentru că n-a vrut. Când a știut că e pe moarte, și-a ales singură locul. Ea nu s-a considerat niciodată o Cayhall, ci o Gates.

— Deșteaptă femeie.

Lee smulse un pumn de buruieni de pe mormântul bunicii ei și mângâie ușor, cu vârful degetelor, numele Lydiei Newsome Cayhall, moartă în 1961 la vârsta de șaptezeci și doi de ani.

— Mi-o amintesc foarte bine, zise ea, îngenunchind pe iarbă, o creștină minunată. S-ar răsuși în mormânt dacă ar ști că cel de-al treilea fiu al ei e condamnat la moarte.

— De el ce știi? întrebă Adam, arătând numele lui Nathaniel Lucas Cayhall, soțul Lydiei, mort în 1952, la vârsta de șaiszeci și patru de ani.

— Un bătrân tare rău, povesti Lee și orice urmă de afecțiune dispăru de pe chipul ei. Sunt sigură că el ar fi mândru de Sam. Nat, cum era cunoscut, a fost ucis în timpul unei înmormântări.

— Cum așa?

— Păi, prin tradiție, înmormântările constituiau evenimente mondene pe aici. Erau precedate de priverghi fără sfârșit la care veneau tot felul de oameni și unde se mânca și se bea enorm. În Sudul rural, viața era grea și foarte adesea înmormântările se transformau în certuri aprige între bețivi. Nat era un tip extrem de violent și, într-o zi, imediat după ceremonia de înmormântare a unui cunoscut, s-a luat la harță cu cine nu trebuia. L-au bătut cu un ciomag până și-a dat duhul.

— Sam unde era când s-a întâmplat asta?

— Chiar în mijlocul luptei. L-au bătut și pe el, dar a supraviețuit. Eu eram mică, dar îmi amintesc înmormântarea lui Nat. Sam era în spital și n-a putut să participe.

— S-a răzbunat mai târziu?

— Evident.

— Cum?

— Nu s-a putut dovedi nimic, dar câțiva ani mai târziu, când au ieșit din închisoare cei doi care-l bătuseră pe Nat au fost văzuți pentru puțin timp pe-aici, după care au dispărut. Unul din cadavre a fost găsit după câteva luni în Milburn County. Bineînțeles bătut. Celălalt a dispărut fără urmă. Sam și frații lui au fost interogați de polițiști, dar nu a existat nici o probă împotriva lor.

— Crezi că el a făcut-o?

— N-am nici o îndoială. Pe vremea aia nimeni nu se puneă cu cei din neamul Cayhall. Toată lumea îi știa de răi și de ticniți. Prin urmare, Adam, continuă ea, după ce părăsire mormintele de familie și pornire mai departe pe

potecă, întrebarea pe care trebuie să ne-o punem este unde să-l înmormântăm pe Sam?

— Cred că ar trebui să-l îngropăm acolo, la un loc cu negrii. Asta ar merita.

— Dar ce te face să crezi că ei l-ar accepta?

— Bună remarcă.

— Vorbesc serios.

— Sam și cu mine nu am ajuns încă să discutăm subiectul ăsta.

— Crezi că el va vrea să fie înmormântat aici? În Ford County?

— Nu știu. Din motive evidente, nu am discutat subiectul ăsta. Speranța încă există.

— Cât de mare e speranța asta?

— Destul de mare ca să ne facă să nu renunțăm la luptă.

Leșiră din cimitir pe jos și-și continuară plimbarea pe o stradă liniștită, cu trotuare roase de vreme și umbrită de stejari bătrâni. Casele tot vechi erau frumos zugrăvite și împodobite cu verande lungi pe ale căror trepte se odihneau pisici leneșe. Copii pe biciclete și skate-boards se întreceau în tot felul de curse, în timp ce bătrânii se legănau în balansoarele de pe verande, făcându-și alene vânt.

— Adam, astea sunt rădăcinile mele, comentă Lee, mergând înainte fără țință, cu mâinile adânc înfipite în buzunare și ochii umeziți de lacrimile amintirilor.

Privea fiecare casă pe lângă care treceau de parcă ar fi locuit chiar acolo în copilărie și își aducea aminte de micile prietene din acea vreme. Parcă le și auzea chicotitul și râsetele vesele, parcă vedea în fața ochilor jocurile lor naive și certurile lor serioase de copii de zece ani.

— Au fost vremuri fericite? Întrebă Adam.

— Nu știu ce să spun. N-am locuit niciodată în oraș și deci lumea ne știa de copii de la țară. Am tânjit mereu după casele astea, înconjurată de prieteni și cu magazinele la câteva blocuri distanță; copiii de la oraș se considerau ceva mai buni decât noi, dar asta nu era o problemă. Cei mai buni prieteni ai mei locuiau aici și eu îmi petreceam multe ore pe zi jucându-mă pe străzile astea, cocoțându-mă în copacii ăștia pe care-i vezi. Da, cred că au fost vremuri fericite. Amintirile despre casa de la țară nu sunt de loc plăcute.

— Din cauza lui Sam?

O doamnă în vârstă, într-o rochie înflorată și cu o pălărie mare de pai pe cap, mătura în jurul treptelor de la intrarea casei. Femeia le aruncă o privire în treacăt, dar după aceea îngheță în loc. Lee se opri în dreptul aleii care ducea spre casa doamnei. Cele două femei se priviră cu atenție.

— 'Neața, doamnă Langston, zise Lee, trăgându-și prietenos cuvintele.

Doamna Langston se agăță cu nădejde de coada măturii și își îndreptă spinarea, continuând s-o privească atent pe cea care-i vorbea.

— Sunt Lee Cayhall. Vă mai amintiți de mine.

În clipa în care numele de Cayhall se rostogoli pe mica peluză din fața casei, Adam se surprinse privind iute în jur, de parcă ar mai fi fost și altcineva prin preajmă ca să-l audă. De altfel, se pregătise sufletește pentru situația jenantă când numele familiei sale ar fi ajuns la urechi străine. Dacă doamna Langston își amintea de Lee, acest lucru nu era deloc evident. Mișcarea scurtă a capului femeii fusese destul de ciudată, ca și cum ar fi vrut să spună „Bună dimineața. Și-acum vedeți-vă de drum.”

— Mă bucur să vă văd din nou, continuă Lee, îndepărtându-se. Doamna Langston urcă în fugă treptele de la intrare și dispăru în casă. Când eram la liceu, mă întâlneam cu băiatul ei, explică Lee, clătinând, mirată, din cap.

— Văd c-a fost tare emoționată să te vadă.

— A fost întotdeauna o femeie cam ciudată, zise Lee, fără convingere în glas. Sau poate că-i e pur și simplu teamă să stea de vorbă cu un Cayhall. Teamă de ce-ar putea să spună vecinii.

— Atunci cred c-ar fi mai bine dacă ne-am continua incognito plimbarea. Ce părere ai?

— S-a făcut.

Trecură fără să mai scoată o vorbă pe Ungă alți oameni care-și lucrau straturile de flori sau așteptau poștașul.

Plimbarea lor nu urma un traseu precis, dar ținta era oricum piața centrală a orașului. Lee povestea despre prietenii ei din copilărie; păstrase chiar legătura cu doi dintre ei, unul în Clanton, celălalt în Texas. Nu mai pomeniră nimic despre familie până când ajunseră pe o stradă mărginită de căsuțe din lemn, înghesuie strâns unele în altele. Se opriră la colțul străzii și Lee zise:

— Vezi căsuța cafenie de colo, a treia pe dreapta?

— Da.

— Acolo ai locuit tu. Putem merge până acolo, dar am văzut pe cineva mișcându-se prin curte.

Doi copii se jucau cu pistoale de jucărie în fața curții și cineva se legăna în balansoarul de pe verandă. Era o căsuță pătrată, curată, perfectă pentru un cuplu tânăr cu copii.

Adam avea trei ani când Eddie și Evelyn dispăruseră din oraș și tânărul de acum încerca cu disperare să-și amintească ceva, orice, despre casa în care se născuse. Ii fu însă imposibil.

— Pe vremea aceea era zugrăvită în alb, iar copacii erau, bineînțeles, mai mici. Eddie o închiriasse de la o agenție imobiliară din oraș.

— Trăiam bine?

— Destul de bine. Părinții tăi nu erau căsătoriți de prea mult timp. Erau doar niște copii care se treziseră cu un bebeluș în brațe. Eddie lucra într-un magazin de piese auto, pe urmă s-a angajat la departamentul statal pentru drumuri. Pe urmă și-a găsit o altă slujbă.

— Îmi sună cunoscut.

— Evelyn lucra cu jumătate de normă într-un magazin de bijuterii din piață. Cred că erau fericiți. Ea nu era de prin părțile astea și nu cunoștea prea multă lume. Își vedeau de treburile lor.

Când ajunseră în dreptul casei, unul dintre copii îndreptă spre Adam o mitralieră portocalie. Evocarea trecutului se încheiase. Adam zâmbi și copilul își întoarse privirea în altă parte. În capătul străzii alăturate se vedea piața centrală a orașului.

Lee deveni dintr-o dată istoric și ghid turistic. În 1863, yankeii incendiaseră orașul, ticăloșii, și, după război, generalul Clanton, un erou confederat a cărui familie stăpânea ținutul, se întorsese doar cu un picior, căci pe celălalt îl lăsase pe câmpul de bătălie de la Shiloh, și reproiectase noul tribunal și străzile din jurul acestuia. Proiectele ieșite din mâna generalului puteau fi văzute și astăzi într-una din sălile de bibliotecă ale tribunalului. Pentru că voia multă umbră, plantase șiruri perfecte de stejari în jurul clădirii. Generalul fusese un vizionar care vedea orașul ridicându-se prosper din propria cenușă, așa că desenase străzile din jurul tribunalului într-un pătrat impecabil. Trecuseră pe lângă mormântul marelui om cu câteva clipe mai înainte, explică Lee, așa că avea să i-l arate mai târziu.

În nordul orașului exista un loc de plimbare, iar în zona de est se înșirau mai multe supermagazine, dar celor din Ford County le plăcea să-și facă cumpărăturile sâmbăta dimineața în magazinele din piața centrală, povesti ea în timp ce se plimbau în apropiere de Washington Street. Mașinile erau rare,

iar pietonii și mai rari. Clădirile vechi, lipite unele de altele, erau ocupate de avocați, agenți de asigurări, bănci și cafenele, magazine de îmbrăcăminte și de fierărie. Trotuarul era umbrit de baldachinele, copertinele și verandele birourilor și magazinelor. Ventilatoarele atârinate cât mai aproape de pământ se învâртеau și scârțâiau leneș. Se opriră în fața unei băcănii vechi și Lee își scoase ochelarii de soare.

— Asta era unul din locurile de întâlnire, explică ea. În spate era un aparat de sifon, un tonomat și rafturi întregi cu cărți de benzi desenate. Cu un sfert de dolar cumpărai o înghețată de cireșe absolut enormă pe care o dădeai gata abia după câteva ore, mai ales dacă mai erau și băieții cu noi.

Parcă ar povesti un film, își zise Adam. Apoi se opriră în fața unui magazin de fierărie și, în timp ce priveau uneltele din vitrină și ușile duble uzate, ținute deschise cu ajutorul unor cărămizi, Lee își aminti ceva din copilărie dar se abținu să mai povestească cu voce tare.

Traversară strada ținându-se de mână, și trecură pe lângă un grup de bătrâni, care ciopleau bucăți de lemn și mestecau tutun, strânși în jurul monumentului celor căzuți în război. Lee îi arătă lui Adam statuia și îl informă că îl reprezenta pe generalul Clanton cu ambele picioare. Sâmbăta, tribunalul nu era deschis pentru public, așa că mătușa și nepotul își cumpărară câte o coca-cola pe care le băură într-un pavilion ridicat pe peluza din fața clădirii. Și pentru că tot stăteau acolo, Lee îi povesti cel mai faimos proces din istoria ținutului, cel al lui Carl Lee Hailey, din anul 1984. Acuzatul era un negru care îi împușcase pe cei doi derbedei care-i violaseră fetița. Și negrii și membrii Klanului organizaseră marșuri de protest, iar Garda Națională înconjurase cu trupe clădirea tribunalului ca să păstreze situația sub control. Lee venise într-o zi tocmai de la Memphis ca să vadă spectacolul. Un juriu format în totalitate din albi îl achitase pe acuzat.

Adam își amintea și el procesul. Era în primul an de colegiu la Pepperdine și citise tot ce se scrisese în ziare pentru că procesul avea loc în orașul său natal.

În copilăria ei, oamenii nu prea aveau cum să se distreze și din această cauză procesele beneficiau de o asistență numeroasă. Odată, Sam îi adusese, pe ea și pe Eddie, la procesul unui tip acuzat că omorâse un câine de vânătoare. Curtea îl găsisese vinovat și îi dăduse un an de închisoare. Opinia publică fusese foarte împărțită — orășenii erau împotriva unei condamnări pentru o infracțiune neînsemnată, în timp ce oamenii de la țară puneau un preț foarte mare pe câinii de vânătoare. Sam fusese cu deosebire fericit la pronunțarea sentinței.

Apoi Lee vru să-i arate ceva și merseră amândoi până la ușa din spate a clădirii tribunalului, acolo unde se găseau două țâșnitori la nici trei metri distanță una de alta. Nici una dintre ele nu mai fusese folosită de ani de zile. Una fusese construită pentru albi, cealaltă pentru negri. Odată ajunși în locul acela, Lee îi povesti despre Rosia Alfie Gatewood, sau Miss Allie cum i se spunea, prima persoană de culoare care băuse apă de la țâșnitoarea pentru albi și scăpase fără nici o vătămare corporală. Nu mult după aceea, țâșnitorile fuseseră deconectate de la rețeaua de apă potabilă.

Ceva mai târziu găsiră o masă liberă la cafeneaua teribil de aglomerată cunoscută sub numele de „Magazinul de Ceai” pe partea dinspre apus a pieței. În timp ce-și mâncară prânzul, Lee povesti tot felul de întâmplări drăguțe și nostime, în cea mai mare parte; Adam o surprinse urmărindu-i cu privirea pe cei din jur, din spatele ochelarilor de soare.

După prânz, mai făcură o plimbare liniștită până la cimitir și apoi părăsiră orașul. Adam era la volan, iar Lee îi arătă drumul până când șoseaua începu să șerpuiască printre ferme mici, dar bine îngrijite și dealuri pe care pășteau vaci

placide. Din când în când treceau pe lângă rulote dărăpănate și mașini vechi împrăștiate printre ele, precum și pe lângă cocioabe care continuau să fie locuite de negri săraci. Dar zona de dealuri era foarte frumoasă, iar ziua era minunată.

La un moment dat, intrară pe un drum mai îngust care se pierdea printre tufișuri. În cele din urmă, se opriră în fața unei case părăsite, vopsită în alb, ale cărei ferestre și verandă fuseseră invadate de buruieni și de viță sălbatică. Aleea de pietriș care ducea la ea era plină de apă. Peluza din față căzuse pradă buruienilor și scaieților. În șanțul de pe marginea drumului, cutia de scrisori abia dacă se mai zărea.

— Domeniul Cayhall, șopti ea și rămaseră multă vreme în mașină, privind căsuța aceea tristă.

— Ce s-a întâmplat cu ea? întrebă Adam după o vreme.

— O, a fost o casă bună, care n-a avut noroc. Oamenii n-au meritat-o, explică Lee, scoțându-și ochelarii de soare ca să-și poată șterge lacrimile. Eu am locuit aici optsprezece ani și abia am așteptat să plec.

— Dar de ce este abandonată?

— Cred că a fost achitată cu destul de mulți ani în urmă, încercă ea să adune o poveste cu cap și coadă. Dar tati a ipotecat-o ca să plătească avocații la ultimul proces. El nu s-a mai întors acasă și, la un moment dat, banca i-a luat dreptul de a achita ipoteca. Așa s-au pierdut toți cei optzeci de acri de pământ. Eu n-am mai dat pe aici de-atunci. L-am rugat pe Phelps să cumpere el proprietatea, dar a refuzat. Și n-am putut să-l condamn. Mai ales că, în realitate, nici nu doream să fie a mea. Am auzit pe urmă de la niște prieteni că a fost închiriată de mai multe ori și cred că în cele din urmă a fost abandonată. Nici nu știam dacă mai găsesc casa în picioare.

— Ce s-a întâmplat cu lucrurile din ea?

— Cu o zi înainte de sechestrul, banca mi-a dat voie să vin și să iau orice din casă. Așa că am luat niște albume cu fotografii, amintiri, anuare, câteva lucruri de valoare ale mamei. Le am pe toate acasă, la Memphis.

— Aș vrea să le văd și eu.

— Mobila nu merita efortul de a fi salvată. Mama murise, fratele meu se sinucisese și tata tocmai fusese condamnat la moarte, așa că nu eram deloc dornică să păstrez prea multe amintiri. Vreau să-ți spun că a fost o experiență oribilă — să cauți prin căsuța aia murdară obiecte care, într-o bună zi, ți-ar putea aduce un zâmbet pe buze. La dracu' dacă aș fi putut, aș fi dat foc la tot. Aproape că am și făcut-o.

— Nu se poate.

— Ba da. Eram aici de câteva ore când m-am hotărât să dau foc la casă și la tot ce era în ea. Se întâmplă mereu, nu? Am găsit un felinar vechi cu niște urme de kerosen în el, l-am așezat pe masa din bucătărie și i-am vorbit în timp ce vâram lucrurile în cutii. Ar fi fost atât de ușor s-o fac.

— Și de ce n-ai făcut-o?

— Nu știu. Aș fi vrut să am curajul s-o fac, dar mi-am amintit că mi-am făcut griji cu banca și cu ipoteca, și apoi incendierea este o crimă, nu? Mi-aduc aminte că m-a umflat râsul când m-am văzut în aceeași închisoare cu Sam. De asta n-am scăpărat chibritul. Mi-a fost frică să nu merg la închisoare.

Aerul din mașină era fierbinte și Adam deschise fereastra.

— Vreau să arunc o privire, zise el și coborî.

O luară pe aleea cu pietriș, sărind peste șanțulețele cu apă, și se opriră în fața scândurilor putrede ale verandei.

— Eu nu intru acolo, zise ea cu glas hotărât.

La rândul său, Adam studie veranda roasă de vreme și se hotărî să nu calce pe ea. Merse de-a lungul fațadei, cu ochii la ferestrele sparte și la vița

sălbatică ce dispărea înăuntrul casei; Lee venea încet în urma lui.

Curtea din spate, umbrită de stejari și arțari bătrâni cobora în pantă vreo două sute de metri și se oprea într-un tufăriș. Dincolo de ea se întindea pădurea.

Lee îl prinse din nou de mână și merseă împreună până la copacul de lângă magazia care, în mod surprinzător, se păstrase mult mai bine decât casa.

— Țsta e copacul meu, zise ea, ridicând privirea spre ramurile înfrunzite. Copacul meu personal, adăugă ea cu un ușor tremur în voce.

— E nemaipomenit.

— Făcut să te cațeri în el. Stăteam ore întregi cocoțată acolo, cu bărbia proptită de o cracă, legănându-mi picioarele. Primăvara și vara mă urcam sus de tot și nimeni nu mă mai vedea. Aveam o lume a mea acolo, sus.

Glasul îi pieri brusc și-și duse mâna la gură; apoi închise ochii și hohotele de plâns îi zguduiră umerii. Adam o luă în brațe străduindu-se să găsească o vorbă de mângâiere.

— Aici s-a întâmplat, zise ea după câteva secunde, mușcându-și buzele în încercarea de a-și stăpâni lacrimile. Adam nu spuse nimic.

— Mi-ai cerut odată să-ți spun o poveste, continuă ea, ștergându-și obrajii cu dosul palmelor. Povestea tatălui meu care a omorât un negru.

Măinile îi tremurau, așa că le vârî în buzunare. Timp de un minut nici unul dintre ei nu scoase vreo vorbă. Ușa din spate a casei dădea pe o verandă mică și pătrată, înconjurată de o balustradă. Nu se auzea decât foșnetul frunzelor de deasupra lor, scuturate de o adiere ușoară de vânt.

Lee trase adânc aer în piept și începu să povestească.

— Îl chema Joe Lincoln și locuia împreună cu familia puțin mai jos de noi, zise ea, arătându-i poteca plină de noroi care mergea de-a lungul câmpului și se pierdea apoi în pădure. Avea vreo doisprezece copii.

— Quince Lincoln? întrebă Adam.

— Da. Dar de unde îl cunoști?

— Sam i-a pomenit numele alaltăieri, când am vorbit despre Eddie. Mi-a spus că în copilărie, Eddie și Quince fuseseră foarte buni prieteni.

— Nu ți-a spus nimic despre tatăl lui Quince, nu?

— Nu.

— Nici nu m-așteptam. Joe era angajatul nostru la fermă și familia lui locuia într-o baracă ai cărei proprietari eram tot noi. Era un om bun, cu o familie numeroasă, care, asemenea celor mai mulți negri din vremea aceea, câștiga atât cât să supraviețuiască. Eu îi cunoșteam pe vreo doi dintre copiii lui, dar nu eram prieteni așa cum erau Quince și Eddie. Odată, într-o vacanță de vară, băieții se jucau chiar aici, în curtea din spate și, la un moment dat, s-au luat la harță pentru un soldățel de plumb, un soldat confederat: Eddie l-a acuzat pe Quince că a furat jucăria. O ceartă de copii, ca multe altele. Cred că aveau vreo opt sau nouă ani. Cum tati tocmai trecea pe-acolo, Eddie s-a dus la el și i-a spus că Quince i-a furat soldatul. Quince a negat cu toată puterea. Amândoi băieții erau furioși și stăteau să plângă. Bineînțeles că Sam a turbat de furie și a început să-l înjure pe Quince, spunându-i lucruri urâte precum „cioroi mic și hoț” sau „cioroi mic și ticălos”. Pe urmă i-a cerut jucăria și copilul a început să plângă; spunea întruna că nu-i la el, dar Eddie zicea că da. Atunci Sam l-a înșfăcat pe Quince de braț, la zgâlțâit destul de rău și a început să-l lovească peste fund. Sam urla și înjura, Quince plângea și jura că nu e vinovat. După ce a fost târât de vreo câte ori în jurul curții, Quince a reușit să scape și să fugă acasă. Eddie a intrat în casă și tata a venit după el. O clipă mai târziu, Sam a ieșit pe ușa de colo: avea cu el un baston pe care l-a pus cu grijă pe verandă. S-a așezat pe trepte, așteptând răbdător. Fuma și privea poteca plină

de noroi. Baraca familiei Lincoln era foarte aproape și după numai câteva minute Joe apărură în fugă dinspre copacii de colo, cu Quince după el. Când se apropie de casă, îl văzu pe tati că îl aștepta și își încetini pașii. Și-atunci tati a strigat peste umăr: „Eddie! Vino aici! Uită-te cum îl biciuiesc pe cioroiul ăsta!”

Lee se apropie încet de casă, dar se opri la câțiva centimetri de verandă.

— Când Joe a ajuns cam pe-aici, s-a oprit și l-a privit pe Sam, continuă ea. A spus ceva de genul „Quince zice că l-ați bătut, domnule Sam”. La care tata i-a răspuns oarecum așa: „Quince este un cioroi mic și hoț, Joe. Și tu ar trebui să-ți înveți copiii să nu fure”. Pe urmă, au început să se certe și se vedea clar că aveau de gând să se bată. Deodată Sam a sărit de la locul lui și a dat primul pumn.

Pe urmă s-au rostogolit la pământ, cam pe-aici, și s-au bătut ca niște câini turbați. Joe era mai tânăr și mai puternic, dar tati era atât de furios că se bătea de la egal la egal cu celălalt. Și-au cărat pumni drept în față, s-au înjurat și s-au lovit ca niște animale. La un moment dat, Eddie a ieșit pe verandă ca să vadă bătaia, povesti ea mai departe, privind în jur și arătându-i ușa din spatele casei. Puțin mai la o parte, Quince îi striga ceva lui taică-său. Și-atunci Sam s-a repezit pe verandă, a înșfăcat bastonul și din acel moment situația a scăpat de sub orice control. L-a pocnit pe Joe cu bastonul peste față și peste cap până când omul a căzut în genunchi, și atunci a continuat să-l lovească în stomac și vintre până când amărâtul nu a mai putut să se miște. Joe i-a strigat atunci lui Quince să fugă acasă și să aducă pușca și băiatul a rupt-o la fugă. Auzindu-l, Sam a încetat să-l mai lovească și i-a strigat la rândul său lui Eddie să-i aducă pușca. Eddie a înghețat, dar tati a țipat iar la el. Joe se ridicase în patru labe și încerca să-și adune oarecum puterile, când Sam l-a lovit din nou și l-a trântit la pământ. Eddie a adus pușca și tati l-a trimis în casă.

Lee se așază pe marginea verandei și plânse multă vreme, cu fața ascunsă în pumni. Lângă ea, Adam îi asculta suspinele și nu îndrăznea să-și ridice privirea din pământ. Când, într-un târziu, reuși să se stăpânească, înălță spre tânărul ei nepot un chip mânjit de machiajul care se întinsese, cu nasul roșu și ochii împăienjeniți. Își șterse obraji cu palmele pe care le curăță apoi direct pe blugii cu care era îmbrăcată.

— Iartă-mă, murmură ea.

— Spune-mi sfârșitul, zise el repede.

Lee inspiră adânc și își șterse din nou ochii.

— Joe era acolo, reluă ea povestirea, arătând un loc nu departe de Adam. Reușise să se ridice în picioare și, când s-a întors pe călcâie, l-a văzut pe tati cu pușca în mână. Atunci a aruncat o privire spre casă, dar nu a zărit nici urmă de Quince și de propria-i pușcă. Asta l-a făcut să-i întoarcă spatele tatălui meu care stătea în picioare, la marginea verandei. Și-n clipa aia, dragul și scumpul meu tată și-a ridicat încet pușca, a șovăit puțin, s-a uitat în jur să vadă dacă nu e cineva în preajmă și a apăsat pe trăgaci. Pur și simplu. Joe a căzut ca retezat și nu s-a mai mișcat.

— Tu ai văzut toate astea cu ochii tăi?

— Da, le-am văzut.

— Unde erai?

— Acolo, zise ea, în copacul meu. Mă ascunsesem de restul lumii.

— Sam nu te-a văzut?

— Nimeni nu m-a văzut. În schimb eu am văzut tot, adăugă ea, luptându-se din nou cu lacrimile; Adam se așază lângă ea, pe verandă. A așteptat cam un minut, gata să mai tragă o dată, în caz de nevoie. Numai că Joe nu s-a mai mișcat. Era mort definitiv. Din cap îi cursese sânge și din locul unde mă aflam, puteam vedea dâra roșie pe verdele ierbii. Îmi aduc aminte cum mă agățasem cu unghiile de craca pe care stăteam ca să nu cad, și cât

de mult aş fi vrut să plâng, dar eram prea speriată ca s-o fac. Nu voiam să mă audă tata. Câteva minute mai târziu a apărut şi Quince. Auzise împuşcătura şi plângea deja când a ajuns în dreptul copacului meu. Alerga ca un nebun şi plângea. Pe urmă, când şi-a văzut tatăl căzut la pământ, a început să ţipe, aşa cum ar fi făcut oricare alt copil în locul lui. Atunci tata a ridicat iar puşca şi, preţ de o secundă, am ştiut că avea de gând să-l împuşte şi pe copil. Numai că Quince a trântit cât colo puşca lui Joe şi a alergat lângă taică-său. Cămaşa de culoare deschisă cu care era îmbrăcat s-a umplut imediat de sânge. Sam a ridicat puşca lui Joe de la pământ şi a intrat în casă, luând amândouă armele cu el. Quince şi Joe erau uite-aici, zise ea făcând câţiva paşi şi marcând locul cu călcâiul. Quince ţinea în braţe capul lui taică-său, era plin de sânge şi gemea ciudat, ca un animal rănit de moarte. Iar eu eram acolo, adăugă ea, privindu-şi copacul; cocoţată pe o cracă, precum o pasăre, şi plângeam cât puteam. În clipa aceea, mi-am urât tatăl îngrozitor de tare.

— Eddie unde era?

— În casă, încuiat în camera lui. Acolo a fost camera lui, zise ea, arătându-i o fereastră cu geamul spart şi cu un oblon lipsă. Mult mai târziu mi-a spus că s-a uitat afară după ce a auzit împuşcătura şi l-a văzut pe Quince cum îl strângea în braţe pe taică-său. După numai câteva minute, Ruby Lincoln a apărut în fugă, cu o liotă de copii în urma ei. Toţi s-au prăbuşit lângă Joe şi Quince; Doamne, era îngrozitor. Țipau, plângeau şi-i strigau lui Joe să se ridice de-acolo, îl implorau să nu moară. Sam a intrat în casă şi a chemat o ambulanţă, pe fratele lui, Albert, şi doi vecini. Foarte curând, curtea din spate s-a umplut de oameni. Sam şi cu ai lui stăteau pe verandă cu puştile în mâini şi cu ochii la cei care-l jeleau pe mort şi-l târâseră sub copacul de colo. A trecut o veşnicie până ce a sosit ambulanţa ca să ia cadavrul, pe urmă Ruby şi copiii au plecat acasă, iar tata şi amicii lui au rămas pe verandă şi au râs cu poftă de cele întâmplate.

— Cât ai stat în copac?

— Nu mai ştiu. Am coborât când n-a mai fost nimeni prin preajmă şi am alergat în pădure. Jos, lângă râu, era un loc unde ne plăcea foarte mult, lui Eddie şi mie, şi ştiam că fratele meu va veni să mă caute. Aşa s-a şi întâmplat. Era speriat şi abia mai respira; mi-a povestit totul despre împuşcătură, dar, când i-am spus că văzusem ce se întâmplase, nu m-a crezut până nu i-am dat şi amănunte. Amândoi eram speriaţi de moarte. Eddie a băgat apoi mâna în buzunar, de unde a scos micul soldat de plumb pentru care se certase cu Quince. Îl găsisese sub pat, aşa că hotărâse pe loc că el era vinovat pentru toate cele întâmplate. Ne-am jurat unul altuia să păstrăm secretul: că eu am fost de faţă la uciderea lui Joe şi că el a găsit soldăţelul. De altfel, l-a şi aruncat în râu.

— Şi-a călcat vreunul dintre voi jurământul?

Lee clătină îndelung din cap.

— Sam n-a aflat niciodată că ai fost sus, în copac?

— Nu. Nici mamei nu i-am spus nimic. Am vorbit uneori cu Eddie despre cele întâmplate, dar cu vremea am înmormântat oarecum subiectul ăsta. În orice caz, când ne-am întors acasă, părinţii noştri se certau îngrozitor. Mama era de-a dreptul isterică, iar tata avea o privire sălbatică şi parcă era nebun. Cred că a şi lovit-o pe mama de câteva ori. La un moment dat, ea ne-a luat pe sus şi ne-a vârat în maşină, după care a pornit cu spatele să iasă în drumul principal şi atunci am văzut maşina şerifului intrând pe alee. Am mers aşa, fără ţintă, o bucată de vreme; eu şi Eddie stăteam pe bancheta din spate, prea speriaţi ca să scoatem vreo vorbă. Mama nu ştia nici ea ce să spună. Am fost convinşi că tata va fi dus la închisoare, dar când ne-am întors, el stătea pe veranda din faţă, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Ce-a făcut şeriful?

— Absolut nimic. A stat puțin de vorbă cu Sam, care i-a arătat pușca lui Joe și i-a spus că fusese un caz clar de legitimă apărare. Încă un cioroi mort, mare lucru.

— Nu l-a arestat?

— Nu, Adam. Ăsta era statul Mississippi în anii cincizeci. Sunt sigură că șeriful a râs, amuzat, că l-a bătut prietenește pe spate pe Sam și i-a spus să-și vadă de treabă și pe urmă a plecat. Ba chiar i-a dat voie lui Sam să păstreze pușca lui Joe.

— Incredibil!

— Noi speram să-l vedem la închisoare pentru câțiva ani buni.

— Și familia Lincoln ce-a făcut?

— Păi ce-ar fi putut să facă? Cine i-ar fi ascultat pe ei? Sam i-a interzis lui Eddie să-l mai vadă pe Quince și, ca să fie sigur că era ascultat, i-a dat afară din casă pe cei din familia Lincoln.

— Dumnezeule mare!

— Le-a acordat o săptămână să elibereze casa, iar șeriful și-a făcut datoria până la capăt și i-a obligat să se conformeze ordinului primit. Sam i-a spus mamei că totul se desfășurase conform legii. A fost singura dată când m-am gândit și am dorit ca ea să-l părăsească.

— Eddie l-a mai văzut pe Quince după aceea?

— Mulți ani mai târziu. După ce și-a luat permisul de conducere, Eddie a început să-i caute pe Lincoln și i-a găsit într-un cartier din partea opusă a orașului. Le-a cerut iertare și le-a repetat de sute de ori cât de rău îi părea pentru cele întâmplare, dar nu au mai fost prietenii dinainte. Ruby l-a rugat să plece și să-i lase în pace. Când s-a întors, Eddie mi-a spus că locuiau într-o dărăpănătură lipsită de curent electric.

Lee se sprijini de trunchiul copacului ei, urmată de Adam, care făcu același lucru. Tânărul o privea, gândindu-se la cumplitul secret pe care-l ducea cu sine de una singură de atâția ani. Apoi gândul îi fugi la propriul său tată, la chinul, suferința și rănilor nevindecate pe care le luase cu el în moarte. Abia acum începea să înțeleagă decăderea tatălui său și se întrebă dacă lucrurile ar mai fi putut fi reparate. Se gândi și la Sam și, când își îndreptă privirea spre verandă, în mintea lui apăru imaginea unui bărbat mult mai tânăr, cu o pușcă în mână și chipul schimonosit de ură. Lângă el, Lee suspina încetitor.

— Ce-a făcut Sam după aceea?

— Vreo săptămână, în casă a fost liniște, povesti ea, încercând să se controleze. S-ar putea să fi durat chiar o lună, nu mai știu. Dar parcă au trecut ani întregi până când unul dintre noi a spus un cuvânt în timpul cinei. Eddie se încuiase în camera lui. Noaptea îl auzeam plângând, iar ziua îmi repeta fără încetare cât de mult îl urăște pe tata. Voia să-l vadă mort, voia să fugă de acasă. Se învinuia pentru tot ce se întâmplase. Pe urmă mama a început să se îngrijoreze și a stat tot mai mult timp împreună cu el. Cât despre mine, erau convingeri că eu mă jucam prin pădure când se întâmplase. La puțin timp după ce m-am măritat cu Phelps, am început să merg, în secret, la un psihiatru. Și așa fi vrut ca Eddie să facă și el la fel, dar n-a vrut să mă asculte. Ultima oară când am stat de vorbă cu el înainte să moară, mi-a amintit de omor. Nu și-a revenit niciodată după nenorocirea aceea.

— Dar tu, ți-ai revenit?

— N-am spus așa ceva. Psihiatrul m-a ajutat foarte mult, dar mă mai întreb și acum ce s-ar fi întâmplat dacă așa fi țipat la tati mai înainte ca el să apese pe trăgaci. L-ar mai fi omorât pe Joe sub ochii fiicei sale? Nu cred.

— Hai, hai, Lee. Asta a fost acum patruzeci de ani. Nu te poți învinui pentru ce s-a întâmplat atunci.

— Eddie a făcut-o. Și s-a învinuit și pe el însuși, și asta până am crescut.

Eram doar niște copii când s-a întâmplat și nu ne puteam pune cu părinții noștri. Pur și simplu, n-aveam ce să facem.

Zeci de întrebări răsăriră în mintea lui Adam în legătură cu asasinarea lui Joe Lincoln, numai că subiectul acela nu mai putea fi discutat cu Lee, iar el voia să cunoască fiecare amănunt. Unde fusese înmormântat Joe? Ce se întâmplase cu pușca lui? Ziarul local pomenise ceva despre cele întâmplate? Cazul ajunsese cumva în fața unui juriu? Sam le povestise oare copiilor? Unde fusese mama în timpul luptei dintre cei doi bărbați? Auzise cearta și împușcătura? Ce se alesese de familia lui Joe? Mai locuiau în Ford County?

— Adam, hai să-i dăm foc, zise ea cu glas sigur, ștergându-și fața și privindu-l cu ochi strălucitori.

— Glumești.

— Nicidecum. Hai să dăm foc la tot ce-i aici, la casa asta nenorocită, la șopron, la copac, la iarbă și la buruieni. Ai să vezi că n-avem nevoie de prea multe — doar vreo două chibrituri ici și colo. Hai.

— Nu, Lee.

— Hai.

Adam se aplecă și o prinse cu blândețe de braț.

— Hai să mergem, Lee. Am aflat destule pentru o singură zi.

Femeia nu încercă să reziste. Și ea trecuse prin prea multe în această zi. Tânărul o ajută să ajungă la mașină și părăsiră domeniul Cayhall fără să scoată o vorbă. Când ajunseră pe șosea, Lee îi făcu semn s-o ia la stânga și închise ochii, parcă ar fi vrut să doarmă puțin. Trecură de Clanton și se opriră la un magazin de țară, lângă Holly Springs. Lee zicea că vrea o cola și insistă să meargă s-o cumpere chiar ea. Dar se întoarse la mașină, ducând în brațe șase sticle de bere.

— Ce mai e și asta? întrebă Adam.

— Doar două, răspunse ea. Nervii mei sunt făcuți țândări. Dar să nu mă lași să beau mai mult de două. Auzi? Doar două.

— Nu cred că e bine să bei, Lee.

— E în regulă, insistă ea, încruntându-se, și luă o înghițitură de bere.

Adam refuză să bea și porni în viteză. În mai puțin de un sfert de oră, Lee dădu gata două sticle, apoi adormi. Adam așeză restul sticlelor pe bancheta din spate și-și concentră atenția asupra drumului.

Pe neașteptate, îl lovi dorul de Memphis.

27

Cu exact o săptămână în urmă, se trezise din somn cu o durere de cap atroce și cu arsuri la stomac, și fusese obligat să dea piept cu șunca grasă și ouăle pline de ulei pregătite de Irene Lettner. În ultimele zile se văzuse cu judecătorul Slattey, mersese la Chicago, Greenville, Ford County și Parchman, se întâlnise cu guvernatorul și procurorul general, dar nu mai schimbase nici o vorbă cu clientul lui.

Ei, și la urma urmelor, clientul lui mai putea să se ducă la dracu'. Adam rămăsese pe terasă până la două noaptea, bând cafea și urmărind cu privirea vapoarele ce pluteau pe fluviu. În timp ce omora țânțari, mintea lui se lupta cu imaginile extraordinar de vii ale lui Quince Lincoln ținând în brațe trupul tatălui său și Sam Cayhall, în picioare, pe verandă, admirându-și opera. Auzea cu claritate râsul bărbaților strânși pe veranda îngustă la vederea lui Ruby Lincoln și a copiilor ei care se prăbușeau în lacrimi pe trupul fără viață al tatălui, târându-l apoi la poalele unui copac. Îl vedea foarte bine pe Sam cu amândouă

puștile în brațe cum îi explica șerifului că cioroiul ăla dement fusese cât pe-acți să-l omoare, deci el reacționase absolut normal, în legitimă apărare. Și bineînțeles că șeriful înțelesese imediat situația. Avea în urechi șoaptele celor doi copii chinuiți, Eddie și Lee, care se învinuiau de tot ce se întâmplase, încercând să facă față ororii pe care o revărsase peste ei fapta lui Sam. În sfârșit, Adam blestemă cu sufletul plin de năduf o societate atât de dornică să nu ia în seamă violența împotriva unei categorii disprețuite a membrilor săi.

Dormise foarte prost, iar la un moment dat chiar se așezase pe marginea patului și-și declarase solemn că Sam putea să-și caute un alt avocat, că în realitate pedeapsa cu moartea era foarte bună pentru anumite persoane și mai ales pentru bunicul lui, precum și că se va întoarce imediat la Chicago și-și va schimba din nou numele. Numai că momentul acela trecuse și, când se trezi pentru ultima oară, razele soarelui se strecurau printre jaluzele, desenând modele geometrice pe cearșaf. Cu privirea lipită de plafon și de ornamentele de pe pereți, Adam își reaminti toată călătoria la Clanton. De aceea spera ca ziua ce abia începea să fie una din acele duminici în care își putea petrece dimineața în tovărășia unei cești cu cafea tare și a unui ziar. Va trece și pe la birou, dar mai târziu, după-amiază. Clientul său mai avea șaptesprezece zile de trăit.

Când ajunseseră acasă, Lee terminase și cea de-a treia sticlă cu bere după care mersese la culcare. Adam o urmărise îndeaproape, așteptându-se oarecum la un chiolhan monstruos sau la o alunecare bruscă într-o stare de apatie alcoolică. Numai că mătușă-sa se ținuse foarte bine și în timpul nopții nu auzise nici un zgomot suspect în camera ei.

Își termină dușul, renunță să se bărbiezească și merse în bucătărie unde îl așteptau resturile primului ibric de cafea din zi. Lee se trezise înaintea lui. După ce o strigă de câteva ori, o căută în camera ei, apoi pe terasă și prin restul apartamentului. Lee nu era nicăieri. Ziarul, frumos împăturit, stătea cuminte pe măsuta de cafea din salonaș.

Adam își făcu o cafea proaspătă și niște pâine prăjită și își luă micul dejun pe terasă. Ceasul arăta ora nouă treizeci și, slavă Domnului, cerul acoperit cu nori făcea ca atmosfera să nu fie sufocantă. Excelent pentru o duminică petrecută la birou. Se apucă să citească ziarul.

Poate că Lee se dusesse la magazin, sau poate la biserică. Nu ajunseseră până acolo încât să-și lase bilețele cu mesaje, dar parcă nu fusese vorba ca Lee să plece de-acasă în dimineața aceasta.

Abia terminase de mâncat o felie de pâine prăjită cu gem de căpșuni că pofta de mâncare îi dispăru brusc. Un nou articol despre Sam Cayhall, însoțit de aceeași fotografie veche de zece ani, ocupa aproape în întregime prima pagină din cele consacrate chestiunilor sociale. Era vorba de un rezumat destul de limbut al celor întâmplate în ultima săptămână și de o cronologie a cazului. Un semn de întrebare cât se poate de nostim fusese agățat de data de 8 august 1990. Va avea oare loc vreo execuție în ziua aceea? În mod evident Todd Marks primise un spațiu nelimitat din partea șefilor săi, căci articolul nu conținea nici o informație nouă. Singura secvență neliniștitoare era aceea care reproducea câteva fraze pronunțate de un profesor de drept de la Ole Miss, expert în probleme constituționale, care se ocupase de numeroase cazuri de condamnare la moarte. Învățăatul profesor își expunea cu generozitate părerile, iar concluzia lui era că, pentru Sam, buba era gata coaptă. Studiase dosarul pe îndelete, de fapt urmărise cu atenție evoluția peste ani a cazului, și, după părerea lui, Sam epuizase toate variantele. Explica apoi faptul că în multe cazuri de condamnare la moarte se puteau produce miracole chiar în ultima clipă, deoarece deținutul avea de obicei parte de o proastă reprezentare din partea avocaților. În astfel de cazuri, experții,

așa ca el, puteau adesea să scoată tot felul de iepurași din pălăria scamatorului pentru că erau pur și simplu al dracului de strălucitori, adică efectiv capabili să scoată la lumină direcții de acțiune ignorate de minți mai puțin antrenate. Din păcate, însă, cazul lui Sam era absolut diferit pentru că omul acesta fusese reprezentat cu multă competență de unii dintre cei mai buni avocați din Chicago.

Apelurile fuseseră pregătite cât se poate de bine, numai că, din păcate, fuseseră epuizate toate variantele. Profesorul, jucător înăscut, paria cinci la unu că execuția va avea loc pe 8 august. Ei, și pe chestia asta cu părerile și pariul se alesese și cu poza în ziar.

Adam deveni dintr-o dată nervos. Citise dosarele a zeci de cazuri de același gen în care avocații reușiseră în ultima clipă să se agațe de frânghii pe care nu le văzuseră mai înainte și să convingă juriile să accepte argumente noi. Cărțile despre astfel de cazuri erau pline de situații în care ochiul proaspăt al unui nou avocat reușise să observe direcții de atac nedescoperite și neexploatate până atunci, tribunalul acordând în cele din urmă o suspendare a execuției. Cu toate acestea, profesorul de drept avea dreptate. Sam avusese noroc cu avocații de la „Kravitz & Bane” care, în ciuda părerii clientului lor despre calitățile lor umane și profesionale, îi asiguraseră acestuia o reprezentare superbă. Așa se face că acum nu mai avea la dispoziție decât o mână de cereri desperate, cunoscute sub numele de apelurile de final.

Adam trânti ziarul pe jos și porni spre bucătărie ca să-și îmbospăteze provizia de cafea. Ușa glisantă piui: era noul sunet al noului sistem de securitate instalat vinerea trecută după ce sistemul cel vechi funcționase aiurea, iar câteva chei dispăruseră în mod misterios. Este adevărat că nu se găsiseră urme de cambriolaj și că paza era foarte riguroasă, iar Willis nu prea știa cu exactitate câte seturi de chei păstra pentru fiecare bungalow. Poliția hotărâse că ușa glisantă nu fusese încuiată și se deschisese accidental. Adam și Lee nu se îngrijoraseră, dar cu toate acestea...

Atinse din greșeală un pahar mare de sticlă aflat lângă chiuvetă care căzu pe podea și se făcu țandări. Cioburile se împrăștiară în jurul tălpilor sale goale și Adam porni în vârful degetelor spre cămara unde erau păstrate mătura și fărașul. Când aruncă la coșul de gunoi resturile paharului pe care reușise să le adune fără vărsare de sânge, atenția îi fu atrasă de o formă ciudată: o sticlă goală de vodcă zăcea pe fundul coșului, printre bucățele de sticlă și zaț de cafea.

Coșul de gunoi era mic și de aceea era golit o dată la două zile, ba uneori și în fiecare zi. Acum era pe jumătate plin. Așadar, sticla nu apăruse acolo de prea multă vreme. Deschise frigiderul, căutând ultimele trei sticle de bere din cele șase cumpărate cu o zi în urmă. Lee băuse două în drum spre Memphis și una după ce ajunseseră acasă. Adam nu-și mai amintea unde le puseseră la întoarcere, dar sticlele nu erau în frigider. Nici în coșul de gunoi din bucătărie, nici în salonaș, nici în baie sau în camerele lor. Și cu cât căuta, cu atât ținea mai abitir să dea de urma sticlelor alea. Inspectă cămara, debaraua, dulapul cu lenjerie, bufetele din bucătărie. Căută prin dulapurile și sertarele lui Lee, simțindu-se în tot acest timp ca un hoț și un nemernic, numai că nu avea ce face, era prea speriat.

Le găsi, în cele din urmă, sub patul ei, goale, bineînțeles, și ascunse cu grijă într-o cutie de pantofi, ca și cum urmau să fie oferite cadou. Se așeză pe podea și le privi cu atenție: urmele de bere din interior nu se uscaseră încă.

După ochiul lui, Lee avea cam un metru șaptezeci înălțime și vreo șaiszeci și cinci de kilograme, adică era suplă, dar nu slabă. Corpul ei nu putea face față unei cantități prea mari de băutură. Mersese devreme la culcare, dar la un moment dat se trezise și căutase berea și vodca. Adam se sprijini de perete,

cu mintea funcționând la viteză maximă. Lee se ostenise mult ca să ascundă sticlele alea, căci știa că Adam avea să le caute ceva mai târziu. Atunci, cum de nu fusese mai atentă cu sticla din coșul de gunoi? De ce o aruncase acolo, în timp ce sticlele de bere erau ascunse frumos, sub pat?

La un moment dat își dădu seama că el căuta logica într-o minte de om beat. Închise ochii, lovindu-se ușor cu capul de perete. El fusese cel care o dusesese în Ford County, acolo unde priviseră mormintele și retrăiseră un coșmar niciodată uitat în realitate, și unde ea se ascunsese în spatele ochelarilor de soare. De două săptămâni, Adam cerea imperativ să afle secretele familiei și ieri fusese izbit din plin de o parte din ceea ce dorise să afle. Avea nevoie să știe, își tot spunea el. Nu-și dădea prea bine seama care erau motivele, dar simțea că trebuie să afle de ce familia din care făcea parte era stranie, violentă și plină de ură.

Iar acum înțeluse pentru prima oară că lucrurile erau mult mai complicate decât niște simple povești de familie. Poate că era ceva deosebit de dureros pentru cei implicați. Poate că, în fond, interesul său egoist de a scoate la lumină toate scheletele din dulap era mult mai puțin important decât stabilitatea psihică și emoțională a propriei sale mătuși.

După aceste considerații extrem de rapide, Adam vârî cutia de pantofi la locul ei, sub pat, și aruncă din nou sticla de vodcă în coșul de gunoi. Apoi se îmbracă în grabă și părăsi apartamentul. Paznicul de la poarta domeniului îi spuse că Lee plecase cu vreo două ore în urmă, adică pe la opt și zece.

La Chicago, avocații firmei „Kravitz & Bane” își petreceau în mod frecvent duminica la birou, dar la Memphis această practică nu se bucura de apreciere. Așa că birourile sucursalei îi stăteau în întregime la dispoziție lui Adam. Încuie totuși ușa propriului său birou, pentru orice eventualitate și, curând după aceea, se cufundă în lumea mohorâtă a practicilor avocațești.

Se concentra greu asupra documentelor din fața lui. Își făcea griji pentru Lee și îl ura pe Sam. Probabil că mâine îi va fi aproape imposibil să-l privească în ochi pe bunicu-său. Fragilitatea, ridurile și paloarea îi dădeau toate drepturile să se bucure de o oarecare simpatie din partea celorlalți. Ultima lor discuție îl avusese drept subiect pe Eddie și, la sfârșitul ei, Sam îl rugase să lase familia dincolo de zidurile de la Parchman. În clipa asta avea destule pe cap și nici n-ar fi fost corect să confrunți un om condamnat la moarte cu vechile sale păcate.

Adam nu era nici biograf, nici genealogist. Nu avea nici un fel de pregătire în sociologie sau psihiatrie și-apoi, cinstit vorbind, pentru moment era sătul de recente expediții prin istoria enigmatică a familiei Cayhall. Nu era decât un jurist și încă unul foarte proaspăt în meserie, cu toate că era un avocat al cărui client avea mare nevoie de el.

Venise vremea să facă avocatură și să lase în plata Domnului folclorul.

La unsprezece și jumătate formă numărul lui Lee și ascultă țârâitul de la celălalt capăt al firului. Apoi îi lăsă un mesaj pe robot, spunându-i unde poate fi găsit și rugându-l să îl sune. O căută din nou pe la ora unu, apoi pe la două, dar nu primi nici un răspuns. Și tocmai când lucra la redactarea unui apel, telefonul se porni să zbârnâie.

Numai că, în locul glasului plăcut al lui Lee, în receptor răsună vorba inconfundabilă a Onorabilului F. Flynn Slattery.

— Da, domnule Hall, judecătorul Slattery la telefon. Am studiat cu multă atenție problema și vreau să vă spun că resping orice ameliorare a situației clientului dumneavoastră, inclusiv suspendarea execuției, zise el aproape cu încântare în voce. Motivele sunt nenumărate, dar nu intrăm acum în

amănunte. Grefierul meu vă va transmite totul prin fax, așa că veți avea hotărârea mea la dispoziție peste numai câteva secunde.

— Da, domnule, zise Adam.

— Știți că va trebui să faceți apel cât mai repede cu putință. Îmi permit să vă sugerez să acționați chiar mâine dimineață.

— Tocmai la asta lucram, domnule judecător. De fapt, apelul este aproape gata.

— Bun. Deci vă așteptați la varianta asta.

— Exact, domnule judecător. Ca să fiu sincer, am început să lucrez la textul apelului imediat ce am părăsit biroul dumneavoastră, marțea trecută.

Tentația de a-l zgândări puțin pe Slattery era foarte mare, mai ales că, în fond, îi despărțeau vreo două sute de mile. Dar, pe de altă parte, omul era totuși judecător federal și Adam era perfect conștient că s-ar fi putut ca într-o zi, foarte curând, să aibă mare nevoie de înălțimea sa.

— Bună ziua, domnule Hall, puse Slattery punct conversației și închise telefonul.

O vreme, Adam se învârti în jurul mesei de lucru, apoi se apropie de fereastră și privi ploaia mărunță ce cădea pe Mall. Îi înjură în gând pe toți judecătorii federali și pe Slattery în special, după care se întoarse la calculator, așteptându-și inspirația.

Scrise, citi, verifică și trecu pe curat, privi din când în când pe fereastră și visă la miracole de ultimă clipă până când se lăsă întunericul. Toate fleacurile astea îl ajutară să-și omoare timpul până la ora opt seara, în speranța, printre altele, că Lee se întorsese de-acum acasă.

Apartamentul era însă pustiu și paznicul îi spuse că Lee nu se întorsese încă acasă. Pe robotul telefonului nu era nici un mesaj în afară de cele pe care le lăsase chiar el. Se gândi să o aștepte, așa că își puse un film pe video și mâncă un castron de floricele în chip de cină. Ideea de a-i telefona lui Phelps Booth i se păru atât de respingătoare, încât aproape că îl trecură fiorii când evocă această posibilitate.

La un moment dat se gândi să doarmă pe canapeaua din salonaș ca s-o audă venind, dar după ce văzu un al doilea film, urcă în camera lui și închise ușa.

28

Explicația dispariției ei din ziua precedentă venea greu, dar până la urmă păru perfect plauzibilă. Fusese toată ziua la spital împreună cu una din fetițele ei de la Auburn House, povestea ea învârtindu-se prin bucătărie. Biata de ea, n-avea decât treisprezece ani și era deja la primul copil care se născuse cu o lună mai devreme. Mama fetei era la închisoare, iar mătușă-sa vindea droguri, așa că nu avea pe nimeni ca s-o ajute; Lee stătuse cu ea, ținând-o de mână în timpul unei nașteri dificile. Acum, și fata și bebelușul erau bine, iar ghetourile din Memphis aveau un nou locuitor.

Lee avea vocea răgușită și ochii roșii și umflați. Spunea că se întorsese acasă puțin după ora unu și că nu putuse să-i dea telefon pentru că nașterea durase opt ore. St. Peter's Charity Hospital e o adevărată grădină zoologică, mai ales maternitatea, și pur și simplu n-a putut să ajungă la un telefon.

La masa din bucătărie, Adam, în pijama, își bea cafeaua de dimineață, studiind în același timp ziarul și ascultând povestea relatată de mătușă-sa. Nu-i ceruse nici o explicație și făcea toate eforturile să nu se arate preocupat de cele întâmplare. Lee insistase să pregătească ea micul dejun: jumări de

ouă și pesmeți. Și se descurca de minune

În încercarea ei de a-și găsi de lucru prin bucătărie, evitând astfel privirea tânărului.

— Cum o cheamă pe puștoaică? o întrebă el, ca și când povestea ei l-ar fi interesat foarte mult.

— A, Natasha. Natasha Perkins.

— Și n-are decât treisprezece ani?

— Da. Iar maică-sa n-are decât douăzeci și nouă. Îți vine să crezi așa ceva? Bunică la douăzeci și nouă de ani.

Adam clătină din cap, uluit. Întâmplător, avea sub ochi rubrica mondenă din *Memphis Press*, unde erau menționate căsătoriile, divorțurile, nașterile, arestările, decesele. La capitolul „nașteri” nu apăreau nici o mamă cu numele Natasha Perkins.

Lee așează pesmeții și ouăle pe o tavă pe care o aduse la masă, apoi își alege un scaun cât mai departe de Adam.

— *Bon appetit*, zise ea, silindu-se să zâmbească. Talentul ei de bucătăreasă constituia deja pentru ei o inepuizabilă sursă de haz.

Adam zâmbi ca și cum totul ar fi fost în regulă. În clipa asta aveau mare nevoie de umor, dar le lipseau vorbele de duh.

— Aia de la „Cubs” au pierdut și meciul ăsta, remarcă el, cu ochii la ziar și furculița înfiptă în jumări.

— Păi, ăștia pierd tot timpul, nu?

— Nu tocmai. Te interesează baseball-ul?

— Nu pot să-l sufăr. Phelps a reușit să mă întoarcă împotriva tuturor sporturilor din lume.

Adam râse oarecum forțat, continuând să citească ziarul. O vreme mâncară în tăcere, dar tensiunea din cameră deveni din ce în ce mai puternică, așa că Lee dădu drumul televizorului. Amândoi deveniră brusc interesați de buletinul meteo care anunța timp călduros și uscat. Lee se juca cu ouăle din farfurie, ciugulind dintr-o jumătate de pesmet. După părerea lui Adam, stomacul ei nu era în cea mai bună formă.

Tânărul își isprăvi repede micul dejun și-și puse farfuria în chiuvetă, apoi se întoarse la masă ca să termine de citit ziarul. Lee se uita cu încăpățănare la televizor, doar, doar nu va întâlni privirea nepotului.

— S-ar putea să merg să-l văd pe Sam astăzi, spuse el. N-am mai fost pe la el de-o săptămână.

— Ce bine ar fi fost dacă nu am fi mers la Clanton, zise ea cu privirea lipită de un punct invizibil din mijlocul mesei.

— Știu.

— N-a fost o idee bună.

— Îmi pare rău, Lee. Ai dreptate, n-a fost o idee bună și eu am insistat să mergem. De fapt, am insistat în legătură cu multe altele și poate că am greșit...

— Nu e corect...

— Știu că nu e corect. Abia acum îmi dau seama că nu e doar o problemă simplă legată de istoria familiei.

— Nu e corect pentru el, Adam. E aproape o cruzime să-l confrunți cu lucrurile astea când nu mai are decât două săptămâni de trăit.

— Ai dreptate. Și e o greșală să te oblig pe tine să le retrăiești.

— O să-mi fie bine, zise ea ca și când acum nu se simțea bine deloc, dar avea speranțe pentru viitor.

— Îmi pare rău, Lee. Zău că-mi pare tare rău.

— E în regulă. Spune-mi mai bine ce aveți de gând să faceți astăzi, tu și cu Sam?

— În primul rând, să stăm de vorbă. Ieri, tribunalul federal local a pronunțat o hotărâre împotriva noastră, așa că, în dimineața asta, depunem apelul. Iar lui Sam îi place să discute despre strategiile avocațești.

— Spune-i că mă gândesc la el.

— Am să-i spun.

— Și întreabă-l dacă vrea să vin să-l văd, adăugă ea, împingând farfuria la o parte și prinzându-și ceașca de cafea în căușul palmelor.

— Chiar vrei să vii să-l vezi? Întrebă Adam, fără să-și poată ascunde mirarea.

— Ceva mă face să cred că ar trebui s-o fac. Nu l-am văzut de ani de zile.

— Bine, am să-l întreb.

— Și să nu pomenști nimic despre Joe Lincoln, bine, Adam? Nu i-am spus niciodată ce-am văzut.

— N-ai vorbit niciodată cu Sam despre omorul acela?

— Niciodată. Deși toată lumea știa ce se întâmplase. Eddie și cu mine am trăit toată viața cu povara asta pe umeri, dar, ca să fiu sinceră, Adam, vecinii noștri nu dădeau nici o importanță întâmplării. Tatăl meu omorâse un negru, în 1950, în Mississippi. La noi în casă nu s-a discutat niciodată despre povestea asta.

— Prin urmare Sam va ajunge în mormânt fără să dea socoteală pentru omorul ăla?

— Și ce realizezi dacă faci asta? E o poveste veche de patruzeci de ani.

— Nu știu. Poate că va spune măcar că-i pare rău.

— Cui să spună? Ție? Adică dacă îți cere ție scuze, lucrurile se aranjează? Lasă, Adam, ești tânăr și nu înțelegi. Lasă-l în pace. Nu-l mai face să sufere. În clipa asta, ești singurul punct luminos dintr-o viață patetică.

— Bine, bine, în regulă.

— N-ai nici un drept să-l prinzi la strâmtoare cu povestea lui Joe Lincoln.

— Bine, ai dreptate. Îți promit că n-am s-o fac.

Ochii ei congestionati îl fixară până când Adam își întoarse privirea spre ecranul televizorului; atunci Lee se ridică și dispăru în casă. Zgomotul zăvorului de la ușa băii se auzi până în bucătărie și Adam ieși în hol, cu urechile ciulite. Când icniturele încetară și se auzi apa de la toaletă, fugi în camera lui să facă un duș și să-și pună hainele de zi.

În aceeași dimineață, la ora zece, Adam depuse apelul la Tribunalul de Apel al Celei de-a Cincea Circumscripții Judiciare din New Orleans. Grefierul primise deja prin fax hotărârea judecătorului Slattery, iar Adam trimise apelul imediat ce ajunse la birou.

De asemenea, discută pentru prima oară cu grefierul condamnărilor la moarte, un funcționar al Curții Supreme a Statelor Unite care se ocupă doar de ultimele apeluri ale condamnaților la pedeapsa capitală și are un program non-stop atunci când o execuție se apropie de punctul critic. E. Garner Goodman îl prevenise în legătură cu mașinațiunile grefierului și ale personalului acestuia, așa că Adam simți o oarecare reținere când formă numărul de telefon al respectivului.

Tipul se numea Richard Olander și părea să fie mai degrabă tipul eficient care avea vocea obosită încă de luna dimineața.

— Ne-am așteptat la mișcarea asta, îi zise el lui Adam, de parcă hârtia aia nenorocită ar fi trebuit depusă de multă vreme. Îl mai întrebă și dacă tânărul era la prima sa execuție.

— Mi-e teamă că da, răspunse Adam. Și sper să fie și ultima.

— În orice caz, să știți că ați ales unul care pierde sigur, declară domnul

Olander care începu să explice, cu amănunte de-a dreptul plictisitoare, cum anume dorea Curtea să se desfășoare procedura apelului. Din acest moment și până la sfârșit, toate acțiunile ce vor fi depuse, indiferent unde și pe ce subiect, vor fi înregistrate în mod obligatoriu și în exact același timp și la biroul său, recită el cu glas lipsit de orice intonație. În fapt, avea să-i trimită imediat prin fax lui Adam o copie după regulamentele Curții ce vor fi aplicate în întregime și cu meticulozitate până la sfârșit. În biroul său se lucra non-stop, repetă el de mai multe ori, și era absolut esențial să primească copii după absolut toate documentele. Asta, bineînțeles, dacă Adam dorea să-i ofere clientului său o audiere corectă din partea Curții. Dacă însă lui Adam nu-i păsa de acest lucru, atunci n-avea decât să aplice regulamentul la întâmplare și prețul va fi plătit de client.

Adam promise să facă cum e mai bine. La Curtea Supremă, oboseala produsă de interminabilele cereri prezentate în cazurile de condamnare la moarte era din ce în ce mai mare, așa că toată lumea dorea să aibă la îndemână absolut toate cererile și apelurile ca să poată rezolva mai iute problemele respective. Apelul introdus de Adam avea să fie analizat de judecători și de grefierii acestora cu mult înainte ca judecătorii de la Curte să primească dosarul de la New Orleans. Această procedură va fi valabilă și pentru acțiunile introduse în ultima clipă, Curtea având astfel posibilitatea să acorde sau suspendarea sau comutarea pedepsei.

Grefierul condamnărilor la moarte era atât de eficient și rapid încât de curând Curtea se aflase în poziția jenantă de a respinge un apel mai înainte ca acesta să fie depus.

Mai departe, domnul Olander îi spuse că oamenii săi aveau o listă cu toate apelurile și cererile posibile și că atât el cât și extraordinar de capabilul său colectiv supravegheau fiecare caz, având grijă ca nici una din acțiunile de ultimă oră să nu fie lăsată pe dinafară. Și dacă vreun avocat scăpa din vedere o potențială linie de atac, atunci ei erau cei care-l avertizau pe avocatul cu pricina. Dorea cumva și Adam o copie a respectivei liste?

Nu. Adam avea deja o asemenea copie. E. Garner Goodman era autorul cărții despre apelurile de final.

Foarte bine, zise domnul Olander. Domnul Cayhall mai avea șaisprezece zile la dispoziție și, evident, multe se pot întâmpla în această perioadă. Numai că, după umila sa părere, domnul Cayhall fusese foarte bine reprezentat și problema fusese perfect condusă de avocați. L-ar surprinde să afle că au mai fost acordate niște amânări suplimentare.

Mulțumesc pentru nimic, își zise Adam în gând.

Domnul Olander și oamenii săi urmăreau îndeaproape un caz din Texas în care execuția fusese fixată cu o zi înainte de cea a lui Sam, dar, după părerea grefierului, o suspendare era foarte probabilă. Florida programase o alta la două zile după cea a domnului Cayhall. Georgia avea două programate o săptămână mai târziu dar, la urma urmelor, cine știe. El sau un membru al personalului vor putea fi găsiți la orice oră, el însuși având să se afle lângă telefon în ultimele douăsprezece ore dinaintea execuției.

— Puteți să telefonați oricând, zise el, terminând cu promisiunea clară și concisă să ușureze cât mai mult situația pentru Adam și clientul acestuia.

Tânărul trânti receptorul în furcă și începu să se învârtască prin birou. Ca de obicei, ușa lui era încuiată în timp ce coridorul se umpluse de bârfa de luna dimineată. Ieri îi apăruse din nou fotografia în ziar și nu dorea să dea ochii cu ceilalți. Telefonă la Auburn House, cerând cu Lee Booth, dar ea nu ajunsese încă la birou. Atunci telefonă acasă, dar nu primi nici un răspuns. În sfârșit, telefonă la Parchman și îi spuse ofițerului de la intrare să-l aștepte pe la ora unu.

Se întoarse la calculator și-și reluă una din lucrări, o cronologie condensată a cazului lui Sam.

Juriul din Lakehead County l-a condamnat pe Sam pe 12 februarie 1981, iar două zile mai târziu a pronunțat pedeapsa la moarte. Apelul a fost depus direct la Curtea Supremă din Mississippi, invocându-se tot felul de inad-vertențe în timpul procesului și în pledoaria acuzării, subliniindu-se că procesul avusese loc la paisprezece ani distanță de atentat. Benjamin Keyes, avocatul, a scos vehement în evidență faptul că lui Sam i se refuzase un proces rapid și că suferise un risc dublu, căci fusese judecat de trei ori pentru aceeași crimă. Curtea Supremă din Mississippi, împărțită în privința acestor argumente, a confirmat pe 23 iulie 1982 condamnarea la moarte. Cinci judecători fuseseră pentru, trei împotriva și unul se abținuse.

Atunci Keyes a depus o petiție la Curtea Supremă a Statelor Unite, în care cerea revizuirea cazului. Și cum, de obicei, Curtea nu prea acordă asemenea lucruri, toată lumea a fost surprinsă să afle pe 4 martie 1983 că respectiva condamnare la moarte avea să fie revăzută.

Membrii Curții Supreme a Statelor Unite au fost tot atât de împărțiți în privința riscului dublu ca și colegii lor din Mississippi, dar concluzia a fost aceeași. Primele două jurii în fața cărora compăruse Sam se împotmoliseră în mistificările lui Clovis Brazelton, așa că Sam nu putuse recurge la clauza referitoare la riscul dublu cuprinsă în cel de-al Cincilea Amendament. Nici unul din cele două jurii nu-l achitase, fiecare dintre ele dovedindu-se incapabil să ajungă la un verdict, ceea ce făcea ca o nouă acuzare să fie perfect constituțională. Pe 23 septembrie 1983, Curtea Supremă a Statelor Unite a hotărât, cu șase voturi pentru și trei împotriva, menținerea condamnării. Keyes a introdus imediat câteva cereri pentru o nouă audiere, dar nu a avut succes.

Sam îl angajase pe Keyes pentru proces și eventualul apel la Curtea Supremă din Mississippi. În momentul în care Curtea Supremă a Statelor Unite confirmase condamnarea, avocatul lucra deja fără să primească onorariu. Contractul lui expirase și el i-a scris lui Sam o scrisoare destul de lungă în care îi spunea clientului că venise timpul ca acesta să-și facă alte aranjamente. Sam a înțeles despre ce era vorba.

Keyes i-a mai scris și unui prieten avocat din Washington care, la rândul său, i-a trimis o scrisoare amicului său E. Garner Goodman, de la firma „Kravitz & Bane” din Chicago. Această ultimă scrisoare ajunsese pe biroul lui Goodman la momentul potrivit. Sam era în criză de timp și disperat, iar Goodman căuta un caz fără onorariu. Au schimbat câteva scrisori, apoi, pe 18 decembrie 1983, Wallace Tyner, partener al firmei „Kravitz & Bane”, secția penală, a introdus o petiție la Curtea Supremă din Mississippi prin care cerea schimbarea condamnării.

Tyner a scos în evidență o serie de erori în desfășurarea procesului, inclusiv admiterea ca probă în instanță a fotografiilor înecate în sânge ale cadavrelor lui Josh și John Kramer. A atacat, apoi, compoziția juriului, susținând că McAllister alesese în mod sistematic mai mulți negri decât albi. A subliniat faptul că un proces corect era imposibil deoarece contextul social al anului 1981 era mult diferit de cel al anului 1967. Își păstrase ideea că instanța aleasă de judecătorul de proces nu era corectă. În sfârșit, a ridicat din nou problemele riscului dublu și al procesului rapid. Una peste alta, Wallace Tyner și Garner Goodman au ridicat opt probleme separate în petiția lor. Cu toate acestea, nu au menționat ineficiența asistenței juridice care constituia în mod normal plângerea principală a tuturor condamnaților la moarte. Sam le

interzisese s-o facă pentru că nu voia să-l atace pe Benjamin Keyes, un avocat la care Sam ținea mult.

Pe 1 iunie 1985, Curtea Supremă din Mississippi a respins acțiunea, ca de altfel și Curtea Supremă a Statelor Unite. Atunci Tyner a introdus o petiție de habeas corpus și a cerut suspendarea execuției la Curtea Federală din Mississippi. Petiția respectivă relua toate problemele ridicate la tribunalul statal.

Doi ani mai târziu, pe 3 mai 1987, tribunalul districtual a respins acțiunea și Tyner a făcut apel la Circumscripția a cincea din New Orleans care a confirmat hotărârea anterioară. Pe 20 martie 1988, Tyner a depus la Circumscripția a cincea o petiție pentru reaudiere care a fost, bineînțeles, respinsă. Pe 3 septembrie 1988, Tyner și Goodman au revenit cu o nouă acțiune la Curtea Supremă. O săptămână mai târziu, Sam a inaugurat șirul scrisorilor adresate celor doi avocați în care îi amenința că-i concediază.

Curtea Supremă federală i-a acordat lui Sam ultima suspendare pe data de 14 mai 1989, în conformitate cu o hotărâre similară pronunțată într-un caz din Florida. Tyner pledase cu succes, subliniind că în cele două cazuri problemele erau asemănătoare, iar Curtea Supremă acordase suspendări în câteva zeci de cazuri de condamnare la moarte din toată țara.

Cât timp Curtea Supremă dezbătuse cazul din Florida, avocații lui Sam nu mai introduseseră nici o acțiune, iar Sam își începuse eforturile de a scăpa de serviciile firmei „Kravitz & Bane”. A introdus personal câteva moțiuni stângace pe care le redactase chiar el și care au fost respinse imediat. A reușit însă să obțină din partea Circumscripției a cincea un ordin care pune definitiv capăt serviciilor gratuite oferite de avocații săi. Pe 29 iunie 1990 Circumscripția a cincea i-a permis să se reprezinte singur, iar Garner Goodman închisese dosarul Sam Cayhall. Dar nu pentru multă vreme.

Pe 9 iulie 1990 Curtea Supremă a anulat suspendarea execuției lui Sam. Pe 10 iulie, Circumscripția a cincea a anulat și ea suspendarea și chiar în aceeași zi Curtea Supremă din Mississippi a hotărât ca execuția să aibă loc pe data de 8 august.

După nouă ani de război al apelurilor și petițiilor, lui Sam îi mai rămăseseră de trăit doar șaisprezece zile.

29

În lista morții era liniște și pace, în timp ce ziua se târa spre amiază. În celulele minuscule, ventilatoarele bâzâiau și zornăiau, încercând vitejește să miște aerul pe care curgerea timpului îl făcea din ce în ce mai lipicios.

La televizor, jurnalele de la începutul zilei fuseseră pline cu reportaje despre ultima bătălie legală pierdută de Sam Cayhall. Hotărârea lui Slattery era anunțată cu surle și trâmbițe în tot statul de parcă ar fi fost într-adevăr ultimul cui bătut în coșciug. Un post de televiziune din Jackson continua numărătoarea inversă, mai rămăseseră doar șaisprezece zile. Zile: Șaisprezece! stătea scris sub vechea și cunoscuta fotografie a lui Sam. Reporterii cu ochi strălucitori și puternic machiați, dar complet ignoranți în ceea ce privește legea, își lătrau prezicerile curajoase în fața camerelor de luat vederi: „Conform surselor noastre, opțiunile legale ale lui Sam Cayhall sunt practic epuizate. Multă lume e convinsă că execuția lui va avea loc pe 8 august, așa cum este prevăzut”. Programul continua cu rubrica sportivă și cu buletinul meteo.

Înăuntrul listei, conversațiile scăzuseră, certurile se mai potoliseră,

zmeele se mai împutăseră. O execuție urma să aibă loc în curând.

Sergentul Packer zâmbea în sinea lui în timp ce-și târa picioarele de-a lungul Nivelului A. Cărcotelile și cuvintele mușcătoare care făceau parte din cotidian dispăruseră aproape cu totul. Acum, prizonierii aveau treabă cu avocații și cu apelurile. În ultimele două săptămâni, cererea cea mai obișnuită era aceea de a-i telefona avocatului.

Packer nu era nerăbdător să asiste la o nouă execuție, dar îi plăcea foarte mult liniștea din jur. Mai ales că știa că era o stare de lucruri temporară. Dacă Sam ar obține mâine o nouă suspendare, hărmălaia ar reveni brusc.

— Ora de plimbare, Sam, zise el, oprindu-se în fața celei bătrânului.

Ca de obicei, Sam stătea pe marginea patului și bătea la mașină trăgând în același timp din țigară.

— Cât e ceasul? întrebă el, punând mașina alături și ridicându-se în picioare.

— Unșpe.

Sam se întoarse cu spatele spre sergent și își vârî mâinile prin deschizătura ușii. Packer îi prinse cătușele.

— Leși singur? întrebă sergentul.

— Nu, răspunse Sam, întorcându-se cu fața spre ușă. Henshaw vrea să vină și el.

— Mă duc să-l aduc și pe el, zise Packer, pornind mai departe, urmat de Sam.

Ocupanții celorlalte celule se lipiseră de gratii, cu brațele spânzurând în afară, și îl priveau atent pe Sam.

Traversară alte coridoare și trecură de alte gratii până când ajunseră în fața unei uși metalice care dădea în curtea interioară. Packer o deschise și lumina soarelui năvăli peste ei. Sam ura din suflet acest moment. Pași pe iarba de afară, strângând din pleoape și așteptând ca sergentul să-i scoată cătușele. Sam deschise ușor ochii, încercând să se obișnuiască cu strălucirea dureroasă a soarelui.

Apoi Packer dispăru înăuntru fără să scoată o vorbă, lăsându-l pe bătrân în același loc. Fierbințeala aerului nu-l supăra pentru că se obișnuise de mult cu ea, dar lumina soarelui ardea ca un laser și îi dădea niște dureri de cap cumplite ori de câte ori se aventura să iasă din donjon.

Evident că și-ar fi putut permite să-și cumpere o pereche de ochelari de soare ieftini, precum cei ai lui Packer, dar acest articol nu se regăsea pe lista obiectelor la care aveau dreptul deținuții.

Porni cu pași șovăitori prin iarbă, rătăcind cu privirea pe câmpurile de bumbac de dincolo de sârma ghimpată. Curtea în care deținuții își făceau plimbarea zilnică era o mică suprafață de teren acoperită de noroi și iarbă, înzestrată cu două bănci de lemn și un panou de baschet pentru africani. Atât gardienii cât și prizonierii îi spuneau țarcul de vite. Sam îl măsurase de nenumărate ori cu pasul, comparând apoi rezultatele lui cu cele ale altor colegi de suferință. Țarcul avea aproximativ cincisprezece metri lungime și zece lățime; gardul de sârmă era înalt de vreo trei metri, fără să pui la socoteală și sârma ghimpată de deasupra. O bandă de iarbă de vreo treizeci de metri lățime despărțea gardul țarcului de gardul principal, pe care-l supravegheau gardienii din turnurile de pază.

Sam își făcu plimbarea obișnuită, urmând laturile țarcului și numărând fiecare pas. Cincisprezece metri pe zece. Celula lui avea unu optzeci pe doi șaptezeci. Biblioteca de drept, Crăcuța, avea cinci patruzeci pe patru cincizeci. Partea destinată prizonierilor în sala de vizite avea un metru optzeci pe nouă metri. Despre camera de gazare aflase că ar avea patru cincizeci pe trei șaiszeci, iar locul propriu-zis era un cub cu latura de o sută douăzeci de

centimetri.

În timpul primului an petrecut în închisoare, alergase în fiecare zi, încercând să-și păstreze forma fizică; încercase să arunce și la coșul de baschet, dar renunțase când văzuse că zile la rând nu reușise să marcheze nici măcar un coș. În cele din urmă, renunțase cu totul la exercițiile fizice și de ani de zile se mulțumea ca, timp de o oră, să se bucure de soare și de aer curat. Într-o vreme, avusese obiceiul să se oprească lângă gardul de sârmă și să-și lase privirea să rătăcească peste câmpurile de bumbac, spre copacii din zare. Imaginația făcea restul. Libertate. Autostrăzi. Pescuit. Mâncare. Sex, din când în când. Aproape că reușea să vadă cu ochii minții mica lui fermă din Ford County, nu departe de-acolo, între două petice de pădure. Uneori mai visa și la Brazilia sau Argentina sau la alt loc unde s-ar fi putut ascunde, trăind liniștit sub un nume nou.

Apoi încetase să mai viseze, încetase să mai privească dincolo de gard, așteptând un miracol ca să-l ia de-acolo. Se mulțumise să se plimbe și să fumeze, întotdeauna singur. Singura activitate acum era jocul de dame.

Ușa se deschise din nou, lăsându-l să treacă pe Hank Henshaw. Packer îi scoase cătușele, în timp ce prizonierul își mijeia ochii, furios, privind iarba și noroiul de la picioare. Henshaw începu să-și maseze încheieturile mâinilor, apoi își îndreptă spinarea și-și dezmoțî picioarele. Packer așeză pe una din bănci o cutie veche de carton.

După ce sergentul plecă, cei doi se așezară călare pe bancă de-o parte și de alta a tablei de dame.

— E rândul meu să joc cu roșul, zise Sam.

— Păi, ai jucat cu roșul ultima oară, replică Henshaw, privindu-l țintă.

— Ultima oară am jucat cu negrul.

— Ba nu, eu am jucat cu negrul ultima oară și acum e rândul meu să fiu roșu.

— Uite ce e, Hank, mai am doar șaișpe zile, așa că, dacă vreau să joc cu roșul, atunci am să joc cu roșul.

Henshaw ridică din umeri și nu mai zise nimic, mulțumindu-se să aranjeze piesele pe tabla cu pătrate.

— Bănuiesc că tu ai prima mutare, spuse el după aceea.

— Bineînțeles, declară Sam, împingând o piesă pe un pătrat liber.

Jocul era deschis. Soarele de amiază cocea pământul și, după numai câteva minute, salopetele roșii li se lipiseră de spate. Amândoi aveau în picioare papuci de cauciuc și nu purtau ciorapi.

Hank Henshaw avea patruzeci și unu de ani, ocupa de șapte ani o celulă în lista morții, dar nimeni nu-l vedea ajungând vreodată în camera de gazare. În cursul procesului său, se făcuseră două erori esențiale, ceea ce-i dădea lui Henshaw șansa unei comutări de pedeapsă.

— Ieri au fost vești proaste, zise el, în timp ce Sam se gândea la mutarea următoare.

— Da, situația pare cam albastră, nu?

— Ai dreptate. Și avocatul tău ce spune?

Nici unul dintre ei nu își ridică privirile de pe tabla de joc.

— Zice că trebuie să ne batem.

— Ce dracu' înseamnă asta? Întrebă Henshaw în timp ce muta piesa.

— Cred că înseamnă că au să mă gizeze, dar că o să merg acolo cântând și dansând.

— Oare puștiul știe ce face?

— O, da. Are o minte brici. Moștenire de familie.

— Da' e groaznic de tânăr.

— E un copil tare isteț. Educație foarte bună. A fost al doilea din promoție

la Michigan. A fost și redactor-șef la revista de drept.

— Adică?

— Adică e nemaipomenit. Și-o să-i vină lui vreo idee.

— Tu vorbești serios, Sam? Chiar crezi c-o să se-ntâmples?

Deodată, Sam sări două piese negre și Henshaw începu să înjure.

— Să știi că-mi faci milă, zise Sam, rânjind. Când m-ai bătut ultima oară?

— Acum două săptămâni.

— Mincinosule. Nu m-ai mai bătut de trei ani.

Henshaw făcu o mutare de tatonare și Sam sări iar două piese. Cinci minute mai târziu, jocul se încheia cu victoria lui Sam. Rearanjară tabla de joc și o luară de la capăt.

La prânz, Packer își făcu apariția, însoțit de un alt gardian și de cătușe, și distracția se termină. Cei doi prizonieri fură duși în celule lor și li se aduse dejunul. Fasole, mazăre, piure de cartofi și câteva felii uscate de pâine prăjită. Sam mănca foarte puțin, apoi îl așteptă pe gardianul care trebuia să-l însoțească la baie.

Gardianul îl conduse pe bătrân în mica sală de duș de la capătul coridorului. O hotărâre judecătorească le dădea deținuților dreptul la cinci dușuri rapide pe săptămână, fie că le convenea, fie că nu, cum le plăcea gardienilor să spună.

Sam se spală iute pe corp și pe cap cu bucata de săpun pe care o adusesese cu el. Locul era destul de curat, dar, cum era folosit de toți cei paisprezece deținuți de pe etaj, papucii de cauciuc rămâneau în picioare. După cinci minute, apa se opri, dar Sam mai rămăsese puțin să culeagă și ultimele picături; privirea îi rămase agățată de faianța mucegăită de pe pereți. Erau câteva lucruri în lista morții pe care, categoric, n-avea să le regrete.

Douăzeci de minute mai târziu, era încărcat în dubița închisorii și dus la biblioteca aflată la o jumătate de milă distanță.

Adam îl aștepta și, când îl văzu, își scoase haina și-și suflecă mânecile cămășii, așteptând ca gardianul să scoată cătușele de la mâinile bunicului său. După ce se salutară, Sam se așeză pe un scaun și-și aprinse o țigară.

— Unde-ai fost? întrebă el.

— Am avut treabă, răspunse Adam, așezându-se de cealaltă parte a mesei. Miercuri și joi am făcut o călătorie neașteptată la Chicago.

— În legătură cu mine?

— Într-un fel, da. Goodman a vrut să revedem dosarul în întregime și pe urmă au mai fost vreo două probleme de rezolvat.

— Deci Goodman e mai departe implicat în povestea asta?

— În momentul de față, Goodman e șeful meu. Prin urmare, trebuie să țin legătura cu el dacă vreau să-mi păstrez slujba. Știu că-l urăști, dar să știi că-l interesează foarte mult cazul tău. Fie că mă crezi, fie că nu, află că nu vrea să ajungi în camera de gazare.

— Nu-l mai urăsc.

— Ei, dar cum de s-a întâmplat?

— Habar n-am. Probabil pentru că atunci când te apropii de moarte, te gândești din ce în ce mai mult la toate.

Adam ar fi vrut să audă mai multe, dar Sam nu continuă în direcția respectivă. Tânărul îl privi cum fumează și încercă să nu se gândească la Joe Lincoln, la străbunicul bătut într-o ceartă de bețivi la o înmormântare; încercă să-și alunge din minte toate poveștile acelea oribile despre Ford County pe care le aflase de la Lee, dar, din păcate, nu reuși. Îi promisese însă mătușii că nu va pomeni nimic despre coșmarurile acelea din trecut.

— Cred că ai auzit de ultima noastră înfrângere, zise el în timp ce scotea

un teanc de hârtii din servietă.

— N-a fost nevoie de prea multă vreme pentru asta, nu?

— Nu. O înfrângere destul de rapidă, dar am făcut deja apel la Circumscripția a cincea.

— Niciodată nu am câștigat acolo.

— Știu. Dar în momentul de față, nu avem nici o posibilitate de alegere.

— Ce mai putem face acum?

— Păi, mai multe lucruri. Marțea trecută, după întâlnirea cu judecătorul federal, am dat de guvernator, care a vrut să stăm de vorbă între patru ochi. Mi-a dat numerele astea de telefon, personale, și mi-a spus să îl caut ca să stăm de vorbă despre cazul tău. Mi-a zis că avea îndoieli în privința vinovăției tale.

— Îndoieli? se miră Sam, fixându-l cu privirea. Păi, el e singurul motiv pentru care mă aflu aici. Dimpotrivă, abia așteaptă să mă vadă mort.

— Poate că ai dreptate, dar...

— Ai promis că n-ai să stai de vorbă cu el. Ai semnat o înțelegere care îți interzice să te întâlnești cu mășcăriciul ăla.

— Liniștește-te, Sam. El e cel care m-a agățat când ieșeam din biroul judecătorului.

— Mă mir că nu a convocat o conferință de presă ca să afle toată lumea.

— L-am amenințat. Bine? L-am făcut să-mi promită că n-o să vorbească despre asta.

— Atunci înseamnă că ești prima persoană din lume care reușește să-i pună pumnul în gură ticălosului ăluia.

— Să știi că înclină spre clemență.

— Ți-a spus el asta?

— Da.

— De ce? Nu cred.

— Nu știi de ce, Sam. Și zău dacă-mi pasă. Dar ce rău poate să-ți facă? Există vreun pericol dacă ceri o audiere în sensul ăsta? Bun, el o să-și vadă poza în ziar. Bun, o să-l vezi iar la televizor. Dar dacă există o șansă ca să ne asculte, ce ne mai interesează dacă își ia și el partea lui din afacere?

— Răspunsul meu e nu, categoric nu. Nu îți dau voie să ceri o audiere pentru grațiere. Ei, fir-ar al dracului, nu. De o mie de ori nu. Eu îl cunosc bine pe omul ăsta, Adam. Încearcă să te prindă în schema lui de joc. Totul e doar o prefăcătorie, praf aruncat în ochii oamenilor. O să suferi amarnic pe chestia asta până la sfârșit și o să tragă spuza pe turta lui. O să se bucure de mai multă atenție decât mine, și doar e execuția mea.

— Și unde-i răul?

— Păi, n-o să folosească la nimic, Adam! strigă Sam, trântind cu pumnul în masă. Omul ăsta nu se schimbă.

Adam se apucă să noteze ceva pe carnetul din fața lui, dând timp furtunii să se potolească. Sam își aprinse o țigară și-și trecu degetele prin părul ud de transpirație.

— Sam, ce vrei să facem? Să renunțăm? Să aruncăm prosopul în ring? Tu, care crezi că te pricepi la lege și tribunale, spune-mi ce vrei, zise tânărul, punându-și stiloul pe masă și privindu-și clientul drept în ochi.

— Ei bine, să știi că m-am gândit la asta.

— Sunt convinși.

— Acțiunea introdusă la Circumscripția a cincea e demnă de laudă, dar nu pare să aibă cine știe ce sorți de izbândă. După cum văd eu lucrurile, nu prea ne-a mai rămas mare lucru de făcut.

— În afară de Benjamin Keyes.

— Exact. În afară de Benjamin Keyes. Omul ăla a făcut treabă bună și la

proces și în apel, mi-a fost aproape ca un prieten. Și nu pot să sufăr să-l atac.

— Sam, în cazurile de condamnare la moarte, a-l ataca pe avocatul de proces pentru asistență juridică inefficientă face parte din procedura standard; Goodman mi-a spus că el a vrut s-o facă, dar că tu te-ai opus. Chestia asta trebuia făcută cu mulți ani în urmă.

— Goodman are dreptate. M-a rugat aproape în genunchi să fiu de acord, dar eu i-am spus nu. Acum cred că a fost o greșeală.

— Am studiat dosarul, zise Adam, continuând să-și noteze ceva pe carnet, și, după părerea mea, Keyes a greșit că nu te-a adus în boxa martorilor.

— Eu am vrut să le vorbesc juraților, cred că ți-am mai spus asta. După ce am ascultat depoziția lui Dogan, m-am gândit că pentru mine era esențial să le explic juraților că am pus într-adevăr bomba, dar că nu avusesem de gând să omor pe nimeni. Și asta e adevărul, Adam. N-am vrut să omor pe nimeni.

— Deci ai vrut să depui mărturie, dar avocatul tău s-a opus.

— Asta vrei tu să spun? Întrebă Sam, zâmbind, cu privirea în podea.

— Da.

— Nu prea am de ales, nu?

— Nu.

— Bine. Asta s-a întâmplat. Am vrut să depun mărturie, dar avocatul meu nu mi-a dat voie.

— Măine dimineață, la prima oră, am și introdus acțiunea.

— Dar e prea târziu, nu?

— Ei bine, este, într-adevăr, târziu, dar ce pierdem dacă o facem?

— Ai să-l suni pe Keyes ca să-i spui?

— Dacă am timp. Pentru că, pe cuvântul meu că în clipa asta, sentimentele lui nu mă interesează nici un pic.

— Atunci nici pe mine nu mă interesează. Să-l ia dracu'. Mai e careva pe care să-l atacăm?

— Lista de nume nu e prea lungă.

Sam țâșni brusc în picioare și începu să se învârtă în jurul mesei.

Încăperea avea cinci metri patruzeci în lungime și el își număra cu atenție pașii. Apoi se opri și se sprijini de rafturile de cărți.

— Lee vrea să știe dacă poate să vină să te vadă, zise Adam, privindu-și bunicul cu atenție.

— Vrea ea asta? Întrebă Sam, revenind la locul lui, lângă masă.

— Cred că da.

— Trebuie să mă mai gândesc.

— Bine, dar grăbește-te.

— Ei cum îi mai merge?

— Cred că bine. Mi-a zis să-ți spun că te iubește, că se roagă pentru tine și că se gândește mult la tine în ultima vreme.

— În Memphis se știe că e fata mea?

— Nu prea îmi vine a crede. Ziarele n-au scris încă nimic despre asta.

— Sper să nici nu scrie.

— Duminica trecută am fost amândoi la Clanton.

— Și ce-ați văzut? Întrebă Sam, privindu-l cu tristețe.

— Multe. Mi-a arătat mormântul bunicii și locul unde sunt înmormântați ceilalți din familie.

— Ți-a spus Lee că bunică-ta n-a vrut să fie îngropată la un loc cu restul familiei?

— Da. Și m-a întrebat unde vrei tu să fii îngropat.

— Încă nu m-am hotărât.

— Firește că nu. Dar anunță-mă și pe mine când ai luat hotărârea. Pe urmă ne-am plimbat prin oraș și mi-a arătat casa în care au locuit ai mei. Am

fost și în piața centrală și am stat în foișorul de pe peluza din fața tribunalului. Un oraș foarte aglomerat. Plin de oameni în piață.

— Aveam obiceiul să stăm în cimitir și să privim focurile de artificii.

— Mi-a povestit. Pe urmă, am mâncat de prânz la „The Tea Shoppe” și am făcut o plimbare cu mașina în afara orașului. Lee m-a dus să văd casa unde a copilărit ea.

— Mai e acolo?

— Da, dar e părăsită și năpădită de buruieni. Cât ne-am plimbat mi-a povestit tot felul de întâmplări din copilărie. Mi-a vorbit mult și de Eddie.

— Are amintiri plăcute?

— Nu prea.

Sam își încrucișă brațele la piept, își aținti privirea în tăblia mesei și nu mai scoase nici o vorbă timp de un minut.

— Ți-a vorbit de Eddie și de micul lui prieten african, Quince Lincoln? rupsese el tăcerea.

— Da, răspunse Adam, privindu-l drept în ochi.

— Și despre Joe, tatăl lui Quince?

— Mi-a povestit ce s-a întâmplat.

— Și ai crezut-o?

— Da. Nu trebuia?

— Ba da, e purul adevăr.

— Așa mi-am închipuit și eu.

— Ce-ai simțit când ai auzit povestea? Vreau să spun, cum ai reacționat?

— Te-am urât din tot sufletul.

— Și cum te simți acum?

— Diferit.

Sam se ridică încet în picioare și porni spre capătul mesei. Acolo se opri cu spatele la Adam.

— Totul s-a întâmplat acum patruzeci de ani, mormăi el.

— N-am venit aici ca să vorbim despre asta, spuse Adam, simțind cum îl cuprinde un sentiment de vinovăție.

Sam se sprijini din nou de rafturile de cărți și își încrucișă brațele la piept, fixând cu privirea peretele din față.

— Mi-am dorit de mii de ori să nu se fi întâmplat nimic.

— I-am promis lui Lee că n-o să discutăm despre subiectul ăsta, Sam. Îmi pare rău.

— Joe Lincoln a fost un om bun. M-am întrebat adesea ce s-o fi ales de Ruby și de copii.

— Hai s-o lăsăm baltă, Sam, și să vorbim de altceva.

— Sper că moartea mea o să-i facă fericiți.

30

Gardianul de la poarta principală îi făcu semn cu mâna de parcă Adam era de-acum un client permanent. Tânărul îi răspunse cu amabilitate și apăsă butonul care comanda deschiderea portbagajului. La plecare, vizitatorii nu erau obligați să prezinte actele la control, dar portbagajul mașinii trebuia controlat, pentru ca nu cumva vreunul dintre prizonieri să fie tentat de o plimbare clandestină. După ce ieși de pe teritoriul penitenciarului, Adam intră pe autostradă, îndreptându-se spre sud, cât mai departe de Memphis. Calculase că aceasta fusese cea de-a cincea sa vizită la Parchman în ultimele două săptămâni. Și avea o foarte puternică bănuială că în următoarele

șaisprezece zile locul acela avea să fie un al doilea cămin pentru el. Doamne, ce gând oribil!

În seara asta n-avea chef să-i țină piept lui Lee. Se simțea parțial responsabil pentru recăderea ei în patima băuturii, deși ea singură îi povestise că asta-i fusese viața mulți ani de zile. Era alcoolică și dacă voia să bea, el nu avea cum s-o oprească. Măine seară va fi alături de ea, va pregăti cafeaua și va face conversație. În seara asta însă avea nevoie de o pauză.

Trecuse bine de amiază, asfaltul de pe șosea dogorea, câmpul era uscat și prăfos, activitatea din ferme lăncezea, traficul slab și de-a dreptul indolent. Adam înălță capota mașinii, iar puțin mai târziu opri la o băcănie chinezească din Ruleville unde cumpără o cutie de ceai la gheață. Își continuă apoi drumul pe șoseaua pustie în direcția orașului Greenville. Trebuia neapărat să rezolve o problemă probabil neplăcută și spera să nu-l părăsească curajul.

La un moment dat, părăsi șoseaua principală, lăsându-și mașina să alerge aproape fără țință pe întinderea deltei. Se și rătăci de vreo două ori, dar în cele din urmă ieși la liman. Sosi la Greenville puțin după ora cinci și porni imediat în căutarea țintei respectivei călătorii. Trecu de două ori pe lângă Kramer Park. Sinagoga se afla chiar peste drum de Prima Biserică Baptistă. Își lăsă mașina în capătul lui Main Street, chiar lângă zăgazul ce proteja orașul de furia râului. Își îndreptă nodul de la cravată și porni pe Washington Street, în direcția unei clădiri vechi, din cărămidă, pe a cărei firmă stătea scris „Kramer-Depozit en gros”. Ușa grea de sticlă se deschise spre interior și podeaua veche, de lemn, scârțâi sub pașii săi. Partea din față a clădirii fusese amenajată în așa fel încât să aducă cu magazinele de altădată, cu tejghele de sticlă în fața rafturilor ce tapetau pereții. Totul era plin cu ambalaje și cutii de produse alimentare ce se fabricau cu foarte mulți ani în urmă. Micul muzeu, dotat și cu un model antic de casă de marcat, făcea însă repede loc comerțului modern. Restul acelei clădiri imense fusese renovat și părea destul de eficient. Holul principal era separat de rest printr-un panou din pătrate de sticlă, iar un coridor mochetat traversa centrul clădirii, ducând fără îndoială spre birourile personalului. Partea din spate adăpostea, categoric, un depozit.

Adam admira mărfurile expuse pe tejghelele din magazin, când un tânăr în blugi răsări de undeva din spate și îl întrebă:

— Vă pot ajuta cu ceva?

— Da, aș vrea să-l văd pe domnul Elliot Kramer, răspunse Adam, zâmbind nervos.

— Sunteți comis-voiajor?

— Nu.

— Sunteți un cumpărător?

— Nu.

Tânărul răsuca un creion între degete și era evident preocupat de lucruri importante.

— Atunci, pot să vă întreb de ce anume aveți nevoie?

— Am nevoie să-l văd pe domnul Kramer. E aici?

— Își petrece cea mai mare parte a timpului la depozitul principal, în sudul orașului.

— Numele meu este Adam Hall, și sunt avocat la Chicago, zise Adam, scoțând o carte de vizită. Trebuie neapărat să-l văd pe domnul Kramer.

Tânărul în blugi studie cu atenție pătrățelul alb de carton, apoi îi aruncă lui Adam o privire plină de suspiciune.

— Așteptați o clipă, zise el și dispăru.

Adam se sprijini de tejghea și admiră casa de marcat. Citise undeva că de câteva generații membrii familiei lui Marvin Kramer se numărau printre cei mai prosperi negustori din deltă. Odată, demult, unul din strămoși coborâse

grăbit de pe vaporul cu zbatuiri în portul Greenville și se hotărâse să înceapă acolo o nouă viață. Începutul fusese făcut cu un mic magazin de cereale, apoi restul venise de la sine. Pe tot parcursul nenorocirii celor trei procese ale lui Sam, despre cei din familia Kramer se vorbise că sunt oameni avuți.

După douăzeci de minute de așteptare, Adam se pregătea să plece râsuflând chiar ușurat de acest final; căci el făcuse tot ce-i stătuse în putință. Dacă domnul Kramer nu voia să-l întâlnească, atunci el unul nu avea cum să schimbe situația.

Apoi auzi pași pe podeaua de lemn și se răsuci pe călcâie. În fața lui se afla un domn în vârstă, înalt și subțire, cu o coamă de păr cărunt, ochi aproape negri puternic încercănați și chip uscățiv, cu trăsături viguroase. Se ținea perfect drept, fără ajutorul vreunui baston; nu purta ochelari și nu zâmbea. Îl privea încruntat pe tânăr, fără să scoată o vorbă.

O clipă, Adam își dori să fi plecat cu cinci minute mai devreme. Apoi se întrebă iute pentru ce oare se afla acolo, în sfârșit, se hotărî să ia taurul de carne.

— Bună ziua, începu el când devenise limpede că bătrânul nu avea de gând să deschidă discuția. Sunteți domnul Elliot Kramer?

Bătrânul dădu ușor din cap, de parcă i s-ar fi pus o întrebare deosebit de provocatoare.

— Numele meu este Adam Hall și sunt avocat la Chicago. Sam Cayhall este bunicul meu și eu sunt avocatul lui.

Era evident că domnul Kramer își cam închipuise despre ce era vorba pentru că prezentarea lui Adam nu-l surprinse.

— Aș vrea să stăm puțin de vorbă.

— Despre ce anume? tăragăna domnul Kramer cuvintele.

— Despre Sam.

— Sper să putrezească în iad, zise bătrânul, ca și cum ar fi fost deja sigur de destinația finală spre care se îndrepta Sam; ochii lui căpătaseră culoarea antracitului, iar Adam încercă să-i evite, fixându-și privirea în podea.

— Da, domnule, zise Adam, căutând un subiect mai pașnic, perfect conștient că aici, în Sudul tradițional, politetea era obligatorie. Vă înțeleg sentimentele. De aceea, nici nu vi-o iau în nume de rău; voiam doar să stăm de vorbă câteva minute.

— Sam își trimite cumva scuze? întrebă domnul Kramer și pe Adam îl izbi faptul că bătrânul nu se referise la domnul Cayhall, sau la Cayhall, ci la Sam, de parcă ar fi fost doi prieteni care se tot certaseră și acum ajunseseră la concluzia că venise vremea să se împace: Sam, e de-ajuns să spui că-ți pare rău și totul se aranjează.

Tentația unei mici minciuni își făcu loc în mintea lui Adam: să spună cât de rău se simțea Sam în aceste ultime zile de viață și cu câtă disperare dorea să fie iertat. Nu se simți însă în stare de așa ceva.

— Ar avea vreo importanță? întrebă el.

Domnul Kramer vârî cu grijă cartea de vizită în buzunar și-și lăsă privirea să rătăcească departe, prin fereastra de la intrare.

— Nu, n-ar avea nici o importanță. E ceva ce ar fi trebuit făcut cu multă vreme în urmă.

Rostea cuvintele cu accentul puternic al locuitorilor deltei și, cu toate că înțelesul lor nu era binevoitor, sunetul lor era liniștitor. Erau rostite cu calm, bine cumpănite, ca și când timpul n-avea nici o importanță. În plus, purtau în ele anii de suferință care trecuseră, faptul că viața își oprise de mult cursul.

— Nu, domnule Kramer, Sam nu știe că mă aflu aici, așa că nu vă trimite scuzele lui. Eu însă vă cer scuze.

Privirea pierdută pe fereastră, în trecut, nu se clinti. Dar bătrânul îl

asculta.

— Mă simt obligat, continuă el, să vă spun că mie și fiicei lui Sam ne pare teribil de rău de tot ce s-a întâmplat.

— Sam de ce n-a spus așa ceva atunci când ar fi fost cazul s-o facă?

— Nu vă pot răspunde la întrebare.

— Știu. Dumneata ești nou pe aici.

Ah, puterea presei. Domnul Kramer citea bineînțelese ziarele, ca toată lumea.

— Da, domnule. Încerc să-i salvez viața.

— De ce?

— Din mai multe motive. Moartea lui nu vă va aduce înapoi nici nepoții, nici fiul. El a greșit, e adevărat, dar și autoritățile greșesc omorându-l pe el.

— Înțeleg. Dumneata chiar crezi că n-am mai auzit discursul ăsta până acum?

— Ba sunt convins că ați auzit, ați văzut și ați simțit deja totul. Mi-e greu să înțeleg adevărata dimensiune a coșmarului pe care l-ați trăit. Și încerc numai să nu-l trăiesc și eu.

— Ce altceva mai dorești?

— Aveți câteva minute libere?

— Stăm deja de vorbă de trei minute. Prin urmare, mai ai două, punctă bătrânul privindu-și ceasul, apoi își vârî adânc mâinile în buzunarele pantalonilor. Privirea i se întoarse spre fereastră și spre strada de dincolo de ea.

— Ziarul din Memphis cita afirmația dumneavoastră cum că doriți să fiți de față atunci când Sam va fi legat de scaunul din camera de gazare. Că vreți să-l priviți drept în ochi.

— Într-adevăr, așa am spus. Dar nu cred că se va întâmpla așa.

— De ce nu?

— Pentru că sistemul nostru de justiție e putred. Pentru că, de zece ani de zile, omul ăsta e ținut în palme și protejat în închisoare. Pentru că apelurile lui nu se mai isprăvesc. Chiar și în clipa asta, dumneata însuși introduci apeluri și tragi sfori ca să-l ții în viață. E un sistem bolnav și nu ne așteptăm să ni se facă dreptate.

— Vă asigur că n-a fost ținut în palme. Lista morții e un loc îngrozitor. Tocmai vin de-acolo.

— Poate că ai dreptate, dar el este încă în viață, respiră, se uită la televizor, citește, vorbește cu dumneata, introduce tot felul de acțiuni la tribunal. Și când o să i se apropie moartea, o să aibă destul timp ca să-și facă planuri și în privința ei. Își poate lua la revedere de la cine dorește, își poate face toate rugăciunile. Or, nepoții mei, domnule Hall, n-au avut timp să-și ia la revedere. Au fost făcuți bucăți în timp ce se jucau.

— Înțeleg, domnule Kramer. Dar moartea lui Sam nu vi-i aduce înapoi.

— Nu, nu-i aduce înapoi. Dar ne face să ne simțim mult mai bine, al dracului de mult mai bine. Vreau să-ți spun că m-am rugat de mii de ori să apuc să-l văd mort pe omul ăsta. Acum cinci ani am făcut un infarct: doar dorința de a trăi mai mult decât Sam Cayhall m-a ținut în viață. Dacă doctorii îmi dau voie, am să fiu acolo, domnule Hall am să-l privesc cum moare și pe urmă am să mă întorc acasă și am să-mi număr zilele.

— Îmi pare rău că asta e ceea ce simțiți.

— Și mie-mi pare rău. Îmi pare rău și că viața m-a adus în situația de a cunoaște numele lui Sam Cayhall.

Adam se dădu un pas înapoi și se rezemă de teighea, lăsându-și privirea în podea. Ochii domnului Kramer continuau să rătăcească dincolo de fereastră. Soarele dispărea încet spre apus, în spatele clădirii, și în micul

muzeu atât de original lumina începea să pălească.

— Eu mi-am pierdut tatăl din cauza poveștii ăsteia, zise Adam încetișor.

— Îmi pare rău. Am citit că s-a sinucis imediat după ultimul proces.

— Și Sam a suferit, domnule Kramer. Și-a distrus familia, așa cum a distrus-o și pe a dumneavoastră. Și duce cu sine mai multă vinovăție decât ne putem noi închipui.

— Poate că, atunci când va fi mort, greutatea asta n-o să-l mai apese atât de mult.

— Poate. Dar de ce să nu împiedicăm omorul?

— Și cum îți imaginezi dumneata că aș putea eu să-l împiedic?

— Am citit undeva că sunteți bun prieten cu guvernatorul.

— Și ce te privește pe dumneata chestia asta?

— E adevărat, nu-i așa?

— Este de-aici, din ținut, și îl cunosc de multă vreme.

— Săptămâna trecută l-am cunoscut și eu. Știți că are dreptul să acorde grațierea.

— În locul dumitale, eu nu m-aș baza pe asta.

— Nici nu mă bazez. Dar sunt disperat, domnule Kramer. În situația actuală, eu nu mai am nimic de pierdut, cu excepția bunicului meu. Or, dacă dumneavoastră și familia dumneavoastră sunteți absolut hotărâți să obțineți execuția, guvernatorul vă va asculta, cu siguranță.

— Exact.

— Iar dacă hotărâți că nu doriți ca execuția să aibă loc, ei bine, eu cred că guvernatorul vă va asculta și în cazul ăsta.

— Adică totul depinde de mine, zise bătrânul, părăsind în sfârșit locul unde parcă înțepenise și apropiindu-se de fereastră. Domnule Hall, nu ești numai disperat, mai ești și naiv.

— Nu vă contrazic.

— E plăcut să aflu că am o asemenea putere. Dacă aș fi știut mai devreme, bunicul dumitale ar fi murit de mult.

— Nu merită să moară, domnule Kramer, zise Adam, îndreptându-se spre ușă.

Nu se așteptase să găsească simpatie. Important era ca domnul Kramer să îl vadă și să afle că povestea aceea lovise și alte vieți.

— Nici nepoții și nici fiul meu n-au meritat să moară.

— Vă rog să mă iertați că v-am deranjat și vă mulțumesc pentru timpul pe care mi l-ați acordat, zise Adam, oprindu-se lângă intrare. Am o soră, un văr și o mătușă care e fiica lui Sam. Voiam numai să vă spun că Sam are și el o familie care va suferi dacă el va muri. Dacă nu va fi executat, atunci nu va ieși niciodată dintre zidurile închisorii. Într-o zi, foarte curând, se va vesteji și va muri pur și simplu de moarte naturală.

— Și veți suferi?

— Da, domnule. Familia noastră, domnule Kramer, e o familie patetică, plină de tragedie. Și eu încerc doar să împiedic producerea unei noi nenorociri.

— Atunci îmi pare rău pentru dumneata, zise domnul Kramer, privindu-l pe tânăr cu ochi lipsiți de expresie.

— Vă mulțumesc încă o dată.

— Bună ziua, domnule, încheie domnul Kramer fără să zâmbască.

Adam merse pe o stradă umbrită de copaci până când ajunse în centrul orașului. În parcul memorial se așeză pe aceeași bancă, nu departe de monumentul de bronz al celor doi copii. După câteva minute însă sentimentul de vinovăție și amintirile îl obosiră suficient ca să-l facă să se ridice și să plece.

În aceeași cafenea din apropierea parcului, bău o cafea și încercă să

mănânce un sandviș. Câteva mese mai încolo, cineva pomeni numele lui Sam Cayhall, dar restul conversației se pierdu în zgomotul general.

Închirie o cameră la un motel și îi telefonă lui Lee. Părea trează și chiar puțin ușurată la gândul că n-avea să-l vadă acasă în noaptea aceea. Adam îi promise că se va întoarce a doua zi, spre seară. Căderea nopții îl găsi dormind.

31

Adam traversă centrul orașului Memphis înainte de ivirea zorilor și la ora șapte a dimineții stătea încuiat în birou. Până la opt, vorbise deja de trei ori la telefon cu E. Garner Goodman, care părea că nu-și găsisese nici el somnul în noaptea aceea. Discuția lor avu drept unic subiect felul în care Keyes se prezentase la ultimul proces al lui Sam. Dosarul Cayhall era plin de hârtii despre erorile din timpul procesului, dar foarte puține conțineau referiri la modul defectuos în care acționase Benjamin Keyes.

Totul se întâmplase însă cu mulți ani în urmă, într-o perioadă în care camera de gazare nu reprezenta o probabilitate de luat în seamă. Lui Goodman îi făcu plăcere să afle că Sam recunoscuse că avocatul îl împiedicase să fie audiat ca martor în timpul procesului. Deși sceptic în privința adevărului, Goodman era gata să-l creadă pe Sam pe cuvânt.

Cei doi avocați știau foarte bine că această direcție de apărare ar fi trebuit atacată cu mulți ani în urmă și că actualul lor demers nu prea avea sorți de izbândă. Tratatetele de drept înregistrau în fiecare săptămână alte și alte decizii ale Curții Supreme prin care cereri absolut îndreptățite erau respinse pentru că nu fuseseră depuse la timpul convenit. Problema lor era însă reală și făcea parte din cele pe care tribunalele le luau întotdeauna în discuție; așa că Adam intră în priză și redactă de mii de ori petiția, schimbând faxuri cu Goodman.

Cererea trebuia depusă mai întâi la tribunalul statului Mississippi, conform procedurii postcondamnare. Adam spera ca judecătorii să o respingă cât mai repede, pentru ca să o poată depune imediat la tribunalul federal.

La ora zece, trimise prin fax grefierului de la Curtea Supremă a statului Mississippi forma finală a petiției; o altă copie luă drumul biroului lui Breck Jefferson, subalternul judecătorului Slattey. Alte faxuri porniră spre biroul grefierului celei de-a Cincea Circumscripții Judiciare din New Orleans. În sfârșit, îi telefonă grefierului morții, la Curtea Supremă, și îi comunică domnului Olander tot ceea ce făcuse. Iar acesta îi spuse să trimită imediat o copie la Washington.

Darlene bătu la ușă și îl informă că un anume domn Wyn Lettner dorea să-l vadă. Adam îi mulțumi secretarei și, după câteva minute, ieși în întâmpinarea fostului agent federal care venise singur și a cărui ținută îi trăda ocupația actuală: pantofi marinărești și șapcă de pescar. Conversația începu cu amabilitățile obișnuite: peștele mușca, Irene era foarte bine, când avea de gând să mai vină în vizită la Calico Rock?

— Am niște treburi de rezolvat în oraș și m-am gândit să trec să te văd, șopti Lettner cu spatele la funcționara de la recepție.

— Sigur, șopti Adam la rândul său. Biroul meu e la capătul culoarului.

— Nu. Hai mai bine să ne plimbăm.

Ascensorul îi duse în holul de la intrare de unde ieșiră în stradă. De la un vânzător ambulant, Lettner își cumpără o pungă cu alune din care îi oferi și lui Adam, dar tânărul refuză. Porniră încet spre nordul orașului, acolo unde se aflau primăria și clădirea care adăpostea reprezentanțele organismelor

federale. Lettner împărțea alunele cu porumbeii din oraș.

— Ce mai face Sam? rupse el tăcerea.

— I-au mai rămas două săptămâni. Tu cum te-ai simți în locul lui?

— Cred că m-aș ruga foarte mult.

— Ei bine, el n-a ajuns încă în faza asta, dar nu e departe.

— Până la urmă, ce-i mai rău are să se întâmple?

— Așa se pare. Teoretic, nu există nici o posibilitate de a-l împiedica.

— Atunci, îți urez noroc, zise Lettner, umplându-și gura cu alune. Vreau să-ți spun că, de când ai venit să mă vezi, m-am trezit că mă interesează soarta ta și a bătrânului Sam.

— Mulțumesc. Dar vrei să cred că ai venit până aici ca să-mi urezi noroc?

— Nu tocmai. După ce ai plecat de la noi, m-am gândit mult la Sam și la explozia de la Kramer. Am căutat prin documentele mele — nu m-am mai uitat prin ele de ani de zile. Apoi mi-am adus aminte de multe alte lucruri și am dat câteva telefoane unor prieteni vechi cu care am vorbit despre zilele alea nemaipomenite, de război cu Klanul.

— Îmi pare rău că nu le-am apucat.

— În sfârșit, m-am gândit că poate ar fi trebuit să-ți povestesc unele chestii.

— Ca de exemplu...

— Anumite amănunte despre Dogan. Știi că a murit la un an după ce a fost martor la proces.

— Mi-a spus Sam.

— Casa lui a sărit în aer și l-a omorât și pe el și pe nevastă-sa. S-a zis c-a fost o scurgere de gaze. Totul a fost făcut praf și pulbere. Pentru înmormântare, ceea ce a rămas din Dogan și din nevastă-sa a fost adunat în niște pungi de plastic.

— E trist, dar nu înțeleg.

— Noi n-am crezut niciodată că a fost un simplu accident. Băieții de la laboratorul de criminalistică au analizat resturile și au fost de părere că scurgerea aia a fost provocată.

— Și ce legătură are asta cu Sam?

— N-are.

— Păi, atunci de ce-mi spui toate astea?

— Pentru că s-ar putea să aibă legătură cu tine.

— Zău că nu te înțeleg.

— Dogan avea un băiat care s-a înrolat în armată în 1979 și a fost trimis în Germania. Prin vara lui 1980, Dogan și Sam erau iar inculpați de tribunalul din Greenville și foarte repede după aceea toată lumea a aflat că Dogan acceptase să depună mărturie împotriva lui Sam. A fost mare tevdură. Pe urmă, în octombrie 1980, băiatul lui Dogan a dispărut pur și simplu, acolo, în Germania, zise Lettner, aruncând niște coji de alune porumbeilor de lângă ei. Cei de la Armată au întors totul cu fundul în sus, dar n-au dat de el. Vremea a trecut și un an mai târziu, Dogan a murit fără să fi aflat ce s-a întâmplat cu fiu-său.

— Și ce s-a întâmplat?

— Habar n-am. N-a apărut nici până în ziua de azi.

— A murit?

— S-ar putea. În orice caz, n-a dat nici un semn de viață.

— Cine l-a omorât?

— Poate că tot cei care i-au omorât părinții.

— Adică?

— Noi am avut o teorie, dar nici un suspect. La vremea aceea, am crezut că băiatul fusese luat ostatic pentru ca Dogan să facă ce trebuie. Poate că

Dogan cunoștea niște secrete.

— Păi, și atunci de ce l-au mai omorât după proces?

Hotărâră să se așeze pe o bancă, la umbra unui copac din Piața Tribunalului. Adam luă și el, în cele din urmă, câteva alune.

— Cine oare era la curent cu toate amănuntele atentatului? Întrebă Lettner.

— Sam. Jeremiah Dogan.

— Corect. Și cine a fost avocatul lor în timpul primelor două procese?

— Clovis Brazelton.

— Oare am putea presupune că Brazelton era și el la curent cu amănuntele respective?

— De ce nu? În fond, și Brazelton era un membru activ al Klanului.

— Exact. Deci avem trei persoane care știau totul. Ar mai fi careva?

— Poate misteriosul complice, spuse Adam după o clipă de gândire.

— S-ar putea. Dogan e mort. Sam nu va vorbi niciodată. Brazelton a murit și el cu mulți ani în urmă.

— Cum a murit?

— Într-un accident de avion. Cazul Kramer îl transformase într-un erou și pe chestia asta era foarte căutat ca avocat. Cum îi plăcea să zboare, și-a cumpărat un avion cu care se ducea pe unde avea procese. Ajunsese mare, ce mai. Într-o noapte, când se întorcea de pe Coastă, avionul lui a dispărut de pe radar. L-au găsit corpul într-un copac. Vremea fusese foarte bună. Ancheta a stabilit că avusese o defecțiune la unul din motoare.

— Deci, altă moarte misterioasă.

— Îhî. Așadar, toți sunt morți, în afară de Sam care nu mai are nici el mult de trăit.

— Este vreo legătură între moartea lui Dogan și cea a lui Brazelton?

— Nu. Nu mai avuseseră de-a face unul cu altul de ani de zile. Teoria noastră însă zice că ambele morți au fost opera aceleiași persoane.

— Cine, adică?

— Cineva care ține foarte mult la secretele alea. S-ar putea să fie acel misterios complice al lui Sam.

— E o teorie cam nebunească.

— Ai dreptate. Și nu e susținută de nici o probă materială. Dar adu-ți aminte că, atunci când ai venit la mine, ți-am spus că noi am bănuțit întotdeauna că Sam a avut un complice. Sau că, de fapt, Sam fusese complicele cuiva. În orice caz, când Sam a făcut-o de oaie și a fost prins, celălalt a dispărut. Și poate că tot el a eliminat martorii.

— Bine, dar de ce s-o omoare și pe soția lui Dogan?

— Pentru că din întâmplare era în același pat cu bărbatu-său când a sărit casa în aer.

— Dar pe fiul lui Dogan?

— Ca să-l facă pe Dogan să-și țină gura. Amintește-ți că atunci când el a ajuns în boxa martorilor, băiatul era dat dispărut de patru luni.

— N-am citit nimic despre fiul lui Dogan.

— N-a știut prea multă lume despre treaba asta, mai ales că se întâmplase în Germania. Iar noi l-am sfătuit pe Dogan să nu bată toba.

— M-ai zăpăcit de tot. Din câte știu eu, Dogan n-a dat nici un alt nume în timpul procesului. A aruncat totul asupra lui Sam. Și-atunci, de ce să fie omorât?

— Pentru că știa adevărul. Și pentru că depusese mărturie împotriva unui alt membru al Klanului.

Adam sparse două alune și le aruncă spre un porumbel dolofan. Lettner, care-și terminase porția, aruncă o mână întreagă de coji pe trotuar, lângă o

țâșnitoare. Era aproape miezul zilei și zeci de funcționari grăbiți treceau prin parc, spre locurile unde obișnuiau să-și ia prânzul.

— Ți-e foame? Întrebă Lettner, privindu-și ceasul.

— Nu.

— Sete? Că eu unul as vrea o bere.

— Nu. Spune-mi cum anume m-ar putea afecta pe mine chestia asta.

— Sam e ultimul martor și peste două săptămâni e programat să tacă definitiv. Dacă moare fără să vorbească, atunci presupusul lui complice poate să trăiască în pace. Dacă Sam nu moare conform programării, atunci tipul e neliniștit. Dar dacă Sam vorbește, atunci cineva ar putea să aibă de suferit.

— Adică eu?

— Păi nu ești tu ăla care încearcă să afle adevărul?

— Crezi că e pe-aici, pe undeva, la pândă?

— S-ar putea. După cum s-ar putea foarte bine să facă pe șoferul de taxi la Montreal sau să nu fi existat niciodată.

Adam se prefăcu că aruncă în jur priviri înspăimântate.

— Știu că pare o nebunie, zise Lettner.

— Omul ăla e în siguranță. Sam nu are de gând să vorbească.

— Da, dar pericolul există, Adam. Și eu am vrut să-ți atrag atenția.

— Nu mi-e frică. Dacă Sam mi-ar fi dat numele complicelui, la ora asta aș fi urlat pe străzi și aș fi introdus un munte de petiții. Și tot n-ar mai fi avut nici un efect. Pentru că este prea târziu pentru orice teorie nouă despre vinovăție și nevinovăție.

— Dar guvernatorul?

— Mă-ndoiesc.

— Oricum, vreau să fii prudent.

— Mulțumesc.

— Hai să bem o bere.

Trebuie să-l țin pe omul ăsta departe de Lee, își zise Adam, apoi continuă cu voce tare:

— E numai douășpe fără cinci. Doar n-o iei cu băutura așa de devreme.

— A, ba câteodată o iau chiar de la micul dejun.

Persoana despre care vorbiseră cei doi stătea pe o bancă din același scuar, cu fața ascunsă în spatele unui ziar și cu porumbeii jucându-i-se la picioare. Cei aproximativ treizeci de metri care-l despărteau de cei doi bărbați îl împiedicaseră să audă ce-și spuneau. De văzut, însă, îi vedea bine și figura bătrânului îi amintea parcă de un agent FBI a cărui fotografie apăruse în ziare cu foarte mulți ani în urmă. Oricum, avea de gând să-l urmărească pe tip și să afle cine era și unde locuia.

Wedge se cam plictisise de Memphis și plimbarea asta pica la țanc. Puștiul lucra la birou, mergea la Parchman, dormea acasă la mătușă-sa și părea că nu mai ridică piciorul de pe accelerație. Wedge urmărise cu mare atenție toate jurnalele și buletinele de știri. Nimeni nu-i pomenise numele, nimeni nu știa de existența lui.

Biletul din bucătărie menționa data, ba chiar și ora, șapte și un sfert seara. Era scrisul lui Lee, mult mai neîngrijit decât de obicei. Îi lăsase vorbă că e în pat, aparent bolnavă de gripă. Rugăm, nu deranjați. Doctorul îi recomandase să doarmă. Un flacon de medicamente, așezat la vedere lângă un pahar pe jumătate plin cu apă, venea să întărească cele scrise în bilet. Pe flacon scria că fusese cumpărat chiar în ziua aceea.

Adam se aplecă iute să verifice conținutul coșului de gunoi de sub chiuvetă — nici urmă de băutură.

Se feri să faci zgomot când puse bucata de pizza în cuptor. Apoi ieși pe terasă ca să privească șlepurile de pe râu.

32

Primul zmeu al dimineții apărură imediat după micul dejun, în timp ce Sam stătea rezemat de gratii, fumându-și nelipsita țigară. Fusese trimis de Puștiul Predicator și aducea vești proaste.

„Dragă Sam,

Visul s-a sfârșit. În noaptea asta, Domnul și-a pogorât harul asupra mea și mi-a arătat ce va fi. Aș fi preferat să n-o fi făcut. E mult de spus, dar, dacă vrei, am să-ți spun totul. Concluzia e că tu ai să-L întâlnești curând. Mi-a spus să-ți spun să-ți clarifici relația cu el. Că așteaptă. Drumul o să fie greu, dar vei fi recompensat pe măsură. Te iubesc.

Fratele Randy."

Bon voyage, mormăi Sam în sinea lui în timp ce mototoli hârtia și o aruncă pe podea. Era clar că puștiul o lua din ce în ce mai rău pe-alătura cu drumul și nimeni nu putea să-l ajute în vreun fel. Sam pregătise câteva petiții pentru momentul în care Fratele Randy avea să-și piardă mințile definitiv.

Măinile lui Gullitt răsăriră printre gratiile celulei alăturate.

— Cum îți mai merge, Sam? întrebă Gullitt într-un târziu.

— Dumnezeu e supărat pe mine, răspunse Sam.

— Nu zău?

— Da. Puștiul Predicator și-a terminat visul astă noapte.

— Bine c-a dat Dumnezeu!

— Da' se pare c-a fost mai degrabă un coșmar.

— Eu nu mi-aș face prea multe griji pe chestia asta. Țicnitul ăla visează și cu ochii deschiși. Ieri, am auzit că de-o săptămână plânge întruna.

— Tu îl auzi când plânge?

— Slavă Domnului, nu.

— Bietul băiat. Am scris câteva petiții pentru el, în caz că am să eliberez terenul, și vreau să ți le las ție.

— Păi, eu nu știu ce să fac cu ele.

— O să las și niște instrucțiuni. În orice caz, trebuie să fie trimise avocatului lui.

Gullitt fluieră ușor.

— Of, Sam băiatule, ce-am să fac eu dacă pleci? N-am mai vorbit cu avocatul meu de mai bine de un an.

— Avocatul tău e un idiot.

— Atunci ajută-mă să scap de el, Sam. Te rog. Doar și tu ai scăpat de ai tăi. Ajută-mă, că singur nu știu cum să fac.

— Păi și cine are să te reprezinte?

— Nepotu-tău. Spune-i că, dacă vrea, poate să se ocupe și de cazul meu.

Sam zâmbi, apoi izbucni în râs la gândul că ar fi putut să pună pe umerii lui Adam cazurile fără speranță ale amicilor săi din lista morții.

— Poți să-mi spui și mie ce e așa de distractiv? se zbârli Gullitt.

— Tu. Ce anume te face să crezi că el ar accepta?

— Haide, Sam. Vorbește cu puștiul pentru mine. Trebuie că e un băiat isteț din moment ce e nepotu-tău.

— Și dacă mă gazează? Mai vrei să ai un avocat care n-a fost în stare

să-și salveze primul client condamnat la moarte?

— Măi, al dracului, nu pot să-ți răspund la asta chiar acum!

— Liniștește-te, J.B. Tu mai ai mulți ani înaintea ta.

— Mulți, zici? Câți?

— Cel puțin cinci, dacă nu și mai mulți.

— Juri?

— Îți dau cuvântul meu, dacă vrei ți-l dau și în scris. Dacă mă înșel, ai dreptul să mă dai în judecată.

— Ce să zic? Să mori de râs, nu alta, de-așa o glumă! Ușa de la capătul culoarului se deschise și zgomotul pașilor care se apropiau creștea tot mai mult. Sergentul Packer se opri în dreptul celulei numărul șase.

— 'Neața, Sam.

— 'Neața, Packer.

— Pune-ți salopeta. Ai un vizitator.

— Cine e?

— Cineva care vrea să-ți vorbească.

— Cine e? repetă Sam întrebarea, grăbindu-se să-și îmbrace salopeta cea roșie și să-și vâre pachetul de țigări în buzunar.

Nu-l interesa nici cât negru sub unghie cine era vizitatorul și ce dorea de la el; orice vizită era o binecuvântare, căci în felul ăsta avea voie să iasă din celulă.

— Hai, Sam, grăbește-te, îl îndemnă Packer.

— E avocatul meu?

— Nu, veni răspunsul laconic al sergentului care îi puse cătușele și deschise ușa. Părăsiră apoi Nivelul A, îndreptându-se spre încăperea micuță unde așteptau avocații.

Packer îi scoase cătușele și trânti ușa în urma lui Sam a cărui privire se îndreptă spre femeia masivă aflată de cealaltă parte a ecranului. Ca s-o impresioneze, bătrânul își masă în mod demonstrativ încheieturile mâinilor; apoi se așeză

În fața ei, își aprinse o țigară și o fixă cu privirea. Nu știa cine era femeia.

— Domnule Cayhall, numele meu e dr. Stegall, zise ea, cu nervozitate în glas, împingând o carte de vizită prin deschizătura tăiată în ecranul despărțitor. Sunt psihiatru la Departamentul Corecțional.

— Aici zice că vă numiți N. Stegall. Dr. N. Stegall, zise Sam după ce examinează plin de suspiciune cele scrise pe cartea de vizită.

— Corect.

— Nu. E un nume tare ciudat. N-am mai cunoscut până acum o femeie pe care s-o cheme N.

Surâsul nervos dispăru de pe chipul musafirei a cărei spinare înțepeni brusc.

— E doar o inițială. Am motivele mele să folosesc inițiala asta.

— De la ce vine?

— Asta nu te privește pe dumneata.

— Nancy? Nelda? Nona?

— Dacă voiam să știi de la ce vine, mi-aș fi scris numele întreg pe cartea de vizită, nu?

— Știu și eu? Oricum, trebuie să fie ceva cumplit. Nick? Ned? În orice caz, eu nu înțeleg de ce se ascund unii în spatele inițialelor.

— Dar eu nu mă ascund, domnule Cayhall.

— Spune-mi S., vrei?

— Sunt aici ca să te ajut, replică ea printre dinți, privindu-l încruntată.

— Ai ajuns prea târziu, N.

— Te rog să-mi spui dr. Stegall.

— A, ei, atunci mie poți să-mi spui domnule avocat Cayhall.

— Avocat?

— Exact. Mă pricep la legi mai bine decât cei mai mulți dintre circarii care se așază din când în când pe scaunul pe care stai dumneata acum.

— În această etapă a procedurilor, trebuie să te consult ca să văd dacă pot să te ajut în vreun fel, explică ea, cu un zâmbet superior pe buze. Nu e nevoie să cooperezi cu medicul dacă nu dorești.

— Mulțumesc tare mult.

— Dacă ai nevoie să vorbești cu mine sau dacă ai nevoie de medicamente, anunță-mă.

— Da' dacă am nevoie de niște whisky?

— Nu-ți pot da rețetă pentru așa ceva.

— De ce?

— Din cauza regulamentelor închisorii.

— Și pentru ce poți să-mi dai rețetă?

— Pentru calmante. Valium, somnifere, și alte chestii de-astea.

— Ce să fac cu ele?

— Să-ți liniștești nervii.

— Nervii mei sunt foarte liniștiți.

— Spune-mi, dormi bine noaptea?

— Ei bine, ca să fiu sincer, zise Sam după un lung moment de tăcere, am ceva probleme cu somnul. Ieri am dormit doar douășpe ore când, de obicei, merg la vreo cînșpe-șaișpe.

— Douăsprezece ore?

— Da. Da' vii des pe-aici?

— Nu, nu prea des.

— Mi-am închipuit eu. Că dacă era altfel, ai fi știut că cei de pe lista morții dormim cam șaișpe ore pe zi.

— A, înțeleg. Și ce altceva ar fi cazul să mai învăț?

— Păi, o grămadă de lucruri. Ai afla, de exemplu, că Randy Dupree își pierde mințile încet, dar sigur, și că nimănui de aici nu-i pasă de el. Dumneata de ce n-ai venit să-l vezi?

— Bine, domnule Cayhall, dar aici sunt cinci sute de deținuți. Eu...

— Atunci pleacă de-aici. Pleacă. Du-te să-i îngrijești pe ăilalți. Eu sunt în locul ăsta de nouă ani jumate și nu te-am văzut niciodată înainte. Vii abia acum cu un sac de calmante ca să-mi liniștești nervii și să fiu bun și blând când o să mă gazați. Ce te interesează pe dumneata nervii mei și orele mele de somn? Dumneata lucrezi pentru stat, iar statul face pe dracu' în patru ca să mă execute.

— Îmi fac doar meseria, domnule Cayhall.

— O meserie împruțită, Ned. Caută-ți mai bine un loc unde să-i ajuți cu adevărat pe oameni. În clipa asta, stai în fața mea pentru că nu mai am decât treișpe zile și vrei să mă vezi plecând liniștit. Nu ești nici dumneata decât unul din lacheii statului.

— Să știi că n-am venit aici ca să fiu insultată.

— Atunci cară-ți fundu' ăsta mare de-aici. Pleacă. Du-te și nu mai păcătui.

— Ai cartea mea de vizită, zise ea, sărind în picioare și înșfăcându-și servieta. Dă-mi de știre dacă ai nevoie de ceva.

— Categorie, Ned. Da' nu e cazul să stai lipită de telefon.

Apoi, Sam se ridică, la rândul lui, și bătu de două ori cu palma în ușa, așteptând ca Packer să deschidă.

Adam tocmai își pregătea servieta pentru o scurtă călătorie până la

Parchman când sună telefonul. Darlene îl anunță că era urgent.

Persoana de la celălalt capăt al firului se prezintă drept grefierul Curții de apel a Circumscripției a cincea din New Orleans și, pe un ton remarcabil de prietenos, îl informă că petiția Cayhall, care ataca constituționalitatea camerei de gazare, fusese primită luni, că avea să fie examinată de trei judecători care voiau să asculte argumentele ambelor părți. Prin urmare, domnul avocat Hall putea fi mâine, vineri, la ora 1, în New Orleans pentru prezentarea argumentelor?

Adam fu cât pe aci să scape telefonul din mână. Mâine? Da, firește, răspunse el după o ușoară ezitare. La ora unu fix, preciză grefierul, care îi explică apoi că, de obicei, ședințele de genul acesta nu au loc după-amiaza. Urgența cazului determinase însă curtea să programeze o ședință specială. În sfârșit, îl întrebă pe Adam dacă mai pledase înainte în fața Circumscripției a cincea.

Glumești, își zise Adam în gând. Acum un an învățam pentru examenul de primire în barou.

— Nu, adevărul e că nu avusese ocazia, răspunse el cu voce tare, și atunci grefierul îi spuse că-i va transmite imediat prin fax o copie a regulamentului de desfășurare a aceluia tip de ședințe. Adam îi mulțumi din suflet și puse receptorul în furcă.

Apoi se așeză pe marginea biroului, încercând să-și facă ordine prin gânduri. Când Darlene îi aduse faxul o rugă să verifice ce avioane avea spre New Orleans.

Chiar a câștigat atenția Curții cu problemele ridicate? Era oare într-adevăr o veste bună sau totul va fi o simplă formalitate? În scurta sa carieră de avocat, avusese o singură dată ocazia să argumenteze poziția clientului său în fața completului de judecată. Dar chiar și-atunci, Emmitt Wycoff stătuse pe-aproape, iar judecătorul îi era cunoscut. În plus, totul se întâmplase la Chicago, în centrul orașului, nu departe de propriul său birou. Mâine, însă, va intra într-un tribunal necunoscut, dintr-un oraș necunoscut, încercând să apere o cerere depusă în ultimul ceas în fața unui complet de judecată cu care nu mai avusese niciodată de-a face.

Se hotărî să-i telefoneze lui Goodman ca să-i dea vestea și, pe măsură ce-l asculta, Adam se liniștea. După părerea celui alt, vestea nu era nici bună, nici rea. Curtea era interesată în mod evident de acțiune, dar cunoștea totul pe dinafară. În ultimii ani, primise cereri similare din Texas și Louisiana.

Goodman îl asigură că va fi în stare să-și prezinte argumentele. Pregătește-le și pe urmă încearcă să te relaxezi, îl sfătui el. Dacă era nevoie, putea să vină și el mâine la New Orleans. Nu, nu era nevoie, răspunse Adam. Se va descurca singur. Ținem legătura, puse Goodman punct conversației.

Adam se înclueie apoi în birou și se apucă să învețe pe dinafară regulamentul primit prin fax. Revăzu acțiunea în baza căreia era atacată camera de gazare. Reciti stenograme și dosare de cazuri similare. La un moment dat, telefonă la Parchman ca să-l anunțe pe Sam că-n ziua aceea nu se mai puteau vedea.

La lăsarea întinericului, puse punct zilei de lucru și porni cu teamă în suflet spre apartamentul lui Lee. În bucătărie dădu peste același bilet care îl anunța că mătușă-sa era în pat, bolnavă de gripă. Dădu o raită prin camere și nu observă nici un semn al prezenței ei.

Ușa de la camera ei era întredeschisă, așa că se opri, ciocăni ușor, și o împinse la perete.

— Lee, strigă el în întineric. Lee, ești bine? Un foșnet ușor se făcu auzit

din direcția patului.

— Da, scumpule. Intră.

Adam se așază pe marginea patului, încercând să-i vadă fața, dar camera era luminată doar de razele palide care pătrundeau din hol. Lee se ridică pe perne.

— Mă simt ceva mai bine, zise ea cu glas răgușit. Ție cum îți mai merge?

— Bine, Lee. Tu ești cea care mă îngrijorează.

— O să-mi fie bine. E un mic virus nenorocit.

Un val de miros greu veni de sub cearceafuri și cuverturi, și lui Adam îi veni să plângă. Era duhoarea atât de cunoscută a amestecului de vodcă trezită și de gin. Întunericul din cameră îl împiedica să-i vadă ochii. Lee era îmbrăcată cu un fel de cămașă de culoare închisă.

— Ce medicamente ai luat? întrebă el.

— Nu știu. Niște pastile. Doctorul zicea că o să dureze câteva zile și pe urmă o să dispară rapid. În orice caz, azi mă simt mai bine.

Adam fu cât pe-acți să spună ceva despre ciudățenia unei epidemii de gripă la sfârșitul lunii iulie, dar se răzgândi.

— Poți să mănânci?

— Nu prea mi-e foame.

— Pot să te ajut cu ceva?

— Nu, scumpule. Ție cum ți-a mers? Ce zi e azi?

— Joi.

— Mă simt de parcă aș fi trăit într-o peșteră de mai bine de o săptămână.

Adam avea două posibilități. Putea să se joace mai departe de-a epidemia de gripă, sperând ca ea să se oprească din băut mai înainte ca situația să se înrăutățească. Sau putea să o atace pe loc și să o facă să înțeleagă că nu-l păcălea. Poate că ar ajunge la ceartă, poate că așa și trebuia să te porți cu bețivii care au întrecut măsura. De unde naiba să știe care era varianta cea mai bună?

— Doctorul tău știe că bei? întrebă el, ținându-și răsuflarea.

— N-am băut, răspunse ea după o lungă pauză.

— Haida-de, Lee. Am găsit sticla de vodcă în coșul de gunoi din bucătărie. Știu că celelalte sticle de bere au dispărut de sâmbăta trecută. În clipa asta, miroși ca o fabrică de bere. Nu duci pe nimeni, Lee. Bei puternic și vreau să te ajut.

Se sprijini mai bine de perne și-și strânse genunchii la piept. Minutele treceau fără ca ea să facă vreo mișcare sau să spună vreun cuvânt. Adam o privea. Tăcerea din casă devenea apăsătoare.

— Ce mai face tata? mormăi ea, trăgând cuvintele pe un ton încă amar.

— Nu l-am văzut astăzi.

— Nu crezi că ne va fi mult mai bine după moartea lui?

— Nu, Lee, nu cred. Tu așa crezi?

— Îți pare rău pentru el, nu? întrebă ea, după mai mult de un minut de tăcere.

— Da.

— Îți inspiră milă?

— Da.

— Cum mai arată?

— Arată foarte bătrân, are părul cărunț dat cu ulei și pieptănat spre spate. Poartă barbă tunsă scurt. Fața îi e plină de riduri și este foarte palid.

— Cum e îmbrăcat?

— Într-o salopetă roșie. Toți sunt îmbrăcați la fel. Tăcerea se lăsă din nou în timp ce Lee încerca să-și

imagineze realitatea despre care povestea Adam.

— Bănuiesc că e ușor să-ți fie milă de el, spuse ea într-un târziu.

— Pentru mine, da.

— Da, dar, vezi tu, Adam, eu nu l-am văzut niciodată așa cum îl vezi tu. Eu am avut mereu de-a face cu o persoană complet diferită.

— Ce fel de persoană?

Lee își potrivi pătura în jurul picioarelor, rămânând apoi din nou nemișcată.

— Tata a fost o persoană pe care am disprețuit-o.

— Îl mai disprețuiești și acum?

— Da. Chiar foarte mult. Cred că trebuie să moară și numai Dumnezeu știe cât de mult își merită soarta.

— Și de ce și-o merită?

Întrebarea lui aduse din nou tăcerea. Lee se întoarse spre noptiera din stânga patului de unde luă o ceașcă sau un pahar — Adam nu reuși să vadă despre ce era vorba și nici nu o întreabă ce fel de licoare avea acolo.

— Îți povestește despre trecut?

— Numai când îl întreb eu. Am vorbit și despre Eddie, dar i-am promis că nu vom mai ataca subiectul.

— Își dă seama că Eddie a murit din cauza lui?

— Poate că da.

— I-ai spus? Tu nu-l condamni pentru moartea lui Eddie?

— Nu.

— Ar trebui. Ești prea blând cu el. Trebuie să afle tot ce-a făcut.

— Sunt de acord cu tine. Dar tu însăși ai spus că nu-i corect să-l chinuim în momentul ăsta.

— Dar Joe Lincoln? Despre el ați vorbit?

— I-am spus că am fost împreună să vizităm vechea proprietate a familiei și m-a întrebat dacă știu de Joe Lincoln. I-am spus că da.

— A negat?

— Nu, dimpotrivă, era plin de remușcări.

— Minte.

— Nu. Eu cred că era sincer.

— Ți-a vorbit de linșaj? Întrebă după o altă tăcere interminabilă.

— Nu, șopti el, închizând ochii și sprijinindu-se cu coatele pe genunchi.

— Mi-am închipuit.

— Lee, nu vreau să aud nimic.

— Ba da, vrei. Ai venit aici cu un sac de întrebări despre familie și despre trecut. Acum două săptămâni nu te mai săturai să afli despre toată mizeria din familia Cayhall. Erai gata să asculți totul de-a fir-a-păr.

— Am auzit destul.

— Ce zi e azi? Întrebă ea din nou.

— E joi. Ai mai întrebat o dată, Lee.

— Una dintre fetele mele trebuia să nască astăzi. E al doilea copil. Și eu n-am telefonat la birou. Cred că medicamentele sunt de vină.

— Și băutura.

— Foarte bine, fir-ar al dracului să fie. Da, sunt alcoolică. Cine mă poate condamna? Uneori aș vrea să am și eu curajul lui Eddie.

— Hai, Lee, lasă-mă să te ajut.

— M-ai ajutat deja foarte mult, Adam. Până să vii tu aici, mă simțeam bine, eram trează și calmă.

— Bine, am greșit. Iartă-mă. Nu mi-am dat seama... cuvintele lui se pierdură în întuneric.

Lee se mișcă ușor și Adam o privi cum sorbea lichidul din pahar. O tăcere

grea îi învăluie pe amândoi. Un miros greu și rânțed venea dinspre locul unde se afla Lee.

— Povestea asta mi-a spus-o mama, vorbea ea în șoaptă. Mi-a zis că zvonurile au durat ani de zile. Cu mult timp înainte să se căsătorească cu mama, tata a luat parte la linșarea al unui tânăr negru.

— Lee, te rog.

— Eu nu l-am întrebat niciodată nimic, Eddie însă a făcut-o. Vorbisem între noi, pe la colțuri, ani de zile, până când, într-o bună zi, Eddie l-a atacat direct pe tata. S-au certat cumplit, dar Sam a confirmat că era adevărat... Și nu-l deranja deloc. Băiatul acela negru fusese acuzat că violase o albă; dar cum ea era o otreapă, mulți s-au îndoit că avusese loc vreun viol. Asta a fost versiunea mamei. Când s-a întâmplat povestea, Sam avea vreo cincisprezece ani; câțiva bărbați s-au dus la închisoarea locală, au pus mâna pe băiat și l-au dus în pădure. Tatăl lui Sam fusese, bineînțeles, șeful grupului din care făceau parte și frații lui.

— Ajunge, Lee.

— L-au bătut cu un bici pentru vite și pe urmă l-au spânzurat de un copac. Iubitul meu tată era și el acolo și n-a putut să nege pentru că cineva l-a fotografiat.

— L-a fotografiat?

— Da. Câțiva ani mai târziu, fotografia aia a ajuns într-o carte despre situația grea a negrilor din Sudul tradițional, publicată în 1947. Mama avea și ea un exemplar pe care Eddie l-a găsit în pod.

— Și deci Sam e în fotografia aia.

— Firește. Și mai și zâmbește cu toți dinții. Sunt adunați cu toții la poalele copacului și picioarele băiatului li se leagă deasupra capetelor. Un simplu linșaj, fără nici un cuvânt dedesubt, fără nici un nume. Dar fotografia vorbește singură. E descrierea unui linșaj în zona rurală a statului Mississippi, în anul 1936.

— Unde-i cartea asta?

— În sertarul de colo. Am păstrat-o împreună cu alte comori de familie. Am scos-o la lumină alaltăieri. M-am gândit că poate ai vrea s-o răsfoiești.

— Nu, nu vreau așa ceva.

— Ba da. Voi să afli istoria familiei tale, așa că îi găsești pe toți acolo. Bunicul, străbunicul, și tot felul de alți Cayhall-i cu tot ce aveau mai bun în ei. Fotografiați în exercițiul funcțiunii și foarte mândri de faptele lor.

— Termină, Lee.

— Au mai fost și alte linșaje.

— Taci o dată, Lee. Bine? Nu vreau să mai aud nimic.

Lee se întoarce și se aplecă spre noptieră.

— Ce bei acolo?

— Sirop de tuse.

— Rahat! se răsti Adam, sărind în picioare și apropiindu-se de noptieră.

Lee dădu iute peste cap ultima picătură din pahar.

— Asta-i whisky! exclamă tânărul după ce mirosi arul.

— Mai am o sticlă în cămară. Vrei să mi-o aduci, te rog?

— Nu! Ai băut mai mult decât destul.

— Dacă vreau să beau, îmi iau și singură.

— Ba n-ai să-ți iei nimic, Lee. În seara asta nu mai bei și mâine mergem la doctor.

— N-am nevoie de ajutor, am nevoie de o armă.

Adam așeză paharul pe comodă și aprinse lumina. Lee își acoperi ochii cu mâna, apoi, după ce se obișnuie, își ridică privirea spre el. Ochii ei erau umflați și roșii, iar părul era murdar, și îngrozitor de ciufulit.

— Nu-i o priveliște prea frumoasă, nu? zise ea, morfolind cuvintele și întorcându-și privirea.

— Nu, dar o să facem rost de ajutor, Lee. Chiar mâine.

— Dă-mi să beau ceva, Adam, te rog.

— Nu.

— Atunci lasă-mă în pace. Numai tu ești vinovat de toate astea. Și acum pleacă, te rog. Du-te și culcă-te.

Adam înșfăcă una din pernele de pe pat și o aruncă drept în ușă.

— În noaptea asta dorm aici, zise el, arătându-i perna. Am să încui ușa și n-ai să ieși din cameră.

Lee îl privi fără să spună nici un cuvânt. Apoi tânăra stinse lumina și camera se cufundă în întuneric; răsuci zăvorul și se întinse pe jos cu spatele lipit de ușă.

— Acum poți să te culci, Lee.

— Du-te la tine în cameră, Adam. Îți dau cuvântul meu că n-am să ies de aici.

— Nu. Te-ai îmbătat, așa că nu mă mișc din locul ăsta. Dacă încerci să deschizi ușa, să știi că te iau pe sus și te pun în pat.

— O, ce romantic.

— Termină, Lee. Culcă-te.

— Nu pot să dorm.

— Încearcă.

— Hai să spunem povești despre familia Cayhall, vrei, Adam? Mai știu câteva tot cu linșaje.

— Taci din gură, Lee! strigă Adam și ea tăcu brusc.

Patul scârțâi cât timp ea își căută locul. Un sfert de oră mai târziu, adormise. O jumătate de oră mai târziu, podeaua deveni incomodă și Adam începu să se răsucescă de pe-o parte pe alta.

Dormi din bucăți; minute în șir stătea cu ochii în tavan, făcându-și griji pentru ea și pentru ceea ce avea să se întâmple a doua zi la tribunal. La un moment dat, se sprijini cu spatele de ușă și privi atent prin întuneric sertarul în care știa că se afla cartea. Oare chiar era acolo? Îi venea s-o caute și să se furișeze cu ea cu tot în baie. Dar nu putea risca s-o trezească pe Lee. Și nici nu voia, în fond, să vadă fotografia aceea.

33

Găsi sticla de whisky în cămară, ascunsă în spatele unei cutii de arahide, și îi vărsă conținutul în chiuveta din bucătărie. Soarele avea să răsară abia peste o oră și afară era încă întuneric. Își făcu o cafea tare și se așeză pe canapea ca să mai treacă o dată în revistă argumentele pe care urma să le prezinte judecătorilor din New Orleans.

La șapte, intră în bucătărie și-și prăji câteva felii de pâine. Lee nu dădea nici un semn de viață. Trebuia neapărat să-i spună anumite lucruri, iar ea trebuia să-și ceară scuze, își zicea el în timp ce făcea să zdrăngăne farfuriile și tacâmurile. Mări volumul televizorului ca să asculte știrile de dimineață.

Cu toate acestea, dinspre camera ei nu se făcu simțită nici o mișcare. Se spălă și se îmbracă, apoi răsuci ușor clanța de la ușa camerei ei. Ușa era încuiată. Lee se închisese de bunăvoie în peștera ei, împiedicând astfel dureroasa conversație din dimineața de după. Atunci Adam îi lăsă un bilet în care îi spunea că va rămâne în New Orleans peste noapte. Îi mai spunea că-i pare rău și că vor discuta cu altă ocazie. O implora să nu bea.

Puse biletul în așa fel încât să poată fi ușor observat și plecă spre aeroport.

Zborul până la New Orleans dură cincizeci și cinci de minute.

Adam bău un suc de fructe și încercă să-și relaxeze spinarea înțepenită. În noaptea care trecuse nu reușise să pună cap la cap trei ore de somn și-și jură să nu mai încerce niciodată să doarmă pe podea. Lee recunoscuse de bunăvoie că, de-a lungul anilor, făcuse trei cure de dezalcoolizare; or, dacă nu reușea să se abțină de la băutură, era evident că el nu avea cum s-o ajute. Va rămâne în Memphis până la terminarea cazului ăstuia nenorocit, iar dacă mătușă-sa nu era capabilă să nu se îmbete, atunci el putea să-și vadă de treabă și într-o cameră de hotel.

Își impuse să uite de ea pentru următoarele câteva ore. Avea nevoie să-și concentreze atenția asupra chestiunilor de drept, și nu asupra linșajelor, fotografiilor și poveștilor de groază din trecut; și nici asupra iubitei lui mătuși și problemelor ei.

Avionul ateriză pe aeroportul din New Orleans și deodată atenția i se ascuți brusc. Mintea lui se concentrează pe lista zecilor de cazuri de condamnare la moarte ajunse la Circumscripția a cincea și la Curtea Supremă a Statelor Unite.

Darlene se ocupase de închirierea Cadillac-ului, iar taxa o plătea firma „Kravitz & Bane”. Cum mașina avea și șofer, Adam se așează pe bancheta din spate și căzu de acord că viața de angajat al unei mari firme avea și avantaje. Adam nu mai fusese niciodată la New Orleans, dar drumul de la aeroport până în centru semăna cu oricare altele din țară: nu vedeai decât mașini și autostrăzi. Șoferul intră pe Poydras Street pe lângă Superdome și se treziră în centrul orașului. Omul îi explică pasagerului din spate că nu departe de hotel se afla Cartierul francez. Mașina se opri pe Camp Street și tânărul coborî pe trotuarul din fața clădirii ce se numea pur și simplu Curtea de Apel a celei de-a Cincea Circumscripții. O clădire impresionantă, cu coloane grecești și nenumărate trepte ce duceau la intrarea principală.

Odată ajuns în biroul grefierului, întrebă de domnul Feriday, cel cu care vorbise la telefon. Domnul respectiv se dovedi a fi și în realitate la fel de sincer și de binecrescut ca și la telefon. După ce notă datele lui Adam, îi explică tânărului câteva din regulile Curții. Ba îl întrebă chiar dacă dorește să viziteze iute clădirea. Cum ceasul arăta aproape miezul zilei, aglomerația obișnuită scăzuse, așa că momentul era perfect pentru o scurtă vizită. Văzură sălile de ședință și trecură pe lângă birourile judecătorilor.

— Circumscripția aceasta are cincisprezece judecători, îi explică domnul Feriday în timp ce pășeau pe podelele placate cu marmură, care-și au birourile pe culoarele astea. În clipa de față, trei locuri sunt vacante și numirile s-au împotmolit la Washington.

Pe coridoarele întunecate domnea tăcerea, de parcă niște minți grozave munceau din greu în spatele ușilor largi, de lemn.

Prima sală pe care o vizitară fu sala numită En Banc, o scenă spațioasă, care te intimida de la prima vedere; cincisprezece scaune așezate în semicerc ocupau partea din față a sălii.

— De obicei, aici lucrează completuri de câte trei judecători, dar uneori se adună toți cincisprezece, explica grefierul, de parcă sala respectivă continua să-l uluiască.

Estrada pentru judecători era destul de înaltă, în așa fel încât avocații trebuiau să privească în sus atunci când își rosteau pledoariile. Sala era decorată cu marmură și lemn de culoare închisă, draperii grele și un

candelabru imens. Ornamentele nu săreau în ochi și erau atât de bine întreținute încât pe Adam îl cuprinsese teama. Curtea se reunește în plen numai rareori, explica mai departe domnul Feriday ca și cum ar fi avut de-a face cu un student în anul întâi. Marile hotărâri ale anilor șaiszeci și șaptezeci referitoare la drepturile civile fuseseră luate chiar aici, adăugă el, cu oarecare mândrie în glas. Pereții erau împodobiți cu portretele judecătorilor decedați.

Dar oricât de frumoasă și de elegantă era sala respectivă, Adam spera să n-o mai vadă niciodată, în orice caz nu ca avocat reprezentând un client. Trecură apoi mai departe, în Sala de apus, mai mică decât prima, dar la fel de copleșitoare. Aici își desfășoară activitatea cei trei judecători, explica domnul Feriday în timp ce treceau pe lângă scaunele rezervate asistenței. Și aici estrada judecătorilor era mai înaltă decât restul sălii, fără să fie totuși la fel de lungă și de impunătoare precum cea din En Banc.

— Practic, toate discuțiile preliminare au loc dimineața, cu începere de la ora nouă. Cazul dumitale este ceva mai diferit pentru că e vorba de o condamnare la moarte care se apropie de termen. Dumneata va trebui să stai acolo cu câteva minute înainte de ora unu, zise Feriday, împungând aerul cu un deget strâmb în direcția scaunelor din fundul sălii. Acolo vei aștepta să-ți fie strigat cazul. Atunci vei veni să te așezi la masa avocaților și vei vorbi primul. Vei avea la dispoziție douăzeci de minute.

Adam știa toate amănuntele acestea, dar era plăcut să le mai audă încă o dată.

— Asta marchează timpul, adăugă domnul Feriday, arătându-i ceva ce semăna cu un semafor. Este foarte important. Douăzeci de minute, atât. Sunt povești îngrozitoare despre avocați de o elocvență rară care nu au luat în seamă ceea ce li s-a spus și să știi că priveliștea n-a fost deloc plăcută. Cât timp vorbești, este aprins verdele. Galbenul apare ca să îți atragă atenția — două minute, cincizeci de secunde, treizeci de secunde. În sfârșit, când apare roșul, te oprești pur și simplu în mijlocul propoziției și te întorci la locul dumitale. E simplu. Întrebări?

— Cine sunt judecătorii?

— McNeely, Robichaux și Judy, spuse Feriday, de parcă Adam îi cunoștea personal pe toți trei. Acolo e o cameră de așteptare și la etajul al treilea e o bibliotecă. Să fii aici pe la unu fără zece. Alte întrebări?

— Nu, domnule. Mulțumesc.

— Dacă ai nevoie de mine, mă găsești în birou. Succes.

Își strânseseră mâinile, apoi domnul Feriday părăsi sala.

La unu fără zece, Adam trecu pentru a doua oară prin ușa masivă de stejar a Sălii de apus și dădu de ceilalți avocați care se pregăteau de luptă. Procurorul general Steve Roxburgh și trupa lui de asistenți erau adunați cu toții în primul rând și își puneau la punct tactica și strategia. La apariția lui Adam tăcură brusc, iar unii dintre ei dădură din cap în semn de salut și încercară chiar să zâmbească. Adam se așeză de unul singur chiar lângă culoarul de trecere și nu-i luă în seamă.

Lucas Mann stătea undeva, în spatele bandei lui Roxburgh, și răsfoia un ziar; când dădu cu ochii de Adam făcu un mic semn de salut cu mâna. Ca de obicei, era îmbrăcat din cap până în picioare în kaki, arborând o cravată atât de trăsniță încât strălucea în întuneric. Sărea în ochi oricui faptul că Mann nu era defel impresionat de locul unde se afla și că nu se amesteca cu Roxburgh și ai lui. El era acolo doar ca reprezentant al penitenciarului Parchman. Dacă Circumscripția a Cincea acorda suspendarea și Sam nu mai murea, Lucas Mann avea să se simtă de-a dreptul fericit. Adam îi răspunse la salut dând

ușor din cap și zâmbindu-i; îi făcea plăcere să-l vadă acolo.

Roxburgh și ceilalți membri ai trupei sale se strânseseră și mai tare în jurul lui Morris Henry, Dr. Death, care dădea explicații minților mai încete.

Adam trase adânc aer în piept și încercă să se relaxeze, dar nu era deloc ușor. Stomacul i se chircea, milioane de furnici îi alergau prin picioare, iar el își repeta la nesfârșit că povestea va dura doar douăzeci de minute. Cei trei judecători nu puteau să-l omoare, nu puteau să-l pună decât într-o situație neplăcută, dar chiar și această eventualitate nu avea cum să depășească cele douăzeci de minute regulamentare. Douăzeci de minute putea să îndure orice. Ca să se calmeze, se apucă să-și revadă însemnările și să se gândească la Sam — nu la rasist, la asasin, la nemernicul care linșase oameni, ci la clientul său Sam, bătrânul care se stingea încet în lista morții și care avea dreptul să moară demn și în pace. Curtea aceasta urma să-i acorde douăzeci de minute din prețiosul său timp, așa că avocatul trebuia să fie la înălțime.

Bufnitura surdă a unei uși care se închidea îl făcu să tresară. Aprodul anunță că această înaltă curte era de-acum în ședință. În sală își făcură imediat apariția trei siluete în robe negre — McNeely, Robichaux și Judy — , toți trei cu brațele pline de dosare, toți trei cu chipuri întunecate și lipsite de bunăvoință. După ce se așezară în fotoliile lor masive, îmbrăcate în piele, și cocoțate pe estrada lucioasă din lemn de stejar, cei trei își coborâră privirile spre cei care-i așteptau. Aprodul strigă cazul „Statul Mississippi împotriva lui Sam Cayhall” și îi chemă pe avocați să se așeze la locurile lor din fața estradei. Asistenții procurorului general, Lucas Mann și câțiva spectatori rămaseră pe scaunele pe care și le aleseseră de la început. Mai târziu, Adam află că o mare parte a publicului era formată din ziariști.

Președintele de ședință era Onorabilul T. Eileen Judy, o tânără judecătoare originară din Texas. Robichaux, un tip de aproape șaiszeci de ani, venea din Louisiana, iar McNeely, care arăta de vreo sută și douăzeci de ani, era tot din Texas. Judy spuse câteva cuvinte despre cazul în speță, apoi îl întrebă pe domnul Adam Hall din Chicago dacă este pregătit să înceapă. Domnul Hall se ridică brusc în picioare, cuprins de nervozitate, și-și simți genunchii ca de gumă, măruntaiele invadate de panică, vocea ascuțită și tremurătoare; da, zise el, de fapt era gata. Se apropie de estrada din mijlocul sălii și-și ridică privirea spre completul de judecată.

Lângă el, lumina cea verde îl anunță că poate să înceapă. În sală se lăsă tăcerea. Cei trei judecători îl fixau fără milă cu privirea. Își dresе glasul, se uită din fugă la portretele onorabililor de pe perete și se lansă într-un atac tăios la adresa camerei de gazare ca metodă de execuție.

Evită orice contact vizual cu cei trei și timp de cinci minute îi fu îngăduit să repete ceea ce scrisese în rezumatul cazului. Prânzul care abia se terminase și căldura verii îi împiedicară pe judecători să reacționeze imediat ca să rupă pânza de păianjen.

— Domnule Hall, am impresia că sunteți pe cale să repetați ceea ce ați scris în rezumatul pe care l-ați depus la curte, interveni Judy tatonând terenul. Vreau să vă spun că știm și noi să citim, domnule Hall.

Domnul Hall primi bine lovitura, zicându-și că, în cele douăzeci de minute ale sale, putea să recite și alfabetul, dacă așa dorea. Deși începător în ale meseriei, Adam mai auzise un astfel de comentariu din gura unui judecător de apel. Era încă student și asista la o argumentație de caz. Făcea parte din regulile jocului.

— Da, Înălțimea voastră, zise el cu voce tare, evitând cu grijă orice referire la sexul judecătorului.

Trecu mai departe, la efectele cianurii gazoase asupra șobolanilor de laborator, studiu care nu fusese menționat în rezumatul cu pricina.

Experiențele avuseseră loc cu aproximativ un an înainte și fuseseră opera unor chimiști suedezi care voiseră să demonstreze că oamenii nu mor imediat ce inhalează vaporii de otravă. Fondurile veniseră din partea unei organizații europene care acționa pentru abolirea pedepsei cu moartea în America.

Șobolanii fuseseră cuprinși de convulsii; plămânii și inimile lor se opriseră și porniseră într-un mod absolut dezordonat timp de câteva minute. Din cauza gazului, vasele de sânge din tot corpul, inclusiv din creier, făcuseră explozie. Mușchii fuseseră zguduiți de un tremur nestăpânit. Toate animalele salivau abundent și chițăiau îngrozitor.

Concluzia cea mai evidentă a studiului era că șobolanii nu mureau repede și că sufereau cumplit. Testele fuseseră executate cu maximum de integritate științifică. Dozele fuseseră calculate pentru greutatea specifică; în medie, moartea survenise după aproximativ zece minute. Adam prezintă detaliile pe larg și acest lucru îl ajută să-și mai calmeze puțin nervii. Judecătorii nu numai că îl ascultau, dar și păreau extrem de interesați de această discuție despre șobolani gazați.

Adam găsisese descrierea acestui studiu în dosarul unui caz recent petrecut în Carolina de Nord. Din câte știa el, cercetările respective nu erau prea cunoscute.

— Bun, deci, dacă am înțeles bine, îl întrerupse glasul înalt al lui Robichaux, dumneavoastră nu doriți să vă vedeți clientul murind în camera de gazare pentru că este o moarte crudă, dar în același timp ne spuneți că nu vă deranjează dacă este executat prin injecție letală?

— Nu, înălțimea voastră. Nu asta am vrut să spun. Eu nu doresc să-mi văd clientul murind în nici un fel.

— Dar injecția este metoda de execuție cea mai puțin agresivă?

— Toate metodele sunt agresive, dar injecția pare să fie cel mai puțin crudă. Nu există nici o îndoială că moartea prin gazare este oribilă.

— Mai rea decât să fii aruncat în aer de explozia unei bombe?

O tăcere grea coborî peste sala de tribunal. Judecătorul apăsase pe cuvântul „bombă” și Adam se străduia să găsească un răspuns cât mai adecvat. McNeely îi aruncă o privire răutăcioasă colegului său.

Lovitura ieftină îl înfuriase pe Adam, dar reuși să se controleze și să spună cu voce sigură: — înălțimea voastră, aici discutăm despre metode de execuție și nu despre crimele pentru care oamenii ajung pe lista morții.

— Dar de ce nu doriți să vorbim și despre crime?

— Pentru că ele nu constituie subiectul acestei audieri. Pentru că eu nu am la dispoziție decât douăzeci de minute, iar clientul meu mai are doar douăsprezece zile de trăit.

— Poate că, dacă n-ar fi făcut să explodeze bombe, n-ar fi ajuns aici!

— Este perfect adevărat. Dar a fost condamnat pentru crima pe care a făcut-o și acum este pe cale să moară în camera de gazare. Or, noi susținem că gazarea este o metodă de execuție plină de cruzime.

— Dar scaunul electric?

— Și aici se aplică același argument. S-au consemnat câteva cazuri absolut hidoase de oameni care au suferit înspăimântător pe scaun până să moară.

— Dar plutonul de execuție?

— Din punctul meu de vedere, este tot o metodă crudă de execuție.

— Și spânzurătoarea?

— Nu cunosc prea multe amănunte despre această metodă, dar pare să fie îngrozitor de crudă.

— În schimb ideea injecției letale vă convine?

— N-am spus așa ceva. Sunt convins că am spus că nu este la fel de

crudă precum celelalte metode de execuție.

— Domnule Hall, interveni judecătorul McNeely, de ce statul Mississippi a trecut de la gazare la injecție?

Chestiunea fusese perfect explicată în acțiune și în prezentarea cazului. Adam simți imediat că McNeely îi era prieten.

— Înălțimea voastră, am explicat în amănunt istoria acestei legi în prezentarea pe care am făcut-o cazului, dar pot spune, foarte pe scurt, că acest lucru s-a întâmplat în special pentru a ușura execuțiile. Legislatorul a fost de acord că este o moarte ceva mai ușoară, și, pentru a evita situații de genul celei de astăzi, a hotărât schimbarea metodei de execuție.

— Deci statul a admis efectiv faptul că există o metodă mai bună de a-i executa pe oameni?

— Da, domnule. Dar legea a intrat în vigoare în 1984 și se aplică numai în cazul condamnărilor pronunțate după acel an. Prin urmare, nu se aplică și în cazul lui Sam Cayhall.

— Înțeleg. Deci dumneavoastră ne cereți să eliminăm gazarea ca metodă. Dar ce se va întâmpla dacă vom face așa ceva? Ce se va întâmpla cu clientul dumneavoastră și cu toți cei care, ca și el, au fost condamnați înainte de 1984? Legea nu prevede să fie executați prin injecție.

Adam anticipase întrebarea, căci Sam i-o pusese deja.

— Nu pot să vă răspund la întrebare, Înălțimea voastră, dar pot să spun că am mare încredere în capacitatea și dorința Legislatorului din statul Mississippi de a adopta o nouă lege care să rezolve situația clientului meu și a celor aflați în situații similare.

— Presupunând că așa se va întâmpla, domnule Hall, interveni judecătoarea Judy, ce argumente vei prezenta acestei instanțe peste trei ani?

Slavă Domnului, lumina galbenă îl anunță că nu mai avea la dispoziție decât un minut.

— Am să mă gândesc eu la ceva, răspunse el cu un zâmbet. Nu vă rog decât să-mi dați timp s-o fac.

— Domnule Hall, am mai avut de-a face cu un caz ca ăsta, zise Robichaux. De fapt, îl și citați în prezentare. Un caz din Texas.

— Da, Înălțimea voastră. Rog deci Curtea să-și reconsidere hotărârea în privința acestei probleme. Practic, toate statele care foloseau camera de gazare sau scaunul electric au trecut la injecția letală. Motivele sunt evidente.

Îi mai rămăseseră câteva secunde, dar hotărî că era mai bine să se oprească acolo. Nu voia să i se mai pună vreo întrebare. „Mulțumesc”, zise el și se îndreptă încrezător spre locul pe care-l ocupa la masa avocaților. Gata, se terminase. Pentru un începător, se descurcase destul de bine. Data viitoare are să fie mai ușor.

Roxburgh fu rigid și metodic, cu o expunere perfect pregătită. La un moment dat aruncă și câteva remarci referitoare la șobolani și crimele pe care le comit aceștia, dar încercarea lui de a avea umor avu un efect jalnic asupra asistenței. McNeely îl împunse cu același gen de întrebări despre motivele pentru care statele se grăbeau să adopte injecția letală drept metodă de execuție. Roxburgh nu coborî de pe cai și recită o lungă listă de cazuri în care diverse Circumscripții judiciare federale confirmaseră condamnări la moarte prin gazare, electrocutare, spânzurare sau împușcare. Legea în vigoare era de partea lui și procurorul general profită cât putu mai bine de situația respectivă. Cele douăzeci de minute trecură și el se întoarse la locul pe care-l ocupa la masa avocaților.

Apoi judecătoarea Judy spuse câteva cuvinte despre urgența problemei aflate în discuție și promise că hotărârea va fi luată în câteva zile. În sfârșit, cei trei judecători se ridicară în același timp și părăsiră sala. Aprodul anunță că

activitatea curții urma să se reia luni.

Adam dădu mâna cu Roxburgh și reuși să iasă din sală când fu oprit de un reporter de la un ziar din Jackson care dorea să-i pună numai câteva întrebări. Adam refuză, politicos, să facă vreun comentariu. Același refuz fu oferit și altor doi reporteri care-și încercaseră norocul. În schimb, Roxburgh avea multe de comentat, așa că reporterii îl înconjurară imediat.

Când ieși din clădire, căldura tropicală îl lovi în plin, iar soarele arzător îl făcu să-și pună imediat ochelarii de soare.

— Ai mâncat de prânz? Întrebă o voce din spate.

Era Lucas Mann. Își strânseseră mâinile sub coloane.

— N-am putut să mănânc nimic, recunosc Adam.

— Te-ai descurcat foarte bine. Îți cam întinde nervii, nu?

— Așa e. Dar tu de ce ești aici?

— Pentru că-mi cere meseria. Directorul mi-a spus să vin încoace și să urmăresc audierea. Nu începem pregătirile până nu avem hotărârea lor. Și acum hai să mergem să mâncăm ceva.

Mașina lui Adam apăru de după colțul străzii.

— Cunoști orașul? Întrebă Mann.

— Nu. E prima oară că vin aici.

— „The Bon Ton Cafe”, îi spuse Mann șoferului. E un local vechi și absolut superb, nu departe de aici. Frumoasă mașină.

— Avantajele de a lucra pentru o firmă bogată.

Masa de prânz începu cu o noutate — stridii crude. Adam auzise de ele, dar nu fusese niciodată tentat să le încerce. Mann amestecă, cu măiestrie, hrean, suc de lămâie și sos cocktail, după care aruncă prima stridie înăuntru. O scoase aproape imediat, o așază pe o bucatăică de pesmet și vârî totul în gură. Prima stridie pe care încercă să o mănânce Adam alunecă de pe pesmet pe fața de masă, dar a doua nimeri acolo unde trebuia.

— Nu mesteca, îl învăță Mann. Las-o să alunece întreagă.

Adam fu de-a dreptul fericit când cele douăsprezece cochilii de pe farfuria lui se goliră cu totul. În așteptarea creveților în sos remoulade, savurară câte o bere din producția locală.

— Am văzut că vreți să atacați asistența de specialitate inefficientă, zise Mann, ciugulind dintr-un pesmet.

— De-acum încolo am să introduc toate acțiunile posibile.

— Curtea Supremă nu și-a pierdut vremea cu hotărârea.

— Așa e. E ca și cum ar fi obosit să tot aibă de-a face cu Sam Cayhall. Am să introduc chiar astăzi acțiunea la Curtea districtuală dar nu mă aștept la o hotărâre favorabilă din partea lui Slattery.

— Nici eu nu m-aș aștepta, dacă aș fi în locul tău.

— Ce șanse am în momentul ăsta?

— Din ce în ce mai puține pe măsură ce trece timpul, dar nu poți niciodată să prevezi exact ce are să se întâmple. Probabil că tot cam juma-juma. Acum câțiva ani, ajunsesem foarte aproape de termenul execuției lui Stockholm Turner. Cu două săptămâni înainte de data hotărâtă, eram siguri. Cu o săptămână înainte, își epuizase toate posibilitățile de apel. Primise și ultima masă înainte de...

— Și chiar și vizita conjugală din partea celor două prostituate.

— De unde știi?

— Mi-a spus Sam.

— Chiar așa a fost. Suspendarea a venit în ultima clipă, iar acum e foarte departe de camera de gazare. Așa că nu se știe niciodată.

— Dar tu ce simți?

Mann bău cu sete din paharul cu bere și se sprijini de spătarul scaunului, în timp ce chelnerul le aduse două porții imense de creveți în sos remoulade.

— Când e vorba de execuții, nu anticipez nimic. Se poate întâmpla orice. Tu depune mai departe cereri și apeluri. E ca un maraton, nu poți să renunți. Avocatul lui Jumbo Parris a clacat cu douăsprezece ore înainte de execuție și era în spital când i-a murit clientul.

Adam mestecă un crevete pe care-l făcu să alunece în stomac cu ajutorul unei înghițituri de bere.

— Guvernatorul vrea să stea de vorbă cu mine. Ce să fac?

— Clientul tău ce vrea?

— Tu ce crezi? Sam îl urăște pe guvernator și mi-a interzis să vorbesc cu el.

— Trebuie să ceri o audiere pentru grațiere. Este procedura standard.

— Cât de bine îl cunoști pe McAllister?

— Nu prea bine. E un animal politic mânat de ambiții mari și eu nu aș avea încredere în el nici măcar pentru un minut. Dar are căderea să acorde grațierea. Adică poate să impună comutarea pedepsei, sau chiar să-l elibereze pe deținut. Guvernatorul are, prin statut, puteri discreționare în problema asta. Probabil că va fi ultima ta speranță.

— Dumnezeu să ne ajute.

— Cum îți place sosul?

— E delicios.

O vreme se ocupară doar de mâncare. Adam era recunoscător pentru companie și conversație, dar se hotărî să nu atace decât chestiunea apelurilor și a strategiei de urmat. Sam nu-l suferea pe Lucas Mann: omul lucra pentru stat, iar statul făcea în așa fel încât să-l execute pe Sam.

Cu o cursă de după-amiază ar fi ajuns la Memphis pe la șase treizeci, cu mult înainte de lăsarea întinericului. Și-ar mai fi putut omorî vremea vreo oră-două pe la birou, dar până la urmă tot ar fi trebuit să meargă acasă și nu se simțea în stare să dea ochii cu Lee. Băieții de la „Kravitz & Bane” îi plătiseră fără să crâcnească o cameră foarte frumoasă, într-un hotel modern, pe malul apei. Și-apoi, nu văzuse în viața lui Cartierul francez.

Așa se face că se trezi la ora șase, după un somn de trei ore, rezultatul celor trei beri de la prânz și al nopții proaste care precedase această călătorie. Rămase de-a curmezișul patului, cu pantofii în picioare și cu ochii lipiți de ventilatorul din plafon. Stătu așa aproape o jumătate de oră, înainte să se hotărască să facă prima mișcare. Avusese un somn greu.

Deoarece Lee nu răspunse la telefon, îi lăsa un mesaj pe robot, sperând din suflet că mătușă-sa nu era iar ocupată cu băutura. Dar dacă era, atunci poate că se încuiase în cameră, acolo unde nu putea să facă rău nimănui. După ce se spală pe dinți și se pieptănă, coborî cu ascensorul în holul spațios de la parter unde o orchestră de jazz cânta pentru cei care doreau să asculte. La barul din colț se vindeau stridii cu cinci cenți bucata.

Porni pe jos de-a lungul lui Canal Street și când ajunse pe Royal făcu imediat la dreapta, pierzându-se într-o mare de turiști coți de arșița necruțătoare. Cartierul se trezea la viață în prima noapte a weekendului. Trecu pe lângă cluburile de striptease, încercând, disperat, să arunce o privire înăuntru, dar se opri ca trăsnet în fața unei uși deschise care lăsa să se vadă spectacolul oferit de mai mulți bărbați goi înșirați pe o scenă — bărbați care puteau fi confundați cu niște femei frumoase. Își cumpără un sandviș cu ou de la un vânzător ambulant chinez. Rămase o oră întreagă la o măsuță, într-un

club de jazz, ascultând o muzică delicioasă și bând bere. Când în sfârșit, se întunecă, merse în Jackson Square ca să-i privească pe artiștii care își strângeau șevaletele, pregătindu-se de plecare. În fața unei catedrale se adunase un număr impresionant de cântăreți și dansatori ambulanți, iar Adam nu se putu împiedica să aplaude un uluitor cvartet de coarde format din studenți la Tulane. Lumea se distra, mânca, bea și dansa, se bucura de veselie care domnea în Cartierul francez.

Adam își cumpără o înghețată de vanilie și se îndreaptă spre Canal. Dacă ar fi fost altă situație, poate că s-ar fi lăsat tentat de un spectacol de striptease și s-ar fi așezat undeva, în spate, ca să nu-l vadă nimeni; sau poate că ar fi intrat într-un bar, în căutarea unei frumuseți feminine la fel de singură ca și el.

În noaptea asta, bețivii pe care îi întâlnea în cale îi aminteau pe Lee, făcându-l să-și dorească să se fi întors la Memphis, ca să fie împreună cu ea. Muzica și râsetele oamenilor i-l aduceau în minte pe Sam care, chiar în clipa asta, stătea singur într-un cuptor plin de umezeală, fixând gratiile cu privirea, numărând zilele rămase, sperând și poate chiar rugându-se ca noul său avocat să facă o minune. Sam nu va vedea niciodată orașul ăsta, nu va mai mânca niciodată stridii, fasole roșie și orez, nu va mai simți niciodată gustul berii de la gheață sau al unei cafele bine preparate. Nu va asculta niciodată muzică de jazz și nici nu-i va privi pe pictorii din Jackson Square. Și nici nu va mai zbura vreodată cu avionul, nu va locui într-un hotel modern, nu va mai merge la pescuit, nu-și va mai conduce mașina, în sfârșit, nu va mai face niciodată mii de lucruri care, altfel, ni se par absolut firești.

Chiar dacă ar fi supraviețuit datei de 8 august, Sam ar fi murit puțin câte puțin în fiecare zi.

Adam întoarse spatele Cartierului francez și se grăbi să se întoarcă la hotel. Avea nevoie să se odihnească. Cursa de maraton stătea să înceapă.

34

Gardianul care răspundea la numele de Tiny îi puse cătușele și îl conduse pe Sam afară din Nivelul A. Bătrânul ducea, într-un sac de plastic, curierul primit în ultimele două săptămâni din partea susținătorilor. Scrisorile începuseră să vină imediat după ce fusese condamnat și erau trimise de membri și simpatizanți ai Klanului, de adepți ai purității rasiale, de antisemiți și multe alte feluri de bigoți. Vreo doi ani de zile răspunsese la fiecare scrisoare primită, dar cu vremea se plictisise și se oprise. La ce bun? În ochii unora, el era un erou, dar pe măsură ce schimbul de mesaje se amplifica, admiratorii săi deveneau din ce în ce mai țicniți. Mulți nebuni mai trăiau în libertate! Atunci i-a încolțit în minte ideea că zidurile închisorii îi ofereau mai multă protecție decât lumea de afară.

Tribunalul federal hotărâse că a purta corespondență cu exteriorul reprezenta un drept și nu un privilegiu. Dar chiar dacă nu putea fi interzis, dreptul acesta putea fi totuși îngădit prin regulamentele de ordine interioară. Deci orice scrisoare, cu excepția celor trimise în mod evident de un avocat, era deschisă de un inspector. Cu toate acestea, scrisorile nu erau citite decât în cazul deținuților cărora li se cenzura în mod expres corespondența. Cutiile și pachetele suportau același regim.

Gândul că s-ar fi putut să-l piardă pe Sam îi înspăimânta pe mulți fanatici, de aceea cantitatea de corespondență crescuse în mod dramatic după ce cea de-a cincea Circumscripție judiciară anulase suspendarea. Toți îi ofereau

sprijinul lor ferm, împreună cu rugăciunile lor. Câțiva dintre ei îi ofereau chiar și bani. Scrisorile aveau tendința să fie interminabile, căci toate îi blestemau pe evrei, negri, liberali și pe alți conspiratori. Unii expeditori înjurau taxele, controlul armelor și datoria națională. Alții îi trimiteau tot felul de predici.

Pe Sam, scrisorile ajunseseră să-l obosească și să-l plictisească. Se ocupa cam de șase pe zi, în medie. După ce i se scoaseră cătușele, îl rugă pe gardian să deschidă mica ușă din ecranul care-l despărțea de cealaltă parte a sălii și să-i dea lui Adam săculețul de plastic. Apoi gardianul îi lăsă singuri.

— Ce-i asta? Întrebă Adam.

— Scrisori de la admiratori, răspuse Sam, așezându-se la locul lui obișnuit și aprinzându-și o țigară.

— Păi, ce să fac eu cu chestia asta?

— Citește-le. Arde-le. Orice. Azi-dimineață mi-am făcut curățenie în celulă și astea-mi stăteau în drum. Am înțeles că ieri ai fost la New Orleans. Povestește-mi și mie ce-ai făcut acolo.

Adam puse punga cu scrisori pe scaunul de alături, apoi se așează și el în fața lui Sam. Aerul era la fel de fierbinte și înăuntru și afară. Pentru că era sâmbătă, Adam se îmbrăcase în blugi și tricou de bumbac, iar în picioare avea pantofi sport.

— Joi, am primit un telefon de la Circumscripția a Cincea care mă invita acolo a doua zi. Așa că vineri m-am dus la New Orleans, i-am uluit cu inteligența mea strălucitoare și m-am întors la Memphis în dimineața asta.

— Când vor da hotărârea?

— Cât mai repede.

— Un complet din trei judecători?

— Da.

— Cine erau cei trei?

— Judy, Robichaux și McNeely.

— McNeely e un bătrân războinic care o să ne ajute, zise Sam după o clipă de gândire. Judy e o cățea conservatoare — aoleu, iartă-mă, vreau să spun o americană conservatoare numită în post de republicani. Mă îndoiesc că are să ne ajute. Pe Robichaux nu-l cunosc. De unde vine?

— Din sudul Louisianei.

— A, deci un cajun.

— Probabil. E un dobitoc cu ochelari de cal, care n-o să ne ajute.

— Atunci o să pierdem cu doi la unu. Da' ziceai că i-ai uluit cu inteligența ta.

— N-am pierdut încă, preciză Adam.

Era surprins să-l audă pe Sam vorbind atât de familiar despre judecători. Deși, în fond, era de înțeles, doar studia de ani de zile tot ce ținea de viața tribunalelor.

— Unde este apelul de asistență juridică inefficientă? Întrebă Sam.

— La tribunalul districtual, în întârziere cu câteva zile față de celelalte.

— Hai să formulăm altă petiție.

— Chiar la așa ceva lucrez acum.

— Atunci lucrează cât mai repede pentru că nu mai am decât unsprezece zile. În celulă am un calendar și în fiecare zi stau cel puțin trei ore cu ochii lipiți de el. Când mă trezesc dimineața, desenez un X mare peste ziua care a trecut. În jurul lui 8 august am făcut un cerc și x-urile se apropie tot mai mult de cerc. Așa că fă ceva!

— Fac, fac. Chiar acum pun la punct o nouă teorie de atac.

— Așa te vreau.

— Cred că putem să dovedim că ești dezechilibrat mintal.

— M-am gândit și eu la asta.

— Deci, ești bătrân, senil, prea liniștit pentru situația în care te afli. Înseamnă că ceva nu merge cum trebuie, că ești incapabil să înțelegi motivul pentru care vei fi executat.

— Am citit despre cazuri asemănătoare.

— Goodman cunoaște un expert care spune orice dacă-l plătești cât cere. Ne-am gândit să-l aducem aici să te examineze.

— Minunat. Am să-mi smulg părul din cap și am să încep să vânez fluturi prin celulă.

— Cred că avem șanse dacă introducem o acțiune pretextând incapacitatea mentală.

— Sunt de acord. Fă-o. Hai să introducem cât mai multe acțiuni.

— Așa am să fac.

Preț de câteva minute Sam se învâluie într-un nor gros de fum și se gândi adânc. Amândoi erau transpirați din cap până în picioare și Adam simțea nevoia să respire puțin aer curat, să se urce în mașină, să închidă ferestrele și să dea aerul condiționat la maximum.

— Când te întorci aici? întrebă Sam.

— Luni. Ascultă, Sam, ceea ce-am să-ți spun nu e deloc plăcut, dar trebuie să discutăm și problema asta. Sam, tu oricum ai să mori curând, pe 8 august sau peste cinci ani, tot ai să te duci. Pentru că la halul în care fumezi, n-ai să rezisti prea mult.

— Fumatul nu este cea mai presantă preocupare a mea în materie de sănătate.

— Știu asta. Dar familia, adică Lee și cu mine, trebuie să se pregătească de înmormântare. Știi foarte bine că e un lucru care nu se poate aranja peste noapte.

Sam privea fix șirurile de triumfuri mitite din ecranul care-i despărțea. Adam scria ceva pe carnetul de însemnări. Aparatul de aer condiționat zumzăia și sâsâia, dar rezultatul era aproape nul.

— Bunica ta a fost o adevărată doamnă, Adam. Îmi pare rău că n-ai cunoscut-o. Merita un bărbat mai bun.

— Lee mi-a arătat unde e înmormântată.

— Eu i-am adus multă suferință pe care ea a îndurat-o fără să crâcnească. Să mă îngropați lângă ea și poate că am să-i pot spune că-mi pare rău.

— Am să mă ocup de toate.

— Așa să faci. Cum ai să plătești locul?

— Mă descurc eu, Sam.

— Adam, eu nu am nici un ban. L-am pierdut pe toți cu mulți ani în urmă pentru motive evidente. Am pierdut și pământul și casa, așa că nu am nimic de lăsat în urma mea.

— Ți-ai făcut vreun testament?

— Da, l-am scris chiar eu.

— O să ne uităm peste el săptămâna viitoare.

— Ai promis că te întorci luni.

— Așa am promis, Sam. Vrei să-ți aduc ceva?

Sam șovăie o clipă, părând chiar oarecum jenat.

— Știi ce anume mi-ar face cu adevărat plăcere? întrebă el, cu un zâmbet copilăros pe buze.

— Ce? Spune-mi, Sam, orice.

— Când eram copil, lucrul cel mai extraordinar din viața mea era o Eskimo Pie.

— O... ce?

— O înghețată pe băț. Vanilie învelită în ciocolată. Mâncam mereu până să ajung aici. Cred că se mai face.

- Deci... o Eskimo Pie?
- Da. Îi simt și-acum gustul. Era cea mai bună înghețată din lume. Îți dai seama ce gust ar avea acum, în cuptorul ăsta?
- Bine, Sam. O să-ți aduc o Eskimo Pie.
- Adu-mi mai multe.
- O să-ți aduc o duzină. O să le mâncăm împreună.

Cel de-al doilea vizitator din sâmbăta aceea veni pe neașteptate. Opri mașina lângă ghereta paznicului de la intrarea principală și prezentă un permis de conducere din Carolina de Nord care avea și fotografie pe el. Îi explică gardianului că este fratele lui Sam Cayhall și că i se spusese că-l poate vizita oricând pe Sam de-acum și până la data execuției. Chiar ieri vorbise cu domnul Holland, din partea Administrației, iar domnul Holland îl asigurase că, în cazul fratelui său, regulile referitoare la vizite erau mult mai puțin restrictive. Îl putea vizita oricând între orele opt dimineața și cinci după-amiaza, în oricare zi a săptămânii. Gardianul intră în gheretă și formă un număr de telefon. Mai dădu alte două telefoane, după care își notă numărul mașinii. Apoi îi spuse vizitatorului să-și parcheze mașina în apropierea gheretei, să o încuie și să aștepte puțin. După câteva minute, în fața lui opri o furgonetă albă, condusă de un gardian care-i făcu semn să urce.

Furgoneta trecu prin poarta dublă a USM și opri în fața intrării unde așteptau alți gardieni care-l percheziționară chiar acolo, pe trepte. Vizitatorul nu avea nici un fel de bagaj.

Gardienii îl conduseră în sala de vizite, acum pustie. Își alegea un scaun cam pe la mijlocul ecranului despărțitor.

— Îl aducem imediat și pe Sam, zise unul dintre gardieni. Nu durează decât cinci minute.

Sam tocmai scria o scrisoare la mașina de scris.

— Hai să mergem, Sam. Ai un vizitator.

Bătrânul se opri din scris și îl privi cu atenție. Ventilatorul muncia din greu ca să alunge căldura; la televizor se transmitea un meci de baseball.

— Cine e? plesni întrebarea.

— Fratele tău.

Sam puse cu grijă mașina de scris pe raft și-și luă salopeta.

— Care frate?

— Nu l-am întrebat, Sam. E unul din frații tăi. Hai să mergem.

După ce-i puseră cătușele, porniră toți trei de-a lungul coridorului. Odată, demult, Sam avusese trei frați, dar cel mai mare dintre ei murise în urma unui stop cardiac, mai înainte ca Sam să fie închis. Donnie era cel mai tânăr, avea șaiszeci și unu de ani și acum locuia lângă Durhan în Carolina de Nord. Albert, șaiszeci și șapte de ani, o ducea rău cu sănătatea și locuia în zona de păduri din Ford County. Donnie îi trimitea în fiecare lună țigări, câțiva dolari și câte o scrisoare scurtă din când în când. Albert nu-i mai trimisese nici un rând de mai bine de șapte ani. Mai primise scrisori din partea unei mătuși rămasă nemăritată, până în 1985, când bătrâna murise. Restul membrilor familiei Cayhall uitaseră de Sam.

Nu putea fi decât Donnie, își zise în sinea lui. Donnie era singurul căruia îi păsa suficient de frate-său ca să meargă să-l viziteze. Nu se mai văzuseră de doi ani și pașii îi deveniră parcă mai ușori pe măsură ce se apropiau de ușa sălii de vizite. Ce surpriză plăcută.

Cum trecu pragul, Sam privi nerăbdător spre bărbatul aflat de cealaltă parte a ecranului. Era o față pe care n-o recunoscuse. Atunci privi în jur și constată că sala era pustie, cu excepția vizitatorului său, care îl fixa cu ochi

reci și lipsiți de expresie. Gardienii care desfăceau cătușele de la mâinile lui Sam îi supravegheau îndeaproape, așa că bătrânul zâmbi și făcu un semn prietenos din cap înspre vizitator. După ce paznicii îi lăsară singuri, se așeză în fața necunoscutului și își aprinse o țigară, fără să spună nici un cuvânt.

Chipul străinului îi amintea parcă ceva, dar nu-și dădea seama ce anume.

— Te cunosc? întrebă Sam, rupând tăcerea.

— Da, răspunse străinul.

— De unde?

— Din trecut, Sam. De la Greenville, Jackson și Vicksburg. De la sinagogă, firma de afaceri imobiliare, casa familiei Pinder și biroul lui Marvin Kramer.

— Wedge?

Străinul dădu ușor din cap, iar Sam închise ochii, dând drumul fumului înspre tavan. Apoi își aruncă țigara și se lăsă greu pe scaun.

— Dumnezeu, speram că ai murit.

— Îmi pare rău pentru tine.

— Tu... pui de cățea, mârâi Sam printre dinți, privindu-și sălbatic vizitatorul. Pui de cățea. De douăzeci și trei de ani sper și visez că ai murit. Numai eu te-am omorât de milioane de ori până acum, cu mâinile goale, cu bastoane și cuțite, cu toate felurile de arme inventate de mintea omenească. Ți-am văzut sângele curgând și te-am auzit urlând, implorându-mă să-mi fie milă de tine.

— Îmi pare rău pentru tine, Sam. Iată-mă aici.

— Te urăsc așa cum nimeni n-a fost urât vreodată pe pământul ăsta. Dacă aş avea acum o armă, ți-aş trimite fundu' ăla direct la dracu', cu părerile tale de rău cu tot. Ți-aş umple capul de plumb și-aş râde până mi-ar da lacrimile. Dumnezeu, nici nu știi cât de mult te urăsc.

— Așa te porți cu toți cei care vin să te vadă, Sam?

— Ce dracu' vrei, Wedge?

— Aia de-afară pot să audă ce vorbim?

— Puțin le pasă lor de ce spunem noi aici.

— Da' pot să fie microfoane prin sala asta.

— Atunci pleacă, nebunule, pleacă.

— Asta am să și fac. Dar mai întâi vreau să-ți spun că sunt aici și că urmăresc totul îndeaproape și că sunt foarte mulțumit că numele meu nu a fost pomenit până acum. Sper din suflet ca lucrurile să continue în același fel. Pentru că am fost foarte eficient când a fost vorba să-i fac pe oameni să-și țină gura.

— Ești teribil de subtil.

— Fii bărbat, Sam. Mori cu demnitate. Ai fost acolo, cu mine, Sam, mi-ai fost complice și legea zice că ești la fel de vinovat ca și mine. Sigur că dintre noi doi, eu sunt liber, dar cine a zis că-n viață primești numai ce meriți.

Ține-o așa și ia cu tine în mormânt micul nostru secret și atunci nimeni n-o să aibă de suferit. Bine?

— Pe unde-ai fost?

— Peste tot. Adevăratul meu nume nu este Wedge, așa că să nu îți faci cine știe ce idei. Nici măcar Dogan nu-mi știa numele adevărat. În 1966 am fost chemat în armată, dar n-am vrut să mă duc în Vietnam. Așa că mi-am pierdut urma în Canada. La fel s-a întâmplat și mai târziu, Sam. Prin urmare, eu nici măcar nu exist.

— Tu ar fi trebuit să stai aici, în locul meu.

— Greșești, Sam. Nici tu, nici eu n-ar fi trebuit să stăm aici. Ai fost un tâmpit că te-ai întors atunci la Greenville. FBI-ul n-avea nici o pistă. Și nu ne-ar fi prins niciodată. Eu am fost deștept, Dogan la fel. Tu, însă, s-a întâmplat să fii veriga slabă. Oricum, cu toate cadavrele alea și cu ce a mai rămas din clădire,

trebuia să fie ultima noastră explozie. Aveam tot timpul din lume ca să ne pierdem urma. Eu aş fi fugit din ţară şi nu m-aş fi întors niciodată în locurile astea nenorocite. Tu te-ai fi dus acasă la puii şi vacile tale. Dogan nu ştiu ce-ar fi făcut. Dar motivul pentru care eşti acum aici, Sam, e c-ai fost un dobitoc.

— Aşa cum tu eşti un dobitoc că ai venit astăzi aici.

— Nu tocmai. Nimeni nu te-ar crede dacă ai începe să urli. Ce dracu', oricum toţi sunt convinşi că te-ai ţicnit. Mă rog, eu prefer ca lucrurile să rămână aşa cum sunt acum. N-am nevoie de aiureli. Împacă-te cu ceea ce te aşteaptă, Sam, şi pleacă fără să faci gălăgie.

Sam îşi aprinse o nouă ţigară şi scutură scrumul pe podea.

— Dispari de-aici, Wedge, şi să nu te mai întorci niciodată.

— Fireşte, fireşte. Îmi pare rău că trebuie să ţi-o spun, Sam, dar sper să te gazeze.

Sam se ridică şi se apropie de uşa din spatele lui. Gardianul o deschise şi îl luă de-acolo.

Se aşezaseră pe ultimul rând de scaune şi mâncau floricele ca doi adolescenţi. Ideea de a merge la cinema îi aparţinea lui Adam. Lee petrecuse trei zile încuiată în camera ei împreună cu virusul gripei, iar sâmbătă dimineaţa aburii beţiei dispăruseră. Pentru cină, Adam alesese o pensiune cu serviciu rapid şi fără băutură în meniu. Lee devorase pur şi simplu clătitele cu frişcă.

Filmul era un western corect din pună de vedere politic, cu indienii pe post de băieţi buni, şi cu cowboy-i pe post de ticăloşi. Toate feţele palide erau pline de răutate şi ucideau în stânga şi-n dreapta. Lee îşi spălase părul şi îl dăduse frumos după urechi. Ochii îi erau iar limpezi şi frumoşi. Machiajul ascundea urmele lăsate pe faţă de excesele săptămânii anterioare. Ca de obicei, îmbrăcase o pereche de blugi şi o cămaşă de bumbac. Şi era perfect trează.

Nu prea vorbiră despre noaptea de joi, când Adam dormise lângă uşă. Căzuseră de acord să abordeze problema în momentul în care ea va fi în stare să suporte discuţia. Ceea ce lui îi convenea de minune. Lee păşea pe o sârmă legănată de vânt, clătinându-se pe marginea hăului unei noi crize de dipsomanie. Dar el o apăra de orice chinuri şi de disperare. Îi va face viaţa veselă şi plăcută. Nu vor mai vorbi nimic despre Sam şi despre asasinate, nici despre Eddie, nici despre istoria familiei Cayhall.

Era mătuşa lui şi o iubea foarte mult. Era o fiinţă fragilă şi bolnavă, care avea nevoie de forţa lui.

35

Phillip Naifeh fu trezit în primele ore ale dimineţii de duminică de dureri ascuţite în piept şi fu dus în grabă la spitalul din Cleveland. Locuia împreună cu soţia lui în vârstă de patruzeci şi unu de ani într-o casă modernă ridicată în incinta penitenciarului. Ambulanţa făcu douăzeci de minute până la spital şi, când ajunse în camera de gardă, starea pacientului era deja stabilizată.

Soţia rămase să aştepte, neliniştită, pe culoar, în timp ce infirmierele alergau de colo-colo. Femeia cunoştea locul pentru că tot acolo aşteptase şi cu trei ani în urmă, când se produsese primul infarct. Un medic tânăr, cu chip întunecat, îi explică doamnei Naifeh că atacul fusese uşor şi că pacientul era de-acum stabilizat şi în siguranţă, odihnindu-se cu ajutorul medicamentelor. Va fi supravegheat îndeaproape în următoarele douăzeci şi patru de ore şi, dacă

lucrurile mergeau bine, atunci se va întoarce acasă în mai puțin de o săptămână.

I se interzicea cu desăvârșire să se mai ocupe de problemele de la Parchman și să aibă ceva de-a face cu execuția deținutului Cayhall. Nu avea voie să dea nici măcar un telefon.

Somnul era pe cale să devină o bătălie. Adam avea obiceiul să citească stând în pat aproximativ o oră, mai ales că în timpul facultății aflate că publicațiile de drept erau niște somnifere minunate. Acum, însă, cu cât citea mai mult, cu atât se îngrijora mai tare. Mintea îi era ocupată cu tot ce se întâmplase în ultimele două săptămâni — oamenii pe care îi cunoscuse, lucrurile pe care le învățase, locurile în care fusese.

Sâmbătă noaptea dormi din bucăți, rămânând treaz perioade lungi de timp. Ultima oară când deschise ochii, văzu soarele sus pe cer. Ceasul arăta ora opt. Lee vorbise ceva despre o nouă incursiune în bucătărie. Zisese că odată reușise să gătească ceva ce se putuse mânca, niște cârnați cu ouă, și-apoi oricine se descurca în fața unei cutii de pesmeți.

Din bucătărie nu venea nici un miros, nici un zgomot. O strigă în timp ce examina ibricul de cafea, pe jumătate plin. Ușa de la camera ei era deschisă și lumina stinsă. Trecu iute în revistă toate camerele. N-o găsi nici pe terasă, bând o ceașcă de cafea și citind ziarul de dimineață. Neliniștea care-l cuprinse creștea pe măsură ce trecea prin încăperile pustii. Alergă afară, dar nu zări nici urmă de mașină. Atunci o porni desculț pe asfaltul fierbinte până la ghereta paznicului pe care-l întrebă la ce oră plecase Lee de-acasă. Omul își verifică fișa, apoi îl lămură că doamna ieșise în urmă cu vreo două ore. Părea să se simtă bine, adăugă el.

Dădu peste ediția de duminică a ziarului *Memphis Press* pe canapeaua din salonaș, împăturit în așa fel încât partea consacrată mondenităților să rămână deasupra. Chipul lui Lee îl privea dintr-o fotografie făcută cu mulți ani în urmă la un bal de caritate. Era un prim-plan cu domnul și doamna Phelps Booth, amândoi numai zâmbete pentru obiectivul aparatului de fotografiat. Lee arăta senzațional, îmbrăcată într-o rochie neagră fără umeri. Phelps era și el îmbrăcat în smocking. Cei doi aveau aerul unui cuplu minunat de fericit.

Articolul reprezenta cea mai nouă direcție de cercetare în amețea numită „cazul Cayhall”, ieșită din condeiul și mintea lui Todd Marks al cărui serial câștiga tot mai mult la capitolul „senzațional”. Începutul era destul de prietenos, rezumând evenimentele ultimei săptămâni. Erau citate aceleași persoane — McAllister, Roxburgh, Lucas Mann și Naifeh cu nelipsita sa replică „fără comentarii”. Tonul devenea, însă, brusc răutăcios atunci când începea prezentarea zglobie a lui Lee Cayhall Booth: personalitate proeminentă a societății din Memphis, soție a importantului bancher Phelps Booth din celebra și bogata familie Booth, activistă benevolă pe tărâm social, mătușa lui Adam Hall și, dacă puteți crede așa ceva, fiica lui Sam Cayhall!

Articolul era scris în așa fel încât dădea impresia că Lee însăși se făcea vinovată de o crimă teribilă. Prieteni care doriseră să rămână anonimi se declaraseră șocați la aflarea adevăratei ei identități. Apoi, ziaristul vorbea despre familia Booth și despre averea ei, întrebându-se cum de putuse o persoană cu sânge albastru în vine să se coboare până acolo încât să se căsătorească cu cineva dintr-o familie precum Cayhall. Vorbea și despre fiul lor, Walt, citând din nou surse anonime care se lansaseră în speculații despre refuzul acestuia de a se întoarce în Memphis. Walt nu se căsătorise niciodată, scria Marks cu răsuflarea tăiată, și locuia în Amsterdam.

Partea cea mai rea venea abia după aceea: alte surse anonime povesteau că, în urmă cu nu prea mulți ani, Lee și Phelps Booth participaseră la un bal de caritate unde stătuseră chiar lângă Ruth Kramer. Sursa respectivă fusese de

asemenea prezentă la balul acela și-și amintea foarte bine unde se așezaseră oamenii aceia. Sursa o cunoștea pe Ruth și era prietenă cu Lee, așa că fusese absolut șocată când aflase că prietena ei avea un astfel de tată.

O mică fotografie a lui Ruth Kramer însoțea articolul. Era o femeie atrăgătoare, puțin trecută de cincizeci de ani.

După această senzațională prezentare a lui Lee, articolul continua cu un rezumat al audierii de la New Orleans și cu inventarierea ultimelor manevre ale apărătorului lui Cayhall.

Una peste alta, articolul era doar o însăilătură care nu reușea decât să alunge pe pagina a doua prezentările crimelor întâmplate cu o zi înainte.

Adam aruncă ziarul pe podea, mulțumindu-se să-și bea cafeaua. În dimineața asta plăcută, de duminică, Lee se trezise curată și trează pentru prima dată după multe zile, plină de bună dispoziție. Se așezase pe canapea ca să-și bea cafeaua și să citească ziarul. Dar după numai câteva minute, primise o palmă peste față și un pumn în stomac și, în consecință, dispăruse din nou. Unde oare se dusesese? Unde se afla oare altarul la care se închina? Categoric, se ținea departe de Phelps. Dar poate că avea vreun iubit care să o mângâie în astfel de momente, deși varianta era puțin probabilă. Adam se ruga la Dumnezeu să nu dea de matusă-sa rătăcind fără țintă pe străzi, în tovărășia unei sticle de băutură.

Era clar că în dimineața asta reședința familiei Booth cunoștea o mare agitație. Micul și murdarul lor secret ieșise la lumină, întins pe-o pagină întreagă de ziar, ca să-l vadă toată lumea. Cum vor face față, oare, acestei umiliri? Auzi, un Booth să se însoare și să mai facă și copii cu un asemenea gunoi alb, și-acum să mai afle și lumea întreagă despre chestia asta. S-ar putea chiar ca familia să nu-și mai revină din încercarea asta. Madame Booth era, precis, distrusă și ținută la pat de nenorocire.

Bine le-a făcut, își zise Adam. Făcu un duș, își schimbă hainele și coborî capota Saab-ului, pornind pe străzile pustii, cu toate că nu se aștepta să zărească pe undeva Jaguarul grena al lui Lee. Începutul îl făcu cu Front Street, dar părăsi iute malul râului, trecu pe lângă spitalele de pe Union și casele somptuoase din zona rezidențială, întorcându-se apoi în cartierele sărace din preajma lui Auburn House; tot drumul fu însoțit de vocea lui Bruce Springsteen de pe caseta de la bord. Evident că Lee nu era nicăieri, dar plimbarea cu mașina îi făcu bine. Pe la prânz, Adam se duse la birou.

În duminica aceea, Sam primi din nou o vizită neașteptată. După ce i se scoaseră cătușele, se așeză în fața unui bărbat cărunt al cărui chip jovial era luminat de un zâmbet plin de căldură.

— Domnule Cayhall, numele meu este Ralph Griffin și sunt capelanul acestui penitenciar. Sunt de puțină vreme aici, așa că nu am avut ocazia să ne cunoaștem.

— Îmi pare bine de cunoștință, zise Sam, dând ușor din cap.

— Plăcerea e de partea mea. Sunt convins că l-ați cunoscut pe predecesorul meu.

— A, da. Reverendul Rucker. Unde mai este el acum?

— S-a pensionat.

— Bun. Niciodată nu mi-a plăcut de el și mă îndoiesc că va ajunge în rai.

— Da, am auzit că nu era prea iubit.

— Iubit? Păi, era disprețuit de toată lumea. N-aș putea să vă spun de ce, dar nimeni n-avea încredere în el. Poate pentru că era pentru pedeapsa cu moartea. Vă puteți închipui așa ceva? Fusese chemat de Dumnezeu ca să ne păstorească și, când colo, el era de părere că trebuia să murim. Ba mai zicea

și că așa scria în Sfânta Scriptură. Știți dumneavoastră, chestia cu ochi pentru ochi.

— Am mai auzit asta.

— Sunt convins că ați mai auzit-o. Dumneavoastră ce fel de predicator sunteți? De care biserică țineți?

— Am fost hirotonisit în sânul Bisericii Baptiste, dar acum sunt oarecum în afara delimitărilor stricte. Cred că această împărțire excesivă a bisericii este probabil frustrantă chiar și pentru Dumnezeu.

— În orice caz, eu îl fac să se simtă frustrat.

— Cum adică?

— Îl cunoașteți pe Randy Dupree, unul din deținuții de aici. E într-o celulă foarte aproape de a mea. A fost condamnat pentru viol și crimă.

— Da, i-am citit dosarul și am văzut că la un moment dat a fost predicator.

— Noi îi spunem Puștiul Predicator și de câțeva vreme a căpătat darul spiritual al interpretării viselor. În plus, cântă și face pe vindecătorul. Probabil că s-ar juca și cu șerpi dacă i s-ar da voie. Știți ce zice despre șerpi Evanghelia lui Marcu, capitolul șaisprezece, versetul optsprezece. În sfârșit, tocmai a terminat visul ăsta lung de i-a luat cam o lună de zile, mai ceva ca un serial, și zice că eu am să fiu executat și că Dumnezeu așteaptă să mă izbăvesc de păcate.

— Nici n-ar fi o idee prea rea. Lucrurile să fie puse în ordine.

— Păi, de ce atâta grabă? Mai am zece zile.

— Prin urmare, crezi în Dumnezeu?

— Da, cred. Dar dumneavoastră credeți în pedeapsa cu moartea?

— Nu, nu cred.

— Vorbiți serios? Îl întrebă Sam după o clipă de tăcere în care studie cu atenție chipul pastorului.

— A ucide este greșit, domnule Cayhall. Dacă dumneata ești cu adevărat vinovat de crima pe care se spune că ai comis-o, atunci ai greșit când ai ucis. Și este tot atât de greșit ca guvernul să te ucidă pe dumneata.

— Aleluia, frate.

— N-am crezut niciodată că Iisus a vrut ca noi să ucidem pentru a pedepsi. El nu ne-a învățat așa ceva. El ne-a învățat să iubim și să iertăm.

— Așa înțeleg și eu Biblia. Da' cum dracu' de v-ați pricopsit cu postul ăsta?

— Am un văr în senatul statului.

— N-o să faceți mulți purici pe-aici, zise Sam zâmbind. Sunteți prea cinstit.

— Nu cred. Vărul meu este președintele Comitetului Corecțional și are o oarecare putere.

— Atunci, rugați-vă să fie reale.

— Asta fac în fiecare dimineață. Am vrut doar să trec pe-aici ca să mă prezint. Aș vrea să stăm puțin de vorbă în zilele următoare. Și aș vrea să ne rugăm împreună, dacă nu te deranjează. N-am mai avut de-a face cu nici o execuție până acum.

— Nici eu.

— Te sperie?

— Sunt un om bătrân, părinte. Peste câteva luni am să împlinesc șaptezeci de ani, dacă apuc. Uneori, gândul la moarte e chiar liniștitor. Să părăsesc locul ăsta uitat de Dumnezeu — ce ușurare.

— Dar tot te mai lupți.

— Firește, deși câteodată nici măcar nu știu de ce-o fac. E ca și cum as avea cancer. Cu timpul îți pierzi tot mai mult puterile. În fiecare zi mai mori un

pic, până când ajungi să vezi moartea ca pe o binecuvântare. Dar, în realitate, nimeni nu vrea să moară. Nici chiar eu.

— Am citit despre nepotul dumitale. Cred că-ți încălzește sufletul și că ești mândru de el.

Sam nu răspunse, dar zâmbi și-și plecă privirea în podea.

— Oricum, reluă pastorul, eu sunt pe-aici. Vrei să vin și mâine?

— Ar fi foarte bine. Dați-mi voie să mă mai gândesc. Bine?

— Bineînțeles. Cunoști procedurile de-aici, nu? În ultimele ore, n-ai voie să mai vezi decât doi oameni. Avocatul și duhovnicul. Voi fi onorat să-ți fiu alături.

— Mulțumesc. Și vă rog, puteți să găsiți puțin timp să stați de vorbă și cu Randy Dupree? Bietul băiat își pierde mințile și are nevoie de ajutor.

— Am s-o fac chiar mâine.

— Mulțumesc.

Adam închirie o videocasetă și se uită singur la film, dar își puse telefonul alături. Nu avea nici o veste de la Lee. Pe la zece dădu două telefoane pe Coasta de Vest. Primul i-l dădu maică-sii, în Portland. Era tare abătută, dar bucuroasă să-și audă fiul la celălalt capăt al firului. Nu întrebă nimic despre Sam, iar Adam nu pomeni nimic de bunicu-său.

Îi povesti însă că muncea mult, că avea ceva speranțe în privința cazului și că, oricum, se va întoarce la Chicago peste vreo două săptămâni. Maică-sa citise câteva din articolele apărute în ziare și se gândea la el. Adam îi spuse că Lee era bine.

Al doilea telefon îl dădu lui Carmen, la Berkeley. La celălalt capăt al firului se auzi o voce masculină, cea a lui Kevin-nu-mai-știu-cum cu care Carmen își împărțea viața de vreo câțiva ani. Apoi, glasul surorii mai mici îl întrebă despre evenimentele din Mississippi. Deoarece fata urmărise jurnalele de actualități, Adam puse de la el o notă de optimism în povestire. Carmen era îngrijorată pentru fratele ei, obligat să trăiască printre glugații și rasiștii ăia oribili. Adam îi repetă insistent că totul era bine și că situația era cât se poate de liniștită. Oamenii erau surprinzător de blânzi și de la locul lor. Locuia acasă la Lee și se înțelegea foarte bine cu mătușă-sa. Spre surprinderea lui Adam, Carmen vru să afle vești despre Sam — cum arăta, ce atitudine avea, cât de mult dorea să vorbească despre Eddie. Întrebă, chiar, dacă ar fi cazul să vină să-l vadă și ea pe Sam înainte de 8 august, iar el îi răspunse că se va gândi la propunere și că va cere și părerea lui Sam.

Adormi pe canapea, cu televizorul aprins.

Zbârnâitul telefonului îl trezi la ora trei și jumătate a dimineții de luni. O voce pe care nu o mai auzise niciodată se prezentă drept Phelps Booth.

— Trebuie să fii Adam, adăugă vocea.

— Da, eu sunt, zise Adam, ridicându-se și frecându-se la ochi.

— Ai văzut-o pe Lee? Întrebă Phelps, nici calm, dar nici neliniștit.

— Nu, răspunse Adam, aruncând o privire spre ceasul din perete. Ce s-a întâmplat?

— Ei bine, are necazuri. Acum o oră am fost sunat de la poliție. Au arestat-o pentru că era beată la volan și au dus-o la închisoare. Asta s-a întâmplat aseară, la opt și jumătate.

— O, Doamne, nu se poate, exclamă Adam.

— Nu e prima dată. A mai fost luată tot așa, a refuzat testul de alcoolemie și atunci au ținut-o vreo cinci ore la un loc cu alți bețivi. Pe hârtiile pe care le-a completat acolo, a trecut și numele meu, așa că polițiștii mi-au dat telefon. Când am ajuns la închisoare, își depusese deja cauțiunea și plecase. M-am gândit că poate te-a sunat și pe tine.

— Nu, nici măcar nu era aici ieri dimineață când m-am trezit și acum e prima dată că aud ceva despre ea. Pe cine ar mai fi putut să sune?

— Cine știe? Mi-e groază să încep acum să-i scol din somn prietenele. Poate că ar fi mai bine să așteptăm.

Lui Adam nu-i conveni deloc că era implicat în luarea unei hotărâri. Oamenii ăștia fuseseră căsătoriți, la bine și la rău, de aproape treizeci de ani și era clar că mai trecuseră prin situații de acest fel. Or, de unde să știe el ce trebuia făcut?

— De la închisoare nu a plecat cu mașina, nu? Întrebă el timid, știind răspunsul dinainte.

— Bineînțeles că nu. A condus-o cineva și aici apare încă o problemă. Trebuie să-i luăm mașina din parcare închisorii. Am și plătit taxele.

— Aveți cheile?

— Da. Dar mă poți ajuta să o luăm de acolo?

Adam își aminti brusc articolul însoțit de fotografia plină de zâmbet a cuplului Phelps-Lee, precum și speculațiile personale despre reacția familiei Booth. Era convins că mare parte din vină era aruncată asupra lui. Dacă și-ar fi văzut de treabă la Chicago, toate astea nu s-ar mai fi întâmplat.

— Firește. Spuneți-mi numai cum anume?...

— Ne întâlnim peste zece minute lângă ghereta paznicului.

Adam se spală pe dinți și-și legă șireturile la pantofii de sport, apoi petrecu un sfert de oră, vorbind vrute și nevrute cu Willis, paznicul proprietății. În sfârșit, un Mercedes negru, cel mai lung model din istoria acelei mărci de automobile, se apropie de poartă și se opri. Adam își luă rămas bun de la Willis și se urcă în mașină.

Își strânseseră mâinile pentru că așa era politicoș. Phelps era îmbrăcat într-un trening alb, iar pe cap avea o șapcă; conducea încet pe strada pustie.

— Sunt convins că Lee ți-a povestit câte ceva despre mine, zise el fără urmă de regret sau de îngrijorare în glas.

— Într-adevăr, câte ceva, observă Adam, prudent.

— Ei bine, ar fi fost foarte multe de spus, așa că n-am să te întreb ce subiecte a abordat.

O idee foarte bună, își zise Adam în sinea lui.

— Cel mai bine ar fi să vorbim despre baseball, de exemplu. Mi se pare că ți-neți cu cei de la Cubs.

— Dintotdeauna. Și tu?

— Bineînțeles. Asta-i primul meu an în Chicago și am fost de foarte multe ori pe stadionul Wrigley, mai ales că locuiesc aproape.

— Nu, zău. Eu merg de vreo trei-patru ori pe an. Am un prieten care are o lojă închiriată de ani de zile. Ce jucător îți place cel mai mult?

— Cred că Sandberg. Dar dumneavoastră?

— Mie îmi plac tipii mai în vârstă. Ernie Banks și Ron Santo. Ce baseball se juca pe vremuri, când jucătorii știau ce-i aia loialitate și știai pe care jucători contezi tot anul.

Acum, nimeni nu mai știe nimic. Îmi place la nebunie jocul, dar a fost pervertit de lăcomie.

Lui Adam i se păru ciudat ca tocmai Phelps să denunțe lăcomia.

— Poate că da, dar în prima sută de ani de baseball, proprietarii au jucat cartea lăcomiei. Și-atunci ce-i rău dacă și jucătorii cer bani?

— Bine, dar care jucător merită cinci milioane pe an?

— Nici unul. Dar din moment ce starurile rock fac cincizeci, de ce n-ar face și un jucător de baseball câteva milioane pe an? ăsta-i jocul. Jucătorii sunt cei care contează, nu proprietarii. Eu merg pe stadion să-i văd pe jucători și nu pentru că *Tribune* este întâmplător principalul proprietar.

— Da, da' ia uită-te la prețul biletelor. Cincizeci de verzi ca să vezi un meci.

— Pe suporterii se pare că nu-i deranjează pentru că stadionul e plin.

Mașina alergă fără probleme prin orașul pustiu la ora aceea și în numai câteva minute au ajuns în apropierea închisorii.

— Adam, nu știu cât ți-a spus Lee despre problemele ei cu băutura.

— Mi-a spus că e alcoolică.

— Fără nici o îndoială. Asta e a doua oară că o ia poliția. Prima dată, am reușit să fac în așa fel încât zărele să nu afle nimic. De data asta, însă, nu știu cum va fi pentru că Lee a devenit brusc subiectul numărul unu al conversațiilor din oraș. Slavă Domnului că nu a și accidentat pe cineva. A tot intrat și ieșit din spital de vreo șase ori până acum, zise Phelps, oprind mașina înaintea unei curbe.

— Ea mi-a spus că a urmat tratamentul de dezintoxicare de trei ori.

— Nu poți să crezi ce-ți spune un alcoolic. Numai eu știu de cinci cure în ultimii cincisprezece ani. Sanatoriul ei favorit e unul mic și elegant, care se cheamă „Spring Creek”. E la vreo cinci mile de oraș, spre nord, pe malul râului și e într-adevăr liniștit și foarte plăcut. E pentru pacienți bogați. Sunt dădăciți și cocoliți, au mâncare bună, exerciții fizice, saună, toate cele. E un loc așa de al dracului de plăcut, că oamenilor cred că le place să meargă acolo. Oricum, ceva îmi spune că Lee o să răsară pe-acolo ceva mai târziu. Are niște prieteni care au s-o ajute să găsească locul. E foarte cunoscută acolo; e ca un fel de a doua ei casă.

— Și cât timp o să stea în sanatoriul ăsta?

— Depinde. Cel puțin o săptămână, dar a stat chiar și o lună. Costă două mii de verzi pe zi și facturile le plătesc eu, dar nu mă plâng. Aș plăti oricât ca s-o ajut.

— Și eu ce-ar trebui să fac?

— Mai întâi trebuie s-o găsim. Peste câteva ore au să mă ajute și secretarele mele, așa că o să dăm de urma ei. În punctul ăsta, mișcările ei sunt previzibile și sunt sigur că o să apară într-o clinică de dezintoxicare, cel mai probabil la „Spring Creek”. Am să trag niște sfori ca să încerc să țin presa departe de toate astea. Și n-o să fie ușor, dacă te uiți la ce s-a publicat în ultima vreme.

— Îmi pare rău.

— Când o s-o găsim, trebuie să mergi neapărat s-o vezi. Să-i duci niște flori și niște bomboane. Știu că ești ocupat, știu ce te așteaptă în următoarele... ă...

— Nouă zile.

— Nouă zile. Exact. Ei bine, încearcă s-o vezi. Și când povestea de la Parchman se va termina, îți sugerez să te întorci la Chicago și s-o lași în pace.

— S-o las în pace?

— Da. Știu că sună aspru, dar trebuie. Problemele ei, care nu sunt puține, au cauze numeroase. Recunosc că eu sunt una dintre cauze, dar sunt multe chestii pe care nu le cunoști. Familia ei e o altă cauză. Să știi că te adoră, dar tu îi aduci înapoi în suflet coșmarurile și suferința. Te rog să nu mi-o iei în nume de rău că-ți spun asta. Știu că doare, dar este purul adevăr.

Adam nu scotea nici o vorbă, mulțumindu-se să privească fix gardul din plasă de sârmă lăngă care se opriseră.

— Odată, a fost trează cinci ani de zile, continuă Phelps. Și am crezut că așa o să rămână. Pe urmă, Sam a fost condamnat și Eddie a murit. Când s-a întors de la înmormântare a căzut într-o gaură neagră și de multe ori am crezut că n-o să-și mai revină niciodată. Pentru ea e mai bine să nu te mai vadă.

— Bine, dar eu o iubesc pe Lee.

— Și ea te iubește. Dar trebuie s-o adori de la distanță. Trimite-i scrisori și ilustrate din Chicago, flori de ziua ei. Dă-i telefon o dată pe lună și discutați despre filme și cărți, dar nu te amesteca în problemele legate de familie.

— Și cine o să aibă grijă de ea?

— Adam, Lee are aproape cincizeci de ani și este o persoană foarte independentă. E alcoolică de ani de zile și nu ai cum s-o ajuți în povestea asta. Își cunoaște boala. E trează când vrea să fie trează. Dar tu nu ești o influență bună. Ca și mine, de altfel. Îmi pare rău.

— Iartă-mă, Phelps, dacă v-am făcut probleme, ție și familiei tale, zise Adam, răsuflând adânc. N-am făcut-o intenționat.

— Poate n-o să-ți vină să crezi, zise Phelps, zâmbind și punându-și mâna pe umărul tânărului. Dar familia mea este și mai întoarsă pe dos decât a ta. Am trecut prin lucruri și mai rele.

— Asta e greu de crezut.

— Dar e adevărat, zise Phelps, dându-i cheile și arătându-i o mică clădire de dincolo de gardul metalic. Vezi acolo, înăuntru; or să-ți arate ei care e mașina.

De pe trotuar, Adam urmări Mercedesul îndepărtându-se și dispărând în întuneric. În timp ce se apropia de intrarea în parcare închisorii, nu-și putu alunga senzația că Phelps Booth își iubea cu adevărat soția.

36

Colonelul în retragere George Nugent nu prea își pierdu firea la vestea atacului de cord suferit de Naifeh. Luni dimineața, bătrânul era mult mai bine, se odihnea în afara oricărui pericol, și, la urma urmelor, ce dracu', mai avea oricum doar câteva luni până la pensie. Naifeh era un om bun, dacă nu luai în considerare faptul că se agăța de post doar ca să-și păstreze pensia. Nugent avea de gând să candideze pentru șefie, dar pentru asta trebuia să-și pună la punct tactica și strategia.

În momentul de față, însă, trebuia să rezolve o problemă mult mai grea. Până la execuția lui Cayhall mai erau doar nouă zile, de fapt opt, pentru că era programată la un minut după miezul nopții de miercuri a săptămânii următoare; așa că miercurea aceea nu mai conta. Marțea viitoare era în realitate ultima zi.

Chiar în fața lui, pe birou, se afla un caiet legat în piele lucioasă, având imprimate pe copertă cuvintele „Mississippi Protocol”. Era capodopera lui, rezultatul unei activități obositoare de două săptămâni. Fusese uluit să constate cu această ocazie îndrumările și tabelele de control făcute de-a dreptul la întâmplare de Naifeh în cazul execuțiilor anterioare. Era de mirare că practic fuseseră în stare să gazeze pe cineva. Acum însă aveau la dispoziție un plan detaliat și aranjat cu grijă, care, după părerea lui, cuprindea absolut tot ce trebuia. Capodopera avea o sută optzeci de pagini și numele lui tipărit peste tot.

Luni dimineața, la opt și un sfert, Lucas Mann își făcu apariția în biroul lui Nugent.

— Ai întârziat, atacă directorul ad-interim.

Mann era doar un simplu avocat. Nugent era șeful unei echipe însărcinate să ducă la bun sfârșit o execuție. Mann era mulțumit de ce făcea. Nugent aspira la mai mult și, în ultimele douăzeci și patru de ore, aspirațiile lui primiseră un sprijin puternic.

— Și ce dacă? remarcă Mann, oprindu-se lângă scaunul din fața biroului. Ca de obicei, Nugent era îmbrăcat cu pantaloni impecabili de culoare oliv-închis, cămașă în aceeași nuanță și îngrozitor de apretată, și tricou gri. Cizmele străluceau. Mann îl ura pe tipul din fața lui.

— Mai avem opt zile, zise Nugent de parcă numai el știa lucrul ăsta.

— Am impresia că sunt nouă, replică Mann. Cei doi bărbați rămăseseră în picioare.

— Miercurea viitoare nu mai contează. Mai avem doar opt zile de muncă.

— Mă rog.

— Două lucruri trebuie lămurite, zise Nugent, așezându-se țeapăn pe scaun. Unu, avem aici un manual pe care l-am pus la punct în vederea execuțiilor. Un protocol de la A la Z. Organizat, indexat și răs-indexat. Te rog să revezi conținutul și să ai grijă să fie la zi.

Mann privi cărțulia neagră de pe birou, dar nu încercă s-o atingă.

— Și al doilea. Vreau să primesc în fiecare zi un raport despre starea tuturor apelurilor. După cum am înțeles, astăzi nu există nici un impediment legal.

— Așa este, domnule, răspunse Mann.

— Aș vrea să primesc în fiecare dimineață în scris datele la zi.

— Atunci, angajați-vă un avocat, domnule. Nu-mi sunteți șef și să fiu al dracului dacă am să vă scriu rezumățul pentru cafeaua de dimineață. Dacă apare ceva, vă anunț, dar eu unul n-am să întocmesc hârtii pentru dumneavoastră.

Ah, Doamne, câtă frustrare în viața asta civilă! Nugent tânjea după disciplina militară. Avocați afuriți!

— Foarte bine. Vrei, te rog, să revezi protocolul?

— Știți, am trecut prin patru execuții și fără așa ceva, replică Mann, răsfoind câteva pagini.

— Sincer vorbind, mi se pare surprinzător că ați reușit.

— Sincer vorbind, mie nu. Îmi pare rău că trebuie s-o spun, dar am devenit foarte eficienți în chestia asta.

— Uite ce e, Lucas, să știi că nu-mi face nici o plăcere, zise Nugent, cu înțelepciune. Phillip m-a rugat s-o fac. Sper din tot sufletul să se acorde o suspendare. În caz contrar, însă, trebuie să fim pregătiți. Vreau ca totul să meargă uns.

Mann acceptă minciuna evidentă și luă manualul. Nugent avea să asiste la o execuție și tipul număra orele, nu zilele, până la eveniment. Abia aștepta să-l vadă pe Sam legat de scaun, trăgând gazul pe nări.

Lucas dădu din cap în semn de salut și ieși din birou. În hol îl văzu pe Bill Monday, călăul, care se îndrepta spre o conversație între patru ochi în biroul colonelului.

Adam sosi la Crăcuță puțin după ora trei a după-amiezei. Ziua începuse cu panica produsă de încurcătura cu Lee și nu se îmbunătățise defel.

În dimineața aceea, pe când își bea cafeaua, încercând să-și potolească o durere de cap enervantă și să mai facă niște săpături prin literatura de specialitate, Darlene îi adusesese două faxuri în mai puțin de zece minute: unul venea din New Orleans, iar celălalt de la Tribunalul districtual. Amândouă îl anunțau că pierduse. Circumscripția Judiciară Cincinnati menținea hotărârea Curții federale referitoare la acțiunea deschisă de Sam împotriva neconstituționalității camerei de gazare deoarece era o metodă de execuție crudă și depășită; la rândul lui, Tribunalul districtual respingea acțiunea care ataca modul în care Benjamin Keyes își apărase clientul. Veștile acelea îi luară durerea de cap cu

mâna. După numai o oră, grefierul condamnărilor capitale, adică domnul Richard Olander, îi telefonase de la Washington, cerând detalii despre viitoarele apeluri și acțiuni avute în vedere de apărare. Și îi atrase atenția că nu mai avea la dispoziție decât opt zile, de parcă Adam n-ar fi ținut socoteala timpului. O jumătate de oră după telefonul de la Olander, se trezi cu un altul din partea unuia din funcționarii secției condamnări la moarte a Circumscripției a cincea care voia să știe când avea Adam de gând să atace hotărârea Tribunalului districtual.

Adam le explicase reprezentanților ambelor curți că încerca să termine cât mai repede cu puțință redactarea apelurilor ca să le poată depune până la sfârșitul acelei zile. Cu un asemenea public, practicarea avocaturii ajungea să te stoarcă de puteri, ba chiar să te și sperie. În acest punct al evoluției situației, existau tribunale și judecători care voiau să știe ce avea de gând să facă. Motivul acestei curiozități era pe cât de evident, pe atât de deprimant. Nu erau deloc interesați de o eventuală acțiune introdusă de Adam, care să împiedice desfășurarea execuției; tot ceea ce-i interesa era logistica. Funcționarii cu care discutase fuseseră instruiți de superiorii lor ierarhici să supravegheze ultimele zile care precedau evenimentul, astfel încât completurile de judecată să poată lua cât mai iute hotărârile îndreptate de obicei împotriva deținutului. Judecătorilor ăstora nu le plăcea defel să citească prezentări de cazuri la ora trei dimineața. Doreau cu toții să primească copiile ultimelor acțiuni introduse de apărare cu mult înainte de apariția oficială a apelurilor.

Pe la prânz îl sunase Phelps ca să-i anunțe vestea că nu dăduse încă de Lee. Verificase personal toate clinicile de pe o rază de o sută de mile, dar nicăieri nu exista nici o pacientă pe nume Lee Booth. Nu abandonase căutările, dar acum era foarte ocupat cu tot felul de ședințe și întâlniri de afaceri.

Sam sosi la bibliotecă cu o jumătate de oră întârziere și era vizibil prost dispus. Aflase vestea de la televizor, transmisă de postul de televiziune din Jackson care se ocupa și cu numărătoarea inversă. Mai avea doar nouă zile. Îl privi pe Adam cu ochi fără viață și îl întrebă cu glas trist, ca un copil care vrea o bomboană:

— Unde sunt înghețatele?

— Aproape că mi le-au confiscat la intrare, zise Adam, ridicând un răcitor portabil pe masă. Pe urmă, m-au amenințat că le aruncă, așa că savurează-le și bucură-te de ele.

Sam nu mai așteptă o nouă invitație și înhăță o înghețată pe care o admiră îndelung, mai înainte de a o dezbrăca de învelitoarea de hârtie. Linse ușor stratul de ciocolată de deasupra, apoi mușcă cu poftă din batonul vanilat și răcoros. Mesteca încet, cu ochii închiși.

După câteva minute, prima Eskimo Pie dispăruse ca și cum n-ar fi existat niciodată, iar Sam o atacase pe a doua.

— Azi nu prea e o zi bună, zise el, lingând marginile înghețatei.

— Ai aici ambele hotărâri, zise Adam, împingând câteva foi de hârtie prin ferestruica dintre ei. Scurte, la obiect și definitiv împotriva noastră. Nu prea ai prieteni prin tribunalele astea, Sam.

— Știu, dar măcar restul lumii mă adoră. N-am nici un chef să citesc mizeria aia. Spune-mi mai bine ce facem acum?

— O să demonstrăm că ești prea nebun ca să fii executat, că din cauza vârstei înaintate nu înțelegi în întregime natura pedepsei tale.

— N-o să țină.

— Bine, dar sâmbătă ți-a plăcut ideea. Ce ți s-a întâmplat între timp?

— N-o să țină.

— De ce?

— Pentru că nu sunt nebun. Știu foarte bine de ce sunt pe cale să fiu executat. Faci și tu chestia la care avocații se pricep cel mai bine — inventezi teorii extravagante și pe urmă cauți experți suficient de scrântiți ca să ți le demonstreze, zise Sam, mușcând din înghețată și lingându-se pe buze.

— Vrei să renunți? Îl atacă Adam.

— Poate că da, răspunse Sam, examinându-și unghiile îngălbenite de tutun.

— Ce s-a întâmplat? Spune-mi, Sam, zise Adam, așezându-se pe scaunul de alături și studiind chipul din fața lui.

— Știu și eu? M-am mai gândit între timp.

— Te ascult.

— Când eram foarte tânăr, prietenul meu cel mai bun a fost omorât într-un accident de mașină. Avea douăzeci și șase de ani și toată viața în față. Și a murit așa, deodată. Eu am mai trăit după moartea lui patruzeci și trei de ani. Fratele meu cel mai mare a murit când avea cincizeci și șase de ani. Eu am mai trăit încă treisprezece ani după moartea lui. Sunt un om bătrân, Adam. Foarte bătrân. Am obosit și simt nevoia să renunț.

— Haida-de, Sam.

— Ia încearcă să vezi avantajele. Scapi de presiunea de pe umerii tăi. N-o să mai fii obligat să-ți petreci săptămâna următoare alergând de nebun ca să depui cereri inutile. Și n-ai să te simți ca un nimic în momentul în care totul se va isprăvi. Eu n-am să-mi petrec ultimele zile rugându-l pe Dumnezeu să facă o minune, ci o să-mi pot pune lucrurile în ordine. Și putem să petrecem și mai mult timp împreună. Varianta asta o să facă multă lume fericită — familia Kramer, McAllister, Roxburgh, pe cei optzeci la sută din americani care sunt pentru pedeapsa cu moartea. Am să reprezint un nou moment glorios al luptei pentru domnia legii și a ordinii. Pot să ies din scenă cu oarecare demnitate, și nu ca un om disperat căruia îi e frică să moară. E o variantă cât se poate de atrăgătoare.

— Spune-mi, Sam, ce ți s-a întâmplat. Sâmbăta trecută erai încă gata să iei taurul de coarne.

— Am obosit să mă mai lupt. Am îmbătrânit. Am trăit destul. Și ce dacă ai să reușești să-mi salvezi pielea? Cu ce crezi că mă aleg eu din chestia asta? Nu plec în altă parte, Adam. Tu ai să te întorci la Chicago și ai să te ocupi de carieră. Sunt sigur că ai să vii să mă vezi ori de câte ori ai să poți. O să ne scriem scrisori și ilustrate. Dar eu va trebui să trăiesc mai departe aici, în timp ce tu — nu. Habar n-ai ce înseamnă asta.

— Nu abandonăm lupta, Sam. Mai avem încă o șansă.

— Nu tu ești cel care hotărăște, punctă Sam, terminând și cea de-a doua înghețată.

— Nu-mi place să te văd așa, Sam. Îmi place când ești furios, și rău, și bătaios.

— Am obosit. Bine?

— Dar nu-i poți lăsa să te omoare. Trebuie să te lupți până la capăt, Sam.

— De ce?

— Pentru că nu e bine. Statul face o greșală morală ucigându-te, de-asta nu putem să renunțăm.

— Dar oricum ai să pierzi.

— Poate că da, poate că nu. Dar tu te bați de aproape zece ani. De ce să renunți în ultima săptămână?

— Pentru că s-a terminat, Adam. Chestia asta a ajuns în sfârșit la capăt.

— O fi, dar nu putem renunța. Te implor, nu arunca prosopul în ring. Ce dracu', doar vezi că lucrurile se mișcă, vezi că i-am pus pe circarii ăștia la

muncă.

Sam îi zâmbi cu blândețe, învăluindu-l într-o privire de părinte înțeleghător.

— M-am gândit la alte câteva strategii de urmat, zise Adam, apropiindu-se ceva mai mult și punându-și mâna pe brațul bătrânului. Chiar mâine vine aici un expert să te examineze.

— Ce fel de expert?

— Un psihiatru din Chicago.

— Am mai vorbit cu unul și n-a mers.

— Da, da tipul ăsta e diferit. Lucrează pentru noi și o să spună că ți-ai pierdut facultățile mentale.

— Deci presupui că le-am avut când am intrat aici.

— Da, presupunem asta. După ce te examinează mâine, omul o să pregătească repede un raport cum că ești senil, nebun și idiot notoriu, și cine știe ce-o să mai spună.

— De unde știi că o să spună toate astea?

— Pentru că-l plătim ca s-o spună.

— Cine-l plătește?

— „Kravitz & Bane”, americanii ăia evrei din Chicago pe care tu îi urăști, dar care și-au pus fundul pe jar ca să te țină în viață. Ideea a venit de la Goodman.

— Probabil că e un expert nemaipomenit.

— În faza asta, nu putem să fim prea pretențioși. A mai fost folosit și de alți avocați ai firmei și o să spună tot ce vrem noi să spună. E de-ajuns să te porți un pic ciudat când ai să stai de vorbă cu el.

— Asta nu e greu.

— Povestește-i întâmplările alea oribile care s-au petrecut aici. Fă-le să sune șocant și atroce.

— Nici o problemă.

— Povestește-i cum te-ai degradat cu trecerea anilor, și cât de greu e totul pentru un om de vârsta ta. Pentru că ești de departe cel mai în vârstă dintre deținuții de aici, așa că spune-i că te-a afectat condamnarea asta. Dă-i amănunte cât mai multe. Atunci omul nostru o să scrie un raport irezistibil pe care am să-l duc imediat la tribunal.

— N-o să meargă.

— Dar merită să încercăm.

— Curtea Supremă a confirmat condamnarea la moarte în cazul unui arierat mintal din Texas.

— Dar aici nu suntem în Texas, Sam. Fiecare caz e diferit de restul. Mergi împreună cu noi. Vrei?

— Cu noi? Care noi?

— Cu mine și cu Goodman. Mi-ai spus că nu-l mai urăști, așa că m-am gândit să-l primesc și pe el în gașcă. Serios vorbind, am nevoie de ajutor. E prea mult de lucru pentru un singur avocat.

Sam își împinse scaunul și se ridică în picioare. Își întinse brațele și picioarele, apoi începu să se plimbe, numărând pașii, ca de obicei.

— Mâine dimineață depun apelul la Curtea Supremă, zise Adam, consultându-și carnetul de însemnări. Probabil că nu vor fi de acord, dar tot am s-o fac. Am să termin și apelul către Circumscripția a Cincea împotriva ineficienței apărării. Psihiatrul vine mâine după-amiază. Așa că am să depun un apel pentru competență mintală miercuri dimineață.

— Aș prefera să mă duc în liniște, Adam.

— Las-o baltă, Sam. Nu renunțăm. Aseară am vorbit cu Carmen și mi-a spus că ar vrea să vină să te vadă.

Sam se cocoțase pe marginea mesei și privea podeaua bibliotecii cu ochi

trști.

- Și de ce ar vrea ea să facă așa ceva? Întrebă el, pufăind din țigară.
- Cum de ce? Dar e evident. Pentru că nu vreau ca de-a lungul carierei mele să mă împiedic de faptul că am pierdut primul meu caz.
- Da, e un motiv destul de bun.
- Perfect. Atunci nu renunțăm?
- Presupun că nu. Adu-l aici pe psihiatru. Am să încerc să fiu cât mai scrântit cu puțință.
- Ei, așa mai merge.

Lucas Mann îl aștepta la intrarea penitenciarului. Era aproape cinci după-amiază, dar aerul era tot fierbinte și lipicios.

- Ai un minut liber? îl întrebă el pe Adam.
- Cred că da. Ce s-a întâmplat?
- Lasă-ți mașina acolo. O să stăm la umbră.
- Se așezară la o masă de picnic, protejată de soarele arzător de coroana imensă a unui stejar, departe de șosea.
- Ce mai face Sam? Se ține bine?
- Atât cât se poate în situația lui. De ce întrebi?
- Pentru că mă preocupă starea lui, atât. În rest, lucrurile se cam încing. Astăzi am primit cincisprezece propuneri de interviu și presa e pe drum.
- Sam nu vorbește.
- Bine, dar cineva voia să stea de vorbă cu tine.
- Nici eu nu vorbesc.
- Perfect. Atunci, avem nevoie ca Sam să semneze un formular prin care ne dă mână liberă să-i trimitem pe reporteri la dracu'. Ai auzit ce a pățit Naifeh?
- Am citit azi-dimineață în ziar.
- O să se facă bine, dar nu va putea să supravegheze execuția. Așa că un ținut pe nume George Nugent, administrator adjunct, va coordona totul. A fost ofițer, acum e la pensie, da' armata i-a intrat în sânge.
- În ceea ce mă privește, chestia asta n-are nici o importanță. Oricum, nu poate să pună în aplicare mandatul de execuție până când nu primește aprobarea Curții.
- Corect. Am vrut numai să știi cine e tipul.
- Abia aștept să-l întâlnesc.
- Și încă ceva. Am un prieten, un fost coleg de facultate care lucrează acum pentru guvernator. M-a sunat în dimineața asta și din ce mi-a spus am înțeles că guvernatorul este preocupat de execuția lui Sam. După părerea prietenului meu, care a fost fără îndoială pus de stăpânu-său să-mi ceară să vorbesc cu tine, șeful lui ar dori ca în următoarele două zile să aibă loc o audiere pentru clemență.
- Spune-mi, Lucas, faci cumva parte dintre apropiații guvernatorului?
- Nu. Îl disprețuiesc pe omul ăsta.
- La fel și eu. La fel și clientul meu.
- Păi, tocmai de-asta i s-a cerut prietenului meu să ia legătura cu mine. Conform declarațiilor, guvernatorul are îndoieli serioase dacă Sam trebuie să fie executat sau nu.
- Tu crezi în declarațiile astea?
- Mie mi se par îndoielnice. Reputația guvernatorului s-a construit tocmai pe cazul lui Sam Cayhall și sunt convins că omul nostru își pune la punct campania de presă pentru următoarele opt zile. Dar ce-ai avea de pierdut dacă ai face și chestia asta?

- Nimic.
- Și nici nu e o idee prea rea.
- Eu sunt pentru. Dar clientul meu mi-a dat instrucțiuni foarte stricte să nu cer o asemenea audiere.
- Atunci, totul depinde de Sam, zise Mann, ridicând din umeri ca și când nu i-ar fi pasat de acțiunile lui Sam. Spune-mi, și-a făcut testamentul?
- Da.
- De înmormântare cine se ocupă?
- Eu. Vrea să fie înmormântat la Clanton.
- Porniră împreună spre poarta principală.
- Cadavrul va fi dus la o firmă de pompe funebre din Indianola, nu departe de aici. Familia îl poate lua de acolo. Vizitele sunt interzise în ultimele patru ore dinaintea execuției. În acel moment, Sam poate fi însoțit doar de două persoane — avocatul și duhovnicul. Dacă dorește, are dreptul să-și aleagă doi martori.
- Am să vorbesc cu el.
- Avem nevoie de lista cu cei care-l vor vizita de acum și până atunci. De obicei, sunt numai prieteni apropiați și membrii familiei.
- În cazul lui, lista va fi foarte scurtă.
- Știu asta.

37

Deși nu fusese niciodată pusă în scris, procedura era cunoscută de toți locuitorii listei morții. Veteranii, inclusiv Sam, trecuseră prin patru execuții în ultimii opt ani, și în fiecare caz procedura respectivă cunoscuse doar câteva mici variații. Cei vechi șopocăiau între ei, dar îi puneau iute la curent și pe cei nou-veniți care nu îndrăzneau să întrebe cu voce tare ce se întâmpla în ultimele ore înainte de execuție. Și-apoi, și gardienilor le plăcea să povestească.

Ultima masă era servită într-o cămăruță din apropierea părții din față a listei, o încăpere căreia i se spunea simplu biroul din față. Înăuntru era o masă, câteva scaune, un telefon și un aparat de aer condiționat; aici își primea condamnatul ultimele vizite. Acolo își asculta avocații explicându-i de ce lucrurile nu mergeau conform planurilor. Era o încăpere urâtă, cu ferestrele zăvorâte. Chiar și ultima vizită conjugală avea loc tot acolo, dacă deținutul era într-adevăr pregătit pentru așa ceva. Gardienii și reprezentanții administrației se învâртеau prin holul din fața camerei cu pricina.

Camera nu fusese proiectată pentru scopul pe care îl servea acum, dar când, în 1982, Doyle Meeks deveni primul executat după mulți ani de pauză, conducerea penitenciarului își dădu seama că avea nevoie de o astfel de cameră. Inițial ea aparținuse unui locotenent și nu avusese niciodată alt nume decât biroul din față. Telefonul era ultimul pe care-l folosea avocatul condamnatului atunci când primea hotărârea finală că nu se mai acordau nici suspendări, nici apeluri. Atunci avocatul venea să-și caute clientul care aștepta în celula de observație de la Nivelul A.

Locul numit astfel nu era în fapt decât o celulă oarecare, aflată foarte aproape de cea locuită de Sam. Avea tot o sută optzeci de centimetri pe două sute șaptezeci, iar înăuntru găseai aceleași obiecte: patul, chiuveta și toaleta. Era ultima celulă de pe Nivel și cea mai apropiată de camera de izolare, dincolo de care se afla camera de gazare. În ziua dinaintea execuției, condamnatul era scos din celula lui și dus la observație. Lucrurile care îi aparțineau erau și ele mutate din celula pe care o ocupase până atunci. Cât

timp aștepta în celula de observație, putea să își privească propria lui dramă la televizor, deoarece canalele de televiziune locale prezentau ultimele apeluri depuse de apărare. Avocatul aștepta împreună cu el, în celula întunecată, apoi începea să facă nenumărate curse între locul acela și biroul din față. În celula de observație avea voie să stea și duhovnicul.

Restul listei morții era întunecat și cuprins de o tăcere de moarte. Unii deținuți rămâneau lipiți de televizoare, alții se prindeau de mâini și se rugau printre gratii. În sfârșit, alții se întindeau în pat și se întrebau când avea să le vină și lor rândul. Ferestrele de deasupra culoarului erau închise și zăvorâte. Lista toată era zăvorâtă. Dar între niveluri se auzeau voci, afară se vedeau lumini strălucind. Bărbaților acela care stăteau ore întregi în niște celule minuscule, care vedeau și auzeau totul, vârtejul acela de activitate ieșită din normal le măcina nervii.

La unsprezece fix, directorul închisorii și restul echipei își făceau apariția pe nivelul A și se opreau în dreptul celulei de observație. În clipa asta, o suspendare de ultim moment era practic imposibilă. Condamnatul stătea pe pat, ținut de mâini de avocat și de duhovnic. Directorul îl anunța că trebuie să meargă în camera de izolare: atunci ușa celulei se deschidea cu un clinchet și condamnatul ieșea pe culoar, unde era întâmpinat de strigătele de încurajare din partea celorlalți deținuți dintre care mulți nu erau în stare să-și rețină lacrimile. Camera de izolare se afla la numai vreo șase metri distanță de camera de gazare. Condamnatul trebuia să treacă printre două șiruri de gardieni solizi și înarmați până în dinți. Ajuns în această fază, nici un condamnat nu mai opunea însă rezistență; n-ar fi folosit la nimic.

Directorul îl conducea pe condamnat într-o mică încăpere de trei metri pe trei în care nu se afla decât un pat pliant. Avocatul și clientul său se așezau pe pat, iar directorul, dintr-un motiv mai mult sau mai puțin zăpăcitor, simțea atunci nevoia să petreacă și el câteva clipe împreună cu cel care avea să moară, de parcă el ar fi fost exact ultima persoană cu care condamnatul ar fi vrut să mai stea puțin de vorbă. În cele din urmă, directorul părăsea încăperea peste care se lăsa tăcerea. În mod normal, toate rugăciunile erau isprăvite în acest moment, când nu mai rămâneau decât câteva minute până la sfârșit.

Camera de gazare se afla chiar lângă camera de izolare. Era o încăpere de aproximativ patru metri jumate pe trei metri jumate, cu compartimentul de gazare amplasat chiar în centru. Călăul muncea din greu în timp ce condamnatul se ruga în Camera de izolare. Directorul, avocatul închisorii, doctorul și câțiva gardieni continuau pregătirile. Pe unul din pereții camerei erau așezate două telefoane, pentru cazul în care se anunța o suspendare de ultimă clipă. În stânga, se afla o cămaruță în care călăul prepara amestecul de gaze. În spatele camerei erau amplasate trei ferestre de cincisprezece pe șaptezeci și cinci de centimetri, pe moment acoperite de draperii negre. De cealaltă parte a ferestrelor era camera martorilor.

Cu douăzeci de minute înainte de miezul nopții, doctorul avea să intre în camera de izolare și să prindă un stetoscop de pieptul condamnatului. După plecarea doctorului, directorul venea să-l ia și să-l ducă pe condamnat în camera de gazare.

Aceasta era întotdeauna plină de oameni dornici să dea o mână de ajutor și să privească un om murind. Toți cei de-acolo aveau să îl ducă în compartimentul de gazare, să-l lege de scaun, să închidă ușa în urma lor și să-l ucidă.

Procedura era suficient de directă, adaptată în unele detalii fiecărui caz în parte. De exemplu, Buster Moac era deja în compartiment când în cameră a sunat telefonul. Așa că a mai așteptat alte șase ore mizerabile la izolare până să-l aducă înapoi. Jumbo Parris fusese cel mai isteț dintre cei patru. Cu mult

înainte de a ajunge pe lista morții, căzuse în patima drogurilor, și când a ajuns la un anumit număr de zile distanță de execuție, îi ceru psihiatrului să-i administreze zilnic o doză de valium. Apoi a cerut să fie lăsat singur în ultimele ore pe care le mai avea de trăit și, când au venit să-l ia de la observație, era inert ca un bolovan. Pusese toate pastilele de-o parte ca să nu aibă probleme, așa că l-au dus pe sus la izolare unde l-au lăsat să doarmă în pace. Abia după aceea a fost cărat în compartimentul de gaze unde i s-a administrat medicamentul final.

Procedura era plină de grijă și de omenie. Condamnatul rămânea în celulă, lângă amicii lui, aproape până în ultima clipă. În Louisiana, erau mutați într-o clădire mică pe care toată lumea o cunoștea sub numele de Casa morții și unde-și petreceau ultimele trei zile, sub supraveghere permanentă. În Virginia, condamnații erau duși în alt oraș.

Sam se afla la numai opt celule distanță de celula de observație, care era despărțită de numai câțiva metri de camera de izolare și de camera de gaze. Bătrânul calculase de multe ori că dintr-un anumit punct al patului și până în compartimentul de gaze erau aproximativ douăzeci și cinci de metri.

Același calcul se repetă și marți dimineață, în timp ce Sam desenase un nou x pe calendarul din perete. Opt zile. În celulă era zăpușeală și întuneric. În noaptea care trecuse, dormise din bucăți și-și petrecuse cea mai mare parte a timpului în dreptul ventilatorului. Mai avea o oră până la micul dejun. Aceasta era cea de-a trei mii patru sute nouăzeci și noua sa zi în lista morții și nu mai avea în față decât opt zile.

Cearșafurile erau ude learcă de transpirație. Întins în pat, Sam privea fix tavanul și se gândea pentru a milioana oară la moarte. Actul în sine nu putea să fie teribil. Motive evidente făceau ca nimeni să nu știe care erau efectele precise ale gazării. Poate că, cine știe, îi vor administra o doză suplimentară, în așa fel încât să moară mai înainte ca trupul să înceapă să sară și să se zvârcolească. Poate că prima inhalare de gaz îi va anihila imediat toate simțurile. În orice caz, spera ca afacerea să nu dureze prea mult. Își văzuse soția veștejindu-se și suferind îngrozitor din cauza cancerului. Își văzuse rudele îmbătrânind și transformându-se în legume. Categorical, pentru el lucrurile se sfârșeau într-un mod mult mai avantajos.

— Sam, șopti J.B. Gullitt, ești treaz?

Sam se apropie de ușă; de acolo putea să vadă mâinile și o parte din brațele lui Gullitt.

— Da, sunt treaz. Nu prea pot să dorm, explică el, aprinzându-și prima țigară din ziua aceea.

— Nici eu. Sam, spune-mi că n-are să se întâmple.

— N-are să se întâmple.

— Vorbești serios?

— Da. Avocatul meu o să dea la iveală niște chestii grele. Probabil că o să mă scoată și de-aici peste vreo două săptămâni.

— Atunci de ce nu poți să dormi?

— Sunt prea nervos când mă gândesc că s-ar putea să ies de aici.

— I-ai povestit de cazul meu?

— Nu încă, pentru că acum are prea multe pe cap. Dar cum am să ies de-aici, o să ne apucăm să lucrăm la cazul tău. Liniștește-te, și încearcă să tragi un pui de somn.

Mâinile și brațele lui Gullitt dispărură încet din raza lui vizuală și imediat după aceea auzi scârțâind patul din celula alăturată. Sam clătină din cap, mirat de ignoranța puștiului. Când își termină țigara, aruncă mukul pe coridor, ceea ce avea să-l pricopsească cu un raport pentru încălcarea regulamentului. De parcă ar mai fi putut să-i pese de așa ceva.

Își luă mașina de scris de pe raft, căci avea multe lucruri de spus și câteva scrisori de scris. Dincolo de zidurile închisorii, erau câteva persoane cărora trebuia neapărat să le vorbească.

George Nugent își făcu intrarea în Unitatea de Securitate Maximă asemenea unui general de armată și aruncă priviri nemulțumite spre părul și spre cizmele nelustruite ale unui gardian alb.

— Tunde-te sau te consemnez, mârâi el. Și vezi și de cizmele alea.

— Da, domnule, zise puștiul, mai-mai să ia poziție de drepti.

Nugent făcu un semn brusc din cap în direcția lui Packer care îl conduse prin centru spre Nivelul A.

— Numărul șase, zise sergentul în timp ce deschidea ușa.

— Dumneata rămâi aici, ordonă Nugent.

Tocurile loveau trosnind cimentul podelei, privirea lui disprețuitoare cerceta fiecare celulă. Când ajunse în dreptul celei ocupate de Sam, se opri și privi iscoditor înăuntru. În chiloți și cu pielea strălucind de transpirație, Sam scria de zor la mașină. Se uită preț de o secundă la străinul care-l studia printre gratii, apoi se întoarse la opera lui.

— Sam, numele meu este George Nugent.

Numele ăsta nu-i spunea nimic, dar presupuse că era vorba de cineva sus-pus din moment ce avea acces la celule.

— Ce dorești? întrebă el, fără să-l privească pe străin și fără să se oprească din scris.

— Ei bine, am vrut să te cunosc.

— Plăcerea a fost de partea mea. Și-acum, șterge-o.

Gullitt în dreapta și Henshaw în stânga se sprijiniră brusc de gratii, la numai câțiva centimetri de Nugent. Răspunsul lui Sam îi făcu să chicotească, amuzați. Nugent îi privi încruntat, apoi își dresе glasul.

— Sunt administrator adjunct și Phillip Naifeh m-a numit responsabil cu execuția ta. Aș vrea să discutăm câteva lucruri.

Sam era concentrat cu totul asupra corespondenței, înjurând ori de câte ori atingea o altă tastă decât cea de care avea nevoie. Nugent așteptă câteva clipe.

— Poate îmi acorzi câteva minute din timpul tău prețios, Sam.

— Mai bine v-ați adresa cu domnule Cayhall, interveni Henshaw, dornic să sară în ajutor. E ceva mai în vârstă decât dumneavoastră și pune mare preț pe chestia asta.

— De unde aveți cizmele astea, întrebă Gullitt, cu ochii lipiți de picioarele lui Nugent.

— Băieți, voi vedeți-vă de ale voastre, zise Nugent cu fermitate în glas. Trebuie să vorbesc cu Sam.

— În clipa asta, domnul Cayhall este ocupat, interveni iar Henshaw. Poate că ar fi mai bine să reveniți puțin mai târziu. Aș fi fericit să vă fixez o întâlnire.

— Nu cumva sunteți vreun cur cu pene din ăia de la armată? întrebă Gullitt deodată.

Nugent se îmbătoșă brusc și privi în stânga și-n dreapta lui.

— Vă ordon să vă vedeți de treburile voastre. Vreau să vorbesc cu Sam.

— Noi nu primim ordine de la nimeni, spuse Henshaw.

— Și ce-aveți de gând să faceți? interveni și Gullitt. Să ne aruncați în carceră? Să ne dați de mâncare rădăcini și poame? Să ne băgați în lanțuri? N-ar fi mai bine să ne omorâți?

Sam își așează mașina de scris pe pat și se apropie de gratii. Trase adânc din țigară și trimise fumul înspre colonel.

— Ce dorești? întrebă el.
— Am nevoie de câteva lucruri de la tine.
— De exemplu?
— Ai un testament?
— Asta nu te privește în nici un caz pe dumneata. Testamentul este un document personal care nu poate fi văzut decât dacă este autentificat, lucru care se întâmplă numai după moartea titularului. Așa merge legea.
— Doamne, ce bou! strigă Henshaw.
— Nu pot să cred ce-aud, se repezi și Gullitt. Unde l-a găsit Naifeh pe idiotul ăsta?
— Altceva?
— Trebuie să știm ce să facem cu efectele tale, zise Nugent, făcând fețe-fețe.
— E scris în testament.
— Sper că n-ai să ne faci probleme, Sam.
— Domnule Cayhall se zice, interveni iar Henshaw.
— Probleme? se miră Sam. Și de ce aș face așa ceva? Dimpotrivă, am de gând să colaborez îndeaproape cu statul care își vede de treabă și ține să mă omoare. Eu sunt un bun patriot. Aș vota și mi-aș plăti și taxele dacă aș putea. Sunt mândru că sunt un american de origine irlandeză, iar în clipa asta sunt de-a dreptul îndrăgostit de minunatul meu stat, chiar dacă el plănuiește să mă gazeze. Sunt un deținut model, George. N-o să ai nici o problemă din partea mea.

Packer se distra de minune. Nugent rămase ferm pe poziție.
— Am nevoie de lista persoanelor care dorești să fie martore la execuție. Ai dreptul să alegi doi martori.
— N-am depus încă armele, George. Hai să mai așteptăm câteva zile.
— Perfect. Mai am nevoie și de lista persoanelor care te vor vizita în următoarele câteva zile.
— Păi, în după-amiaza asta, o să vină un doctor de la Chicago. E psihiatru și vine să vadă cât de ținut sunt în realitate; după aia, avocații mei or să dea fuga la tribunal ca să spună că tu, George, nu mă poți executa pentru că sunt nebun. Să știi că, dacă vrei, doctorul o să aibă timp să te examineze și pe tine. Nici măcar nu durează mult.

Henshaw și Gullitt se stricau de râs, iar după câteva secunde și ceilalți deținuți de pe etaj chicoteau la unison. Nugent făcu un pas înapoi, privind încruntat de-a lungul coridorului. „Liniște!”, răcni el, dar efectul fu contrar. Sam își vedea mai departe de pufăitul din țigară. Miorlăituri și insulte se auzeau distinct în hărmălaia generală.

— Am să mă întorc, răcni Nugent furios.
— O să se întoarcă! strigă Henshaw, făcând să crească larma în tot Nivelul A.

Colonelul părăsi locul ca o furtună și în timp ce mășcăluia iute spre capătul coridorului, strigăte de „Hail Hitler” se auziră pe întregul etaj.

Sam zâmbi o clipă din spatele gratiilor, pe când zgomotul se stingea, apoi se întoarse la mașina lui de scris și se așeză pe marginea patului.

În după-amiaza aceea, drumul spre Parchman nu le făcu cine știe ce plăcere. Adam pe post de șofer și Goodman pe post de pasager discutară tot timpul despre strategia, procedurile și apelurile de ultimă oră. Goodman avea de gând să revină la Memphis la sfârșit de săptămână și să fie disponibil în ultimele trei zile. Psihiatrul, doctor Swinn, era un bărbat rece și morocănos, îmbrăcat într-un costum negru, cu o claie de păr pe cap, ochi ascunși în spatele unor ochelari cu lentile groase, o persoană absolut incapabilă să

sustină o conversație mondenă. O prezență deconcertantă, care nu scosese nici o vorbă cât timp ținuse drumul de la Memphis la Parchman.

Adam și Lucas Mann aranjaseră ca examenul medical să aibă loc în incinta spitalului închisorii, o clădire remarcabil de modernă. Doctor Swinn îl informase cât se poate de deschis pe Adam că nici el, nici Goodman nu aveau voie să fie de față la evaluarea stării de sănătate mintală a lui Sam. Lucru care le convenea de minune celor doi. Furgoneta închisorii îl preluă pe doctor Swinn chiar de la intrarea principală și-l depuse la spital.

Goodman și Lucas Mann nu se mai văzuseră de mai mulți ani, așa că se salutară ca niște vechi prieteni, plonjând direct în amintirile comune despre execuțiile la care luaseră parte. Se feriră însă să abordeze subiectul lui Sam Cayhall și Adam le fu recunoscător pentru asta.

Când ieșiră din biroul lui Mann, traversară o parcare și ajunseră la o mică clădire din spatele administrației, care adăpostea un restaurant asemănător cu o cârciumă de cartier. Se numea „Locul”, și oferea o mâncare fără pretenții lucrătorilor și funcționarilor penitenciarului. Pentru că se afla pe o proprietate a statului, alcoolul era interzis cu desăvârșire.

Toți trei luară ceai la gheață și discutară despre viitorul pedepsei cu moartea. Atât Goodman cât și Mann fură de acord că în curând execuțiile vor deveni ceva obișnuit. Curtea Supremă a Statelor Unite se orienta tot mai mult spre dreapta și oricum obosise să examineze șirul nesfârșit de apeluri. În plus, juriile reflectau din ce în ce mai mult intoleranța societății față de crimele violente. Simpatia pentru condamnații la moarte scădea pe măsură ce creștea dorința de a-i pune pe ticăloși la prăjit. Se cheltuiau din ce în ce mai puțini dolari federali pentru susținerea grupurilor ce se opuneau pedepsei cu moartea, din ce în ce mai puțini avocați erau dispuși să facă acte de caritate. Numărul deținuților din listele morții creștea mult mai repede decât numărul avocaților dornici să se ocupe de cazurile de condamnare la moarte.

Pe Adam conversația aceea îl plictisea la culme. Era un subiect pe care-l întorsese pe toate părțile de sute de ori. Așa că se scuză și merse să dea un telefon din cabina din colț. Secretara îi spuse că Phelps nu se întorsese încă, dar lăsase un mesaj pentru Adam: nici un semn din partea lui Lee. Peste două săptămâni, trebuia să se prezinte la tribunal. Poate că o să apară atunci.

Darlene bătu la mașină raportul doctorului Swinn în timp ce Adam și Garner Goodman redactau petiția care avea să-l însoțească. Ciorna raportului avea douăzeci de pagini și suna ca muzica unui mare compozitor. Swinn nu era decât o prostituată care-și vindea părerea celui care plătea mai bine, de aceea Adam îl detesta, pe el și pe cei de-aceeași teapă. Psihiatrul bântuia prin țară, capabil să spună una într-o zi, și alta în altă zi, în funcție de adâncimea buzunarelor celor care-l chemau. Pentru moment însă era târfa lor și-și făcea bine meseria. Sam suferea de senilitate avansată. Facultățile sale mintale se deterioraseră într-atât încât nu mai era în stare să înțeleagă natura pedepsei la care era condamnat. Îi lipsea competența necesară pentru a fi executat și din această cauză execuția nu-și va atinge scopul. Evident, acesta nu era un argument cu greutate, dar — așa cum își spunea Adam în fiecare zi — ce pierdeau dacă o făceau? Goodman părea să fie oarecum optimist, mai ales din cauza vârstei lui Sam. Personal, nu-și amintea să fi fost executat un om care să aibă mai mult de cincizeci de ani.

Lucrară cu toții, inclusiv Darlene, până aproape de ora unsprezece.

Miercuri dimineață, Garner Goodman nu se întoarce la Chicago, ci pleacă la Jackson, Mississippi. În cele treizeci de minute cât dură zborul, abia dacă are timp pentru o cafea și un corn. La aeroport, închiriază o mașină și merge direct la sediul Congresului statal. Cum legislativul nu era în sesiune, parcare era destul de liberă. Ca multe alte tribune reconstruite după Războiul Civil, și clădirea aceasta sfida cu fațada ei Sudul. În drum se opri să admire monumentul ridicat în memoria femeilor sudiste, dar admiră cu mai multă pasiune splendidele magnolii japoneze din dreptul intrării.

Cu patru ani în urmă, în timpul zilelor și orelor ce precedaseră execuția lui Maynard Tole, Goodman făcuse de două ori aceeași călătorie. Pe-atunci statul avea un alt guvernator, el însuși avea un alt client acuzat de o crimă altă crimă. În două zile de nebunie criminală, Tole omorâse mai mulți oameni și fusese deosebit de greu să trezească ceva simpatie în sufletul oamenilor. De data asta, spera că Sam Cayhall era diferit de Tole. Sam era un bătrân care oricum avea să moară, probabil peste vreo cinci ani. Pentru mulți locuitori ai statului Mississippi, crima lui intrase în mitologie. Și-așa mai departe.

Goodman își repetase numărul toată dimineața. Odată intrat în clădire, nu se putea împiedica să nu se minuneze din nou de frumusețea acesteia. Era o versiune de dimensiuni reduse a Capitoliului de la Washington pentru care nu se făcuse nici un fel de economie. Fusese ridicată în 1910 prin munca deținuților. Statul trăsese foloasele de pe urma unui proces împotriva unei companii de căi ferate și construise acest monument.

Ajungând în anticamera guvernatorului, de la etajul al doilea, dădu cartea de vizită frumoasei funcționare de la recepție. Guvernatorul nu era acolo în dimineața asta, îi spusese ea, și-apoi era cumva o întâlnire programată? Nu, îi explică Goodman bine dispus, dar era vorba de o chestiune foarte importantă, așa că ar dori să-l vadă pe domnul Andy Larramore, șeful consilierilor guvernatorilor.

Funcționara dădu câteva telefoane și, după o jumătate de oră, domnul Larramore își făcu apariția. După ce se făcuseră prezentările, cei doi bărbați dispărură într-un culoar îngust care traversa un adevărat labirint de mici birouri. Cel care-i aparținea lui Larramore era la fel de alandala ca și stăpânul. Căci tipul era mic de statură, cu o proeminență vizibilă în talie și fără grumaz. Bărbia lungă se odihnea direct pe piept, iar atunci când vorbea, ochii, nasul și gura se strângeau laolaltă. Priveliștea era îngrozitoare. Goodman nu-și dădea seama dacă omul avea treizeci sau cincizeci de ani, dar trebuie că tipul era un geniu.

— În dimineața asta, guvernatorul vorbește la o convenție a agenților de asigurări, explică Larramore, ținând în mână o notă de drum de parcă ar fi fost o bijuterie de preț. Și vizitează o școală publică din oraș.

— Aștept, zise Goodman, problema pentru care am venit este foarte importantă și nu mă deranjează să stau pe-aici.

— Ce s-a întâmplat cu tânărul acela, nepotul lui Sam? Întrebă gazda dând la o parte bucata de hârtie și încrucișându-și mâinile pe masă.

— A, tot el e consilierul șef. Dar cum eu sunt directorul secției „fără onorariu” de la „Kravitz & Bane”, am venit să-l asist.

— Noi urmărim îndeaproape cazul ăsta, zise Larramore, al cărui chip se zbârcea și se destindea în funcție de semnele de punctuație. Se pare că a intrat pe ultima sută de metri.

— Întotdeauna pare așa, zise Goodman. Cât de serios se gândește guvernatorul la o audiere pentru clemență?

— Sunt convins că ideea unei audieri îi convine. Acordarea clemenței însă

este o problemă cu totul diferită. Statutul este foarte larg, după cum știți. Guvernatorul poate comuta pedeapsa cu moartea în închisoare pe viață sau chiar altceva mai blând.

— Există vreo posibilitate ca să-l văd pe guvernator?

— E prevăzut să se întoarcă pe la unsprezece. Am să-i vorbesc atunci și, cum va lua prânzul la birou, va fi probabil ceva timp în jurul orei unu. Puteți fi aici la ora aceea?

— Da, dar vreau să vă spun că nu trebuie să se afle nimic despre întâlnirea asta. Clientul nostru este împotriva demersului nostru.

— Se opune ideii de clemență?

— Domnule Larramore, nu mai avem decât șapte zile în fața noastră, așa că nu ne opunem la nimic.

Larramore își încreți nasul, dându-și la iveală dinții, și culese din nou de pe masă hârtia cu nota de drum.

— Să fiți aici la ora unu. Am să văd ce pot face pentru dumneavoastră.

— Mulțumesc.

După alte cinci minute de conversație mondenă, telefoanele începură să zbârnâie și Goodman își luă la revedere de la Larramore. În dreptul magnoliilor japoneze se opri din nou și-și scoase haina. Ceasul arăta doar ora nouă și jumătate, dar cămașa i se udase deja în spate și la subsuori.

Porni pe jos de-a lungul lui Capitol Street, considerată strada principală a orașului Jackson. Reședința guverna-

CAMERA MORȚII 513

torului se ridica maiestuoasă în mijlocul clădirilor și traficului aglomerat din centrul orașului. Era înconjurată de peluze perfect îngrijite și privea drept spre Capitoliu. O casă veche, spațioasă, înconjurată de garduri și porți. În noaptea în care Tole fusese executat, câțiva opozanți ai pedepsei cu moartea se adunaseră pe trotuar și-și strigaseră părerea despre guvernator. Evident, acesta nu-i auzise. Goodman se opri în fața casei și-și aminti cum el și Peter Wiesenbergs intraseră grăbiți printr-o poartă aflată în stânga aleii principale, aducând cu ei ultima petiție; Tole nu mai avea decât câteva ore de trăi. Chiar atunci, guvernatorul avea niște oaspeți importanți la cină și întreruperea îl iritase foarte mult. După ce le refuză cererea de clemență, îi invită în cea mai bună tradiție a Sudului, să rămână la masă.

Cei doi avocați refuzaseră, politici, și Goodman îi explicase înălțimii sale că erau obligați să se întoarcă la Parchman ca să fie împreună cu clientul lor în ultimele clipe de viață ale acestuia. „Aveți grijă”, le spusese guvernatorul care-și văzuse mai departe de petrecere.

Goodman se întrebă câți protestatari se vor afla peste câteva zile chiar în acest loc, cântând, rugându-se, aprinzând luminări, agitând pancarte și strigându-i lui McAllister să-l cruțe pe bătrânul Sam. Probabil că nu prea mulți.

Cartierul de afaceri din Jackson nu prea ducea lipsă de spațiu pentru birouri și Goodman nu căută prea mult ceea ce dorea. Un afiș îi atrase atenția asupra unui spațiu liber aflat la etajul al treilea al unei clădiri îngrozitor de urâte. Puse câteva întrebări funcționarului de la recepția unei firme financiare de la parter și o oră mai târziu proprietarul clădirii în persoană îl conduse să viziteze spațiul dorit. Era un apartament întunecos de două camere, cu pereții găuriți și podeaua acoperită de o mochetă uzată. Goodman se apropie de singura fereastră din zonă și privi fațada clădirii Capitoliului aflată în apropiere.

— Perfect, exclamă el.

— Trei sute pe lună, plus curentul electric. Toaleta e la capătul culoarului. Plata pe șase luni înainte.

— Nu-l vreau decât pentru două luni, zise Goodman, scoțând din buzunar un teanc de bancnote noi.

— Ce fel de afaceri? Întrebă proprietarul cu ochii la bani.
— Analiza pieței.
— De unde sunteți?
— Din Detroit. Vrem să ne deschidem o sucursală în Mississippi și avem nevoie de spațiu ca să pornim. Dar numai pentru două luni plătim bani peșin. Nimic în scris. Nici n-o să vă dați seama când am dispărut de-aici.

Proprietarul luă banii și-i dădu lui Goodman două chei, una pentru birou, cealaltă pentru intrarea de pe Congress Street. Apoi își strânseseră mâinile și parafară târgul.

În drum spre locul unde-și lăsase mașina, Goodman chicotea de unul singur, mulțumit de schema pe care o imaginase. Ideea venise din mintea înfierbântată a lui Adam, și se înscria într-o serie de planuri disperate menite să-l salveze pe Sam. Nu era nimic ilegal în povestea asta. Prețul era foarte mic și-apoi cui îi mai păsa acum de câțiva dolari în plus? În fond, la firmă i se spunea „Domnul Acte de caritate” și constituia o sursă de mândrie și de automulțumire pentru ai lui. Nici măcar Daniel Rosen nu i-ar fi pus în discuție cheltuielile făcute cu chiria și telefoanele de aici.

După trei săptămâni de activitate în lista morții, Adam începuse să tânjească după activitatea sa atât de previzibilă din Chicago. Mai înainte ca ceasul să arate ora zece a dimineții de miercuri, terminase de redactat o petiție de eliberare postcondamnare. Vorbise la telefon cu diverși funcționari, ba chiar și cu un administrator al tribunalului. Discutase de două ori cu domnul Olander care se afla la

Washington, despre apelurile care atacau constituționalitatea camerei de gazare; și îl sunase și pe grefierul de la secția condamnări la moarte a Circumscripției cinci în legătură cu acțiunea împotriva ineficacității apărării anterioare.

Apelul de incompetență mintală fusese deja trimis prin fax la Jackson și Adam se văzu nevoit să-l roage cât mai politicoș cu putință pe administrator să urgenteze puțin lucrurile. Hai, grăbiți-vă și respingeți-l, zisese el, deși nu chiar cu aceste cuvinte. O eventuală suspendare nu putea fi acordată decât de un judecător federal.

Fiecare apel era însoțit de o nouă rază amărâtă de speranță, precum și de posibilitatea de a fi respins. Orice apel trebuia să treacă de patru obstacole — Curtea Supremă a statului Mississippi, Tribunalul districtual federal, Circumscripția a cincea și Curtea Supremă a Statelor Unite — așa că, mai ales în această etapă, șansele de succes erau minime. Toate direcțiile de acțiune fuseseră atacate cu ani în urmă de Wallace Tyner și Garner Goodman. Adam strângea acum firimiturile.

Grefierul de la Circumscripția a cincea se îndoia că tribunalul va aproba o nouă prezentare orală de argumente, mai ales de când era evident că Adam introducea în fiecare zi noi și noi apeluri. Probabil că cei trei judecători vor lua în considerare numai prezentările scrise de caz. Altfel, îl vor chema doar dacă vor dori să-i audă vocea.

Richard Olander îl sună din nou ca să-i spună că petiția lui Adam fusese primită la Curtea Supremă. Nu, nu credea că vor dori să asculte o prezentare orală de argumente, era prea târziu pentru așa ceva. Îl mai informă că primise și copia apelului de incompetență mintală și că-i va urmări parcursul prin tribunalele locale. Interesant, zise el. Îl întrebă din nou ce alte acțiuni are de gând să mai întreprindă, dar Adam refuză să-i răspundă.

Grefierul judecătorului Slattey, numitul Breck Jefferson, cel permanent încruntat, îi telefonă ca să-l informeze că Înălțimea sa primise o copie a noii

acțiuni introduse la Curtea Supremă a statului Mississippi și cu toate că, sincer vorbind, domnul judecător nu pune mare preț pe ea, îi va acorda atenția necesară atunci când o va primi în mod oficial.

Adam găsi o oarecare satisfacție în faptul că reușise să pună un pic pe jar patru Curți diferite în același timp.

La ora unsprezece, Morris Henry, cumplitul Doctor Death de la biroul procurorului general, îi telefonă lui Adam ca să-l informeze că primise ultima serie de apeluri finale, cum îi plăcea să le numească, și că domnul Roxburgh în persoană desemnase vreo doisprezece subalterni să redacteze răspunsul. Henry fusese cât se poate de amabil la telefon, dar își atinsese scopul — Adam, noi avem o grămadă de avocați.

Hârțogăria era produsă acum cu tona și acoperise în întregime mica masă de conferințe. Darlene alerga de colo-colo — făcea copii după documente, transmitea mesajele primite la telefon, prepara cafea, recitea și verifica noile documente. Fata fusese antrenată în plictisitoare activitate guvernamentală, așa că documentele detaliate și voluminoase nu o speriau. Mărturisise de multe ori că era o schimbare foarte plăcută față de corvezile obișnuite. „Păi, ce poate fi mai interesant decât o execuție?” o întrebase Adam.

Până și Baker Cooley se rupse câteva clipe de regulamentele sale bancare și veni să arunce o privire.

Pe ia unsprezece, Phelps telefonă și el, întrebându-l pe Adam dacă voia să ia prânzul împreună. Adam nu voia din cauza termenelor de acțiune și a judecătorilor țâfnoși. Nici unul dintre ei nu primise nici o veste de la Lee. Phelps zicea că niciodată nu dispăruse de -acasă mai mult de două zile. Asta îl îngrijora și se gândea chiar să angajeze un detectiv particular. O să-l mai sune ei pe Adam.

— E aici o ziaristă care vrea să te vadă, îl informă Darlene, întinzându-i o carte de vizită pe care stătea scris Anne L. Piazza, corespondentă a revistei *Newsweek*. Era a treia reprezentantă a presei care dorea să îl vadă în ziua aceea.

— Spune-i că-mi pare rău, dar n-o pot primi, zise Adam fără nici o urmă de regret în glas.

— I-am și spus, dar mi-a zis că din moment ce e vorba de *Newsweek* poate vrei să știi cine te-a căutat.

— Nu-mi pasă cine e tipa asta. Spune-i că și clientul meu refuză să vorbească.

Darlene ieși în fugă din birou, căci auzise zbârnăitul telefonului. Era Goodman care îl informa că urma să-i vadă pe guvernator la ora unu. La rândul său, Adam îi povesti cum mergeau lucrurile în dimineața aceea.

La douăsprezece și jumătate, Darlene îi aduse un sandviș pe care Adam îl înghiți aproape pe nemestecate. După aceea trase un pui de somn înghesuit pe un scaun, în timp ce calculatorul scuipa o altă prezentare de caz.

Goodman aștepta singur în anticamera guvernatorului și își omora timpul răsfoind o revistă de automobile. Secretara aceea frumoasă pe care o văzuse și mai devreme era la locul ei, răspunzând la telefoane și făcându-și unghiile. Ora unu veni și se duse fără nici un comentariu. La fel și ora unu și jumătate. La ora două, secretara, care etala de-acum niște unghii absolut strălucitoare, îi ceru scuze pentru întârziere, iar Goodman îi oferă în schimb un zâmbet plin de căldură. Frumusețea unei cariere care nu se baza pe interese financiare consta tocmai în faptul că munca nu se măsura cu ajutorul timpului. Succesul însemna să-i ajuți pe oameni fără să iei seama la orele facturate.

La două și un sfert, o tânără îmbrăcată într-un costum de culoare închisă

răsări de nicăieri și veni drept la Goodman.

— Domnule Goodman, eu sunt Mona Stark, șeful personalului domnului guvernator. Domnia sa e gata să vă primească, îl informă ea cu un zâmbet profesional pe buze.

Și Goodman o urmă într-o încăpere lungă și oficială, cu un birou într-un capăt și o masă de conferințe în celălalt.

McAllister îl aștepta în picioare lângă fereastră, fără haină, cu cravata desfăcută și mânecile cămășii suflecate, așa cum îi stă bine unui servitor al poporului, asediat de răspunderi și epuizat de muncă.

— Bună ziua, domnule Goodman, zise el, întinzând imediat mâna în întâmpinarea musafirului și zâmbind cu toți dinții.

— Domnule guvernator, plăcerea este de partea mea, zise la rândul său Goodman, care, fără servietă și celelalte accesorii avocațești, părea mai degrabă o cunoștință oarecare, venită întâmplător în vizită.

— I-ați cunoscut pe domnul Larramore și pe domnișoara Stark, adăugă McAllister.

— Într-adevăr, ne-am întâlnit deja. Vă mulțumesc că mă primiți fără să vă fi anunțat din timp, spuse Goodman, încercând în zadar să răspundă cu un surâs tot atât de strălucitor. Pentru moment, nu era decât un umil muritor de rând, profund recunoscător pentru posibilitatea oferită de a se afla în acest măreț birou.

— Să ne așezăm acolo, propuse guvernatorul, îndreptându-se spre masa de conferințe. Cei patru se așezară de-o parte și de alta a mesei; Mona și Larramore își scoaseră niște unelte de scris, pregătindu-se să ia notițe. Goodman se mulțumi să-și așeze mâinile pe masă.

— Am înțeles că o mulțime de apeluri au fost depuse în ultimele zile, zise McAllister.

— Da, domnule guvernator. Spuneți-mi, vă rog, — sunt pur și simplu curios — ați mai avut de-a face cu astfel de cazuri?

— Nu, slavă Domnului.

— Ei bine, atunci dați-mi voie să vă spun că așa se obișnuiește. Sunt convins că vom depune și alte apeluri până în ultima clipă.

— Pot să vă pun o întrebare, domnule Goodman?

— Firește.

— Știu că v-ați ocupat de multe asemenea cazuri. Așa cum stau lucrurile în clipa asta, care credeți că va fi rezultatul final?

— Nu se știe niciodată. Spre deosebire de cei mai mulți deținuți din lista morții, condamnatul acesta are avocați foarte buni.

— Adică dumneavoastră, din câte știu eu.

Goodman zâmbi, McAllister zâmbi și el, iar Mona se strădui să schițeze un surâs. Larramore însă rămase cocoșat deasupra carnetului de însemnări, cu fața strâmbă de-atâta concentrare.

— Exact. Deci principalele probleme ale acestui caz au fost deja rezolvate de hotărâri judecătorești. Ceea ce vedeți acum nu sunt decât niște mișcări disperate, care deseori au efect. Acum, cu șapte zile înainte de data execuției, eu zic că șansele sunt juma-juma.

Mona notă imediat pronosticul avocatului, de parcă ar fi avut cine știe ce importanță. La rândul său, Larramore notase absolut tot ce se spusese până atunci.

— Mărturisesc că sunt puțin nedumerit, domnule Goodman, zise McAllister după o clipă de gândire. Clientul dumneavoastră nu știe că ne întâlnim pentru că nu vrea să ceară clemență, iar dumneavoastră vreți să nu afla nimeni că ne-am întâlnit. Prin urmare, pentru ce ați venit?

— Lucrurile se mai schimbă, domnule guvernator. Repet, eu am mai

trecut prin așa ceva. Am văzut oameni care-și numărau ultimele zile. Chestia asta are Influențe foarte ciudate asupra minții omenești. Oamenii se schimbă. Am datoria, ca avocat, să studiez fiecare posibilitate, fiecare unghi de vedere.

— Cereți o audiere?

— Da, domnule. O audiere cu ușile închise.

— Când?

— Vineri v-ar conveni?

— Adică peste două zile, zise McAllister, privind prin fereastră.

Larramore își dresese atunci glasul și întrebă:

— Pe ce fel de martori contați?

— Bună întrebare. Dacă aș avea ceva nume, vi le-aș da imediat, dar nu am nici un nume. Prezentarea noastră va fi foarte scurtă.

— Cine va fi martor din partea statului? îl întrebă guvernatorul pe Larramore ai cărui dinți străluceau, umezi, printre buze, în timp ce personajul căuta răspunsul cel mai potrivit Goodman își întoarse privirea în altă parte.

— Sunt convins că familia victimelor va dori să participe pentru că de obicei se discută crima respectivă. Apoi, ar putea veni și cineva din partea penitenciarului ca să spună ce fel de comportament a avut condamnatul. Audierile sunt extrem de flexibile ca procedură.

— Despre crimă știu mai mult decât oricine altcineva, zise guvernatorul aproape pentru sine.

— Adevărul este că avem de-a face cu o situație ciudată, mărturisi Goodman. Am participat la multe audieri de acest fel și, de obicei, procurorul este principalul martor împotriva apărării. În cazul despre care vorbim, dumneavoastră ați fost procurorul.

— De ce vreți o audiere cu ușile închise?

— Domnul guvernator este partizanul audierilor cu ușile deschise, preciză Mona.

— E efectiv cea mai bună soluție pentru toată lumea, explică Goodman pe un ton profesoral. Dumneavoastră, domnule guvernator, veți suporta o presiune exterioară mult mai mică pentru că nu veți fi expus unor sfaturi pe care nu le-ați cerut. Iar nouă ne-ar conveni cei mai mult ca audierea să se facă cu ușile închise.

— De ce?

— Ei bine, sincer vorbind, nu vrem ca Ruth Kramer să vorbească despre copiii ei în public, răspunse Goodman, studiindu-le reacția.

Adevărul era însă altul. Adam era convins că singurul mod de a-l convinge pe Sam să accepte audierea era să i se promită că nu va fi un spectacol cu public. În cazul unei audieri cu ușile închise, Adam ar fi putut, poate, să îl convingă pe Sam că McAllister nu va avea să facă pe nebunul.

Goodman cunoștea zeci de oameni din toată țara care ar fi fost gata în orice clipă să vină și să depună mărturie în favoarea lui Sam. Erau oameni care prezentaseră în diverse ocazii argumente extrem de convingătoare împotriva pedepsei cu moartea. Călugărițe, preoți, pastori, psihologi, activiști sociali, scriitori, profesori, precum și doi foști condamnați la moarte. Doctorul Swinn va depune mărturie despre starea îngrozitoare în care se afla Sam în aceste ultime zile, încercând să-l convingă pe guvernator că statul era pe cale de-a omorî o legumă.

În cele mai multe state, condamnații la moarte au dreptul la o audiere pentru clemență, de obicei în prezența guvernatorului. În Mississippi însă, audierea aceasta nu este un drept, ci o favoare.

— Cred că aveți dreptate, confirmă guvernatorul.

— Și-așa interesul în jurul acestui caz este foarte mare, adăugă Goodman, știind foarte bine că lui McAllister i se învârtea capul de visuri despre vârtejul

ziaristic ce avea să urmeze. O audiere deschisă nu e bună pentru nimeni.

Mona, vajnică apărătoare a ședințelor deschise, se încruntă și mai tare și notă ceva pe carnetul de pe masă. McAllister se adâncise în gânduri.

— Indiferent dacă va fi o audiere cu ușile închise sau deschise, zise el, ea nu se justifică decât dacă dumneavoastră și clientul dumneavoastră aveți ceva nou de adăugat. Domnule Goodman, eu cunosc bine acest caz, am tras în nări mirosul de ars, am văzut cadavrele cu ochii mei; nu-mi pot schimba părerea decât dacă apare ceva nou.

— Ca de exemplu?

— Ca de exemplu un nume. Dumneavoastră îmi dați numele complicei lui Sam și eu sunt de acord cu audierea. Nu promit să și acord clemență, înțelegeți asta: altfel totul e doar o pierdere de timp.

— După părerea dumneavoastră, Sam a avut un complice?

— Am bănuir în totdeauna acest lucru. Dumneavoastră ce credeți?

— De ce este atât de important amănuntul ăsta?

— E important pentru că eu iau hotărârea finală, domnule Goodman. După ce Curtea a pus punct și ceasul se apropie, marțea viitoare, eu voi fi singura persoană din lume care va putea să oprească totul înainte de clipa fatală. Dacă Sam merită pedeapsa cu moartea, atunci voi asista liniștit la execuție. Dacă nu, atunci execuția nu trebuie să aibă loc. Nu vreau să fiu chinuit de gândul ăsta pentru tot restul vieții. Vreau să iau o hotărâre corectă.

— Dar dacă bănuieți că a existat un complice, de ce nu opriți totuși execuția?

— Pentru că vreau să fiu sigur. Dumneavoastră, care i-ați fost avocat ani de zile, credeți că a avut un complice?

— Da. În totdeauna am crezut că au fost doi. Nu știu care dintre ei a fost șeful, dar Sam n-a fost singur în povestea asta.

— Domnule Goodman, zise McAllister, venind mai aproape și privindu-și interlocutorul în ochi, dacă Sam îmi va spune adevărul, atunci am să fiu de acord cu o audiere cu ușile închise și am să mă gândesc foarte serios la clemență. Înțelegeți că nu vă promit nimic, decât că vom avea audierea pe care o cereți. Altfel, nu avem ce să discutăm.

Mona și Larramore scriau mai repede decât stenografii din tribunale.

— Sam zice că spune adevărul.

— Atunci lăsăm baltă audierea. În fond, eu sunt extrem de ocupat.

— Foarte bine, oftă Goodman. O să vorbim iar cu Sam. Putem să ne vedem mâine din nou?

Guvernatorul o privi din nou pe Mona care începu să răsfoiască o agendă clătinând din cap; era imposibil.

— Mâine e program plin, zise ea pe un ton care nu admitea replică.

— Nici măcar la prânz?

Nu. N-o să meargă.

— Mâine trebuie să vorbiți la convenția NRA.

— Dați-mi mie un telefon, se oferi Larramore.

— Foarte bună idee, zise guvernatorul, ridicându-se și coborându-și mânecile cămășii.

— Am să dau telefon dacă intervine ceva, zise Goodman, ridicându-se și dând mâna cu cei trei. Oricum, însă, vom cere audierea cât de curând.

— Cererea se aprobă numai dacă Sam se hotărăște să vorbească, preciză McAllister.

— Vă rog să formulați cererea în scris, domnule, dacă nu vă supărați, interveni Larramore.

— Firește.

După plecarea lui Goodman, guvernatorul se așeză la birou și-și suflecă

din nou mânecile cămășii. Larramore se scuză și se retrase în micul său birou aflat ceva mai departe, pe același culoar.

— Oare câte din telefoanele astea or fi având de-a face cu Sam Cayhall? o întrebă guvernatorul pe domnișoara Stark, care studia o imprimantă de calculator lângă aparatul de telefon pe care se aprindeau și se stingeau beculuțe colorate.

— Ieri ai primit douăzeci și unu de telefoane în legătură cu execuția lui Cayhall. Paisprezece erau de acord cu gazarea, cinci ziceau că să fie cruțat și două veneau din partea unor indeciși.

— Le-a crescut numărul.

— Da, numai că în ziar este articolul ăla despre ultimele eforturi făcute de apărătorii lui Sam și în el este menționată posibilitatea unei audieri pentru clemență.

— Dar opinia publică?

— Nici o schimbare. Nouăzeci la sută dintre albi din stat sunt pentru pedeapsa cu moartea și cam cincizeci la sută dintre negri le împărtășesc părerea. Una peste alta, aproximativ optzeci la sută sunt pentru.

— Eu de câți simpatizanți beneficiaz?

— Șaizeci și doi la sută. Dar dacă îl grațiezi pe Sam Cayhall, procentul are să scadă sigur la numere de o cifră.

— Prin urmare nu împărtășești ideea.

— Nu ai absolut nimic de câștigat, dar foarte mult de pierdut. Nu te mai gândi la voturi și numere. Gândește-te numai la faptul că, dacă îl ierți pe unul dintre derbedeii ăia, atunci alți cincizeci îți vor trimite pe cap avocații, bunicile și preoții ca să-ți cerșească aceeași favoare. Ai și așa destule pe cap. Și, în plus, ar fi o prostie.

— Ai dreptate. Unde este planul de discuții cu presa?

— Îl voi avea peste o oră.

— Trebuie neapărat să-l văd.

— Nagel face ultimele retușuri. După părerea mea, ești obligat să acorzi audierea pentru clemență. Dar ține-o luni și anunț-o mâine. În felul ăsta, lași lucrurile să dospească în timpul weekendului.

— N-ar trebui să fie cu ușile închise.

— Sigur că nu, ce dracu'! Noi vrem ca Ruth Kramer să plângă în fața camerelor de luat vederi.

— Audierea asta îmi aparține. Sam și avocații lui nu-și vor impune condițiile. Dacă vor ca audierea să aibă loc, trebuie să joace după cum le cânt eu.

— Perfect. Dar nu uita că și tu o vrei. Deci presă și iar presă.

Goodman închirie patru telefoane celulare pentru o perioadă de trei luni, folosind o carte de credit a firmei și răspunzând cu abilitate șuvoiului de întrebări venite din partea unui vânzător tânăr și plin de vioiciune. La biblioteca publică de pe State Street găsi o grămadă de cărți de telefon dintre care le alese pe cele ale orașelor mai mari din Mississippi, precum Laurel, Hattiesburg, Tapelo, Vicksburg, Biloxi și Meridian. Apoi le alese și pe cele ale unor orașe mai mici — Tunica, Calhoun City, Bude, Long Beach, West Point. După care petrecu două ore întregi copiind un număr impresionant de pagini din cărțile de telefon respective.

Nimeni n-ar fi crezut că omulețul acela spilcuit, cu papion și păr cărunt era în realitate unul din partenerii principali ai unei mari firme de avocatură din Chicago, care dirija o armată întreagă de secretare și de alți funcționari. Nimeni n-ar fi crezut că ajungea să câștige peste patru sute de mii de dolari

pe an. Lucru de care lui nu-i păsa nici cât negru sub unghie. Pur și simplu încerca din răspuțeri să salveze de la moarte un suflet amărât.

Când părăsi biblioteca se îndreptă spre Facultatea de drept de la Mississippi College. Era acolo un profesor pe nume John Bryan Glass care predă procedură și legislație penală și care începuse să publice articole savante împotriva pedepsei cu moartea. Goodman voia să-l cunoască și să-l întrebe dacă avea câțiva studenți buni pe care să-i intereseze realizarea unui proiect.

În ziua aceea profesorul lipsea, dar joi ținea un curs începând de la nouă dimineața. După ce trecu pe la biblioteca facultății, Goodman părăsi clădirea. Încercând să-și omoare timpul, vizită aproape o jumătate de oră vechea clădire a Capitolului statal și în special Expoziția drepturilor civile de la parter. Vânzătoarea de la standul de amintiri și cadouri îl îndrumă spre Millsaps-Buie House, aflat cam la o milă distanță de locul unde se găsea în clipa aceea, ca să-și ia o cameră. Când ajunse la locul cu pricina, dădu peste un foarte frumos conac în stil victorian unde primi ultima cameră liberă. Conacul fusese splendid restaurat și decorat cu obiecte de epocă. Majordomul îi pregăti un pahar cu scotch pe care îl luă în cameră.

39

Auburn House își începea programul la ora opt. Un paznic firav și cu o figură deprimată descuie poarta și Adam fu prima persoană din ziua aceea care își lăsa mașina în parcare, așteptând vreo zece minute până să apară o altă mașină. În femeia de la volan o recunosc pe consiliera pe care o întâlnise în biroul lui Lee cu două săptămâni în urmă.

— Scuzați-mă, începu el în clipa în care femeia se pregătea să intre în clădire printr-o ușă laterală. Ne-am cunoscut deja. Sunt Adam Hall, nepotul lui Lee. Iertați-mă, dar nu-mi amintesc numele dumneavoastră.

Doamna cu pricina ținea o servietă uzată într-o mână și o pungă cu mâncare în cealaltă.

— Joyce Cobb, zise ea zâmbind. Da, îmi amintesc de dumneavoastră. Unde-i Lee?

— Nu știu și mă gândeam că poate știți dumneavoastră ceva. N-aveți nici o veste de la ea?

— Nu, nu mai știu nimic de ea de marți.

— Eu n-am mai vorbit cu ea de sâmbătă. Marți chiar ați vorbit cu ea?

— A telefonat aici, dar nu eu am vorbit cu ea. A fost în ziua în care a apărut în ziar povestea aia cu poliția care a găsit-o beată la volan.

— De unde telefona?

— N-a spus. L-a cerut pe administrator, i-a spus că o să lipsească o bucată de vreme, că încercă să găsească ajutor, chestii de-astea. N-a spus unde era sau când are să se întoarcă.

— Și pacienții ei?

— Acoperim noi. E greu, dar ne descurcăm.

— Lee nu poate să le uite pe fetele astea. Credeți că o fi vorbit cu ele săptămâna asta?

— Adam, cele mai multe dintre fetele astea nu au telefon acasă. Și, cu siguranță, Lee nu le-a căutat acasă. Noi ne ocupăm acum de fetele ei și știm că nu a vorbit de mult cu ele.

— Da, știu, zise Adam, dându-se un pas înapoi și privind spre poartă. Trebuie s-o găsesc. Disparația asta mă îngrijorează mult.

— Nu-ți face griji, o să fie bine. A mai dispărut așa odată, dar până la urmă totul s-a aranjat. Dacă aud ceva, te anunț, încheie Joyce, grăbindu-se să intre în clădire.

— Vă rog. Locuiesc acasă la Lee.

— Știu.

Adam îi mulțumi și plecă, iar la ora nouă era deja la birou, îngropat într-un vraf de hârtii.

Colonelul Nugent stătea la capătul unei mese lungi, în fața unui grup numeros de gardieni și de funcționari. Masa era așezată pe un podium, la câțiva centimetri deasupra podelei; în spatele mesei se putea observa o tablă de scris. Un podium portabil ocupa un colț al încăperii. Scaunele din dreapta colonelului erau goale pentru ca gardienii și personalul așezați pe scaunele pliante să vadă figurile importante din stânga lui Nugent: Morris Henry, de la biroul procurorului general, cu un teanc gros de hârtii în fața lui, pe masă; Lucas Mann, așezat la celălalt capăt al mesei, notându-și diverse; doi administratori adjuncți, așezați lângă Henry, și unul din lacheii guvernatorului chiar lângă Lucas.

Colonelul aruncă o privire la ceas, după care își începu discursul făcând referiri la propriile însemnări și adresându-și comentariile publicului de pe scaunele pliante.

— Așa cum se prezintă situația în această dimineață, 2 august, toate suspendările au fost anulate prin hotărârile diverselor Curți, așa că nimic nu poate împiedica desfășurarea execuției. Prin urmare, vom proceda ca și când va avea loc conform planului, la un minut după miezul nopții de miercuri. Avem șase zile la dispoziție ca s-o pregătim și sunt hotărât să fac în așa fel încât totul să se desfășoare ca uns, fără nici o abatere. Deținutul are chiar în clipa aceasta depuse la diverse instanțe cel puțin trei petiții și apeluri, deci este evident că nimeni nu poate să prevadă ce se va întâmpla. Noi suntem în legătură permanentă cu biroul procurorului general. De fapt, domnul Morris Henry, aici prezent, e de părere, la fel ca și domnul Lucas Mann, că situația se îndreaptă spre finalul previzibil. Evident că o suspendare poate fi acordată chiar și în ultima clipă, dar acest lucru pare puțin probabil. În orice caz, noi trebuie să fim pregătiți. Este de asemenea de așteptat ca deținutul să ceară o audiere pentru clemență din partea guvernatorului, dar și în această direcție șansele sunt aproape nule. Prin urmare, de acum și până miercuri noi ne vom afla în stare de pregătire.

Nugent vorbea în cuvinte clare și puternice. Scena îi aparținea în întregime și era evident că ceea ce făcea îi producea o plăcere imensă. După o scurtă privire aruncată pe însemnările din fața lui, Nugent continuă.

— Camera de gazare este în curs de aranjare. Pentru că este veche și n-a mai fost folosită de doi ani, pregătirile sunt foarte meticuloase. Astăzi și la noapte, un reprezentant al constructorului va realiza niște teste de verificare, în weekend, vom face o repetiție generală a execuției, probabil duminică noaptea, dacă nu apare nici o suspendare între timp. Am primit listele cu cei care s-au oferit voluntari ca să facă parte din echipa de execuție și, în această după-amiază, voi face alegerea. Acum, presa ne-a potopit cu o sumedenie de cereri pentru reportaje, interviuri și alte chestii de-astea. Ziariștii vor să stea de vorbă cu domnul Cayhall, cu avocatul lui, cu avocatul nostru, cu directorul, gardienii, alți deținuți condamnați la moarte, cu călăul, cu toată lumea, ce mai. Vor să fie de față la execuție, vor să fotografieze celula domnului Cayhall și camera de gazare. Tâmpeniile dintotdeauna ale ziariștilor. Dar trebuie să le facem față. Așa că am hotărât că nimeni nu va lua legătura cu vreun

reprezentant al presei decât cu aprobarea mea expresă. Lucru valabil pentru toți cei care lucrează în această instituție. Fără excepție. Majoritatea acestor reporteri nu sunt de prin partea locului și în tot ce scriu vorbesc despre noi ca despre niște bătărași nenorociți. Așa că nu vorbiți cu nici unul dintre ei, fără excepție. Am să dau aprobările de rigoare atunci când voi socoti necesar. Fiți însă prudenți pentru că oamenii ăștia sunt niște pasări de pradă. Pe de altă parte, ne așteptăm și la probleme din afară. Acum zece minute, primul grup de membri ai Ku Klux Klanului și-a făcut apariția la intrarea principală. Bineînțeles că au fost conduși la locul obișnuit pentru manifestațiile de protest, adică între șosea și clădirea administrației. Avem informații că și alte asemenea grupuri vor apărea aici în scurt timp și că au de gând să protesteze până când totul se va sfârși. Noi îi vom urmări îndeaproape, deoarece avem dreptul să facem acest lucru atâta vreme cât sunt pașnici. Deși nu am participat la ultimele patru execuții, mi s-a spus că grupuri de suporterai ai pedepsei cu moartea vin de obicei și fac scandal. Din motive evidente, avem de gând să ținem ambele tabere departe una de alta.

Nugent nu mai putea să stea pe scaun, așa că se ridică în picioare, captând efectiv toate privirile.

— Această execuție va fi categoric diferită de celelalte din cauza notorietății domnului Cayhall. Prin urmare ea va atrage toată atenția din partea presei și a altor zănatoci. De aceea, va trebui să acționăm cu profesionalism și nu voi tolera nici o încălcare a regulamentului. Domnul Cayhall și familia sa au dreptul să se bucure de tot respectul în aceste ultime zile. Deci nu admit nici un comentariu, oricât de neutru, despre camera de gazare sau despre execuție. Aveți întrebări?

Foarte încântat de sine, Nugent își roti privirea prin sală. Acoperise toate problemele, nimeni nu avea de pus nici o întrebare.

— Perfect. Ne întâlnim din nou mâine la ora nouă.

Încăperea se goli în grabă.

Garner Goodman îl prinse pe profesorul John Bryan Glass exact în clipa în care acesta părăsea biroul ca să ajungă în sala de curs. Dar studenții fură imediat dați uitării și cei doi rămaseră în hol, schimbând amabilități. Glass citise toate cărțile lui Goodman în timp ce avocatul studiasese majoritatea articolelor scrise în ultima vreme de profesor, în care acesta condamna vehement pedeapsa cu moartea. Conversația ajunsese imediat la problema Cayhall și, în mod deosebit, la nevoia urgentă a lui Goodman de a găsi o mână de studenți la drept, demni de încredere, care să lucreze la un proiect de cercetare în timpul weekendului. Glass se oferă să-l ajute și căzură de acord să se revadă la prânz ca să treacă în revistă detaliile.

La trei blocuri distanță de Facultatea de drept de la Mississippi College, se afla sediul mic și înghesuit al lui Southern Capital Defense Group, o agenție aproximativ federală, ale cărei reprezentanțe puteau fi găsite în toate statele din Centura Morții. Directorul era un tânăr avocat negru, cu studii la Yale, pe nume Hez Kerry, care renunțase la bogăția oferită de marile firme spre a se dedica luptei pentru abolirea pedepsei cu moartea. Goodman îl întâlnise la două conferințe. Deși „Grupul lui Kerry”, cum era cunoscută agenția, nu îi reprezenta în mod direct pe toți condamnații la moarte, trebuia totuși să supravegheze fiecare caz în parte. Hez avea doar treizeci și unu de ani, dar arăta mai în vârstă. Părul cărunt stătea mărturie pentru presiunea venită din partea a patruzeci și șapte de oameni aflați în lista morții.

Deasupra biroului secretarei era agățat un calendar pe care cineva scrisese ANIVERSĂRI ÎN LISTA MORȚII. Fiecare deținut avea dreptul la o

felicitare, nimic mai mult. Bugetul era foarte mic și, de obicei, felicitările erau achiziționate din mărunțișul adunat de prin birouri.

Grupul avea doi avocați care lucrau sub supravegherea lui Kerry și o singură secretară. Câțiva studenți la drept veneau acolo câteva ore pe săptămână, fără să fie însă plătiți pentru asta.

Goodman și Hez Kerry stătură de vorbă mai bine de o oră, planificându-și toate mișcările pentru marțea viitoare — Kerry în persoană avea să își facă veacul în biroul grefierului de la Curtea Supremă a statului Mississippi. Goodman va avea grijă de biroul guvernatorului. John Bryan Glass va fi recrutat pentru Circumscripția a Cincea, birourile din Jackson. Unul din foștii asociați de la „Kravitz & Bane”, care acum lucra la Washington, fusese de acord să stea de planton la ușa grefierului pentru condamnările la moarte. Adam va sta alături de clientul său și va coordona toate telefoanele.

Kerry acceptă să participe în timpul weekendului la proiectul de analiză a pieței propus de Goodman.

La ora unsprezece, Goodman se întoarce la sediul guvernatorului unde îi dădu lui Larramore o cerere scrisă pentru acordarea unei audiențe pentru clemență. Guvernatorul nu era acolo, ultimele zile fiind extrem de aglomerate, dar el, Larramore, îl va vedea imediat după prânz. Goodman lăasă numărul la care putea fi găsit, la Millsaps-Buie House, și anunță că va reveni periodic cu telefoane.

După aceea, merse la noul său birou, dotat cu mobilă închiriată pentru două luni, cu bani gheață. Scaunele pliante aparținuseră unui consiliu parohial, sau cel puțin așa spuneau etichetele de pe spatele lor. Mesele uzate își avuseseră și ele partea lor de dineuri și nunți.

Goodman își admiră nouă vizuină pusă la punct în mare grabă, apoi se așeză la un birou și, de la noul său telefon celular, își sună secretara, la Chicago, biroul lui Adam din Memphis, nevasta acasă, și formă și numărul direct al guvernatorului.

Joi după-amiază, la ora patru, Curtea Supremă a statului Mississippi nu respinsese încă petiția apărării care se baza pe declarata incompetență mintală a lui Sam. Trecuseră aproape treizeci de ore din momentul depunerii. Adam era ca o ciocănitore pe capul grefierului, explicând la nesfârșit evidența — avea nevoie urgentă de un răspuns, dacă nu era cu supărare. Este adevărat că nu exista nici cea mai vagă urmă de optimism că instanța va lua în considerare cele scrise în petiție. După părerea lui Adam, cei de-acolo abia își târau picioarele și îi întârziiau demersurile pe lângă curtea federală. În această fază, simțea că o hotărâre favorabilă din partea Tribunalului statal era practic imposibilă.

Situația nu era mai bună nici în instanțele federale. Curtea Supremă a Statelor Unite nu se pronunțase în privința apelului împotriva neconstituționalității camerei de gazare, lucru care se întâmpla și cu apelul împotriva eficacității asistenței juridice anterioare, după la Circumscripția a cincea.

Joi totul era în aceeași stare. Curțile respective tratau apelurile cu pricina ca și cum ar fi fost niște procese obișnuite care puteau fi amânate ani și ani de zile. Or, el avea neapărată nevoie de o hotărâre, de preferat o suspendare acordată la un nivel oarecare sau, dacă nu o suspendare, cel puțin o prezentare orală de argumente, urmată de o audiere sau chiar și de o respingere, care să-i permită să atace într-o instanță superioară.

Pândea țârâitul telefonului, plimbându-se ca un apucat în jurul mesei din birou. Încăperea era plină de resturile unei duzini de prezentări de caz. Masa

era acoperită de teancuri de hârtie în timp ce biblioteca era tapetată cu mesaje telefonice scrise pe hârtiuțe roz și galbene.

Deodată, Adam simți nevoia să nu mai aibă în fața ochilor respectivul decor și să respire aer curat. Așa că o anunța pe Darlene că pleacă să se plimbe puțin și părăsi clădirea. Era aproape cinci după-amiază, dar ziua era caldă și strălucitoare. Întră în holul hotelului „Peabody” de pe Union Street și comandă ceva de băut la barul de lângă pianul din colț. Era primul pahar de alcool de vinerea trecută, când fusese la New Orleans, și, cu toate că se bucura să-i bea, nu se putea împiedica să nu fie îngrijorat pentru Lee. O căută din priviri printre toți cei care aveau treabă la recepția hotelului; printre persoanele bine îmbrăcate, de la mesele din hol. Oare unde te poți ascunde când ai cincizeci de ani și fugi de viață?

Atunci răsări în fața lui un tip cu părul strâns într-o coadă pe spate și cu cizme solide în picioare.

— Vă rog să mă scuzați, domnule. Dumneavoastră sunteți Adam Hall, avocatul lui Sam Cayhall?

Adam dădu aprobator din cap.

Tipul îi zâmbi, evident încântat că-l recunoscuse pe tânăr.

— Sunt Kirk Kleckner, de la *New York Times*, se prezintă el, punând o carte de vizită în fața lui Adam. Sunt aici ca să scriu despre execuție. De fapt, abia am sosit. Pot să stau și eu?

Adam îi arătă printr-un semn al mâinii scaunul liber aflat de cealaltă parte a măsuței rotunde.

— Am avut noroc că v-am găsit aici, zise Kleckner, tot numai zâmbet. V-am recunoscut după fotografiile pe care le-am studiat în avion.

Era un tip de vreo patruzeci de ani și avea înfățișarea tipică a unui reporter — barbă neîngrijită, vestă de bumbac, cămașă de doc și blue jeans.

— Încântat de cunoștință, zise sec Adam.

— Putem sta de vorbă?

— Despre ce anume?

— A, despre multe lucruri. Am înțeles că clientul dumneavoastră nu dă interviuri.

— Într-adevăr.

— Dar dumneavoastră?

— La fel. Putem sta de vorbă, dar totul va fi neoficial.

— Atunci, e mai greu.

— Pe cuvântul meu dacă mă interesează cât de grea e meseria dumitale.

— Corect, acceptă ziaristul părerea avocatului, apoi ceru o cafea amară, fără zahăr, tinerei chelnerițe care aștepta cuminte să ia comanda. Când l-ați văzut ultima oară pe bunicul dumneavoastră?

— Marți.

— Când o să-l mai vedeți?

— Mâine.

— Cum o duce?

— Supraviețuiește. Presiunea crește mereu, dar până acum face față.

— Dar dumneavoastră?

— Îmi fac meseria.

— Nu, serios. Aveți insomnii, chestii de-astea?

— Sunt obosit și, da, am insomnii. Lucrez ore în șir, am făcut cărare bătută până la închisoare și înapoi. Povestea se apropie de limită și următoarele câteva zile vor fi teribil de agitate.

— Eu am relatat execuția lui Bundy din Florida și pot să vă spun că a fost un adevărat circ. Avocații n-au dormit zile întregi.

— E greu să te relaxezi într-atât încât să poți dormi.

— O veți mai face și altă dată? Știu că nu este specialitatea dumneavoastră, dar v-ați gândit să vă mai ocupați și de alte cazuri de condamnare la moarte?

— Numai dacă mai găsesc vreo rudă în lista morții. De ce vă ocupați de astfel de subiecte?

— De ani de zile scriu despre pedeapsa cu moartea. Mă fascinează. Mi-ar face plăcere să-i iau un interviu domnului Cayhall.

Adam clătină din cap și bău ultimul strop de alcool în pahar.

— Nu. Este imposibil. Nu vorbește cu nimeni.

— N-ați vrea să-l întrebați, totuși, pentru mine?

— Nu.

Chelnerița aduse cafeaua. Adam privea ce du-te-vino era în holul hotelului.

— Ieri am fost la Washington și i-am luat un interviu lui Benjamin Keyes, reluă Keckner conversația. Zicea că nu-l miră faptul că susțineți că a făcut greșeli în felul în care a asigurat apărarea la ultimul proces. Zicea că se aștepta la mișcarea asta.

— E procedura standard, preciză Adam, care în clipa aceea nu dădea doi bani pe Benjamin Keyes și pe părerile acestuia. Trebuie să fug. Mi-a părut bine de cunoștință.

— Dar voiam să vă vorbesc despre...

— Uite ce e, ai avut noroc că ai dat de mine, zise Adam, ridicându-se brusc în picioare.

— Doar vreo două-trei lucruri, insistă Kleckner, dar Adam nu-l mai asculta.

După ce ieși de la „Peabody”, porni încet în direcția lui Front Street, pe malul râului, trecând în drum pe lângă grupuri de tineri bine îmbrăcați care se grăbeau spre casă. Privindu-i, simți că-i invidiază; indiferent de vocații și cariere, nici unul dintre ei nu ducea în spate o greutate asemănătoare cu a lui.

După ce mănca un sandviș, se întoarse la birou. Era ora șapte.

Iepurele prins de cei doi gardieni în pădurea de la Parchman fu botezat Sam. Era ultimul și cel mai mare dintre cei patru care căzuseră în cursă. Ceilalți trei fuseseră deja mâncați.

Joi noaptea, târziu, iepurele Sam și stăpânii săi, colonelul Nugent și echipa care asigura execuția își făcură apariția în incinta Unității de Securitate Maximă la bordul mai multor furgonete și dubițe, care fură parcate lângă o clădire pătrată, din cărămidă roșie, aflată în colțul de sud-vest al USM.

Două uși albe și compacte din metal dădeau spre interiorul clădirii respective. Una dintre ele, care privea spre sud, se deschidea într-o cameră îngustă, de doi metri patruzeci pe patru cincizeci, în care stăteau de obicei martorii la execuție. Chiar în fața lor se aflau ferestrele acoperite de draperii negre, dincolo de care se găsea camera de gazare propriu-zisă.

Cealaltă ușă se deschidea chiar în camera de gazare, o încăpere de patru metri cincizeci pe trei șaiszeci, cu podeaua dată cu vopsea. Compartimentul de gazare, de formă octogonală, strălucea în mijlocul încăperii din cauza stratului proaspăt de lac emailat argintiu. Cu o săptămână în urmă, Nugent vizitase locurile și hotărâse că trebuie revopsit. Prin urmare camera morții, cum i se mai spunea, era acum perfect curățată și dezinfectată. Draperiile negre fură trase-n lături.

Iepurele Sam rămase într-o furgonetă, în timp ce un gardian, având aproximativ aceeași greutate și înălțime ca și Sam Cayhall, fu condus de doi colegi mai solizi în cameră. Nugent se învârtea de colo-colo precum generalul Patton pe câmpul de bătaie. Gardianul cel scund fu împins cu blândețe în

cameră, urmat apoi de cei doi colegi care-l așezară pe un scaun de lemn. Fără nici o vorbă, fără nici un zâmbet, ei îi legară încheieturile mâinilor de brațele scaunului cu ajutorul unor curele de piele. Veniră apoi la rând genunchii și gleznelor. După aceea, unul dintre ei îi ridică ușor capul, împiedicându-l să se miște, iar celălalt fixă ultima curea de piele.

Cei doi gardieni ieșiră cu atenție din încăperea, iar Nugent îi făcu semn unui alt membru al echipei; acesta făcu un pas spre condamnat ca și când ar fi dorit să-i spună ceva.

— În acest moment, Lucas Mann îi va citi domnului Cayhall mandatul de execuție, explică Nugent asemenea unui regizor de filme de doi bani. Pe urmă eu am să-l întreb dacă dorește să mai spună ceva.

Un nou semn, și gardianul desemnat încuie ușa grea a camerei de gazare.

— Deschide-o, lătră Nugent și micul gardian dinăuntru scăpă de corvoadă.

— Aduceți iepurele, ordonă colonelul și iepurele Sam fu adus din furgonetă. Cușca în care stătea, plin de nevinovăție, era manevrată de aceiași doi gardieni care abia ieșiseră din cameră. După ce o așezară pe scaunul de lemn, cei doi se prefăcură din nou că leagă trupul unui om, și când isprăviră simularea, ieșiră din compartimentul de gazare.

Ușa fu închisă ermetic și Nugent îi făcu semn călăului care puse cutia de acid sulfuric în țeava care ajungea până în podeaua compartimentului de gazare. Apoi trase de manetă, făcând să se audă un clinchet metalic, și cutia se rostogoli în recipientul de sub scaunul de lemn.

Nugent se apropiase de una din ferestre și urmărea totul cu mare atenție. Ceilalți membri ai echipei îi urmau exemplul. Marginile ferestrelor fuseseră unse cu vaselină, pentru a se împiedica orice infiltrare de gaz.

Vaporii de gaz otrăvitor începură să se ridice ca o ceață ușoară de sub scaunul de lemn, împrăștiindu-se în cameră. La început, iepurașul nu reacționează la aburul care pătrundea în cușcă. Curând, însă, înțepeni, apoi făcu câteva salturi, izbindu-se de pereții cuștii, pentru ca, în cele din urmă, să intre în convulsii, sărind, tremurând și contorsionându-se îngrozitor. În mai puțin de un minut rămase complet nemișcat.

Nugent își privi ceasul, zâmbind satisfăcut.

— Faceți curățenie! ordonă el și ventilatorul din plafonul camerei intră în funcțiune.

Ușa care dădea afară era deschisă și cea mai mare parte a echipei ieși la aer curat și la o țigară. Trebuiau să treacă cel puțin cincisprezece minute până să poată lua iepurele din cameră și să curețe locul. Nugent era încă înăuntru, supraveghind totul îndeaproape, așa că ceilalți putură să fumeze și chiar să și glumească.

Douăzeci de metri mai departe, ferestrele din partea superioară a Nivelului A erau deschise și Sam le putea auzi glasurile și hohotele de râs. Trecuse de ora zece și luminile erau stinse, dar cei paisprezece locatari ai celulelor de pe etajul acela stăteau lipiți de gratii, ascultând cu urechile ciulite zgomotele din întunericul de afară.

Un condamnat la moarte petrece douăzeci și trei de ore pe zi într-o celulă minusculă. El aude totul — păcănitul ciudat al unor cizme noi pe cimentul coridorului; sunetul și accentul unui glas nemaiauzit până atunci; bâzâitul îndepărtat al unei mașini de tuns iarba. Și aude cu siguranță și pocnetul ușii de la camera de gazare, precum și chicotelile satisfăcute și pline de importanță ale echipei care asigură execuția.

Sam se sprijini pe brațe și-și aținti privirea asupra ferestrelor din coridor. Cei de-afară făceau repetiție pentru el.

Autostrada 49 era despărțită de peluza din fața clădirii administrației Penitenciarului Parchman, adică la o distanță de aproape șaiszeci de metri, de un val de pământ acoperit cu iarbă moale și vizibilă de departe pentru că odinioară pe-acolo trecuse o linie de cale ferată. Fâșia aceea de iarbă era locul unde se adunau cei care protestau împotriva pedepsei cu moartea ca să supravegheze fiecare execuție. Soseau în mod invariabil în grupuri mici, se așezau pe scaune pliante și agitau pancarte scrise de mână. Noaptea aprindeau lumânări, iar în ultimele ore înainte de execuție cântau imnuri religioase, se rugau și izbucneau în lacrimi când se anunța moartea condamnatului.

Cu câteva ore înainte de execuția lui Teddy Doyle Meeks, violator de copii și asasin, se întâmplase însă ceva ieșit din comun. Protestul sobru și aproape sacru fusese dat peste cap de niște grupuri de studenți gălăgioși care apărură brusc pe scenă și începuseră să se distreze de minune: cereau să vadă sângele curgând, beau bere și ascultau muzică pe casetofoanele date la maximum. Apoi situația începuse să se deterioreze, pe măsură ce cele două tabere se porniseră să schimbe amabilități. Ordinea fusese restabilită de administrația închisorii.

Pentru execuția lui Maynard Tole, protestatarii primiseră aprobarea să se așeze de cealaltă parte a șoselei principale, iar situația fu menținută sub control cu ajutorul unor forțe de ordine suplimentare.

Vineri dimineață, când sosi la penitenciar, Adam numără șapte membri ai Ku Klux Klanului îmbrăcați în celebrele robe albe. Trei dintre ei încercau să pună pe picioare o formă de protest sincronizat, și anume o plimbare de-a lungul fâșiei de iarbă din apropierea șoselei, cu niște afișe mari agățate de umăr. Ceilalți patru se străduiau să ridice o copertină mare, în alb și albastru. Bucăți de frânghie și pari din metal umpleau terenul. Ceva mai încolo puteau fi văzute două răcitoare cu gheață și mai multe șezlonguri. Era clar că tipii aveau de gând să petreacă ceva timp prin zonă.

Adam îi privi atent, în timp ce se apropia de intrarea principală de la Parchman. Preț de o clipă, prezentul rămase oarecum suspendat undeva în afara ființei lui. Prin urmare, asta îi era moștenirea, rădăcinile. Oamenii ăștia erau frați întru convingeri cu bunicul, rudele și strămoșii bunicului său. Nu cumva unele din chipurile astea puteau fi văzute și pe caseta video pe care o prelucrase chiar el? Nu cumva le mai văzuse deja?

Adam deschise instinctiv portiera și coborî din mașină. Haina și servieta îi rămăseseră pe bancheta din spate. Porni cu pași înceți în direcția lor, dar se opri în dreptul celor două răcitoare. Pancartele lor cereau libertate pentru Sam Cayhall, deținut politic. Gizați-i pe adevărații criminali și eliberați-l pe Sam. Adam nu-și dădea seama din ce cauză cererile acelea nu-l linișteau deloc.

— Ce poștești? întrebă unul dintre ei care-și legase pancarta direct pe piept. Ceilalți șase încetară brusc orice activitate și deveniră atenți la conversație.

— Nu știu, răspunse Adam cinstit.

— Atunci la ce te uiți?

— Nu prea sunt sigur că-mi dau seama.

Trei dintre ceilalți se apropiară de interlocutorul lui Adam, și apoi veniră toți patru lângă tânăr. Robele lor albe erau absolut identice — aceeași țesătură ușoară, aceleași cruci roșii, aceleași semne cabalistice. Nu era decât nouă dimineața, dar transpirau deja din belșug.

— Cine dracu' mai ești și tu?

— Nepotul lui Sam.

Se strânseseră acum toți șapte la nici doi metri distanță de Adam și-l studiau cu atenție pe tânăr.

— Atunci ești de partea noastră, zise unul dintre ei, liniștindu-se imediat.

— Nu, nu sunt de partea voastră.

— Chiar așa. Ești cu evreii ăia din Chicago, declară un altul spre lămurirea celorlalți care deveniră puțin agitați.

— Pentru ce sunteți aici, oameni buni? Întrebă Adam.

— Încercăm să-l salvăm pe Sam. Pentru că se pare că tu n-ai să prea poți s-o faci.

— Păi din cauza voastră a ajuns aici.

Un tânăr cu fața roșie și fruntea îmbrobonită de sudoare preluă conducerea și se apropie și mai mult de Adam.

— Nu, din cauza lui suntem noi aici. Eu nici măcar nu mă născusem pe vremea când Sam îi omora pe evreii ăia, așa că nu da vina pe mine. Noi am venit aici ca să protestăm împotriva execuției lui. Este persecutat pe motive politice.

— Sam n-ar fi ajuns aici dacă nu exista Klanul. Unde vă sunt măștile? Eu credeam că vă ascundeți întotdeauna fețele.

Tipii prinseră să se agite căci nu știau ce să facă mai departe. În fond, omul ăsta era nepotul lui Sam Cayhall care era idolul și eroul lor. Era avocatul care încerca să salveze cel mai prețios simbol.

— De ce nu plecați? îi întrebă Adam. Sam nu vrea să stați aici.

— Da' de ce nu te duci tu la dracu'? mârâi tânărul.

— Câtă elocvență! Plecați de-aici. Pentru voi, Sam are mai multă valoare mort decât viu. Lăsați-l să moară în pace și așa o să vă faceți rost de un martir minunat

— Ba nu plecăm. Rămânem aici până la sfârșit.

— Și dacă Sam însuși vă cere să plecați? Atunci o veți face?

— Nu, mârâi din nou celălalt, privind peste umăr la ceilalți care păreau să fie de acord cu el. Avem de gând să facem multă gălăgie.

— Bravo. Asta o să vă aducă pozele în ziar. Pentru că, în fond, asta e problema, nu? Clovnii în costume caraghioase atrag întotdeauna atenția.

Pocnetul unor portiere undeva, în spate, îl făcu pe Adam să-și întoarcă privirea și să remarce sosirea unei echipe de televiziune într-o furgonetă care fu parcată chiar lângă Saab-ul său.

— Ia te uită, se adresă el grupului în robe albe. Zâmbiți, băieți. Aveți ce-ați căutat.

— Ia mai du-te dracului, plesni glasul celui mai tânăr dintre glugați.

Adam le întoarse spatele și plecă spre mașină. O reporteră grăbită urmată de un cameraman veniră iute spre el.

— Dumneavoastră sunteți Adam Hall? Întrebă ea cu răsuflarea tăiată. Avocatul lui Cayhall?

— Da, confirmă el fără să se oprească.

— Putem sta puțin de vorbă?

— Nu, dar băieții de colo ard de nerăbdare să vorbească, zise el, arătând peste umăr grupul de protestatari.

Reportera și cameramanul ei nu renunțară însă și îl însoțiră până când Adam se urcă în mașină și răsuci cheia în contact.

La poartă, Louise, gardiana, îi dădu o plăcuță numerotată ca s-o pună pe parbriz, apoi îi făcu semn să treacă mai departe.

Packer îndeplini ritualul percheziției obligatorii.

— Acolo ce e? Întrebă el, îndreptând un deget spre un răcitor mititel pe

care Adam îl căra în mână stângă.

— Înghețată, sergent. Vrei și dumneata una?

— Să văd, ceru Packer și se apucă să numere vreo douăsprezece Eskimo Pies sub un strat de gheață.

După ce îi înapoie lui Adam răcitorul cu înghețată, sergentul făcu un semn spre ușa biroului din față, aflată la câțiva centimetri distanță.

— De-acu' încolo, vă întâlniți aici, explică el.

— De ce? întrebă Adam după ce intrară în încăperea în care se puteau observa un birou metalic, un telefon, trei scaune și două fișete încuiate.

— Așa e regulamentul. Se apropie ziua cea mare și începem să aprindem luminile. Sam o să-și primească vizitatorii aici. Și nu mai e nici limită de timp.

— Ce drăguț din partea voastră, zise Adam, punându-și servieta pe masă și ridicând receptorul telefonului. Packer plecă să-l aducă pe Sam.

Doamna cea amabilă de la biroul grefierului din Jackson îl informă pe Adam că doar cu câteva minute înainte Curtea Supremă a statului Mississippi respinsese petiția clientului lui de ridicare a pedepsei pe baza faptului că era incompetent din punct de vedere mintal. Adam îi mulțumi și zise ceva despre faptul că se așteptase la această hotărâre, dar că ea ar fi putut fi pronunțată cu o zi mai devreme; apoi o rugă să trimită prin fax o copie la biroul său din Memphis, precum și o altă copie la biroul lui Lucas Mann de la Parchman. După aceea, luă legătura cu Darlene și îi spuse să trimită prin fax noua petiție la Curtea federală districtuală; copii după petiția respectivă aveau să fie trimise celei de-a cincea Circumscripții judiciare, precum și ocupatului domn Richard Olander, la Curtea Supremă din Washington. În sfârșit, îi telefonă și domnului Olander ca să-l informeze despre evoluția evenimentelor și află la rândul său că apelul împotriva neconstituționalității camerei de gazare fusese respins de Curtea Supremă a Statelor Unite.

Sam intră în încăperea în timp ce Adam vorbea la telefon. Nu avea cătușe. După ce-și strânseseră mâinile, Sam se așeză pe un scaun și, în loc să-și aprindă o țigară, deschise răcitorul și scoase de acolo o înghețată.

— Curtea Supremă de la Washington tocmai ne-a respins apelul, îi șopti Adam, acoperind microfonul telefonului cu mâna. Și Curtea Supremă din Mississippi a decis împotriva noastră, explică el mai departe în timp ce forma un alt număr. Dar, de fapt, ne așteptam la asta, așa că exact în clipa asta depunem apelul la Curtea federală.

Telefonă apoi la Circumscripția a cincea judiciară și funcționarul din New Orleans îl anunță că nici în dimineața aceea Curtea nu se pronunțase asupra apelului depus de Sam. Adam puse receptorul în furcă și se cocoță pe marginea biroului

— Circumscripția a cincea încă se mai gândește, îi raportă el clientului său care cunoștea și legile și procedura ca un adevărat avocat.

— Televiziunea din Jackson a zis azi-dimineață că i-am cerut guvernatorului o audiere pentru clemență, zise Sam printre înghițituri. E clar că nu poate fi adevărat, pentru că n-am fost de acord cu așa ceva.

— Liniștește-te, Sam. E numai procedura obișnuită.

— Obișnuită, pe dracu'! Parcă semnaserăm o înțelegere, tu și eu. L-au dat până și pe McAllister care povestea ce hotărâre dureroasă trebuie să ia. Te-am avertizat, Adam.

— McAllister e ultimul pentru care să ne facem griji, Sam. Cererea este doar o formalitate, nici măcar nu e nevoie să participăm la audiere.

Sam clătină necăjit din cap. Adam îl urmărea îndeaproape. De fapt, nu era supărat și nici nu-i păsa de ceea ce făcuse Adam. Se resemnase și aproape că se dăduse bătut. Vorbele lui mușcatoare veniseră, prin urmare, în mod natural. Cu o săptămână în urmă nu s-ar fi lăsat pradă acestei porniri.

— Știi că astă-noapte au făcut repetiție. Au pus în funcțiune camera de gazare și au omorât un șobolan sau cam așa ceva; totul a mers uns și acum toți așteaptă cu nerăbdare execuția mea. Poți să crezi așa ceva? Au făcut o repetiție generală cu costume pentru mine. Ticăloșii.

— Îmi pară rău, Sam.

— Știi cum miroase cianura?

— Nu.

— A scorțișoară. Și ăsta era mirosul de azi-noapte. Idioții, nici măcar nu s-au deranjat să închidă ferestrele pe etajul nostru.

Adam nu-și dădea seama dacă bunicu-său spunea adevărul sau nu, dar știa că aerisirea camerei dura câteva minute bune și că gazul nu avea cum să ajungă până la deținuți. Poate că Sam îi auzise pe gardieni povestind despre gaz. Sau poate că și asta făcea parte din cunoștințele de specialitate. Așezat pe marginea biroului, legănându-și neglijent un picior, Adam îl privea atent pe bătrânul demn de milă. Să omori o ființă marcată de vârstă precum Sam Cayhall devenea un păcat oribil. Crimele de care era acuzat fuseseră comise cu o generație în urmă. În celula lui de un metru optzeci pe doi șaptezeci, bătrânul suferise și murise de nenumărate ori. Ce-ar mai fi avut de câștigat statul, omorându-l acum?

În mintea lui Adam era un vălmășag de gânduri, dintre care cel la acest ultim efort disperat nu era cel mai puțin important.

— Îmi pare rău, Sam, repetă el, plin de compătimire. Dar trebuie să vorbim despre câteva lucruri.

— Sunt și azi oameni ai Klanului afară? Am văzut ieri la televizor câteva imagini cu ei.

— Da, sunt. Acum câteva minute, eu am numărat șapte. Erau îmbrăcați în uniformă, dar le lipseau măștile.

— Știi că am purtat și eu uniforma aia, zise Sam asemenea unui veteran de război care se laudă în fața unui copil.

— Știu, Sam. Și tocmai de-aia te afli azi aici, în lista morții, numărând împreună cu avocatul orele rămase până la gazare. Ar trebui să-i urăști pe caraghioșii ăia de-afară.

— Da, numai că eu nu-i urăsc, iar ei n-au nici un drept să vină aici. M-au abandonat. Dogan m-a trimis aici și-atunci când a depus mărturie împotriva mea era Vrajitorul Imperial din Mississippi. Nu mi-au dat nici un sfanț pentru taxe. Au uitat pur și simplu de mine.

— Da' la ce te așteptai de la o șleahță de derbedei? La loialitate?

— Eu am fost loial.

— Păi, da, și uite unde te-a dus loialitatea ta. Ar trebui să te lepezi de Klan și să le ceri să plece, să se țină departe de execuția asta.

Sam răsuci în mână plicurile cu care venise, apoi le puse pe un scaun.

— Le-am spus să plece, zise Adam.

— Când?

— Acum câteva minute. Am schimbat câteva cuvinte cu ei și vreau să îți spun că tipii nu dau pe tine nici o ceapă degerată, Sam. Se folosesc de execuția asta pentru că tu ai să fii un martir minunat, adică cineva despre care să vorbească și să facă scandal ani în șir de-acum înainte. Or să-ți invoce numele atunci când vor da foc crucilor și or să meargă în pelerinaj la mormântul tău. Sam, oamenii ăștia te vor mort. E o ocazie nemaipomenită.

— Te-ai certat cu ei? Întrebă Sam, amuzat și mândru în același timp.

— Da, da' n-a fost nici o scofală. Ce facem cu Carmen? Dacă e să vină, atunci trebuie să se pregătească pentru drum.

— Mi-ar plăcea s-o văd, zise Sam, pufăind gânditor din țigară. Numai că trebuie s-o avertizezi în legătură cu înfățișarea mea. Nu vreau să aibă un șoc.

— Ba arăți grozav.
— Vai, mersi. Și Lee?
— Ce-i cu ea?
— Cum îi merge? Primim și noi ziare aici și am văzut-o în *Memphis Press*, duminica trecută. Marți am citit de povestea cu condusul mașinii după ce băuse. Nu e la închisoare, nu-i așa?
— Nu, e într-o clinică de dezalcoolizare, spuse Adam cu convingere în glas de parcă ar fi știut cu adevărat unde era mătușă-sa.
— Poate să vină să mă vadă?
— Vrei să vină?
— Da, cred că da. Poate luni. Să vedem cum evoluează lucrurile.
— Nici o problemă, zise Adam, întrebându-se în sinea lui cum Dumnezeu avea să dea de ea. Am să vorbesc cu ea la sfârșitul săptămânii.
— Dă asta ălora din clădirea de la intrare, spuse Sam, întinzându-i un plic nelipit. E lista vizitatorilor de-acum și până săptămâna viitoare. Hai, deschide-l.
Pe hârtie erau scrise patru nume: Adam, Lee, Carmen și Donnie Cayhall.
— Nu e o listă prea lungă.
— Am o turmă întreagă de rude, dar nu-i vreau aici. În nouă ani și jumătate n-au venit niciodată să mă vadă, așa că să fiu al dracului dac-o să le dau voie să se târâie aici în ultima clipă ca să-mi spună adio. Să se păstreze pentru înmormântare.
— Primesc tot felul de cereri de interviu din partea ziariștilor.
— Nici să nu te gândești.
— Asta le-am spus și eu. Există însă ceva care ar putea să te intereseze. Un anume Wendall Sherman, scriitor destul de cunoscut care a scris vreo patru sau cinci cărți și a câștigat câteva premii, mi-a telefonat ieri să-mi spună că ar vrea să stea de vorbă cu tine și să-ți înregistreze povestea. Mi s-a părut că e un tip cinstit; mi-a zis că înregistrarea ar putea să dureze mai multe ore. Dacă ești de acord, ia un avion spre Memphis chiar azi.
— De ce vrea să facă asta?
— Vrea să scrie o carte despre tine.
— Un roman?
— Mă îndoiesc. E gata să plătească cincizeci de mii de dolari avans, și e de acord și cu un anumit procent din drepturile de autor.
— Ce să zic. Primesc cincizeci de mii cu câteva zile înainte să mor. Ce dracu' să fac eu cu banii ăștia?
— Eu îți prezint oferta.
— Spune-i să se ducă la dracu' cu oferta lui cu tot. Nu mă interesează.
— Perfect.
— Vreau să scrii o înțelegere în care să spui că îți transmit ție toate drepturile bănești pentru povestea vieții mele, iar după moartea mea, poți să faci ce poțezi cu ele.
— N-ar fi o idee rea s-o înregistrezi.
— Vrei să spui că...
— Să vorbești în fața unui aparat micuț în care pui o bandă micuță. Pot să-ți fac rost chiar eu de o chestie de-asta. Să stai în celulă și să povestești despre viața ta.
— Ce plictiseală! exclamă Sam care tocmai terminase prima înghețată și azvârli bețișorul în coșul de gunoi.
— Depinde cum privești lucrurile. Acum, de exemplu, situația este destul de incitantă.
— Da, ai dreptate. O viață de-a dreptul plictisitoare, dar cu un sfârșit senzațional.

— Un subiect perfect pentru un best-seller, după părerea mea.

— Am să mă mai gândesc.

Deodată, Sam sări în picioare și-și lăsă papucii de cauciuc sub scaun. Apoi începu să măsoare cu pași mari încăperea. „Trei nouăzeci pe patru optzeci”, mormăi el ca pentru sine, măsurând mai departe.

Adam își făcea tot felul de însemnări pe carnet, încercând să nu ia în seamă silueta roșie care țopăia pe lângă pereți. În cele din urmă, Sam se opri și se sprijini de unul din fișete.

— Te rog să-mi faci o favoare, zise el, cu ochii lipiți de peretele din față. Vorbea cu glas scăzut, respirând rar.

— Te ascult, spuse Adam.

Bătrânul luă unul din plicurile lăsate pe scaun și i-l dădu lui Adam, apoi se întoarse lângă fișetul său. Plicul era cu partea pe care se scrie numele destinatarului în jos, așa încât tânărul nu putu vedea cui îi era adresat.

— Vreau să duci plicul ăsta la destinație.

— Cui trebuie să-l dau?

— Lui Quince Lincoln.

Adam puse scrisoarea pe birou, studiindu-l atent cu privirea pe Sam care se pierduse într-o altă lume. Ochii înconjuțați de riduri priveau fix peretele din față.

— Am muncit la ea o săptămână întreagă, zise el cu glas voalat, dar mă gândesc la ea de patruzeci de ani.

— Despre ce e vorba în scrisoare? întrebă Adam.

— O cerere de iertare. Duc vina asta de ani de zile în suflet, Adam. Joe Lincoln era un om bun și cumsecade, un tată minunat. Mi-am pierdut capul și l-am omorât fără nici un motiv. M-am simțit rău, tare rău pentru ce-am făcut, și asta chiar din prima clipă. Dar acum nu mai pot face nimic altceva, decât să spun că-mi pare rău.

— Sunt sigur că Lincolnii au să aprecieze gestul tău.

— Poate, cine știe. În scrisoarea asta îi rog să mă ierte, adică să facă ceea ce ar face orice creștin. Vreau să mor împăcat cu gândul că am încercat să spun că-mi pare rău.

— Ai vreo idee unde aș putea să dau de ei?

— Asta-i mai greu. Am auzit că locuiesc tot prin Ford County. Probabil că Ruby, văduva lui Joe, mai trăiește încă. Dar mi-e teamă că va trebui să te întorci la Clanton și să te apuci să pui întrebări. Șeriful e african, deci dac-aș fi în locul tău aș începe cu el. Bănuiesc că îi cunoaște pe toți africanii din comitat.

— Și dacă dau de Quince, ce fac?

— Spune-i cine ești, dă-i scrisoarea, și spune-i c-am murit cu sufletul plin de vinovăție. Poți să faci asta pentru mine?

— Voi fi fericit s-o fac. Dar nu prea știu când voi avea timp s-o fac.

— Așteaptă până la moartea mea. O să ai tot timpul din lume după ce se termină povestea asta.

Sam se apropie din nou de scaun și luă alte două plicuri pe care i le dădu lui Adam, apoi își reluă plimbarea prin încăpere. Pe unul din plicuri era scris numele lui Ruth Kramer și nici o adresă, iar pe celălalt numele lui Elliot Kramer.

— Astea sunt pentru Krameri. Să le duci după execuție.

— Păi de ce să aștept până atunci?

— Pentru că nu vreau să-și închipuie că vreau să le câștig simpatia în ultimele clipe pe care le mai am de trăit.

Adam așeză plicurile pentru Krameri lângă cel adresat lui Quince Lincoln — trei scrisori, trei cadavre. Oare câte alte scrisori o să mai compună Sam în

timpul weekendului? Câte alte victime mai așteptau reparații târzii?

— Da' ești sigur că o să mori, nu-i așa, Sam?

Se opri lângă ușă, cîntărindu-și bine situația.

— Se pare că nu prea avem șanse. Așa că mă pregătesc.

— Ba tot mai avem o șansă.

— Sigur că avem. Dar trebuie să mă pregătesc pentru orice eventualitate.

Adam, eu am făcut rău multor oameni, și nu prea m-am gândit la ce-am făcut.

Când însă ai întâlnire cu femeia cu coasa, atunci te gândești la toate necazurile pe care le-ai pricinuit.

— Mai sunt și altele? întrebă Adam, fluturând cele trei plicuri.

Sam făcu o ușoară grimasă și-și plecă privirea în podea.

— Asta-i tot, deocamdată.

Pe pagina întâi a ediției de vineri dimineață a ziarului din Jackson se lăfăia un articol despre audierea pentru clemență cerută de Sam Cayhall, însoțit de o fotografie elegantă a guvernatorului David McAllister, o alta proastă a lui Sam și o mulțime de comentarii pro-domo din partea Monei Stark, șefa personalului guvernatorului, care sublinia lupta ce se dădea în sufletul guvernatorului în legătură cu hotărârea.

Deoarece era cu adevărat un simplu servitor în slujba celor mulți, adică a tuturor cetățenilor din Mississippi, McAllister își instalase, imediat după ce fusese ales, un sistem telefonic costisitor, o linie directă și permanentă. Numărul, la care apelurile erau gratuite, fusese afișat în tot statul, în timp ce nenumărate reclame îi îndemneau pe oameni să-l folosească. Telefonați-i guvernatorului. Lui îi pasă de părerea dumneavoastră. Democrația în tot ce are ea mai bun. Centralistele vă așteaptă.

Și pentru că ambiția era mai mare decât curajul, McAllister și ai lui urmăreau apelurile după o schemă zilnică. Guvernatorul nu avea stofă de conducător. Cheltuise bani frumoși pe voturi și se dovedise a fi adeptul unei maniere nezgomotoase de a afla problemele oamenilor; nu făcea parte dintre cei care conduc parada.

Atât Goodman cât și Adam se așteptaseră la asta. McAllister părea prea obsedat de propriul său destin ca să lanseze inițiative noi. Omul acela era un contabilizator de voturi lipsit de rușine, așa că se hotărâra să-i dea prilejul să aibă ce număra.

Goodman citise articolul devreme, pe când își lua micul dejun, așa că la șapte treizeci vorbea la telefon cu profesorul John Bryan Glass și Hez Kerry. La ora opt, trei dintre studenții lui Glass își beau cafeaua din pahare de hârtie în amărâtul ala de birou temporar. Analiza pieței era pe cale să înceapă.

Goodman le explică planul și nevoia de discreție absolută. Îi asigură că nu încalcă nici o prevedere legală, ci că doar manipulau opinia publică. Telefoanele celulare și paginile cu numerele de telefon pe care Goodman le copiasse miercuri erau așezate frumos pe mese. Studenții erau puțin neliniștiți, dar oricum nerăbdători să înceapă. De altfel, aveau să fie bine plătiți. Goodman le demonstrează tehnica pe care aveau s-o folosească, formând el primul număr.

— Linia directă a cetățeanului, răspunse o voce plăcută.

— Da. Vă sun în legătură cu articolul despre Sam Cayhall apărut în ziarul de azi-dimineață, zise Goodman, imitând cât putea mai bine accentul trăgănat din Sud. Realizarea lăsă mult de dorit, în schimb îi amuză grozav pe studenți.

— Cum vă numiți, vă rog?

— Da, sunt Ned Lancaster, din Biloxi, Mississippi, recită Goodman din lista

pe care o avea în față. Să știți că am votat pentru guvernator. Un om grozav, plusă el ca să fie și mai convingător.

— Și ce părere aveți despre Sam Cayhall?

— Nu cred că trebuie executat. E doar un bătrân care a suferit tare mult și vreau ca guvernatorul să-l ierte. Lăsați-l să moară în pace acolo, la Parchman.

— Bine, am să fac în așa fel încât guvernatorul să afle de telefonul dumneavoastră.

— Mulțumesc.

Goodman închise telefonul și făcu o plecăciune în fața publicului.

— Vedeți? Nu-i mare scofală. Hai să începem.

Tânărul alb alese un număr, iar conversația care urmă sună cam așa:

— Alo, sunt Lancaster Crosby, din Bude, Mississippi. Vă telefonez în legătură cu execuția lui Sam Cayhall. Da, doamnă. Numărul meu? 555-9084. Da, exact, Bude, Mississippi, chiar aici, în Franklin County. Exact. Ei bine, eu nu cred că Sam Cayhall trebuie să ajungă în camera de gazare. Mă opun la chestia asta. Cred că guvernatorul ar trebui să pună piciorul în prag și să oprească povestea asta. Da, doamnă, exact. Mulțumesc, termină el, zâmbindu-i lui Goodman, care forma un alt număr.

Femeia albă era o studentă între două vârste. Venea dintr-un orașel aflat în zona rurală a statului și trăgăna cuvintele în mod natural.

— Alo, biroul guvernatorului? Bun. Vă telefonez în legătură cu articolul despre Cayhall care a apărut în ziarul de azi-dimineață. Susan Barnes, Decatur, Mississippi. Corect. Păi, e un om bătrân care oricum o să moară peste câțiva ani. Ce folos o să tragă statul dacă-l omoară acum? Lăsați omul să-și tragă sufletul. Cum? Da, vreau ca guvernatorul să pună capăt afacerii. Am votat pentru el, și cred că este un om minunat. Da. Și eu vă mulțumesc.

Tânărul negru se apropia de treizeci de ani. O informă scurt pe operatoare că era un negru din Mississippi, care se opunea din tot sufletul ideilor susținute de Sam Cayhall și de Klan, dar că, în ciuda acestui lucru, se opunea execuției.

— Guvernul nu are nici un drept să hotărască cine are dreptul să moară și cine să trăiască, zise el. Nu era pentru pedeapsa cu moartea, indiferent de circumstanțe.

Și așa mai departe. Apelurile telefonice năvăleau din toate colțurile statului, fiecare venind din partea unei persoane diferite, cu o logică diferită referitoare la oprirea execuției. Studenții dădură drumul capacității lor de creație și încercară tot felul de accente și de raționamente. Din când în când, primeau și semnalul de linie ocupată, și îi distra la culme să știe că blocaseră linia directă. Din cauza accentului său metalic, Goodman își asumase rolul unui fel de abolizionist călător care răsărea din toate colțurile țării, însoțit de un amestec amețitor de identități etnice și de adrese ciudate.

Goodman fusese îngrijorat de faptul că McAllister ar putea fi atât de ținut încât să-și pună sub observație linia telefonică directă, dar în cele din urmă își zisese că operatoarele vor fi mult prea ocupate ca să mai aibă și grija asta.

Ceea ce era perfect adevărat. În cealaltă parte a orașului, John Bryan Glass anulă un curs și se încuie în birou. Acolo petrecu de minune, dând nenumărate telefoane sub acoperirea multor nume de împrumut. Nu departe de el, Hez Kerry și unul din avocații săi bombardau la rândul lor linia directă a guvernatorului cu același gen de mesaje.

Adam se grăbi să ajungă la Memphis. O găsi pe Darlene în biroul lui încercând fără succes să pună în ordine muntele de hârtii.

— Hotărârea care respinge apelul e prima, iar după ea vine hotărârea

Curtii Supreme din Mississippi, zise ea, arătându-i teancul de lângă calculator. Lângă ea, găsești petiția pentru habeas corpus care trebuie depusă la Tribunalul federal districtual. Am trimis toate faxurile.

Adam își scoase haina și o aruncă pe un scaun, apoi se uită la șirul de mesaje telefonice scrise pe hârtie roz lipite de un raft de cărți.

— Cine sunt oamenii ăștia?

— Reporterii, scriitorii, șarlatanii, vreo doi avocați care-și oferă serviciile. Unul dintre ei e Garner Goodman, din Jackson; zice că analiza pieții merge bine, să nu-l cauți. Ce fel de analiză de piață?

— Nu mă întreba. Nici o veste de la Circumscripția a cincea?

— Nu.

Adam răsuflă adânc și se așeză pe un scaun.

— Vrei să mănânci ceva? Îl întrebă fata.

— Un sandviș, dacă nu te superi. Spune-mi, ai putea să lucrezi mâine și duminică?

— Firește.

— Am nevoie să stai aici pe tot parcursul weekendului, adică lângă telefon și fax. Îmi pare rău.

— Nu mă deranjează. Mă duc să-ți aduc un sandviș. Fata părăsi încăperea, închizând ușa în urma ei. Adam telefonă acasă la Lee, dar nu răspunse nimeni. Sună apoi la Auburn House, dar nimeni nu știa nimic de ea. Phelps Booth era în ședință. Ultimul telefon fu pentru Carmen, la Berkeley, căreia îi spuse să-și facă bagajele și să vină duminică la Memphis.

Aruncă o privire peste mesajele telefonice și hotărî că nu merita să se obosească să răspundă nici unuia dintre ele.

La ora unu, Mona Stark ținu o alocuțiune pentru reprezentanții presei care hălăduiau pe lângă biroul guvernatorului. Le spuse că, după multă reflecție, guvernatorul hotărâse să acorde audierea pentru clemență luni dimineață la ora zece; hotărârea definitivă și imparțială va fi luată în funcție de ceea ce i se va prezenta de către cei implicați. Răspunderea era imensă, le explică ea, fiind vorba de viață și de moarte. Dar David McAllister va face numai ceea ce era drept și corect.

41

Sâmbătă dimineața, la cinci și jumătate, Packer intră în celulă și nu mai luă aminte la cătușе. Sam îl aștepta, așa că părăsiră imediat nivelul A. Traversară bucătăria unde lucrătorii administrației își prăjeau ouă cu șuncă. Cum Sam nu mai văzuse niciodată locul acela, merse încet, numărându-și pașii și verificând dimensiunile. Packer deschise apoi o ușă și îi făcu semn lui Sam să se grăbească. Ieșiră în întinericul de afară. Sam se opri o clipă și privi clădirea mică și pătrată din dreapta în care se afla camera de gazare. Atunci Packer îl trase de cot și porniră împreună spre capătul de răsărit al listei, acolo unde îi aștepta un al doilea gardian. Acesta îi întinse lui Sam o cană mare cu cafea și îl conduse într-o curte asemănătoare cu cele de la capătul de apus al listei morții. Era împrejmuită cu gard și sârmă ghimpată și era dotată cu un panou de baschet și două bănci. Packer îi spuse că se va întoarce peste o oră, după care plecă împreună cu celălalt gardian.

Sam rămase multă vreme în picioare, sorbind din cafeaua fierbinte și îmbibându-se de priveliște. Prima celulă în care stătuse se afla în nivelul D,

aripa de răsărit, așa că petrecuse multe ore în locul ăsta. Cunoștea dimensiunile pe dinafară — cincisprezece metri pe zece optzeci. Apoi îl observă pe gardianul din turnul de pază care stătea cu ochii pe el. Dincolo de garduri, pe deasupra șirurilor de bumbac, se vedeau luminile altor clădiri. Se apropie încet de o bancă și se așează.

Câtă bunătate din partea oamenilor ăstora, să fie de acord cu cererea lui de a mai vedea o ultimă dată răsăritul soarelui. Nu mai văzuse așa ceva de nouă ani și jumătate și, la început, Nugent zisese nu. Pe urmă intervenise Packer care-i explicase colonelului că totul era în regulă, că nu exista nici un risc din punctul de vedere al securității prizonierului și că, în fond, ce dracu', teoretic omul ăsta nu mai avea decât patru zile de trăit. Packer își asuma întreaga responsabilitate.

Sam își întoarse privirea spre răsărit, acolo unde o geană de culoare portocalie trăgea cu ochiul printre norii risipiți pe cer. În timpul primelor zile petrecute în lista morții, când apelurile sale erau proaspete și nerezolvate, Sam petrecuse ore întregi amintindu-și minunatul freamăt al vieții de zi cu zi, lucruri mărunte precum un duș cald, tovarășia câinelui său, o picătură de miere în plus pe un biscuit. Pe vremea aceea, credea din tot sufletul că într-o bună zi avea să vâneze din nou veverițe și prepelițe, să pescuiască, să stea pe verandă și să aștepte ridicarea soarelui pe cer, să bea cafea în oraș, să-și ducă vechea sa furgonetă acolo unde-l îndemna inima. Țelul acestor prime fantezii fusese să ajungă în California și să-și cunoască nepoții. Nu zburase niciodată cu avionul.

Dar toate visurile sale de libertate muriseră de mult, ucise de monotonia înspăimântătoare a vieții într-o celulă și de părerile teribil de aspre ale multor judecători.

Acesta va fi ultimul său răsărit de soare, era absolut convins de acest lucru. Prea mulți oameni îi doreau moartea. Camera de gazare nu fusese folosită suficient de des. Venise vremea să aibă loc o execuție, ce dracu', iar el era următorul la rând.

Cerul deveni strălucitor și norii se împrăștiară. Și, cu toate că era nevoit să privească această măreață acțiune a naturii din spatele unui gard de sârmă, satisfacția era extraordinar de mare. Peste câteva zile toate gardurile vor dispărea. Gratiile și sârma ghimpată și celulele vor rămâne libere pentru un altul în locul lui.

Duminică dimineața, doi reporteri așteptau la intrarea de sud a Capitolului, fumând și bănd cafea. Mersese vorba că guvernatorul avea să-și petreacă ziua la birou, chinându-se cu afacerea Cayhall.

La șapte treizeci, limuzina cea neagră își făcu apariția în apropiere și McAllister ieși sprinten din ea. Două gărzi de corp îl escortară până la intrare, urmați îndeaproape de Mona Stark.

— Domnule guvernator, aveți de gând să asistați la execuție? Întrebă primul reporter.

McAllister zâmbi, ridicându-și brațele ca și cum i-ar fi făcut mare plăcere să stea puțin de vorbă cu ei toți, dar, din păcate, situația era critică și nu-și putea permite așa ceva. Apoi zări aparatul de fotografiat de la gâtul celui alt reporter.

— Nu am luat încă nici o hotărâre, răspunse el, oprindu-se preț de câteva secunde.

— Ruth Kramer o să depună mărturie la audierea de luni?

Aparatul de fotografiat era gata pregătit.

— Nu pot să spun nimic deocamdată, spuse el, zâmbind în obiectiv. Îmi

pare rău, oameni buni, dar nu pot sta de vorbă.

Odată intrat în clădire, luă ascensorul până la etajul al doilea unde își avea biroul. Gărzile de corp luară poziție în hol, în spatele unor ziare de dimineață.

Larramore îl aștepta cu ultimele date. El le explică guvernatorului și domnișoarei Stark că nu apăruse nici o modificare în situația petițiilor și apelurilor din cazul Cayhall. De ieri de la cinci dimineața și până azi nu se întâmplase nimic. Cu cât apelurile deveneau mai disperate, cu atât curțile le respingeau mai repede, după părerea lui. Vorbise deja cu Morris Henry, de la biroul procurorului general, și, după părerea bine argumentată a Doctorului Death, șansele ca execuția să aibă loc erau acum de optzeci la sută.

— Ce se aude cu audierea de luni? Aveți vreo veste de la avocații lui Cayhall? întrebă McAllister.

— Nu. L-am rugat pe Garner Goodman să treacă pe-aici azi la ora nouă. M-am gândit să stăm puțin de vorbă cu el despre toate astea. Dacă aveți nevoie de mine, mă găsiți în birou, încheie Larramore și se retrase.

Domnișoara Stark se apucă de activitatea ei obișnuită din fiecare dimineață, și anume trecerea în revistă a cotidianelor apărute în tot statul pentru ca apoi să le pună pe masa de conferințe. Cazul Cayhall era prezent pe prima pagină în opt ziare din nouă. Audierea pentru clemență era știrea numărul unu. Trei ziare publicau aceeași fotografie a unor membri ai Klanului care se prăjeau la soare, în fața Penitenciarului Parchman.

McAllister își scoase haina, își suflecă mânecile și se porni să răsfoiască ziarele.

— S-aud cifrele, zise el scurt.

Mona ieși din birou și se întoarse în mai puțin de un minut, aducând cu ea o imprimantă de calculator pe care se puteau citi vești evident îngrozitoare.

— Ascult, zise el.

— Telefoanele s-au oprit aseară pe la ora nouă. Ultimul a fost la nouă și șapte. În total s-au primit patru sute optzeci și șase, și cel puțin nouăzeci la sută din ele se opuneau vehement execuției.

— Nouăzeci la sută, repetă guvernatorul, nevenindu-i să-și creadă urechilor, cu toate că șocul trecuse.

Ieri la prânz, centralistele de la Urda directă raportaseră un număr neobișnuit de mare de telefoane, iar la ora unu, Mona analiza imprimantele. Petrecuseră cea mai mare parte a după-amiezei studiind cifrele și mișcările următoare. McAllister dormise foarte puțin.

— Cine sunt oamenii ăștia? întrebă el, cu privirea pierdută pe fereastră.

— Alegătorii tăi, apelurile vin din tot statul. Numele și numerele de telefon par să fie adevărate.

— Care e vechiul record?

— N-am idee. Se pare că odată, când legislativul și-a votat încă o majorare de venituri, am primit cam o sută de telefoane. Departe de ce-i acum.

— Nouăzeci la sută, mormăi el.

— Și încă ceva. S-au mai primit telefoane și la alte numere din birou. Secretara mea a notat vreo duzină.

— Toate în favoarea lui Sam?

— Da, toate opuse execuției. Am vorbit cu câțiva din oamenii noștri și toți mi-au spus că ieri au fost încolțiți la fel. Roxburgh m-a sunat aseară acasă ca să-mi spună că biroul lui e asediat cu telefoane împotriva execuției.

— Bun. Lasă-l să transpire și el.

— Să închidem linia directă?

— Câte operatoare lucrează sâmbăta și duminica?

- Una singură.
- Nu. Las-o deschisă astăzi. Să vedem ce se întâmplă azi și mâine, hotărî el, apropiindu-se de o altă fereastră și desfăcându-și cravata. Când începe numărătoarea?
- După-amiază la ora trei.
- Sunt nerăbdător să văd numărul.
- Poate fi la fel de rău ca și până acum.
- Nouăzeci la sută, repetă el, clătinând din cap.
- Peste, îl corectă Mona.

Comandamentul de război era plin de cutii de pizza și de bere, mărturii ale unei lungi zile de analiză a pieței. O tavă cu gogoși proaspete și pahare de hârtie pline cu cafea îi așteptau pe analiști; doi dintre ei tocmai aduseseră ziarele. La una din ferestre, Garner Goodman urmărea printr-un binoclu ferestrele guvernatorului din clădirea Capitoliului, aflată la trei blocuri distanță de sediul lor. Ieri, într-un moment de plictiseală, plecase în căutarea unei librării, dar într-un magazin de marochinărie dăduse peste binoclul acela. Apoi se distraseră toată după-amiaza, încercând să-l vadă pe guvernator cum se fâțâie prin birou, întrebându-se de unde veneau afurisitele alea de telefoane.

Studentii devorară gogoșile și ziarele. Urmă o discuție scurtă, dar plină de miez, despre deficiențele procedurale evidente ale statutelor din Mississippi referitoare la postcondamnare. La opt sosi și cel de-al treilea membru al turei, un student în primul an la New Orleans, așa că telefoanele puteau începe.

Observară imediat că linia directă își pierduse din eficiența din ziua precedentă. Legătura se stabilea cu multă greutate. Nici o problemă. Trecură și la alte numere — cele de la guvernator de acasă, cele de la drăgălașele birouri regionale, pe care guvernatorul însuși le înființase cu mare tam-tam, în așa fel încât el, un om absolut obișnuit, să poată să rămână apropiat de oameni.

Ei bine, tocmai oamenii aceia îl căutau.

Goodman o luă pe Congress Street în direcția Capitoliului. Auzise sunetul specific al unor portavoce pe cale de a fi verificate, apoi îi văzu și pe oamenii Ku Klux Klanului. Erau cel puțin o duzină în uniformă completă, încercând să se organizeze în jurul monumentului femeilor confederate, de lângă intrarea în clădirea Capitoliului. Goodman trecu pe lângă ei, ba chiar îl salută pe unul dintre ei, așa încât, la întoarcerea la Chicago, să poată spune că vorbise cu niște glugați veritabili.

Cei doi reporteri care îl așteptau pe guvernator erau acum pe treptele din fața intrării și priveau ceea ce se întâmpla la picioarele lor. O echipă a televiziunii locale își făcu apariția exact în clipa în care Goodman intră în clădire.

Guvernatorul era prea ocupat ca să-l primească, îi explică pe un ton grav Mona Stark, dar domnul Larramore avea câteva minute libere. Avea un aer oarecum istovit, ceea ce îi făcu mare plăcere lui Goodman. Merse împreună cu ea la biroul lui Larramore pe care-l găsiră vorbind la telefon. Goodman spera să fie vorba de unul din telefoanele echipei lui. Se așază cuminte pe un scaun. Mona îi lăsa singuri.

— Bună dimineața, îl salută Larramore, după ce isprăvi convorbirea telefonică.

Goodman dădu politicos din cap, apoi zise:

- Mulțumesc pentru audiere. Nu ne-am așteptat ca guvernatorul să ne-o acorde, mai ales după ceea ce-a spus miercuri.
- Suportă foarte multe presiuni. Noi toți suportăm multe presiuni.

Clientul dumneavoastră vrea să vorbească despre complicele pe care l-a avut?

— Nu, din punctul ăsta de vedere nu s-a produs nici o schimbare.

Larramore își trecu degetele prin părul îmbâcsit și clătină nemulțumit din cap.

— Atunci care mai e scopul unei audieri pentru clemență? Guvernatorul n-are de gând să dea înapoi în privința asta, domnule Goodman.

— Cu Sam, suntem în tratative. Așa că mai bine să punem la punct audierea de luni. Poate că Sam o să se răzgândească.

În clipa aceea, telefonul se porni să zbârnâie și Larramore îl smulse furios din furcă.

— Nu, nu e biroul guvernatorului. Cine e la aparat? Aici este departamentul juridic, preciză el, în timp ce-și nota un nume și un număr de telefon. Da, da, sunt convins că ați votat pentru guvernator, continuă el, închizând ochii și clătinând din cap. Mulțumesc, domnule Hurt. Am să-i spun guvernatorului că ați sunat. Da, mulțumesc. Prin urmare, domnul Gilbert Hurt, din Dumas, Mississippi, este împotriva execuției, zise el, privind amețit telefonul din fata lui. Parc-au înnebunit.

— Primiți apeluri multe? Întrebă Goodman, plin de compătimire.

— Nici nu v-ar veni să credeți.

— Pentru sau împotriva?

— Cam juma-juma, după părerea mea, zise Larramore, formând numărul domnului Gilbert Hurt din Dumas, Mississippi. Nu răspunde nimeni. Ciudat, exclamă el, punând receptorul în furcă. Omul care tocmai a sunat mi-a dat un număr corect, dar acum nu mai răspunde nimeni.

— Poate că o fi plecat. Mai dați un telefon puțin mai târziu, îl sfătui Goodman, în speranța că interlocutorul său nu va mai avea timp să încerce figura aceea mai târziu.

Ieri, în timpul primei ore de analiză a pieței, Goodman operase o ușoară modificare de tehnică. Adică le spusese studenților lui să se asigure mai întâi că nu răspunde nimeni la telefoanele respective. Asta ca să nu aibă surprize în cazul în care un tip curios precum Larramore, sau o operatoare băgăreată ar verifica numărul și ar fi posibil să dea peste adevăratul titular al telefonului. Mai ales dacă persoana respectivă ar mai fi și un mare susținător al pedepsei cu moartea. Ritmul scăzuse, dar Goodman se simțea mai în siguranță.

— Lucrez la un plan pentru audiere, zise Larramore. Probabil că-l vom găsi în Sala Comitetului pentru Căi și Mijloace, puțin mai departe pe hol.

— O să fie cu ușile închise?

— Nu. Vă pune vreo problemă aspectul ăsta?

— Nu mai avem decât patru zile, domnule Larramore. Totul e o problemă. Dar audierea îi aparține guvernatorului. Noi suntem recunoscători că ne-a acordat-o.

— Am numărul dumneavoastră de telefon. Păstrăm legătura.

— Nu plec din Jackson până nu se termină totul.

Își strânseseră mâinile, apoi Goodman plecă. Se așeză pe treptele de la intrare și timp de o jumătate de oră îi privi pe glugați cum se organizează și cum îi atrag pe curioși.

42

Cu toate că, în tinerețe, purtase roba albă și gluga țuguată, Donnie Cayhall se ținea departe de oamenii Klanului care patrolau pe iarba din fața intrării la Parchman. Sistemul de securitate era foarte strâns, cu gardieni

înarmați care stăteau cu ochii pe protestatari. Un mic grup de „capete rase” în cămăși brune se strânsese lângă baldachinul unde se adunau oamenii Klanului. În mâini aveau pancarte pe care stătea scris că cereau libertate pentru Sam Cayhall.

Donnie urmări spectacolul preț de-o clipă, apoi se conformă instrucțiunilor gardianului și parcă mașina pe marginea șoselei. După ce i se verifică numele pe baza listei aflate în ghereta de la intrare, se urcă într-una din dubițele închisorii care îl duse la destinație. În cei nouă ani și jumătate de când fratele său era închis la Parchman, Donnie încercase să-l viziteze cel puțin o dată pe an. Cu toate acestea, recunoștea plin de rușine că ultima vizită avusese loc cu doi ani în urmă.

Donnie Cayhall avea acum șaiszeci și unu de ani și era cel mai tânăr dintre cei patru frați Cayhall. Ca toți ceilalți, urmase învățăturile tatălui lor și intrase în Klan în anii adolescenței. Fusesse o hotărâre aproape firească, cu care nu-și bătuse prea mult capul, o hotărâre la care se așteptase întreaga familie. Mai târziu se înrolase în armată, luptase

În Coreea, călătorise prin lume și pierduse orice urmă de interes pentru robele albe și crucile în flăcări. În 1961, plecase din Mississippi în Carolina de Nord, unde găsisse de lucru la o companie de mobilă. Acum locuia lângă Durham.

De nouă ani și jumătate îi trimitea lui Sam în fiecare lună țigări și o mică sumă de bani. Îi scrisese și câteva scrisori, dar nici el, nici Sam nu doreau de fapt să poarte corespondență. Puțini oameni din Durham știau că avea un frate în lista morții.

După percheziția de la intrare, fu condus în biroul din față. Sam fu adus după câteva minute, apoi rămaseră singuri. Donnie îl ținu strâns în brațe o bună bucată de vreme și, când se despărțiră, amândoi aveau ochii umezi. Aveau aceeași înălțime și greutate, dar Sam arăta cu douăzeci de ani mai bătrân. Donnie se așeză pe un scaun, iar Sam pe marginea biroului.

Își aprinseră amândoi câte o țigară și rămaseră cu privirile pierdute undeva în spațiu.

— Ai vreo veste bună? întrebă Donnie într-un târziu, deși cunoștea răspunsul.

— Nu, deloc. Tribunalele resping tot. Până la urmă au s-o facă, Donnie, au să mă omoare. Au să mă ducă-n cameră și au să mă gazeze ca pe un animal.

— Îmi pare rău, Sam, zise Donnie, cu capul în piept.

— Și mie, dar, of, fir-ar al dracului, mă bucur că se termină, în sfârșit.

— Nu spune așa ceva.

— Dar e adevărat. M-am săturat să tot trăiesc în cușcă. Sunt bătrân și mi-a sosit ceasul.

— Dar nu meriți să te omoare, Sam.

— Asta-i partea cea mai grea. Nu c-am să mor dracului, în fond toți murim într-o zi. Pur și simplu nu pot să suport gândul că nenorociții ăștia or să se aleagă cu ce-i mai bun în mine, că au să câștige. Și recompensa lor o să fie faptul că vor putea să mă lege de-un scaun și să se uite la mine cum mă sufoc. E-o nebunie.

— Avocatul tău ce poate face în condițiile astea?

— Încearcă toate variantele, dar totul pare fără speranță. Vreau să îl cunoști.

— I-am văzut poza în ziar. Nu prea seamănă cu cei din familia noastră.

— Are noroc. Seamănă mai mult cu maică-sa.

— E un copil isteț?

— Da, zise Sam, reușind chiar să zâmbească. E chiar grozav. Să știi că suferă cu adevărat pe chestia asta.

— Vine azi aici?

— Probabil. Nu știu nimic de el, deocamdată. Stă la Lee, în Memphis, povesti Sam cu mândrie în glas.

Datorită lui, fiica și nepotul se apropiaseră sufletește unul de celălalt, iar acum locuiau efectiv împreună.

— Azi-dimineață am vorbit cu Albert și mi-a spus că e prea bolnav ca să vină până-aici, zise Donnie.

— Foarte bine. Nici nu vreau să vină. Și nu vreau să-i văd nici pe copiii și nici pe nepoții lui.

— Ar vrea să vină să te vadă, dar nu poate.

— Spune-i să se păstreze pentru înmormântare.

— Hei, Sam, lasă-l încolo.

— Uite ce e, nimeni n-o să plângă după mine, așa că n-am nevoie de nici un fel de falsă compătimire. Donnie, am nevoie de ceva din partea ta. Dar să știi că o să te coste un pic.

— Sigur, orice, nici o problemă.

— Vezi nenorocirea asta, zise Sam, trăgând de salopeta lui roșie. I se spune „roșia” și o port zilnic de aproape zece ani încoace. Și în chestia asta vrea statul Mississippi să mă vadă murind. Numai că, vezi tu, eu am dreptul să mă îmbrac cum vreau eu în ziua aia. Așa că pentru mine ar însemna foarte mult dacă aș putea să mor îmbrăcat în niște haine omenești.

Donnie fu brusc lovit de un val de emoție. Încercă să vorbească, dar nu reuși. Ochii i se umeziră, iar buzele

Începură să-i tremure. Dădu din cap, reușind totuși să îngaime:

— Firește, Sam.

— Știi pantalonii ăia de lucru cărora li se spune Dickies? Am purtat așa ceva ani de zile. Sunt un fel de kaki.

Donnie continua să dea din cap.

— Mi-ar plăcea o pereche din ăia, o cămașă albă, ceva cu nasturi, nu gen pulover. Măsură mică, treizeci și doi în talie; o pereche de șosete albe și niște pantofi ieftini. Doar n-o să-i port decât o singură dată, nu? Vezi unde poți să cumperi toate astea cu mai puțin de treizeci de dolari. Te deranjează?

— Nu, Sam, zise Donnie ștergându-și ochii și încercând să zâmbescă.

— O să fiu la mare fix, nu?

— Unde or să te înmormânteze?

— La Clanton, lângă Anna. Deși sunt sigur că o să-i deranjez odihna de veci. Adam se ocupă de formalități.

— Eu cu ce te mai pot ajuta?

— Cu nimic. Doar dacă poți să-mi faci rost de hainele alea.

— Chiar azi.

— Știi că ești singura persoană din lume care s-a interesat de mine în toți anii ăștia? Mi-a mai scris și mătușa Barb până să moară, dar scrisorile ei erau întotdeauna reci și uscate, de-aia m-am gândit că-mi scria doar ca să se poată lăuda după aia la vecini.

— Cine dracu' a mai fost și mătușa Barb?

— Mama lui Hubert Cain. Nici măcar nu sunt sigur că am fost rude. Abia dacă o știam înainte să ajung aici, și pe urmă s-a apucat să-mi scrie scrisorile alea îngrozitoare. Era făcută praf că unul dintre ai ei fusese închis la Parchman.

— Odihnească-se în pace.

Sam chicoti, amintindu-și de o întâmplare din copilărie, pe care se apucă să o spună cu voce tare și, după câteva minute, cei doi frați râdeau cu gura până la urechi.

Donnie își aminti și el de o altă întâmplare și o ținură în felul ăsta o oră

întreagă.

Sâmbătă după-amiază, când în sfârșit sosi și Adam, Donnie plecase de mult. Așteptându-l pe Sam în biroul din față, își întinse hârtiile pe masă. Bătrânul sosi după câteva minute, fără cătușe la mâini, și ușa se închise imediat în urma lor. Adusesse cu el alte plicuri pe care Adam le observă imediat.

— Alte comisioane? Întrebă el plin de bănuieli.

— Da, dar pot să aștepte până când se va termina totul.

— Pentru cine sunt?

— Unul e pentru familia Pinder, cei la care am pus bomba în Vicksburg. Alta e pentru sinagoga pe care am aruncat-o în aer la Jackson. Una e pentru firma evreiască de afaceri imobiliare din Jackson. S-ar putea să mai fie și altele. Nu mă grăbesc pentru că știu cât ești de ocupat acum. Dar, după ce eu n-am să mai fiu, mi-ar face plăcere să știu că ai avut grijă de ele.

— Ce spun scrisorile astea?

— Tu ce crezi?

— Nu știu. Poate că-ți pare rău.

— Isteț băiat. Cer scuze pentru ce-am făcut, mă căiesc pentru păcatele mele și îi rog să mă ierte.

— De ce faci chestia asta?

— Pentru că-mi petrec toată ziua într-o cușcă, zise Sam, sprijinindu-se de un fișet. Pentru că am o mașină de scris și multă hârtie. Mă plictisesc cumplit și poate că vreau să scriu. Pentru că am o conștiință, nu e cine știe ce de capul ei, dar ea există totuși, și cu cât mă apropii de moarte, cu atât mă simt mai vinovat de ceea ce-am făcut.

— Iartă-mă. Am să le duc destinatarilor, zise Adam, subliniind ceva pe lista pe care o avea în față. Ne-au mai rămas două apeluri. Circumscripția a Cincea nu s-a pronunțat în legătură cu asistența juridică inefficientă. De două zile nu se mișcă nimic. Tribunalul districtual are de lucru cu petiția de incompetență mintală.

— Adam, totul e fără speranță.

— Poate, dar nu renunț la luptă. O să depun încă o duzină de petiții dacă e nevoie.

— Eu nu mai semnez nimic. Și nu poți să le depui dacă nu le semnez eu.

— Ba da. Există posibilități.

— Atunci ești concediat.

— Nu poți să mă concediezi, Sam. Sunt nepotul tău.

— Avem o înțelegere scrisă în care se spune că pot să te concediez oricând doresc. Noi am scris-o.

— Da, numai că e un document plin de lacune, redactat de un avocat amator din închisoare, și în mod fatal incomplet.

Sam începu să-și măsoare din nou șirurile de dale, pufnind și mârâind. Da, făcuse o sumedenie de figuri în fața lui Adam, avocatul lui de-acum, de mâine și din toate zilele care-i mai rămăseseră de trăit. Știa că nu-l poate concedia.

— Audierea pentru clemență este programată pentru luni, zise Adam, cu ochii în carnetul de însemnări, așteptând explozia. Dar Sam primi bine vestea.

— Care e scopul ei? Întrebă el.

— Să ceară clemență.

— Să-i ceară cui?

— Guvernatorului.

— Și tu crezi că guvernatorul o să se gândească să-mi acorde mie așa ceva?

— Pierzi ceva dacă încerci?
— Răspunde la întrebare, căcăciosule. Formația ta, experiența și strălucirea ta juridică te fac să te aștepți în mod serios la așa ceva din partea guvernatorului?

— Poate.
— Poate pe mă-sa. Ești un tâmpit.
— Mulțumesc, Sam.
— Cu plăcere, zise bătrânul oprindu-se în fața nepotului său și împungându-l cu un deget strâmb. Te-am avertizat de la început că eu, în calitate mea de client care merită o oarecare considerație, n-o să am nimic de-a face cu David McAllister. N-am să fac niciodată apel la clemența neisprăvitului ăluia. N-am să-i cer să mă grațieze. N-o să iau niciodată legătura cu el. Asta e ceea ce doresc eu și ți le-am expus cu cea mai mare claritate încă din prima zi, tinere. Pe partea ailaltă, tu, ca avocat, ai dat la spate tot ce ți-am spus și ți-ai văzut de meseria ta, adică ai făcut tot ce ți-a trăsnet prin minte. Dar uiți că nu ești decât un avocat și nimic mai mult. Eu sunt însă clientul și, indiferent de ce anume v-au învățat în facultatea aia, eu hotărâsc.

Sam luă un nou plic de pe scaun și i-l dădu lui Adam.

— Ai aici o scrisoare pentru guvernator în care îi cer să anuleze audierea de luni. Dacă refuzi, atunci am s-o copiez în mai multe exemplare și am s-o dau ziariștilor. Am să vă pun într-o situație proastă și pe tine, și pe Garner Goodman și pe guvernator. Mă-nțelegi?

— Perfect.

Sam își luă înapoi plicul și-și aprinse o nouă țigară.

— Carmen va fi aici luni dimineață, zise Adam, desenând încă un cerc pe caietul de însemnări. Nu știu ce să-ți spun însă despre Lee.

— E tot la clinica aia? întrebă Sam, așezându-se pe un scaun fără să-l privească pe tânăr.

— Da. Și nu sunt sigur că va putea să iasă. Vrei să vină să te vadă?"

— Mă mai gândesc.

— Bine, dar gândește-te repede.

— Doamne, ce poveste caraghioasă. Frate-meu, Donnie, a trecut pe-aici ceva mai devreme. E cel mai mic dintre frații mei. Vrea să te cunoască.

— A făcut și el parte din Klan?

— Ce întrebare mai e și asta?

— Una la care se răspunde cu da sau nu.

— Da. A făcut parte din Klan.

— Atunci nu vreau să-l cunosc.

— Nu e un băiat rău.

— Te cred pe cuvânt.

— E fratele meu, Adam. Și eu vreau să-l cunoști pe fratele meu.

— N-am nici cea mai mică dorință să mai cunosc și alți membri ai familiei Cayhall, mai ales din cei care au purtat robe și glugi țuguiate.

— Nu zău. Parcă acum trei săptămâni voiai să afli cât mai multe despre familia asta. Nu te mai săturai ascultând.

— Mă predau. Am auzit destule.

— A, păi, mai e încă mult de povestit.

— Destul, destul. Scutește-mă. Vei fi fericit să afli, continuă Adam, în timp ce Sam mormăia și zâmbea plin de sine, că glugații de afară sunt acum susținuți și de niște naziști, arieni, capete rase și alte asemenea grupuri propovăduitoare ale urii. S-au întins de-a lungul autostrăzii și agită pancarte în direcția mașinilor care trec pe-acolo. Toate pancartele cer, bineînțeles, libertate pentru Sam Cayhall, eroul lor. E un adevărat circ.

— Am văzut la televizor.
— Mai au o tabără și în jurul Capitoliului din Jackson.
— Și crezi că e vina mea?
— Nu. Dar e execuția ta. Tu ești acum un simbol pe cale să devină un martir.
— Și, după părerea ta, ce-ar trebui să fac eu?
— Nimic. Vezi-ți de treabă și mori, iar ei vor fi absolut fericiți pe chestia asta.
— Știi ceva, nu ți se pare că azi ești un măgar?
— Iartă-mă, Sam. Bănuiesc că e efectul presiunii din ultima vreme.
— Atunci aruncă prosopul. Eu am și făcut-o. Și-ți recomand și ție să faci același lucru.
— Las-o baltă, Sam. Încă n-am început cu adevărat lupta.
— Mda, ai depus trei petiții pe care ți le-au respins șapte instanțe. Deci zero la șapte. Nici nu vreau să mă gândesc la ce-o să întâmple când vei fi cu adevărat luat la pumni, zise Sam cu un zâmbet răutăcios pe buze și de data asta umorul își croi drum și în tabăra cealaltă. Adam izbucni în râs și amândoi râsuflară ceva mai ușurați.
— Știi, m-am gândit la un proces nemaipomenit după ce n-o să mai fii tu, zise el, prefăcându-se nerăbdător.
— După ce n-o să mai fiu?
— Sigur. Îi dăm în judecată pentru moarte nedreaptă. Pe toți — McAllister, Nugent, Roxburgh, statul Mississippi, pe toți.
— Așa ceva nu s-a mai făcut niciodată, zise Sam, mângâindu-și barba ca și cum s-ar fi gândit adânc.
— Da, știu. E ideea mea. S-ar putea să nu câștigăm nici o para chioară, dar gândește-te la distracția care o să urmeze, să-i vezi pe toți ăia alergați de colo-colo timp de cinci ani de zile.
— Ei bine, îți dau voie s-o faci. Dă-i în judecată! Zâmbetele începură însă să se șteargă încetișor, iar hazul dispăru fără urmă. Adam se întoarse la lista lui.
— Ar mai fi ceva de discutat. Lucas Mann m-a rugat să te întreb ce martori vrei. Ai dreptul la doi, în cazul în care ajungem până acolo.
— Donnie nu vrea să vină. Iar ție nu-ți dau eu voie să stai acolo. În afară de voi doi, nu văd la cine altcineva m-aș mai putea gândi, care să vrea să vadă așa ceva.
— Perfect. Mai departe, am aici vreo treizeci de cereri de interviuri. Practic toate ziarele și revistele mari.
— Nu.
— Perfect. Ți-aduci aminte de scriitorul ăla de care ți-am vorbit când ne-am văzut ultima oară? Wendall Sherman? Cel care vrea să înregistreze povestea vieții tale pe casetă...
— Da. Pentru cincizeci de mii de verzișori.
— Acum oferă o sută de mii, bani asigurați de editorul cărții. Vrea să facă înregistrarea, să fie martor la execuție, să facă cercetări amănunțite și pe urmă să scrie o carte grozavă.
— Nu.
— Bine.
— Nu vreau să-mi petrec ultimele trei zile vorbind despre viața mea, nu vreau ca un străin să-și vâre nasul peste tot în Ford County, și mai ales n-am deloc nevoie de o sută de mii de dolari în acest moment al vieții mele.
— Mie unul îmi convine de minune. Ai pomenit odată ceva despre ce anume ai vrea să-mbraci...
— De asta se ocupă Donnie.

— Bine. Mergem mai departe. Dacă nu se pronunță o suspendare, ai dreptul să ai cu tine două persoane în timpul ultimelor ore. Ca de obicei, administrația îți cere să treci pe formularul ăsta numele celor pe care îi alegi.

— E vorba întotdeauna de preot și de avocat, corect?

— Corect.

— Atunci, cred că vă trec pe tine și pe Ralph Griffin.

— Țsta cine mai e? întrebă Adam.

— Noul preot de-aici. Și se opune pedepsei cu moartea, dacă-ți vine să crezi așa ceva? Predecesorul lui era de părere că trebuie să fim gazați cu toții, în numele Domnului, evident.

— Semnează aici, spuse Adam, întinzându-i formularul, și bătrânul făcu ce i se ceru. Mai ai dreptul și la o ultimă vizită conjugală.

— Haida-de, fiule, exclamă Sam și izbucni în râs. Sunt un om bătrân, ce dracu'.

— E trecută pe listă. Lucas Mann mi-a șoptit acum două zile să-ți amintesc de ea.

— Bine, acum ai menționat-o.

— Mai am un formular și pentru efectele tale. Cine le primește?

— Adică proprietatea mea?

— Poți să-i zici și așa dacă vrei.

— Ce conversație morbidă, băiete. Pentru ce dracu' vorbim despre cheștiile astea acum?

— Eu sunt avocat și sunt plătit ca să transpir pentru toate amănuntele. Asta-i hârțogăria oficială.

— Tu le vrei, lucrurile mele?

Adam se gândi preț de o clipă. Nu voia să-l rănească pe Sam, dar pe de altă parte nu-și putea închipui ce avea să facă el cu câteva zdrențe, cărți uzate, un televizor portabil și o pereche de papuci de cauciuc.

— Firește, răspunse el.

— Atunci sunt ale tale, fiule, ia-le și dă-le foc.

— Semnează aici, spuse Adam, punându-i formularul în față.

După ce semnă, Sam își reluă plimbarea.

— Să știi că tare mult aș vrea să-l cunoști pe Donnie.

— Nici o problemă. Orice dorești, acceptă Adam, și-și îndesă carnetul și formularele în servietă. Toate amănuntele erau acum rezolvate. Servieta părea mult mai grea decât la sosire.

— Mă întorc mâine dimineață.

— Să-mi aduci vești bune.

Colonelul Nugent și vreo duzină de gardieni înarmați se plimbau țăntoși de-a lungul șoselei. Șeful aruncă o privire aspră celor douăzeci și șase de glugați și se încruntă în direcția celor zece naziști în cămăși brune. Apoi se opri să privească cele câteva capete rase ce se adunaseră chiar lângă grupul de naziști. Colonelul se fuduli un pic pe marginea stratului de iarbă și se opri să schimbe câteva vorbe cu două călugărițe catolice așezate sub o umbrelă de soare, cât mai departe de protestatari. Căldura se apropia de patruzeci de grade, și bielele femeii se coceau la umbră. Își lăsaseră pancartele pe genunchi și beau cu nesaț apă de la gheață.

Călugărițele îl întrebară cine este și ce dorește. Nugent le explică liniștit că ține locul directorului închisorii și că voia doar să se asigure că demonstrația se desfășura în ordine.

Femeile îl rugară să plece.

Poate pentru că era duminică, sau poate din cauza ploii, Adam își bău cafeaua de dimineață cu o neașteptată liniște interioară. Afară era încă întuneric, iar susurul blând al ploii călduțe de vară avea un efect aproape hipnotic. Rămăsese fermecat în ușa deschisă, ascultând zgomotul picăturilor de ploaie ce cădeau pe terasă. Riverside Drive era încă pustie la acea oră atât de matinală. Nici un zgomot nu venea dinspre vapoarele ancorate pe râu. În jur era numai liniște și pace.

Și avea atâtea de făcut și în această a treia zi înainte de execuție. Va merge mai întâi la birou ca să se ocupe de o nouă petiție al cărei subiect era atât de ridicol încât Adam se simțea jenat s-o prezinte la tribunal. Pe urmă va merge iar la Parchman ca să-l vadă pe Sam.

Fiind duminică, tribunalele mai mult ca sigur că nu vor face nici o mișcare. Nu era imposibil, deoarece, în apropierea unei execuții, grefierii și restul personalului din secțiile de condamnări la moarte lucrau non-stop. Dar cum vinerea și sâmbăta trecuseră fără să se ajungă la vreo hotărâre, era puțin probabil ca acest lucru să se întâmple astăzi. Ziua de mâine va fi însă mult diferită, după umila lui părere neantrenată și neverificată.

Mâine va fi o zi frenetică. Iar ziua de marți, teoretic ultima zi în care Sam se va mai număra printre cei vii, avea să fie un coșmar de tensiune nervoasă.

În schimb această dimineață de duminică era remarcabil de liniștită. Reușise să doarmă aproape șapte ore, un record al ultimelor săptămâni. Avea mintea limpede, pulsul normal, respirația liniștită.

Frunzări puțin ziarul de dimineață și văzu cel puțin două articole despre execuție, dintre care unul era însoțit de câteva fotografii ale circului din fața intrării în penitenciar. Ploaia se opri când răsări soarele și Adam se așeză în balansoarul ud ca să se distreze cu revistele lui Lee. După vreo două ore de pace și liniște, Adam era gata plictisit și pregătit să intre-n acțiune.

Trebuia să termine neapărat ceea ce începuse în dormitorul lui Lee. De zece zile încerca să uite și nu putea, de zece zile în sufletul lui se ducea o luptă amarnică din cauza cărții din dulapul mătușii. E adevărat că era beată când îi vorbise despre fotografia linșajului, dar nu era delirul unui alcoolic. Adam știa că acea carte exista cu adevărat. Iar fotografia cu pricina era tot atât de adevărată, cu tânărul negru atârând în ștreang și cu o gloată mândră de fapta ei, adunată la picioarele nenorocitului aceluia, rânjind în obiectivul aparatului de fotografiat, sigură că nu va fi niciodată acuzată de nimic. În mintea lui, Adam își desenase poza aceea, cu chipurile zâmbărețe, copacul, frânghia, ba chiar și cu explicația scrisă dedesubt. Existau însă câteva amănunte pe care nu și le putea imagina. Chipul celui spânzurat era oare vizibil? Era încălțat sau desculț? Oare Sam semăna cu el, cel de mai târziu? Câți albi apăreau în fotografie? Ce vârste aveau? Erau și femei printre ei? Aveau arme? Erau mânjiți de sânge? Lee spusese că negrul fusese mai întâi biciuit. Apărea și biciul în fotografie? De zece zile își tot închipuia poza aceea, așa că acum venise vremea să o vadă cu ochii lui. Nu mai putea să aștepte. Lee se putea întoarce în orice clipă, putea să ascundă cartea. El avea de gând să-și petreacă aici următoarele două sau trei nopți, dar un simplu telefon putea schimba totul. Putea fi obligat să dea o fugă până la Jackson sau să doarmă în mașină la Parchman. Activități atât de obișnuite precum prânzul, cina și somnul devin brusc de neprevăzut atunci când clientul tău nu mai are decât o săptămână de trăit.

Prin urmare, momentul era perfect și Adam hotărî că era pregătit să

înfrunte gloata de asasini. După ce aruncă o privire spre parcare ca să se asigure că Lee nu se hotărâse să se întoarcă, intră în casă, apoi în dormitorul ei și încuie ușa. Sertarul de sus era plin cu lenjerie și i se făcu rușine de indiscreția lui.

Cartea era în sertarul al treilea, deasupra unui teanc de tricouri uzate. Era groasă și legată în pânză verde *Negrii din Sud și Marea Criză*, publicată în 1947 la Toffler Press, Pittsburgh. Adam se așează pe marginea patului cu cartea în mână. Paginile erau îngălbenite de vreme și neatinse, ca și când nimeni nu le-ar fi citit vreodată. În fond, cine ar fi vrut să citească așa ceva aici, în Sudul tradițional? Chiar dacă această carte se afla în posesia familiei Cayhall de mai multe zeci de ani, Adam era convins că nimeni nu o citise. Privea atent coperta verde și se întreba curios ce concurs de împrejurări adusesese această carte în familia lui Sam Cayhall.

Cartea cuprindea trei secțiuni de fotografii. Prima reunea imagini ale bordeielor și șoproanelor dărăpănate în care negrii erau obligați să locuiască pe plantații. Portrete de familie cu zeci de copii pe verandele din fața caselor; instantanee la culesul bumbacului.

A doua secțiune se întindea pe douăzeci de pagini; acolo găseai și două fotografii făcute în timpul unor linșaje, prima dintre ele arătând o scenă oribilă, cu doi glugați în uniforma lor celebră și cu puștile în mâini. În spatele lor atârna de o frânghie un negru bătut de moarte; avea ochii întredeschiși și o față crâmpoțită și plină de sânge. Linșaj organizat de KKK, regiunea centrală din Mississippi, 1939, era explicația care însoțea poza, de parcă aceste ritualuri puteau fi definite pur și simplu indicând locul și momentul.

Oroarea din fotografie îi tăie răsuflarea; pe pagina următoare, cea de-a doua scenă de linșaj care, față de prima, era de-a dreptul banală. Trupul fără viață atârnat de frânghie se vedea doar de la mijloc în jos. Cămașa părea să fie ruptă, probabil de bici, dacă acesta fusese într-adevăr folosit. Negrul era extraordinar de subțire și avea pantalonii prea largi legați strâns în talie. Era desculț. Nu se vedea nici o urmă de sânge.

Copacul de care era atârnat avea ramuri groase și un trunchi masiv.

Un grup sărbătoresc se strânsese chiar sub tălpile desculțe. Bărbați, femei și copii se hlizeau în aparatul de fotografiat, unii dintre ei adoptând atitudini exagerate de furie și de bărbăție — frunți încruntate, ochi ce scăpărau scânteii, buze strânse, ca și cum ar fi fost dotați cu puteri nelimitate ca să-și apere femeile de agresiunea negrilor; alții zâmbeau și păreau chiar să chicotească, în special femeile, dintre care două erau chiar drăguțe; un băiețel îndrepta amenințător un pistol spre aparat, un tânăr ridică o sticlă de băutură, răsucită în așa fel încât să se vadă eticheta. Cei mai mulți păreau tare bucuroși că participaseră la acest eveniment. Adam numără șaptesprezece persoane care priveau fără excepție în obiectiv, fără urmă de rușine sau de îngrijorare în priviri, fără să le treacă prin minte nici o clipă că fapta lor fusese o greșeală îngrozitoare. Era clar că nimeni nu avea să-i pedepsească. Tocmai ucisese o altă ființă omenească și era dureros să constăți că nu îi tulbura în nici un fel teama de consecințe.

Era o petrecere. Era noapte, afară era cald și plăcut, aveau cu ei băutură și femei frumoase, mai mult ca sigur că-și aduseseră cu ei și coșuri cu mâncare și că se pregăteau să întindă păturile pentru picnic.

Linșaj în zona rurală din Mississippi, 1939, scria sub poză.

Sam era chiar în primul rând, sprijinit într-un genunchi, încadrat de alți doi tineri, toți trei pozând cu tot sufletul. Avea cincisprezece sau șaisprezece ani, și chipul slăbuț încerca disperat să pară fioros — buze răsfrânte, sprâncene încruntate, bărbia ridicată. Fanfaronada cocoșească a unui băiat care încerca să-i imite pe derbedeii mai în vârstă din jur.

Era ușor de observat pentru că cineva trăsese o linie cu cerneală decolorată peste fotografie până la marginea unde numele lui Sam Cayhall fusese tipărit cu majuscule. Linia traversa trupurile și chipurile și se oprea lângă urechea stângă a lui Sam. Eddie. Trebuie să fi fost Eddie. Lee îi spusese că Eddie găsisese cartea în pod și Adam îl văzu pe taică-său ascunzându-se în întuneric, plângând și desenând săgeata aceea acuzatoare lângă urechea lui Sam.

Lee mai spusese și că tatăl lui Sam fusese șeful acestei adunături mizerabile, dar Adam nu reuși să-l identifice. Poate că nici Eddie nu fusese în stare să-l recunoască, deoarece nu mai făcuse și alte însemnări. În poză se vedeau cel puțin șapte bărbați care ar fi putut fi tatăl lui Sam. Câți dintre oamenii ăștia făceau parte din familia Cayhall? Tot ea mai zisese că fuseseră implicați și frații lui și poate că unul dintre tineri aducea un pic cu Sam, dar era imposibil să fii sigur.

Se uită cu atenție la ochii limpezi și frumoși ai bunicului și simți o arsură în inimă. Nu era decât un copil născut și crescut într-o casă în care ura față de negri era un mod de viață. Cât anume i se putea reproșa în mod direct? Dacă te uitai la cei care-l înconjurau, tatăl, familia, prietenii, vecinii, probabil oameni cinstiți cu toții, săraci, muncitori, care fuseseră surprinși de fotograf la sfârșitul unei ceremonii crude, dar absolut obișnuite în societatea lor, dacă te uitai atent la ei, îți dădeai seama că Sam n-avea nici o altă șansă. Asta era singura lume pe care o cunoscuse.

Cum oare ar putea Adam să împace vreodată trecutul cu prezentul? Cum putea el oare să-i judece pe oamenii ăștia și fapta lor îngrozitoare când un simplu capriciu al sorții l-ar fi aruncat drept în mijlocul lor dacă s-ar fi născut cu patruzeci de ani în urmă?

În timp ce le privea chipurile, se simți cuprins de o ciudată stare de confort. Deși Sam era în mod evident un participant plin de entuziasm, el nu era în fond decât unul dintre cei mulți, numai parțial vinovat. Era clar că oamenii mai în vârstă, cei cu chipurile sumbre, îi instigaseră, iar ceilalți veniseră aduși de val. Dacă priveai fotografia, era imposibil să crezi că Sam și amicii lui mai tineri ar fi fost inițiatorii acelei brutalități. Sam nu făcuse nimic s-o împiedice. Dar poate că nici nu făcuse nimic ca s-o încurajeze.

Poza aceea dădea naștere la o grămadă de întrebări. Cine fusese fotograful și cum de se aflase acolo? Cine era tânărul negru? Unde era familia lui, mama? Cum de-l prinseseră? Fusese cumva la închisoare și autoritățile îl dăduseră pe mâna gloatei? Ce făcuseră cu cadavrul? Victima violului fusese vreuna dintre tinerele care zâmbeau spre aparatul de fotografiat? Oare tatăl ei se număra și el printre cei din poză? Dar frații ei?

Dacă Sam participa la un linșaj la o vârstă atât de fragedă, la ce te puteai aștepta din partea lui ca adult? Cât de des se adunau oamenii ăștia ca să facă asemenea petreceri în zona rurală a statului Mississippi?

Cum Dumnezeu ar fi putut Sam Cayhall să devină altceva decât el însuși? Nu avusese niciodată o altă șansă.

Sam aștepta răbdător în biroul din față, sorbindu-și cafeaua. Era tare și parfumată, fără nici o legătură cu spălătura de vase care li se aducea deținuților în fiecare dimineață. Packer i-o servise într-o ceașcă de hârtie. Sam se așezase pe birou, cu picioarele pe scaun.

Ușa se deschise brusc și colonelul Nugent intră în încăpere în pas de front, urmat de Packer. Sam își îndreptă spinarea și schiță un salut militar.

— Bună dimineața, Sam, zise Nugent sobru. Ce mai faci?

— Splendid. Și dumneavoastră?

— Merge.

— Da, știu că aveți multe pe cap. E mare problemă să organizezi execuția mea și să te asiguri că totul o să meargă uns. Grea meserie. Jos pălăria în fața dumneavoastră, domnule colonel.

— Trebuie să stăm de vorbă despre câteva lucruri, spuse Nugent, ignorând sarcasmele lui Sam. Acum avocații tăi spun că ești nebun și voiam să văd cu ochii mei cum îți merge.

— Mă simt ca un milion de dolari.

— În orice caz, arăți bine.

— Phii, mulțumesc. Și dumneavoastră arătați tare fercheș. Frumoase cizme.

Cizmele negre de front străluceau, ca de obicei. Packer le privi, cu un rânjet răutăcios pe buze.

— Da, zise Nugent, așezându-se pe un scaun și concentrându-și atenția asupra unei bucăți de hârtie. Psihiatrul zice aici că nu vrei să colaborezi cu el.

— Cine zice asta? N.?

— Doctor Stegall.

— Cine? Gagica aia plină de osânză și cu un nume de botez neterminat? Da' n-am vorbit decât o singură dată cu ea.

— Și n-ai vrut să colaborezi?

— Sper că așa a fost. Stau aici de aproape zece ani și ea își aduce curul ăla mare încoace când între mine și mormânt nu mai sunt decât câțiva centimetri, și asta ca să vadă cum îmi merge. Tot ce avea în cap era să-mi dea ceva care să mă tâmpească atunci când o să veniți voi, circarilor, să mă duceți unde vreți. Vă face munca mai ușoară, nu-i așa?

— A încercat să te ajute.

— Atunci Dumnezeu s-o ajute. Spuneți-i că-mi pare rău și că n-o să mai fac. Treceți asta și-n dosarul meu.

— Trebuie să vorbim despre ultima ta masă.

— De ce e Packer aici?

— Pentru că asta e procedura, răspunse Nugent, privindu-i pe rând pe amândoi.

— E aici ca să vă apere, nu? Vă e frică de mine. Vă e frică să rămâneți singur cu mine? Am aproape șaptezeci de ani, slab ca dracu', pe jumătate mort din cauza țigărilor și ție ți-e frică de mine, Nugent, pentru că sunt un criminal condamnat la moarte.

— Nici pomeneală.

— Dacă vreau, te dau cu curul de toți pereții, Nugent.

— Sunt îngrozit. Uite ce e, Sam, e cazul să trecem la afaceri. Ce ai vrea să ți se servească la ultima masă?

— Azi e duminică. Ultima mea masă o să fie marți noaptea. De ce-ți bați capul de-acum cu chestia asta?

— Trebuie să punem totul la punct. Poți să ceri orice, în limite rezonabile.

— Cine-i bucătarul?

— Mâncarea o să fie pregătită în bucătăria de aici.

— A, grozav! Adică de aceiași bucătari talentați care mă hrănesc cu lături de nouă ani jumate. Ce să zic, halal alegere!

— Ce-ai vrea să mănânci, Sam? Încerc să fiu rezonabil.

— Ce zici de niște pâine prăjită și morcovi fierți? Nu vreau să îmi încarc cu cine știe ce noutate.

— Foarte bine, Sam. Când te-ai hotărât, spune-i lui Packer și el o să anunțe la bucătărie.

— N-o să fie nici o ultimă masă, Nugent. Măine, avocatul meu o să atace cu artileria grea. Și voi, amărăților, nici n-o să știți ce v-a lovit.

— Sper să ai dreptate.

— Minți, ticălosule. Abia aștepți să mă duci de-aici și să mă legi de scaunul ăla. Mori de plăcere să mă întrebi care sunt ultimele mele cuvinte și pe urmă să-i faci semn uneia dintre pușlamalele tale să încuie ușa. Și când totul are să fie gata, ai să ieși în fața ziariștilor și ai să le spui cu o față tristă: „În dimineața asta de 8 august, la ora zero și cincisprezece minute, Sam Cayhall a fost executat în camera de gazare de aici, de la Parchman, în baza unui ordin al Curții Circumscripției judiciare din Lakehead County, Mississippi". O să fie marele tău moment de succes, Nugent. Așa că nu-mi vinde mie gogoși din astea.

— Avem nevoie de lista cu martorii tăi, continuă colonelul, fără să-și ridice privirea de pe bucata de hârtie.

— Vorbește cu avocatul meu.

— Și mai avem nevoie să știm ce facem cu lucrurile tale.

— Vorbește cu avocatul meu.

— Bine. Presa ne-a trimis foarte multe cereri pentru interviuri.

— Vorbește cu avocatul meu.

Nugent țâșni în picioare și ieși ca o furtună din încăpere. Packer ținu ușa deschisă câteva secunde, apoi spuse cu voce liniștită:

— Șezi blând, Sam, că mai vrea cineva să te vadă.

— Atunci, mai adu-mi niște cafea, dacă vrei, Packer, zise Sam, zâmbind și făcându-i cu ochiul sergentului.

Când se întoarse peste câteva minute, Packer îi aduse nu numai cafea ci și ziarul de duminică din Jackson. Sam citea o sumedenie de articole despre propria-i execuție, când Ralph Griffin, capelanul, bătu ușor în ușă și intră.

Sam lăsa ziarul pe masă și-l măsură pe reverend cu privirea. Griffin purta o pereche de teniși albi, niște jeans uzați și o cămașă neagră cu guler alb, preoțesc.

— 'Neața, părinte, salută Sam, bând din cafea.

— Ce mai faci, Sam? Întrebă Griffin în timp ce-și trăgea un scaun mai aproape de birou și de bătrân.

— În clipa asta, sufletul mi-e plin de ură, zise Sam plin de gravitate.

— Îmi pare rău. Spre cine se îndreaptă ura ta?

— Spre colonelul Nugent. Dar o să-mi treacă.

— Te-ai rugat, Sam?

— Nu prea.

— De ce?

— Păi, ce atâta grabă? Mai e și mâine și marți. Și cred că dumneavoastră și cu mine o să ne tot rugăm marți noapte.

— Dacă așa vrei. Tu hotărăști. Eu am să fiu aici.

— Aș vrea să stați cu mine până în ultima clipă, părinte, dacă nu vă supără. Dumneavoastră și avocatul meu. Amândoi aveți voie să stați cu mine în ultimele ore.

— Sunt onorat că-mi ceri așa ceva.

— Mulțumesc.

— Pentru ce anume vrei să te rogi, Sam?

— Păi, mai întâi, începu Sam după ce bău îndelung din cafea, aș vrea să știu că atunci când am să părăsesc lumea asta, toate relele pe care le-am făcut mi-au fost iertate.

— Păcatele tale?

— Exact.

— Dumnezeu vrea ca noi să ne mărturisim păcatele în fața lui și să-l rugăm să ne ierte.

— Toate păcatele? Câte unul pe rând?

— Da, pe cele pe care ni le amintim.

— Atunci e mai bine să începem chiar acum, că o să ne ia ceva timp.

— Cum dorești. Pentru ce altceva ai mai vrea să te rogi?

— Pentru familia mea, aia care e. Chestia asta o să fie dureroasă pentru nepotul meu și pentru fratele meu, și poate chiar și pentru fiica mea. N-or să verse ei prea multe lacrimi pentru mine, dar aș vrea să primească puțină mângâiere. Și aș mai vrea să spun o rugăciune și pentru prietenii mei de-aici. Au primit o lovitură grea.

— Altcineva?

— Da. Aș vrea să mă mai rog și pentru Kramer, mai ales pentru Ruth.

— Familia victimelor?

— Exact. Și pentru Lincoln.

— Cine sunt Lincolnii?

— E o poveste lungă. Alte victime, în orice caz.

— Asta e bine, Sam. Trebuie să-ți iei povara asta de pe umeri, să îți cureți sufletul.

— Aș avea nevoie de ani întregi ca să fac așa ceva, părinte.

— Alte victime?

Sam puse ceașca pe masă și-și frecă ușor mâinile una de alta, căutând cu privirea ochii plini de căldură și de încredere ai lui Ralph Griffin.

— Și ce dacă mai sunt și alte victime?

— Morți?

Sam dădu foarte încet din cap.

— Oameni pe care i-ai omorât tu?

Sam continuă să dea din cap, răspunzând afirmativ. Griffin trase adânc aer în piept și se gândi profund câteva clipe.

— Ei bine, Sam, ca să fiu absolut cinstit, eu unul n-aș vrea să mor fără să fi mărturisit asemenea păcate și fără să-i fi cerut lui Dumnezeu să mă ierte.

Sam dădu din nou din cap.

— Câți sunt?

Sam coborî ușor de pe birou, se încălță cu papucii de cauciuc, își aprinse o țigară și își reluă veșnica plimbare. Reverendul își schimbă poziția pe scaun în așa fel încât să-l poată vedea și auzi mai bine.

— Păi, unul a fost Joe Lincoln, dar am scris deja o scrisoare familiei, în care le-am spus că-mi pare rău.

— L-ai omorât?

— Da. Era un african care locuia la ferma noastră. S-a întâmplat prin 1950. Tot timpul m-am simțit împovărat de chestia asta.

Sam se opri și se sprijini de un fișet; ținea privirea în pământ în timp ce vorbea.

— Și mai sunt cei doi albi care l-au omorât pe tatăl meu la o înmormântare, cu foarte mulți ani în urmă. Tipii au făcut ceva închisoare și, când au ieșit, frații mei și cu mine i-am așteptat și i-am omorât pe-amândoi. Da', ca să fiu sincer, nu prea mi-a părut rău pentru ei. Erau niște javre care îl omorâseră pe tata.

— A omorî pe cineva e o greșală, indiferent de motive și persoane, Sam. Acum, de exemplu, tu te lupți împotriva propriei tale morți.

— Știu.

— Tu și cu frații tăi ați fosti prinși?

— Șeriful ne-a bănuț, dar n-a putut să dovedească nimic pentru că am fost foarte prudenți. Și-apoi, tipii erau doar niște jeguri și nimănui nu i-a păsat de ei.

— Asta nu face ca fapta voastră să fie mai puțin o greșală.

— Știu. Întotdeauna m-am gândit că au primit ce-au meritat, dar pe urmă

am ajuns și eu aici. Viața are altă importanță când ești pe lista morții. Abia atunci îți dai seama de valoarea ei. Acum îmi pare rău că i-am omorât pe oamenii ăia. Îmi pare cu adevărat rău.

— Altceineva?

Sam își mai numără o dată pașii de-a lungul încăperii, apoi se întoarce lângă fișet. Reverendul aștepta răbdător. Timpul nu mai avea nici o importanță.

— Cu ani în urmă, au avut loc vreo două linșaje, spuse Sam, incapabil să-l privească pe Griffin în ochi.

— Două?

— Poate trei. Nu, da, trei au fost, dar la primul dintre ele eu eram doar un copil și n-am făcut decât să stau la pândă în tufișuri. Era un linșaj organizat de Klan și tata era implicat în poveste, iar eu și cu fratele meu Albert ne-am ascuns în pădure și am văzut totul. Asta nu contează, nu?

— Nu.

— Al doilea, povesti Sam mai departe, cu ochii închiși și capul plecat, a fost unul obișnuit. Cred că aveam vreo cînșpe ani și am participat din plin. O fată a fost violată de un african, cel puțin așa a zis ea. Reputația ei lăsa mult de dorit și, doi ani mai târziu, a avut un copil mulatru. Așa că cine știe? În orice caz, ea l-a arătat cu degetul, noi am pus mâna pe el și l-am linșat. Am fost la fel de vinovat ca toți ceilalți.

— Dumnezeu te va ierta, Sam.

— Sunteți sigur?

— Absolut.

— Câte crime poate să ierte?

— Pe toate, cu condiția să fii sincer când îi ceri iertare. Atunci El va curăța totul. Așa scrie și în Sfânta Scriptură.

— E prea frumos ca să poată fi adevărat.

— Și celălalt linșaj?

— Despre ăla nu pot să vorbesc, Părinte, zise Sam, legănându-și capul înainte și înapoi, și respirând cu greutate.

— Nici nu trebuie să-mi spui mie ceva. E de-ajuns să-i spui Lui.

— Nu cred că am să pot să pot spune cuiva ceva despre asta.

— Sigur că poți. Închide ochii într-o noapte când ești la tine în celulă și mărturisește-i lui Dumnezeu toate faptele tale. El are să te ierte chiar în clipa în care le-ai spus.

— Știți, nu prea mi se pare corect. Adică omori un om și pe urmă în numai câteva minute Dumnezeu te și iartă. Așa, pur și simplu. E prea simplu.

— Trebuie să-ți pară rău cu adevărat.

— Asta pot să jur.

— Dumnezeu uită, Sam, dar omul nu. Noi răspundem în fața lui Dumnezeu, dar și în fața legilor făcute de oameni. Dumnezeu te va ierta, dar vei suferi consecințele faptelor tale în conformitate cu legile omenești.

— Îl bag în mă-sa de guvern. Oricum sunt gata să plec de-aici.

— Ei bine, hai să ne asigurăm că ești într-adevăr pregătit.

Sam se așează pe colțul biroului, chiar lângă Griffin.

— Să stai pe-aproape, părinte. Bine? O să am nevoie de ceva ajutor. Sunt câteva lucruri tare rele îngropate aici, în sufletul meu. S-ar putea să am nevoie de ceva timp ca să le scot la lumină.

— N-o să-ți fie greu, Sam, dacă ești cu adevărat pregătit.

— Să stai pe-aproape.

Când Adam intră în biroul din față, încăperea era plină de fum albăstrui. Cocoțat pe birou, Sam pufăia amarnic din țigară și citea un articol despre el însuși în ziarul de duminică. Trei cești de hârtie în care fusese cafea și hârtiuțele în care fuseseră înfășurate niște bomboane zăceau pe birou.

— Te-ai aranjat ca acasă, nu-i așa? zise Adam, observând gunoiul.

— Da, am stat toată ziua aici.

— Mulți oaspeți?

— Eu nu i-aș numi oaspeți. Am început cu Nugent, ceea ce a stricat aproape totul. Preotul a trecut și el să vadă dacă mă rog. Cred că era cam deprimat când a plecat de-aici. Pe urmă a venit și doctorul să vadă dacă sunt destul de sănătos pentru execuție. După aia, a fost și frate-meu, Donnie. Să știi că țin tare mult să-l cunoști. Acum spune-mi că mi-ai adus vești bune.

— Nu, zise Adam, clătinând din cap și așezându-se pe un scaun. Nimic nu s-a schimbat de ieri și până acum. Tribunalele sunt în weekend.

— Tipii ăștia nu își dau oare seama că acum contează și sâmbetele și duminicile? Că pentru mine, ceasul nu se oprește în timpul weekendului?

— Poate că și asta-i o veste bună. Poate că analizează splendidele mele apeluri.

— Poate, dar mi-e teamă că onorabilii magistrați sunt mai degrabă la cabanele lor de pe malul lacului și beau bere și mănâncă fripturi. Tu nu ești de aceeași părere?

— Da, poate că ai dreptate. Ce scrie în ziar?

— Tot chestiile alea vechi despre mine și despre crima mea brutală, fotografiile ălor care demonstrează afară, comentariile lui McAllister. Nimic nou. În orice caz, n-am mai văzut niciodată atâta nebunie.

— Păi, ești omul zilei, Sam. Wendall Sherman și editorul lui au urcat acum la o sută cincizeci de mii, dar au fixat termen ora șase din după-amiaza asta. Tipul e în Memphis cu benzi cu tot, și-l mănâncă pielea să ajungă mai repede încoace. Zice că ar avea nevoie de cel puțin două zile pline ca să înregistreze tot.

— Bravo. Și eu ce-ar trebui să fac cu tot bănetul ăsta?

— Să-l lași iubiților tăi nepoți.

— Vorbești serios? O să cheltuiți banii ăștia? O fac, să știi c-o fac, dacă voi cheltuiți banii.

— Nu, glumeam doar. Eu nu vreau banii, iar Carmen n-are nevoie de ei. Nu i-aș putea cheltui cu conștiința împăcată.

— Foarte bine. Pentru că ultimul lucru pe care l-aș face de azi și până marți ar fi să stau de vorbă cu un străin și să-i povestesc trecutul meu. Nu mă interesează câți bani are. Dar nu vreau să apară o carte despre viața mea.

— I-am și spus să uite de toată povestea asta.

— Așa-mi placi.

Sam reîncepu să se plimbe încoace și încolo prin încăperea. Adam îi luă locul pe marginea biroului și se apucă să citească paginile de sport din *Memphis Press*.

— O să-mi pară bine să văd că totul se termină, zise Sam, plimbându-se și vorbindu-le propriilor sale mâini. Nu pot să suport așteptarea asta. Jur că aș vrea să se întâmple totul în noaptea asta.

Deveni brusc nervos și iritabil, iar vocea îi crescuse în intensitate.

— O să câștigăm, Sam, spuse Adam, lăsând ziarul de-o parte. Ai încredere în mine.

— Să câștigăm ce? întrebă sacadat bătrânul. Să câștigăm o amânare? Mare scofală! Ce câștigăm așa? Șase luni? Un an? Știi ce înseamnă asta? Că

într-o zi o s-o luăm de la capăt cu toate astea. O s-o iau de la capăt cu tot ritualul ăsta nenorocit. Să număr zilele, să nu mai dorm, să-mi bat capul cu strategii de ultimă oră, să-l ascult pe Nugent sau pe altul ca el, să stau de vorbă cu psihiatrul, să-i șoptesc la ureche capelanului, să primesc palme peste fund și să fiu adus în gaura asta numai pentru că sunt atât de special.

Se opri în fața lui Adam și îl privi cu ochi umezi și amari. Pe chip i se citea furia.

— Mi-e silă de toate astea! Ascultă-mă, Adam! Astea-s mai rău decât moartea.

— Noi nu putem să dăm înapoi, Sam.

— Noi? Cine dracu' suntem „noi” ăștia? Gâtul meu e pe butuc, nu al tău. Dacă primesc o suspendare, atunci tu ai să te întorci în biroul tău fătos din Chicago și-ai să-ți vezi de viața ta. Ai să ajungi un erou pentru că ți-ai salvat clientul, o să-ți apară poza în *Lawyer's Quarterly* sau în ce revistă mai citiți voi pe-acolo. Tânărul avocat care a dat câteva picioare în câteva funduri prin Mississippi. Și-a salvat bunicul, un glugat nenorocit, fiindcă veni vorba. Iar clientul este dus înapoi în cușcă unde se apucă să numere iar zilele.

Își aruncă țigara pe podea și-l prinse pe Adam de umeri.

— Uită-te la mine, fiule. Nu mai pot să trec încă o dată prin ce-am trecut. Vreau să oprești totul acum. Las-o baltă. Dă telefon la tribunale și spune-le că retragem toate petițiile și apelurile. Sunt un om bătrân. Dă-mi voie să mor demn, te rog.

Măinile îi tremurau, respirația îi era găfâită. Adam îi cercetă ochii de un albastru strălucitor, înconjurați de straturi de riduri întunecate, și observă o lacrimă răătăcită alunecând încet pe obraz și dispărând în barba deasă și căruntă.

Pentru prima oară de când îl cunoștea, Adam simți mirosul acela pe care-l emana bunicul său, un amestec de nicotină și de transpirație uscată, departe de a fi plăcut. Nu era totuși respingător, ca atunci când ar fi venit din partea unei persoane care să aibă la îndemână săpun, apă caldă, aer condiționat și deodorant la discreție. După ce-l trase din nou în piept, mirosul acela nu-l mai deranja deloc pe tânăr.

— Nu vreau să mori, Sam.

— De ce? Întrebă el, strângându-l și mai tare de umeri.

— Pentru că abia te-am găsit. Pentru că ești bunicul meu.

— Îmi pare rău că m-ai găsit în halul ăsta, zise el ștergându-și ochii și dându-se un pas înapoi.

— Nu e nevoie să-ți ceri scuze.

— Trebuie. Îmi pare rău că n-am fost un bunic mai bun. Uită-te la mine cum arăt. Un bătrân nenorocit, într-un costum roșu și caraghios. Un ucigaș pe cale să fie gazat ca un animal. Și uită-te și la tine. Un tânăr minunat, cu o educație frumoasă și un viitor strălucit. Unde Dumnezeu am greșit? Ce mi s-a întâmplat? Mi-am petrecut viața urându-i pe ceilalți, și uite cu ce m-am ales? Tu, tu nu urăști pe nimeni. Și uite spre ce te îndrepti. În vinele noastre curge același sânge. De ce oare am ajuns eu aici?

Sam se așeză pe scaun, se sprijini cu coatele pe genunchi și-și acoperi ochii cu mâna. În încăpere se lăsă tăcerea, întreruptă doar de strigătul ocazional al unui gardian.

— Știi, Adam, aș fi vrut să nu mor într-un fel atât de îngrozitor, zise Sam, cu glas răgușit și pumnii strânși la tâmpile, privind pierdut în podea. Dar nu moartea mă îngrijorează pe mine acum. Știu de multă vreme că aici am să mor și lucrul care mă speria cel mai tare era că am să mor fără să-i pese nimănui de mine. ăsta e un gând îngrozitor. Să mori și să nu îi pese nimănui de tine. Să nu plângă și să nu sufere nimeni, să nu poarte nimeni doliu cum se

cuvine la înmormântare. M-am și visat într-un coșciug ieftin care zăcea în casa de pompe funebre din Clanton, singur, nevegheat de nimeni. Nici măcar de Donnie. În visul meu, preotul începuse să râdă în timpul slujbei pentru că nu eram decât noi doi în capelă, stranele erau pustii. Acum însă lucrurile s-au schimbat. Știu că există oameni cărora le pasă de mine. Știu că tu ai să fii trist când am să mor pentru că ții la mine, și știu că ai să fii de față la înmormântare, ca să te asiguri că e făcută așa cum trebuie. Acum sunt cu adevărat gata de plecare, Adam. Sunt pregătit.

— Perfect, Sam, îți respect sentimentele și-ți promit că am să fiu aici până în ultima clipă, că am să sufăr și am să port doliu și după ce totul se va termina. Și voi avea grijă să ai parte de o înmormântare decentă. Nimeni n-o să-și bată joc de tine cât timp sunt eu pe-aici. Dar acum te rog să privești lucrurile și cu ochii mei. Trebuie să încerc să dau lovitura cea mare, pentru că sunt tânăr și am toată viața în față. Nu mă face să plec de-aici știind că aș fi putut să fac mai mult. Nu e corect față de mine.

Sam își încrucișă brațele la piept și ridică spre Adam un chip liniștit, dar o pereche de ochi încă umezi.

— Atunci hai să facem așa, zise el cu glasul încă scăzut și îndurerat. Eu sunt gata de plecare. Mâine și marți am să-mi fac ultimele pregătiri. Bănuiesc că povestea se va întâmpla marți la miezul nopții. Tu, însă, ia totul ca pe un joc. Dacă poți să câștigi, foarte bine pentru tine. Dacă pierzi, eu sunt gata să înfrunt fanfara.

— Deci ești de acord să cooperezi?

— Nu. Nici un fel de audiere și de clemență. Nici o petiție, nici un apel. Ai cu ce să-ți umpli zilele astea. Două apeluri sunt încă pe rol. Așa că eu nu mai semnez nimic nou.

Sam se ridică în picioare, nesigur pe genunchii bătrâni. Se apropie de ușă și se sprijini de ea.

— Ce mai e cu Lee? Întrebă el încet, căutându-și țigările.

— E tot la clinică, minți Adam, deși era tentat să-i spună adevărul; era un lucru copilăresc să-l minți pe Sam în ultimele lui clipe de viață, dar tânărul nutrea speranța că va fi găsită până marți. Vrei s-o vezi?

— Cred că da. Poate să iasă de-acolo?

— Am să încerc, deși s-ar putea să fie cam greu. E mai bolnavă decât am crezut la început.

— E alcoolică?

— Da.

— Atât? Nu se droghează?

— Nu, doar alcool. Mi-a spus că durează de ani de zile și că nu e prima oară că ajunge într-o asemenea clinică.

— Drăguța de ea. Copiii mei n-au avut noroc.

— Ba ea e o persoană foarte bine. Nu i-a mers căsnicia, iar băiatul ei a plecat de-acasă când era foarte tânăr și nu s-a mai întors.

— Walt, nu?

— Exact, răspunse Adam.

Doamne ce oameni nenorociți de soartă. Sam nici măcar nu era sigur ce nume avea nepotul lui.

— Câți ani are?

— Nu prea știu. Cred că e cam de vârsta mea.

— El știe de mine?

— Nu știu. E plecat de multă vreme de-acasă și trăiește la Amsterdam.

Sam bău puțină cafea rece dintr-una din ceștile de pe masă.

— Și Carmen? Întrebă el.

— Peste trei ore o iau de la aeroport. Mâine dimineață ai s-o vezi.

— Vestea asta mă sperie de nu mai pot.
— Calmează-te, Sam. Carmen e o persoană adultă, e deșteaptă, ambițioasă, frumușică și i-am spus totul despre tine.
— De ce-ai făcut-o?
— Pentru că ea voia să știe.
— Bietul copil. I-ai spus și cum arăt?
— Nu-ți face probleme din cauza asta, Sam. Nu-i pasă cum arăți.
— I-ai spus că nu sunt un monstru?
— I-am spus că ești o dulceață, o adevărată scumpete de om, un tip delicat cu cercei în ureche, coadă de cal, încheieturi betege și niște papuci de cauciuc nemaipomenit de drăguți.
— Să mă pupi în cur!
— Și că pari să fii favoritul băieților de-aici.
— Minți, nu i-ai spus așa ceva! strigă Sam, mai în glumă, mai în serios, iar îngrijorarea lui era foarte amuzantă.

Adam râse poate puțin cam tare și cam îndelung, dar hazul fu bine venit. Amândoi chicotiră și încercară să se arate cât mai amuzați de propria lor istețime. Curând însă își regăsiră locurile de pe birou și rămaseră acolo cu picioarele așezate pe scaune diferite, cu ochii țintă în podea; norii groși de tutun se vălătuceau deasupra capetelor lor, în aerul nemișcat.

Aveau atât de multe de discutat, și totuși rămăseseră atât de puține lucruri de spus. Teoriile și manevrele legale fuseseră răsucite pe toate părțile. Subiectul „familie” fu abordat cu grijă. Amândoi știau că vor petrece împreună următoarele două zile și jumătate, așa că problemele serioase puteau să mai aștepte. Subiectele neplăcute puteau să mai fie amânate câteva clipe. Adam se uită de două ori la ceas, spunând că era timpul să plece, dar Sam insistă să mai rămână. Pentru că după plecarea lui avea să fie dus înapoi în celulă, în cușca aia fierbinte ca un cuptor.

— Te rog, nu pleca, îl imploră el.

Târziu după miezul nopții, mult după ce Adam îi povestise lui Carmen despre Lee și problemele ei, despre Phelps și Walt, despre McAllister și Wyn Lettner, despre teoria complicității, după ce terminaseră de mâncat pizza comandată și de discutat despre mama și tata și bunicul și despre toată gașca aia patetică, Adam spuse că nu va uita niciodată cum stătuse împreună cu Sam pe marginea biroului, lăsând timpul să treacă în liniște, în timp ce un ceas invizibil marca fiecare minut, iar Sam îl bătea ușor cu palma pe genunchi.

— Era ca și cum mă atinge cu un fel de afecțiune, îi spuse el lui Carmen, așa cum își atinge un bunic nepotul iubit.

Carmen auzise destul pentru o singură noapte. Stătuse pe terasă timp de patru ore, suportând cu greu umezeala din aer și ascultând cu aviditate dezolantă istorie orală a familiei tatălui ei.

Adam fusese, totuși, foarte atent. Povestea lui prezentase vârfurile, nu și văile pline de durere — nu spusese nimic despre Joe Lincoln, linșaje și alte crime. Îl prezentase pe Sam drept un om violent care comisese niște crime îngrozitoare și care acum era împovărat de remușcări. O clipă fusese tentat să-i arate fetei caseta cu procesele, dar renunțase la idee. Poate mai târziu. Aflase destule în noaptea asta. Uneori nici măcar nu-i venea să creadă că tot ceea ce auzise în ultimele patru săptămâni era adevărat. Și ar fi fost o cruzime din partea lui s-o lovească atât de tare din prima clipă. Își iubea foarte mult sora. Și aveau în fața lor mulți ani în care să vorbească și despre celelalte capitole ale povestirii.

Luni, 6 august, ora șase dimineața. Nu mai rămăseseră decât patruzeci și două de ore. Adam intră în birou și încuie ușa.

Așteptă până la șapte, apoi telefonă la biroul lui Slaterry din Jackson. Bineînțeles că nu răspunse nimeni, dar sperase să dea peste un mesaj înregistrat care să-i dea un alt număr la care să poată găsi pe cineva capabil să-i spună ceva, orice. Slaterry mai cântărea încă petiția privind incompetența mintală; în fond, o ignora de parcă ar fi fost o acțiune oarecare.

De la informații află un număr de acasă al lui F. Flynn Slaterry, dar se hotărî să nu-l deranjeze. Putea să mai aștepte până la nouă.

Adam abia dacă dormise trei ore. Pulsul îi bătea nebunește, adrenalina i se revărsa în vene. Clientul lui nu mai avea decât patruzeci și două de ore de trăit și Slaterry ar trebui să ia dracului o hotărâre. Nu era corect să pritocească nenorocita aia de petiție, când putea să o trimită altor instanțe.

Soneriei telefonului îi smulse brusc din gânduri. Grefierul pentru condamnări la moarte de la Circumscripția a cincea îl informă că instanța respinsese apelul împotriva asistenței juridice ineficiente. Curtea era de părerea că această acțiune ar fi trebuit introdusă cu ani în urmă și nu era de acord cu argumentele prezentate.

— Bine, dar atunci de ce a avut nevoie de o săptămână ca să ia hotărârea asta? Întrebă Adam. Așa ceva se putea spune imediat, acum zece zile.

— Am să vă trimit chiar acum o copie, spuse grefierul.

— Mulțumesc. Îmi pare rău.

— Păstrăm legătura, domnule Hall. Vă așteptăm. Adam puse receptorul în furcă și se duse să-și ia niște cafea. La șapte și jumătate apăru și Darlene, obosită, palidă și mult mai devreme ca de obicei. Aducea faxul de la Circumscripția a cincea și un coșuleț cu struguri. Adam o rugă să trimită prin fax petiția abia respinsă la Curtea Supremă a Statelor Unite. Era pregătită de trei zile și domnul Olander din Washington îi spusese lui Darlene că subiectul era deja analizat de Curte.

Darlene îi aduse apoi două aspirine. O durere de cap cumplită îl irita în timp ce-și aranja documentele legate de cazul Cayhall într-o servietă mare și o cutie de carton. Secretarei îi dădu o listă de instrucțiuni.

Părăsi apoi biroul și clădirea sucursalei din Memphis a firmei „Kravitz & Bane” pentru a nu se mai întoarce niciodată.

Colonelul Nugent așteptă nerăbdător să se deschidă ușa de la etaj, apoi o luă la fugă pe culoar, urmat de opt membri ai nemaipomenitei sale echipe de execuție. Năvăliră în liniștea Nivelului A cu finețea unei grupe de la Gestapo — opt bărbați masivi, patru în uniforme, patru în haine civile, conduși de un cocoșel infatuat. Se opriră în fața celei numărată șase unde Sam stătea întins în pat, gândindu-se la ale lui. Ceilalți deținuți deveniră brusc foarte atenți la ceea ce se întâmpla lângă ei.

— Sam, a sosit momentul să mergi în celula de observație, zise Nugent, ca și cum lucrul ăsta îl preocupa cu adevărat.

Oamenii lui stăteau aliniați sub ferestrele de pe culoar.

Sam se apropie încet de gratii și îl privi atent pe Nugent.

— De ce?

— Pentru că așa spun eu.

— Dar de ce mă muți cu opt celule mai departe. La ce servește chestia

asta?

- Așa e procedura, Sam. Așa scrie la carte.
- Deci nu ai un motiv serios, nu?
- Nici n-am nevoie. Întoarce-te.

Sam se duse la chiuvetă și se spălă îndelung pe dinți. Apoi merse la toaletă și urină, ținându-și mâinile în șold. Apoi se spălă pe mâini, iar Nugent și oamenii lui îl priveau și fierbeau. Apoi își aprinse o țigară, și-o vârî între dinți și veni să-și ofere mâinile pentru a i se pune cătușele. Nugent făcu semn să se deschidă ușa și Sam ieși pe culoar. Făcu un semn cu capul în direcția lui J.B. Gullitt care privea îngrozit și gata-gata să izbucnească în plâns. Lui Hank Henshaw îi făcu cu ochiul.

Nugent îl luă de braț și îl conduse spre capătul culoarului, prin fața lui Gullitt și a lui Loyd Eaton, și Stock Turner și Harry Ross Scott și Budy Lee Harris și, în sfârșit, prin fața celulei în care Puștiul Predicator zăcea în pat cu fața în pernă și plângea. Culoarul era întrerupt de un perete de gratii asemenea celor de la celule, în mijlocul căruia se deschidea o ușă masivă de metal. Dincolo de ea, un alt grup de cozi de topor de-ale lui Nugent urmăreau în liniște ceea ce se întâmpla, savurând fiecare clipă. În spatele lor, un coridor îngust ducea către camera de izolare, și mai departe către camera de gazare.

Sam fusese mutat cu cincisprezece metri mai aproape de moarte. Sprijinit de perete, pufăind din țigară, bătrânul urmărea totul într-o tăcere plină de stoicism. Era numai și numai rutină, fără nimic personal.

Nugent se întoarce la celula șase și lătră niște ordine noi. Patru gardieni intrară în fosta celulă a lui Sam și începură să strângă lucrurile — cărțile, ventilatorul, televizorul, hainele, obiectele de toaletă, pe care le țineau în mâini de parcă ar fi fost contaminate cu cine știe ce microbi. Salteaua și așternuturile fură strânse și cărate de un gardian mătăhălos care călcă din greșeală pe un colț de cearșaf, sfâșiindu-l.

Ceilalți deținuți urmăreau acest vârtej cu o curiozitate tristă. Celulele lor minuscule erau asemenea unor straturi de piele și era dureros să vezi că unul dintre straturile acelea era sfâșiat fără milă. Așa ceva li se putea întâmpla și lor. Realitatea unei execuții năvălea peste ei; o auzeau în pocnetul cizmelor grele pe cimentul podelei și în vocile aspre ale echipei morții. Cu o săptămână în urmă, zgomotul unei uși trântite undeva, pe palier, ar fi trecut neobservat. Acum, el era un șoc teribil care le distrugea nervii.

Gardienii mărșăluiră înainte și înapoi cărând lucrurile lui Sam, până când celula șase fu complet goală. Nu dură mult. Îi aranjară totul în nouă sa cameră fără să le pese nici cât negru sub unghie de ceea ce făceau.

Nici unul dintre cei opt nu lucra acolo. Nugent citise undeva, în instrucțiunile lui Naifeh, că membrii echipei trebuie să-i fie absolut necunoscuți condamnatului. Trebuie aduși din alte sectoare. Treizeci și nouă de ofițeri și gardieni se oferiseră voluntari pentru eveniment și Nugent îi alesese pe cei mai buni.

- Ați mutat tot? îi întrebă el.
- Da, domnule.
- Foarte bine. Acum sunt ale tale, Sam.
- O, mulțumesc, domnule, mârâi Sam.

După ce ușa se închise, Nugent se apropie de gratii și spuse pe un ton plin de gravitate.

— Uite ce e, Sam. Sunt aici, dacă ai nevoie de ceva. Bine? Te-am adus aici, la capătul culoarului, ca să teputem supraveghea mai bine. Da? Vrei să fac ceva pentru tine?

Sam ignorase tot discursul.

— Foarte bine, zise colonelul, dându-se înapoi. Să mergem, le ordonă el

oamenilor săi.

Ușa se deschise la nici trei metri de Sam și echipa morții dispăru de-acolo. Sam aștepta. Nugent se mai uită o dată înapoi, și ieși în urma celorlalți.

— Hei, Nugent! strigă bătrânul deodată. Ce-ar fi să-mi scoți cătușele astea!?

Nugent îngheță în loc, echipa se opri din drum.

— Dobitocule! strigă Sam din nou și Nugent alergă înapoi, căutându-și înfrigurat cheile și împrăștiind în jur tot felul de ordine.

Culoarul se umplu de hohote de râs, lătrături, nechezături și miorlăituri furtunoase.

— Nu poți să-mi lași cătușele la mâini!

Ajuns la ușa lui Sam, Nugent înjură, strânse din dinți și găsi în sfârșit blestematele de chei.

— Întoarce-te, îi ceru el.

— Nenorocitul, ticălos ignorant ce ești! strigă Sam printre gratii drept în fața roșie de furie a colonelului.

Hohote de râs zguduiau pereții.

— Și mai și răspunzi de execuția mea! zise Sam furios și destul de tare ca să poată fi auzit de ceilalți. Ai fi în stare să te gazezi și pe tine!

— Nu fi așa de sigur! răspunse Nugent scurt. Și-acum întoarce-te.

Hank Henshaw sau poate Harry Ross Scott strigă „Barney Fife!” și strigățul fu imediat preluat de tot etajul.

— Barney Fife! Barney Fife! Barney Fife!

— Gura! răcni Nugent.

— Barney Fife! Barney Fife!

— Gura!

Sam se întoarse cu spatele și Nugent reuși în sfârșit să-i scoată cătușele și să dispară de acolo.

— Barney Fife! Barney Fife! scandară la unison până când ușa se închise cu un pocnet și culoarul rămase din nou pustiu.

Atunci glasurile tăcură brusc și hohotele de râs se stinseră. Încet, încet, brațele lor dispărură în celule.

Sam rămase cu ochii la cei doi gardieni care-l supravegheau de dincolo de ușă. Apoi, timp de câteva minute își puse lucrurile în ordine — vârî ventilatorul și televizorul în priză, aranjă cărțile pe raft, verifică apa de la toaletă și de la chiuvetă. Apoi se așeză pe pat și se uită la cearșaful rupt.

Sam se afla acum în cea de-a patra celulă care îi fusese pusă la dispoziție în lista morții și, fără îndoială, cea pe care avea s-o ocupe pentru cea mai scurtă perioadă de timp. Își amintea cu plăcere mai ales de cea de-a doua dintre ele, de pe Nivelul B, aflată lângă a prietenului său Buster Moac. Într-o zi, Buster fusese adus aici, în celula de observație, sub supraveghere permanentă ca nu cumva să se sinucidă. Sam plânsese când îl pierduse pe Buster.

Teoretic, condamnatul care ajungea pân-aici, ajungea precis și în gara următoare. Precum și în ultima.

Primul musafir al zilei găzduit în splendidul hol din fața biroului guvernatorului fu Garner Goodman, care chiar semnă în cartea de onoare, schimbă câteva cuvinte amabile cu secretara cea drăguță, și voia doar să-l anunțe pe guvernator că e disponibil. Fata voia să-i spună ceva când fu întreruptă de zbârnâitul telefonului.

— Oamenii ăștia, oftă ea după ce puse receptorul în furcă.

— Nu înțeleg, zise Goodman cu nevinovăție în glas.

— De câteva zile suntem asaltați de telefoane în legătură cu execuția clientului dumneavoastră.

— Da, e un caz care provoacă multă emoție. Se pare că mulți oameni de prin partea locului sunt pentru pedeapsa cu moartea.

— Nu și de data asta, zise fata în timp ce nota mesajul pe o bucată de hârtie roz. Cele mai multe telefoane le primim din partea celor care se opun execuției.

— Nu mai spune. Asta da, surpriză.

— Am s-o informez pe doamna Stark că sunteți aici.

— Mulțumesc, zise Goodman așezându-se la locul său și începând să răsfoiască din nou ziarele de dimineață. Sâmbătă, cotidianul din Tupelo făcuse marea greșală de a încerca să afle părerea opiniei publice despre execuția lui Sam Cayhall și înscrisese pe prima pagină un număr de telefon — apeluri gratuite — și o listă de instrucțiuni. Evident, Goodman și echipa lui de analiști ai pieței supuseseră redacția ziarului respectiv unui adevărat asediu telefonic. Așa se face că luni, rezultatele de peste weekend ale acestui sondaj de opinie fură de-a dreptul stupefiante. Trei sute două apeluri dintr-un total de trei sute douăzeci erau împotriva. Goodman nu-și putu stăpâni un zâmbet pișicher.

În biroul de alături, guvernatorul stătea la masa cea lungă care ocupa centrul încăperii și studia aceleași ziare. Pe chip i se citea tulburarea, ochii aveau o privire tristă și îngrijorată.

Mona Stark traversă podeaua de marmură, cu o ceașcă de cafea în mână.

— Garner Goodman așteaptă în hol.

— Lasă-l să aștepte.

— Linia directă a aproape blocată.

McAllister își privi calm ceasul de la încheietura mâini. Nouă fără unsprezece minute. Guvernatorul își frecă ușor bărbia cu degetele. De sâmbătă după-amiază de la ora trei și până duminică seara la ora opt, biroul lui de testare a opiniei publice telefonase la peste două sute de locuitori ai statului Mississippi și aflase că șaptezeci și opt la sută dintre ei erau de acord cu pedeapsa capitală, ceea ce nu era deloc surprinzător. Cu toate acestea, cincizeci și unu la sută dintre cei chestionați credeau că Sam Cayhall nu trebuia executat, iar motivele lor erau dintre cele mai diverse. Mulți erau de părere că Sam era prea bătrân pentru a fi executat. Crima de care se făcuse vinovat fusese comisă cu douăzeci și trei de ani în urmă, adică într-o epocă total diferită de cea în care trăiau acum Oricum o să moară la Parchman și încă destul de curând, așa că mai bine lăsați-l să moară în pace. Era persecutat pe motive politice. În plus, era alb, iar McAllister și oamenii lui știau că asta era un factor important, cu toate că nu era mărturisit.

Aceasta era vestea cea bună. Vestea cea rea era anunțată de imprimanta aflată lângă ziare. Deși funcționase cu o singură operatoare, linia directă primise două sute treizeci și unu de apeluri sâmbătă și o sută optzeci duminică. Adică un total de patru sute unsprezece apeluri telefonice. Peste nouăzeci și cinci la sută dintre ele erau împotriva execuției. Începând cu dimineața zilei de vineri, se înregistraseră în mod oficial opt sute nouăzeci și șapte de telefoane pentru bătrânul Sam, dintre care peste nouăzeci la sută erau împotriva execuției. Și acum linia directă era iar în stare de asediu.

La asta se adăuga faptul că birourile din teritoriu raportau o avalanșă de apeluri telefonice care se opuneau aproape în totalitate uciderii lui Sam. Membrii personalului reveneau din weekend povestind despre nenumăratele telefoane pe care le primiseră în acest timp. Roxburgh sunase și el ca să spună că telefoanele lui nu mai făceau față potopului de apeluri.

Guvernatorul era deja obosit.

— Azi la zece aveam programat ceva, îi spuse Monei fără s-o privească.
— Da, o întâlnire cu un grup de cercetași.
— Prezintă-le scuzele mele și anulează-o, s-au reprogramează-o. N-am nici un chef de fotografii. E mai bine să stau aici. Și pentru prânz?
— Senatorul Pressgrove. Ar fi trebuit să discutați despre procesul împotriva universităților.
— Nu pot să-l sufăr pe Pressgrove. Anulează prânzul și comandă niște pui. Și-acum, că m-am gândit mai bine, adu-l pe Goodman.
Își dădură mâna și se așezară. Duminică după-amiază, târziu, avocatul îi dăduse lui Larramore o cerere scrisă de anulare a audierii pentru clemență, ca urmare a dorinței aproape imperative a clientului lor.
— Tot nu vreți audierea? Întrebă guvernatorul, zâmbind obosit.
— Clientul nostru zice că nu, fără nici o explicație. Am încercat totul ca să-l convingem.
Mona îi oferi lui Goodman o ceașcă de cafea fără zahăr.
— E tare încăpățânat. Am impresia că așa a fost întotdeauna. Cum stați cu apelurile? Întrebă McAllister sincer interesat.
— Totul se desfășoară conform procedurilor.
— Dumneata ai mai trecut prin așa ceva, domnule Goodman. Eu nu. Ce pronostic dai în momentul ăsta?
Goodman amestecă ușor cu lingurița în ceașca de cafea, încercând să găsească răspunsul cel mai bun. Nu făcea nimănui nici un rău dacă îi spunea cinstit guvernatorului ce credea el în clipa asta.
— Fiind unul dintre avocații lui, înclin să fiu optimist. Aș zice că avem cam șaptezeci la sută șanse ca execuția să aibă loc.
Guvernatorul reflectă o vreme la cele spuse de avocat. Aproape că auzea deja telefoanele sunând până la roșu. Până și propriu lui oameni erau pe cale să-și piardă cumpătul.
— Domnule Goodman, știi ce-aș vrea eu? Întrebă el, plin de sinceritate.
Da, ai vrea ca telefoanele alea afurisite să nu mai sune, își zise Goodman în sinea lui.
— Ce?
— Aș vrea să stau de vorbă cu Adam Hall. Unde e?
— Probabil la Parchman. Am vorbit cu el la telefon acum o oră.
— Crezi că poate veni aici chiar azi?
— Cred că da, și de fapt avea de gând să vină încoace în după-amiaza asta.
— Bun. Am să-l aștept.
Goodman își înăbuși un zâmbet. Poate că, până la urmă, tot se produsese o spărtură în dig.
Și totuși, oricât ar fi putut părea de ciudat, prima speranță de câștig de cauză apăru pe un front neașteptat.

Șase blocuri mai departe, în clădirea tribunalului federal, Breck Jefferson intră în biroul șefului său, Onorabilul F. Flynn Slaterry, care vorbea, tulburat, la telefon. Breck aducea cu el o petiție pentru habeas corpus, plus un carnet plin de însemnări.

— Da? lătră Slaterry, trântind telefonul în furcă.
— Trebuie să stăm de vorbă despre Cayhall, zise Breck sobru. Știi că am primit o petiție în legătură cu incompetența lui mintală.
— O respingem și ne vedem mai departe de treabă. Sunt prea ocupat ca să mai îmi bat capul și cu ea. Lasă-l să o trimită la Circumscripția a cincea. Nu vreau să mai dau pe-aici de nenorocirea aia.

— Da, numai că trebuie să te uiți totuși la ceva, zise Breck tulburat, alegându-și cu grijă cuvintele.

— Ei, na. Ce vrei să spui?

— S-ar putea ca motivul să fie valabil.

Lui Slattery îi căzură fața și umerii.

— Haida-de. Glumești. Despre ce e vorba? Peste treizeci de minute intrăm în proces, avem un juriu care ne așteaptă.

Breck Jefferson fusese al doilea în grupa de studenți de la Facultatea de drept de la Emory și judecătorul îi acorda implicit încrederea sa.

— Susțin că Sam nu posedă competența mintală care să-i permită să suporte execuția, și asta conform codului destul de cuprinzător al statului Mississippi.

— Păi toată lumea știe că e nebun.

— Au un expert care e gata să depună mărturie. Și nu putem să nu-l luăm în seamă.

— Nu pot să cred ce-aud.

— Ai face mai bine să te uiți puțin la asta.

Înălțimea sa își masă ușor fruntea cu vârful degetelor.

— Ia loc și dă-mi să văd despre ce e vorba.

— Nu mai avem decât câteva mile, anunță Adam. Cum te simți?

Carmen vorbise foarte puțin după ce ieșiseră din Memphis. În prima ei călătorie în Mississippi, își petrecuse timpul admirând vastitatea deltei, și imensitatea câmpurilor de bumbac și de fasole, privind uimită la recolte, clătinând din cap la vederea pâlcurilor de cocioabe amărâte.

— Sunt emoționată, recunosc eu de mai multe ori. Vorbiseră pe scurt despre Berkeley și Chicago și despre cum s-ar putea să arate viitorul imediat. Nu spusese însă nimic despre părinți, Sam și familia acestuia.

— Și el e emoționat.

— Ce ciudat, Adam. Uită-te la noi: alergăm pe autostrada asta plină de sălbăticie, grăbiți să ne întâlnim cu un bunic care așteaptă să fie executat.

— Faci ceea ce trebuie să faci, o liniști fratele ei, bătând-o prietenește pe genunchi.

Fata era îmbrăcată cu niște pantaloni mult mai mari decât măsura ei, bocanci de munte și o cămașă de doc roșie care începuse să se decoloreze. Portretul tipic al studentului la psihologie.

— Am ajuns, zise Adam brusc; pe ambele laturi ale șoselei, mașinile erau parcate bară la bară, dar circulația era îngreunată de oamenii care se apropiau pe jos de gardul închisorii.

— Ce-i asta? Întrebă ea.

— Un circ.

Trecură pe lângă trei membri ai Klanului și Carmen clătină, uluită, din cap. Tipii mergeau ceva mai repede decât cei care se grăbesc de obicei să ajungă la demonstrații. În mijlocul șoselei, chiar în fața intrării în penitenciar, doi polițiști dirijau circulația. Îi făcură semn lui Adam să o ia spre dreapta. Un gardian de la Parchman îi arătă o zonă aflată de-a lungul unui șanț nu prea adânc de pe marginea drumului.

Mână în mână, porniră spre poarta principală, oprindu-se o clipă ca să vadă mai bine zecile de oameni ai Klanului în robe albe ce se învârteau în cerc în fața închisorii. Cineva pronunța un discurs pătimaș de la un megafon ce dădea rateuri o dată la fiecare câteva secunde. Un grup de cămăși brune cu pancarte în mâini stătea umăr lângă umăr, cu fața spre șosea. De cealaltă parte a șoselei erau parcate nici mai mult, nici mai puțin decât cinci dubițe ale

unor stații de televiziune. Camerele de luat vederi erau răspândite peste tot. Ba un canal de televiziune își trimisese chiar elicopterul, care acum se învârtea în cerc pe deasupra locului.

La poartă, Adam i-o prezentă pe Carmen lui Louise, noua sa prietenă, gardiana care controla documentele personale. Femeia era nervoasă și frântă de oboseală. O dată sau de două ori, izbucniseră și niște ciondăneli între glugați, reprezentanții presei și gardieni. Pentru moment, lucrurile erau cam neclare, dar nu dădeau semne să se îmbunătățească, după părerea ei.

Un gardian în uniformă îi conduse până la o dubiță care porni imediat în trombă.

— Incredibil, exclamă Carmen.

— Și pe zi ce trece e mai rău. Stai să vezi ce-o să fie mâine.

Când intrară pe drumul principal ce trecea pe sub copacii bătrâni și prin fața caselor albe și curate, dubita încetini viteza.

— Da' nici n-arată a închisoare, observă ea privind în jur.

— E o fermă de șaptesprezece mii de acri. În casele astea locuiește personalul închisorii.

— Au și copii, zise ea, privind bicicletele și scuterele din curți. Pare atât de pașnic. Unde sunt prizonierii?

— Ai răbdare.

Dubita o luă la stânga. Asfaltul lăsa locul drumului de pământ bătătorit. Drept în fața lor se înălța lista morții.

— Vezi turnurile de colo? îi arată Adam. Gardurile și sârma ghimpată?

Carmen dădu din cap.

— Asta e Unitatea de Securitate Maximă, căminul lui Sam în ultimii nouă ani și jumătate.

— Unde este camera de gazare?

— Acolo.

Doi gardieni se apropiară de dubiță, îi priviră cu atenție pe cei dinăuntru și pe urmă le făcură semn să treacă mai departe. Mașina se opri în fața intrării unde aștepta sergentul Packer. Adam i-o prezentă pe Carmen care abia dacă mai putea scoate o vorbă. Apoi intrară și sergentul îi percheziționă cu blândețe, sub privirile altor trei gardieni.

— Sam e deja acolo, le zise Packer, făcând un semn cu capul în direcția biroului din față. Intrați.

Adam o prinse pe fată de mână, ea dădu din cap în semn că e pregătită și atunci el deschise ușa.

Ca de obicei, Sam stătea pe marginea biroului, legănându-și picioarele. De data asta însă nu fuma. Aerul din încăpere era curat și proaspăt. Bătrânul își privi nepoții pe rând. Packer închise ușa, lăsându-i singuri.

Carmen dădu drumul mâinii fratelui său și se apropiă de birou, privindu-l pe Sam drept în ochi.

— Eu sunt Carmen, zise ea cu glas blând.

Sam coborî de pe birou.

— Și eu sunt Sam, Carmen. Năbădăiosul tău bunic.

Apoi o prinse de umeri și se îmbrățișară. Lui Adam îi trebuiră câteva secunde până să-și dea seama că Sam își răsese barba, că avea părul ceva mai scurt și mai pieptănat și că își încheiase costumul cel roșu până la gât.

Sam o strânse pe fată de umeri și îi privi atent chipul.

— Ești la fel de drăguță ca mama ta, zise el cu glas răgușit. Ochii lui erau umezi, iar Carmen se lupta cu lacrimile, mușcându-și buza și încercând să zâmbească. Îți mulțumesc că ai venit, continuă el, forțându-se să zâmbească. Și îmi pare rău că a trebuit să mă vezi în halul ăsta.

— Arăți grozav, zise ea.

— N-are rost să minți, Carmen, interveni Adam, spărgând gheața. Și hai să punem robinetul la lacrimi mai înainte să ne inunde.

— Stai jos, îi zise Sam fetei, oferindu-i un scaun, apoi se așeză lângă ea și o prinse de mână.

— Sam, afacerile au prioritate, interveni Adam, sprijinindu-se de birou. Azi-dimineață devreme, Circumscripția a cincea ne-a respins acțiunea. Așa că o să luăm alt tren.

— Fratele tău e un avocat grozav, îi spuse Sam lui Carmen. În fiecare zi îmi aduce aceeași veste.

— Păi, sigur că nici nu prea am încotro, spuse Adam.

— Ce mai face mama ta? o întrebă Sam pe fată.

— E bine.

— Spune-i că am întrebat de ea. Mi-aduc aminte că era o persoană deosebită.

— Am să-i spun.

— Ai vreo veste de la Lee? îl întrebă bătrânul pe Adam.

— Nu. Vrei s-o vezi și pe ea?

— Cred că da. Dar dacă nu poate să vină, înțeleg.

— Am să văd ce pot să fac, zise Adam, pe un ton plin de încredere.

Ultimele sale mesaje telefonice nu primiseră nici un răspuns din partea lui Phelps. Sincer vorbind, deocamdată nu avusese timp să o caute pe Lee.

Sam se aplecă și mai mult spre Carmen.

— Adam mi-a spus că studiezi psihologia.

— Așa e. Sunt studentă la Cal Berkeley și am să...

O bătaie bruscă în ușă le întrerupse conversația. Adam deschise puțin și dădu cu ochii de fața îngrijorată a lui Lucas Mann.

— Iertați-mă un minut, le spuse el celorlalți doi și ieși în hol. Ce s-a întâmplat?

— Te caută Garner Goodman, șopti Mann. Vrea să mergi imediat la Jackson.

— De ce? Ce se întâmplă?

— Se pare că una din petițiile voastre a spart un pic gheața.

— Care din ele? întrebă Adam, simțind că-i stă inima loc.

— Judecătorul Slattey vrea să stați de vorbă despre incompetența mentală. A programat o audiere pentru ora cinci, în după-masa asta. Să nu-mi spui nimic pentru că s-ar putea să fiu martorul procurorului.

Adam își închise ochii și își lovi ușor capul de perete. Mii de gânduri îi alergau sălbatic prin minte.

— Astăzi după-masă, la cinci. Slattey?

— E greu de crezut. Dar trebuie să te miști cât mai repede cu putință.

— Am nevoie de un telefon.

— Ai unul aici, zise Mann, arătându-i ușa din spate. Uite ce e, Adam. Știu că nu e treaba mea, dar eu nu i-aș spune lui Sam de chestia asta. Audiarea asta nu o să-ți dea obligatoriu un răspuns pozitiv și n-are rost să-i dai speranțe degeaba. Eu aș aștepta până după aceea.

— Ai dreptate. Mulțumesc, Lucas.

— N-ai de ce. Ne vedem în Jackson.

Adam se întoarse în încăperea unde conversația ajunsese la viața din Bay Area.

— Nimic important, zise Adam, încruntându-se și mergând spre telefon. Formă numărul fără să ia în seamă conversația celorlalți.

— Garner, sunt eu, Adam. Sunt aici cu Sam. Ce s-a întâmplat?

— Mișcă-ți fundul până aici, bătrâne, zise Goodman calm. Lucrurile au început să se miște.

— Te ascult.

Sam descria prima și ultima lui călătorie la San Francisco, făcută cu zeci de ani în urmă.

— Numărul unu, guvernatorul vrea să stea de vorbă cu tine între patru ochi. Am impresia că suferă. Noi îl tot pocnim în fund cu telefoanele noastre și omul începe să aibă fierbințeli. Dar mult mai important e faptul că Slaterry, tocmai el, s-a împiedicat de petiția cu problemele mintale. Am vorbit cu el acum o jumătate de oră și omul părea complet derutat. Iar eu nu i-am ușurat deloc situația. Vrea o audiere în după-amiaza asta la ora cinci. Am luat legătura cu doctorul Swinn și așteaptă să-l chem. Sosește la Jackson la trei și jumătate, gata să depună mărturie.

— Vin și eu imediat, zise Adam, cu spatele la Sam și Carmen.

— Ne vedem la guvernator.

— Era vorba de depunerea apelurilor, îi explică Adam lui Sam, care deocamdată era perfect indiferent. Trebuie să plec la Jackson.

— Dar de ce atâta grabă? Întrebă Sam de parcă ar mai fi avut ani întregi de viață înainte.

— Grabă? Ai spus grabă? Păi e ora zece, Sam, și e luni dimineață. Mai avem exact treizeci și opt de ore ca să dăm de un miracol.

— N-o să se întâmple nici un miracol, Adam, zise Sam întorcându-se spre Carmen a cărei mână se odihnea încă în mâna lui. Să nu te lași dusă de speranțe deșarte, draga mea.

— Poate că...

— Nu. De data asta mi-a venit rândul. Și sunt mai mult decât pregătit. Nu vreau să fiți triști când se va termina.

— Trebuie să mergem, Sam, spuse Adam, punându-i o mână pe umăr. Mă întorc diseară sau mâine dimineață.

Carmen îl sărută pe bătrân pe obraz.

— Inima mea e lângă tine, Sam, șopti ea.

Bătrânul o strânse în brațe câteva secunde, apoi se îndepărtă și se sprijini de birou.

— Ai grijă, fetițo. Să înveți bine. Și să nu mă judeci prea tare. Am ajuns aici din vina mea și mă așteaptă o viață mai bună în altă parte.

Carmen se ridică și îl mai îmbrățișă o dată. Când ieși din încăpere, fata avea lacrimi în ochi.

46

La amiază, judecătorul Slaterry era definitiv pătruns de gravitatea momentului și, cu toate că încerca din răputeri să ascundă acest lucru, se bucura imens de această clipă de liniște dinaintea furtunii. Mai întâi le dăduse liber avocaților și juriului din procesul civil pe care trebuia să-l judece. Apoi vorbise de două ori la telefon cu grefierul de la Circumscripția a cincea, în New Orleans, și apoi cu însuși judecătorul McNeely. Marea clipă venise puțin după ora unsprezece, când judecătorul Edward F. Allbright de la Curtea Supremă sunase din Washington ca să afle ultimele date ale problemei. Allbright urmărea cazul pas cu pas și oră de oră. Cei doi discutară despre teoria și practica legislativă. Nici unul dintre ei nu era împotriva pedepsei cu moartea și amândoi aveau probleme deosebite legate de legislația din Mississippi. Îl îngrijora faptul că, după povestea asta, orice deținut condamnat la moarte putea fi tentat să pretindă că e nebun și să găsească și doctorul care să o confirme.

Ziariștii mirosiră imediat că va avea loc o audiere și nu se mulțumiră doar să dea drumul unui potop de apeluri telefonice, dar se instalară de-a dreptul în anticamera guvernatorului. Un polițist fu chemat să curețe terenul de nepoftiți.

Secretara aducea în fiecare minut alte și alte mesaje. Breck Jefferson făcea săpături prin textele de lege și ocupase toată masa de conferințe cu hârtoagele lui. Slaterry vorbea cu guvernatorul, cu procurorul general, cu Garner Goodman și cu zeci de alte persoane. Își scosese pantofii și îi lăsase sub birou, iar el se învârtea în cerc, cu telefonul lipit de ureche, savurând cu nespusă plăcere nebunia dezlănțuită.

Dacă atmosfera din biroul lui Slaterry era febrilă, cea din biroul procurorului general era de-a dreptul haotică; Roxburgh turbase când aflase că unul din gloanțele trase la întâmplare de Cayhall nimerise ținta. Adică să te lupți zece ani de zile cu urșii ăștia, urcând și coborând pe scara apelurilor și petițiilor, trecând dintr-un tribunal în altul, punând la muncă grea nenumărate minți luminate din branșă, trântind pe masă o cantitate de hârtoage suficientă ca să distrugă o pădure de argumente, și tocmai când l-ai adus în bătaia puștii, tipul trânteste o tonă de apeluri de ultimă oră și unul dintre ele se nimereste să atragă atenția unui judecător oarecare, aflat într-o dispoziție blajină.

Roxburgh porni ca o furtună spre biroul lui Morris Henry, Doctorul Death în persoană, și împreună strânseseră în grabă o echipă formată din cei mai buni specialiști în penal pe care îi aveau la îndemână. Se întâlniră cu toții într-o bibliotecă mare, plină cu cele mai recente apariții de specialitate. Recitiră petiția lui Cayhall, precum și textul legii și puseră la punct strategia de urmat. Aveau nevoie de martori. Cine îl văzuse pe Cayhall în ultimele luni? Cine putea să depună mărturie despre lucrurile pe care le spusese sau le făcuse bătrânul? Medicii lor nu mai aveau practic timp să-l examineze. Condamnatul avea un doctor, iar ei nu. Și asta constituia o problemă importantă. În cazul în care voia să-l pună în mâinile unui doctor reputat, statul — adică acuzarea — se vedea nevoit să ceară o păsuire. Ceea ce însemna o suspendare a execuției. Lucru care nu intra în discuție.

Gardienii îl vedeau în fiecare zi. Și altcineva? Roxburgh îl sună pe Lucas Mann care îi sugeră să-l caute pe colonelul Nugent. Nugent spusese că da, îl văzuse pe Sam cu numai câteva ore în urmă și că, bineînțeles, ar fi fost de-a dreptul fericit să depună mărturie. Scârba aia de om nu era de loc nebun. Era pur și simplu stricat la suflet. Pe urmă, și sergentul Packer îl vedea zilnic. Și psihiatrul închisorii, doctor N. Stegall, îl cunoscuse pe Sam, așa că putea să depună mărturie. Nugent era extrem de nerăbdător să-și ofere ajutorul. Tot el propuse și numele capelanului penitenciarului. Și are să se mai gândească și la alții.

Morris Henry organizează o trupă de șoc formată din patru avocați a căror unică sarcină era să sape adânc ca să afle cât mai multe mizerii despre doctor Anson Swinn. De exemplu, alte cazuri în care fusese implicat. Să stea de vorbă cu alți avocați din țară. Să dea de urma stenogramelor proceselor unde depusese ca martor. Tipul nu era decât o marionetă închiriată pe bani, un martor de profesie. Așa că trebuia făcut orice ca să fie discreditat.

După ce planurile de atac și alte amănunte importante fură puse în ordine, Roxburgh coborî să stea de vorbă cu reprezentanții presei.

Adam își parcă mașina lângă clădirea Capitoliului. Goodman, fără haină,

cu mânecile cămășii suflecate până la cot, dar cu papionul la fel de impecabil ca de obicei, îl aștepta la umbra unui copac. Adam i-o prezentă pe Carmen.

— Guvernatorul vrea să te vadă la ora două. Tocmai vin de la el. E a treia oară că dau prin biroul lui de azi-dimineață. Hai să mergem la noi, zise el, făcând un semn în direcția centrului orașului. E foarte aproape de aici.

— L-ai cunoscut pe Sam, o întrebă Goodman pe Carmen.

— Da, azi-dimineață.

— Mă bucur.

— Ce-o fi în mintea guvernatorului? întrebă Adam.

Mergeau prea încet pentru gustul lui. Calmează-te, își spuse în sinea lui. Calmează-te.

— Cine știe? Vrea să vă întâlniți între patru ochi. Poate că analiza pieței l-a ajuns, în sfârșit. Poate că plănuiește să facă o figură specială pentru presă. Poate că e sincer. Nu-mi dau seama. În orice caz, arată obosit.

— Apelurile telefonice ajung la țintă?

— Minunat.

— Nu a intrat încă nimeni la bănuieli?

— Încă nu. Cinstit vorbind, îi lovim atât de tare și de iute că mă îndoiesc că mai au timp să localizeze telefoanele.

Carmen îi aruncă fratelui ei o privire albă pe care acesta nu o observă.

— Care-s noutățile în privința lui Slaterry? întrebă Adam în timp ce traversau o stradă, cu ochii la demonstrația în plină desfășurare pe treptele Capitoliului.

— Nici una, de azi-dimineață de la ora zece. Grefierul lui te-a sunat la Memphis și secretara ta i-a dat numărul meu de-aici. În felul ăsta au dat de mine și am aflat de audiere și de faptul că Slaterry vrea să se întâlnească cu avocații la ora trei la el în birou, ca să facă un plan de bătaie.

— Ce înseamnă chestia asta? întrebă Adam, sperând cu disperare ca mentorul său să-i anunțe iminența unei mari victorii.

— Pe cuvântul meu că nu știu, răspunse Goodman care simțise nervozitatea tânărului. Deocamdată, asta e o veste bună, dar nimeni nu are de unde să știe cât o să dureze. Audierile nu sunt ceva neobișnuit în această etapă.

Mai traversară o stradă și, în sfârșit, intrară în clădire. La etaj, biroul temporar bâzâia ca un stup de albine, cei patru studenți vorbind fără încetare în telefoanele lor celulare. Doi dintre ei își țineau picioarele pe masă. Unul stătea la fereastră, iar al patrulea se plimba de-a lungul peretelui opus, cu telefonul lipit literalmente de ureche. Adam rămase o clipă lângă ușă, încercând să se obișnuiască cu peisajul. Carmen se simțea definitiv pierdută.

Goodman le dădu explicațiile de rigoare aproape în șoaptă.

— Media e de șaizeci de telefoane pe oră. Formăm mai mult de-atât, dar liniile sunt evident ocupate, și asta numai și numai din cauza noastră. În timpul weekendului a fost ceva mai calm. Linia directă n-a folosit decât o singură operatoare.

Totul fusese spus pe tonul plin de mândrie al unui director de uzină care își prezintă ultimele achiziții.

— Unde telefonează? întrebă Carmen.

Unul dintre studenți veni spre ei și se prezentă. Apoi le spuse că, din punctul lui de vedere, situația era excelentă.

— Vreți să mâncați ceva? întrebă Goodman. Avem câteva sandvișuri chiar aici. Adam refuză oferta.

— Unde telefonează? întrebă din nou Carmen.

— Linia directă a guvernatorului, răspunse scurt Adam, fără nici o altă explicație.

Apoi îl ascultară pe studentul aflat cel mai aproape de ei cum își schimbă vocea și citește unul din numele de pe listă. Acum era Benny Chase, din Hickory Fiat, Mississippi, și votase și el pentru guvernator și, după părerea lui, Sam Cayhall nu trebuia executat. Era cazul ca guvernatorul să iasă în față și să se ocupe de situația asta.

Carmen îl privi nedumerită pe frate-său, dar el o ignoră cu desăvârșire.

— Cei patru sunt studenți la drept la Mississippi College, explică Goodman mai departe. De vineri încoace, am folosit vreo duzină de studenți de vârste diferite, albi și negri, femei și bărbați. Profesorul Glass ne-a ajutat foarte mult să-i găsim. Și a dat și el câteva telefoane. Și mai sunt cu noi și Hez Kerry și băieții lui de la „Defense Group”. Avem, în total, vreo douăzeci de oameni care dau telefoane.

Se așezară la un capăt al mesei aflate în centrul încăperii și Goodman aduse niște cutii cu răcoritoare pe care le găsisese într-un răcitor portabil. Apoi își continuă explicațiile.

— John Bryan Glass face chiar în clipa asta niște cercetări și până la patru o să avem o prezentare de caz. Hez Kerry muncește și el, adică verifică dacă au existat recent cazuri similare cu al nostru în alte state.

— Kerry este tipul negru? întrebă Adam.

— Da, este directorul lui „Southern Capital Defense Group”. O inteligență ascuțită.

— Deci un avocat negru care-și pune fundul pe jar ca să-l salveze pe Sam.

— Pentru Hez, asta n-are nici o importanță. Este un caz ca oricare altul.

— Aș vrea să-l cunosc și eu.

— Ai să-l cunoști, fii liniștit. Toți oamenii ăștia au să fie prezenți la audiere.

— Și muncesc pe bani? întrebă Carmen.

— Oarecum. Kerry primește un salariu. Printre altele, el trebuie să se ocupe de fiecare condamnare la moarte pronunțată în acest stat, dar, cum Sam are avocații lui personali, Kerry nu mai are treabă. Într-un fel, își donează timpul, dar el vrea să facă chestia asta, nu l-a obligat nimeni. Profesorul Glass primește salariu de la facultatea de drept, dar ceea ce face aici n-are nici în clin, nici în mână cu locul lui de muncă. Studenților le plătim cinci dolari pe oră.

— Cine-i plătește? întrebă ea.

— „Kravitz & Bane”, buna și bătrâna noastră firmă.

— Carmen trebuie să plece de-aici chiar în după-amiaza asta, interveni Adam, în timp ce răsfoia paginile unei cărți de telefon.

— Mă ocup eu de-asta, zise Goodman. Unde vrea să plece?

— La San Francisco.

— Am să văd ce se poate face. Dar deocamdată vă propun să mergeți să mâncați ceva la cafeneaua din colț. Guvernatorul ne așteaptă la ora două.

— Trebuie să ajung la bibliotecă, spuse Adam, privindu-și ceasul. Era aproape ora unu.

— Du-te și mănâncă ceva, Adam. Și încearcă să te relaxezi. Avem timp mai târziu să ne așezăm cu toții și să ne ocupăm de strategie. În clipa asta ai nevoie de calm și de hrană.

— Mie mi-e foame, zise Carmen, dornică să rămână puțin singură cu fratele său.

Leșiră din încăpere, închizând ușa în urma lor.

— Te rog să-mi explici, insistă ea, prinzându-l de braț înainte de a începe să coboare scara.

— Ce să-ți explic?

— Ce se întâmplă în cămăruța aia?

— E destul de evident, nu?

— Da, dar e legal?

— Nu e ilegal.

— Atunci e etic?

Adam răsuflă adânc și privi fix peretele din fața lor.

— Ce au de gând să-i facă lui Sam?

— Să-l execute.

— Să-l execute, să-l gazeze, să-l extermine, să-l omoare, cum vrei să-i zici. Dar în orice caz e o crimă, Carmen. O crimă legală. E o greșală pe care încerc să o împiedic. E o treabă murdară și dacă pentru asta trebuie să încalc etica profesională, ei bine, nu-mi pasă, am s-o fac.

— E ceva ce nu-mi miroase a bine.

— Chestie valabilă și pentru camera de gazare.

Fata clătină din cap și se abținu să mai spună ceva. Cu douăzeci și patru de ore în urmă, luase prânzul împreună cu prietenul ei într-o cafenea din San Francisco. Acum însă nu-și dădea prea bine seama unde se afla.

— Să nu mă condamni pentru asta, Carmen. Orele astea sunt pline de disperare.

— Bine, zise ea și începu să coboare treptele.

Singuri în biroul spațios, guvernatorul și tânărul avocat stăteau picior peste picior, pe scaune confortabile îmbrăcate în piele. Goodman o condusesese pe Carmen la aeroport. Mona Stark nu se zărea nicăieri.

— Ce ciudat, ești nepotul lui, dar l-ai cunoscut abia acum mai puțin de-o lună, zise McAllister, calm și aproape obosit. Eu însă îl cunosc de mulți ani. De fapt, el reprezintă o parte din viața mea. Și m-am gândit mereu că aștept cu nerăbdare ziua aceasta. Am vrut să moară, am vrut să fie pedepsit pentru că i-a omorât pe băieții ăia.

Își răsfiră părul de pe frunte și își masă ușor globii oculari. Vorbele lui păreau sincere, de parcă ar fi fost adresate unui vechi prieten cu care încerca să reia firul unor bârfe întrerupte demult.

— Acum însă nu mai sunt așa de sigur. Trebuie să-ți mărturisesc, Adam, că presiunea asta m-a ajuns.

Tânărul nu-și putea da seama dacă cel din fața lui era sincer sau un excelent actor.

— Ce anume va dovedi statul, dacă Sam moare? întrebă Adam. Lumea asta va fi mai bună când soarele va răsări miercuri dimineață și-l va găsi pe Sam mort?

— Nu. Dar vorbești așa pentru că nu crezi în pedeapsa cu moartea. În schimb eu cred în ea.

— De ce?

— Pentru că trebuie să existe o pedeapsă finală pentru o crimă. Dacă ai să te pui în poziția lui Ruth Kramer, ai să vezi că judeci altfel. Problema ta, Adam, și a altora ca tine, este că uitați cu totul de victime.

— Să știți că putem discuta ore în șir subiectul ăsta.

— Ai dreptate. Hai să-l lăsăm. Sam ți-a spus ceva nou despre atentat?

— Nu pot să vorbesc despre lucrurile pe care mi le-a spus Sam. Dar răspunsul este negativ.

— Poate c-o fi acționat de unul singur, nu știu.

— Ar mai avea vreo importanță chestia asta acum, cu o zi înainte de execuție?

— Ca să fiu sincer, n-am idee. Dar dacă aș ști că Sam n-a fost decât un complice, că altcineva este asasinul, atunci mi-ar fi imposibil să permit să fie executat. Știi că aș putea împiedica execuția. Aș putea s-o fac și mi-aș aprinde

paie în cap. Pe plan politic, distrugerile s-ar putea dovedi ireparabile, dar nu m-ar deranja. Politica începe să mă obosească. Și nu mă simt deloc bine în postura celui care hotărăște viața sau moartea unui alt om. Dar aş putea să-l grațiez pe Sam, dacă aş cunoaște adevărul.

— Credeți că a avut un ajutor. Mi-ați mai spus asta. Agentul FBI care a condus ancheta e de aceeași părere. Atunci de ce nu acționați în conformitate cu convingerile dumneavoastră și să-i acordați grațierea?

— Pentru că nu suntem siguri.

— Adică, dacă Sam vă spune un singur nume acum, în ultimele sale clipe de viață, bingo, luați stiloul și îi salvați viața?

— Nu, dar aş putea acorda o amânare, în așa fel încât să facem investigații.

— N-o să se întâmple asta, domnule guvernator. Am încercat. L-am întrebat de atâtea ori, și el a negat mereu, încât am renunțat să mai atacăm subiectul ăsta.

— Pe cine protejează în felul ăsta?

— Să mă ia dracu' dacă știu.

— Poate că ne înșelăm. Ți-a dat vreodată amănunte despre atentat?

— Repet, nu pot să spun nimic despre conversația dintre mine și clientul meu, dar îşi asumă toată responsabilitatea.

— Atunci, eu de ce să iau în considerația posibilitatea de a-l grația? Din moment ce criminalul însuși își asumă crima și susține că a acționat singur, cum Dumnezeu aş putea eu să-l ajut?

— Trebuie să-l ajutați pentru că este un om bătrân care oricum va muri curând. Pentru că e un lucru drept și pentru că, în adâncul inimii dumneavoastră, vreți să-l faceți. Dar e nevoie de curaj pentru asta.

— Mă urăște, nu-i așa?

— Da. Dar ar putea să-și revină. Grațiați-l și are să fie cel mai sincer susținător al dumneavoastră.

— E chiar nebun? Întrebă McAllister, zâmbind și luându-și o gumă de mestecat.

— Expertul nostru zice că da. Și o să ne străduim să-l convingem și pe judecătorul Slattery.

— Știu, dar chiar așa e? Ai stat ore întregi împreună cu el. E conștient de ce i se întâmplă?

Întrebarea aceea îl făcu pe Adam să renunțe la sinceritate. McAllister nu era un prieten și nu era deloc demn de încredere.

— E foarte trist, recunosc tânărul. La drept vorbind, pe mine unul m-ar mira să aflu că un om mai poate fi sănătos la minte chiar după numai câteva luni petrecute în lista morții. Sam era deja bătrân când a ajuns acolo, și s-a pierdut treptat. ăsta-i unul din motivele pentru care a refuzat toate interviurile. Este demn de milă.

Adam nu-și dădea seama dacă guvernatorul îl crezuse, dar în orice caz îl ascultase cu toată atenția.

— Ce program ai mâine? Întrebă McAllister.

— Nici unul, deocamdată. Depinde de ceea ce se va întâmplă la audierea de la judecătorul Slattery. Eu m-am gândit să petrec aproape toată ziua împreună cu Sam, dar s-ar putea foarte bine să alerg de colo-colo ca să mai depun apeluri de ultimă oră.

— Îți dau numărul meu de telefon de-acasă. Hai să păstrăm legătura mâine.

Sam luă câteva îmbucături din mâncarea de fasole și din turta de mălai,

apoi puse tava pe marginea patului. Același gardian cu mutră de imbecil îl urmărea de pe coridor. Viața era și-așa grea în cămăruțele astea minuscule înțesate cu tot felul de fleacuri, dar a trăi ca un animal în cușcă, supravegheat permanent, era absolut imposibil de îndurat.

Era ora șase, ora teleturnalului, și era nerăbdător să afle ce mai zicea lumea despre el. Televiziunea din Jackson își începu programul de știri cu vestea despre o audiere finală în fața judecătorului federal F. Flynn Slattery. Un tânăr nervos, filmat în fața clădirii Tribunalului federal din Jackson, ținea în mână un microfon și explica faptul că audierea fusese puțin amânată deoarece avocații se ciondăneau în biroul lui Slattery. Apărarea pretindea acum că domnul Cayhall nu avea capacitatea mintală care să-i permită să înțeleagă de ce avea să fie executat. Era senil și nebun, pretindea apărarea, care apelase la un cunoscut psihiatru în acest ultim efort al ei de a opri execuția. Audierea urma să înceapă imediat și nimeni nu știa de cât timp va avea nevoie judecătorul Slattery ca să ajungă la o hotărâre. Prezentatoarea programului de știri spuse, la rândul ei, că în acest timp, la Penitenciarul de stat de la Parchman toate sistemele intrau în funcțiune în vederea execuției. Apoi, pe ecran apăru brusc un alt tânăr reporter, filmat undeva în fața intrării principale a închisorii, care descria măsurile de securitate din ce în ce mai drastice. Când întinse brațul spre dreapta, camera de luat vederi panoramă zona din apropierea șoselei, acolo unde un adevărat carnaval era în plină desfășurare. Poliția era prezentă în forță, dirijând circulația și ținându-și ochiul vigilent asupra unui grup de mai multe zeci de membri ai Ku Klux Klanului. Pe lângă aceștia, mai puteau fi văzuți și reprezentanți ai mișcării pentru supremația rasei albe, precum și obișnuiții luptători pentru abolirea pedepsei cu moartea, spunea reporterul.

Camera reveni apoi în punctul de pornire unde se afla acum și colonelul George Nugent, director interimar la Parchman și persoana însărcinată cu desfășurarea execuției. Nugent răspunse încruntat la câteva întrebări, spuse că situația era sub control și confirmă că execuția va avea loc conform textului legii, dacă instanțele judecătorești permiteau ținerea ei.

Sam stinse televizorul. Cu două ore în urmă, Adam dăduse telefon și îi dăduse explicații în legătură cu audierea, așa că era deja pregătit să audă că era senil și scrântit și Dumnezeu mai știe cum. Oricum, povestea asta nu-i plăcea deloc. A aștepta să fie executat era un lucru greu de suportat, dar a asista la ponegrirea cu nonșalanță a sănătății sale constituia un atentat plin de cruzime la intimitatea sa.

Etajul era liniștit și dărmat de căldură. Televizoarele și radiourile erau stinse. Alături, Puștiul Predicator cânta încetișor „The Old Rugged Cross” și, auzindu-l, se simți ceva mai bine.

Noile sale veșminte stăteau cuminți pe podea, chiar lângă perete — o cămașă albă de bumbac, pantalonii numiți Dickies, ciorapi albi și o pereche de pantofi maro. Donnie petrecuse o oră întreagă împreună cu el în după-amiaza asta.

Stinse lumina și se întinse în pat, încercând să se relaxeze puțin. Mai avea de trăit treizeci de ore.

Instanța principală din clădirea federală viermuia de oameni în momentul în care Slattery le permise în sfârșit avocaților să plece din sală; fusese ultima dintr-o serie de reuniuni încinse care se întinseseră pe tot parcursul după-amiezei. Ceasul arăta ora șapte.

Intrară cu toții în sala de ședințe și-și ocupară locurile la mesele indicate. Adam și Garner Goodman erau împreună la aceeași masă. În spatele lor, pe

scaune, stăteau Hez Kerry, John Bryan Glass și trei din studenții la drept. Roxburgh, Morris Henry și o jumătate de duzină de asistenți se înghesuiau la masa acuzării. Pe al doilea rând de scaune din spatele lor se așezaseră guvernatorul, Mona Stark și Larramore. Restul publicului era constituit în cea mai mare parte din ziaristi. Camerele de luat vederi și aparatele de fotografiat nu erau permise. În rest, curioși, studenți la drept, alți avocați. Pe ultimul rând de scaune, îmbrăcat într-un costum sport și cu cravată la gât, stătea Rollie Wedge.

Când Slattery intră în sală, toată lumea se ridică în picioare.

— Luați loc, zise el la microfon. Se stenografiază, adăugă el, apoi făcu o prezentare succintă a petiției, a textului de lege aplicabil în cazul respectiv și a parametrilor audierii. Nu sunt deloc dispus să ascult argumente interminabile și întrebări fără rost, așa că vă ascult, le spuse el avocaților.

— Reclamantul e gata? întrebă el în direcția lui Adam.

— Da, domnule, zise tânărul, ridicându-se în picioare. Reclamantul îl cheamă ca martor pe doctorul Anson Swinn.

Swinn veni în boxa martorilor și jură să spună adevărul și numai adevărul. Adam se apropie de martor, ținându-și strâns însemnările în mână și spunându-și în sinea lui că nu trebuie să-și piardă cumpătul. Însemnările respective, splendid bătute la mașină și extrem de meticuloase, erau rezultatul superbelor cercetări și pregătiri aparținând lui Hez Kerry și John Bryan Glass. Cei doi, plus membrii echipei lui Kerry, erau total devotați lui Sam Cayhall și acestei audieri. De altfel, erau pregătiți să muncească fără întrerupere în cursul nopții, precum și toată ziua de mâine.

Adam începu cu câteva întrebări preliminare despre formația profesională a martorului. Răspunsurile doctorului Swinn erau punctate de accentul deosebit din Midwest, lucru foarte bun pentru ocazia respectivă, căci experții, pentru a fi respectați cum se cuvine, trebuie să vorbească altfel decât cei în mijlocul cărora se află momentan și să vină de la mari distanțe. Cu părul său negru, cu barba neagră, ochelarii negri și costumul său negru, doctorul avea într-adevăr aerul unui maestru neliniștitor de bun în branșa sa. Întrebările fură scurte și la obiect, dar numai datorită faptului că Slattery verificase diplomele și certificatele profesionale ale lui Swinn hotărând că persoana putea să depună mărturie în calitate de expert. Reprezentanții statului aveau dreptul să-l atace când le venea rândul, dar părerea lui va fi oricum înregistrată.

Conducător de Adam, Swinn povesti cele două ore petrecute împreună cu Sam Cayhall marțea trecută. Descrierea stării fizice a deținutului fu realizată cu atâta artă, încât Sam părea să fie de-a dreptul un cadavru ambulant. Foarte probabil că era nebun, deși termenul acesta era unul legal și nu medical. Răspundea cu mare greutate la întrebări cât se poate de simple, de genul: Ce ai mâncat la micul dejun? Cine stă în celula de alături? Când ți-a murit soția? Ce avocat ai avut în timpul primului proces? Și așa mai departe.

În același timp, Swinn avea grijă să-și acopere urmele, repetând de mai multe ori că nu petrecuse decât două ore împreună cu condamnatul, adică un interval de timp mult prea scurt pentru a pune un diagnostic indubitabil în cazul domnului Cayhall. Pentru așa ceva, era nevoie de o consultație mult mai amănunțită, deci mai îndelungată.

După părerea lui, Sam Cayhall nu aprecia la justa valoare iminența morții sale, nu înțelegea de ce va fi executat, și categoric nu-și dădea seama că este pedepsit pentru o crimă. Din când în când, Adam scrâșnea din dinți ca să-și împiedice trupul să tresară, dar trebuia să recunoască evidența — Swinn era deosebit de convingător. Domnul Cayhall era perfect calm și în largul său, fără nici cea mai vagă idee despre soarta care-l aștepta, risipindu-și zilele într-o celulă minusculă. Tristă situație. Unul dintre cele mai grave cazuri pe care le

întâlnise până acum.

În alt context, Adam s-ar fi îngrozit să aducă la bară un martor care să vândă gogoși într-un mod atât de evident. Numai că în acest moment era extrem de mândru de acest omuleț ciudat. Miza era viața unui om.

Slaterry nu avea de gând să pună punct mărturiei doctorului Swinn. Cazul de față va fi reanalizat imediat de Circumscripția a cincea și poate chiar de Curtea Supremă a SUA și prin urmare nu avea nici chef ca o instanță superioară să vină și s-o ia de la capăt în urma lui. Goodman se așteptase la chestia asta, așa că Swinn fusese antrenat în consecință. Deci, dată fiind indulgența curții, Swinn se lansă în posibilele cauze ale problemelor lui Sam Cayhall. Descrie oroarea de a trăi douăzeci și trei de ore pe zi într-o celulă; de a ști că la numai o zvârlitură de băț de tine, se află camera de gazare; să ți se refuze compania semenilor tăi, o hrană normală, viața sexuală, mișcarea fizică, aerul proaspăt. Lucrase cu numeroși condamnați la moarte din toată țara și le cunoștea foarte bine problemele. Bineînțeles că Sam era diferit de toți de până acum din cauza vârstei. În listele morții, media de vârstă este de treizeci și unu de ani, iar moartea vine cam după patru ani de așteptare. Când sosise la Parchman, Sam avea însă șaiszeci de ani, ceea ce făcea ca, din punct de vedere fizic și psihic, să fie inapt pentru așa ceva. Degradarea lui era prin urmare inevitabilă.

Swinn răspunse timp de patruzeci și cinci de minute la întrebările lui Adam. Apoi veni rândul lui Steve Roxburgh.

Doctorul știa foarte bine ce avea să urmeze, dar problema nu-l deranja în nici un fel. Procurorul general începu prin a-l întreba cine îi plătea onorariul și la cât se ridica acesta. Răspunsul fu că firma „Kravitz & Bane” îi plătea două sute de dolari pe oră. Mare brânză. Aici nu se afla în fața nici unui juriu. Slaterry știa că toți experții primeau bani, altfel n-ar fi putut depune mărturie. Roxburgh încercă să se agațe de calificarea profesională a martorului, dar drumul acela se înfundă. Omul era un psihiatru cu experiență, foarte bine educat și antrenat. Și ce dacă hotărâse, cu ani în urmă, că putea să facă bani frumoși depunând mărturie în calitate de expert la diverse procese? Asta nu îi micșora calificarea profesională. Iar Roxburgh nu era omul care să se lanseze într-o discuție în contradictoriu despre medicină cu un doctor.

Întrebările deveniră și mai ciudate, Roxburgh interesându-se de alte procese la care Swinn luase parte. În Ohio, un puști arsese într-un accident de mașină și Swinn își expusese părerea cum că puștiul fusese complet schilodit din punct de vedere mintal. Adică ceva absolut benign.

— Unde vreți să ajungeți cu întrebările acestea? îl întrerupse Slaterry.

— Înălțimea voastră, încercăm să-l discredităm pe acest martor, răspunse procurorul general, privindu-și însemnările.

— Asta văd și eu. Și mai văd și că nu aveți șanse să reușiți, domnule Roxburgh. Instanța cunoaște faptul că martorul a depus în multe procese din toată țara. Prin urmare, ce doriți?

— Încercăm să arătăm că este în stare să vină în față cu niște opinii de-a dreptul sălbatice, dacă din asta ies bani frumoși.

— Avocații fac același lucru în fiecare zi, domnule Roxburgh.

Câteva râsete răzlețe se făcură auzite în rândul publicului.

— Vă rog să treceți mai departe, îl îndemnă Slaterry pe procuror.

Roxburgh ar fi trebuit să se așeze la locul lui, dar în loc de asta se apucă să pună întrebări despre examinarea de care beneficiase pacientul. Nici așa nu ajunse nicăieri. Swinn răspundea cu o fluentă extraordinară care venea să mărească buna impresie lăsată de prima parte a depoziției sale. Roxburgh nu marcă nici un punct și, după ce-și primi pedeapsa, se așeză alături de ceilalți membrii ai echipei. Swinn primi în sfârșit permisiunea de a se retrage.

Următorul și de fapt ultimul martor al reclamantului constitui o surpriză pentru toată lumea, deși Slaterry îl aprobase deja. Adam îl chemă în boxă pe domnul E. Garner Goodman.

La întrebarea lui Adam, Goodman relatează pe scurt istoria reprezentării lui Sam Cayhall de către firma „Kravitz & Bane”, pe care judecătorul o cunoștea în mare măsură. Avocatul zâmbi când își aminti toate eforturile lui Sam de a-i concedia.

— În momentul de față, „Kravitz & Bane” îl mai reprezintă pe domnul Cayhall? Întrebă Adam.

— Categorie.

— Și vă aflați la Jackson ca să lucrați la acest caz?

— Exact.

— După părerea dumneavoastră, domnule Goodman, credeți că Sam Cayhall le-a spus avocaților săi totul despre atentatul împotriva lui Kramer?

— Cred că nu.

Rollie Wedge se îndreaptă în scaun și ascultă cu toată atenția.

— Vreți să explicați această afirmație?

— Bineînțeles. Întotdeauna au existat probe circumstanțiale foarte puternice că Sam Cayhall a fost însoțit atunci de încă o persoană. Atunci, precum și la toate atentatele care l-au precedat pe acela. Domnul Cayhall a refuzat să discute acest aspect cu mine și nici acum nu face acest lucru cu avocații săi. Evident, în această etapă, este crucial să le spună avocaților tot ce știe, dar el nu face așa ceva. Există fapte pe care ar trebui să le cunoaștem, dar el nu vrea să le divulge.

Wedge era în același timp nervos și ușurat. Sam rezista foarte bine, dar nici avocații nu se dădeau bătăuți și încercau toate variantele.

Adam mai puse câteva întrebări, apoi se așeză la locul lui. Roxburgh nu puse decât una singură:

— Când ați vorbit ultima dată cu domnul Cayhall? Goodman ezită o clipă; adevărul era că nu putea să-și amintească precis.

— Nu sunt sigur. Acum vreo doi-trei ani.

— Acum doi-trei ani? Și ziceți că sunteți avocatul lui?

— Sunt unul dintre avocați. Domnul Hall este avocatul principal și el a petrecut în ultima lună nenumărate ore împreună cu clientul nostru.

Roxburgh se așeză, iar Goodman reveni la locul său.

— Nu mai avem alți martori, înălțimea voastră, zise Adam.

— Chemați-vă primul martor, domnule Roxburgh, ceru Slaterry.

— Statul îl cheamă pe colonelul George Nugent, anunță Roxburgh.

Nugent fu adus de pe culoar în boxa martorilor. Ca de obicei, cămașa și pantalonii kaki n-aveau nici o cută. Cizmele îi străluceau. Colonelul își preciză cu voce tare numele și funcția pentru a fi incluse în stenogramă.

— Acum o oră eram la Parchman, adăugă el, uitându-se la ceas. Abia am ajuns aici cu un elicopter.

— Când l-ați văzut ultima oară pe Sam Cayhall? Întrebă procurorul.

— La nouă, azi-dimineață, când a fost transferat în celula de observație. Atunci am vorbit cu el.

— Și cum se prezenta, era vioi sau zăcea într-un colț și vorbea fără șir, ca un idiot?

Adam tocmai se pregătea să sară și să obiecteze, când Goodman îl prinse de braț.

— Era extrem de vioi, declară Nugent zelos. Foarte ascuțit, chiar. M-a întrebat de ce este mutat din celula lui de până atunci. Înțelegea foarte bine ce se întâmpla. Nu i-a plăcut, dar în zilele astea lui Sam nu-i place mai nimic.

— L-ați văzut și ieri?

- Da.
- Și era capabil să vorbească, sau zăcea nemișcat, ca o legumă?
- A, era de-a dreptul vorbăreț.
- Despre ce-ați vorbit?

— Eu aveam o listă cu câteva probleme pe care trebuia să le discut cu el. El era însă extrem de ostil și m-a amenințat fizic. E o persoană foarte aspră și are o limbă deosebit de ascuțită; pe urmă s-a mai liniștit puțin și am discutat despre ultima lui masă, despre martorii pe care-i vrea la execuție, despre ce să facem cu lucrurile lui. Am vorbit despre execuție.

- E conștient că e pe cale de a fi executat?

— Ce fel de întrebare mai e și asta? Întrebă la rândul său colonelul izbucnind în râs.

- Răspundeți la întrebare, interveni Slattey, încruntat.

— Bineînțeles că știe. Știe al dracului de bine ce se întâmplă. Nu e deloc nebun. Mi-a spus chiar că execuția n-o să aibă loc pentru că avocații lui vor ataca cu artileria grea, așa s-a exprimat el. Toată chestia asta face parte dintr-un plan, punctă Nugent, fluturându-și mâinile spre sală.

Roxburgh îl întrebă și de alte discuții cu Sam și colonelul nu trecu nici un amănunt cu vederea. Părea chiar că-și amintește fiecare cuvânt pronunțat de Sam în ultimele două săptămâni, în special sarcasmul mușcător și remarcile caustice.

Adam știa că totul era absolut adevărat. Se sfătui scurt cu Garner Goodman și hotărâra să nu pună alte întrebări. Nu prea ar fi avut nimic de câștigat.

Nugent ieși din sală în pas de defilare. Omul avea o misiune de dus la bun sfârșit. Era nevoie de el la Parchman.

Cel de-al doilea martor din partea statului fu doctor N. Stegall, psihiatru în cadrul Departamentului de condamnări.

- Vă rog să vă spuneți numele ca să poată fi înregistrat, spuse Slattey.

- Doctor N. Stegall.

- Ann? Întrebă Înălțimea sa.

- Nu. N. Este o inițială.

Judecătorul se aplecă ușor în față și o cercetă cu privirea.

— Doamnă doctor, nu v-am rugat să-mi spuneți inițialele, ci numele întreg. Vă rog încă o dată să-l spuneți, și repede, ca să poată fi consemnat.

Femeia se uită în altă parte, își dres glasul și zise fără urmă de entuziasm:

- Neldeen.

Nici nu-i de mirare, se gândi Adam. Oare de ce nu-l schimbă?

Roxburgh sesiză dificultatea momentului și interveni cu o serie de întrebări scurte despre formația ei profesională. Oricum, Slattey fusese deja de acord cu prezența ei în boxa martorilor.

— Așadar, doctor Stegall, începu Roxburgh, având grijă să nu facă nici o referire la Neldeen, când l-ați văzut ultima oară pe Sam Cayhall?

— Joi, pe 26 iulie, răspunse ea după ce aruncă o privire pe o foaie de hârtie.

- Care a fost scopul acestei vizite?

— Meseria mea îmi cere să-i vizitez din când în când pe deținuții din secția celor condamnați la moarte, mai ales pe cei ale căror execuții se apropie. Eu le ofer sfaturi și medicamente, dacă ei doresc acest lucru.

- Vă rog să descrieți starea psihică a domnului Cayhall.

— Era foarte vioi, foarte inteligent, cu o limbă foarte ascuțită, aproape grosolan. De fapt, cu mine s-a purtat de-a dreptul grosolan și mi-a cerut să nu mă mai întorc.

— Ați vorbit despre execuție?

— Da. Știa că mai avea de trăit doar treisprezece zile și m-a acuzat că vreau să-i dau medicamente ca să nu producă cine știe ce necazuri când îi va veni ceasul. Și-a mai exprimat îngrijorarea în legătură cu starea sănătății mintale a unui alt deținut, Randy Dupree despre care el crede că se degradează. Era chiar mai îngrijorat pentru domnul Dupree decât pentru sine însuși și m-a muștrat că nu îl examinez pe colegul său.

— După părerea dumneavoastră, suferă de vreo formă de scădere a capacității mentale?

— Nici pomeneală. Are o minte cât se poate de ascuțită.

— Nu mai am nici o întrebare.

Adam se apropie cu pași hotărâți de martoră.

— Doctor Stegall, spuneți-ne cum îi mai merge lui Randy Dupree? Întrebă el cu voce tare.

— Ăă, n-am avut ocazia să-l văd.

— Sam v-a spus să-l examinați acum unsprezece zile și dumneavoastră nu v-ați deranjat să-l vedeți.

— Am fost ocupată.

— De când ocupați postul acesta?

— De patru ani.

— Și în acești patru ani, de câte ori l-ați văzut pe Sam Cayhall?

— O singură dată.

— Nu prea vă interesează ce se întâmplă cu deținuții din lista morții, nu-i așa, doctor Stegall?

— Bineînțeles că mă interesează.

— Câți deținuți se află, în clipa de față, în listă?

— Ăă, nu sunt prea sigură. Cred că vreo patruzeci.

— Cu câți dintre ei ați stat de vorbă până acum? Dați-ne câteva nume.

Neldeen îngheță brusc, de teamă, furie sau ignoranță. Chipul crispat se întoarse într-o parte; femeia încerca din răspuțuri să-și amintească măcar un singur nume. Adam o lăsă să se chinuiască câteva secunde, apoi puse capăt situației penibile:

— Mulțumesc, doctor Stegall, zise el și se întoarse la locul lui.

— Chemați-vă următorul martor, ceru Slattery.

— Statul îl cheamă pe sergentul Clyde Packer. Packer fu adus de pe culoar. Era îmbrăcat în uniformă, dar nu avea armă.

Adam se aștepta la efectul depoziției lui Packer, un om cinstit care povestea numai ceea ce văzuse cu ochii lui. Îl cunoștea pe Sam de nouă ani și jumătate și bătrânul nu se schimbaseră deloc față de ziua în care sosise la Parchman. Toată ziua scria scrisori și documente la mașina de scris, citea foarte mult, mai ales cărți de legislație. Bătea la mașină petiții și apeluri pentru amicii lui din celelalte celule, și mai scria și scrisori pentru soțiile și iubitele câtorva deținuți care nu știau să scrie. Fuma țigară de la țigară pentru că voia să moară mai înainte ca statul să pună mâna pe el. Își împrumuta prietenii cu bani. După umila părere a sergentului, Sam avea mintea la fel de bună acum ca și cu nouă ani și jumătate în urmă.

Slattery se aplecă puțin în față, interesat de descrierea jocului de dame dintre Sam, Henshaw și Gullitt...

— Câștigă? îl întrerupse judecătorul pe Packer.

— Aproape întotdeauna.

Probabil că momentul crucial al audierii fu cel în care Packer povestea că Sam dorise să mai vadă un răsărit de soare înainte de a muri. Se întâmplase cu o săptămână în urmă, într-o dimineață în care Packer își făcea rondul obișnuit. Sam formulase cererea într-un mod cât se poate de decent. Știa că

mai avea puțin de trăit, zicea că era pregătit pentru marea călătorie și că ar fi vrut să mai poată vedea un ultim răsărit de soare. Așa că Packer se ocupase de toate și sâmbăta trecută Sam petrecuse o oră întreagă savurându-și cafeaua și așteptând apariția soarelui. După care îi mulțumise foarte frumos sergentului.

Adam nu puse nici o întrebare martorului, care putu să părăsească sala de tribunal.

Roxburgh anunță atunci că următorul său martor era Ralph Griffin, capelanul închisorii. Din boxa martorilor, Griffin privi stânjenit în jur. După ce spuse cum îl cheamă și cu ce se ocupă, își întoarse privirea prudentă spre Roxburgh.

— Îl cunoașteți pe Sam Cayhall? Întrebă procurorul general.

— Da, îl cunosc.

— Ați stat de vorbă cu el de curând?

— Da.

— Când l-ați văzut ultima oară?

— Ieri. Duminică.

— Și cum ați descrie starea lui psihică?

— Nu pot s-o descriu în nici un fel.

— Nu vă înțelege.

— Am spus că nu pot descrie starea lui psihică.

— De ce?

— Pentru că, în momentul acesta, eu sunt confesorul lui și de aceea tot ce spune sau face în prezența mea este strict confidențial. Nu pot să depun mărturie împotriva lui.

Procurorul general rămase blocat preț de câteva secunde, încercând din greu să aleagă pasul cel mai bun. Era clar că nici el, nici vreunul dintre învățații săi subalterni nu cântăriseră o asemenea situație. Poate că își ziseră că, din moment ce capelanul era angajatul statului, colaborarea sa cu tabăra procurorului era de la sine înțeleasă. Griffin se aștepta la un atac din partea Roxburgh, dar Slattey tranșă imediat chestiunea:

— Are dreptate, domnule Roxburgh. Martorul nu trebuia să se afle aici. Următorul?

— Nu mai avem alți martori, zise procurorul general, nerăbdător să se întoarcă la locul lui.

Înălțimea sa își făcu o sumedenie de însemnări, apoi și ridică privirea spre sala plină ochi de oameni.

— Am să examinez îndeaproape această chestiune și am să mă pronunț mâine dimineață, devreme. Am să-i anunț pe avocați imediat ce am să iau o hotărâre. Nu e nevoie să vă pierdeți vremea pe-aici. Ședința se suspendă.

Toată lumea se ridică și se grăbi să iasă din sală. Adam opri pe reverendul Griffin și îi mulțumi pentru ceea ce spusese, apoi se întoarse la masa unde îl așteptau Goodman, Hez Kerry, profesorul Glass și studenții acestuia. Rămaseră pe loc, vorbind în șoaptă, până când sala se goli complet. Apoi unul dintre ei zise ceva de cină. Era ora nouă.

Reporterii așteptau în fața sălii. Adam aruncă în stânga și-n dreapta câteva „fără comentarii” și-și văzu de drum. Rollie Wedge trecu ușor pe lângă tânăr și pe lângă Goodman, făcându-se nevăzut înainte ca cei doi să părăsească clădirea tribunalului.

Două echipe de cameramani erau deja pregătite. Pe treptele de la intrare, Roxburgh se adresa unui grup de reporteri, iar pe trotuar, guvernatorul nu se lăsa nici el mai prejos în fața altui grup. În timp ce trecea pe lângă el, Adam îl auzi pe McAllister spunând că grațierea nu era exclusă și că noaptea care va urma va fi una foarte lungă. Iar ziua de mâine va fi încă și mai grea. Va asista

la execuție? Întrebă cineva. Adam nu mai putu auzi răspunsul.

Se întâlnește la „Hal și Mal”, un restaurant foarte frecventat. Hez găsi o masă într-un colț și comandă un rând de beri. Undeva, în spate, o orchestră de blues crea atmosferă. Restaurantul și barul erau atât de aglomerate încât nu aveau unde să arunci un ac.

Adam se așează în colț, lângă Hez, și, pentru prima oară după multe ore, se simți ceva mai relaxat. Berea alunecă iute pe gât, calmându-l. Comandă și ceva de mâncare, apoi se apucă să discute despre audiere. Hez îi spuse că se prezentase minunat, iar studenții erau plini de complicitate. Toți erau optimiști. Adam le mulțumi pentru ajutorul lor. Goodman și Glass se așezaseră la celălalt capăt al mesei și se pierduseră într-o conversație extrem de interesantă despre un alt caz de condamnare la moarte.

Timpul trecea încet.

— Probabil că nu e cel mai bun moment să discutăm așa ceva, zise Hez cu jumătate de gură. Nu voia să-l audă și altcineva în afară de Adam. Orchestra cânta și mai tare. Bănuiesc că ai să te întorci la Chicago după ce are să se isprăvească povestea asta, continuă el, privindu-l pe Goodman ca să se asigure că acesta își continua conversația cu Glass.

— Da, cred că da, răspunse Adam, fără convingere.

În mintea lui nu era loc decât pentru ziua de mâine.

— Ei bine, vreau să-ți spun că unul dintre oamenii mei se apucă să practice avocatura pe cont propriu, așa că suntem în căutare de avocat. Dar te avertizez dinainte că e cumplit de mult de lucru și numai pe condamnări la moarte.

— Ai dreptate, zise Adam încet. Nu e deloc momentul să discutăm așa ceva.

— E o muncă dură, dar care îți dă multe satisfacții. Și-ți mai rupe și inima. Și mai e și socialmente necesară, preciză Hez, apoi luă o îmbucătură de cârnaț pe care o făcu să alunece pe gât cu o înghițitură de bere. Salariul este mizerabil, mai ales prin comparație cu ce câștigi la firmă. Buget mic, program interminabil, clienți cu duiumul.

— Cât?

— La început, treizeci de mii.

— Eu câștig acum șaiszeci și două de mii. Fără să mai pomenesc de perspective.

— Am trecut și eu prin asta. Aveam șaptezeci de mii la o firmă din Washington D.C., dar am renunțat și am venit aici. Mai aveam puțin și deveneam partener la firmă, dar nu mi-a fost greu să aleg. Bani nu înseamnă totul în viață.

— Ți place ce faci acum?

— Să știi că te prinde. Ai nevoie de convingeri și de principii morale puternice ca să lupți împotriva sistemului. Te rog să te gândești la propunerea mea.

Goodman își întoarse privirea spre ei.

— Te întorci la Parchman în seara asta? Întrebă el.

Adam, care își termina cea de-a doua bere, ar fi vrut s-o bea și pe a treia, dar își zise că ce-i mult nu-i bun.

— Nu. Las pe mâine dimineață, până când aflu un rezultat.

În timpul cinei, îi ascultară pe Goodman, Glass și Kerry povestind despre alte cazuri de condamnări la moarte. Berea curgea în valuri, și încet, încet trecură cu toții de la optimism la încredere declarată.

Întins în pat, la adăpostul întunericului, Sam aștepta miezul nopții. De la televizor aflase că audierea se terminase și că viața lui se afla acum în mâinile unui judecător federal.

Un minut după miezul nopții, închise ochii și spuse o rugăciune. Îl rugă pe Dumnezeu să o ajute pe Lee să treacă de necazuri, să o apere pe Carmen și să-i dea lui Adam puterea să supraviețuiască inevitabilului.

Mai avea douăzeci și patru de ore de trăit. Își încrucișă brațele la piept și adormi.

47

La șapte treizeci fix, Nugent închise ușa și ședința începu. În mijlocul sălii, ca să-și supravegheze mai bine trupele, colonelul spuse cu glas sumbru:

— Vin de la USM. Deținutul era treaz și vioi, fără nici o legătură cu momăia lipsită de viață de care vorbesc ziarurile din dimineața asta.

În acest punct, făcu o scurtă pauză și zâmbi, așteptându-se ca toată lumea să-i admire umorul, dar rezultatul fu nul.

— De fapt, și-a și luat micul dejun și acum mușcă în stânga și-n dreapta, cerând insistent să fie dus afară pentru ora de plimbare. Prin urmare, tot mai există ceva normal pe-aici. Curtea federală din Jackson n-a dat încă nici un semnal, așa că problema noastră merge deocamdată mai departe conform programării. Corect, domnule Mann?

Așezat la masa aflată de cealaltă parte a sălii, Lucas Mann citea ziarul și încerca să-l ignore pe colonel.

— Corect.

— Acum, există două direcții de interes. Prima este presa. Și l-am desemnat pe sergentul Moreland aici de față să se ocupe de nemernicii ăia. O să-i mutăm în centrul pentru vizitatori din spatele porții principale și-o să încercăm să-i ținem acolo. Îi înconjurăm cu gardieni și ferească-i Dumnezeu să se apuce să se vânture de colo-colo.

După-masă, la ora patru, o să trag la sorți numele reporterilor care vor putea să asiste la execuție. Ieri aveam peste o sută de cereri, dar or să primească numai cinci locuri. A doua problemă este ce se întâmplă dincolo de porțile noastre. Guvernatorul a fost de acord să trimită trei duzini de polițiști pentru azi și mâine și or să sosească în curând. Trebuie să ne ținem departe de țicniții ăia, mai ales de capetele alea rase, nenorociții sunt nebuni cu adevărat, dar în același timp trebuie să menținem și ordinea. Ieri s-au produs două încăierări, iar lucrurile puteau să iasă rău de tot dacă nu interveneam noi. Dacă execuția va avea loc, atunci s-ar putea să trecem prin niște momente destul de grele. Aveți vreo întrebare?

Nimeni nu-și exprimă dorința de a întreba ceva.

— Foarte bine. Vreau ca fiecare dintre dumneavoastră să acționeze cu profesionalism și cu simțul răspunderii. Liber, puteți pleca, încheie colonelul, salutând militărește și prinzându-i pe toți într-o privire plină de mândrie.

În așteptarea lui J.B. Gullitt, Sam încălecă banca și aranjă tabla pentru partida de dame. Din când în când, lua câte o înghițitură din cafeaua sleită rămasă pe fundul ceștii.

Gullitt apăru în ușa și așteptă câteva secunde, până când îi fură scoase cătușele de la mâini. Apoi își masă încheieturile, își duse mâna la ochi, ferindu-i de lumina soarelui, și-și privi prietenul. Se apropie de bancă și-și

ocupă poziția în fața tablei de joc.

Sam nu-și ridică nici o clipă privirea.

— Ai vreo veste bună, Sam? Întrebă Gullitt cu nervozitate în glas.

Spune-mi că n-are să se întâmple.

— Hai, mută, zise Sam, cu ochii la piese.

— Nu poate să se întâmple, Sam.

— E rândul tău să deschizi. Mută.

Gullitt își plecă încet privirea spre tabla de joc.

Teoria cea mai vehiculată în cursul dimineții era aceea că șansele de a fi pronunțată o suspendare creșteau pe măsură ce timpul trecea și Slaterry nu zicea nimic. E adevărat că ea era susținută de înțelepciunea convențională a celor care se rugau pentru așa ceva. Nici o veste la ora nouă și nici la nouă treizeci. Adam aștepta în biroul lui Hez Kerry, transformat în cartier general în ultimele douăzeci și patru de ore. Goodman se afla în cealaltă parte a orașului, supraveghind hărțuiala neîndurătoare a liniei telefonice directe a guvernatorului, o sarcină care se părea că îi place la nebunie. John Bryan Glass se autoparcase în fața biroului lui Slaterry.

În cazul în care Slaterry refuza amânarea, urmau să facă imediat apel la Circumscripția a cincea. Textul apelului fusese gata înainte de ora nouă, pentru orice eventualitate. Kerry mai pregătise și o petiție pentru Curtea Supremă a SUA pentru cazul în care Circumscripția a cincea respingea apelul. Hârțiile așteptau. Totul era în așteptare.

Ca să-și facă de lucru și să nu se mai gândească la problema lor, Adam telefonă tuturor celor care-i trecură prin minte: lui Carmen, la Berkeley; fata se simțea bine, dormea. Sună acasă la Lee, unde bineînțeles că nu răspunse nimeni. Apoi îl căută pe Phelps la birou, dar îi răspunse o secretară. Pe urmă îi dădu telefon lui Darlene ca să-i spună că nu știe când se întoarce. Numărul personal al lui McAllister era ocupat. Poate că-l blocase Goodman.

Îl sună pe Sam și-i povesti cum se desfășurase audierea din seara precedentă, punând un accent special pe prestația Reverendului Griffin. Packer fusese și el martor și spusese numai adevărul. Nugent se comportase în nota lui obișnuită, adică fusese un măgar. Încheie spunându-i lui Sam că se va întoarce pe la prânz. Bătrânul îl rugă să se grăbească.

La unsprezece, numele lui Slaterry era deja înjurat și blestemat cu fervoare. Lui Adam i se scârbise. Îl sună pe Goodman și-i spuse că se întoarce la Parchman. Își luă la revedere de la Hez Kerry și îi mulțumi încă o dată pentru ajutor.

Apoi plecă în viteză din Jackson. Dacă nu depășea viteza legală ajungea la Parchman în două ore. Un post de radio care emitea buletine de știri la fiecare jumătate de oră îi oferi o discuție interminabilă în studio despre jocurile de noroc din cazionurile existente în Mississippi, dar nici o noutate despre cazul Cayhall la buletinul de știri de la unsprezece treizeci.

Mașina alerga cu mai bine de o sută de kilometri la oră peste marcajele rutiere, poduri și zone de limitare a vitezei din orașele și cătune. Tânărul nu-și dădea seama prea bine ce anume îl făcea să alerge în halul ăsta spre Parchman, mai ales că, odată ajuns acolo, nu avea ce să facă; manevrele avocațești rămăseseră în Jackson. Aici, va sta lângă Sam și vor număra împreună trecerea orelor. Sau poate că vor sărbători un dar minunat primit din partea Tribunalului federal.

La un moment dat opri lângă orașelul numit Flora, la o băcănie de pe șosea, ca să cumpere benzină și să bea un suc. Vestea o auzi în mașină. Postul de radio întrerupsese vorbăria plictisitoare despre jocurile de noroc și acum

transmitea cu sufletul la gură că judecătorul F. Flynn Slattey, de la Curtea Districtuală, tocmai respinsese ultima petiție în cazul Cayhall, cea care pretindea incompetența mintală. Problema va fi transferată în cel mult o oră Circumscripției a cincea judiciare. Sam Cayhall mai făcuse un pas uriaș către camera de gazare, comentă pe un ton plin de dramatism prezentatorul.

În loc să accelereze, Adam încetini până la o viteză rezonabilă. Opri radioul și își bău sucul de fructe. Deschise ușor fereastra, lăsând aerul cald să intre în mașină. Mile întregi, îl înjură pe Slattey în gura mare, răcnind la parbriz și gratulându-l cu tot felul de epitete cumplite. Trecuse puțin de amiază și, cinstit vorbind, Slattey ar fi putut să se pronunțe de acum cinci ore. Ei, pe dracu' dacă ar fi avut curaj, s-ar fi pronunțat de astă-noapte. Adam îl înjură și pe Breck Jefferson, ca să nu-l nedreptățească.

Sam îi spusese de la început că reprezentanții statului țineau morțiș la execuția asta. Rămăsese în urma Louisiane, Texasului și Floridei, până și Alabama, Georgia și Virginia procedau la mai multe execuții decât Mississippi. Așa că trebuia făcut ceva. Apelurile nu se mai terminau. Criminalii erau cocoliți, criminalitatea devenea de nestăpânit. Prin urmare, cineva trebuia executat pentru ca restul țării să vadă că acest stat lua foarte în serios legea și ordinea.

Abia acum Adam îl credea pe bunicu-său.

Renunță să mai înjure o bucată de vreme. Își termină sucul și aruncă cutia goală pe fereastra mașinii, încălcând astfel clar legea locală împotriva celor care aruncau gunoaie pe domeniul public. În clipa asta, i-ar fi fost greu să-și exprime părerea sinceră despre statul Mississippi și legile sale.

Parcă îl vedea pe Sam cum stătea în celulă, uitându-se la televizor și auzind vestea.

Pe Adam îl duru inima de jale pentru bătrân. Ca avocat, ratase. Clientul său era pe cale să moară în mâinile guvernului, și el nu putea să facă absolut nimic.

Știrea trecu precum curentul electric prin armata de reporteri și cameramani care împânzeau acum centrul pentru vizitatori aflat în imediata apropiere a intrării principale. Se strânseseră cu toții în jurul televizoarelor portabile, urmărind posturile din Jackson și Memphis. Micul sector rezervat presei era încercuit cu frânghii și baricade, iar trupele lui Nugent stăteau permanent cu ochii pe ei.

Pe măsură ce vestea se răspândea, tămbălăul de pe marginea șoselei creștea. Peste o sută de membri ai Klanului începură să scandeze cu toată forța în direcția clădirii administrației. Capetele rase, naziștii și arienii răcneau obscenități pentru urechile celor care stăteau să-i asculte. Călugărițele și alți protestatari liniștiți stăteau sub umbrele, încercând să nu-i ia în seamă pe zurbagii lor vecini.

Sam află vestea pe când își luă ultima masă înainte de cea dinaintea execuției. Rămase cu ochii țintă la televizor, urmărind imaginile succesive de la Parchman și Jackson. Un tânăr avocat negru despre care nu auzise vorbindu-se niciodată îi explica unui reporter care va fi pasul următor al echipei de apărători ai lui Sam Cayhall.

Prietenul său, Buster Moac, se plânsese că în ultimele zile se trezise cu atâția avocați implicați în cazul lui, încât nu mai știuse care era de partea lui și care împotriva. Dar Sam era sigur că Adam controla situația.

Își termină mâncarea și puse castronul pe tava așezată pe podea, lângă piciorul patului. Se apropie de gratii și rânji batjocoritor în direcția gardianului cu chip lipsit de orice expresie care-l supraveghea de dincolo de ușa

culoarului. Pe etaj domnea liniștea. Televizoarele din celule erau date încet, deținuții urmărind programul cu un interes morbid. Nu se auzea nici un glas, lucru foarte rar întâlnit în locul acesta.

Sam își scoase pentru ultima oară salopeta cea roșie, o făcu ghemotoc și o aruncă într-un colț. Papucii de cauciuc fură azvârliți dintr-o mișcare sub pat, să nu-i mai vadă. Apoi își aranjă frumos pe pat noua ținută, descheie încet cămașa cu mâneci scurte și o îmbrăcă. Îi venea de minune. Își trase pe el pantalonii kaki: deoarece erau un pic prea lungi, se așeză pe pat și răsuci două manșete cât se poate de corecte. Ciorapii de bumbac erau groși și plăcuți. Pantofii erau puțin cam mari, dar nu-l deranjau.

Hainele acestea adevărate îi aduseseră deodată în minte amintiri dureroase din lumea liberă. Patruzeci de ani de zile purtase numai pantaloni de felul ăsta. Și-i cumpăra de la magazinul aflat în piața din Clanton și avea întotdeauna patru sau cinci perechi de rezervă în ultimul sertar al dulapului său de haine. Soția sa îi spăla și-i călca fără să folosească apret și, după vreo duzină de spălături, țesătura semăna cu materialul de pijama. Îi purta și la muncă și în oraș. Îi purta când pleca la pescuit cu Eddie, dar și atunci când stătea pe verandă și o dădea în leagăn pe micuța Lee. Îi purta la cafenea și la întrunirile Klanului. Da, îi purtase chiar și în călătoria aceea fatală la Greenville, ca să arunce în aer biroul evreului ăluia radical.

Se așeză pe pat și ciupi ușor dunga perfect călcată de sub genunchi. Nu mai purtase pantaloni din ăștia de nouă ani și jumătate. În orice caz, i se părea normal să-i poarte acum, în camera de gazare.

La sfârșit vor fi băgați într-un sac și aruncați în foc.

Adam se opri mai întâi în biroul lui Lucas Mann. La intrarea principală, Louise îi dăduse un bilet care îi spunea că e așteptat pentru ceva important. Mann închise ușa și îl invită să se așeze, dar Adam refuză. Era nerăbdător să-l vadă pe Sam.

— Circumscripția a cincea a primit apelul acum o jumătate de oră, zise Mann. M-am gândit că poate vrei să dai telefon la Jackson.

— Mulțumesc, dar am să folosesc telefonul din clădirea închisorii.

— Perfect. Din jumătate în jumătate de oră iau legătura cu biroul procurorului general, așa că, în momentul în care aflu ceva, te caut.

— Mulțumesc, zise Adam, foindu-se în loc.

— Sam vrea să primească ultima masă?

— Îl întreb peste un minut.

— Bun. Sună-mă sau spune-i direct lui Packer. Ce știi de martori?

— Sam n-o să aibă nici un martor.

— Dar tu?

— Nu, nu-mi dă voie. Ne-am înțeles cu mult timp în urmă.

— Perfect. Deocamdată nu cred că mai sunt și alte probleme. Am aici un fax și un telefon, așa că, dacă vrei, poți să folosești biroul meu; e și mai multă liniște.

— Mulțumesc, zise Adam, părăsind încăperea.

Își parcă pentru ultima oară mașina pe bucata de pământ de lângă gardul listei morții. Se apropie cu pași înceți de turnul de pază și își puse cheile în găleata agățată de frânghie.

Cu patru săptămâni în urmă, Adam privise pentru prima dată cum găleata cea roșie se ridicase, ducându-i cheile cu ea. Atunci se gândise cât de primitiv și în același timp eficace era acel sistem. Acum patru săptămâni. Parc-ar fi fost patru ani.

Așteptă să se deschidă porțile duble, apoi se întâlni cu Tiny pe treptele de

la intrare.

În biroul din față, Sam se așezase pe marginea mesei și-și privea plin de admirație pantofii.

— Mă uitam un pic la hainele astea, zise el, mândru. Adam veni mai aproape și-l inspectă din cap până în picioare. Sam era pur și simplu strălucitor, mai ales că se și bărbierise.

— Ești la mare fix.

— Mișto foc, este?

— Arăți bine, Sam, foarte bine. Donnie ți le-a adus?

— Da. Le-a cumpărat de la un magazin d-ăla, de solduri. Eu mă apucasem să-mi comand niște haine la New York, da" la urma urmelor, ce mama dracului, dacă el le-a adus pe astea?! Nu e decât o execuție. Ți-am zis că n-am să le dau voie să mă omoare într-o mizerie de-aia roșie, de-a lor. Abia am scos-o de pe mine și n-am s-o mai pun niciodată la loc. Și trebuie să-ți spun, Adam, că m-am simțit foarte bine după ce-am aruncat-o.

— Ai auzit noutatea?

— Sigur. Doar au dat-o la toate jurnalele. Îmi pare rău pentru audiere.

— Acum e la Circumscripția a cincea și mă bucur să știu că e acolo.

Pentru că avem șanse mai mari.

Sam zâmbi și își întoarse privirea, ca și cum nepoțelul îi spunea bunicului o minciună nevinovată.

— La prânz am văzut la televizor un avocat negru care zicea că lucrează pentru mine. Ia spune-mi ce dracu' se întâmplă?

— Probabil că a fost Hez Kerry, spuse Adam, punându-și servieta pe birou și așezându-se.

— Adică îl plătesc și pe ăsta?

— Da, Sam, îl plătește și pe el cu același onorariu pe care mi-l dau mie.

— Eram și eu curios. Și doctorul ăla căcăcios, cum îl cheamă, Swinn?

Probabil că și-a făcut numărul.

— Adevărul e că mai aveam un pic și plângeam. Când a terminat de vorbit, toată lumea te și vedea bântuind prin celulă, scrâșnind din dinți și făcând pipi direct pe podea.

— Ei, află că mai am un pic și scap definitiv de mizerie, spuse Sam și vorbele lui aveau un aer aproape sfidător, fără urmă de teamă. Uite, vreau să te rog ceva, adăugă el, dând la iveală încă un plic.

— Țsta pentru cine mai e?

— Vreau să te duci și să-i dai asta șefului oamenilor din Klan care stau afară, la intrare. Vezi să faci în așa fel încât să te filmeze ziariștii pentru că vreau să știe toată lumea ce-am scris aici.

— Și ce scrie aici? Întrebă Adam, bănuitor.

— Merge drept la țintă. Le cer să plece acasă. Să mă lase să mor în pace. N-am auzit niciodată de nici unul din grupurile astea care fac prea mult caz de moartea mea.

— Știi bine că nu-i poți face să plece.

— Știu și nici nu mă aștept s-o facă. Dar la televizor apare cum că indivizii sunt prietenii mei. Or, eu nu cunosc pe nici unul dintre ei.

— Nu sunt foarte convins că e o idee bună, se gândi Adam cu voce tare.

— Și de ce nu, mă rog?

— Pentru că, exact în momentul ăsta, noi susținem în fața Circumscripției a cincea că nu ești decât o legumă care nu poate în nici un caz să-și adune gândurile pentru asemenea lucruri.

— Voi, avocații, mârâi Sam, înfuriindu-se brusc. Nu renunțați niciodată, nu-i așa? Adam, s-a sfârșit, jocul s-a terminat.

— Nu, nu încă.

- Ba, în ce mă privește, s-a isprăvit. Și acum ia dracului scrisoarea asta afurisită și fă cum ți-am spus.
- Chiar acum? Întrebă Adam, privindu-și ceasul. Era unu și jumătate.
- Da! Chiar acum. Te aștept aici.

Adam opri mașina lângă ghereta paznicului de la intrarea principală și îi explică lui Louise ce avea de gând să facă. Era nervos. Femeia privi chiorâș plicul, apoi le strigă unor gardieni în uniformă să se apropie. Cei doi îl escortară pe Adam până la locul unde se desfășura demonstrația. Cei câțiva reporteri care îi filmau pe protestatari îl recunoscuseră pe Adam și se strânseseră imediat în jurul lui, dar tânărul își văzu de drum fără să-i ia în seamă. Deși speriat, era hotărât să facă ce i se ceruse, iar cele două gărzi de corp proaspăt achiziționate îl linișteau cât de cât.

Merse direct spre copertina alb-albastră care delimita cartierul general al Klanului; un grup de robe albe îl aștepta deja. Reprezentanții presei îl înconjurară imediat pe Adam, pe gardieni și pe oamenii Klanului.

— Cine e șeful? Întrebă Adam.

— Cine vrea să știe? Întrebă la rândul său un tânăr masiv, cu o barbă neagră și obraji arși de soare. Picături de sudoare i se scurgeau din sprâncene.

— Am aici o declarație din partea lui Sam Cayhall, zise Adam cu voce tare și cercul din jurul lui se strânse și mai mult.

Aparatele de luat vederi începură să clipească. Reporterii puseră în funcțiune microfoanele și casetofoanele.

— Liniște! strigă cineva.

— Înapoi! se răstiră gardienii.

Un grup de glugați în robe albe, dar fără cagule, se adună în fața lui Adam. Nu recunoscuseră printre ei pe nici unul dintre cei cu care avusese de-a face vinerea trecută. Indivizii nu păreau deloc prietenoși.

Hărmălaia încetă și mulțimea se strânse mai aproape ca să-l audă pe avocatul lui Sam.

Adam scoase biletul din plic, ținându-l cu amândouă mâinile.

— Mă numesc Adam Hall și sunt avocatul lui Sam Cayhall. Am aici o declarație din partea lui Sam, repetă el. Poartă data de azi și este adresată tuturor membrilor Ku Klux Klanului, precum și celorlalte grupuri de demonștranți care protestează astăzi, aici, în favoarea lui. Citez: „Vă rog să plecați. Prezența voastră aici nu-mi aduce nici o mângâiere. Vă folosiți de execuția mea ca să vă susțineți propriile voastre interese. Nu cunosc pe nici unul dintre voi și nu vreau să vă cunosc. Vă rog să plecați imediat. Prefer să mor fără să văd circurile pe care-l faceți.”

Adam aruncă o privire spre chipurile încruntate și roșii de căldură, pe care transpirația lăsa dăre.

— Ultimul paragraf sună după cum urmează, și citez din nou: „Nu mai sunt membru al Klanului. Resping această organizație și tot ceea ce reprezintă. Astăzi aș fi fost un om liber dacă n-aș fi auzit niciodată de el”. Semnează Sam Cayhall.

Adam împături foaia de hârtie și o aruncă spre grupul de glugați uluiți și fără grai.

Bărbosul cu obraji arși de soare făcu un salt, încercând să prindă scrisoarea. „la dă-mi mie chestia aia!” răcnii el. Gardianul din dreapta lui Adam făcu iute un pas înainte, blocându-l. Preț de câteva secunde pline de groază, cele două gărzi de corp și câțiva membri ai Klanului se încăierară scurt. Alți gardieni care urmăriseră scena din apropiere săriră în ajutor și ordinea fu

imediată repusă în drepturi. Mulțimea dădu înapoi.

— Plecați! strigă Adam, trimițându-le un zâmbet afectat. Ați auzit ce-a spus. Îi e rușine cu voi!

— Du-te dracului! strigă la rândul lui șeful grupului.

Cei doi gardieni îl luară pe tânăr aproape pe sus, mai înainte să îi ațâțe din nou pe oamenii în robe albe. Ajunseră alergând la poarta închisorii, dărâmând în drumul lor ziaristii și operatorii care nu se dăduseră la o parte; trecură de intrare, de un alt șir de gardieni și de o nouă viermuială de ziaristi și ajunseră în sfârșit la mașina lui Adam.

— Să nu vă mai întoarceți aici, îl rugă unul dintre gardieni.

Toată lumea știa că din biroul lui McAllister se scurgeau informațiile asemenea apei dintr-o toaletă veche. Marți după-amiază, ultima bârfă din Jackson susținea că guvernatorul nu exclude deloc posibilitatea de a-l grația pe Sam Cayhall. Din clădirea Capitoliului bârfa se răspândi cu viteza fulgerului printre reporterii care așteptau afară, transformându-se apoi în ditamai zvonul. La numai o oră de la scurgerea de informație, zvonul se ridicase la rangul de aproape-realitate.

Mona Stark se întâlni cu presa și promise o declarație din partea guvernatorului. Instanțele judecătorești nu terminaseră de examinat cazul, explică ea. Da, o presiune imensă se exercita asupra guvernatorului.

48

Circumscripției judiciare cinci îi trebuiră mai puțin de trei ore ca să facă vânt ultimului din apelurile finale în direcția Curții Supreme a SUA. La ora trei avu loc o scurtă consfătuire telefonică. Hez Kerry și Garner Goodman dădură fuga la biroul lui Roxburgh. Procurorul general dispunea de un sistem telefonic suficient de sofisticat ca să-i permită legături simultane cu Adam și Lucas Mann la Parchman, judecătorul Robichaux la Lake Charles, judecătorul Judy la New Orleans și judecătorul McNeely la Amarillo, în Texas. Cei trei judecători le permisera lui Adam și Roxburgh să-și prezinte argumentele, apoi consfătuirea luă sfârșit. La ora patru, cele două părți primiră vestea respingerii acțiunii și faxurile intrară curând în funcțiune. Kerry și Goodman trimiseră imediat apelul la Curtea Supremă a SUA.

Sam tocmai primea ultima vizită a doctorului când Adam află noutatea și puse încet receptorul telefonului în furcă. Sam îl privea încruntat pe tânărul și speriatul doctor care îi lua tensiunea. Packer și Tiny se țineau pe aproape, la cererea expresă a medicului. Biroul din față era supraaglomerat.

— Circumscripția a cincea tocmai a respins apelul, anunță Adam pe un ton solemn.

— Nu prea trăim în Țara Făgăduinței, zise Sam, fără să-și ia ochii de la doctor.

— Eu sunt optimist, sublinie Adam, dar fără prea mare tragere de inimă.

— Gata, zise doctorul punându-și instrumentele în geantă și îndreptându-se spre ușă.

— Prin urmare, sunt suficient de sănătos ca să mor? întrebă Sam.

Doctorul ieși din încăpere fără să-i răspundă, urmat de Packer și Tiny. Sam se ridică în picioare, își îndreptă spinarea și începu să măsoare liniștit podeaua. Pantofii alunecau puțin la tocuri, împiedicându-l să meargă cu pasul său obișnuit.

— Ești nervos? Întrebă el, cu un surâs răutăcios pe buze.
— Firește. Și bănuiesc că tu nu ești.
— Moartea nu poate fi mai rea ca așteptarea. Ei, pe dracu', sunt gata și aș vrea să termin o dată cu toată chestia asta.

Adam fu cât pe-acți să spună câteva cuvinte răsuflăte despre șansele lor cât se poate de rezonabile în fața Curții Supreme, dar n-avea chef să fie luat la trei păzește. Sam se plimba pufăind din țigară, și era clar că nu se afla într-o dispoziție prea vorbăreață. Ca de obicei, Adam își găsi de lucru la telefon. Vorbi, dar foarte scurt, cu Goodman și cu Kerry. În fond, nu prea mai rămăsese mare lucru de spus și, în orice caz, nimic optimist.

Colonelul Nugent își făcu apariția pe veranda centrului pentru vizitatori și ceru să se facă liniște. În fața lui, pe iarbă, mica armată de reporteri și ziariști aștepta cu nerăbdare tragerea la sorți. Pe masa de lângă colonel fusese așezat un vas de metal. Fiecare reprezentant al presei avea câte un nasture portocaliu pe care era imprimat un număr. Nasturii fuseseră distribuiți de administrația închisorii în semn de acreditare. Gloata era neașteptat de liniștită.

— Regulamentul închisorii oferă opt locuri pentru presă, explică Nugent și cuvintele lui ajungeau până la urechile celor de la intrarea principală; acum el era în centrul atenției generale. Un loc revine de drept reprezentantului lui Associated Press, unul celui al lui UPI și încă unul pentru rețeaua de știri din Mississippi. Mai rămân cinci locuri și eu însumi voi extrage cinci numere din vasul acesta pentru cei cinci norocoși de azi. Aveți vreo întrebare?

Și deodată zeci de ziariști constatară că nu aveau nimic de întrebat. Unii dintre ei își verificară numerele din piept. Grupul de pe peluză fu străbătut de fiori de emoție. Cu un gest teatral, Nugent vârî mâna în vas și scoase un bilețel de hârtie.

— Numărul patru-opt-patru-trei, anunță el cu talentul unui crainic de bingo.

— Aici, strigă un tânăr emoționat, smucind de insigna norocoasă.

— Numele? strigă Nugent.

— Edwin King de la *Arkansas Gazette*.

Unul din directorii adjuncți aflat lângă colonel notă numele pe o bucată de hârtie. Edwin King câștigase admirația colegilor.

Nugent strigă iute și celelalte patru numere, aruncând asupra celor ocoliți de noroc un vâl de disperare.

— La unsprezece fix, două dubițe or să fie acolo, zise el, arătând spre drumul principal. Cei opt martori trebuie să fie prezenți ca să fie duși la Unitatea de Maximă Securitate, unde vor asista la execuție. Nu sunt permise camerele de luat vederi și magnetofonele de orice tip. Cândva, pe la douăsprezece treizeci, vor fi reîmbarcați în dubițe și aduși înapoi, aici. O conferință de presă va avea loc apoi în holul principal al noii clădiri a administrației, care se va deschide pentru dumneavoastră la ora nouă. Întrebări?

— Câte persoane vor asista în total la execuție? Întrebă cineva.

— Probabil treisprezece sau paisprezece în camera martorilor. Iar în Camera propriu-zisă, vom fi eu însumi, un preot, un doctor, călăul, avocatul închisorii și doi gardieni.

— Familia victimelor va fi prezentă?

— Da. Domnul Elliot Kramer, bunicul, e trecut pe lista martorilor.

— Dar guvernatorul?

— Regulamentul îi oferă două locuri în camera martorilor. Unul dintre

aceste locuri i-a fost rezervat domnului Kramer. Dar nu am fost informat dacă guvernatorul va fi sau nu de față.

— Dar familia domnului Cayhall?

— Nu. Nici o rudă nu va asista la execuție.

Nugent parcă deschisese o cutie cu viermi. Întrebările țâșneau din toate părțile, iar el avea atâtea alte lucruri de făcut.

— Am terminat cu întrebările. Mulțumesc, zise el și părăsi veranda.

Ultima vizită a lui Donnie Cayhall începu cu câteva minute înainte de ora șase. Fu condus direct în biroul din față unde își găsi fratele elegant îmbrăcat râzând de mama focului cu Adam. Sam făcu prezentările.

Până acum, tânărul îl evitase cu grijă pe fratele bunicului său. Donnie era corect și curat, îmbrăcat și aranjat cu grijă. Și mai semăna și cu Sam, acum că bătrânul se bărbierise, se tunsese și aruncase de pe el salopeta cea roșie. Aveau aceeași înălțime, dar Sam părea mult mai subțire, deși Donnie nu era deloc gras.

Omul nu era defel țăranul de care se temuse Adam. Dimpotrivă, păru sincer fericit să-l cunoască pe tânăr și mândru că acesta era avocat. Era un om plăcut, care zâmbea cu ușurință, avea o dantură frumoasă și ochi plini de tristețe.

— Cum mai merge? Întrebă el după câteva minute, referindu-se la apeluri.

— Suntem la Curtea Supremă.

— Deci mai putem spera? Sam pufni scurt.

— Puțin, răspunse Adam, cu resemnare în glas și-n suflet.

În cameră se lăsă tăcerea, în timp ce Adam și Donnie se străduiau să găsească niște subiecte mai puțin sensibile. Lui Sam însă nici că-i păsa. Stătea calm pe scaun, picior peste picior, și pufăia din țigară. Minteă lui avea de lucru cu probleme la care ceilalți nici nu visau măcar.

— Azi am trecut pe la Albert, zise Donnie.

— Ce-i mai face prostata? Întrebă Sam fără să-și ridice privirea din podea.

— Habar n-am. El credea că ai și murit.

— Așa-i frate-meu ăsta.

— Am văzut-o și pe mătușa Finnie.

— Credeam că a murit, zise Sam, zâmbind.

— Nu mai are mult. A făcut nouăzeci și unu de ani. E făcută praf de povestea asta a ta. Zice că ai fost mereu nepotul ei preferat.

— Ba nu putea să mă sufere și nici eu pe ea. Ce dracu', doar când am venit aici n-o mai văzusem de cinci ani.

— Ei, oricum e făcută zob de chestia asta.

— Las' că-i trece, zise Sam, apoi izbucni în râs. Ți-aduci aminte cum am urmărit-o atunci când s-a dus în magazia din spatele casei bunicii și pe urmă ne-am apucat să aruncăm cu pietre în pereți și acoperiș, de-a ieșit de-acolo țipând și plângând?

— Cum să nu, zise Donnie, zguduindu-se de râs. Acoperișul era de tablă și fiecare piatră făcea un zgomot de bombă.

— Eram tu, eu și Albert. Tu n-aveai nici patru ani pe vremea aia.

— Da' tot îmi aduc aminte.

Povestea câștigă în amănunte și râsul deveni contagios. Adam se surprinse râzând și el la vederea celor doi bătrâni veseli ca niște copii. De la istoria cu mătușa Finnie ajunseră la una despre bărbatul ei, unchiul Garland, care fusese un invalid rău la suflet, și hohotele de râs merseră înainte.

Ultima masă aleasă de Sam era o încercare deliberată de a-i umili pe bucătarii mototoli și porțiile lor îngrozitoare care-l chinaseră nouă ani și jumătate. Ceru ceva ușor, adus într-o cutie de carton și care se găsea cu ușurință. Se minunase de nenumărate ori de predecesorii săi care comandaseră mese împănate — fripturi, homar, plăcintă cu brânză. Buster Moac ceruse și mâncase două duzini de stridii, o salată grecească, pe urmă un antricot și alte câteva feluri. Nu înțelesese niciodată cum de aveau o asemenea poftă de mâncare cu numai câteva ore înainte de moarte.

Nu îi era deloc foame în clipa în care Nugent bătu la ușă: era șapte treizeci. În spatele colonelului veneau Packer și un lucrător de la administrație care ducea o tavă. În mijlocul tăvii stătea un castron mare în care se odihneau trei înghețate Eskimo Pie, iar alături, într-un mic termos, se găsea cafeaua lui preferată, French Market. Omul lăsă tava pe birou.

— Nu prea e cine știe ce de cina asta, Sam, zise Nugent.

— Pot s-o savurez în pace, sau ai de gând să-mi bați capul cu conversația ta idioată?

Nugent înțepeni și-și întoarse privirea spre Adam.

— Ne întoarcem peste o oră. Atunci, oaspeții vor fi obligați să plece, iar noi ne vom întoarce în celula de observație. Bine?

— Pleacă, zise Sam.

— Ce dracu', Sam, n-ai comandat ceva care să ne placă și nouă? întrebă Donnie imediat ce rămaseră iar singuri. Ce hal de ultimă masă mai e și asta?

— A mea. Când o să vină rândul tău, comandă ce vrei, zise Sam, apoi mușcă cu poftă din înghețata de vanilie învelită în ciocolată. Își turnă în ceașcă un strop de cafea: era neagră, tare și cu o aromă minunată.

Donnie și Adam stăteau pe scaunele de lângă perete și-l priveau din spate pe Sam cum își lua ultima masă.

Începuseră să sosească încă de pe la cinci. Veneau din toate zonele statului, singuri, în mașini mari de culori diferite pe ale căror uși și aripi erau desenate tot felul de embleme și însemne ciudate. Unii aveau chiar și girofaruri pe capotă. Alții aveau și carabine fixate deasupra banchetei din față. Toate mașinile aveau antene radio care se legănau în vânt.

Erau șerifi aleși să-și apere concetățenii din ținut. Mulți dintre ei făcuseră destui ani de muncă și cei mai mulți luaseră deja parte la ritualul nescris al cinei dinaintea execuției.

Festinel era pregătit de o bucătăreasă pe nume Miss Mazola și meniul era mereu același. Pui imenși prăjiți în untură, mazăre și biscuiți cu unt și lapte de mărimea unor cârnăciori. Bucătăria se afla în spatele micii cofetării de lângă clădirea principală a administrației. Mâncarea era întotdeauna servită la ora șapte, indiferent de numărul șerifilor prezenți.

În seara asta, se strânsese cel mai mare număr de persoane de la moartea lui Teddy Doyle Meeks, în 1982. Miss Mazola se așteptase la așa ceva pentru că citea și ea ziarele și toată lumea era la curent cu povestea lui Sam Cayhall. Femeia se aștepta la vreo cincizeci de șerifi.

Fură primiți pe la intrarea principală, ca niște demnitari, și își parcară mașinile la întâmplare în jurul cofetăriei. Cei mai mulți dintre ei erau niște bărbați masivi cu stomacuri cinstite și o poftă de mâncare de speriat. Drumul lung pur și simplu îi înfometase.

În timpul cinei, glumele fură destul de blânde. Mâncară ca niște porci, apoi ieșiră la aer și se așezară pe capotele mașinilor, urmărind lăsarea întinericului. Își scoteau resturile de carne de pui din măsele și lăudau cât

puteau mîncarea lui Miss Mazola. Stăteau toți cu urechile ciulite la radiourile de la bord, de parcă știrea despre moartea lui Cayhall urma să fie transmisă din clipă în clipă. Își aduceau aminte de alte execuții și despre crime oribile petrecute la ei acasă, precum și despre deținuții din listă pe care îi cunoșteau personal. Afurisita aia de cameră de gazare nu era folosită cît trebuia.

Priviră uluiți la sutele de demonstranți din apropierea șoselei, chiar în fața lor. Se mai scobiră un pic în dinți, apoi intrară în cofetărie, pentru că venea la rînd prăjitura de ciocolată.

Era o noapte minunată pentru aplicarea legii.

49

Întinericul aduse o liniște ciudată peste șoseaua din fața penitenciarului. Oamenii Klanului, dintre care nici măcar unul nu se supusese cererii venite din partea lui Sam de a pleca de acolo, se așezaseră pe scaunele pliante și pe iarba călcată în picioare și așteptau. Capetele rase și frații lor întru credință, copti de soarele de august, se strînseseră în grupuri mici și se răcoreau cu apă de la gheață. Un contingent de la Amnesty International se alăturase călugărițelor și celorlalți activiști. Aprinseseră lumînări, spuneau rugăciuni și cântau încetisor; încercau să nu se amestece cu celelalte grupuri. Ia o altă zi, o altă execuție, un alt deținut și vei da de exact aceiași oameni odioși care se vor afla în primele rînduri, urlând să curgă sângele.

Calmul fu însă stricat de sosirea unei furgonete plină cu adolescenți care se apropie de intrarea principală. Deodată, cei din mașină se porniră să strige tare și la unison: „Gazați-i curul! Gazați-i curul! Gazați-i curul!”. Apoi furgoneta se îndepărtă în scârțâitul cauciucurilor. Câțiva dintre oamenii Klanului săriră în picioare, gata de bătaie, dar puștii dispăruseră și n-aveau de gînd să se întoarcă.

Patrula de poliție păstră situația sub control. Ceilalți polițiști stăteau adunați în grupuri, supraveghind circulația mașinilor, pe oamenii Klanului și capetele rase. Un elicopter se învârtea deasupra tuturor.

În sfârșit, Goodman hotărî că analiza pieței poate lua sfârșit. Timp de cinci zile lungi, dăduseră peste două mii de telefoane. Îi plăti pe studenți, le confiscă telefoanele celulare și le mulțumi din suflet pentru ajutorul dat. Nici unul dintre ei nu părea dornic să arunce prosopul în ring, așa că îl însoțiră pînă la Capitoliu unde se afla un alt oștean de veghe pe creneluri. Guvernatorul nu-și părăsise biroul de la etajul al doilea.

Unul dintre studenți se oferă să ducă un telefon lui John Bryan Glass aflat peste drum, în clădirea Curții Supreme a statului Mississippi. Goodman îi sună pe rînd pe Glass, Kerry și Joshua Caldwell, un vechi prieten care fusese de acord să aștepte lîngă biroul grefierului pentru condamnări la moarte de la Washington. Goodman îi așezase pe toți la locurile lor. Toate telefoanele funcționau. Îl sună pe Adam. Sam își termina ultima masă, și nu voia să vorbească cu Goodman. Dar ținea să-i mulțumească pentru tot ce făcuse.

Cînd termină de mîncat înghețata și de băut cafeaua, Sam se ridică și-și dezmoți picioarele. Donnie nu mai scosese nici o vorbă de multă vreme. Suferea cumplit și se pregătea de plecare. Nugent avea să se întoarcă în curînd și el voia să-și ia rămas bun mai înainte de sosirea colonelului.

Sam își pătase cămașa cu un strop de înghețată și fratele mai mic încercă să curețe locul cu un șervet.

— N-are importanță, zise Sam, privindu-l.

— Da, ai dreptate, fu de acord Donnie care continuă totuși să șteargă pata. Ar fi mai bine să plec acum, Sam. Ți-l alți or să vină din clipă-n clipă.

Cei doi bărbați se îmbrățișară îndelung, bătându-se ușor cu mâinile pe spinare.

— Îmi pare rău, Sam, zise Donnie cu glas tremurat. Îmi pare tare rău.

Se îndepărtară unul de celălalt, ținându-se totuși de umeri; amândoi aveau ochii umezi, dar nu plângeau. N-ar fi plâns în ruptul capului unul în fața celuilalt.

— Ai grijă de tine, spuse Sam.

— Și tu. Spune o rugăciune, Sam, bine?

— Așa am să fac. Mulțumesc pentru tot. Tu ești singurul căruia i-a păsat de mine.

Donnie își mușcă buzele și privi în altă parte. Apoi dădu mâna cu Adam, dar nu fu în stare să spună nici un cuvânt. În sfârșit, părăsi încăperea.

— N-ai nici o veste de la Curtea Supremă? Întrebă Sam așa, deodată, ca și cum i-ar fi venit ideea că mai există o șansă.

— Nu, răspunse Adam cu tristețe.

— Să știi că vreau cu adevărat ca toate astea să se termine, Adam, zise el, alegându-și cu grijă cuvintele. Totul e atât de crud.

Tânărul nu știu ce să spună.

— În China, se strecoară în spatele tău și-ți trag un glonte în cap. Nici un ultim castron de orez. Nici un la revedere. Nici o așteptare. Nu e o idee prea rea.

Adam își privi ceasul pentru a nu știu câta oară în mai puțin de o oră. Începând de la prânz trăise momente ciudate, când orele păreau să se risipească în zbor pentru ca apoi să aibă impresia că timpul se opri în loc. Cineva bătu la ușă.

— Intră, zise Sam cu glas abia auzit.

Reverendul Ralph Griffin intră în încăpere, închizând ușa în urma lui. Se mai întâlnise cu Sam de două ori în cursul zilei și era clar că nu-i era deloc ușor. Era prima execuție la care lua parte și hotărâse că va fi și ultima. Vărul său din Senatul statului îi va găsi un alt post. Îl salută pe Adam printr-o clătinare a capului, apoi se așeză lângă Sam. Era aproape ora nouă.

— Colonelul Nugent e afară. Zice că te așteaptă.

— Păi, atunci hai să nu mergem. Hai să stăm aici.

— Eu sunt de acord.

— Părinte, vreau să vă spun că în ultimele zile am găsit în inima mea sentimente la care nici nu visam. Dar, pe viața mea, pe javra aia care așteaptă afară o urăsc. Și nu pot altfel.

— Ura e un păcat îngrozitor, Sam.

— Știu, dar nu pot face altfel.

— Ca să fiu sincer, nici mie nu-mi place în mod deosebit persoana aceea.

Sam zâmbi și îl luă pe preot pe după umeri. Vocile de afară se auziră din ce în ce mai tare și Nugent năvăli în încăpere.

— Sam, a venit vremea să mergem înapoi în celula de observație.

Adam se ridică, simțindu-și genunchii moi de frică, stomacul făcut ghem și inima bătând nebunește. Sam însă era absolut senin.

— Hai să mergem, zise el, sărind de pe birou.

În holul îngust așteptau câțiva dintre gardienii cei mai robuști de la Parchman. Sam îl prinse pe Adam de mână și pășiră încet împreună, cu reverendul în urma lor.

Adam strângea cu putere mâna bunicului său și nu vedea nimic în jur. Traversară încăperea din centrul listei morții, apoi două rânduri de uși și, în

sfârșit, gratiile de la capătul Nivelului A. Ușa de la etaj se închise în urma lor și îl urmară pe Nugent de-a lungul culoarului.

Sam privea chipurile oamenilor pe care îi cunoștea atât de bine. Îi făcu cu ochiul lui Hank Henshaw, clătină curajos din cap în direcția lui J.B. Gullitt care avea ochii plini de lacrimi, îi trimise un zâmbet lui Stock Turner. Toți se sprijineau de gratii, capetele le atârnavă în piept, spaima li se citea pe față. Sam încercă să pară cât mai curajos cu putință.

Nugent se opri în dreptul ultimei celule și așteptă ca ușa să fie deschisă prin telecomandă de la celălalt capăt al culoarului. Sam, Adam și Ralph intrară în celulă, iar colonelul făcu semn să se închidă ușa.

Înăuntru era întuneric, lumina și televizorul erau stinse. Sam se așeză pe pat, între Adam și reverend. Se sprijini cu coatele pe genunchi și-și lăsă capul mult în piept.

Nugent îi privi câteva secunde, dar nu găsi nimic potrivit de spus. Avea să se întoarcă pe la unsprezece ca să-l ducă pe Sam în camera de izolare. Știa cu toții că se va întoarce. Și era prea crud din partea lui să îi amintească lui Sam acest lucru. Așa că se mulțumi să plece, însoțit de gardienii care-l așteptaseră în întuneric. Nugent porni spre camera de izolare unde fusese instalat un pat pliant pentru ultima oră de viață a condamnatului. Traversă mica încăpere și păși în camera de gazare unde pregătirile erau pe terminate.

Călăul era ocupat. Numele lui era Bill Monday, era un tip scund și robust, avea nouă degete la mâini și, dacă execuția avea loc, atunci câștiga cinci sute de dolari. Fusese numit de guvernator. În momentul acela, se afla în cămăruța cunoscută sub numele de camera chimică aflată la mai puțin de un metru jumătate de camera de gazare, și studia lista pe care o avea în față. Pe masa de alături, fuseseră așezate o cutie de o livră plină cu pastile de cianură de sodiu, o butelie de aproape cinci litri plină cu acid sulfuric, o cutie de o livră cu acid caustic, un recipient de oțel cu aproape douăzeci și cinci de kilograme de amoniac și un bidon cu cinci galoane de apă distilată. Pe o masă mai mică se aflau trei măști de gaze, trei perechi de mănuși de cauciuc, o pâlnie, săpun pentru mâini, prosoape și o cârpă de praf. Între cele două mese se vedea un vas pentru amestecarea acizilor, montat la capătul unei țevi cu grosimea de doi țoli care intra în podea, pe lângă perete, ca să apară în camera de alături, chiar lângă sistemul de pârgă.

De fapt, Monday trebuia să verifice trei liste. Una cu instrucțiuni pentru amestecarea substanțelor; acidul sulfuric și apa distilată vor fi amestecate astfel încât să se obțină o concentrație de aproximativ 41%; soluția de sodă caustică se prepara dizolvând o livră de acid caustic în două galoane și jumătate de apă; în sfârșit, mai erau câteva amestecuri pentru curățarea camerei după execuție. Altă listă cuprindea substanțele chimice și celelalte materiale necesare. Iar a treia listă prezenta procedura de urmat în cazul unei execuții reale.

Nugent îi spuse lui Monday că lucrurile decurgeau conform planului. Unul din asistenții lui Monday dădea cu vaselină pe marginile de la ferestrele camerei. Un membru al echipei făcea verificarea cataramelor și curelelor de la scaunul de lemn. Doctorul își pierdeva vremea jucându-se cu monitorul de EKG. Prin ușa deschisă se vedea ambulanța care aștepta deja la locul ei.

Nugent aruncă încă o privire pe cele trei liste, deși le știa pe dinafară. De fapt, chiar scrisese o altă listă, un fel de diagramă a execuției care avea să fie folosită de el însuși, de Monday și de asistentul acestuia. Ea cuprindea etapele cronologice ale execuției: amestecare apă și acid, prizonierul intră în cameră, ușa camerei încuiată, amestecare cianură de sodiu cu acidul, gaz lovește prizonier drept în față, prizonier aparent inconștient, prizonier cu siguranță inconștient, mișcări ale corpului prizonierului, ultima mișcare vizibilă, oprit

bătăi inimă, oprit respirație, deschis valva de evacuare, deschis valva de aerisire, deschis ușa camerei, prizonier scos din cameră, prizonier declarat mort în dreptul fiecărui rând rămăsese spațiu liber pentru înregistrarea orei exacte și a timpului scurs de la etapa precedentă. În totul, lista cuprindea douăzeci și nouă de etape care trebuiau parcurse rând pe rând de la începutul până la sfârșitul execuției.

Bineînțeles că lista avea și o anexă, cu cincisprezece acțiuni necesare, dintre care ultima era urcarea prizonierului în ambulanță.

Nugent știa pe dinafară tot ce scria în listă și anexă; știa cum să amestece substanțele chimice, cum să deschidă supapele și cât timp să le lase deschise, știa cum să le închidă. Ce mai, știa absolut tot.

Colonelul ieși ca să vorbească cu șoferul ambulanței și ca să ia puțin aer, apoi trecu prin camera de izolare înapoi în Nivelul X. Aștepta și el ca toți ceilalți ca afurisita aia de Curte Supremă să se pronunțe într-un fel sau altul.

Îi trimise pe cei mai înalți doi gardieni pe care îi găsi să închidă ferestrele de pe culoar care dădeau în afară. Ferestrele, ca și clădirea, existau de treizeci și șase de ani, așa că nu se închideau cu una cu două și în nici un caz fără zgomot. Gardienii le împinseră cu toată puterea până când pocnetul lor se răspândi pe tot etajul. Treizeci și cinci de ferestre; fiecare deținut cunoștea numărul, și, pe măsură ce ele pocneau una după alta, culoarul devenea și mai sumbru, și mai tăcut.

În sfârșit, gardienii își terminară treaba și plecară. Lista era perfect încuiată — fiecare deținut în celula lui, toate ușile asigurate, toate ferestrele încuiate.

Sam începu să tremure când auzi zgomotul ferestrelor. Capul îi căzu și mai mult în piept. Adam îi cuprinse cu brațul umerii fragili.

— Întotdeauna mi-au plăcut ferestrele astea, zise Sam cu glas răgușit.

O trupă de gardieni se zgâiau înăuntru ca niște copii la animalele din grădina zoologică și Sam nu voia să fie auzit. De fapt, era greu să-ți închipui că exista acolo ceva care să-i placă.

— Când ploua tare, apa trecea prin ferestre și băltea pe podea. Întotdeauna mi-a plăcut ploaia. Și luna. Câteodată, când nu erau nori, puteam să zăresc un colț de lună prin ferestrele alea. Mereu m-am întrebat de ce nu au mai multe ferestre pe-aici. Vreau să spun că, ce mama dracului, iertați-mă părinte, de ce să nu ai voie să vezi ce-i afară?

Niciodată n-am înțeles chestia asta. dar cred că n-am înțeles eu multe lucruri. Ce să mai zic, spuse el, apoi vocea i se pierdu Undeva în întuneric, Puștiul Predicator cânta cu glas plăcut de tenor „Să merg alături de Tine, Doamne”; un cântec tare frumos.

„Să merg alături de Tine, Doamne,
Îndeplinește-mi, Iisuse, ruga,
Să merg mereu alături de Tine...”

— Liniște! strigă un gardian.

— Lasă-l în pace! strigă și Sam, sperându-i pe Adam și pe Ralph. Cântă, Randy, adăugă el doar pentru urechile celui de alături. Puștiul Predicator așteaptă o clipă să-și revină, apoi își relua cântecul.

O ușă fu trântită pe undeva, pe-aproape, făcându-l pe Sam să tresară. Adam îl strânse de umeri și bătrânul se liniști, privind pierdut un punct nevăzut din podeaua celulei.

— Înțeleg că Lee n-o să vină, zise el, cu durere în glas. Adam stătu o clipă pe gânduri, apoi se hotărî să spună adevărul.

— Nu știu unde este Lee. N-am mai văzut-o de zece zile.

— Păi, parcă era într-o clinică de dezalcoolizare.
— Așa cred și eu, dar nu știu în care clinică. Iartă-mă. Am făcut tot ce-am putut ca să dau de ea.
— M-am gândit mult la ea zilele astea. Te rog să-i spui asta.
— Am să-i spun.
Dacă o să mai dea ochii cu ea, o să facă efortul să nu o strângă de gât.
— Și m-am gândit mult și la Eddie.
— Sam, nu mai avem prea mult timp. Așa că hai să vorbim despre lucruri frumoase, vrei?
— Vreau să mă ierți pentru ce i-am făcut lui Eddie.
— Te-am și iertat, Sam. Chestia asta s-a rezolvat. Carmen și cu mine te-am iertat.
— Poate că mai sunt și alții la care ar trebui să ne gândim, Sam, interveni Ralph la urechea bătrânului.
— Poate mai târziu.
Ușa de la capătul culoarului se deschise și se auziră pași venind spre ei. Lucas Mann, însoțit de un gardian, se opri în dreptul celulei și privi cele trei umbre strânse una într-alta pe marginea patului.
— Adam, ești căutat la telefon în biroul din față, zise el nervos.
Cele trei umbre încremeniră. Apoi Adam sări în picioare și ieși fără să scoată o vorbă. Stomacul îi tremura îngrozitor în timp ce alerga pe culoar.
— Arde-i, Adam, îi strigă J.B. Gullitt.
— Cine e? îl întrebă pe Lucas Mann care alerga în pas cu el.
— Garner Goodman.
Receptorul stătea pe masă. Adam îl înșfăcă dintr-o mișcare și se așeză pe birou.
— Garner, sunt eu, Adam.
— Adam, sunt la Capitoliu, chiar lângă biroul guvernatorului. Curtea Supremă ne-a respins apelul. Nu mai e nimic de făcut.
Adam închise ochii.
— Atunci, bănuiesc că asta-i tot, zise el, privindu-l pe Lucas Mann. Acesta se încruntă și își plecă ochii.
— Stai cuminte. Guvernatorul are să facă o declarație, așa că te sun peste cinci minute.
Adam puse receptorul în furcă și îl privi fix.
— Curtea Supremă a respins acțiunea, spuse el, cu privirea lipită de telefon. Guvernatorul o să facă o declarație, așa că Goodman mă sună peste cinci minute.
— Îmi pare rău, Adam, zise Mann așezându-se pe-un scaun. Tare rău. Cum se prezintă Sam?
— Am impresia că el se prezintă mai bine decât mine.
— Ciudat, nu-i așa? E cea de-a cincea execuție la care iau parte și continuă să mă uluiască calmul cu care se duc. Când se întunecă, renunță la luptă. Mănâncă pentru ultima dată, își iau rămas bun de la familii și devin straniu de placizi. Cred că, în locul lor, eu aș da din picioare, aș urla și aș plânge. Cred că ar fi nevoie de douăzeci de oameni ca să mă scoată afară din celula de observație.
Adam reuși să zâmbească ușor, apoi observă o cutie de pantofi deschisă pe birou. Înăuntru, pe o folie de aluminiu, se vedeau câteva fursecuri sfărâmate. Cutia aceea nu fusese acolo în urmă cu o oră.
— Ce-i asta? întrebă el, fără prea multă curiozitate.
— Prăjituri pentru execuție.
— Poftim?
— Da, o doamnă drăguță care locuiește aproape le pregătește de fiecare

dată când are loc o execuție.

— De ce?

— Nu știu. De fapt, habar n-am pentru ce face chestia asta.

— Și cine le mănâncă? Întrebă Adam privind firimiturile de parcă ar fi fost otrăvite.

— Gardienii și lucrători administrației.

Adam clătină nedumerit din cap. Adevărul e că avea prea multe pe cap ca să încerce o analiză a rostului fursecurilor pentru execuție.

Pentru această ocazie, David McAllister îmbracă un costum bleumarin, o cămașă albă și o cravată grenă. Se pieptăne, se spală pe dinți și intră în birou printr-o ușă laterală. Mona Stark citea niște numere cu voce mormăită.

— Telefoanele au încetat, anunță ea, oarecum ușurată.

— Nu vreau să aud nimic despre asta, zise McAllister, verificându-și cravata și dinții într-o oglindă. Hai să mergem.

În hol îl întâmpină cele două gărzi de corp care îl escortară în sala plină de lumini, reporteri și operatori. Guvernatorul se apropie de un pupitru improvizat pe care fuseseră înfipite mai multe microfoane.

— Curtea Supremă a SUA a respins ultimele apeluri ale lui Sam Cayhall, zise el pe un ton dramatic, de parcă reporterii nu aflaseră încă vestea. Astfel, reluă el după o pauză de efect, după trei procese, după nouă ani de apeluri la toate instanțele permise de Constituția țării noastre, după ce cazul a fost examinat de nu mai puțin de patruzeci și șapte de judecători, Sam Cayhall va avea parte de dreptate. Crima lui a fost comisă acum douăzeci și trei de ani. Poate că justiția acționează încet, dar totuși acționează. Mulți oameni mi-au telefonat, rugându-mă să-l grațiez pe domnul Cayhall. Dar nu pot face așa ceva. Nu pot să trec peste înțelepciunea juriului care l-a condamnat și nu-mi pot impune judecata în detrimentul hotărârilor distinșelor noastre instanțe de judecată. Și nici nu doresc să mă ridic împotriva dorințelor exprimate de prietenii mei, familia Kramer.

O nouă pauză în discurs. Vorbea liber, dar toată lumea își dădu seama imediat că guvernatorul muncise mult la acest anunț.

— Sper din tot sufletul că execuția lui Sam Cayhall ne va ajuta să punem punct unui capitol dureros din istoria atât de chinuită a statului nostru. Îi chem pe toți cetățenii statului Mississippi să se unească în această tristă noapte și să lucreze împreună pentru egalitate. Dumnezeu să se îndure de sufletul lui.

Întrebările tâșniră ca din pușcă, dar guvernatorul se retrase flancat de cele două gărzi de corp. Coborâră în goană scara de la intrarea dinspre nord, unde îi aștepta o mașină. Elicopterul îi aștepta și el la o distanță de aproximativ o milă de locul în care se aflau.

Goodman ieși din clădire și se opri lângă unul din tunurile îndreptate, din motive necunoscute, spre clădirile înalte din preajmă. La poalele treptelor de la intrare, un grup numeros de protestatari aprinsese lumânări. Îi telefonă lui Adam ca să-i dea vestea, apoi trecu printre oameni și lumânări și părăsi zona Capitoliului. În timp ce traversa strada, grupul demonstranților se porni să cânte. Rătăci o vreme fără țintă prin oraș, apoi se îndreptă spre biroul lui Hez Kerry.

observație. Lucas Mann dispăruse undeva, în labirintul listei morții.

În timp ce aștepta să i se deschidă ușa grea din mijlocul clădirii, Adam fu imediat conștient de două lucruri. Primul, că numărul celor care se vânturau de colo-colo crescuse simțitor — mai mulți gardieni, mai mulți străini cu insigne de plastic în piept și pistoale la șold, mai mulți bărbați cu fețe încruntate, îmbrăcați în cămăși cu mâneci scurte și cu cravate de poliester la gât. Un eveniment singular era pe cale să se întâmple și nu trebuia în nici un caz trecut cu vederea. După părerea lui Adam, majoritatea angajaților închisorii țineau să nu rateze executarea sentinței.

Al doilea lucru de care își dădu seama fu faptul că avea cămașa learcă de transpirație și că gulerul i se lipise de gât. Își desfăcu nodul de la cravată exact în clipa în care ușa se deschise cu un zgomot metalic, însoțit de zumzăitul unui motor electric. Undeva, în labirintul de ziduri și de ferestre și de gratii, un gardian urmărea totul cu atenție și apăsa pe butonul care trebuia. Păși mai departe, lărgindu-și nodul de la cravată și descheindu-și primul nasture al cămășii, și ajunse apoi în fața următorului obstacol: un perete de gratii dincolo de care începea Nivelul A. Își trecu mâna peste frunte, dar nu dădu peste nici un strop de sudoare. Trase adânc în piept aerul înăbușitor și jilav.

Acum, că ferestrele fuseseră închise, atmosfera de pe etaj era de-a dreptul sufocantă; încă un zgomot metalic, încă un sforăit de motor electric, și păși pe culoarul despre care Sam îi spusese că are puțin peste doi metri lățime. Trei seturi de becuri fluorescente cumplit de murdare răspândeau mai degrabă umbră decât lumină de-a lungul culoarului. Trecu prin fața celulelor întunecate, ocupate de asasini crunți care în clipa aceea se rugau, meditau sau chiar plâneau.

— Vești bune, Adam? îl imploră din întuneric glasul lui J.B. Gullitt.

Adam nu-i răspunse. Își ridică privirea spre ferestrele care păstrau urmele straturilor succesive de vopsea și mintea lui fu lovită brusc de o întrebare: oare câți avocați înaintea lui făcuseră același ultim drum între biroul din față și celula de observație, aducând unui muribund vestea că se rupsesse până și cel din urmă fir de speranță? Cum locul avea o istorie bogată în execuții, trase concluzia că mulți alții fuseseră puși la încercare în acest chip. Chiar și Garner Goodman fusese nevoit să-i aducă vestea lui Maynard Tole; gândul acesta îi aduse lui Adam îmbărbătarea de care avea atâta nevoie.

Nu luă în seamă privirile curioase ale micii gloate care se zgâia la el de la celălalt capăt al culoarului. Se opri în dreptul ultimei celule și ușa se deschise, cuminte.

Îi găsi pe Sam și pe reverend așa cum îi lăsase, așezați pe pat și vorbindu-și în șoaptă, la ureche. Amândoi își întoarseră privirile spre el; Adam se așeză lângă bătrân și își petrecu brațul în jurul umerilor care păreau și mai fragili.

— Curtea Supremă a respins toate apelurile, zise el foarte încet, și glasul mai-mai că i se frânse.

Reverendul scăpă un geamăt îndurerat, dar Sam dădu din cap, vrând parcă să spună că fusese sigur de acest sfârșit.

— Iar guvernatorul a respins grațierea.

Bătrânul încercă să-și îndrepte umerii, plin de curaj, dar puterile îl părăsiră.

— Iisuse, îndură-te de noi, zise Ralph Griffin.

— Atunci înseamnă că totul s-a terminat, zise Sam.

— Da; nu mai e nimic de făcut, șopti Adam.

Escadronul morții adunat la capătul culoarului era în mod vizibil tulburat. Până la urmă, tot are să se întâmple. O ușă fu trântită undeva în spate, în

direcția camerei de gazare, și genunchii lui Sam se lovira brusc unul de altul.

O vreme, bătrânul nu mai zise nimic — ceasul continua să ticăie împleticit.

— Părinte, cred că acum ar trebui să ne rugăm, zise Sam.

— Și eu cred că ar trebui. Am așteptat destul.

— Cum vreți să facem?

— Păi, ar trebui să-mi spui pentru ce anume vrei să te rogi?

— Aș vrea să fiu sigur că Dumnezeu nu e mânios pe mine când am să mor, spuse bătrânul după o clipă de gândire.

— O idee foarte bună. Și de ce crezi că Dumnezeu ar fi mânios pe tine?

— Păi, nu se vede?

— Cred că cea mai bună cale e să-ți mărturisești păcatele și să-L rogi pe Dumnezeu să te ierte, zise Griffin, frecându-și mâinile.

— Toate păcatele?

— Nu e nevoie să faci o listă, e de-ajuns să-L rogi pe Dumnezeu să-ți ierte totul.

— Un fel de căință de acoperire.

— Mda, cam așa ceva. Dar să știi că are efect dacă o faci cu toată seriozitatea.

— Păi, sunt al dracului de serios.

— Crezi în iad, Sam?

— Da, cred.

— Crezi în rai?

— Da.

— Crezi că toți creștinii merg în rai?

Sam se gândi îndelung, apoi dădu ușor din cap și întrebă la rândul său:

— Dar dumneavoastră?

— Da, Sam, eu cred.

— Atunci vă cred pe cuvânt.

— Bun. Să ai încredere în ceea ce-ți spun. Bine?

— Vreau să vă spun că, așa, totul pare mult prea ușor. E de-ajuns să spun o rugăciune cât de mică și mi se iartă totul.

— Ce anume te deranjează?

— Păi, eu am făcut niște chestii tare urâte, părinte.

— Asta am făcut cu toții. Dar Dumnezeul nostru este Unul al iubirii nesfârșite.

— Dumneavoastră n-ați făcut ce-am făcut eu.

— Ai să te simți mai bine dacă ai să vorbești despre asta?

— Da, n-am să mă simt bine niciodată dacă nu vorbesc.

— Te ascult, Sam.

— Vreți să vă las singuri? întrebă Adam, dar mâna lui Sam i se încleștă pe genunchi.

— Nu.

— Nu prea mai aveam timp, Sam, zise Ralph, privind printre gratii.

Sam trase adânc aer în piept și începu să vorbească foarte încet, în așa fel încât să nu fie auzit decât de Adam și Ralph.

— L-am ucis pe Joe Lincoln. Am mai spus că-mi pare rău.

Ralph începuse deja să se roage.

— Și i-am ajutat pe frații mei să-i omoare pe ăia doi de l-au ucis pe tata. Sincer vorbind, nu m-am simțit niciodată vinovat pentru asta. Niciodată până acum. Zilele astea, mi s-a părut că viața unui om este mult mai prețioasă decât credeam. Am greșit. Când am avut vreo cînșpe-șaișpe ani, am luat parte la un linșaj. Eram și eu unul din grămadă și probabil că, și să fi vrut, tot n-aș fi putut să-i împiedic s-o facă. Dar adevărul e că nici măcar n-am încercat și din

cauza asta mă simt vinovat.

Sam se opri și tânărul își ținu răsuflarea, sperând ca spovedania să se fi terminat. Ralph așteptă un timp, apoi întrebă:

— Asta-i tot, Sam?

— Nu, mai e ceva.

Adam închise ochii și își adună toată forța de care mai era în stare. Se simțea amețit și-i venea să vomite.

— A mai fost un linșaj. Pe băiatul ăla îl chema Cletus. Nu-mi mai amintesc numele de familie. A fost un linșaj organizat de Klan. Eu aveam optsprezece ani. E tot ce pot să spun.

Coșmarul ăsta n-o să se termine niciodată, își zise Adam.

Timp de câteva minute, Sam nu mai scoase nici un cuvânt. Ralph se ruga din tot sufletul, iar Adam aștepta pur și simplu urmarea.

— Și nu eu i-am omorât pe băieții Kramer, zise Sam cu glas tremurător. Eu n-aveam nimic de-a face cu povestea aia și am greșit când m-am amestecat în aiureala aia. De mulți ani, îmi stă pe suflet. Am greșit că am făcut parte din Klan, că am urât pe toată lumea și că am pus bombe. Dar pe băieții ăia nu i-am omorât eu. Nu avusesem intenția să facem rău cuiva. Bomba ar fi trebuit să explodeze în timpul nopții, în așa fel încât să nu rănească pe nimeni. Asta am crezut eu cu adevărat. Dar a fost amorșată de altcineva. Eu n-am fost decât șoferul. Celălalt a aranjat bomba să explodeze mult mai târziu. N-am știut niciodată cu adevărat dacă a vrut să omoare pe careva, dar eu cred că da.

Adam îl asculta, îi recepționa cuvintele, dar era prea uluit ca să reacționeze în vreun fel.

— Aș fi putut însă să-l opresc. Iar asta mă face vinovat. Băieții ăia ar fi fost acum în viață dacă eu acționam altfel, după ce a fost pusă bomba. Măinile mele sunt murdare de sângele lor, iar eu sufăr de ani de zile.

Ralph își așază blând mâna pe capul bătrânului.

— Roagă-te împreună cu mine, Sam.

Sam își acoperi ochii cu mâinile, sprijinindu-se cu coatele pe genunchi.

— Crezi că Iisus Christos a fost Fiul lui Dumnezeu; că a venit pe pământ, născându-se dintr-o fecioară, că a trăit o viață fără păcat, că a fost persecutat și că a murit pe cruce pentru ca noi să ne bucurăm de mântuirea veșnică? Crezi în asta, Sam?

— Da, șopti bătrânul.

— Și că s-a ridicat din mormânt ca să urce la ceruri?

— Da.

— Și că, prin el, toate păcatele tale sunt iertate? Toate lucrurile acelea cumplite care îți împovărau inima sunt acum iertate. Crezi asta, Sam?

— Da, da.

Ralph își luă mâna de pe capul bătrânului și își șterse ochii de lacrimi. Sam nu se mișcase, dar umerii lui tremurau. Adam îl strânse și mai tare cu brațul.

Randy Dupree fredona mai departe din „Să merg alături de Tine, Doamne”. Sunetele erau clare și corecte și se auzeau frumos.

— Părinte, zise Sam îndreptându-și spinarea. Cei doi copii Kramer or să fie și ei în rai?

— Da.

— Bine, dar ei erau evrei.

— Sam, toți copiii merg în rai.

— Am să-i văd acolo, sus?

— Nu știu. Sunt multe lucruri pe care nu le cunoaștem atunci când vorbim despre rai. Dar Biblia ne promite că atunci când vom ajunge acolo nu vom găsi

nici un fel de suferință.

— Bun. Atunci sper că am să-i văd.

Vocea inconfundabilă a colonelului Nugent sparse tăcerea. Ușa de la culoar scrâșni și mârâi, apoi se deschise în fața șefului care veni în pas de defilare până în dreptul celulei de observație. Șase gardieni veneau în urma lui.

— Sam, e timpul să mergi în camera de izolare, zise el. E ora unsprezece.

Cei trei bărbați se ridicară, umăr lângă umăr. Ușa celulei se deschise și Sam păși pe culoar. Îi zâmbi lui Nugent, apoi se răsuci pe călcâie și îl îmbrățișă pe reverend.

— Mulțumesc.

— Te iubesc, frate! strigă Randy Dupree din celula aflată la nici trei metri distanță.

— Pot să îmi iau rămas bun de la prietenii mei? îl întrebă Sam pe colonel.

Asta era o abatere de la regulament. Manualul spunea clar că prizonierul era dus direct din celula de observație în camera de izolare, fără nici o ultimă plimbare pe culoar. Lui Nugent îi pierise graiul, dar își reveni destul de repede și de bine.

— Firește, dar fă-o cât mai repede.

Sam prinse mâna pe care Randy i-o întinsese printre gratii. Apoi se opri în dreptul celulei următoare și dădu mâna cu Harry Ross Scott.

Ralph Griffin părăsi culoarul, căută un colț liniștit și întunecat și plânse ca un copil. Nu avea să-l mai vadă niciodată pe Sam. Adam și Nugent stăteau unul lângă altul în ușa celulei și îl priveau pe Sam care se oprea câteva secunde în dreptul fiecărei celule, schimbând câteva cuvinte în șoaptă cu fiecare deținut în parte. Cel mai mult vorbi cu J.B. Gullitt ale cărui suspine se auzeau de departe.

În sfârșit, bătrânul se întoarse spre cei care îl așteptau, numărându-și pașii și zâmbindu-le celor pe care îi lăsa în urmă.

— Să mergem, îi spuse el lui Nugent, luându-l pe Adam de mână.

Afară, la capătul culoarului, numărul gardienilor era atât de mare încât trebuia să faci un efort deosebit ca să reușești să treci printre ei. Nugent trecu primul, urmat de Sam și de Adam. Masa de trupuri adăugase câteva grade temperaturii deja ridicate din interior, iar aerul devenise practic irespirabil. Desfășurarea de forțe era necesară, bineînțeles, pentru domolirea prizonierului recalcitrant sau poate, cine știe, pentru a-l speria și a-l face în felul ăsta să se supună. Oricum, totul părea atât de stupid în cazul unui bătrânel neputincios precum Sam Cayhall.

Drumul dintre cele două încăperi nu dură decât câteva secunde, dar la fiecare pas Adam se chircea de durere din ce în ce mai mult. Prin tunelul uman de gardieni înarmați, prin ușile grele de oțel, până în încăperea aceea minusculă. Ușa de pe peretele opus era închisă. Dincolo de ea era camera de gazare.

Un pat pliant cam șubred fusese adus înăuntru. Adam și Sam se așezară pe marginea lui, iar Nugent închise ușa și veni apoi să îngenuncheze în fața lor. Erau complet singuri. Adam înconjură din nou cu brațul umerii bunicului său.

Chipul colonelului exprima o suferință teribilă.

— Sam, vom trece împreună prin această încercare, zise el, punându-și mâna pe genunchiul bătrânului. Acum...

— Idiotule, sări Adam, uluit de afirmația colonelului.

— Lasă-l, e tot ce poate, interveni Sam. E pur și simplu prost. Nici măcar nu-și dă seama de ceea ce spune.

Nugent înțelese dojana plină de asprime și încercă să găsească niște

cuvinte mai adecvate.

— Eu încerc pur și simplu să depășesc situația, se adresă el lui Adam.

— De ce nu pleci, să ne lași în pace? Întrebă Adam.

— Știi ceva, Nugent? intră Sam în discuție. Am citit tone de cărți de drept, și am citit sute și sute de pagini din regulamentele închisorilor. Și nicăieri nu am găsit scris că trebuie să-mi petrec ultima mea oră de viață împreună cu tine. În nici o lege, în nici un regulament, nicăieri.

— Leși dracului afară de-aici! atacă Adam, gata să lovească dacă ar fi fost nevoie.

— Doctorul va intra pe ușa aia la unsprezece patruzeci, zise Nugent sărind în picioare. O să-ți lipească stetoscopul de piept și pe urmă are să plece. La unsprezece cincizeci și cinci, tot pe ușa aia am să vin iar eu și am să te duc în cameră. Întrebări?

— Nici una. Și-acum pleacă, insistă tânărul, arătându-i ușa, și colonelul ieși imediat.

Rămaseră brusc singuri. Și nu mai aveau decât o oră.

Două dubițe identice se opriă în fața centrului pentru vizitatori ca să-i încarce pe cei opt ziariști norocoși, plus un șerif singuratic. Legea îi dădea voie, fără să-l oblige, șerifului din ținutul unde se comisese crima să asiste la execuție.

Cel care deținuse în 1967 funcția de șerif al districtului Washington murise cu cincisprezece ani în urmă, dar șeriful actual nu era tâmpit să rateze un asemenea eveniment. Așa că îl informase pe Lucas Mann chiar în dimineața acelei zile că avea de gând să invoce puterea legii. Mai zisese și că simțea că le datorează acest lucru oamenilor din Greenville și Washington County.

În schimb, domnul Elliot Kramer nu era prezent la Parchman. Cu toate că plănuise de ani de zile să facă această călătorie, medicul intervenise în ultimul moment, spunându-i că avea inima prea slabă și că riscul era imens. Ruth Kramer nu avusese niciodată intenția să asiste la execuție, așa că acum se afla acasă, la Memphis, împreună cu prietenii cei mai apropiați, așteptând sfârșitul.

Nici un membru al familiei victimelor nu avea să asiste la uciderea lui Sam Cayhall.

Cele două dubite fură fotografiate, filmate și răsfilmate în timp ce dispăreau pe drumul principal. Cinci minute mai târziu, se opreau în fața porților de la USM. Pasagerilor b" se spuse să coboare și să predea toate aparatele de fotografiat, camerele de luat vederi și magnetofonele pe care le aveau asupra lor. Se urcară apoi din nou în mașinile care pătrunseră pe teritoriul USM și îi debarcară, de astă dată definitiv, lângă ambulanța care-și aștepta cuminte pacientul.

Nugent însuși îi aștepta. Imediat ce coborâră din dubite, reporterii începură să privească sălbatic în jur, încercând să înregistreze totul în memorie. Se aflau chiar lângă clădirea pătrată, din cărămidă roșie, legată într-un mod cât se poate de ciudat de structura joasă și plată a USM. Clădirea cea roșie avea două uși. Una era închisă, în timp ce cealaltă fusese deschisă în așteptarea lor.

Colonelul n-avea chef de reporteri băgăcioși, și de aceea îi conduse iute prin ușa deschisă în încăperea micuță unde un șir de scaune pliante fuseseră așezate cu fața spre niște draperii negre.

— Vă rog să luați loc, zise el pe un ton brutal. Numără opt reporteri și un șerif — trei locuri rămăseseră goale. Acum este unsprezece și zece. În prezent,

prizonierul este în camera de izolare. Dincolo de draperiile din fața dumneavoastră, se află camera. Prizonierul va fi dus acolo cu cinci minute înainte de miezul nopții și va fi legat de scaun, apoi ușa va fi încuiată. Draperiile vor fi trase în lături fix la miezul nopții, după ce prizonierul va fi deja în cameră. Dumneavoastră îi veți vedea numai ceafa. Nu eu am hotărât asta. Va fi nevoie de aproximativ zece minute ca să fie declarat mort și în momentul acela draperiile vor fi trase la loc, iar dumneavoastră vă veți întoarce la dubițele care v-au adus aici. Mai aveți de așteptat și îmi pare rău că nu avem aer condiționat în camera asta. După ce draperiile vor fi date la o parte, lucrurile se vor desfășura foarte repede. Întrebări?

— Ați vorbit cu prizonierul?

— Da.

— Cum face față la toate astea?

— Nu vreau să intru în subiectul ăsta. La ora unu va avea loc o conferință de presă și am să răspund atunci la toate întrebările. Acum sunt foarte ocupat.

Și Nugent ieși din camera martorilor, trântind ușa în urma lui. Apoi dădu repede colțul și intră în cameră.

— Nu ne-a mai rămas nici măcar o oră. Despre ce ai vrea să vorbim? Întrebă Sam.

— O, despre o grămadă de lucruri. Cele mai multe, neplăcute.

— E cam greu să avem o conversație plăcută în clipa asta.

— La ce te gândești, Sam? Ce-ți trece prin minte?

— De toate.

— De ce anume ți-e teamă?

— De mirosul gazului. De faptul că nu știu dacă o să mă doară. Nu vreau să sufăr, Adam. Vreau să se termine repede. Nu mi-e frică de moarte, Adam, dar în clipa asta mi-e frică să mor. Aș vrea să se termine odată. Așteptarea asta este îngrozitor de crudă.

— Te simți pregătit?

— Inima mea s-a liniștit. Am făcut câteva lucruri urâte la viața mea, fiule, dar am impresia că Dumnezeu are să mă lase să răsuflu. Deși cu siguranță nu merit așa ceva.

— De ce nu mi-ai spus nimic de tipul care a fost cu tine?

— E o poveste lungă. Și noi nu mai avem timp.

— Asta ți-ar fi putut salva viața.

— Nu, pentru că nimeni nu m-ar fi crezut. Ia gândește-te. După douăzeci și trei de ani, îmi schimbam brusc povestea și dădeam toată vina pe un tip misterios. Ar fi fost absolut caraghios.

— De ce m-ai mințit?

— Am motivele mele.

— Ca să mă protejezi pe mine?

— ăsta-i unul dintre ele.

— Individul se plimbă pe-afară, pe undeva, nu?

— Da, e pe-aproape. De fapt, cred că e chiar la intrare, la un loc cu toți țicniții ăia. Stă și se uită. Dar n-ai să-l vezi niciodată.

— El i-a omorât pe Dogan și pe nevastă-sa?

— Da.

— Și pe băiatul lui Dogan?

— Da.

— Și pe Clovis Brazelton?

— Probabil. E un ucigaș plin de talent, Adam. El ne-a amenințat, pe Dogan și pe mine, în timpul primului proces.

— Are un nume individul ăsta?

— Nu prea. Și oricum nu ți l-aș spune. Nu poți să sufli nici un cuvânt despre ceea ce-ți spun eu acum.

— Bine, dar mori pentru crima altuia.

— Nu. Eu aș fi putut să-i salvez pe copiii ăia. Și-apoi, Dumnezeu știe că și eu am omorât o sumedenie de oameni. Merit tot ce mi se întâmplă, Adam.

— Nimeni nu merită așa ceva.

— E mult mai plăcut decât să trăiești. Dacă acum ar veni să mă ducă înapoi în celulă și să-mi spună că am să stau acolo până la moarte, știi ce-aș face?

— Ce?

— M-aș omorî.

După această oră petrecută într-o celulă, Adam nu avea nici un argument împotriva. Nu putea nici măcar să înceapă să înțeleagă oroarea de a trăi douăzeci și trei de ore pe zi într-o cușcă minusculă.

— Mi-am uitat țigările, zise Sam, pipăindu-și buzunarele. Deși, bănuiesc că e un moment cât se poate de bun ca să mă las de fumat.

— Ce faci, încerci să glumești?

— Da.

— Nu ține.

— Lee ți-a arătat cartea aia în care sunt pozele de la linșajele la care am luat parte?

— Nu mi-a arătat-o ea. Mi-a spus numai unde a pus-o, și am găsit-o singur.

— Ai văzut poza?

— Da.

— O adevărată petrecere, nu?

— Destul de trist.

— Ai văzut și cealaltă poză?

— Da, aia cu cei doi glugați.

— Cu robe și glugi și măști.

— Da, am văzut-o.

— ăia suntem Albert și cu mine. Mă ascundeam în spatele unei măști.

Simțurile lui Adam nu mai puteau fi șocate. Fotografia îngrozitoare îi reveni brusc în minte, dar încercă să scape de ea.

— De ce îmi spui toate astea?

— Pentru că mă face să mă simt bine. Nu am mai recunoscut niciodată lucrurile astea în fața altcuiva și să știi că adevărul te face să te simți oarecum ușurat. Deja mă simt mai bine.

— Nu vreau să mai aud nimic.

— Eddie n-a știut niciodată. A găsit cartea în pod și și-a dat seama că eu sunt cel din poza cu petrecerea. Dar n-a aflat nimic despre cea cu cei doi glugați.

— Hai să nu mai vorbim despre Eddie, vrei?

— Bună idee! Dar despre Lee?

— Sunt furios pe Lee. Ne-a lăsat baltă.

— Mi-ar fi plăcut s-o văd și pe ea. Și mă doare că n-am avut cum. Dar sunt tare bucuros că am văzut-o pe Carmen.

În sfârșit, un subiect plăcut.

— E o persoană foarte plăcută și cumsecade, zise Adam.

— Un copil nemaipomenit. Sunt tare mândru de voi amândoi, Adam. Ați moștenit tot ce a fost bun de la mama voastră. Sunt așa de norocos să am doi nepoți atât de grozavi.

Adam nu încercă să răspundă. Un zgomot puternic de dincolo de ușă îi

făcu să tresară.

— Probabil că Nugent se joacă dincolo cu cine știe ce, zise Sam și umerii îi fură scuturați de un nou fior. Știi ce mă doare cel mai tare?

— Ce?

— M-am gândit mult la chestia asta în ultimele zile pentru că mă apasă. Mă uit la tine și la Carmen și văd doi tineri deștepți și strălucitori, cu minți și inimi deschise. Voi nu urâți pe nimeni. Sunteți toleranți și destupați la minte, bine educați, ambițioși, fără să duceți cu voi ceva din lucrurile cu care m-am născut eu. Mă uit la tine care ești nepotul meu, carne din carnea mea, și mă întreb de ce nu am fost și eu altfel? Adică așa cum sunteți tu și Carmen? Zău că e greu de crezut că suntem cu adevărat rude?

— Hai, Sam, nu face asta.

— Nu pot să mă abțin.

— Te rog, Sam.

— Bine, bine. Ceva plăcut.

Vocea i se pierdu și capul îi căzu în piept.

Adam ar fi vrut să vorbească despre complicele misterios. Voia să afle totul — amănuntele adevărate ale atentatului, dispariția, cum și de ce fusese prins Sam. Mai voia să afle și ce s-ar fi putut întâmpla cu individul acela, mai ales că era pe undeva, pe-afară, așteptând la pândă. Dar răspunsurile la aceste întrebări nu aveau să vină niciodată. Sam avea să ia multe secrete cu el în mormânt.

Sosirea elicopterului guvernatorului stârni o oarecare agitație la intrarea principală a închisorii. Aterizarea se produse de cealaltă parte a șoselei, acolo unde aștepta o altă dubită. McAllister fugi spre mașină încadrat de cele două gărzii de corp și urmat de Mona Stark. „Uite-l pe guvernator!”, strigă cineva, iar rugăciunile și imnurile religioase se opriră câteva secunde. Operatorii se grăbiră să filmeze dubita care se grăbi la rândul ei să ajungă la intrarea principală și să dispară dincolo de poartă.

Câteva minute mai târziu, se opri lângă ambulanța din spatele USM. Gărzile de corp și domnișoara Stark rămaseră în mașină. Nugent îl întâmpină pe guvernator și îl conduse în camera martorilor. McAllister îi salută printr-un gest al capului pe ceilalți martori care erau deja learcă de transpirație. Încăperea era un adevărat cuptor; țânțari negri bâzâiau pe lângă pereți. Nugent vru să știe dacă guvernatorul dorește să-i aducă ceva.

— Floricele, trânti McAllister, dar nimeni nu zâmbi.

Nugent se încruntă și părăsi încăperea.

— Pentru ce ai venit aici? Întrebă imediat un reporter.

— Fără comentarii, zise guvernatorul, plin de sine. Cei zece bărbați priveau în tăcere când la draperiile negre din fața lor, când la ceasurile de la mână. Conversația plină de nervozitate și emoție luase sfârșit. Evitau să-și întâlnească privirile, ca și cum le-ar fi fost rușine că aveau să ia parte la un eveniment atât de macabru.

Nugent se opri în dreptul camerei de gazare și verifică lista. Ceasul arăta ora unsprezece patruzeci, așa că îi spuse doctorului să intre în camera de izolare. El ieși să dea semnal gărzilor să coboare din cele patru turnuri ale USM. Posibilitatea ca vreunul dintre gardienii din turnuri să fie afectat de o eventuală scurgere de gaz după execuție era extrem de redusă, dar lui Nugent îi plăceau amănuntele la nebunie.

Bătaia în ușă fu extrem de slabă, dar în clipa aceea păru o izbitură de ciocan. Sparse tăcerea în bucăți și îi sperie cumplit pe cei doi bărbați. Ușa se

deschise. Tânărul doctor păși înăuntru, încercă să zâmbească, se lăsă într-un genunchi și îi spuse lui Sam să-și descheie cămașa. Un stetoscop rotund fu lipit de pielea palidă, lăsând să-i atârne un fir peste burtă.

Doctorului îi tremura mâna. Nu scoase nici un cuvânt.

51

La unsprezece treizeci, Hez Kerry, Garner Goodman, John Bryan Glass și doi dintre studenți puseră punct conversației lor fără rost și se prinseră de mâini în jurul mesei din biroul lui Kerry. Fiecare dintre ei se rugă în gând pentru sufletul lui Sam Cayhall, apoi Hez spuse o rugăciune cu voce tare. Pe urmă se așezară pe scaune, adânciți în gânduri și în tăcere, rugându-se și pentru Adam.

Sfârșitul veni iute. Ceasul, care în ultimele douăzeci și patru de ore ticăise împiedicat, o luă brusc la goană.

Timp de câteva minute după plecarea doctorului, conversația se învârti plină de nervozitate în jurul unor subiecte fără importanță, iar Sam măsură de două ori încăperea cu pasul, după care se sprijini de peretele din fața patului. Vorbiră despre Chicago și despre „Kravitz & Bane”, Sam neputându-și imagina cum de reușeau trei sute de avocați să stea împreună în aceeași clădire. O dată sau de două ori izbucniră într-un râs nervos, dar amândoi așteptau cu groază următoarea bătaie în ușă.

Și aceasta veni exact la unsprezece cincizeci și cinci. Trei ciocănituri ascuțite urmate de o pauză. Nugent așteaptă câteva secunde înainte de a năvăli înăuntru.

Adam sări imediat în picioare. Sam respiră adânc și strânse din dinți.

— Ascultă foarte bine ce-ți spun, spuse el cu glas ferm, împungându-l pe Adam cu degetul. Poți să mergi înăuntru cu mine, dar nu poți să rămâi.

— Știu, Sam. Și nici nu vreau să rămân.

— Bun.

Degetul strâmb coborî, fălcile se descleștară, iar trăsăturile feței căzură. Sam îl cuprinse pe tânăr de umeri, iar acesta îl trase mai aproape; bunic și nepot se îmbrățișară cu blândețe.

— Spune-i lui Lee că o iubesc, zise Sam și glasul i se frânse. Se desprinse ușor din îmbrățișare și îl privi pe Adam drept în ochi. Spune-i că m-am gândit la ea până la sfârșit. Și că nu sunt supărat pentru că n-a venit să mă vadă. Nici eu n-aș fi vrut să vin aici, dar n-am avut încotro.

Adam dădu iute din cap, luptându-se cu lacrimile. Tot ce vrei tu, Sam. Tot ce vrei tu.

— Salut-o din partea mea pe maică-ta. Mie mi-a plăcut întotdeauna de ea. Transmite-i toată dragostea mea lui Carmen, e o fată nemaipomenită. Adam, îmi pare rău de tot ce s-a întâmplat. E o moștenire tare grea pentru voi.

— O să ne descurcăm foarte bine, Sam.

— Sunt convins de asta. Să știi că mor mândru de voi, fiule.

— Are să-mi fie dor de tine, zise Adam cu lacrimile curgându-i pe obraji.

Ușa se deschise și colonelul păși înăuntru.

— Sam, e timpul să mergem, anunță el trist.

Sam îl înfruntă cu un surâs curajos pe buze.

— Atunci, hai s-o facem și pe-asta! spuse el.

Nugent ieși primul, urmat de Sam și de Adam. Camera era plină ochi cu oameni care îl priveau fix pe Sam, pentru ca apoi să-și întoarcă iute privirile în

altă parte. Le este rușine, își zise Adam. Rușine că iau parte la porcăria asta. Nimeni nu-l privea pe Adam.

Bill Monday, călăul, se afla lângă peretele dinspre camera chimică, împreună cu asistentul său. Doi gardieni stăteau îngrămădiți lângă ei. Lucas Mann și unul din directorii adjuncți erau lângă ușă. Imediat în dreapta, doctorul își făcea de lucru cu aparatul pentru EKG, încercând să pară calm.

În mijlocul încăperii, înconjurat de mulțimea participanților, acoperit cu un strat proaspăt de vopsea argintie, strălucea compartimentul de gazare de formă octogonală; prin ușa deschisă se vedea fatalul scaun de lemn și ferestrele acoperite din spatele lui.

Ușa care dădea în curte era și ea deschisă, dar încăperea părea o saună, toți cei prezenți fiind learcă de transpirație. Cei doi gardieni îl duseră pe Sam în compartimentul ortogonal. Bătrânul își numără pașii — numai cinci de la ușă până înăuntrul compartimentului — apoi se trezi brusc așezat pe scaun, căutându-l din priviri pe Adam. Măinile tipilor se mișcau cu repeziciune.

Adam se opri în picioare chiar lângă ușă. Se sprijini de perete ca să nu-l lase puterile, căci își simțea genunchii ca de vată. Privi pe rând la oamenii din cameră, la camera în sine, la podea, la aparatul pentru EKG. Totul era atât de igienic! Pereții proaspăt zugrăviți. Podele de ciment impecabil de curate. Doctorul și mașinăriile sale. Cămaruța sterilă și strălucitor de curată. Mirosul aseptice care venea din camera chimică. Totul era fără pată și extraordinar de igienic. Aici ar fi trebuit să fie mai degrabă o clinică unde oamenii să-și găsească sănătatea.

Și dacă am să vomit pe podea, chiar la picioarele bunului doctor, ce-ar însemna asta pentru cămaruța ta dezinfectată, Nugent? Ce zice manualul pentru un astfel de caz, Nugent, mai ales dacă se întâmplă chiar aici, în fața camerei? Adam își înfipse mâna în stomac.

Brațele lui Sam fură legate cu câte două curele, și același lucru se întâmplă și cu picioarele — curelele îi fură petrecute peste pantalonii cei noi; veni apoi rândul hidoasei curele pentru cap care trebuia să-l împiedice să se lovească și să-și facă rău după trimiterea gazului. Gata, acum era legat bine în așteptarea vaporilor otrăvitori. Totul era pus în ordine, curat, fără pată, fără nici o posibilitate ca sângele să se împrășteie în jur. Nimic care să murdărească acest omor ireproșabil și moral.

Gardienii se întoarseră prin ușa îngustă, foarte mândri de munca lor.

Adam îl privi cum stătea acolo și ochii lor se întâlniră preț de o secundă.

Nugent îi spuse ceva doctorului care păși înăuntru și meșteri ceva la firul care pleca de la stetoscop. Gesturile sale erau iuți și precise.

Lucas Mann făcu un pas înainte, ținând în mână o foaie de hârtie. Din ușa camerei îi zise lui Sam:

— Sam, acesta este mandatul de execuție. Legea îmi cere să ți-l citesc.

— Grăbește-te, mârâi bătrânul fără să miște buzele.

— În urma verdictului de vinovăție și a condamnării la moarte pronunțate de tribunalul din Washington County la 14 februarie 1981, ești condamnat să mori prin gazare cu gaz letal în camera de gazare de la Penitenciarul statului Mississippi de la Parchman. Dumnezeu să se îndure de sufletul tău.

Lucas făcu un pas înapoi și ridică primul din cele două telefoane de pe perete. Sună la birou pentru cazul în care ar fi apărut o amânare miraculoasă, dar nu se întâmplă așa ceva. Cel de-al doilea telefon era în legătură directă cu biroul procurorului general din Jackson. Trecuseră treizeci de secunde după miezul nopții și era miercuri, 8 august.

— Nici o amânare, îi spuse el lui Nugent.

Cuvintele lui umplură atmosfera umedă din încăperea și loviră în toate direcțiile. Adam își privi pentru ultima oară bunicul. Avea mâinile încleștate și

își ținea ochii închiși, ca și cum nu ar fi putut să-l privească din nou pe Adam. Buzele i se mișcau, de parcă mai voia să spună încă o rugăciune scurtă.

— Există vreun motiv pentru care această execuție să nu aibă loc? întrebă Nugent, așa cum cerea regulamentul.

— Nici unul, răspunse Lucas cu sinceră părere de rău.

Din ușa camerei de gazare, Nugent întrebă:

— Mai ai ceva de spus, Sam?

— Nu pentru tine. Adam trebuie să plece.

— Foarte bine.

Nugent închise ușor ușa pe care izolația de cauciuc o împiedică să facă zgomot. Sam era acum încuiat și legat fără putință de scăpare. Strânse pleoapele și se rugă de ei în gând: grăbiți-vă.

Adam trecu pe lângă Nugent și ieși pe ușa deschisă de Lucas Mann. Întoarse capul pentru o ultimă privire, exact în clipa în care călăul întindea mâna spre pârghie. Alături, asistentul își lungea gâtul, doar-doar o zări și el ceva. Cei doi gardieni se străduiau să-și găsească o poziție cât mai bună, ca să-l vadă murind pe ticălosul ăla bătrân. Nugent, directorul adjunct și doctorul se așezaseră de-a lungul peretelui opus și își ițeau capetele ca nu cumva să piardă ceva.

Zăpușeala de afară păru o adevărată briză marină. Adam se apropie de ambulanță și se sprijini o clipă de ea.

— Te simți bine? întrebă Lucas.

— Nu.

— Ia-o mai ușor.

— Nu te duci să asști?

— Nu. Am văzut deja patru și mi-e de ajuns. Mai ales că asta e mult mai grea decât celelalte.

Adam nu-și lua ochii de la ușa albă din mijlocul peretelui de cărămidă. Trei dubițe erau parcate în apropiere.

— Aș vrea să plec, zise el, îngrozit să nu cumva să i se facă rău.

— Hai să mergem, spuse Lucas, prinzându-l de cot și conducându-l la prima mașină. Îi spuse ceva gardianului care sări imediat la volan.

Adam știa că exact în momentul acela, în camera de gazare bunicul lui se lupta să respire cât mai adânc, iar plămânii îi erau arși de otravă. Acolo, în clădirea aceea din cărămidă roșie, chiar în clipa asta, Sam încerca să inspire cât mai mult gaz, în speranța că va pluti pur și simplu spre o lume mai bună.

Începu să plângă. Își acoperi ochii cu mâinile și plânse pentru Sam, pentru tot ceea ce suferea bătrânul în momentul ăsta, pentru felul oribil în care fusese obligat să moară. Trezea atâta milă cum stătea pe scaunul ăla, îmbrăcat în hainele lui cele noi, legat ca un animal. Plângea pentru Sam și pentru cei nouă ani și jumătate petrecuți lângă gratiile celulei, în speranța că va putea să vadă măcar un colț de lună, întrebându-se dacă cineva de-acolo, de afară, se gândește la el. Plângea pentru toată familia asta nenorocită, pentru el însuși, pentru teama pe care o încerca, pentru că pierduse o ființă iubită, pentru că nu reușise să oprească nebunia.

Lucas îl bătu ușurel cu mâna pe spate.

— Îmi pare rău, repetă el de câteva ori.

— Asta-i mașina ta? îl întrebă după ce se opriră dincolo de poartă.

În parcare nu mai era nici un loc liber. Adam coborî fără să răspundă. În fond, putea să-i mulțumească și mai târziu.

O luă pe poteca pavată cu pietriș, printre culturile de bumbac, până când ieși în drumul principal. Nu se mai opri decât la intrarea principală, pentru ca gardianul să-i controleze portbagajul. În stânga, viermuiau reporterii, așteptând cu nerăbdare vești din lista morții. Minicamerele de luat vederi erau

pregătite.

Nu găsiră nimic și pe nimeni în portbagaj, așa că gardienii îi făcură semn să treacă mai departe. Se opri puțin în dreptul autostrăzii ca să privească veghea cu lumânări din dreapta lui. Sute și sute de lumânări. Și un imn religios se auzea undeva în preajmă.

Trecu în viteză pe lângă polițiștii care se plimbau de colo-colo, bucurându-se de pauza intervenită în cursul acțiunii. Trecu pe lângă mașinile lăsate de-a lungul șoselei pe o distanță de două mile, și curând Parchman rămase în urmă.

O luă spre nord, deși nu avea nici cea mai vagă intenție să meargă la Memphis. Panourile de circulație anunțau orașe precum Tutwiler, Lambert, Marks, Sledge și Crenshaw. Lăsă în jos geamurile de la ferestre și aerul călduț se învâртеji în jurul scaunelor. Parbrizul era semănat cu cadavre de insecte, marele necaz al deltei, după cum i se spusese.

Merse înainte, fără o destinație precisă, căci această călătorie nu făcea parte din nici un plan. Nu se gândise nici un pic unde să se ducă după moartea lui Sam pentru că, în realitate, nu crezuse niciodată că se va ajunge până acolo. Poate ar fi mers la Jackson ca să sărbătorească împreună cu Garner Goodman și Hez Kerry pentru că de fapt cei doi îi jucaseră o festă și reușiseră să scoată un iepure din pălăria cu scamatorii. Poate ar fi rămas la Parchman, încercând cu disperare să obțină prin telefon amănunte despre o suspendare de ultimă clipă care să devină permanentă ceva mai târziu. Poate multe alte variante.

Nu îndrăznea să meargă acasă la Lee de teamă ca nu cumva să dea ochii cu ea. Întâlnirea lor ar fi foarte dură, de aceea prefera s-o amâne. Să treacă noaptea. Să încerce să doarmă. Să-și închipuie ce se va întâmpla mâine, o dată cu răsăritul soarelui. Nu găsi nici o cameră de închiriat în cătunele și orașele prin care trecu. Încetinise mult viteza. O autostradă era înlocuită de alta. Se rătăcise, dar nici că-i păsa. Cum să te rătăcești când habar n-ai unde mergi? Apoi, la periferia orașului Hernando, nu departe de Memphis, atenția îi fu atrasă de un magazin cu de toate, deschis non-stop. În parcare nu se vedea nici o mașină. Înăuntru, o femeie brunetă între două vârste stătea la tejghea fumând, mestecând gumă și vorbind la telefon. Adam își luă din răcitor o cutie cu șase sticle de bere.

— Îmi pare rău, dragă, dar nu poți să cumperi bere după douășpe.

— Cum? întrebă Adam, ducând mâna la buzunar.

Femeii nu-i plăcu mârâitul lui, așa că lăsă binișor pe tejghea lângă mașina de marcat receptorul telefonului.

— Nu putem să vindem bere după miezul nopții. Asta-i legea.

— Legea?

— Da. Legea.

— A statului Mississippi?

— Exact.

— Vrei să-ți spun ce cred eu în clipa asta despre legile din Mississippi?

— Nu, dragă. Și-ți spun cinstit că nici nu-mi pasă.

Adam aruncă un bilet de zece dolari pe tejghea și-și luă berea în mașină. Femeia îl urmări plecând, apoi își vârî banii în buzunar și se întoarse la conversația ei telefonică. Ce rost avea să-i deranjeze pe polițiști pentru șase sticle de bere?

De data asta o luă spre sud, pe o șosea cu numai două benzi de circulație, respectând limita de viteză și desfăcând prima sticlă de bere. Din nou la drum în căutarea unei camere curate, cu mic dejun continental, piscină, televiziune prin cablu și tot tacâmul.

Cincisprezece minute pentru moarte, cincisprezece minute pentru

aerisirea camerei, zece minute pentru spălatul locului cu amoniac. Cadavrul fără viață, mai mort decât infernul, trebuia stropit și el. Nugent dădea indicații peste tot — aduceți măștile de gaze, aduceți mănușile, duceți-i pe afurisiții ăia de reporteri înapoi în dubițe și dați-i afară de-aici.

Adam îl și vedea pe Sam — capul căzut într-o parte, dar încă bine legat cu toate curelele alea de piele. Oare ce culoare căpătase. Categorie nu mai avea albeața aceea palidă din ultimii nouă ani și jumătate. Din cauza gazului buzele îi erau purpurii și pielea roz. Camera de gazare e curățată și nu mai prezintă nici un pericol. Intrați și dezlegați-l, comandă Nugent. Folosiți cuțite. Tăiați-i hainele. A făcut pe el? Așa se întâmplă întotdeauna. Fiți atenți. Uite un sac de plastic. Puneți hainele în el. Stropiți cadavrul.

Adam avea în fața ochilor hainele cele noi — pantalonii kaki, pantofii prea mari, ciorapii de un alb imaculat. Ce mândru fusese Sam că purta din nou haine adevărate. Și-acum, hainele acelea nu mai erau decât niște zdrențe într-un sac verde de plastic, care în curând va fi pus pe foc.

Unde sunt oare pantalonii albaștri și tricoul alb, hainele din închisoare? Ia-le, intră în cameră, îmbracă cadavrul. Nu e nevoie de pantofi. Și nici de ciorapi. Ce dracu', doar o să fie dus la pompe funebre. N-are decât să se ocupe familia de hainele pentru înmormântare. Și-acum targa. Scoateți-l de-aici. În ambulanță.

Adam ajunsese undeva, aproape de un lac; traversase un pod și brusc aerul devenise umed și rece. Se rătăcise din nou.

52

Prima licărire a răsăritului fu un nimb de lumină trandafirie deasupra unei coline din apropiere de Clanton. Lumina se strecură printre copaci și curând trecu din trandafiri în galben, apoi în portocaliu. Pe cerul întunecat nu se zărea nici un nor; numai și numai culori strălucitoare.

Pe iarbă se odihneau două sticle de bere nedesfăcute. Altele trei, goale însă, erau îngărmădite lângă un mormânt din apropiere. Prima sticlă pe care o golise era încă în mașină.

Se crăpa de ziuă. Umbrele monumentelor funerare se întindeau spre el. Soarele se ițea printre copaci.

Stătea acolo de câteva ceasuri, n-ar fi putut spune de câte, fiindcă pierduse noțiunea timpului. Jackson și judecătorul Slattery și audierea de luni se întâmplaseră cu ani de zile în urmă. Sam murise acum câteva minute. Chiar murise? Își duseseră oare la bun sfârșit fapta lor murdară? Timpul mai juca încă feste.

Nu reușise să găsească un motel, dar nici nu se omorâse cu firea încercând. Se trezise în apropiere de Clanton, așa că venise aici și încercase să dea de mormântul Annei Gates Cayhall. Îl găsisese și acum își sprijinea spinarea chiar de monument. După ce băuse berea caldă, aruncase sticlele goale spre mormintele din jur.

Dacă poliția ar da de el aici și l-ar duce la închisoare, nu i-ar păsa nici cât negru sub unghie. Știa ce înseamnă să stai într-o celulă. „Da, abia am ieșit de la Parchman”, le-ar fi spus el celor cu care ar fi fost închis. „Tocmai am ieșit din lista morții”. Și atunci ei l-ar fi lăsat în pace.

Dar polițiștii aveau altă treabă. În cimitir se afla în siguranță. Lângă locul unde era înmormântată bunică-sa, cineva plantase patru stegulețe roșii. Adam le observă după ce soarele urcă la orizont. Un alt mormânt trebuia săpat.

Portiera unei mașini pocni undeva, în spate, dar el nu auzi nimic. O siluetă

necunoscută venea în direcția lui; silueta aceea se mișca încet, cercetând locul, căutând în mod evident ceva.

Trosnetul unei ramuri uscate îl sperie. Lee stătea în picioare, în fața lui, cu o mână pe monumentul maică-sii. Adam o privi o clipă, apoi își întoarse privirea.

— Ce cauți aici? Întrebă el, prea amortit ca să se mai mire.

Lee se lăsă ușor în genunchi, apoi se așeză alături de el, cu spatele lipit de numele mamei ei. Își trecu brațul pe sub al lui.

— Unde dracu' ai dispărut, Lee?

— La clinică.

— Puteai să dai un telefon, ce dracu'.

— Adam, te rog, nu te supăra. Am nevoie de un prieten, zise ea, lipindu-se de umărul nepotului.

— Nu sunt sigur că sunt prietenul tău, Lee. Ceea ce-ai făcut tu a fost îngrozitor.

— A vrut să mă vadă, nu?

— Da. Dar bineînțeles că tu erai pierdută în mica ta lume, mult prea absorbită de propria-ți persoană, ca de obicei. Nici măcar un gând pentru ceilalți.

— Te rog, Adam. Am fost la tratament. Știi cât sunt de slabă. Am nevoie de ajutor.

— Atunci caută-l.

Lee observă cele două sticle de bere, dar Adam le puse imediat la adăpost.

— Nu beau, zise ea, cu voce jalnică, plină de tristețe. Fața ei frumoasă era obosită și marcată de riduri. Am încercat să-l văd, adăugă ea.

— Când?

— Noaptea trecută. Am fost la Parchman. Dar nu m-au lăsat să intru. Mi-au spus că-i prea târziu.

Adam își lăsă capul în piept și se domoli. Nu realiza nimic dacă o ținea în pumni. Era alcoolică și se lupta cu niște demoni pe care el spera să nu-i întâlnească niciodată. Și, în plus, era mătușa lui, iubita lui Lee.

— A întrebat de tine până în ultima clipă. M-a rugat să-ți spun că te-a iubit, și că nu era supărat pentru că n-ai venit să-l vezi.

Lee începu să plângă în tăcere; din când în când își ștergea lacrimile de pe obraji cu dosul palmei.

— A fost curajos și demn, spuse Adam. A avut mult curaj. Zicea că inima lui e lângă Dumnezeu și că nu ura pe nimeni. Era plin de remușcări pentru tot ce făcuse. A fost un campion, Lee, un luptător bătrân, gata de plecare.

— Știi unde am fost? Întrebă ea, printre suspine, ca și cum nu auzise nimic din ce-i spusese el.

— Nu. Unde?

— Am fost la casa veche. Am plecat acolo de la Parchman, astă-noapte.

— De ce?

— Pentru că am vrut să-i dau foc. Și să știi că a ars extraordinar de frumos. Și casa și buruienile din jurul ei. Un foc uriaș. Și totul e acum cenușă.

— Nu se poate, Lee.

— E adevărul adevărat. Aproape că m-au și prins. Cred că am trecut pe lângă o mașină când mă întorceam înapoi. Dar nici că-mi pasă. Săptămâna trecută am cumpărat și casa și locul, am plătit treisprezece mii de dolari. Așa că, dacă e lucrul tău, poți să-i dai foc, nu? Spune-mi, că doar ești avocat.

— Vorbești serios?

— Du-te și vezi cu ochii tăi. M-am oprit lângă biserică și am așteptat pompierii, dar n-au venit. Casa cea mai apropiată e la două mile distanță și

nimeni n-a văzut focul. Ia mașina și du-te să vezi. N-a mai rămas în picioare decât coșul; și un munte de cenușă.

— Cum...

— Cu benzină. Uite, miroase-mi mâinile, zise ea, vârandu-i sub nas mâinile care răspândeau mirosul acru și inconfundabil al benzinei.

— Bine, dar de ce-ai făcut-o?

— Ar fi trebuit s-o fac cu mulți ani în urmă.

— Nu asta te-am întrebat. De ce ai făcut-o?

— Pentru că acolo s-au întâmplat lucruri rele. Pentru că era plină de demoni și de spirite rele. Acum au plecat și ei.

— Adică au murit o dată cu Sam?

— Nu, n-au murit. Au plecat să-i bântuie pe alții.

N-avea nici un rost să continue discuția, hotărî Adam. Era mai bine să plece, poate chiar să se întoarcă la Memphis unde ea și-ar fi putut continua tratamentul. Iar el avea să-i stea alături, ca să se asigure că primește ajutorul de care avea nevoie.

O dubă murdară intră în cimitir prin partea veche și înaintă încet pe aleea pavată cu ciment care șerpua printre monumentele vechi. Apoi se opri lângă un șopron aflat într-un colț mai retras. Trei negri coborâră din mașină și făcură câteva mișcări să-și îndrepte spinările.

— Ăla-i Herman, zise ea.

— Cine?

— Herman și nu mai știu cum. E gropar aici de mai bine de patruzeci de ani.

Nu auzeau ce-și spuneau cei trei bărbați care-și vedeau în tihnă de treabă.

Lee încetă să mai plângă și să mai suspine. Soarele se ridicase deasupra copacilor și razele lui îi loveau drept în față. Se făcuse cald.

— Îmi pare bine că ai venit aici, zise ea. Știu că pentru el asta a însemnat foarte mult.

— Am pierdut, Lee. N-am fost în stare să-mi salvez clientul.

— Ai făcut tot ce-ai putut. Nimeni nu l-ar fi putut salva.

— Poate.

— N-are rost să te învinuiești. Când ai venit la Memphis, mi-ai spus că e o chestie dură. Tu te-ai bătut foarte bine și ai ajuns foarte aproape de ce-ai vrut. Acum a venit vremea să te întorci la Chicago și să-ți vezi de viața ta.

— Nu mă întorc la Chicago.

— Poftim?

— Îmi iau altă slujbă.

— Da' nu ești avocat decât de un an.

— Am să fiu mai departe avocat, dar am să mă ocup de altceva.

— Adică de ce anume?

— De condamnări la moarte.

— Sună groaznic ce-mi spui.

— Da, știu. Mai ales în acest moment al vieții mele. Dar am să trec de el. Nu sunt făcut să lucrez pentru marile firme.

— Și unde ai să lucrezi?

— La Jackson. Și am să petrec mai multă vreme și la Parchman.

Lee își trecu mâinile pe față și prin păr.

— Bănuiesc că știi ce faci, zise ea, neputând să-și ascundă îndoielile.

— Eu, în locul tău, n-aș paria pe asta.

Herman se învârtea pe lângă o roabă mecanică, veche și șubredă ce se odihnea la umbra unui copac de lângă șopron. Unul din ceilalți doi negri puse două lopeți într-o găleată și toți trei își văzură mai departe de conversația și

de râsetele lor.

— Am o idee, zise ea brusc. Știu o cafenea micuță în nordul orașului. I se spune „La Ralph”. Sam m-a dus odată...

— „La Ralph”?

— Da.

— Pe preot îl chema Ralph. A stat cu noi până la sfârșit.

— Sam a avut un preot?

— Da, și încă unul bun.

— Mă rog, deci Sam obișnuia să ne ducă acolo pe Eddie și pe mine când erau zilele noastre de naștere. Cafeneaua asta există acolo de o sută de ani. Mâncam niște biscuiți imenși și beam cacao cu lapte. Hai să vedem dacă e deschisă!

— Acum?

— Da, zise ea, încântată de idee, și se ridică în picioare. Hai. Mi-e foame.

Adam se prinse cu mâna de monumentul bunicii și se ridică de la pământ. Nu mai dormise de luni noaptea și acum își simțea picioarele grele și țepene. Berea îl amețise.

Undeva, se auzi un zgomot de motor care se răspândi în tot cimitirul. Adam îngheță în loc. Lee se întoarse să vadă despre ce era vorba. Herman pusese în funcțiune roaba mecanică și fumul albastru țâșni prin țeava de eșapament. Ceilalți doi se cocoțaseră pe platformă, cu picioarele atârinate în aer. Roaba porni încet pe alee, pentru ca la un moment dat să se oprească și să-și schimbe direcția.

Venea înspre ei.
